

TANULMÁNYI TÁJÉKOZTATÓ
a 2026/2027. tanévre

Károli Gáspár Református Egyetem
Állam- és Jogtudományi Kar

Tartalom

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK	12
TANTÁRGYI TEMATIKÁK – NAPPALI TAGOZAT	18
BEVEZETÉS A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSÁBA	19
BEVEZETÉS AZ ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYOKBA	21
EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I.....	24
EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I. SZEMINÁRIUM	26
JOGÁSZI ETIKA.....	28
JOGI INFORMATIKA.....	30
JOGI LATIN NYELV.....	32
MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I.....	34
MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I. SZEMINÁRIUM	37
RÓMAI JOG I.	40
RÓMAI JOG I. SZEMINÁRIUM	41
TANULÁS- ÉS KUTATÁSMÓDSZERTAN.....	42
ALKOTMÁNYJOG I.	44
ALKOTMÁNYJOG I. SZEMINÁRIUM.....	47
EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II.	50
EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II. SZEMINÁRIUM	53
JOGI SZAKNYELV I.....	55
KÖZGAZDASÁGTAN	57
MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II.	59
MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II. SZEMINÁRIUM.....	62
RÓMAI JOG II.....	64
RÓMAI JOG II. SZEMINÁRIUM.....	65
ALKOTMÁNYJOG II.	66
ALKOTMÁNYJOG II. SZEMINÁRIUM	69
BÜNTETŐJOG I.....	72
BÜNTETŐJOG I. SZEMINÁRIUM	74
EGYHÁZJOG I. (ÁLLAMI EGYHÁZJOG)	76
JOGI SZAKNYELV II. - IDEGEN NYELVŰ SZÖVEGFELDOLGOZÓ SZEMINÁRIUM	78

KÖRNYEZETVÉDELMI- ÉS AGRÁRJOG I.	80
KÖZIGAZGATÁSI JOG I.	83
POLGÁRI JOG I. (ÁLTALÁNOS TANOK, ALAPELVEK, SZEMÉLYEK JOGA) 86	
POLGÁRI JOG I. (ÁLTALÁNOS TANOK, ALAPELVEK, SZEMÉLYEK JOGA SZEMINÁRIUM)	86
BÜNTETŐJOG II.	89
BÜNTETŐJOG II. SZEMINÁRIUM.....	91
EGYHÁZJOG II. (FELEKEZETI EGYHÁZJOG).....	93
EURÓPAI UNIÓ JOGA I.	95
JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET I.....	98
JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET I. SZEMINÁRIUM	100
KÖZIGAZGATÁSI JOG II.....	102
KÖZIGAZGATÁSI JOG II. SZEMINÁRIUM	105
POLGÁRI JOG II. (DOLOGI JOG).....	108
POLGÁRI JOG II. (DOLOGI JOG) SZEMINÁRIUM	110
BÜNTETŐJOG III. ELŐADÁS	112
BÜNTETŐJOG III. SZEMINÁRIUM	115
EURÓPAI UNIÓ JOGA II.	118
EURÓPAI UNIÓ JOGA II. SZEMINÁRIUM.....	121
JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET II.	124
JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET II. SZEMINÁRIUM.....	127
KÖZIGAZGATÁSI JOG III.	130
KÖZIGAZGATÁSI JOG III. SZEMINÁRIUM.....	133
MUNKAJOG I.	135
MUNKAJOG I. SZEMINÁRIUM.....	138
POLGÁRI JOG III. (KÖTELMI ÁLTALÁNOS RÉSZ).....	141
POLGÁRI JOG III. (KÖTELMI ÁLTALÁNOS RÉSZ) SZEMINÁRIUM	144
POLGÁRI PERJOG I.....	146
POLGÁRI PERJOG I. SZEMINÁRIUM	151
BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG I.	153
BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG I. SZEMINÁRIUM.....	158
BÜNTETŐJOG IV.	161

BÜNTETŐJOG IV. SZEMINÁRIUM.....	164
JOGSZOCIOLÓGIA ÉS JOGÖSSZEHASONLÍTÁS	167
KÖZIGAZGATÁSI JOG IV.....	170
KÖZIGAZGATÁSI JOG IV. SZEMINÁRIUM	173
MUNKAJOG II.....	176
MUNKAJOG II. SZEMINÁRIUM	182
POLGÁRI JOG IV. (KÖTELMI KÜLÖNÖS RÉSZ)	188
POLGÁRI JOG IV. (KÖTELMI KÜLÖNÖS RÉSZ) SZEMINÁRIUM.....	191
POLGÁRI PERJOG II.	193
POLGÁRI PERJOG II. SZEMINÁRIUM.....	201
BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG II.....	203
BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG II. SZEMINÁRIUM	208
INFOKOMMUNIKÁCIÓS ÉS DIGITÁLIS JOG	213
KERESKEDELMI JOG I. (TÁRSASÁGI JOG, CSÓDJOG).....	215
KERESKEDELMI JOG I. (TÁRSASÁGI JOG, CSÓDJOG) SZEMINÁRIUM	215
NEMZETKÖZI JOG I.....	217
NEMZETKÖZI JOG I. SZEMINÁRIUM	220
NEMZETKÖZI MAGÁNJOG I.	223
POLGÁRI JOG V. (CSALÁDJOG, ÖRÖKLÉSI JOG)	226
POLGÁRI JOG V. (CSALÁDJOG, ÖRÖKLÉSI JOG) SZEMINÁRIUM	226
NEMZETKÖZI JOG II.	229
NEMZETKÖZI JOG II. SZEMINÁRIUM	233
NEMZETKÖZI MAGÁNJOG II.....	236
NEMZETKÖZI MAGÁNJOG II. SZEMINÁRIUM	239
PÉNZÜGYI JOG I.....	242
SZOCIÁLIS JOG I.....	244
VERSENYJOG I.	247
NEMZETKÖZI GAZDASÁGI KAPCSOLATOK JOGA.....	249
SZOCIÁLIS JOG II.....	252
VERSENYJOG II.....	255
PÉNZÜGYI JOG II.	258
PÉNZÜGYI JOG II. SZEMINÁRIUM.....	260

A BÍRÓI HIVATÁS TÖRTÉNETE	262
HATÁLYOS MAGÁNJOGUNK DOGMATIKAI GYÖKEREI	264
POLITOLÓGIA.....	266
ÖSSZEHASONLÍTÓ ALKOTMÁNYJOG.....	268
PSZICHOLÓGIAI ALAPOK JOGÁSZOKNAK	270
SZOCIOLÓGIA.....	273
A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSA AZ ÜGYVÉDI HIVATÁS GYAKORLÁSA SORÁN	275
ALKOTMÁNYOS ALAPJOGOK	277
JOGESETEK A KÖZJOG TÉMAKÖRÉBŐL	279
IPARJOGVÉDELEM.....	281
ORVOSI JOG (EGÉSZSÉGÜGYI JOGI ISMERETEK).....	283
SZERZŐI JOG	286
NÉMET MAGÁNJOG I. ELMÉLET	288
NÉMET MAGÁNJOG I (GYAKORLAT).....	290
NÉMET MAGÁNJOG II (ELMÉLET).....	292
NÉMET MAGÁNJOG II (GYAKORLAT)	294
VÁLASZTOTT-BÍRÁSKODÁS	296
TERÜLET ÉS TÉR A NEMZETKÖZI JOGBAN.....	297
NÉMET MAGÁNJOG III. (ELMÉLET).....	299
NÉMET MAGÁNJOG III. (GYAKORLAT)	301
BÜNTETŐJOG V.....	303
MUNKAJOG III. (KÖZSZOLGÁLATI MUNKAJOG)	305
TUDOMÁNYOS KUTATÓMUNKA	308
KÖRNYEZETVÉDELMI- ÉS AGRÁRJOG II.....	310
KÖZBESZERZÉS JOGA	312
KÖZJEGYZŐI ÉS BÍRÓSÁGI VÉGREHAJTÓI HIVATÁSREND.....	314
FOGYASZTÓVÉDELMI JOG.....	317
POLGÁRI NEMPERES ELJÁRÁSOK.....	319
ÜGYVÉDI HIVATÁSREND	322
JOGALKOTÁSTAN	324
ADATVÉDELEM.....	325

BÍRÓI HIVATÁSREND	328
EURÓPAI SZAKPOLITIKÁK.....	331
MÉDIAJOG.....	333
DIGITÁLIS KÖZIGAZGATÁS	335
BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG III. (SZAKSZEMINÁRIUM)	337
KRIMINALISZTIKA	339
KRIMINOLÓGIA	342
BÜNTETÉS VÉGREHAJTÁSI JOG	344
GAZDASÁGI BŰNCSELEKMÉNYEK	346
ÜGYÉSZI HIVATÁSREND	349
A MAGYAR HÁZASSÁGI JOG TÖRTÉNETE	351
ALKOTMÁNYJOG A GYAKORLATBAN	353
ÁLLAM ÉS DEMOKRÁCIA. BEVEZETÉS AZ ÓKORI GÖRÖG JOGBA.....	355
KERESZTYÉN JOGÁSZI ETIKA	356
A MAGYAR KÖZJEGYZŐSÉG TÖRTÉNETE.....	358
ÁLLAM ÉS EGYHÁZ KAPCSOLATA AZ EURÓPAI UNIÓ ORSZÁGAIBAN: MODELLEK, ALTERNATÍVÁK.....	360
JOG ÉS IRODALOM.....	362
KIREKESZTÉSTŐL MEGSEMMISÍTÉSIG – ANTISZEMITIZMUS ÉS HOLOKAUSZT EURÓPÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON.....	365
KÖZJOGI TŰNŐDÉSEK ALAPJOGOKRÓL ÉS ALKOTMÁNYOS INTÉZMÉNYEKRŐL	368
VADÁSZATI IGAZGATÁS.....	371
A PROTESTÁNS POLITIKAI GONDOLKODÁS TÖRTÉNETE	373
AGRÁRJOGI JOGESETTAN.....	375
AZ EGÉSZSÉGHEZ VALÓ JOG AZ ALAPJOGOK RENDSZERÉBEN	377
BEVEZETÉS A BORJOGBA.....	380
CSALÁDI JOG A BÍRÓSÁGI GYAKORLATBAN	382
ÉLELMISZERBIZTONSÁG	384
KÁRFELELŐSSÉG	386
MÚLTFELTÁRÁS ÉS MÚLTFELDOLGOZÁS A JOGTUDOMÁNYBAN – „A NEMZET TÖRTÉNELMI EMLÉKEZETE”	389
NEMZETKÖZI KERESKEDELMI VÁLASZTOTTBÍRÁSKODÁS	393

A HALÁLBÜNTETÉS JOGELMÉLETI KÉRDÉSEI.....	395
AZ ÖRÖKLÉS GYAKORLATI KÉRDÉSEI, A HAGYATÉKI ELJÁRÁS	397
NEMZETISÉGEKKEL KAPCSOLATOS IGAZGATÁS HATÁRON INNEN ÉS TÚL.....	399
SZABÁLYSÉRTÉSI JOG	402
SZEMÉLYISÉGI JOGOK ÉS A CSALÁDJOG	404
SZERZŐDÉSSZEGÉS A JOGGYAKORLATBAN	406
A KORMÁNYZAT ÉS CIVIL TÁRSADALOM KAPCSOLATÁNAK JOGI SZABÁLYOZÁSA.....	408
A SZEMÉLYI ÁLLAPOT JOGA	410
A TULAJDONJOG SZABÁLYOZÁSÁNAK ÚJ VONÁSAI	412
A VÁLÁS LÉLEKTANA	414
JURISPRIDENCE.....	416
KRIMINÁLPOLITIKA	418
SZERZŐDÉSI JOG A GYAKORLATBAN – JOGESETMEGOLDÁS (HALADÓ) I. KÖTELMI JOG ÁLTALÁNOS RÉSZ.....	421
CORPORATE GOVERNANCE AND CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY	423
A NEMZETKÖZI BÜNTETŐBÍRÓSÁGOK ELJÁRÁSA	426
CSALÁDJOG A GYAKORLATBAN	429
KÖZJEGYZŐI NEMPERES ELJÁRÁSOK JOGA	431
RENDESZETI IGAZGATÁS	433
ELEKTRONIKUS ÜGYIRATOK A GYAKORLATBAN	435
HÁLÓZATOS IPARÁGAK JOGA.....	440
RENDESZETI IGAZGATÁS	442
TECHNOLÓGIAJOG	444
INTERNATIONAL BUSINESS LAW.....	446
MUNKAJOG IV. (BEVEZETÉS A NEMZETKÖZI ÉS TRANSZNACIONÁLIS MUNKAJOGBA)	449
SZOCIÁLIS JOG III. (EGÉSZSÉG- ÉS NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI SZAKSZEMINÁRIUM).....	451
VERSENYJOG ÉS HATÁRTERÜLETEI.....	454
TANTÁRGYI TEMATIKÁK – LEVELEZŐ TAGOZAT	456

BEVEZETÉS A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSÁBA	457
BEVEZETÉS AZ ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYOKBA	459
EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I.....	461
JOGÁSZI ETIKA.....	463
JOGI INFORMATIKA.....	465
JOGI LATIN NYELV.....	467
MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I.....	469
RÓMAI JOG I.	472
TANULÁS- ÉS KUTATÁSMÓDSZERTAN.....	473
ALKOTMÁNYJOG I.	475
EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II.	478
JOGI SZAKNYELV I.....	481
KÖZGAZDASÁGTAN	483
MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II.	485
RÓMAI JOG II.	488
ALKOTMÁNYJOG II.	489
BÜNTETŐJOG I.....	492
EGYHÁZJOG I. (ÁLLAMI EGYHÁZJOG)	494
JOGI SZAKNYELV II. - IDEGEN NYELVŰ SZÖVEGFELDOLGOZÓ SZEMINÁRIUM	496
KÖRNYEZETVÉDELMI- ÉS AGRÁRJOG I.	498
KÖZIGAZGATÁSI JOG I.....	501
POLGÁRI JOG I. (ÁLTALÁNOS TANOK, ALAPELVEK, SZEMÉLYEK JOGA)	504
BÜNTETŐJOG II.	507
EGYHÁZJOG II. (FELEKEZETI EGYHÁZJOG).....	509
EURÓPAI UNIÓ JOGA I.	511
JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET I.....	514
KÖZIGAZGATÁSI JOG II.....	516
POLGÁRI JOG II. (DOLOGI JOG).....	519
BÜNTETŐJOG III.....	521
EURÓPAI UNIÓ JOGA II.	524

JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET II.	527
KÖZIGAZGATÁSI JOG III.	530
MUNKAJOG I.	533
POLGÁRI JOG III. (KÖTELMI ÁLTALÁNOS RÉSZ)	536
POLGÁRI PERJOG I.	539
BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG I.	544
BÜNTETŐJOG IV.	549
JOGSZOCIOLOGIA ÉS JOG-ÖSSZEHASZNÁLÁS	552
KÖZIGAZGATÁSI JOG IV.	555
MUNKAJOG II.	558
POLGÁRI JOG IV. (KÖTELMI KÜLÖNÖS RÉSZ)	564
POLGÁRI PERJOG II.	567
BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG II.	575
INFOKOMMUNIKÁCIÓS ÉS DIGITÁLIS JOG	580
NEMZETKÖZI JOG I.	582
NEMZETKÖZI MAGÁNJOG I.	585
POLGÁRI JOG V. (CSALÁDJOG, ÖRÖKLÉSI JOG)	588
NEMZETKÖZI JOG II.	591
NEMZETKÖZI MAGÁNJOG II.	595
PÉNZÜGYI JOG I.	597
SZOCIÁLIS JOG I.	599
VERSENYJOG I.	601
NEMZETKÖZI GAZDASÁGI KAPCSOLATOK JOGA	603
SZOCIÁLIS JOG II.	606
VERSENYJOG II.	609
PÉNZÜGYI JOG II.	612
A BÍRÓI HIVATÁS TÖRTÉNETE	614
HATÁLYOS MAGÁNJOGUNK DOGMATIKAI GYÖKEREI	616
POLITOLÓGIA	618
ÖSSZEHASZNÁLÓ ALKOTMÁNYJOG	620
PSZICHOLÓGIAI ALAPOK JOGÁSZOKNAK	622
SZOCIOLOGIA	625

A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSA AZ ÜGYVÉDI HIVATÁS GYAKORLÁSA SORÁN	627
ALKOTMÁNYOS ALAPJOGOK	629
JOGESETEK A KÖZJOG TÉMAKÖRÉBŐL	631
IPARJOGVÉDELEM.....	633
ORVOSI JOG (EGÉSZSÉGÜGYI JOGI ISMERETEK).....	635
SZERZŐI JOG	638
VÁLASZTOTT-BÍRÁSKODÁS	640
TERÜLET ÉS TÉR A NEMZETKÖZI JOGBAN	641
BÜNTETŐJOG V.....	643
MUNKAJOG III. (KÖZSZOLGÁLATI MUNKAJOG)	645
KÖRNYEZETVÉDELMI- ÉS AGRÁRJOG II.....	648
KÖZBESZERZÉS JOGA	650
KÖZJEGYZŐI ÉS BÍRÓSÁGI VÉGREHAJTÓI HIVATÁSREND.....	652
FOGYASZTÓVÉDELMI JOG.....	655
POLGÁRI NEMPERES ELJÁRÁSOK.....	657
ÜGYVÉDI HIVATÁSREND	660
JOGALKOTÁSTAN	662
ADATVÉDELEM.....	663
BÍRÓI HIVATÁSREND	666
EURÓPAI SZAKPOLITIKÁK.....	669
MÉDIAJOG	671
DIGITÁLIS KÖZIGAZGATÁS	673
BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG III. (SZAKSZEMINÁRIUM)	675
KRIMINALISZTIKA	677
KRIMINOLÓGIA	680
BÜNTETÉS VÉGREHAJTÁSI JOG	682
GAZDASÁGI BŰNCSELEKMÉNYEK	684
ÜGYÉSZI HIVATÁSREND.....	687
A FENNTARTHATÓSÁG KÖRNYEZETJOGI SZEMPONTBÓL	689
A MAGYAR HÁZASSÁGI JOG TÖRTÉNETE	691
ALKOTMÁNYJOG A GYAKORLATBAN	693

ÁLLAM ÉS DEMOKRÁCIA. BEVEZETÉS AZ ÓKORI GÖRÖG JOGBA.....	695
KERESZTYÉN JOGÁSZI ETIKA	696
A MAGYAR KÖZJEGYZŐSÉG TÖRTÉNETE.....	698
JOG ÉS IRODALOM	700
KIREKESZTÉSTŐL MEGSEMMISÍTÉSIG – ANTISZEMITIZMUS ÉS HOLOKAUSZT EURÓPÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON.....	703
KÖZJOGI TŰNŐDÉSEK ALAPJOGOKRÓL ÉS ALKOTMÁNYOS INTÉZMÉNYEKRŐL	706
VADÁSZATI IGAZGATÁS.....	709
A PROTESTÁNS POLITIKAI GONDOLKODÁS TÖRTÉNETE	711
AGRÁRJOGI JOGESETTAN.....	713
AZ EGÉSZSÉGHEZ VALÓ JOG AZ ALAPJOGOK RENDSZERÉBEN	715
BEVEZETÉS A BORJOGBA.....	718
CSALÁDI JOG A BÍRÓSÁGI GYAKORLATBAN	720
ÉLELMISZERBIZTONSÁG	722
MÚLTFELTÁRÁS ÉS MÚLTFELDOLGOZÁS A JOGTUDOMÁNYBAN – „A NEMZET TÖRTÉNELMI EMLÉKEZETE	724
KÁRFELELŐSSÉG	727
NEMZETKÖZI KERESKEDELMİ VÁLASZTOTTBÍRÁSKODÁS	730
A HALÁLBÜNTETÉS JOGELMÉLETI KÉRDÉSEI.....	732
AZ ÖRÖKLÉS GYAKORLATI KÉRDÉSEI, A HAGYATÉKI ELJÁRÁS	734
NEMZETISÉGEKKEL KAPCSOLATOS IGAZGATÁS HATÁRON INNEN ÉS TÚL.....	735
SZABÁLYSÉRTÉSI JOG	738
SZEMÉLYISÉGI JOGOK ÉS A CSALÁDJOG	740
SZERZŐDÉSSZEGÉS A JOGGYAKORLATBAN	741
A KORMÁNYZAT ÉS CIVIL TÁRSADALOM KAPCSOLATÁNAK JOGI SZABÁLYOZÁSA.....	743
A SZEMÉLYI ÁLLAPOT JOGA	745
A TULAJDONJOG SZABÁLYOZÁSÁNAK ÚJ VONÁSAI	746
A VÁLÁS LÉLEKTANA	748
JURISPRUDENCE.....	750
KRIMINÁLPOLITIKA	752

SZERZŐDÉSI JOG A GYAKORLATBAN – JOGESETMEGOLDÁS (HALADÓ) I. KÖTELMI JOG ÁLTALÁNOS RÉSZ	754
CORPORATE GOVERNANCE AND CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY	756
CSALÁDJOG A GYAKORLATBAN	759
KÖZJEGYZŐI NEMPERES ELJÁRÁSOK JOGA	761
RENDÉSZETI IGAZGATÁS	763
SPORTJOG	765
ELEKTRONIKUS ÜGYIRATOK A GYAKORLATBAN	766
HÁLÓZATOS IPARÁGAK JOGA.....	771
TECHNOLÓGIAJOG	773
INTERNATIONAL BUSINESS LAW.....	775
MUNKAJOG IV. (BEVEZETÉS A NEMZETKÖZI ÉS TRANSZNACIONÁLIS MUNKAJOGBA)	778

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

1. A mesterképzési szak megnevezése: jogász (Law)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat

szakképzettség: okleveles jogász

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Jurist

Az oklevél doktori cím (dr. jur.) használatára jogosít.

3. Képzési terület: jogi

4. A képzési idő félévekben: 10 félév

5. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 300 kredit

a szak orientációja: kiemelten elmélet-igényes (70-80 százalék)

a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 30 kredit

a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 15 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 380/0421

7. A mesterképzési szak képzési célja, az általános és a szakmai kompetenciák

A képzés célja jogász képzettségű szakemberek képzése, akik az állam- és jogtudomány, valamint a jogász tevékenységekhez kapcsolódó más társadalomtudományok alapjainak birtokában, a jogrendszer főbb jogterületeinek és jogintézményeinek, az állam működésének, a jogalkotás és a jogalkalmazás módszereinek ismeretében, korszerű szakismereteikre és jogász műveltségükre tekintettel alkalmasak az állami és magánszférában jogász tevékenységre, gyakorlati tapasztalatok megszerzésével, szakmai továbbképzéssel a jogi szakvizsgához kötött munkakörök betöltésére. Részt tudnak venni a nemzetközi- és különösen az európai térben a gazdasági, társadalmi, államközi és civil szféra problémáinak megoldásában és szervezésében. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A jogász

a) tudása

Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.

Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.

Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.

Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.

Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.

Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alap jellemzőit.

Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.

Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit.

Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.

Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.

Ismeri a hazai (közte az agrárágazat, a szövetkezetek), az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybíróági, bírósági döntéseket.

Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.

Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.

Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.

Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.

Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait.

Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.

Ismeri a szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka alapjellemtzőit.

b) képességei

Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.

Képes idegen nyelvű szakmai szöveg értelmezésére, feldolgozására.

Képes idegen nyelvű és az informatika legújabb eszközeit is alkalmazó kommunikációra.

Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.

Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.

Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.

Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.

Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.

Rendelkezik tudományos, közéleti, szakmai íráskészséggel.

Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.

Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.

Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.

Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.

Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszköz használatára.

Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.

Érzékeli képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.

Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.

Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.

Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.

Képes az állami és magánszervezetek irányításában való közreműködésre.

Képes az önkormányzati, öngazgatási, közhasznúsági és magánigazgatási viszonyok közötti eligazodásra.

Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.

Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.

Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.

Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére.

Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken.

Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.

Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.

Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogászai módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.

Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.

Felismeri a jogilag releváns információkat.

Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára.

Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére.

Képes egy szakmai közösség munkájának irányítására.

c) attitűdje

Nyitott a szakmai továbbképzésben való részvételre.

Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.

Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.

Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.

Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.

Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.

Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.

Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.

Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.

Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel.

Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.

Elkötelezett a jogászai munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett.

Elkötelezett a jogsegély, a pro bono jogászi munka, közérdekű kötelezettségvállalás és a civil aktivitásban való részvétel mellett.

Nyitott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre.

Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogászi munka iránt.

Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászi szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.

Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

8. A mesterképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül a képzéshez kapcsolódó társadalomtudományi alapismeretek: 70-110 kredit, amelyből

általános értelmiségi hivatást szolgáló, a társadalomtudományi műveltséget megalapozó ismeretek (jogászi etika, jogi információtechnológia és adatbáziskezelés, valamint sajátos idegen szaknyelvi ismeretek) 25-40 kredit;

jogelmélet és jogtörténet (propedeutikai, jog- és állambölcseleti, jogszociológiai,

magyar és egyetemes állam- és jogtörténeti, római jogi) 50-70 kredit;

jogász szakterület-specifikus szakmai ismeretek [ágazati állam- és jogtudományok főbb területei: magánjog (polgári jog, kereskedelmi jog, munkajog), államtudomány, közjog (alkotmányjog, közigazgatási jog, pénzügyi jog), büntetőjog, valamint nemzetközi és európai jog, nemzetközi magánjog, a környezetjog, szakterületi eljárásjog, összehasonlító jog] 115-150 kredit;

az alapvető szakmai ismeretekhez kapcsolódó választható ismeretkörök (jogintézmények és működésük, a jogászi érvelés és a joggyakorlat, a jogintézmények gazdasági, társadalmi, politikai, kulturális környezete és kapcsolatrendszerének elemzése, a jog alkalmazása és jogalkotás) 35-50 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervben meghatározott, a jogalkalmazói és jogalkotói készség kialakítását elősegítő legalább kétszer három hetes vagy hat hetes egybefüggő igazságszolgáltatási, közigazgatási vagy egyéb jogalkalmazási szakmai gyakorlat

TANTÁRGYI TEMATIKÁK – NAPPALI TAGOZAT

BEVEZETÉS A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSÁBA					
AJ JON240101K (N)					
Introduction to the application of artificial intelligence					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete - Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. Tóth András					Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
- A mesterséges intelligencia szerepének és alkalmazásának megértése az egyetemi hallgatói munkában. - A mesterséges intelligencia alkalmazása a jövőbeli jogi munkában és a különböző jogi területeken. - A mesterséges intelligencia felhasználása a munka hatékonyságának növelésére. - A mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlati esetek elemzése - A mesterséges intelligencia jogi és etikai vonatkozásainak áttekintése					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés, módszertan 2. Etikai kérdések 3. Hatékonyságnövelés AI alapú eszközökkel: hétköznapi MI felhasználások megismerése a munka hatékonyság növeléshez 4. Joghallgatói munkához felhasználható MI alapú eszközök megismerése: új módszerek a tudományos jellegű írásokban 5. MI alapú eszközök megismerése a jogászai szakmában 6. Legaltech 7. MI választások és demokrácia 8. EU MI szabályozása áttekintése 9. Adatvédelemi esetek 10. Szerzői jogi gyakorlati esetek, felelősségesetek, munkajogi esetek 11. MI igazságügyi felhasználása 12. Félév zárás					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Háromnál nem több hiányzás és az órai gyakorlati feladatok teljesítése					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
A mesterséges intelligencia szabályozási kihívásai, Tanulmányok a mesterséges intelligencia és a jog határterületeiről, Szerk.: Török Bernát és Zödi Zsolt, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
Tóth András: Mesterséges intelligencia és jog az etika, az EU és a geopolitika hálójában, in.: Mesterséges intelligencia a kutatásban és az oktatásban. A Károli Gáspár Református Egyetem 2025-ös évkönyve, edited by Péter Furkó, Andrea Böleskei, and Zoltán Csöke, Károli Gáspár Református Egyetem, 2025., 41-54					
Tóth András: Az Európai Unió Mesterséges Intelligencia Törvényéről, GJ, 2024/5-6., 3-11. o.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása - Ismeri az MI használatához szükséges problémamegoldó módszereket. - Felismeri az etikai dilemmákat b) képességei - Érzékelni képes az MI-vel kapcsolatos társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. - Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára c) attitűdje - Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére. - Hajlandó nem jogi szempontrendszer bevonására, alkalmazására. - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. d) autonómiája és felelőssége - Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BEVEZETÉS AZ ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYOKBA

AJ JON240102K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Introduction to law and political sciences

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Rixer Ádám, Dr. Nagy Attila Mihály					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy valamennyi állam- és jogtudományi diszciplína alapozó tárgyaként funkcionál, ennek megfelelően kettős célja van; egyrészt a hallgatók tárgyi ismereteit, fogalmi készletét, dogmatikai tudását kívánja létrehozni és elmélyíteni; másrészt pedig a jogász hivatástól elválaszthatatlan sajátos gondolkodás- és látásmód megalapozására tesz kísérletet.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Általános tájékoztató, a követelmények ismertetése. Bevezetés.
2. A tudomány általános jellemzése, sajátosságai. A társadalomtudományok, az állam – és jogtudományok, jog – és állambölcsélet.
3. Az egyes társadalmi normák sajátosságai, a jog fogalma. Jogelméleti irányzatok.
4. Az állam és a jog kialakulása (ázsiai, antik, germán modellek).
5. A modern állam, a modern jog kialakulása és főbb jellemzői.
6. A jogi norma fogalma, szerkezete és fajtái. A jogrendszer és a jogág.
7. A jogviszony fogalma és sajátosságai.
8. A jogalkotás, a jogforrás, jogforrási hierarchia.
9. Jogérvényesülés. Jogalkalmazás. A jogértelmezés módszerei.
10. A jogcsaládok.
11. A magyar jogi nyelv.
12. Jogásképzés, jogász hivatás. A jogász gondolkodás.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Követelmény: aktív órai jelenlét, 2 zárthelyi

Oktatás módszere: előadás

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Rixer Ádám: Bevezetés az állam- és jogtudományokba jegyzet I. Patrocínium, Budapest, 2026. – *megjelenés alatt*
- Előadás ppt-k, illetve az előadáson meghatározott további anyagok.

Ajánlott irodalom:

- Fóris Ágota - Rixer Ádám: Kétnyelvűség a tudományban: Út a jogi-közigazgatási terminológiastratégiahoz. Magyar Nyelv, 2025, 121 (2), 178-192. DOI: <https://doi.org/10.18349/MagyarNyelv.2025.2.178>
- Rixer Ádám: A magyar jogrendszer átalakulása 2010 után. Patrocínium, Budapest, 2012.
- Rixer Ádám: Jog és szépirodalom. Iustum Aequum Salutare, 2012, 8 (2), 165-194.
- Szabó Miklós (szerk.): Bevezetés a jog- és államtudományokba. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. A tudomány általános jellemzése, sajátosságai, a tudomány belső szerkezete.
2. A társadalomtudományok sajátosságai, rendszerezése.
3. Az állam – és jogtudományok tárgya, rendszere, módszerei. A jog fogalma.
4. A jogdogmatika fogalma. A jogdogmatika egyes alapvető fogalmai: jog, kötelezettség, jogképesség, jogi személyiség.
5. A főbb jogelméleti irányzatok.
6. Az állam és a jog kialakulásának ázsiai, antik és germán útja.
7. Az állam fogalma, sajátosságai, társadalmi szerepe, funkciói.
8. Az állam, mint a politikai berendezkedés központi intézménye, az állami szervek rendszere.
9. Az államok rendszerezése.

10. A társadalmi normák jellemzői, funkciói, fajtái.
11. A jog kialakulása, a jogi norma, a jog szerkezete.
12. A jog funkciói.
13. A mai jog jellemzői.
14. A jogalkotás fogalma, jellemzői, folyamata.
15. A jogforrás. A jogforrási hierarchia.
16. A jogi norma szerkezete, fajtái.
17. Érvényesség, hatály, alkalmazhatóság.
18. A jogszabályok szerkezete, fajtái. A közzététel.
19. A jogrendszer, a jogág.
20. A jogcsaládok.
21. A jogérvényesülés fogalma és fajtái.
22. A jogalkalmazás jellemzői, fajtái, szakaszai.
23. A jogviszony alanya, tárgya, tartalma. A jogviszonyok fajtái.
24. A jogértelmezés alanyai, módszerei és lehetséges eredményei.
25. A jogi tények.
26. A jogásképzés.
27. A jogász hivatás a mai Magyarországon. Hivatásrendek (foglalkozási csoportok).
28. A magyar jogi nyelv főbb jellemzői.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása:

- Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
- Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.
- Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.
- Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait.

b) képességei:

- Alkalmos a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.

c) attitűdje:

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszer bevonására, alkalmazására.
- Elkötelezett a jogász munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett.

d) autonómiája és felelőssége:

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Az értékelés módszere: legalább két írásbeli, illetve legalább egy szóbeli vizsgaalkalom (nem vegyes vizsga), illetve további egy szóbeli utóvizsgaalkalom.

Az első két vagy három vizsga írásbeli, a többi szóbeli. Az írásbeli vizsgákon a hallgatók több kérdésből álló feladatlapot oldanak meg. Az elégséges érdemjegyhez legalább 60% + 1 pontot kell szerezni. Ún. beugró kérdés nincs. A számonkérés tárgyát a jegyzet anyaga, az előadások anyaga és az előadó által a félév során meghatározott jogszabályok (jogszabályhelyek) képezik.

*Magyarázatok

EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I.					
AJ JON240103K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Comparative Constitutional and Legal History I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Egyetemes állam- és jogtörténet I. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Stipta István Mihály	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója: Prof. Dr. Stipta István Mihály		magyar		Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli	
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy bevezető, jogi alpműveltséget kiegészítő jellege mellett segítséget kíván nyújtani a szakmai alapfogalmak megértéséhez. A stúdium a történeti fejlődés során felhalmozódott tapasztalatok leglényegesebb elemeinek ismertetésével elősegíti a hatályos normák jobb megértését, a jogot körülvevő eszmék megismerését. A tárgynak jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. Belső rendszerét az általános történelem kronológiai rendje szerint alakítottuk ki. A tantárgy keretében az állam- és jogfejlődés kezdeti időszakaival, rendi korszakával és a 17. századi változásaival foglalkozunk.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés, tantárgyi követelményrendszer ismertetése, az államhatalom keletkezésének történeti magyarázatai. 2. Az állam és jog fogalmának meghatározására irányuló kísérletek áttekintése. 3. Az ókori Kelet államának és normarendszerének általános jellemzői. 4. A hellén világ általános jellemzői. Az ógörög államfejlődés főbb tendenciái. 5. Az ógörög jog sajátosságai. 6. A frank államszervezet, Nagy Károly állama. 7. A germán és frank jogrendszer. 8. Az európai abszolutizmus főbb alkotmánytörténeti jellemzői. 9. A felvilágosult abszolutizmus általános és sajátos vonásai. 10. A felvilágosult abszolutizmus joga: Cesare Beccaria. 11. Anglia az újkor küszöbén, a forradalom előzményei. A parlamentáris monarchia jellemzői. 12. Az európai integráció előtörténete, félévzárás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az aláírásért a hallgatónak az előadás anyagából zárthelyi dolgozatot kell írniuk. Az oktatás közvetlen tudásátadás formájában, a hallgatók aktív jelenlétét feltételező módon történik.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Kötelező irodalom: Stipta István (szerk.) : Egyetemes állam- és jogtörténet. 3. bővített és átdolgozott kiadás. ISBN 978-963-413-440-4. Patrocínium Kiadó. Budapest, 2025.					
Ajánlott irodalom: Ruszoly József: Európai jog- és alkotmánytörténet. Opera Iurisprudentiae. I. (Szerk.: Balogh Elemér) Pólay Elemér Alapítvány. Szeged, 2011. 539 o. Kajtár István: Egyetemes állam- és jogtörténet I. Budapest-Pécs: Dialóg Campus, 1998. (Dialóg Campus tankönyvek). 175 o.					
Vizsgakérdések:					
I. Tankönyvi vizsgatételek Egyetemes állam- és jogtörténet I. tantárgyból 2019/2020. tanév I. félév. A tankönyv: Stipta István (szerk.) : Egyetemes állam- és jogtörténet. 3. bővített és átdolgozott kiadás. Patrocínium Kiadó. Budapest, 2025					
1. Az ókori görög korszak. Általános áttekintés. 13-15. o.					

2. Spárta társadalmának és államszervezetének jellegzetességei 15-17. o.
3. Az athéni társadalom- és államfejlődés jellemzése 17-21. o.
4. Athéni államrend a Kr. e. 5. században 21-22. o.
5. Az ógörög jog jellegzetességei 22-26. o.
6. Jog és jogtudomány a korai középkorban 30-33. o.
7. Az egyházi jog jelentősége a középkori Európa jogrendjében, recepció, források 61-63. o.
8. Gratianus Decretuma, Liber Extra 63-68. o.
9. A dekretisták és a dekretalisták 79-84. o.
10. Bartolus de Saxoferrato 87-90. o.
11. Baldus de Ubaldis 90-95. o.
12. A ius commune fogalma 102-106. o.
13. A francia társadalom és állam a széttagoltság korában 115-119. o.
14. A francia társadalom és állam a rendi monarchia korában 119-124. o.
15. A francia társadalom és állam az abszolutizmus időszakában 124-128. o.
16. A francia jog főbb intézményei 129-137. o.
17. A germán közszerkezet időszaka 138-141. o.
18. A frank társadalom és állam 141-143. o.
19. A germán és frank jogrendszer 143-146. o.
20. A Német Birodalom alkotmánytörténete 146-150. o.
21. A Német Birodalom jogrendszere 150-152. o.
22. A középkori város belső (hatalmi) viszonyai 153-155. o.
23. A középkori város jogtörténeti ismérvei 156-159. o.
24. A kereskedők szerepe és a városi jog rétegződése 159-162. o.
25. A jogi személyiség tana, kettős tulajdon 162-166. o.
26. A korai angol jog és jogrend, angolszászok 179-182. o.
27. A common law kialakulása 184-185. o.
28. Magna Carta Libertatum és a parlament 189-191. o.
29. A központosított állam a Tudor-korban 191-192. o.
30. Az angol jogi kommentárok, a római jog és a common law viszonya 192-194. o.
31. Az angol alkotmányfejlődés a 17. században 194-198. o.
32. A common law modernizációja Angliában 198-200. o.
33. A modern angol kormányzat kezdetei 201-203. o.

II. A félév-végi kollokviumon minden hallgató legalább egy kérdést kap az előadás anyagából.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása: segítse a jogintézmények elvi hátterének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését.
- b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére.
- d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat, legyen igénye azokra. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240104K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Comparative Constitutional and Legal History I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra	Kreditérték: 1 kredit	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): Együttes felvétel Egyetemes állam- és jogtörténet I. előadás és szeminárium	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Stipta István	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 1	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadói: Prof. Dr. Stipta István, Dr. Nagy Péter, dr. Schlachta Boglárka					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy bevezető, jogi alapműveltséget kiegészítő jellege mellett segítséget kíván nyújtani a szakmai alapfogalmak megértéséhez. A stúdium a történeti fejlődés során felhalmozódott tapasztalatok leglényegesebb elemeinek ismertetésével elősegíti a hatályos normák jobb megértését, a jogot körülvevő eszmék megismerését. A tárgynak jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. Belső rendszerét az általános történelem kronológiai rendje szerint alakítottuk ki. A tantárgy keretében az állam- és jogfejlődés kezdeti időszakaival, rendi korszakával és a 17. századi változásaival foglalkozunk.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az államhatalom keletkezésének történeti magyarázatai. 2. Az állam és jog fogalmának meghatározására irányuló kísérletek áttekintése. 3. Az ókori kelet államának és normarendszerének általános jellemzői. 4. A hellén világ általános jellemzői. Az ógörög államfejlődés főbb tendenciái. 5. Az ógörög jog sajátosságai. 6. A frank államszervezet, Nagy Károly állama. 7. A germán és frank jogrendszer. 8. Az európai abszolutizmus főbb alkotmánytörténeti jellemzői. 9. A felvilágosult abszolutizmus általános és sajátos vonásai. 10. A felvilágosult abszolutizmus joga: Cesare Beccaria. 11. Anglia az újkor küszöbén, a forradalom előzményei. A parlamentáris monarchia jellemzői. 12. Az európai integráció előtörténete.					
A tantárgy a képzési és kimeneti követelmények elvárásai szerint felkészíti a joghallgatókat a jogrendszer, a jogi módszerek általános történeti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A gyakorlati foglalkozásokon való részvétel kötelező. Az aláírásért a hallgatóknak teljesíteniük kell az oktató által kiadott forráselemző feladatokat és zárthelyi dolgozatokat. A szeminárium öt fokozatú gyakorlati jeggyel zárul. Az osztályzat alapja a zárthelyik eredménye, a prezentációk és az előadások színvonala, továbbá a szemináriumi aktivitás.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Kötelező irodalom: Stipta István (szerk.): Egyetemes állam- és jogtörténet. 3. bővített és átdolgozott kiadás. ISBN 978-963-413-440-4. Patrocínium Kiadó. Budapest, 2025.					
Ajánlott irodalom:					

Ruszoly József: Európai jog- és alkotmánytörténet. Opera Iurisprudentiae. I. (Szerk.: Balogh Elemér) Pólay Elemér Alapítvány. Szeged, 2011. 539 o. A felkészülést segítő ingyenesen elérhető források, adatbázisok: Jogtörténeti Szemle: https://majt.elte.hu/kiadvanyok/jogtorteneti-szemle Jogtörténeti kiadványok: https://majt.elte.hu/kiadvanyok Academia.edu Magyar Elektronikus Könyvtár: mek.oszk.hu Hungaricana: https://hungaricana.hu/hu/ Magyar Társadalomtudományi Digitális Archívum: mtda.hu Digitális Törvényhozási Tudástár: https://dt.ogyk.hu/hu/
A szemináriumi zh-k tankönyvi tételei: A tankönyv: Stipta István (szerk.) : Egyetemes állam- és jogtörténet. 3. bővített és átdolgozott kiadás. ISBN 978-963-413-440-4. Patrocínium Kiadó. Budapest, 2025. 1) Az ókori görög korszak. Általános áttekintés. [13-15. o.] 2) Spárta társadalmának és államszervezetének jellegzetességei [15-17. o.] 3) Az athéni társadalom- és államfejlődés jellemzése [17-21. o.] 4) Athéni államrend a Kr. e. 5. században [21-22. o.] 5) Jog és jogtudomány a korai középkorban [30-33. o.] 6) A francia társadalom és állam a széttagoltság korában [115-119. o.] 7) A francia társadalom és állam a rendi monarchia korában [119-124. o.] 8) A francia társadalom és állam az abszolutizmus időszakában [124-128. o.] 9) A francia jog főbb intézményei [129-137. o.] 10) A frank társadalom és állam [141-143. o.] 11) A germán és frank jogrendszer [143-146. o.] 12) A Német Birodalom alkotmánytörténete [146-150. o.] 13) A Német Birodalom jogrendszere [150-152. o.] 14) A középkori város belső (hatalmi) viszonyai [153-155. o.] 15) A középkori város jogtörténeti ismérvei [156-159. o.] 16) A kereskedők szerepe és a városi jog rétegződése 159-162. o. 17) A korai angol jog és jogrend, angolszászok [179-182. o.] 18) Magna Carta Libertatum és a parlament [189-191. o.] 19) Az angol alkotmányfejlődés a 17. században [194-198. o.] 20) A modern angol kormányzat kezdetei [201-203. o.]
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása: segítse a jogintézmények elvi hátterének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését. b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére. d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat, legyen igénye azokra. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

JOGÁSZI ETIKA					
AJ JON240105K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Legal ethics					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Szerletics Antal, Dr. Balássy Ádám Miklós, dr. Rátkai Tímea, dr. Kántor Ákos					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja a jog erkölcsi-etikai alapjainak megismerése, a jogász szakmákkal szembeni etikai elvárások tisztázása. A tárgy egyrészt elméleti betekintést nyújt az etikai kérdések filozófiai alapjaiba, másrészt gyakorlatorientált megközelítéssel mutat be olyan etikai dilemmákat, melyek egy jogász pályafutása során előfordulnak vagy előfordulhatnak. Utóbbi körében kiemelt jelentőséget kap az ún. hivatásetikai követelmények bemutatása, elsősorban a mai magyar jogász hivatásrendek etikai elvárásainak és az arra épülő etikai eljárások gyakorlatának megismertetése.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az erkölcs és az etika fogalma és történeti alapjai. 2. Erényetika: Szeretet. Okosság. 3. Erényetika: Igazságosság, méltányosság. 4. Altruizmus, szolidaritás, felelősség. 5. Az emberi méltóság 6. A lelkiismereti szabadság. 7. A hivatásetikák alapjai és általános jellemzői. 8. Ügyvédi etika 9. Bírói etika 10. Ügyészi és rendőri etika 11. Köztisztviselői, közszolgálati etika 12. Egyéb jogi hivatásrendi etikák					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
zárthelyi dolgozat és/vagy egy komplex etikai kérdés értékelő elemzése					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Nagy Zsolt – Tóth Judit: Jogász etika és felelősség. Pólay Elemér Alapítvány – Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2017, 9-57. és 136-224. o. Zlinszky János: Keresztény erkölcs és jogász etika. Szent István Társulat, Budapest, 1998, 13-18., 38-63, 139-145. o.					
Ajánlott irodalom:					
Arisztotelész: Eudemoszi etika – Nagy etika. (ford.: Steiger Kornél) Gondolat Kiadó, Budapest, 1975 Arisztotelész: Nikomakhoszi etika. (ford.: Szabó Miklós) Magyar Helikon, Budapest, 1971 Barcsi Tamás: Az emberi méltóság filozófiája. Typotex Kiadó, 2013 Bolyki János (szerk.): Válogatás Kálvin János műveiből. Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest, 1993					

Kant, Immanuel: Az erkölcsök metafizikája. (ford.: Berényi Gábor) Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1991 Ludassy Mária (szerk.): A francia felvilágosodás morálfilozófiája. Gondolat Kiadó, Budapest, 1975 Rotterdami Erasmus: A keresztény fejedeleme neveltetése. (ford.: Csonka Ferenc) Európa Könyvkiadó, Budapest, 1987 Seneca, Lucius Annaeus: A nagylelkűségről. (ford.: Szőke Ágnes) Seneca Kiadó, Budapest, 1997 Tóth J. Zoltán (szerk.): A tisztességes eljárásról való jog. Wolters Kluwer, Budapest, 2021 (ISBN 978-963-594-011-0), 288 o.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása – Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is. – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására. – Érzékeli képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. – Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére. c) attitűdje – Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez. – Elkötelezett a jogász munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -

JOGI INFORMATIKA					
AJ JON240106K (N)					
Law and Informatics					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltét-el(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kecskés András	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy keretében a hallgatók elsajátítják a jogi informatika legfontosabb elemeit. A tantárgy keretein belül a XXI. század fejlődési tendenciáival összhangban döntő szerepet kap a mesterséges intelligencia (AI) hatásainak bemutatása és elemzése a jogrendszer, a jogi hivatást és a jogi karriert érintően, hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt. Emellett különös tekintettel a beadandó dolgozatok, TDK munkák és a szakdolgozat színvonalas elkészítéséhez szükséges informatikai ismeretekre. Hangsúlyt fektetünk a professzionális internethasználat gyakorlására, az elektronikus jogi adatbázisok megismerésére és kezelésükre a gyakorlatban. A tárgy során érintett témák segítenek a joghallgatóknak felkészülni a gyorsan változó technológiai környezetre, és képessé teszik őket arra, hogy hatékonyan kezeljék a technológia által érintett jogi kérdéseket.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A jogi informatika tárgya, módszertana, eszmeisége, andragógiai, didaktikai, logikai, filozófia és etikai háttere. 2. Operációs rendszerek. MS Word alapok; (MS Word, Excel, Power Point alapok); keresés az interneten (keresőmotorok). Joganyagok keresése az interneten (Közlönykiadó); a blockchain tachnológia (pl. kriptó devizák és okos szerződések, decentralizát pénzügyi szolgáltatások jogi háttere.) 3. Az e-állampolgárság (ügyfélkapu és állami szolgáltatások az interneten. 4. Az elektronikus akta és az elektronikus per. 5. Ingyenes jogi adatbázisok és kezelésük 6. Elektronikus Információs szolgáltatás keretében hozzáférhető tudományos adatbázisok kezelése 7. Adatbázis ismertetése és kezelése I.: Kluwer Új Jogtár (külső vállalati előadó bevonásával) 8. Adatbázis ismertetése és kezelése II.: HVG-ORAC Jogkódex jogszabályi és tudományos adatbázis (külső vállalati előadó bevonásával) 9. Adatbázis ismertetése és kezelése III.: Heinonline.org adatbázis használatának ismertetése és lehetőség esetén kari elérhetőség biztosítása 10. Mesterséges intelligencia és jog: Az AI által felvetett etikai és jogi kérdések, beleértve az automatizált döntéshozatal, az algoritmusok felelőssége és az AI alkalmazásainak szabályozása 11. Elektronikus kereskedelem és jog: Az online kereskedelmi tevékenységekkel kapcsolatos jogi szabályozások, beleértve a fogyasztóvédelem és az elektronikus szerződések különleges kérdéseit. 12. Gyakorlati feladatmegoldás					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az órák látogatása kötelező. A félév során kettő számítógépes dolgozatot kell írni. A félév végén egy javító dolgozattal lehet javítani, illetve a hiányzó dolgozatot pótolni.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
A foglalkozásokon elhangzottak, továbbá a bemutatott szoftverek, adatbázisok ismertetői.					

Ajánlott irodalom: 1. Csáki Gyula Balázs: A jogi informatika alapjai (Bíbor Kiadó, Miskolc, 2004. ISBN: 9639466905) 2. Legal Informatics; edited by Daniel Martin Katz, Ron Dolin, Michael J. Bommarito (Cambridge University Press, 2021. Online ISBN: 9781316529683) 3. The Future of Law and eTechnologies; edited by Tanel Kerikmäe, Addi Rull, and Katrin Nyman-Metcalf (Springer International Publishing Switzerland, 2016. ISBN: 978-3-319-26894-1) 4. Az oktatók által kiadott elektronikus tananyagok. 5. Richard Susskind: Online bíróságok és az igazságszolgáltatás jövője (ORAC-Kiadó, 2023, ford.: Osztovits András, ISBN: 978 963 258 579 6) 6. Yuval Noah Harari: Homo Deus – A holnap rövid története (Animus Kiadó, 2024, ISBN 9789636140052)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: Az aktualizált kérdések és mintafeladatok a kurzuson bemutatott weboldalon elérhetőek. A weboldalt az aktuális félév elején frissítjük.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) Tudása: A tantárgy ismereteinek elsajátításával összhangban a hallgató ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival. Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alap jellemzőit. b) Képességei: Képes idegen nyelvű szakmai szöveg értelmezésére, feldolgozására. Képes idegen nyelvű és az informatika legújabb eszközeit is alkalmazó kommunikációra. Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára. Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett. Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára. Felismeri a jogilag releváns információkat. Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére. Képes egy szakmai közösség munkájának irányítására. c) Attitűdje: Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére. Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. Nyitott a szakmai továbbképzésben való részvételre. Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. d) Autonómiaja és felelőssége: Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget. Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

JOGI LATIN NYELV					
AJ JON240107K					
LATIN FOR LAW STUDENTS					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): nincs	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): nincs
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1. félév	Meghirdetés féléve: ősz félév	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Bányai Tibor Márk					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A klasszikus latin nyelv alapvető alaktani és mondattani rendszerének, valamint a jogi latin nyelv alapszókincsének elsajátítása. A kurzus célja a jogi latinitás alapfogalmainak és terminológiájának megismertetése, különös tekintettel a római jog latin és görög eredetű szakkifejezéseire. A tantárgy fejleszti a hallgatók grammatikai, terminológiai és fogalmi-logikai gondolkodását, valamint bevezetést nyújt a jogászai műveltséghez kapcsolódó klasszikus római kultúrtörténeti ismeretekbe.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
Nappali képzés (24 óra / félév): A latin nyelv helyzete, a jogi latin nyelv oktatásának célja, korszakolás, tipológia, kiejtési rendszerek, grammatikai alapfogalmak, szótárhasználat, I. declinatio, praepositíók, coniugatiók rendszere, praesens imperfectum indicativi activi, létige, grammatikai feladatok, szövegfordítás. A melléknév szótári alakja, II. declinatio, főnév–melléknév egyeztetés, jelzős szerkezetek, birtokos szerkezet, vocativus, grammatikai feladatok, szövegfordítás. III. declinatio, melléknévek ragozása, névmási ragozás, passivum fogalma, activum–passivum mondatátalakítás, grammatikai feladatok, szövegfordítás. Az infinitivusok rendszere, deponens igék, praesens perfectum indicativi activi, grammatikai feladatok, szövegfordítás. A declinatiók, melléknévragozás, főnév–melléknév egyeztetés és coniugatiók áttekintése, rendszerezése. A participiumok rendszere, participium coniunctum, fordítási lehetőségek, grammatikai feladatok, szövegfordítás. Az igenevek rendszere: gerundium, gerundivumos szerkezet, supinum, grammatikai feladatok, szövegfordítás. Ablativus absolutus, fordítási lehetőségek, grammatikai feladatok, szövegfordítás. Nominativus cum infinitivo, az infinitivusok rendszerének ismételése, grammatikai feladatok, szövegfordítás. Accusativus cum infinitivo, grammatikai feladatok, szövegfordítás. A coniunctivus használata, consecutio temporum, függő kérdés, függő felszólítás, feltételes mellékmondatok, grammatikai feladatok, szövegfordítás. A coniunctivus passivum alakjai, imperativusok rendszere, parancsolás és tiltás kifejezése, regulák és szentenciák.					
Levelező képzés (8 óra / félév): A latin nyelv helyzete, grammatikai alapfogalmak, I–II. declinatio, főnév–melléknév egyeztetés, grammatikai feladatok, szövegfordítás. III. declinatio, melléknévek ragozása, névmási ragozás, passivum fogalma, grammatikai feladatok, szövegfordítás. Az infinitivusok rendszere, deponens igék, perfectum, grammatikai feladatok, szövegfordítás. A participiumok rendszere, participium coniunctum, gerundium, gerundivumos szerkezet, supinum. Ablativus absolutus és nominativus cum infinitivo, grammatikai feladatok, szövegfordítás. Accusativus cum infinitivo, grammatikai feladatok, szövegfordítás. A coniunctivus használata, consecutio temporum, függő szerkezetek, feltételes mellékmondatok. Imperativusok rendszere, regulák és szentenciák, rendszerező ismétlés.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Zárthelyi dolgozatok megírása kötelező. Hiányzás legfeljebb 3 alkalommal lehetséges (levelező képzés esetén legfeljebb 1 alkalommal). Az oktatás módszere: aktív órai jelenlét, grammatika- és szövegelemzés, fordítási gyakorlatok, közös feladatmegoldás, terminológiai és mondattani elemzés.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Kötelező irodalom:					

▪ Bánóczi Rozália – Rihmer Zoltán: Latin nyelvkönyv joghallgatók számára. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest, 5. kiadás.
Ajánlott irodalom:
▪ Adamik Béla: A latin nyelv története. Argumentum Kiadó, Budapest, 2009. ▪ Borzsák István: A latin nyelv szelleme. Parthenon Kiadó, Budapest, 1942. ▪ Ferenczi Attila – Monostori Martina: Latin nyelvkönyv. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. ▪ Nagy Ferenc – Kovács Gyula – Péter Gyula: Latin nyelvtan a középiskolák számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit. Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között. b) képességei Képes idegen nyelvű szakmai szöveg értelmezésére, feldolgozására. Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára. Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására. c) attitűdje Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) autonómiája és felelőssége Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. Tudatosan törekszik szakmai ismereteinek fejlesztésére.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I.					
AJ JON240108K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Hungarian Legal History I					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Magyar állam- és jogtörténet I. szeminárium társfelvétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Magyar állam- és jogtörténet I. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Nagy Péter					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I. tantárgy alapvető célja a mai magyar államrendszer történelmi előzményeinek bemutatása. A tananyag elsajátításával a joghallgatók képet kaphatnak arról, hogyan formálódott államszervezetünk és alkotmányjogunk az 1949-es fordulatig. A tárgynak az alkotmányjogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. A tárgy propedeutikus jellegű, amely a középiskolai történelem tudásanyagát feltételezve készíti elő a hallgatókat a választott hivatás alapfogalmainak megértésére. A tantárgy a képzési és kimeneti követelmények elvárásai szerint felkészíti a joghallgatókat a jogrendszer, a jogi módszerek hazai történeti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A félévi tematika és a követelmények ismertetése. Az államalapítás. A király jogállása 1848-ig, a trónbetöltési elvek, a király helyettesítése. 2. A rendiség kialakulása Magyarországon. Az 1222. évi világi Aranybulla. Az ellenállási záradék és a nemesi jogok későbbi biztosítékai. A rendi alkotmány létrejötte. Az országgyűlés kialakulása, szervezete és működése a rendi korban. 3. Helyi közigazgatási szervezet jellemzői 1848-ig. (A királyi vármegye és a nemesi vármegye. A városok jogállása a rendi korban) 4. Bírósági szervezet fejlődése Magyarországon az államalapítástól 1848-ig. 5. Az államfejlődés jellegzetességei az 1848/1849-es forradalom- és szabadságharc idején. Az államfői hatalom gyakorlása 1848/49 6. A neoabszolutizmus időszakának „alkotmányos” berendezkedése. 7. A Pragmatica Sanctio és az osztrák-magyar kiegyezés közjogi alapjai. Az 1867:XII. tc. A horvát-magyar államjogi kapcsolat 1868 és 1918 között. 1868:XXX. tc. Az államfői hatalom gyakorlása 1867-1918 8. Az országgyűlés szervezete, működése, hatásköre a polgári korban. A nemzetgyűlés 1920-1926. Az 1926-os felsőházi reform. 9. A helyi önkormányzatok a polgári korban (Általános jellemzők. A vármegye, a törvényhatósági joggal felruházott városok; Budapest székesfőváros. A községek) 10. Az igazságszolgáltatás rendszere a polgári korban (Rendes és különbíróságok; Az igazságszolgáltatás egyéb szervei) 11. Az 1918/1919-es forradalmak államszervezeti sajátosságai. A trianoni békeszerződés. Az alkotmányosság helyreállítása (1920) és a kormányzó jogállása. 12. A köztársasági elnök 1946-1949-ben. A kormány jogállása (a kormányalakítás szabályai, a miniszteri felelősség, a kormány hatásköre és a kivételes hatalom). A „szocialista” időszak államszervezeti jellegzetességei. Félévzárás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A tárgy oktatása a tankönyvre, az előadásokra, az oktató által megjelölt irodalomra és a konzultációkon kiadott segédanyagokra épül. Az aláírásért a hallgatók zárthelyi dolgozatot írnak.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Tankönyvi tételsor Magyar alkotmánytörténet (szerk.: Mezey Barna) 5. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2003. Magyar alkotmánytörténet (szerk.: Mezey Barna) 5. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2003. [a továbbiakban: At.]					
Ajánlott irodalom:					
Magyar állam- és jogtörténet forrásai (szöveggyűjtemény) (szerk: Mezey Barna) Osiris Kiadó, Budapest, 1998.					

Stipta István: A magyar bírósági rendszer története. Multiplex Media-Debrecen University Press. Debrecen, 1998. Stipta István: A magyar történelmi alkotmány és a hazai közjogi-közigazgatási jogvédelem. Gondolat Kiadó, Budapest, 2020. Képesy Imre: Az Országbírói Értekezlet története és öröksége. Gondolat Kiadó, Budapest, 2023.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: Vizsgakérdések: Tankönyvi tételsor Magyar alkotmánytörténet (szerk.: Mezey Barna) 5. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2003. 1) A törzsi szervezet kora. [At.15-21. o.] 2) A Szent Korona-eszme. [At. 64-67. o.] 3) A rendek és a rendiség. [At. 81-86. o.] 4) A rendi-képviselési monarchia. [At. 90-93. o.] 5) Az abszolút monarchia. [At. 98-105. o.] 6) Erdély különleges jogállása a mohácsi vész előtt. Az erdélyi fejedelemség. [At. 116-123. o.] 7) Horvátország, Szlavónia és Dalmácia jogállása [At. 123-125. o.] 8) A királyi jogkör. [At. 132-134. o.] 9) A király helyettesítése. [At. 139-143. o.] 10) A rendi országgyűlés kialakulása, előzményei. [At. 149-152. o.] 11) A rendi országgyűlési képviselő. Az országgyűlés szervezete. A rendi országgyűlések tanácskozásai. [At. 153-161. o.] 12) A királyi tanács. [At. 166-171. o.] 13) Országos főméltóságok és az udvari tisztviselők [171-179. o.] 14) A szakkormányzat szervei, dikasztériumok és a birodalom központi szervei [At.183-191. o.] 15) A királyi vármegye fogalma, eredete, szervezete. [At. 196-198. o.] 16) A nemesi vármegye kialakulása és hatásköre. [At. 198-204. o.] 17) A szabad királyi városok. [At. 208-212. o.] 18) Mezővárosok, uradalmak, falvak [At. 213-217. o.] 19) A központi ítélkezés szervei. [At. 225-231o.] 20) A központi ítélkezés szervei a XVIII. században. [At. 231-232. o.] 21) A vidéki törvénykezés. [At. 233-239. o.] 22) Az ügyvédség. [At. 239-242. o.] 23) A közhitelességi szervezet. [At. 243-246. o.] 24) Az áprilisi alkotmány sajátosságai. [At. 283-288. o.] 25) Az állam és a protestáns felekezetek kapcsolata (1517-1848) [At. 258-261. o.] 26) A neoabszolutizmus időszakának "alkotmányfejlődése". [At. 303-309. o.] 27) Ausztria és Magyarország közjogi kapcsolata 1867 és 1918 között. [At. 316-318. o.] 28) Szabadságjogok helyzete a kiegyezés korában. [At. 322-328. o.] 29) A trianoni Magyarország alkotmányos helyzete. [At. 333-336. o.] 30) Szabadságjogok a két világháború között [At. 337-342. o.] 31) A népképviselési választójog fejlődése 1918-ig. [At. 360-365. o.] 32) A népképviselési választójog fejlődése 1919-1938 között. [At. 365-370. o.] 33) A választási rendszer átalakítása 1944 és 1947 között. [At. 370-373. o.] 34) A törvényhozás szervezete és működése. [At. 377-381. o.] 35) Az országgyűlés jogköre és működése Az országgyűlési képviselők jogállása. [At. 384-392. o.] 36) A király jogállása 1848 után. [At. 398-406. o.] 37) A kormányzó jogkörei 1920 és 1944 között. [At. 409-415. o.] 38) A köztársasági elnök. [At. 418-422. o.] 39) A kormány és a kormányzati szervek. [At. 432-436. o.] 40) A törvényhatóságok, azok típusai és a főispán jogállása a kiegyezés után. [At. 437-400. o.] 41) A törvényhatósági jogú városok és Budapest székesfőváros, a községi közigazgatás a polgári korban [At. 442-446. o.] 42) Bírósági szervezet a neoabszolutizmus idején. A bírák személyi függetlenségének megteremtése. [At. 451-452, 463-467. o.] 43) Rendes és különbíróóságok a kiegyezés után. [At. 452-456, 457-459. o.] 44) A közigazgatási szervek jogszolgáltató tevékenysége, valamint az attól független közigazgatási bíráskodás. [At. 456-457. o.] 45) Az ügyészség és az ügyvédség a polgári korban. [At. 467-471o.] 46) A közjegyzőség és a telekkönyv. [At. 471-474. o.] 47) A Tanácsköztársaság. [At. 481-485. o.] 48) A Hungarista Munkaállam szervezete. [At. 488-489. o.]

49) A Magyar Népköztársaság [At. 492-498. o.]
II. A félév-végi kollokviumon minden hallgató legalább egy kérdést kap a konzultáció anyagából.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: segítse a jogintézmények elvi hátterének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését. b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére. d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240109K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Hungarian Legal History I. Seminary					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): együttes felvétel Magyar állam- és jogtörténet I. előadás és szeminárium	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Stipta István, Dr. Nagy Péter, dr. Schlachta Boglárka	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I. tantárgy alapvető célja a mai magyar államrendszer történelmi előzményeinek bemutatása. A tananyag elsajátításával a joghallgatók képet kaphatnak arról, hogyan formálódott államszervezetünk és alkotmányjogunk az 1949-es fordulatig. A tárgynak az alkotmányjogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. A tárgy propedeutikus jellegű, amely a középiskolai történelem tudásanyagát feltételezve készíti elő a hallgatókat a választott hivatás alapfogalmainak megértésére. A tantárgy a képzési és kimeneti követelmények elvárásai szerint felkészíti a joghallgatókat a jogrendszer, a jogi módszerek hazai történeti alapjainak és használatának kritikus szemléletére és gyakorlati alkalmazására.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A félévi tematika és a követelmények ismertetése. Az államalapítás. A király jogállása 1848-ig, a trónbetöltési elvek, a király helyettesítése. 2. A rendiség kialakulása Magyarországon. Az 1222. évi világi Aranybulla. Az ellenállási záradék és a nemesi jogok későbbi biztosítékai. A rendi alkotmány létrejötte. Az országgyűlés kialakulása, szervezete és működése a rendi korban. 3. Helyi közigazgatási szervezet jellemzői 1848-ig. (A királyi vármegye és a nemesi vármegye. A városok jogállása a rendi korban) 4. Bíróági szervezet fejlődése Magyarországon az államalapítástól 1848-ig. 5. Az államfejlődés jellegzetességei az 1848/1849-es forradalom- és szabadságharc idején. Az államfői hatalom gyakorlása 1848/49 6. A neoabszolutizmus időszakának „alkotmányos” berendezkedése. 7. A Pragmatica Sanctio és az osztrák-magyar kiegyezés közjogi alapjai. Az 1867:XII. tc. A horvát-magyar államjogi kapcsolat 1868 és 1918 között. 1868:XXX. tc. Az államfői hatalom gyakorlása 1867-1918 8. Az országgyűlés szervezete, működése, hatásköre a polgári korban. A nemzetgyűlés 1920-1926. Az 1926-os felsőházi reform. 9. A helyi önkormányzatok a polgári korban (Általános jellemzők. A vármegye, a törvényhatósági joggal felruházott városok; Budapest székesfőváros. A községek) 10. Az igazságszolgáltatás rendszere a polgári korban (Rendes és különbíróóságok; Az igazságszolgáltatás egyéb szervei) 11. Az 1918/1919-es forradalmak államszervezeti sajátosságai. A trianoni békeszerződés. Az alkotmányosság helyreállítása (1920) és a kormányzó jogállása. 12. A köztársasági elnök 1946-1949-ben. A kormány jogállása (a kormányalakítás szabályai, a miniszteri felelősség, a kormány hatásköre és a kivételes hatalom). A „szocialista” időszak államszervezeti jellegzetességei. Félévzárás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A gyakorlati foglalkozásokon való részvétel kötelező. Az aláírásért a hallgatóknak teljesíteniük kell az oktató által kiadott forráselemző feladatokat és zárthelyi dolgozatokat. A szeminárium öt fokozatú gyakorlati jeggyel zárul. Az osztályzat					

alapja a zárthelyik eredménye, a prezentációk és az előadások színvonala, továbbá a szemináriumi aktivitás.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
A szemináriumi zh-k tankönyvi tételei: Magyar alkotmánytörténet (szerk.: Mezey Barna) 5. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2003. [a továbbiakban: At.]
1) A Szent Korona-eszme. [At. 64–67. o.] 2) A rendek és a rendiség. [At. 81–86. o.] 3) A rendi-képviselési monarchia. [At. 90–93. o.] 4) Az abszolút monarchia. [At. 98–105. o.] 5) Erdély különleges jogállása a mohácsi vész előtt. Az erdélyi fejedelemség. [At. 116–123. o.] 6) A rendi országgyűlés kialakulása, előzményei. [At. 149–152. o.] 7) A rendi országgyűlési képviselés. Az országgyűlés szervezete. [At. 153–156. o.] 8) A szakkormányzat szervei, dikasztériumok és a birodalom központi szervei [At.183–191. o.] 9) A királyi vármegye fogalma, eredete, szervezete. [At. 196–198. o.] 10) A nemesi vármegye kialakulása és hatásköre. [At. 198–204. o.] 11) A központi ítélkezés szervei. [At. 225–231. o.] 12) A központi ítélkezés szervei a XVIII. században. [At. 231–232. o.] 13) A vidéki törvénykezés [At. 233–239. o.] 14) A közhitelességi szervezet. [At. 243–246. o.] 15) A neoabszolútizmus időszakának „alkotmányfejlődése”. [At. 303–309. o.] 16) A trianoni Magyarország alkotmányos helyzete. [At. 333–336. o.] 17) A népképviselési választójog fejlődése 1918-ig [At. 360–365. o.] 18) A népképviselési választójog fejlődése 1919-1938 között. [At. 365–370. o.] 19) A törvényhozás szervezete és működése. [At. 377–381. o.] 20) Az országgyűlés jogköre és működése. Az országgyűlési képviselők jogállása. [At. 384–392. o.]
Ajánlott irodalom:
Magyar állam- és jogtörténet forrásai (szöveggyűjtemény) (szerk: Mezey Barna) Osiris Kiadó, Budapest, 1998. Stipta István: A magyar bírósági rendszer története. Multiplex Media-Debrecen University Press. Debrecen, 1998. Stipta István: A magyar történelmi alkotmány és a hazai közjogi-közigazgatási jogvédelem. Gondolat Kiadó, Budapest, 2020. Képesy Imre: Az Országbírói Értekezlet története és öröksége. Gondolat Kiadó, Budapest, 2023. A felkészülést segítő ingyenesen elérhető források, adatbázisok: Jogtörténeti Szemle: https://majt.elte.hu/kiadvanyok/jogtorteneti-szemle Jogtörténeti kiadványok: https://majt.elte.hu/kiadvanyok Academia.edu Magyar Elektronikus Könyvtár: mek.oszk.hu Hungaricana: https://hungaricana.hu/hu/ Magyar Társadalomtudományi Digitális Archívum: mtda.hu Digitális Törvényhozási Tudástár: https://dt.togyk.hu/hu/
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
<i>Tankönyvi tételsor Magyar alkotmánytörténet</i> (szerk.: Mezey Barna) 5. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2003.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása: segítse a jogintézmények elvi hátterének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését. b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére.

d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

RÓMAI JOG I.					
AJ JON240110K					
Roman Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva	Tantárgy besorolása: kötelező/	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium minősített aláírás)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Pókecz Kovács Attila, Prof. Dr. Jakab Éva					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja egyfelől a római jog oktatása annak fejlődéstörténete tükrében, másfelől a római jognak, mint a modern jogi (elsősorban civiljogi) dogmatika alapjának megismertetése. Az oktatásban a római magánjog és a római közjog, mint egymást szervesen kiegészítő területek kerülnek feldolgozásra.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Általános tájékoztatás a római jog tanulásával kapcsolatban. Történeti rész I. 2. Történeti rész II. 3. Történeti rész III. 4. Eljárásjog I. 5. Személyi jog 6. Családi jog II. Szem.jog továbbélése. Dologi jog. 7. Dologi jog II. (A tulajdon) 8. Dologi jog III. (A birtok) 9. Dologi jog IV. (A tulajdon megszerzése I.) 10. Dologi jog V. (A tulajdon megszerzése II. A tulajdon megszűnése.) 11. Dologi jog VI. (A tulajdon védelme), 12. Dologi jog VI. (Idegen dologbeli jogok)					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Zárthelyi dolgozat, interaktív előadás, órai részvétel ajánlott					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Molnár Imre , Jakab Éva Római jog, Szeged 2021; Benedek Ferenc -Pókecz Kovács Attila: Római magánjog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
Földi András – Hamza Gábor: A római jog története és intézményei. Budapest, 2012 (vagy frissebb kiadás)					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

RÓMAI JOG I. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240111K					
Roman Law I. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): társfelvétel: Római jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva	Tantárgy besorolása: kötelező/	Ajánlott félév: 1. félév	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Jakab Éva, Prof. Dr. Pókecz Kovács Attila					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja egyfelől a római jog oktatása annak fejlődéstörténete tükrében, másfelől a római jognak mint a modern jogi (elsősorban civiljogi) dogmatika alapjának megismertetése. Az oktatásban a római magánjog és a római közjog mint egymást szervesen kiegészítő területek kerülnek feldolgozásra.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A római magánjog történeti fejlődése Jusztiniánusz császár törvénykönyvei A római magánjog forrásai A római per sajátosságai Jogképesség, cselekvőképesség, gyámság, gondnokság, jogi személyek Dolog fogalma, faja, tulajdoni formák Birtoktan Tulajdonszerzés, tulajdonvédelem Idegen dologbeli jogok Ismeretek, képességek: a magánjog struktúrája, alapfogalmai, eligazodás a jogi terminológiában, jogi érvelés					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A szemináriumokon való részvétel a TVSZ szerint.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Jakab Éva: Forum Romanum. Jogesetek római jogból. Szeged, 2019; Molnár Imre – Jakab Éva, Római jog. Szeged, 2021. Benedek Ferenc -Pókecz Kovács Attila: Római magánjog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
Földi András – Hamza Gábor: A római jog története és intézményei. Budapest, 2012 (vagy frissebb kiadás).					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
A fenti témakörök szóbeli és írásbeli számonkérése					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

TANULÁS- ÉS KUTATÁSMÓDSZERTAN					
AJ JON240112K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Study and research methodologies					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték 3:	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Dobrocsi Szilvia	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i: Tanszékek főállású oktatói	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja a joghallgatók felkészítése a jogi tanulmányokra, az egyetemi életre. A középiskolaitól igen eltérő egyetemi tanulási módszer új készségeket kíván. A szorgalmi időszak és a vizsgaidőszak eltérő kihívásai, feladatai egyaránt megismerendők. A szorgalmi időszakban nagy felelősség hárul a hallgatóra saját időbeosztásának megtervezésekor. A Református Egyetemen külön hangsúlyt kap egymás segítése, támogatása. Tanulási módszereket ajánlunk mind a szorgalmi, mind a vizsgaidőszakra. Az önszerveződő csoportok megalakítása, a korrepetáló jellegű segítő mentor-tevékenység kialakítása, a retorikai készségek fejlesztése egyaránt a bemutatandó célok között szerepel.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:					
1. Miben más az egyetemi oktatás/tanulás a középiskolaihoz képest? 2. Hogyan ismerkedjünk meg a tananyaggal már a szorgalmi időszakban? Hogyan készüljünk a zárthelyi dolgozatokra? 3. Hatékony tanulási módszerek 4. Hatékony időbeosztás, tervezés, célok kijelölése 5. Egymás mentorálása, csoportokba szerveződés 6. Évfolyamdolgozat, szakdolgozatírás, beadandó dolgozatok írása 7. Kiselőadások tartása, diavetítés, az idővel való hatékony gazdálkodás 8. Intézeti kutatásokban részvétel 9. Intézeti TDK alkalmakon részvétel, OTDK-n opponensként, szerzőként indulás 10. Mit jelent a demonstrátori szerep? Mit jelent szakkollégistának lenni? 11. Írásbeli vizsga jól teljesítése – javasolt módszerek 12. Szóbeli vizsga jól teljesítése – javasolt módszerek					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Dr. Tarkó Klára, Marunák Mária, Dr. Szenes Márta, Dr. Rúzs Molnár Krisztina: Hogyan tanul a sikeres egyetemista? – Tanulásmódszertani útmutató felsőoktatásban részt vevő hallgatók számára. Szegedi Tudományegyetem, Szeged, 2021. Dávid Mária, Taskó Tünde Anna, Héjja-Nagy Katalin, Mester Dolli, Dorner László, Estefánné Varga Magdolna: Az önszabályozó tanulás fejlettségének összefüggései a tanulási eredményességgel és az IKT-használat gyakoriságával MAGYAR PSZICHOLÓGIAI SZEMLE 71:(1) pp. 197-225. 2016. Ellin K. Deese – James Deese Hogyan tanuljunk? Panem, Budapest, 2006					
Ajánlott irodalom:					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Vizsgatémakörök a zárthelyi dolgozat, tanulási módszerek, évfolyamdolgozat, szakdolgozat, kiselőadás, intézeti kutatás, TDK munka, demonstrátori szerep témájában. Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					

tudása Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.

Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.

képességei Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.

Rendelkezik tudományos, közéleti, szakmai íráskészséggel.

Felismeri a jogilag releváns információkat.

attitűdje Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.

Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.

Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

autonómiája és felelőssége Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ALKOTMÁNYJOG I.					
AJ JON240201K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Constitutional Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet- Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Bevezetés az állam- és jogtudományokba (Társfelvétel: Alkotmányjog I. szeminárium)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Alkotmányjog I. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Trócsányi László Henrik	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: kollokvium
Tantárgy előadója/i: Dr. Köbel Szilvia, Prof. Dr. Trócsányi László Henrik, dr. Köbel Dávid					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az alkotmányjog az egész jogrendszer, különösen a közjog alapját képezi, a tantárgy követelményeinek elsajátítása így rendkívül fontos a teljes jogász képzés szempontjából. A közjoggal kapcsolatos későbbi tananyagok elsajátításnak stabil alapját kell, hogy képezze a kormányzati rendszer átfogó összefüggéseinek felvázolása. Mindezek hátterét a politikai szféra alkotmányjogi alapjainak lefektetése biztosítja (Pl.: kormányzati rendszer, választójog). Az Országgyűlés működése a törvényalkotás révén az egész jogrendszerre kihat.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Alkotmányjog, alkotmány, alkotmányosság. Európai, amerikai és magyar alkotmányfejlődés. 2. Magyarország alkotmánya. Szuverenitás. Állampolgárság. 3. Államforma-kormányforma. 4. Jogforrástan. Jogalkotás. 5. A közvetlen és képviseleti demokrácia. 6. Választójog, választási rendszerek. 7. Az országgyűlési képviselők választása. Az önkormányzati képviselők választása. 8. Az Országgyűlés szervezete és működése, funkciói: törvényalkotás, parlamenti ellenőrzés. 9. Az országgyűlési képviselők jogállása. 10. Közpénzügyek: Ász, MNB, KT. 11. Államfő. 12. A kormány, kormányzati rendszerek.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Óralátogatás.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Trócsányi László – Schanda Balázs – Csink Lóránt (szerk.): Bevezetés az Alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei. Budapest, HVG-Orac, 2025. őszi kiadás Előadások anyaga Alaptörvény, az előbbiekhöz kapcsolódó jogszabályok, az Alkotmánybíróságnak az előbbieken felsorolt tananyagban említett, alkotmányjogi tárgyú döntései					

Ajánlott irodalom:
- Halász Iván (szerk.): Alkotmányjog. Dialóg Campus Kiadó, 2018
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1. A közjog és a magánjog elhatárolása 2. Az alkotmány és az alkotmányjog fogalma 3. Az alkotmányosság formai és tartalmi elemei 4. Az angol alkotmányfejlődés 5. A francia alkotmányfejlődés 6. Az amerikai alkotmányfejlődés és a német alkotmányfejlődés 7. A magyar alkotmányfejlődés. 8. A szuverenitás fogalma, szuverenitáselméletek 9. A hatalmi ágak elválasztásának történeti fejlődése 10. Demokratikus legitimitáció, és a horizontális és vertikális hatalommegosztás. 11. Az államforma és a kormányforma fogalma, sajátosságai 12. A prezidenciális kormányforma és a félprezidenciális kormányforma 13. A parlamentáris kormányforma. 14. Az állampolgárság fogalma. A magyar állampolgárság keletkezésének és megszerzésének módjai, megszűnésének módjai. 15. A jogforrások fogalma. A jogszabályok és a közjogi szervezetszabályozó eszközök 16. A jogszabályok érvényessége és hatályossága 17. A jogalkotás alkotmányos alapelvei 18. A képviseleti és a közvetlen demokrácia. A népszavazás. 19. A választójog fogalma, alapelvei. Nemzetiségi jogok és nemzetiségi választások. 20. A parlamenti választókerületi rendszerek típusai. Az országgyűlési képviselők választása 21. Helyi önkormányzatok. Az önkormányzati képviselők választása. 22. A parlament fő funkciói. A parlamenti jog forrásai. Az Országgyűlés szervezete (tisztviselők, frakciók, bizottsági rendszer) és működése 23. Az Országgyűlés törvényalkotási hatásköre, törvényhozási tárgyak 24. A parlamenti ellenőrzés rendeltetése és eszközrendszere 25. Az országgyűlési képviselők jogállása, a képviselők jogai és kötelessége, a képviselői mandátum jellege. 26. Közpénzek. Az Állami Számvevőszék. A Magyar Nemzeti Bank, a Költségvetési Tanács. 27. Magyarország kormányzati rendszere. A Kormány megbízatásának keletkezése és megszűnése 28. A Kormány hatáskörei. A Kormány parlamenti felelőssége 29. A köztársasági elnök jogállása, megválasztása 30. A köztársasági elnök hatáskörei
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit. b) képességei ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. c) attitűdje

☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.

☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.

☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.

d) autonómiája és felelőssége

☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

-

ALKOTMÁNYJOG I. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240202K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Constitutional Law I. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet- Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Bevezetés az állam- és jogtudományokba (Társfelvétel: Alkotmányjog I. előadás)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Trócsányi László Henrik	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2.		Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar
Tantárgy előadója/i: Dr. Köbel Szilvia, dr. Köbel Dávid, dr. Einvág Benjámin Máté, Dr. Szabó Zsolt, Dr. Farkas György Tamás					Számonkérés formája: gyakorlati jegy
					Értékelés módszere: írásbeli, szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az alkotmányjog az egész jogrendszer, különösen a közjog alapját képezi, a tantárgy követelményeinek elsajátítása így rendkívül fontos a teljes jogász képzés szempontjából. A közjoggal kapcsolatos későbbi tananyagok elsajátításnak stabil alapját kell, hogy képezze a kormányzati rendszer átfogó összefüggéseinek felvázolása. Mindezek háttérét a politikai szféra alkotmányjogi alapjainak lefektetése biztosítja (Pl.: kormányzati rendszer, választójog). Az Országgyűlés működése a törvényalkotás révén az egész jogrendszerre kihat.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Alkotmányjog, alkotmány, alkotmányosság. Európai, amerikai és magyar alkotmányfejlődés. 2. Magyarország alkotmánya. Szuverenitás. Állampolgárság. 3. Államforma-kormányforma. 4. Jogforrástan. Jogalkotás. 5. A közvetlen és képviseleti demokrácia. 6. Választójog, választási rendszerek. 7. Az országgyűlési képviselők választása. Az önkormányzati képviselők választása. 8. Az Országgyűlés szervezete és működése, funkciói: törvényalkotás, parlamenti ellenőrzés. 9. Az országgyűlési képviselők jogállása. 10. Közpénzügyek: Ász, MNB, KT. 11. Államfő. 12. A kormány, kormányzati rendszerek.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Óralátogatás, szemináriumvezető által meghatározott feladatok elvégzése.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Trócsányi László – Schanda Balázs – Csink Lóránt (szerk.): Bevezetés az Alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei. Budapest, HVG-Orac, 2025. őszi kiadás					
Előadások anyaga					
Alaptörvény, az előbbiekhöz kapcsolódó jogszabályok.					

Az Alkotmánybíróságnak az előbbieken felsorolt tananyagban említett, alkotmányjogi tárgyú döntései	
Ajánlott irodalom:	
- Halász Iván (szerk.): Alkotmányjog. Dialóg Campus Kiadó, 2018	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
1. A közjog és a magánjog elhatárolása 2. Az alkotmány és az alkotmányjog fogalma 3. Az alkotmányosság formai és tartalmi elemei 4. Az angol alkotmányfejlődés 5. A francia alkotmányfejlődés 6. Az amerikai alkotmányfejlődés és a német alkotmányfejlődés 7. A magyar alkotmányfejlődés. 8. A szuverenitás fogalma, szuverenitáselméletek 9. A hatalmi ágak elválasztásának történeti fejlődése 10. Demokratikus legitimáció, és a horizontális és vertikális hatalommegosztás. 11. Az államforma és a kormányforma fogalma, sajátosságai 12. A prezidenciális kormányforma és a félprezidenciális kormányforma 13. A parlamentáris kormányforma. 14. Az állampolgárság fogalma. A magyar állampolgárság keletkezésének és megszerzésének módjai, megszűnésének módjai. 15. A jogforrások fogalma. A jogszabályok és a közjogi szervezetszabályozó eszközök 16. A jogszabályok érvényessége és hatályossága 17. A jogalkotás alkotmányos alapelvei 18. A képviseleti és a közvetlen demokrácia. A népszavazás. 19. A választójog fogalma, alapelvei. Nemzetiségi jogok és nemzetiségi választások. 20. A parlamenti választókerületi rendszerek típusai. Az országgyűlési képviselők választása 21. Helyi önkormányzatok. Az önkormányzati képviselők választása. 22. A parlament fő funkciói. A parlamenti jog forrásai. Az Országgyűlés szervezete (tisztviselők, frakciók, bizottsági rendszer) és működése 23. Az Országgyűlés törvényalkotási hatásköre, törvényhozási tárgyak 24. A parlamenti ellenőrzés rendeltetése és eszközrendszere 25. Az országgyűlési képviselők jogállása, a képviselők jogai és kötelessége, a képviselői mandátum jellege. 26. Közpénzek. Az Állami Számvevőszék. A Magyar Nemzeti Bank, a Költségvetési Tanács. 27. Magyarország kormányzati rendszere. A Kormány megbízásának keletkezése és megszűnése 28. A Kormány hatáskörei. A Kormány parlamenti felelőssége 29. A köztársasági elnök jogállása, megválasztása 30. A köztársasági elnök hatáskörei	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
b) képességei	☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.

☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.

c) attitűdje

☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.

☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.

☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.

d) autonómiája és felelőssége

☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II.					
AJ JON240203K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Comparative Constitutional and Legal History II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Egyetemes állam- és jogtörténet I. és együttes felvétel Egyetemes állam- és jogtörténet II. előadás és szeminárium.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Egyetemes állam- és jogtörténet II. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Stipta István Mihály	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga/szigorlat
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Stipta István Mihály					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy bevezető, jogi alapképzetet kiegészítő jellege mellett segítséget kíván nyújtani a szakmai alapkoncepciók megértéséhez. A tanulmány a történeti fejlődés során felhalmozódott tapasztalatok leglényegesebb elemeinek ismertetésével elősegíti a hatályos normák jobb megértését, a jogot körülvevő eszmék megismerését. A tárgynak jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. Belső rendszerét az általános történelem kronológiai rendje szerint alakítottuk ki. A tantárgy keretében az állam- és jogfejlődés polgári időszakával foglalkozunk, de - az alapvizsgára tekintettel - az oktatás során és a vizsga keretében a modern korszakot megalapozó előkérdések is szóba kerülnek.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az amerikai alkotmány általános jellemzői. 2. A francia forradalom, a francia alkotmányok. 3. A Code Civil és a Code Penal általános jellemzői. 4. A liberalizmus alkotmányfelfogása. 5. A konzervativizmus állam- és jogkonceptiója. 6. Az osztrák alkotmányfejlődés. 7. Dél-Európa államfejlődési tendenciái. 8. Jogrendszer a 20. századi Közép-Európában. 9. Büntetőjogi kodifikációk. 10. Magánjogi kodifikációk. 11. Európán kívüli jogrendszerek. 12. Az európai integráció 20. századi vázlata.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az előadásokon való részvétel kötelező. Az aláírásért a hallgatóknak az előadás anyagából zárthelyi dolgozatot kell írniuk. Az oktatás közvetlen tudásátadás formájában, a hallgatók aktív jelenlétét feltételező módon történik.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Kötelező irodalom: Stipta István (szerk.) : Egyetemes állam- és jogtörténet. 3. bővített és átdolgozott kiadás. ISBN 978-963-413-440-4. Patrocínium Kiadó. Budapest, 2025.					

Ajánlott irodalom: Ruszoly József: Európai jog- és alkotmánytörténet. Opera Iurisprudentiae. I. (Szerk.: Balogh Elemér) Pólay Elemér Alapítvány. ISBN 963-9306-56-5. Szeged, 2011. 539 o.

Vizsgakérdések:

I. Tankönyvi vizsgatételek:

Stipta István (szerk.): Egyetemes állam- és jogtörténet. 3. bővített és átdolgozott kiadás. Patrocínium Kiadó. Budapest, 2025.

1. A koloniális jogfejlődés társadalmi gyökerei (205-208)
2. A személyek jogalanyisága a koloniális jogrendszerben (212-214)
3. A gyarmati gazdaság jogi szabályozása, büntetőjog a gyarmati korszakban (214-216)
4. Az amerikai gyarmatok és az anyaország konfliktusa (216-218)
5. Az USA Alkotmánya a gyakorlatban (223-225)
6. Az USA szövetségi bírósági rendszere (225-228)
7. Az USA büntetőjoga a függetlenségi harc után (231-234)
8. Az amerikai polgárháború előzményei: a rabszolgaság kérdése (234-236)
9. A polgárháború utáni alkotmánykiegészítések az USA-ban (236-239)
10. Az amerikai progresszizmus kora (243-244)
11. A jogász hivatás Amerikában a modern ipari társadalom korában (244-247)
12. A New Deal-korszak jogtörténeti vonatkozásai (251-254)
13. A modern amerikai kormányzat: az adminisztratív állam (255-257)
14. A II. világháború utáni jogfejlődés és a 14. alkotmánykiegészítés gyakorlata (257-260)
15. Az 1791. évi francia alkotmány (270-272)
16. A jakobinus diktatúra és az 1793. évi alkotmány hatálybalépésének elmaradása (272-277)
17. Az 1795. évi francia alkotmány, a konzulátus és a császárság alkotmánya (277-280)
18. A francia civiljogi kodifikációk (281-287)
19. A büntetőjogi kodifikáció Napóleon idején (287-291)
20. A francia restauráció államszervezete és az 1830. évi forradalom (294-296)
21. Az 1848-as francia forradalom és III. Napóleon császársága (296-298)
22. A párizsi kommün és a III. Francia Köztársaság (298-301)
23. A német államszervezet 1789 és 1815 között, a Rajnai Szövetség (303-305)
24. A Német Szövetség 1815-1848 (308-310)
25. Az össznémet államszervezet 1848-1849-ben (310-312)
26. Az osztrák császárság államszervezete 1848-1849-ben (312-314)
27. Poroszország államszervezete 1848-1849-ben (314-316)
28. A német jogrendszer és kodifikációs törekvések a 19. század elején (319-320)
29. Az Észak-német Szövetség és a Német Birodalom államszervezete 1866 és 1918 között (321-323)
30. Német jogfejlődés 1866 és 1918 között (323-325)
31. Az osztrák jogállamiság kiépítésére tett kísérletek 1867 és 1918 között (325-328)
32. A Weimari Köztársaság államszervezete (328-330)
33. A vezéri állam (Führerstaat) jellemzői (337-338)
34. A bíróságok a náci rendszerben (338-341)
35. A megtorlás gépezete: a náci büntetőjog, és a háborús bűntettek (345-348)
36. A második világháború német területen történő lezárása, Bizónia és Trizónia (348-351)
37. Az NSZK, az NDK és az egységes Németország (352-356)
38. Az olasz parlamentáris fasizmus: 1922-1926. (368-370)
39. Polgári jellegű reformok Oroszországban, az 1906-os és 1917-es polgári forradalmak (384-385)
40. A Szovjetunió megalakulása és alkotmányai (387-390)
41. A Népszövetség, mint az európai egység akadályai (444-447)
42. Aristide Briand egységkonceptiója és a korabeli európai realitás (447-450)
43. A nemzetközi magánjog: történeti és dogmatikai alapok (451-457)
44. A korai kodifikációk és a modern nemzetközi magánjog születése és a Hágai Konferenciák (463-467)
45. A nemzetközi magánjog a két világháború közötti Európában. (467-470)
46. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (471-474)

II. Az alapvizsgán minden hallgató legalább egy kérdést kap a **második félévi előadások** anyagából. Az előadási kérdések pontos címeit az előadások után a Neptunban folyamatosan közlöm.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása: a tantárgy segít megismerni a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. Elősegíti a jogintézmények elvi háttérének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését.
- b) képességei: segít abban, hogy a hallgató legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- c) attitűdje: ösztönöz arra, hogy a joghallgató készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére.
- d) autonómiája és felelőssége: igényt terem arra, hogy a hallgató reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat, legyen igénye azokra. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II. SZEMINÁRIUM

AJ JON240204K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Comparative Constitutional and Legal History II. Seminar

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): Egyetemes állam- és jogtörténet I. és együttes felvétel Egyetemes állam- és jogtörténet II. előadás és szeminárium	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Stipta István Mihály	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Nagy Péter, dr. Schlachta Boglárka Lilla					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy bevezető, jogi alapműveltséget kiegészítő jellege mellett segítséget kíván nyújtani a szakmai alapfogalmak megértéséhez. A stúdium a történeti fejlődés során felhalmozódott tapasztalatok leglényegesebb elemeinek ismertetésével elősegíti a hatályos normák jobb megértését, a jogot körülvevő eszmék megismerését. A tárgynak jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. Belső rendszerét az általános történelem kronológiai rendje szerint alakítottuk ki. A tantárgy keretében az állam- és jogfejlődés polgári időszakával foglalkozunk, de - az alapvizsgára tekintettel - az oktatás során és a vizsga keretében a modern korszakot megalapozó előkérdések is szóba kerülnek. A szeminárium tematikailag kapcsolódik az Egyetemes jogtörténet főkéllégiumhoz. A szemináriumon a hallgatók az egyetemes jogtörténet forrásaival ismerkednek meg, és az oktató vezetésével dolgozzák fel ezeket. A szemináriumokon a hallgatók jelenléte kötelező, aktív részvétele elvárt.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az amerikai alkotmány általános jellemzői.
2. A francia forradalom, a francia alkotmányok.
3. A Code Civil és a Code Penal általános jellemzői.
4. A liberalizmus alkotmányfelfogása.
5. A konzervativizmus állam- és jogkonceptiója.
6. Az osztrák alkotmányfejlődés.
7. Dél-Európa államfejlődési tendenciái.
8. Jogrendszer a 20. századi Közép-Európában.
9. Büntetőjogi kodifikációk.
10. Magánjogi kodifikációk
11. Európán kívüli jogrendszerek. I.
12. Európán kívüli jogrendszerek II.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Tankönyvi szemináriummi tételek. Tankönyv: Egyetemes állam- és jogtörténet. 3. bővített és átdolgozott kiadás. (Szerk.: Stipta István). ISBN 978-963-413-440-4. Patrocinium. Budapest, 2025)

1. Az USA Alkotmánya a gyakorlatban (223-225)
2. A jogász hivatás Amerikában a modern ipari társadalom korában (244-247)

3. A New Deal-korszak jogtörténeti vonatkozásai (251-254) 4. A modern amerikai kormányzat: az adminisztratív állam (255-257) 5. Az 1791. évi francia alkotmány (270-272) 6. A jakobinus diktatúra és az 1793. évi alkotmány hatálybalépésének elmaradása (272-277) 7. Az 1795. évi francia alkotmány, a konzulátus és a császárság alkotmánya (277-280) 8. A francia restauráció államszervezete és az 1830. évi forradalom (294-296) 9. A párizsi kommun és a III. Francia Köztársaság (298-301) 10. A Német Szövetség 1815-1848 (308-310) 11. Az Észak-német Szövetség és a Német Birodalom államszervezete 1866 és 1918 között (321-323) 12. Német jogfejlődés 1866 és 1918 között (323-325) 13. A Weimari Köztársaság államszervezete (328-330) 14. A vezéri állam (Führerstaat) jellemzői (337-338) 15. A bíróságok a náci rendszerben (338-341) 16. A megtorlás gépezete: a náci büntetőjog, és a háborús bűntettek (345-348) 17. Az NSZK, az NDK és az egységes Németország (352-356) 18. Polgári jellegű reformok Oroszországban, az 1906-os és 1917-es polgári forradalmak (384-385) 19. A Szovjetunió megalakulása és alkotmányai (387-390) 20. A nemzetközi magánjog: történeti és dogmatikai alapok (451-457)
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Kötelező irodalom: <i>Stipta István (szerk.): Egyetemes állam- és jogtörténet.</i> 3. bővített és átdolgozott kiadás. ISBN 978-963-413-440-4. Patrocínium Kiadó. Budapest, 2025. Ajánlott irodalom: <i>Ruszoly József:</i> Európai jog- és alkotmánytörténet. Opera Iurisprudentiae. I. (Szerk.: Balogh Elemér) Pólay Elemér Alapítvány. ISBN 963-9306-56-5. Szeged, 2011. 539 o. Felhasználható források és ingyenes adatbázisok: Jogtörténeti Szemle: https://majt.elte.hu/kiadvanyok/jogtorteneti-szemle Jogtörténeti kiadványok: https://majt.elte.hu/kiadvanyok Academia.edu Magyar Elektronikus Könyvtár: mek.oszk.hu Hungaricana: https://hungaricana.hu/hu/ Magyar Társadalomtudományi Digitális Archívum: mtda.hu Digitális Törvényhozási Tudástár: https://dt.ogyk.hu/hu/
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása: a tantárgy segít megismerni a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. Elősegíti a jogintézmények elvi hátterének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését. b) képességei: segít abban, hogy a hallgató legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. c) attitűdje: ösztönöz arra, hogy a joghallgató készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére. d) autonómiája és felelőssége: igényt terem arra, hogy a hallgató reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat, legyen igénye azokra. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

JOGI SZAKNYELV I.					
AJ JON240206K					
English/ German for Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Idegen Nyelvi Lektorátus	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: gyakorlati	Előtanulmányi feltétel(ek): min. B1 szintű angol nyelvtudás	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Dobrocsi Szilvia	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2	Meghirdetés féléve: tavasz	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Kocsis Judit Süléné Birta Katalin Megbízott oktatók				angol/ német	Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja, hogy a hallgatók a különböző jogágak alapvető angol szakmai szókincsét elsajátítsák, és azt képesek legyenek hatékonyan felhasználni élő szakmai szituációkban. Az autentikus jogi szövegek olvasásával, fordításával és értelmezésével gyakorlati segítséget nyújtunk az angol nyelvű forrásanyag megértéséhez, mely alapvető fontosságú többek között hazánk EU-s tagsága miatt is. A változatos jogi területek szövegei és szókincsének alapos elsajátítása felkészíti a hallgatókat a hazai és a nemzetközi munkakörnyezet kihívásaira.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A félév során tárgyalt témák a következők: Lesson I. Branches of law (A jogágak) Lesson II. The Parliament (A Parlament) Lesson III. The Hungarian electoral sytem (A magyar választási rendszer) Lesson IV. The Legislative Process (A törvényalkotási folyamat) Lesson V. The President (A köztársasági elnök) Lesson VI. The Judiciary System (Az igazságszolgáltatás rendszere) Lesson VII. The Constitutional Court (Az Alkotmánybíróság) Lesson VIII. Fundamental Rights (Az alapvető jogok) Lesson IX. Criminal law I. Types of Crimes (A bűncselemények típusai) Lesson X. Criminal law II. Types of Punishment (A büntetések típusai) Lesson XI. Test (Teszt) Lesson XII. Evaluation (Kurzusértékelés)					
A fenti témák szakmai angol jogi szókincsének elajátítása, a témákhoz kapcsolódó angol szóbeli és írásbeli készségek fejlesztése, pl. szövegolvasás és értés, szövegegelemzés, szóbeli véleménynyilvánítás, magyar-angol ill. angol-magyar fordítás írásban és szóban egyaránt , valamint szituációs helyzetgyakorlat az adott témához kötődően. Az órán a hallgatók bevonásával a hangsúly a folyamatos interakcióra helyeződik. Autentikus írásos forrásanyagok feldolgozása, valamint a témához kapcsolódó vizuális segédanyagok használata egészítik ki a jegyzet anyagát.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A félév során a feladott házi feladatok, beadandók teljesítése. Óránkénti zárthelyi dolgozat írása az órán vett lecke szakmai szókincsből, min. 8 darab teljesítése a félév során. Ennek hiányában záró nagydolgozat kötelező megírása. Órai aktív részvétel, max. 3 hiányzás engedélyezett.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
A félévente frissített angol szaknyelvi jegyzet, mely tartalmaz egyéb forrásokat és a felhasznált irodalmat.					
Ajánlott irodalom:					

1. Gillian D Brown / Sally Rice: Professional English in Use – Law, Cambridge University Press, 2009 2. Wyatt Rawdon: Check your English Vocabulary, Law, Bloomsbury, 2022 3. Roche Marc: TOLES Legal English, Advanced English for Lawyers, Independently Published, 2019 4. Szabó László: A Practical Guide to English for Law, Premier Press, 2018
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖZGAZDASÁGTAN AJ JON240207K					
Economics					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet- Gazdaságméleti és Módszertani Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kecskés András	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 2.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Kecskés András					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a közgazdaságtudomány rendszertani összefüggéseit, szakterületeit, vizsgálódási tárgyát, módszertani jellemzőit és főbb kérdésköreit. A XXI. század új közgazdasági kihívásait érzékeljék, s azokat képesek legyenek értelmezni, ennél fogva jogi tanulmányaikban, s majdani munkaerőpiaci integrációjuk során hasznosítani. A tantárgy alapvetően a fenntartható gazdaság főbb alapvetéseit tárgyalja, így a közgazdaságtan új evolúciós hullámát, a jövő gazdasági kihívásait, az ökológia fenntarthatóságát, a „zöld növekedést”, a demográfiai kihívásokat, technológiai fejlődést, a mesterséges intelligencia szerepét, különös tekintettel társadalmi hatásaira, s a pénzrendszer jövőben alternatíváját, s nem utolsósorban a piacok (főleg a pénzügyi piacok) zavarait és az azokra adott kormányzati és jegybanki válaszokat a nemzetközi térben. A tantárgy oktatásának célja, hogy a jogász hallgatók a Magyar Nemzeti Bank és a Kormány által meghirdetett új gazdasági irányvonal témaköreit, a fenntarthatóság 21. századi közgazdasági alapjait, az új gazdaság új erőforrásait, az értékelőállítást 21. századi sajátosságait, a piac és az állam egyensúlyát, továbbá a gazdaság mögött álló mélystruktúrákat is elsajátítsák.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A közgazdaságtan fogalma, fogalmi elemeinek magyarázata, története, nézőpontbeli változásai és fejlődési irányai, tudományági kapcsolatai. A mikro- és makroökonómia fogalomkörébe tartozó területek vizsgálata. 2. Közgazdasági iskolák és irányzatok nemzetközi és magyar viszonylatban. Bibliai, egyházi tanítások a gazdaságról. A közgazdaságtan értékalapú megközelítése. 3. A közgazdaságtan alapvető elméleti segédfogalmai, mutatói, mérőszámai és függvényei. A Maslow-piramis, a Marshall-kereszt, a keresleti és kínálati görbék, a termelési lehetőségek határgörbe, a határhaszon görbe stb. 4. A piac fogalma és a piacok típusai. A piacok működési elve, szabályozási hátterük és felügyeletük. Állami intézkedések eszköztára és hatásai a piacokon. 5. A fiskális és monetáris gazdaságpolitika fogalma, céljai, hatásmechanizmusai. 6. A bankrendszer, a bankrendszer pénzteremtő funkciója. A kereskedelmi és befektetési bankok. Az árnyékbankrendszer. 7. A tőzsde fogalma. Árutőzsde, értéktőzsde, devizatőzsde, crypto-tőzsde. A szervezett piaci folyamatok szabályozása és felügyelete. 8. A pénz fogalma, az infláció, a fogyasztói árindex, a fogyasztói kosár. 9. Ökológiai fenntarthatóság – zöld növekedés (zöld gazdaság, körforgásos gazdaság). 10. Demográfia és munkaerőpiac. Munkanélküliség, surlódásos munkanélküliség. Karrier és életpálya. 11. A technológiai fejlődésének közgazdasági hatásai és a mesterséges intelligencia hatásai a folyamatokra. 12. Vállalati gazdaságtan. Nemzetközi gazdaságtan. Globalizáció. A gazdaság szuper-régiók.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
(Meg kell jeleníteni a hallgatók számára a szorgalmi időszakban teljesítendő feladatokat, ha vannak ilyenek: pl. beadandó készítése, prezentáció, csoportmunka, illetve az alkalmazott oktatási módszereket.)*					

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
• Paul A. Samuelson – William D. Nordhaus: Jögzdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2021. Bővített, átdolgozott kiadás. ISBN 9789630591607 • Hausman Péter: Bevezetés a közgazdaságtanba. Pécs, 2009. ISBN 978-963-642-302-5 • Lentner Csaba (szerk.): Bankmenedzsment – Bankszabályozás – Pénzügyi fogyasztóvédelem, NKE, Dialóg, Ludovika Kiadó, 2013, ISBN 978 963 08 5591 4 • Kecskés András – Bujtár Zsolt – Halász Vendel: Tőzseuniverum. HVG-ORAC, Budapest, 2019. ISBN: 978 963 258 431 7 • Elektronikus formában hozzáférhető előadásvázlatok, jegyzetek.	
Ajánlott irodalom:	
- Tomás Sedláček: A jó és a rossz közgazdaságtana. HVG könyvek, Budapest, 2012. ISBN 978-963-304-099-7 - Thomas Piketty: Tőke a 21. században. Kossuth Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 9789630981910	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
A vizsgakérdések a kötelezően megadott irodalom és az előadások anyagából kerülnek összeállításra.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) Tudása: A tantárgy ismereteinek elsajátítása útján a hallgató ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alap jellemzőit. Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. Ismeri és érti a közgazdaságtanhoz kötött elméleti és gyakorlati ismereteket, a fogalmak elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. b) Képességei: Képes értékelő viszony kialakítására a közgazdaságtanra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére is. Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére. Képes egy szakmai közösség munkájának irányítására. c) Attitűdje: Nyitott a szakmai továbbképzésben való részvételre. Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel. d) Autonómiaja és felelőssége: Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II.					
AJ JON240208K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Hungarian legal history II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Magyar állam- és jogtörténet I Magyar állam- és jogtörténet II. szeminárium társfelvétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Magyar állam- és jogtörténet II. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Dr. Nagy Péter					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II. tantárgy alapvető célja a mai magyar jogrendszer történelmi előzményeinek bemutatása. A tananyag elsajátításával a joghallgatók képet kaphatnak arról, hogyan formálódott jogszemléletünk és tételes jogunk az 1949-es fordulatig. A tárgynak a jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. A tárgy propedeutikus jellegű, amely a középiskolai történelem tudásanyagát feltételezve készíti elő a hallgatókat a választott hivatás alapfogalmainak megértésére. A tantárgy a képzési és kimeneti követelmények elvárásai szerint felkészíti a joghallgatókat a jogrendszer, a jogi módszerek hazai történeti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A félévi tematika és a követelmények ismertetése. Tudományos álláspontok a magyar jog eredetéről 2. A magyar jogforrási rendszer fejlődése 3. 1848 előtti magánjogunk I. 4. 1848 előtti magánjogunk II. 5. 1848 utáni magánjogunk 6. A magyar büntetőjog fejlődése a 18. századig 7. Modern büntetőjogunk I. 8. Modern büntetőjogunk II. 9. Perjogunk fejlődése a polgári átalakulásig 10. A bűnvádi (büntető peres) eljárás 11. A polgári peres eljárás fejlődése 1848 után 12. A magyar kereskedelmi jog fejlődése. Félévzárás, vizsgakonzultáció.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A tárgy oktatása a tankönyvre, az előadásokra, az oktató által megjelölt irodalomra és az előadásokon kiadott segédanyagokra épül. Az aláírásért a hallgatók zárthelyi dolgozatot írnak.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Magyar jogtörténet (szerk. Mezey Barna) 4. vagy későbbi kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2007. [a tételsorban Jt. rövidítéssel]					
Ajánlott irodalom:					
1. Magyar állam- és jogtörténet forrásai (szöveggyűjtemény) (szerk: Mezey Barna) Osiris Kiadó, Budapest, 1998. 2. Stipta István: A magyar bírósági rendszer története. Multiplex Media-Debrecen University Press. Debrecen, 1998. 3. Bónis György: Középkori jogunk elemei. Közgazdasági és Jogi Kiadó. Bp., 1972.					

4. Nagy Péter: Erdélyi református házassági bíráskodás a Házassági Főtörvényszék fennállása idején. Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar Budapest, 2021.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

I.

Tankönyvi tételsor

Tankönyv: Magyar jogtörténet (szerk. Mezey Barna) 4. vagy későbbi kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2007. [a tételsorban Jt. rövidítéssel]

1. A magyar jogtörténet korszakai. [Jt. 22-29]
2. A jogforrás fogalma. [Jt. 29-30. o.]
3. Szokás, jogszokás és szokásjog, a döntvény, a szokásjogi gyűjtemények, a jog igazolása: az oklevelek. [Jt. 30-34. o.]
4. A törvény, a törvények kihirdetése és közzététele, a törvénygyűjtemények. A privilégium, a rendelet, a szabályrendelet, a városi jogkönyvek, a tárnoki jog. [Jt. 34-45. o.]
5. A jogképeség kérdése rendi jogunkban. [Jt 87-88. o.] [Jt 92-94. o.]
6. A nemesség megszerzésének módjai [Jt 88-92. o.], Az adományrendszer, az adomány fajtái és jogcímei [Jt 110-115. o.]
7. A cselekvőképesség szabályozása rendi jogunkban. A jogi személyiség szabályozása. [Jt 94-96. o.]
8. A dolog és a vagyon (jóság) fogalma. A dolgok fajtái, értéke. Az elévülés és az elbirtoklás. [Jt 97-104. o.]
9. Az ösiség rendje, az osztatlan vagyonszövetség megszüntetése, testvéri osztatlanság, közbirtokosság. Az osztály. [106-110. o.]
10. Az örökbevallás fogalma és kellékei. Az ősi vagyonra, valamint az adományos, illetőleg szerzett birtokra tett örökbevallás. A nil juris záradék. [Jt 121-124. o.]
11. A rendi kor zálogjoga. [Jt 124-127. o.] A károkozás és a magánjogi tiltott cselekmények rendi jogunkban. [Jt 129-130. o.]
12. A nők különjogai a rendi korban [Jt 138-141. o.], A rendi kor házassági joga, és annak hatásai [Jt. 145-151. o.]
13. Az örökös és a hagyományos. Az örökség megnyílása. A végrendeleti öröklés rendi jogunkban. [Jt 130-134. o.]
14. A törvényes öröklés a rendi korban. A hitbizomány. [Jt 134-138. o.]
15. A büntetőjog önálló jogággá válása és az első büntető törvénytervezetek. [Jt. 274-275. o.]; Az elkövető a középkori magyar büntetőjogban [Jt. 281-285. o.]
16. A felelősség kérdése a középkori magyar büntetőjogban; Egyes bűncselekmények a XV-XVI. századi Magyarországon. [Jt. 285-294. o.]
17. A korai magyar perjog (eljárás) jellege, perbeli személyei, valamint a per kezdeti szakasza [Jt. 406-409. o.]
18. A korai magyar perjog (eljárás) bizonyítási eszközei. [Jt. 409-418. o.]
19. A magyar perjog általános jellemzői és tagozódása Mohács után (büntető-polgári, írásbeli-szóbeli per). [Jt 428-433. o.]
20. A magyar magánjog a neoabszolutizmus időszakában. [Jt. 157-160. o.]
21. A magyar magánjog fejlesztésének eszközei (a magyar magánjog forrásai) 1848 után [Jt. 161-166. o.]
22. A kötelek keletkezésének esetei [Jt. 181-186. o.]
23. Az öröklési jog a dualizmus idején [Jt. 188-190. o.]
24. A kereskedelmi jog kialakulása és fogalma, a jóhiszemű forgalom védelme, az 1875:XXVII. tc. megalkotása és nemzetközi összehasonlítása [Jt. 191-195. o.];
25. A kereskedelmi ügyelvek, a kereskedő fogalmának meghatározása, a tárgyi kereskedelmi alapügyletek, a kereskedelmi jog forrásai és hatása magánjogunk fejlődésére [Jt. 195-199. o.]
26. A közkereseti társaság és a betéti társaság [Jt. 200-202. o.] A korlátolt felelősségű társaság és a csendes társaság [Jt. 209-211. o.]
27. A részvénytársaság és a szövetkezet [Jt. 202-209. o.]
28. Az értékpapírok fajtái (csoportosítása), az egyes értékpapírok törvényi meghatározása. [Jt. 215-220. o.]
29. A polgári házasságról szóló 1894:XXXI. tc. [Jt. 229-232. o.]
30. Az 1843.évi büntetőjogi javaslat. [Jt. 320-324. o.]
31. A Csemegi-kódex rendszere. A kódex általános része; alapelvek. [Jt. 330-334. o.]
32. A Csemegi-kódex Különös Része [Jt. 335-337. o.] A kihágási büntetőtörvénykönyv [Jt. 342-345. o.]
33. A Csemegi-kódex novelláinak elméleti előzményei [Jt. 345-350. o.]
34. A Csemegi-kódex első novellája (1908), a dologházi törvény (1913), a Csemegi-kódex második novellája (1928). [Jt. 350-356. o.]
35. A Csemegi-kódex büntetési rendszere, a fokozatos börtönrendszer Magyarországon [Jt. 367-371. o.]
36. A büntetőjog fejlődése 1945 után [Jt. 377-381. o.]
37. A büntetőeljárás fejlődése 1896-ig. [Jt 442-444. o.]

38. Az 1896-os bünvádi perrendtartás létrejötte, és a bünvádi per alapelvei [Jt. 445-447. o.]
39. A bünvádi per fórumai. Az előkészítő eljárás, valamint a közbenső eljárás a törvényszék előtti eljárásban. [Jt. 447-448. o.]
40. A vádtanács, a vizsgálóbíró, a sértett közreműködése, valamint a védelem szerepe a bünvádi perben. [Jt. 449-450. o.]
41. A főtárgyalás és ennek esküdtzéki sajátosságai a bünvádi perben [Jt. 450-452. o.]
42. A perorvoslatok a bünvádi perben. [453-455. o.] A Bünvádi Perrendtartás (Bp.) jelentősége [456. o.]
43. A polgári per főbb alapelvei és szakaszai. A perfelvétel, a tárgyalás az 1911-es Polgári Perrendtartás szerint [Jt. 461-462. o.]
44. A bizonyítás elvei és a bizonyítási eszközök az 1911-es Polgári Perrendtartás szerint. [Jt. 462-463. o.]
45. Az ítélethozatal, az ítélet formái, a jogorvoslatok az 1911-es Polgári Perrendtartásban. [Jt. 464-465. o.]
46. A különleges eljárások az 1911-es Polgári Perrendtartásban, valamint a kódex jelentősége. [Jt. 465-466. o.]
47. A proletárdiktatúra büntetőeljárási modellje 1949-1954 [Jt. 477-480. o.]

II.

A záróvizsgán minden hallgató kap kérdést a konzultációk anyagából is.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása: segítse a jogintézmények elvi háttérének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését.
- b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére.
- d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II. SZEMINÁRIUM

AJ JON240209K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Hungarian legal history II.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): Magyar állam- és jogtörténet I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar/	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Stipta István, Dr. Nagy Péter, dr. Schlachta Boglárka					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II. tantárgy alapvető célja a mai magyar jogrendszer történelmi előzményeinek bemutatása. A tananyag elsajátításával a joghallgatók képet kaphatnak arról, hogyan formálódott jogszemléletünk és tételes jogunk az 1949-es fordulatig. A tárgynak a jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. A tárgy propedeutikus jellegű, amely a középiskolai történelem tudásanyagát feltételezve készíti elő a hallgatókat a választott hivatás alapfogalmainak megértésére. A tantárgy a képzési és kimeneti követelmények elvárásai szerint felkészíti a joghallgatókat a jogrendszer, a jogi módszerek hazai történeti alapjainak és használatának kritikus szemléletére

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A gyakorlati foglalkozásokon való részvétel kötelező. Az aláírásért a hallgatóknak teljesíteniük kell az oktató által kiadott forráselemző feladatokat és zárthelyi dolgozatokat. A szeminárium öt fokozatú gyakorlati jeggyel zárul. Az osztályzat alapja a zárthelyik eredménye, továbbá a szemináriumi aktivitás.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Kötelező tananyag: Magyar jogtörténet (szerk. Mezey Barna) 4. vagy későbbi kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2007. [a tételesorban Jt. rövidítéssel]

Ajánlott irodalom:

- Magyar állam- és jogtörténet forrásai (szöveggyűjtemény) (szerk. Mezey Barna) Osiris Kiadó, Budapest, 1998.
- Stipta István: A magyar bírósági rendszer története. Multiplex Media-Debrecen University Press. Debrecen, 1998.
- Bónis György: Középkori jogunk elemei. Közgazdasági és Jogi Kiadó. Bp., 1972.
- Nagy Péter: Erdélyi református házassági bíráskodás a Házassági Főtörvényszék fennállása idején. Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2021.

A felkészülést segítő ingyenesen elérhető források, adatbázisok:

Jogtörténeti Szemle: <https://majt.elte.hu/kiadvanyok/jogtorteneti-szemle>

Jogtörténeti kiadványok: <https://majt.elte.hu/kiadvanyok>

Academia.edu Magyar Elektronikus Könyvtár: mek.oszk.hu

Hungaricana: <https://hungaricana.hu/hu/>

Magyar Társadalomtudományi Digitális Archívum: mtda.hu

Digitális Törvényhozási Tudástár: <https://dt.ogyk.hu/hu/>

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Tankönyvi tételsor

A szemináriumi zh-k tankönyvi tételei: Tankönyv: Magyar jogtörténet (szerk. Mezey Barna) 4. vagy későbbi kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2007. [a tételsorban Jt. rövidítéssel]

1. A törvény, a törvények kihirdetése és közzététele, a törvénygyűjtemények. A privilégium, a rendelet, a szabályrendelet, a városi jogkönyvek, a tárnoki jog. [Jt. 34-45. o.]
2. A dolog és a vagyon (jószág) fogalma. A dolgok fajtái, értéke. Az elévülés és az elbirtoklás. [Jt. 97-104. o.]
3. Az örökbevallás fogalma és kellékei. Az ősi vagyonra, valamint az adományos, illetőleg szerzett birtokra tett örökbevallás. A nil juris záradék. [Jt. 121-124. o.]
4. A rendi kor zálogjoga. [Jt. 124-127. o.] A károkozás és a magánjogi tiltott cselekmények rendi jogunkban. [Jt. 129-130. o.]
5. Az örökös és a hagyományos. Az örökség megnyílása. A végrendeleti öröklés rendi jogunkban. [Jt. 130-134. o.]
6. A törvényes öröklés a rendi korban. A hitbizomány. [Jt. 134-138. o.]
7. A büntetőjog önálló jogággá válása és az első büntető törvénytervezetek. [Jt. 274-275. o.]; Az elkövető a középkori magyar büntetőjogban [Jt. 281-285. o.]
8. A korai magyar perjog (eljárás) jellege, perbeli személyei, valamint a per kezdeti szakasza [Jt. 406-409. o.]
9. A korai magyar perjog (eljárás) bizonyítási eszközei. [Jt. 409-418. o.]
10. A kötetmek keletkezésének esetei [Jt. 181-186. o.]
11. Az öröklési jog a dualizmus idején [Jt. 188-190. o.]
12. A kereskedelmi jog kialakulása és fogalma, a jóhíszemű forgalom védelme, az 1875:XXVII. tc. megalkotása és nemzetközi összehasonlítása [Jt. 191-195. o.];
13. A részvénytársaság és a szövetkezet [Jt. 202-209. o.]
14. Az értékpapírok fajtái (csoportosítása), az egyes értékpapírok törvényi meghatározása. [Jt. 215-220. o.]
15. Az 1843.évi büntetőjogi javaslat. [Jt. 320-324. o.]
16. A Csemegi-kódex rendszere. A kódex általános része; alapelvek. [Jt. 330-334. o.]
17. A büntetőjog fejlődése 1945 után [Jt. 377-381. o.]
18. A büntetőeljárás fejlődése 1896-ig. [Jt. 442-444. o.]
19. Az 1896-os bűnvádi perrendtartás létrejötte, és a bűnvádi per alapelvei [Jt. 445-447. o.]
20. A polgári per főbb alapelvei és szakaszai. A perfelvétel, a tárgyalás az 1911-es Polgári Perrendtartás szerint [Jt. 461-462. o.]

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása: segítse a jogintézmények elvi háttérének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését.
- b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére.
autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

RÓMAI JOG II.					
AJ JON240210K					
Roman Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): Római jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2. félév	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Jakab Éva, Prof. Dr. Pókecz Kovács Attila					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja egyfelől az ókori Róma jogának, a modern európai magánjogok ókorban kifejlődött alapjainak a színvonalas, effektív oktatása a jogtudományi tanulmányok megalapozásaként. Másrészt a magánjog alapstruktúráinak és fogalmainak megismertetése a hallgatókkal és a jogi gondolkodás, érvelés alapjainak elsajátítása. A szeminárium az előadásokon hallgatott tananyag elmélyítésére szolgál, interaktív módszerek alkalmazása révén. A fókuszban a jogesetmegoldás módszertanába való bevezetés áll.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kötelmi jog alapfogalmai, a kötelmi jog alanyai és tárgya. 2. A kötelelem tartalma: a felelősség. 3. Kötelmi jog általános rész, szerződés, akarathibák. 4. A szerződések rendszere. 5. A formál- és reálszerződések. 6. Az adásvétel. 7. Bérlet, társaság, megbízás. 8. A római büntetőjog alapfogalmai, A delictumok és crimenek 9. A pactumok, a quasi contractusok, a quasi delictumok és a vegyes kötelmek. 10. Kötelelem biztosítékai, kötelmek átruházása, megszűnése. 11. Öröklési jog I. 12. Öröklési jog II.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
órai részvétel, aktív közreműködés, dialektikus módszer, interaktív oktatás					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Molnár Imre – Jakab Éva, Római jog. Szeged, 2021. Benedek Ferenc -Pókecz Kovács Attila: Római magánjog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
Molnár Imre: A római magánjog felelősségi rendje. Szeged 1993. Zlinszky János: Ius publicum. Bp. 1994. Zlinszky János: Római büntetőjog. Bp. 1997. Jakab Éva: Iustitia mérlege. Polgárok és peregrinusok a helytartó bírói széke előtt. Szeged 2021.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

RÓMAI JOG II. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240211K					
Roman Law II. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): társfelvétel: Római jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2. félév	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)/
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Jakab Éva, Prof. Dr. Pókecz Kovács Attila					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja egyfelől az ókori Róma jogának, a modern európai magánjogok ókorban kifejlődött alapjainak a színvonalas, effektív oktatása a jogtudományi tanulmányok megalapozásaként. Másrészt a magánjog alapstruktúráinak és fogalmainak megismertetése a hallgatókkal és a jogi gondolkodás, érvelés alapjainak elsajátítása. A szeminárium az előadásokon hallgatott tananyag elmélyítésére szolgál, interaktív módszerek alkalmazása révén. A fókuszban a jogesetmegoldás módszertanába való bevezetés áll.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kötelmi jog alapfogalmai, a kötelmi jog alanyai és tárgya. 2. A felelősség és a kötelelem biztosítékai. 3. A kötelmek módosítása és megszűnése. 4. A szerződések általában. 5. Az archaikus és klasszikus kor szerződésrendszere. A reálszerződések. 6. Az adásvétel. 7. A többi konszenzuálszerződés. 8. A római büntetőjog alapfogalmai, A delictumok és crimenek 9. A pactumok, a quasi contractusok, a quasi delictumok és a vegyes kötelmek. 10. Öröklési jog I. 11. Öröklési jog II. 12. Szakrális jog mint közjogi kiegészítés.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Szemináriumokon való részvétel a TVSZ szerint.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Jakab Éva: Forum Romanum. Jogesetek római jogból. Szeged, 2019. Molnár Imre – Jakab Éva, Római jog. Szeged, 2021. Benedek Ferenc -Pókecz Kovács Attila: Római magánjog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
Molnár Imre: A római magánjog felelősségi rendje. Szeged 1993. Zlinszky János: Ius publicum. Bp. 1994. Zlinszky János: Római büntetőjog. Bp. 1997.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

ALKOTMÁNYJOG II. AJ JON240301K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Constitutional Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek) Alkotmányjog II. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Trócsányi László Henrik	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Trócsányi László, Henrik, Dr. Köbel Szilvia, dr. Köbel Dávid					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az emberi jogok a demokrácia, a jogállamiság alapfeltételei, és a modern alkotmányos államokban evidenciát jelentenek. E fejlődés bemutatását követően konkretizálni kell, hogy az emberi jogok miképpen jelennek meg egy adott országban alkotmányos alapjogokként. Annál is inkább, mert az alkotmányos alapjogoknak át kell hatniuk a többi jogág jogintézményeit is. A diszkrimináció tilalmának elve nem is alapjog, hanem annál is több: az egész jogrendszer vezérlő elve. Az alkotmányos alapjogok gyakorlati érvényesítése okából kiemelendő, hogy az Alkotmánybíróság bemutatása az alapjogokkal egy félévben történik.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Alkotmánybíróság 2. Bíróság 3. Ügyészség 4. Helyi önkormányzatok 5. Alapvető Jogok Biztosa 6. Alapjogok kialakulása, osztályozása, garanciái, korlátozásuk 7. Alapjogok I. Élethez, emberi méltósághoz való jog, lelkiismereti és vallásszabadság 8. Alapjogok II. A diszkrimináció tilalma 9. Alapjogok III. Véleménynyilvánítás szabadsága 10. Alapjogok IV. Gyülekezési jog, egyesülési jog, pártok 11. Alapjogok V. Tulajdonhoz való jog, vállalkozás szabadsága, gazdasági, kulturális, szociális jogok 12. Alapjogok VI. Személyes adatok védelme, információs önrendelkezési jog					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Óralátogatás					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Trócsányi László – Schanda Balázs – Csink Lóránt (szerk): Bevezetés az Alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei. Budapest, HVG-Orac, 2025. őszi kiadás Köbel Szilvia (szerk.): Alapjogi Tansegédlet. Budapest, Patrocínium Kiadó, 2025. Előadások anyaga Alaptörvény, az előbbiekhöz kapcsolódó jogszabályok az Alkotmánybíróságnak az előbbieken felsorolt tananyagban említett, alkotmányjogi tárgyú döntései					

Ajánlott irodalom: - Halász Iván (szerk.): Alkotmányjog. Dialóg Campus Kiadó, 2018	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
1. Az alkotmánybíráskodás fogalma, modelljei. Az Alkotmánybíróság tagjainak választása és jogállásuk 2. Az alkotmánybíróság hatáskörei 3. Az igazságszolgáltatás alkotmányos alapelvei, a bírói függetlenség fogalma, érvényesülésének jogi garanciái 4. A bírói szervezet felépítése 5. Az ügyészség feladatai és fő funkciói, az ügyészi szervezet felépítése 6. Az alapvető jogok biztosának intézménye 7. Az emberi jogok fogalma és jogi garanciái 8. Az emberi jogok generációi 9. Az alapjogok korlátozhatósága és felfüggeszthetősége 10. Az élethez és emberi méltósághoz való jog 11. A halálbüntetés 12. Az abortusz 13. Az eutanázia 14. A gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadsága 15. Egyenjogúság, a hátrányos megkülönböztetés tilalma 16. A pozitív diszkrimináció 17. A véleménynyilvánítás szabadsága 18. Információs jogok 19. Egyesüléshez való jog. A pártok jogállása 20. A gyülekezés szabadsága 21. A tulajdonhoz való jog 22. A munkához való jog és a vállalkozás szabadsága 23. A szociális biztonság és az egészséghez való jog 24. Állampolgári kötelességek 25. Különleges jogrend	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait. ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit. ☐ Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
b) képességei	☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
c) attitűdje	☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit. ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.

☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett. d) autonómiája és felelőssége   ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ALKOTMÁNYJOG II. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240302K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Constitutional Law II. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet- Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: Elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog I. (Társfelvétel: Alkotmányjog II. előadás)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Trócsányi László Henrik	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. Köbel Szilvia, dr. Köbel Dávid, dr. Einvág Benjámin Máté, Dr. Szabó Zsolt, Dr. Farkas György Tamás					Értékelés módszere: írásbeli, szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az emberi jogok a demokrácia, a jogállamiság alapfeltételei, és a modern alkotmányos államokban evidenciát jelentenek. E fejlődés bemutatását követően konkretizálni kell, hogy az emberi jogok miképpen jelennek meg egy adott országban alkotmányos alapjogokként. Annál is inkább, mert az alkotmányos alapjogoknak át kell hatniuk a többi jogág jogintézményeit is. A diszkrimináció tilalmának elve nem is alapjog, hanem annál is több: az egész jogrendszer vezérlő elve. Az alkotmányos alapjogok gyakorlati érvényesítése okából kiemelendő, hogy az Alkotmánybíróság bemutatása az alapjogokkal egy félévben történik.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Alkotmánybíróság 2. Bíróság 3. Ügyészség 4. Helyi önkormányzatok 5. Alapvető Jogok Biztosa 6. Alapjogok kialakulása, osztályozása, garanciái, korlátozások 7. Alapjogok I. Élethez, emberi méltósághoz való jog, lelkiismereti és vallásszabadság 8. Alapjogok II. A diszkrimináció tilalma 9. Alapjogok III. Véleménynyilvánítás szabadsága 10. Alapjogok IV. Gyülekezési jog, egyesülési jog, pártok 11. Alapjogok V. Tulajdonhoz való jog, vállalkozás szabadsága, gazdasági, kulturális, szociális jogok 12. Alapjogok VI. Személyes adatok védelme, információs önrendelkezési jog					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Óralátogatás, szemináriumvezető által meghatározott feladatok elvégzése.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Trócsányi László – Schanda Balázs – Csink Lóránt (szerk): Bevezetés az Alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei. Budapest, HVG-Orac, 2025. őszi kiadás Köbel Szilvia (szerk.): Alapjogi Tansegédlet. Budapest, Patrocínium Kiadó, 2025. Előadások anyaga					

Alaptörvény, az előbbiekhöz kapcsolódó jogszabályok az Alkotmánybíróságnak az előbbieken felsorolt tananyagban említett, alkotmányjogi tárgyú döntései
Ajánlott irodalom:
- Halász Iván (szerk.): Alkotmányjog. Dialóg Campus Kiadó, 2018
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1. Az alkotmánybíráskodás fogalma, modelljei. Az Alkotmánybíróság tagjainak választása és jogállásuk 2. Az alkotmánybíróság hatáskörei 3. Az igazságszolgáltatás alkotmányos alapelvei, a bírói függetlenség fogalma, érvényesülésének jogi garanciái 4. A bírói szervezet felépítése 5. Az ügyészség feladatai és fő funkciói, az ügyészi szervezet felépítése 6. Az alapvető jogok biztosának intézménye 7. Az emberi jogok fogalma és jogi garanciái 8. Az emberi jogok generációi 9. Az alapjogok korlátozhatósága és felfüggeszthetősége 10. Az élethez és emberi méltósághoz való jog 11. A halálbüntetés 12. Az abortusz 13. Az eutanázia 14. A gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadsága 15. Egyenjogúság, a hátrányos megkülönböztetés tilalma 16. A pozitív diszkrimináció 17. A véleménynyilvánítás szabadsága 18. Információs jogok 19. Egyesüléshez való jog. A pártok jogállása 20. A gyülekezés szabadsága 21. A tulajdonhoz való jog 22. A munkához való jog és a vállalkozás szabadsága 23. A szociális biztonság és az egészséghöz való jog 24. Állampolgári köteleességek 25. Különleges jogrend
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit. b) képességei ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.

☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.

c) attitűdje

☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.

☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.

☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.

☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.

☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.

d) autonómiája és felelőssége

☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

BÜNTETŐJOG I.					
AJ JON240303K					
Criminal law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét 246/félév	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Egyetemes állam és jogtörténet II., Magyar állam és jogtörténet II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar/	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Domokos Andrea					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Büntetőjog Általános Rész első felével ismerteti meg a hallgatókat a kurzus. Tudományelméleti, tudománytörténeti bevezetés után a büntetőjog forrásait, a büntető törvény értelmezését és a hatályra vonatkozó ismereteket sajátítják el a hallgatók. Megismerkednek a bűncselekmény fogalmával és elemeivel. A tényállástan oktatása során a bűncselekmény tárgyi és alanyi oldalát mutatjuk be. A kurzus során továbbá megtanuljuk az elkövetőkre és a bűncselekmény megvalósulási szakaszaira vonatkozó stádiumokat, illetve a bűnösség fogalmát és elemeit.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A büntetőjog fogalma, a büntetőjog tudományának főbb irányzatai 2. A jogállami büntetőjog alapelvei, források, a büntetőjogi norma értelmezése 3. A büntető törvény időbeli, területi és személyi hatálya 4. A bűncselekmény fogalma és elemei – a bűncselekmények súly szerinti felosztása 5. A bűncselekmény stádiumai, az előkészület, a kísérlet 6. Az elkövetők, a tettesek, a részesek 7. Egység 8. Valódi és látszólagos halmazat 9. A bűncselekmény törvényi tényállása 10. A bűncselekmény tárgyi oldala 11. A bűnösség fogalma és elemei 12. Szándékosság, gondatlanság, vegyes bűnösség A kötelező tananyag: a 2012. évi C. törvény (új Btk.) magyarázata (a kötelező tankönyv, továbbá az előadások és a szemináriumok teljes szóbeli anyaga alapján).					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Czine Ágnes - Domokos Andrea - Tóth Mihály: Büntetőjog I. Általános Rész. Patrocinium, 2024. – a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény – a Kúria büntetőjogi vonatkozású iránymutatásai az előadáson elhangzottak alapján					
Ajánlott irodalom:					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
1) A büntetőjog fogalma és jogrendszerbeli helye					

- 2) A büntetőjog tudományának főbb irányzatai
- 3) A jogállami büntetőjog alapelvei
- 4) A magyar büntetőjog fejlődése a Csemegi-kódextól napjainkig
- 5) A büntetőjog forrásai
- 6) A büntető norma értelmezése
- 7) A büntető törvény időbeli, területi és személyi hatálya
- 8) A bűncselekmény fogalma és elemei – a bűncselekmények súly szerinti felosztása
- 9) A bűncselekmény stádiumai, az előkészület, a kísérlet
- 10) Az elkövetők, a tettesek, a részesek
- 11) A többes elkövetés
- 12) Egység
- 13) Többesség, halmazat
- 14) A bűncselekmény tárgyi oldala - az elkövetési tárgy és a passzív alany – szituációs ismérvek
- 15) Az elkövetési magatartás
- 16) Az eredmény
- 17) Az okozati összefüggés
- 18) A bűnösség fogalma és elemei
- 19) A szándékosság
- 20) A gondatlanság
- 21) A vegyes bűnösség

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- A hallgatók átfogó ismereteket szereznek a büntetőjog általános részének alapjairól, beleértve annak tudományelméleti és történeti háttérét, forrásait, valamint a Btk. értelmezését és hatályát. Megismerik a bűncselekmény fogalmát, elemeit, a tényállástan alapjait, továbbá a bűnösség és a stádiumok rendszerét. Mindez alapos ismeretekkel erősíti az elméleti és a gyakorlati oldalt, illetve a jogász záróvizsgára való felkészülést is.

b) képességei

- Képessé válnak a Btk. általános része, illetve a tananyag további részei alapján a büntetőjogi normák értelmezésére és alkalmazására, a bűncselekmény elemeinek azonosítására, valamint konkrét esetek elemzésére. Tudják értékelni az elkövető magatartását és annak jogi minősítését.

c) attitűdje

- A hallgatók önállóan képesek a tananyaghoz igazodó, alapvető büntetőjogi problémák felismerésére és megoldására, felelősségteljesen alkalmazva a tanult fogalmakat és szabályokat. Tudatában vannak a büntetőjogi normák súlyával és fontosságával.

a) autonómiája és felelőssége

- Nyitottá válnak a büntetőjog elméleti és gyakorlati kérdései iránt, valamint törekednek a pontos, rendszerszerű gondolkodásra. Fontosnak tartják a jogszabályok következetes és etikus alkalmazását.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐJOG I. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240304K					
Criminal law I. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): társfelvétel Büntetőjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 3. félév	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Himpli Lénárd Dr. Dorang Zsanett tanársegédek					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az előadáson elhangzottak feldolgozása és gyakorlati alkalmazása kiselőadások, nagyszámú jogesetmegoldások és tárgyalás-látogatások segítségével az Általános Rész I. anyagából.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A büntetőjog fogalma, a büntetőjog tudományának főbb irányzatai 2. A jogállami büntetőjog alapelvei, források, a büntetőjogi norma értelmezése 3. A büntető törvény időbeli, területi és személyi hatálya 4. A bűncselekmény fogalma és elemei – a bűncselekmények súly szerinti felosztása 5. A bűncselekmény stádiumai, az előkészület, a kísérlet 6. Az elkövetők, a tettesek, a részesek 7. Egység 8. Valódi és látszólagos halmazat 9. A bűncselekmény törvényi tényállása 10. A bűncselekmény tárgyi oldala 11. A bűnösség fogalma és elemei 12. Szándékosság, gondatlanság, vegyes bűnösség A kötelező tananyag: a 2012. évi C. törvény (új Btk.) magyarázata (a kötelező tankönyv, továbbá az előadások és a szemináriumok teljes szóbeli anyaga alapján).					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Czine Ágnes - Domokos Andrea - Tóth Mihály: Büntetőjog I. Általános Rész. Patrocinium, 2024. – a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény – a Kúria büntetőjogi vonatkozású iránymutatásai az előadáson elhangzottak alapján					
Ajánlott irodalom:					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

1) A büntetőjog fogalma és jogrendszerbeli helye 2) A büntetőjog tudományának főbb irányzatai 3) A jogállami büntetőjog alapelvei 4) A magyar büntetőjog fejlődése a Csemegi-kódextől napjainkig 5) A büntetőjog forrásai 6) A büntető norma értelmezése 7) A büntető törvény időbeli, területi és személyi hatálya 8) A bűncselekmény fogalma és elemei – a bűncselekmények súly szerinti felosztása 9) A bűncselekmény stádiumai, az előkészület, a kísérlet 10) Az elkövetők, a tettesek, a részesek 11) A többes elkövetés 12) Egység 13) Többesség, halmazat 14) A bűncselekmény tárgyi oldala - az elkövetési tárgy és a passzív alany – szituációs ismérvek 15) Az elkövetési magatartás 16) Az eredmény 17) Az okozati összefüggés 18) A bűnösség fogalma és elemei 19) A szándékosság 20) A gondatlanság 21) A vegyes bűnösség
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása • A hallgatók átfogó ismereteket szereznek a büntetőjog általános részének alapjairól, beleértve annak tudományelméleti és történeti háttérét, forrásait, valamint a Btk. értelmezését és hatályát. Megismerik a bűncselekmény fogalmát, elemeit, a tényállástan alapjait, továbbá a bűnösség és a stádiumok rendszerét. Mindez alapos ismeretekkel erősíti az elméleti és a gyakorlati oldalt, illetve a jogász záróvizsgára való felkészülést is. b) képességei • Képessé válnak a Btk. általános része, illetve a tananyag további részei alapján a büntetőjogi normák értelmezésére és alkalmazására, a bűncselekmény elemeinek azonosítására, valamint konkrét esetek elemzésére. Tudják értékelni az elkövető magatartását és annak jogi minősítését. c) attitűdje • A hallgatók önállóan képesek a tananyaghoz igazodó, alapvető büntetőjogi problémák felismerésére és megoldására, felelősségteljesen alkalmazva a tanult fogalmakat és szabályokat. Tudatában vannak a büntetőjogi normák súlyával és fontosságával. d) autonómiája és felelőssége • Nyitottá válnak a büntetőjog elméleti és gyakorlati kérdései iránt, valamint törekednek a pontos, rendszerszintű gondolkodásra. Fontosnak tartják a jogszabályok következetes és etikus alkalmazását.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

EGYHÁZJOG I. (ÁLLAMI EGYHÁZJOG)					
AJ JON240305K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Public Church Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Egyházismeret és egyháztörténet	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Aláírás
Tantárgy felelőse: Dr. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (írásbeli)
Tantárgy előadója/i: Dr. Köbel Szilvia					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy keretében a hallgatók az állam és az egyházak kapcsolatát szabályozó állami joganyaggal ismerkednek meg. Ezen belül a joganyagnak a jogrendszerben elfoglalt helyéről, más jogágakkal és tudományágakkal való kapcsolódásáról kapnak ismereteket, miközben a középpontban az alkotmányos kérdések áttekintése áll. A tematika az alapjogi felfogásból indul ki, a gondolat, a lelkiismeret és vallás szabadságának alapjogával foglalkozik részletesen, ám megkerülhetetlen az emberi méltóság, egyenjogúság, egyenlő bánásmód, véleményszabadság, egyesüléshez való jog összefüggéseinek ismertetése is. A tananyag bemutatja az egyház és az állam közötti viszonyrendszer nemzetközi mintáit. Az egyetemes és magyar történeti áttekintést követően a hallgatók a tananyagot az Alaptörvény, a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvény és az ezzel kapcsolatos jogszabályok és alkotmánybírói határozatok alapján az alkotmányjogi értelmezési elvek segítségével sajátíthatják el.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az egyházjog fogalma, forrásai. Állami egyházjog, felekezeti egyházjog. Alapfogalmak. 2. A lelkiismereti és vallásszabadság alapjoga, fogalmi elemei, története. 3. Az alapjog egyéni és kollektív oldala. 4. Az állam és az egyház kapcsolatának lehetséges modelljei. Összefonódás, együttműködés, elválasztás. Elkötelezett állam, semleges állam. 5. A magyar állam és az egyházak kapcsolatainak közjogtörténeti áttekintése. I. 6. A magyar állam és az egyházak kapcsolatainak közjogtörténeti áttekintése. II. 7. Az állam és a vallási közösségek kapcsolatának hatályos szabályozása Magyarországon. I. 8. Az állam és a vallási közösségek kapcsolatának hatályos szabályozása Magyarországon. II. 9. Az Alkotmánybíróság egyházakkal, vallási közösségekkel kapcsolatos főbb határozatai. 10. A vallásszabadság az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatában. 11. Az egyházak oktatási, szociális és kulturális tevékenysége. I. 12. Az egyházak oktatási, szociális és kulturális tevékenysége. II.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
óralátogatás, aláírásért ZH írás					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- előadások anyaga - Köbel Szilvia (szerk.): Az állam és a felekezeti egyházjog alapjai. Patrocinium Kiadó, 2022. I. rész					
Ajánlott irodalom:					
- Ádám Antal: Bölcsélet, vallás, állami egyházjog. Dialóg Campus, Pécs, 2007					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása					
☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre, az egyházakra vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.					
☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.					

- ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
- ☐ Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit, méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
- b) képességei
 - ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra, egyházakra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
 - ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
 - ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
 - ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- c) attitűdje
 - ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- d) autonómiája és felelőssége
 - ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

JOGI SZAKNYELV II. - IDEGEN NYELVŰ SZÖVEGFELDOLGOZÓ SZEMINÁRIUM					
AJ JON240306K					
Legal English/ German II – Literature analysis					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Idegen Nyelvi Lektorátus	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: gyakorlati	Előtanulmányi feltétel(ek): Jogi szaknyelv I	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Dobrocsi Szilvia	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve: 3.	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Kocsis Judit Süléné Birta Katalin Megbízott oktatók	kötelező	ősz		angol/ német	Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja, hogy a hallgatók a különböző jogágak alapvető angol szakmai szókincsét elsajátítsák, és azt képesek legyenek hatékonyan felhasználni élő szakmai szituációkban. Az autentikus jogi szövegek olvasásával, fordításával és értelmezésével gyakorlati segítséget nyújtunk az angol nyelvű forrásanyag megértéséhez, mely alapvető fontosságú többek között hazánk EU-s tagsága miatt is. A változatos jogi területek szövegei és szókincsének alapos elsajátítása felkészíti a hallgatókat a hazai és a nemzetközi munkakörnyezet kihívásaira.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A félév során tárgyalt témák a következők: Lesson I. Ownership -Tulajdonjog Lesson II. Contract law I - Szerződések joga I. Lesson III. Contract law II- Szerződések joga II. Lesson IV. Business associations -Gazdasági társaságok Lesson V. Labour law- Munkajog Lesson VI. EU law I – EU-s jog I. Lesson VII. EU law II – EU-s Jog II. Lesson VIII. International law– Nemzetközi jog Lesson IX. Public administration- Közigazgatási jog Lesson X. Revision - Ismétlés Lesson XI. Test - Teszt Lesson XII. Course evaluation- Kurzus értékelése A fenti témák szakmai angol jogi szókincsének elajátítása, a témákhoz kapcsolódó angol szóbeli és írásbeli készségek fejlesztése, pl. szövegolvasás és értés, szövegegelemzés, szóbeli véleménynyilvánítás, magyar-angol ill. angol-magyar fordítás írásban és szóban egyaránt , valamint szituációs helyzetgyakorlat az adott témához kötődően. Az órán a hallgatók bevonásával a hangsúly a folyamatos interakcióra helyeződik. Autentikus írásos forrásanyagok feldolgozása, valamint a témához kapcsolódó vizuális segédanyagok használata egészítik ki a jegyzet anyagát.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A félév során a feladott házi feladatok, beadandók teljesítése. Óránkénti zárthelyi dolgozat írása az órán vett lecke szakmai szókincsből, min. 8 darab teljesítése a félév során. Ennek hiányában záró nagydolgozat kötelező megírása. Órai aktív részvétel, max. 3 hiányzás engedélyezett.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
A félévente frissített angol szaknyelvi jegyzet, mely tartalmaz egyéb forrásokat és a felhasznált irodalmat.					
Ajánlott irodalom:					
1. Gillian D Brown / Sally Rice: Professional English in Use – Law, Cambridge University Press, 2009					

2. Wyatt Rawdon: Check your English Vocabulary, Law, Bloomsbury, 2022
3. Roche Marc: TOLES Legal English, Advanced English for Lawyers, Independently Published, 2019
4.Szabó László: A Practical Guide to English for Law, Premier Press, 2018
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖRNYEZETVÉDELMI- ÉS AGRÁRJOG I.					
AJ JON240307K (N)					
Lectures on Environmental Protection Law and Agricultural Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Gyüre Annamária	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 3.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy szakmai elsajátításának célja a környezetjog egyes területeinek megismerése. A környezetjog előírásrendszere a jogi rendszert, valamint a gazdaságot szélesen átszövő joganyagot fed le. A tárgy elsajátítása során általános, megalapozó témákkal (mint például a fenntarthatóság), valamint egyes jogintézményekkel (környezethasználatok engedélyezése), továbbá szakterületekkel (levegőtisztaság, klímavédelem, hulladékgazdálkodás joga stb.) ismerkedhetnek meg a napjaink környezeti kihívásaira tekintettel.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés a környezetvédelmi jogi szabályozásba 2. A környezetjog kialakulása, a nemzetközi és az uniós környezetvédelmi jog alapjai 3. A környezetjog rendszere, jogforrási rendszere, alapfogalmai 4. A környezetjog alapelvei (nemzetközi, EU-s, hazai) 5. A környezeti hatásvizsgálatok jellemzői és típusai 6. A környezetvédelmi engedélyezés jellemzői, rendszere, a környezetvédelmi engedély uniós és hazai jogi előírásai 7. Az EU integrált szennyezés megelőzési rendszere (IPPC) és az egységes környezetvédelmi engedély 8. A természetvédelem jogi előírásai 9. A hulladékgazdálkodás jogi szabályozása 10. Az éghajlat védelmét biztosító jogi szabályozás rendszere, egyes elemei 11. A levegő védelmére vonatkozó jogi normák 12. A vízvédelem és -gazdálkodás jogi előírásai					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
aktív órai jelenlét					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Gyüre Annamária Csilla, Környezetjogi előadások, Patrocinium Kiadó, Budapest, 2022.					
Ajánlott irodalom:					
Bándi Gyula (szerk.), Környezetjog, Szent István Társulat, Budapest, 2022. Bándi Gyula, A környezethez való jog értelmezése a fenntartható fejlődési stratégia és az Alaptörvény fényében, Acta Humana, 2013/1. 67-92. Kecskés Gábor, A Nemzetközi Bíróság ítélkezési gyakorlata a környezeti tárgyú ügyekben, Állam- és Jogtudomány, 2015/3. 55-79. Nagy Zoltán- Olajos István- Raisz Anikó – Szilágyi János Ede Környezetjog II. Tanulmányok a környezetjogi gondolkodás köréből Novotni Alapítvány. Miskolc. 2010.					

Szilágyi János Ede, Vízszemléletű kormányzás - vízpolitika - vízjog: kitekintéssel a vízgazdálkodásra és a víztudományra, Miskolc, Miskolci Egyetemi Kiadó 2018.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. A környezetjog nemzetközi kialakulása, a környezetjog jellemzői és felépítése
2. Az Európai Unió környezeti akcióprogramjai és a környezetvédelem az EU elsődleges jogában
3. A környezetjog hazai jogforrási rendszere
4. A környezethez való jog tartalma
5. A környezetvédelmi törvény alapfogalmai és értelmezésük: környezet, környezeti elemek, környezet igénybevétele, környezetterhelés, környezethasználat
6. A környezetvédelmi törvény alapfogalmai és értelmezésük: környezetveszélyeztetés, környezetszennyezés, környezetkárosítás, -károsodás, környezetvédelem
7. A környezeti elemek egységes védelme, valamint a környezetet veszélyeztető tényezők köre
8. A környezetjog nemzetközi alapelvei
9. Az Európai Unió környezetjogi alapelvei
10. A hazai környezetpolitikai és környezetjogi elvek, a Kvt. alapelvei: megelőzés, elővigyázatosság, helyreállítás
11. A Kvt. alapelvei: felelősség, együttműködés, tájékozódás, tájékoztatás, nyilvánosság, és a fenntarthatóság elve
12. A környezeti hatásvizsgálatok általában, a vizsgálati elemzés, a stratégiai környezeti hatásvizsgálat
13. A környezeti hatásvizsgálat és a hatásbecslés
14. A környezeti felülvizsgálat és a környezeti állapotvizsgálat
15. A környezetvédelmi jogi engedélyezés jellemzői, a környezethasználatok engedélyezésének rendszere
16. A környezetvédelmi engedély megszerzésének uniós és hazai jogi előírásai
17. Az egységes környezethasználati engedélyezés uniós és magyar előírásai
18. A természetvédelem a nemzetközi jogban, valamint az Európai Unió jogában, a NATURA 2000 területek
19. A természetvédelmi szabályozás hazai előírásai, a természetvédelmi törvény előírásai
20. A védett és fokozottan védett területek, értékek és állatokra vonatkozó előírások
21. Az idegenhonos inváziós fajokra vonatkozó szabályok
22. A természetvédelmi igazgatás rendszere
23. A hulladékokról általában, formái, jellemzői és fajtái, a körforgásos gazdaság szemlélete
24. A hulladékokkal kapcsolatos nemzetközi szabályozás
25. Az EU hulladék-keretirányelve
26. A műanyag termékekre és hulladékokra vonatkozó előírások
27. A hazai hulladékgazdálkodási szabályozás: a hulladéktörvény, a hulladékgazdálkodás elemei, alapelvei
28. A hazai hulladékgazdálkodási szabályozás: a hulladéktörvény alapvető rendelkezései, melléktermék és hulladékstátusz megszűnése
29. Egyes hulladékgazdálkodási tevékenységekre vonatkozó speciális előírások
30. A hulladékkezelési közszolgáltatás
31. A veszélyes hulladékokra vonatkozó előírások, az elektronikus hulladékok szabályozása
32. Az éghajlatváltozásról általában, a klímapolitika többszintű céljai és az éghajlatvédelmi jog jellemzői
33. Nemzetközi éghajlatvédelem
34. Az EU éghajlatpolitikája és szabályozása
35. Az EU kvótakereskedelmi rendszere
36. Hazai éghajlatvédelmi jogi előírások
37. A levegővédelem uniós szabályozása (a szabályozás szerkezete, a 2008/50/EK irányelv)
38. A levegővédelem hazai jogi szabályozása (a Kvt. vonatkozó előírásai, a levegő kormányrendelet általános előírásai)
39. A légszennyezettségi zónákra vonatkozó szabályozás
40. A helyhez kötött források levegőminőségi követelményei, a növényzet és hulladék égetése
41. Egyes létesítménytípusokra vonatkozó levegővédelmi előírások: nagy teljesítményű tüzelőberendezések, hulladékégető művek
42. Egyes termékekre vonatkozó levegővédelmi előírások (fluortartalmú ÜHG, illékony szerves vegyületek) és a közlekedés levegővédelmi előírásai
43. A szmoghelyzetre vonatkozó levegővédelmi előírások
44. A vízvédelem nemzetközi és európai uniós szintű szabályozása (VKI)
45. Az uniós vízvédelem speciális előírásai
46. A vízvédelem előírásai a Kvt.-ben és a Vt.-ben, a vízgazdálkodási társulatok

- 47. A felszíni vizek védelme, szennyvízre vonatkozó előírások
- 48. A felszín alatti vizek védelme
- 49. A felszín alatti vizek kármentesítésére vonatkozó normák
- 50. A vízügyi hatóságok és a vízügyi engedélyek

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
- Ismeri a környezetjog főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
- Ismeri e speciális jogterület sajátosságait.
- Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.

b) képességei

- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.

c) attitűdje

- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖZIGAZGATÁSI JOG I.					
AJ JON240308K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Administrative law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet- Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Bevezetés az állam- és jogtudományokba	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Rixer Ádám, Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs, Dr. habil. Móré Sándor, Dr. Szabó Annamária Eszter, Dr. Nagy Attila, Dr. Linder Viktória					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatót megismerteti a közigazgatás alapfogalmaival, a főbb közigazgatás-szervezési elvekkel, valamint a központi szervek rendszerével és a közszolgálat alapjaival. Cél azon alapkompenciák elsajátítása, melyek megalapozzák a következő félévek közigazgatási tárgyainak megértését. A tárgyat – az e jogterületet általánosan jellemző és az utóbbi időszakban különösen felerősödött gyors változások miatt – oly módon oktatjuk, hogy a hallgató egyfelől megismerkedjen a hatályos jog alapvető rendelkezéseivel, másfelől olyan általános, elméleti keretet is kívánunk biztosítani, amelyben az esetleges későbbi jogszabályi változások is értelmezhetővé, így könnyen elsajátíthatóvá válnak. Mindehhez elsősorban a történeti és nemzetközi kitekintés módszerét alkalmazzuk.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A tárgy bemutatása általános tájékoztatás, követelmények ismertetése. Igazgatás, közigazgatás, a közigazgatási jog tudománya. A közigazgatás általános bemutatása, fogalma. 2. A közigazgatás alapelvei, helye az állami szervek rendszerében. 3. A közigazgatási jog alapjai és struktúrája. Jogforrástan, normatan. 4. A közigazgatási szerv általános jellemzői és jogalanyiséga. 5. A központi szervek I. A kormányzás és koordináció szervei. Politika és szakértelem a közigazgatásban. A minisztériumok belső felépítése. 6. A központi szervek II. Az adminisztráció szervei. 7. A közigazgatás funkciói, tevékenysége és működése. 8. Irányítás, felügyelet, ellenőrzés. A közigazgatási szervek csoportosításának lehetséges módjai. 9. Közszolgálat I. A közigazgatás személyzete és személyzeti rendszere. A zárt és nyitott rendszer. 10. Közszolgálat II. Egyes alrendszerek áttekintése: kiválasztás, előmenetel, illetmény, megszűnés stb. A hatályos szabályozás összehasonlító értelmezése. 11. Döntéshozatal és végrehajtás az Európai Unióban. A magyar közigazgatás szerepe. 12. Összefoglalás: A közigazgatással foglalkozó tudományok (szociológia, pszichológia, közigazgatás-tudomány, politológia, jogtudományi). A közigazgatás értelmezési dimenziói: funkció, működés, szervezet, személyzet.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
- aktív órai jelenlét.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- az előadások anyaga, - kötelező és ajánlott irodalom, - az előadásokon megjelölt jogszabályok, ezek a hatályos jog megismerésének meghatározó forrásai, - Fazekas Marianna (szerk.) Közigazgatási jog. Általános rész I.: A közigazgatásról általában. Közigazgatási szervezeti jog. Közszolgálati jog. Negyedik, átdolgozott és bővített kiadás, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2019. vagy 2020.					
Ajánlott irodalom:					
- Rixer Ádám: A köz természete. Új irányok a magyar közigazgatásban és közigazgatás-tudományban, Patrocinium, 2013. (előadáson megjelölt fejezetek)					

- Lőrincz Lajos: *A közigazgatás alapintézményei*, HVG ORAC, 2010. (előadáson megjelölt fejezetek)

Az előadó további irodalmakat is megjelölhet, akár a változások nyomán követése érdekében, akár a hallgatók kérésének, sajátos érdeklődésének megfelelően.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. Az igazgatás és a közigazgatás fogalma.
2. A közigazgatás funkciói, tevékenysége és működése.
3. A közigazgatás alapelvei: felsorolásuk és tartalmuk.
4. A közigazgatás helye az állami szervek rendszerében. A közigazgatás viszonya a törvényhozó, végrehajtó és bírói hatalomhoz.
5. A közigazgatási jog alapjai és struktúrája.
6. Jogforrástan és normatan.
7. Közjog és magánjog.
8. A közigazgatás szervezetrendszere és annak felépítési elvei.
9. A közigazgatási szerv általános jellemzői és jogalanyiséga.
10. A közigazgatási szervek csoportosításának elvei.
11. A kormányzás és a koordináció szervei.
12. Politika és szakértelem viszonya a közigazgatásban.
13. Az adminisztráció szervei és az egyes szervtípusokra vonatkozó alapvető szabályok.
14. A minisztériumok belső felépítése.
15. Irányítás, felügyelet és ellenőrzés a közigazgatásban.
16. Közzszolgálat: a közigazgatás személyzete és személyzeti rendszere. A zárt és nyitott rendszerek.
17. A közzszolgálati rendszer egyes elemei: kiválasztás, előmenetel, illetmény, jogviszony megszűnése stb.
18. Döntéshozatal és végrehajtás az Európai Unióban.
19. A magyar közigazgatás szerepe az uniós döntéshozatal előkészítésében és végrehajtásában.
20. A közigazgatással foglalkozó tudományok: jogtudomány, szociológia, pszichológia, közigazgatás-tudomány és politológia.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
 - Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
 - Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.
 - Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.
 - Ismeri a szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka alapjellemtzőit.
- b) képességei
 - Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
 - Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
 - Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
 - Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.
 - Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken.
 - Felismeri a jogilag releváns információkat.
- c) attitűdje
 - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
 - Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
 - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
 - Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
 - Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogászai munka iránt.

d) autonómiaja és felelőssége

- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

Az értékelés módszere: két írásbeli, egyszeri szóbeli vizsgával.

Aki egyik írásbeli vizsgán sem vesz részt, mehet ugyan szóbeli vizsgára, ám ezzel lemond két vizsgalehetőségről. Az írásbeli vizsgákon a hallgatók több kérdésből álló feladatlapot oldanak meg. Az elégséges érdemjegyhez legalább 60% + 1 pontot kell szerezni. Ün. beugró kérdés nincs.

Az előadások anyaga és az előadó által a félév során meghatározott jogszabályok a számonkérés részét képezik.

POLGÁRI JOG I. (ÁLTALÁNOS TANOK, ALAPELVEK, SZEMÉLYEK JOGA)
AJ JON240309K (N)

POLGÁRI JOG I. (ÁLTALÁNOS TANOK, ALAPELVEK, SZEMÉLYEK JOGA)
SZEMINÁRIUM
AJ JON240310K (N)

Civil law I.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24+24 L:	Kreditérték: 2+2	Tanóra típusa: előadás+gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Római jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): szeminárium teljesítve
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 3.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)/ évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A polgári jog alapelveinek, a Ptk. bevezető rendelkezéseinek megismerése, a polgári jog alapelveinek, valamint a személyek jogának áttekintése. A félév során a hallgatók a polgári jog általános tanáival ismerkednek meg, a természetes személye és a jogi személyek szabályozásával, a személyhez fűződő jogok rendszeréről és a szellemi alkotások jogáról kapnak részletes ismereteket.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés a polgári jogba. A polgári jog rendszere
2. A magyar polgári jog története, jogforrások
3. Jogszabálytan és jogügylettan
4. Intézmények, alapelvek, generálklauzulák a magánjogban
5. Jogképesség és cselekvőképesség
6. A jogi személyek elméletei, kialakulása, fejlődése, helye a Ptk.-ban
7. A Ptk.-ban szabályozott jogi személyek
8. A Ptk.-n kívüli törvényekben szabályozott jogi személyek
9. A gazdasági társaságok szabályozásának áttekintése
10. A jogi személyek szabályozása az Európai Unió jogában
11. A személyhez fűződő jogok I.
12. A személyhez fűződő jogok II., Szellemi alkotások joga

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. A szóbeli vizsgarész megkezdésének feltétele az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése. Az írásbeli vizsgarész keretében a vizsgázó húsz kérdést tartalmazó írásbeli feladatlapot tölt ki. Az egyes kérdéseknél felkínált válaszok közül mindig csak egy – a jelenleg hatályos 2013. évi V. tv., az ún. „új Ptk.” szerinti - helyes megoldás lehetséges, azt kell megjelölni. FIGYELEM: a vizsgalap értékelése során csak az egyértelmű és tollal feltüntetett válaszokat vesszük figyelembe. Minden helyes válasz 1 pontot ér, így az elérhető maximális pontszám 20. Az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítéséhez legalább 11 pontot kell elérni. Amennyiben a vizsgázó nem éri el a minimálisan szükséges 11 pontot, úgy szóbeli vizsgarészre nem bocsátható, egyúttal a vizsga érdemjegye elégtelen. Az írásbeli feladatlap kitöltése során sem jogszabálygyűjteményt, sem jegyzetet, sem egyéb segédeszközt nem lehet használni. Az írásbeli feladatlap kitöltésére 10 perc áll rendelkezésre. Az írásbeli feladatlapokat a tanszék oktatói

javítják. A kijavított írásbeli feladatlapot minden elégtelen tesztet írt vizsgázó megtekintheti, és észrevételeket tehet a javításra a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt. A szóbeli vizsgarész teljesítményét a vizsgáztató önállóan és önmagában értékeli. Ennek megfelelően <u>az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése nem biztosítja a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítését</u>; vagyis a vizsga értékelése – sikeres írásbeli vizsgarész mellett is – lehet elégtelen.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: – Boóc Ádám – Sándor István: Előadásvázlatok a polgári jog általános részéből. Patrocinium, Budapest, 2014 (5. kiadás). (és további kiadások) – Sándor István: Előadásvázlatok a személyek jogából. Patrocinium, Budapest, 2018 (5. kiadás). (és további kiadások)
Ajánlott irodalom: Az új Ptk.-val kapcsolatban megjelenő kommentárok vonatkozó részei
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: A) Tételsor 1. A polgári jog szabályozási tárgyköre 2. A Ptk. célja, hatálya, felépítése 3. A magánjog fejlődése Nyugat-Európában és Magyarországon Az új Ptk. születése, a magyar magánjog tudománya, jogtudásai 4. A polgári jog elhatárolása más jogterületektől 5. A jogi tények 6. A polgári jogi jogviszony 7. A polgári jog forrásai 8. A polgári jogi norma 9. A jóhiszeműség és tisztesség elve 10. A joggal való visszaélés tilalma 11. Jogképeség 12. A cselekvőképesség fogalma, cselekvőképességi fokozatok általában, cselekvőképességet nem érintő támogatott döntéshozatal, rendelkezés a cselekvőképesség jövőbeli korlátozásáról. 13. Kiskorúság miatti korlátozott cselekvőképesség és cselekvőképtelenség, jognyilatkozatok. 14. A nagykorú cselekvőképességének korlátozása, jognyilatkozatok. 15. Gondnokság alá helyezés. 16. A jogi személy fogalma, fajtái, létesítése. A jogi személyre vonatkozó elméletek. 17. A jogi személy szervezete, képvisellete, törvényes működése, átalakulása, megszűnése. 18. Az alapítvány 19. Az egyesület és a köztestület. 20. A személyiségi jogok rendszere a Ptk.-ban 21. A személyiségi jogok megsértése esetén alkalmazható jogkövetkezmények B) Tételsor 1. Az adott helyzetben általában elvárható eljárás elve 2. A polgári jogi jogérvényesítés lehetőségei 3. Cselekvőképtelenség gondnokság alá helyezés nélkül 4. Az állam polgári jogi jogalanyisága 5. A szövetkezet 6. A korlátolt felelősségű társaság 7. A részvénytársaság 8. Az egyesülés 9. Az Európai Gazdasági Egyesülés, Európai Részvénytársaság, Európai Szövetkezet 10. Az erdőbirtokossági társulat, hegyközség, koncessziós társaság, vízgazdálkodási társulat 11. A települési önkormányzat 12. Az egyházak jogi személyisége 13. A nevesített személyiségi jogok 14. A jóhírnév védelme és a sajtó-helyreigazítás összehasonlítása 15. A jogi személyek személyhez fűződő jogai 16. Szellemi tulajdonjogok a polgári jogban 17. Szerzői jog, szabadalom, védjegyjog

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a)	tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására b) attitűdje c) autonómiája és felelőssége d)
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

BÜNTETŐJOG II. AJ JON240401K					
Criminal law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Domokos Andrea					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja: A kurzus során megismertetjük a hallgatókkal a büntetőjogi szankciók rendszerét. A szankciók fajtáit, azok célját, feladatát. Bemutatja a büntetéseket, a mellékbüntetést és az intézkedéseket. A büntetés kiszabásának elveit is megismerteti a hallgatókkal. Az elítéléshez fűződő hátrányokat illetve az azok alóli mentesülés lehetőségeit is ismertetjük a hallgatókkal. Bemutatjuk a fiatalkorúak büntetőjogának nemzetközi és hazai kialakulását, a hatályos magyar szabályokat.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák: A büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak rendszere A büntethetőséget kizáró, korlátozó okok A büntethetőséget megszüntető okok A büntetőjogi felelősségre vonás egyéb akadályai Szankciók a büntetőjogban, a büntetés jogalapja, célja. A magyar szankciórendszer felépítése. A szabadságvesztés büntetés. A feltételes szabadságra bocsátás. Az elzárás A közérdekű munka és a pénzbüntetés. A foglalkozástól eltiltás. A járművezetéstől eltiltás A kitiltás és a kiutasítás. A sportrendezvények látogatásától való eltiltás A közügyektől eltiltás. Az intézkedések. A büntetés kiszabásának elvei. A halmazati és az összbüntetés. A büntetés enyhítése. A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztése Mentesítés az elítéléshez fűződő hátrányok alól. Az ismételt bűnelkövetés és a bünszervezetben való elkövetés büntetőjogi következményei A fiatalkorúak büntetőjoga					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: az előadásokon való részvétel					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: - Czine Ágnes - Domokos Andrea - Tóth Mihály: Büntetőjog I. Általános Rész. Patrocinium, 2024. - a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény - a Kúria büntetőjogi vonatkozású iránymutatásai az előadáson elhangzottak alapján Bérces Viktor: A büntető ítélkezés tendenciái, Patrocinium, 2024.					
Ajánlott irodalom:					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: 1. A büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak rendszere 2. Kényszer és fenyegetés, kóros elmeállapot, az önhibából eredő ittas vagy bódult állapot 3. A tévedés 4. A jogos védelem 5. A végszükség 6. A Btk-ban nem szabályozott jogellenességet kizáró okok 7. A büntethetőséget megszüntető okok rendszere, a kegyelem és a tevékeny megbánás 8. A büntethetőség elévülése					

9. A magánindítvány hiánya 10. A büntetőjogi szankciók célja, feladata 11. Büntetési elméletek, a magyar büntetőjogi szankciórendszer felépítése 12. Az életfogytig tartó szabadságvesztés 13. A határozott ideig tartó szabadságvesztés, a feltételes szabadságra bocsátás, az elzárás 14. Közérdekű munka és pénzbüntetés, közügyektől eltiltás 15. Foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás 16. Kitiltás, a sportrendezvények látogatásától való eltiltás, a kiutasítás 17. Megrovás, próbára bocsátás, jóvátételi munka 18. Pártfogó felügyelet, az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele 19. A kényszergyógykezelés, elkobzás, vagyonelkobzás 20. A büntetés kiszabására vonatkozó szabályok, elvek 21. A halmazati büntetés és az összbüntetés 22. A büntetés enyhítése 23. A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése 24. Az ismételt bűnelkövetés és a bünszervezetben való elkövetés büntetőjogi következményei 25. Mentés az elítéléshez fűződő hátrányok alól 26. A fiatalok számára vonatkozó speciális rendelkezések
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása • A hallgatók átfogó ismereteket szereznek a büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak rendszeréről, azok dogmatikai elhelyezkedéséről és egymáshoz való viszonyáról. • Részletes tudással rendelkeznek a büntetőjogi szankciórendszer felépítéséről, az egyes büntetések és intézkedések céljairól és szabályairól. • Ismerik a büntetés-kiszabás elveit, a halmazati büntetés és az összbüntetés szabályait, továbbá az enyhítés, mentés és az ismételt bűnelkövetés jogkövetkezményeit. b) képességei • Képessé válnak a büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak eseteit felismerni és azonosítani, valamint jogesetek elemzésére és megoldására. Tudják értelmezni és rendszerszinten alkalmazni a büntetőjogi szankciókat, valamint indokolni azok megválasztását az adott ügy sajátosságaira tekintettel. Alkalmazzák a büntetés-kiszabási szempontokat, és képesek azok mérlegelésére jogi érvelés keretében. c) attitűdje • Törekednek a szankciók arányossági és igazságossági szempontjainak felismerésére és értelmezésére. Nyitottak a büntetőjogi dogmatika és a bírói gyakorlat közötti összefüggések feltárására. Igényt mutatnak a dogmatikai pontosságra és a fogalmi tisztaságra a büntetőjogi elemzések során. d) autonómiája és felelőssége • Önállóan képesek a büntetőjogi felelősséget érintő akadályok felismerésére, rendszerben való elhelyezésére és jogilag megalapozott értékelésére. Felelősséggel alkalmazzák a büntetőjogi szankciókhoz kapcsolódó mérlegelési szempontokat. Felelősséggel alakítják ki szakmai álláspontjukat a tanult jogintézmények alapján.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐJOG II. SZEMINÁRIUM AJ JON240402K					
Criminal law II. Seminary					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): társfelvétel Büntetőjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea,	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Dorang Zsanett, Dr. Himpli Lénárd, és megbízott oktatók					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az előadáson elhangzottak feldolgozása és gyakorlati alkalmazása kiselőadások, nagyszámú jogesetmegoldások és tárgyalás-látogatások segítségével az Általános Rész II. anyagából.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak rendszere A büntethetőséget kizáró, korlátozó okok A büntethetőséget megszüntető okok A büntetőjogi felelősségre vonás egyéb akadályai Szankciók a büntetőjogban, a büntetés jogalapja, célja. A magyar szankciórendszer felépítése. A szabadságvesztés büntetés. A feltételes szabadságra bocsátás. Az elzárás A közérdekű munka és a pénzbüntetés A foglalkozástól eltiltás, a járművezetéstől eltiltás A kitiltás és a kiutasítás. A sportrendezvények látogatásától való eltiltás A közügyektől eltiltás. Az intézkedések. A büntetés kiszabásának elvei. A halmazati és az összbüntetés. A büntetés enyhítése. A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztése Mentesítés az elítéléshez fűződő hátrányok alól. Az ismételt bűnelkövetés és a bünszervezetben való elkövetés büntetőjogi következményei A fiatalkorúak büntetőjoga					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a szemináriumvezető által meghatározott írásbeli és szóbeli feladatok teljesítése					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Czine Ágnes - Domokos Andrea - Tóth Mihály: Büntetőjog I. Általános Rész. Patrocinium, 2024. - a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény - a Kúria büntetőjogi vonatkozású iránymutatásai az előadáson elhangzottak alapján Bérces Viktor: A büntető ítélkezés tendenciái, Patrocinium, 2024.					
Ajánlott irodalom:					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
1. A büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak rendszere 2. Gyermekkor, kényszer és fenyegetés, kóros elmeállapot, az önhibából eredő ittas vagy bódult állapot 3. A tévedés 4. A jogos védelem 5. A végszükség					

6. A Btk-ban nem szabályozott jogellenességet kizáró okok 7. A büntethetőséget megszüntető okok rendszere, a kegyelem és a tevékeny megbánás 8. A büntethetőség elévülése 9. A magánindítvány hiánya 10. A büntetőjogi szankciók célja, feladata 11. Büntetési elméletek, a magyar büntetőjogi szankciórendszer felépítése 12. Az életfogytig tartó szabadságvesztés 13. A határozott ideig tartó szabadságvesztés, a feltételes szabadságra bocsátás, az elzárás 14. Közérdekű munka és pénzbüntetés, közügyektől eltiltás 15. Foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás 16. Kitiltás, a sportrendezvények látogatásától való eltiltás, a kiutasítás 17. Megrovás, próbára bocsátás, jóvátételi munka 18. Pártfogó felügyelet, az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele, tárhelyszolgáltatás megszüntetése 19. A kényszergyógykezelés, elkobzás, vagyonelkobzás 20. A büntetés kiszabására vonatkozó szabályok, elvek 21. A halmazati büntetés és az összbüntetés 22. A büntetés enyhítése 23. A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése 24. Az ismételt bűnelkövetés és a bünszervezetben való elkövetés büntetőjogi következményei 25. Mentés az elítéléshez fűződő hátrányok alól 26. A fiatalok számára vonatkozó speciális rendelkezések
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása • A hallgatók átfogó ismereteket szereznek a büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak rendszeréről, azok dogmatikai elhelyezkedéséről és egymáshoz való viszonyáról. • Részletes tudással rendelkeznek a büntetőjogi szankciórendszer felépítéséről, az egyes büntetések és intézkedések céljairól és szabályairól. • Ismerik a büntetéskiszabás elveit, a halmazati büntetés és az összbüntetés szabályait, továbbá az enyhítés, mentés és az ismételt bűnelkövetés jogkövetkezményeit. b) képességei • Képessé válnak a büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak eseteit felismerni és azonosítani, valamint jogesetek elemzésére és megoldására. Tudják értelmezni és rendszerszinten alkalmazni a büntetőjogi szankciókat, valamint indokolni azok megválasztását az adott ügy sajátosságaira tekintettel. Alkalmazzák a büntetéskiszabási szempontokat, és képesek azok mérlegelésére jogi érvelés keretében. c) attitűdje • Törekednek a szankciók arányossági és igazságossági szempontjainak felismerésére és értelmezésére. Nyitottak a büntetőjogi dogmatika és a bírói gyakorlat közötti összefüggések feltárására. Igényt mutatnak a dogmatikai pontosságra és a fogalmi tisztaságra a büntetőjogi elemzések során. d) autonómiája és felelőssége • Önállóan képesek a büntetőjogi felelősséget érintő akadályok felismerésére, rendszerben való elhelyezésére és jogilag megalapozott értékelésére. Felelősséggel alkalmazzák a büntetőjogi szankciókhoz kapcsolódó mérlegelési szempontokat. Felelősséggel alakítják ki szakmai álláspontjukat a tanult jogintézmények alapján.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

EGYHÁZJOG II. (FELEKEZETI EGYHÁZJOG)					
AJ JON240403K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Confessional Church Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Egyházjog I. (Állami egyházjog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Aláírás
Tantárgy felelőse: Dr. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (írásbeli)
Tantárgy előadója/i: Dr. Köbel Szilvia					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy oktatása keretében sor kerül a hatályos egyházügyi törvény (2011. évi CCVI. törvény) szerinti bevett egyházak legalapvetőbb ekkleziológiai és dogmatikai sajátosságok megismertetésén keresztül a belső jog kialakulására, fejlődésére és a hatályos jog bemutatására, melynek során a hallgatók bevezetést nyernek az egyes felekezetek intézményrendszerébe és annak működésébe. A tárgy a legnagyobb hangsúlyt a református egyházjogra teszi, azonban kitékintést nyújt más vallási közösségek kialakulására és belső joganyagának bemutatására is. A kurzus bemutatja a felekezeti egyházjog ökumenikus vonatkozásait is.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A felekezeti egyházjog alapfogalmai, helye, forrásai. 2. A református egyházjog. I. 3. A református egyházjog II. 4. A református egyházjog III. 5. A katolikus egyházjog. 6. Az ortodox egyházjog fejlődése, sajátosságai. 7. Evangélikus egyházjog. 8. Unitárius egyházjog. 9. Kisebbségi keresztény egyházak, vallási közösségek kialakulása, sajátosságai. 10. A zsidó és iszlám jogrendszer alapjai. 11. A buddhista és hindu jog alapjai. 12. Az ökumenizmus elvei és jelentősége.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
óralátogatás, aláírásért ZH írás					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– előadások anyaga – Köbel Szilvia (szerk.): Az állam és a felekezeti egyházjog alapjai. Patrocinium Kiadó, 2022. II. rész					
Ajánlott irodalom:					
- Ádám Antal: Bölcsélet, vallás, állami egyházjog. Dialóg Campus, Pécs, 2007					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása					
☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre, az egyházakra vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.					
☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.					
☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.					
☐ Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati					

jelentőségét, valamint intézményeit, méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.

b) képességei

- ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra, egyházakra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.

c) attitűdje

- ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.

d) autonómiája és felelőssége

- ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

EURÓPAI UNIÓ JOGA I.					
AJ JON240404K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
EU Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete-Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Osztovits András Mihály	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 4	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (beszámoló)
Tantárgy előadója/i: Dr. Prieger Adrienn Dóra					Értékelés módszere: szóbeli/ írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
E két féléves tantárgy célja az Európai Unió jog- és intézményrendszere és a belső piac jogi alapjainak elsajátítása. E tárgy első felében az EU jog- és intézményrendszerét vizsgáljuk.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az európai integráció II. világháború utáni története: a II. Világháború lezárása, Robert Schuman és Jean Monnet, Montánunió, Római Szerződések (Euratom, EGK) 2. Evolúció: főbb szerződésmódosítások (Egyesülési Szerződés, EEO, Maastrichti Szerződés, Amszterdami Szerződés, Nizzai Szerződés, Lisszaboni Szerződés), bővítések 3. Az új tagállamok csatlakozásai: a folyamat, a Csatlakozási Szerződés szerkezete, főbb rendelkezések (pl. földmoratórium) 4. Aktuális intézményrendszer (1): Tanács, Európai Tanács (összetétel, hatáskör, jogi funkció, politikai szerep), Bizottság (összetétel, hatáskör, jogi funkció, működés, politikai szerep) 5. Aktuális intézményrendszer (2): Parlament (összetétel, hatáskör, jogi funkció, működés, politikai szerep), Európai Központi Bank (összetétel, gazdaságpolitikai funkció, hatáskör), Egyéb szervek (Számvevőszék, bizottságok), „egyszemélyes intézmények” 6. Aktuális intézményrendszer (3): Európai Unió Bírósága (összetétel, hatáskör, funkciók, működés) 7. Az intézményrendszer pro futuro: aktuális problémák (pl. monetáris unió v. fiskális pluralizmus; kétsebességű Európa stb.), az intézményrendszer aktuális működési mechanizmusa (pl. magyar elnökség), fejlődési lehetőségek v. kényszerek (föderáció, euroszeptizmus stb.) 8. Jogforrástan: jogforrás: (amiből az érvényes jog megismerhető, ami jogosít vagy kötelez; ami jogi döntés alapját képezheti), a közösségi jog mint nemzetközi jog, - mint szupranacionális jog, - mint tagállami jog, jogforrások tipizálása (pl. alaki-anyagi, elsődleges-másodlagos, írott-íratlan stb.), Hivatalos Lap, a szerződések (felek, funkció, szerkezet, hatály, példa!), rendelet (kibocsátó, funkció, szerkezet, hatály, példa!), irányelv (kibocsátó, funkció, szerkezet, hatály, példa!), egyedi aktus: határozat (kibocsátó, funkció, hatály), egyedi aktus: ítélet, végzés (kibocsátó, funkció, hatály), nem kötelező jogforrások (ajánlás, vélemény), nem írott jogforrások, emberi jogok, a bírósági esetjog 9. Jogharmonizáció: fogalmi keretek, elmélet és gyakorlat 10. Az európai jog érvényesülése I: módszertani keretek (soknyelvűség v. európai egységesség, autonóm terminológia, jogegységesítés és jogharmonizáció stb.), közvetlen hatály (szerződések, rendeletek, irányelvek, egyedi aktusok), elmélet és esetjog 11. Az európai jog érvényesülése II: az európai jog elsődlegessége (és/vagy elsőbbsége?), elmélet és esetjog 12. Kapcsolat a nemzeti bíróságok és az EU Bíróság között: előzetes döntéshozatali eljárás (lehetősége, kötelezettsége), magyar szabályozás és joggyakorlat					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: • Osztovits András (szerk.): EU-jog, harmadik, aktualizált kiadás, HVG-Orac, 2021, Budapest • Osztovits András (szerk.): Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések. Jogszabálygyűjtemény. Patrocínium, 2011, Budapest Az Európai Unióról szóló szerződés Az Európai Unió működéséről szóló szerződés
Ajánlott irodalom: – Osztovits András (szerk.): Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések magyarázata (Budapest Complex, 2011) – Kecskés László: EU jog és jogharmonizáció. 4. bővített kiadás. Budapest, HVG-ORAC, 2012
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: 1. Az Európai Közösségek kialakulása és fejlődése az Egységes Európai Okmányig 2. Az Európai integráció fejlődése az Egységes Európai Okmányt követően 3. Az Európai Tanács és elnöke 4. Az Európai Unió Tanácsa 5. Az Európai Bizottság 6. Az Európai Parlament 7. Az Európai Számvevőszék 8. A központi bankok rendszere és az Európai Központi Bank 9. Az Európai Unió Bíróságának szervezete 10. Az Európai Unió Bírósága előtti eljárás fontosabb szabályai 11. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, Régiók Bizottsága 12. Az Európai Unió ügynökségei 13. Az uniós jog jogforrási rendszere 14. A másodlagos uniós jogi aktusok hierarchiája 15. Jogalkotási eljárások 16. A hatáskör átruházás elve 17. Jogharmonizáció 18. Az uniós jog elsőbbsége, autonómiája 19. Az uniós jog közvetlen hatálya 20. A közvetett hatály és a kölcsönös elismerés elve 21. Az alapvető jogok védelme az Európai Unióban
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása – Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. – Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit. – Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit. b) képességei – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. – Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.

d) autonómiája és felelőssége

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

-

JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET I.

AJ JON240405K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Jurisprudence I.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.; Egyetemes Állam- és Jogtörténet II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): zárthelyi dolgozat sikeres megírása
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 4	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, Dr. Szerletics Antal, Dr. Balássy Ádám Miklós, dr. Rátkai Tímea, dr. Kántor Ákos	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy célja a jog eredetére, megismerési forrásaira, jellemzőire, teoretikus és praktikus kihívásaira, a jog és az egyéb társadalmi normák elhatárolására, a jogi normák értelmezésére és alkalmazására vonatkozó elméletek bemutatása a jog valóságának a tárgyi jog szövegén túli mélyebb megismertetése érdekében, illetve az értelmiségi jogász létre történő felkészítés annak bemutatása által, hogy mennyire eltérő módon ragadhatók és válaszolhatók meg az olyan „nagy kérdések”, mint hogy „mi a jog” „milyen kell(ene) hogy legyen a jog”, „honnan ismerhető fel a jog”, „hogyan értelmezendő és alkalmazandó a jog”, „létezik-e objektíve helyes válasz a jog 'nehéz eseteire'”, mi a kapcsolat jog és erkölcs, jog és igazságosság, jogi és egyéb értékek között.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézszségek és (rész)kompetenciák:

- A jog materiális alapjai: társadalmi normák. A jog fogalma, jellemzői és alapfogalmai. Jogi norma. Jogszabály.
2. A jog működési szférái (rétegei): jogalkotás, jogalkalmazás, jogdogmatika, alkotmánybíráskodás, szokásjogi jogképződés. A jog érvényesülése. Jog és társadalmiság, jog és társadalom. Alkotmányozás, alkotmányozó hatalom.
3. Alkotmánybíráskodás; a jogalkotás, jogalkalmazás és jogdogmatika kapcsolata az alkotmánybíráskodással.
4. Jog és politika kapcsolata. Jog, hatalom, uralom. Autoritás. Legitimitás. Polgári engedetlenség.
5. A természetjogi gondolkodás. Helyes jog. Pozitív jog és igazságosság. Méltányosság. Jog és erkölcs. Jog és értékek.
6. A jog mint történeti jelenség. Jogi antropológia. Jogfejlődés.
7. A jog mint nyelvi jelenség. A jog értelmezésének általános kérdései. Jogalkalmazás és jogértelmezés. Logika, jogi logika, normallogika, deontikus logika. Jogi argumentáció.
8. A bírói tevékenység jogelméleti kérdései. A bírói jog.
9. A jog forrásai.
10. A jog érvényessége.
11. A jog és az akaratszabadság jogfilozófiai problémái. Modern kihívások a jogban.
12. Konzultáció

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

zárthelyi dolgozat megírása

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Tóth J. Zoltán: Jog- és állambölcselet. Patrocinium Kiadó, Budapest, 2026

Ajánlott irodalom:

Pokol Béla: Jogelmélet, Századvég Kiadó, Bp., 2005, 11-37., 77-91., 122-135., 185-265. o.

Szilágyi Péter: Jogi alaptan. Osiris Kiadó, Budapest, 2003, 205-279. o. Szigeti Péter – Takács Péter. A jogállamiság jogelmélete. Napvilág Kiadó, Budapest, 2004, 259-283., 301-328. o. Pokol Béla: Autentikus jogelmélet, Dialóg Campus Kiadó, 2010, 71-85., 120-135., 173-185. o. Szabó Miklós: Rendszeres jogelmélet. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2015, 89-96., 119-138., 159-176. o. Bódig Mátyás – Györfi Tamás: Államelmélet I-II. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2002, 41-63. o. Takács Péter (szerk.): Államelmélet II. Miskolc, 1997, 276-292. o. Helmut Coing: A jogfilozófia alapjai. Osiris Kiadó, Budapest, 1996 Szabó Miklós: A jogdogmatika előkérdéseiről. Bíbor Kiadó, Miskolc, 1999, 105-288. o.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása – Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit. – Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között. – Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is. – Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. – Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. b) képességei – Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. – Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. – Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára. – Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára. – Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. – Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. – Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogászai módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET I. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240406K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Jurisprudence I. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.; Egyetemes Állam- és Jogtörténet II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 4	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, Dr. Szerletics Antal, Dr. Balássy Ádám Miklós, dr. Rátkai Tímea, dr. Kántor Ákos					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy célja a jog eredetére, megismerési forrásaira, jellemzőire, teoretikus és praktikus kihívásaira, a jog és az egyéb társadalmi normák elhatárolására, a jogi normák értelmezésére és alkalmazására vonatkozó elméletek bemutatása a jog valóságának a tárgyi jog szövegén túli mélyebb megismertetése érdekében, illetve az értelmiségi jogász létre történő felkészítés annak bemutatása által, hogy mennyire eltérő módon ragadhatók és válaszolhatók meg az olyan „nagy kérdések”, mint hogy „mi a jog” „milyen kell(ene) hogy legyen a jog”, „honnan ismerhető fel a jog”, „hogyan értelmezendő és alkalmazandó a jog”, „létezik-e objektíve helyes válasz a jog ’nehéz eseteire’”, mi a kapcsolat jog és erkölcs, jog és igazságosság, jogi és egyéb értékek között.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A jog materiális alapjai: társadalmi normák. A jog fogalma, jellemzői és alapfogalmai. Jogi norma. Jogszabály. 2. A jog működési szférái (rétegei): jogalkotás, jogalkalmazás, jogdogmatika, alkotmánybíráskodás, szokásjogi jogképződés. A jog érvényesülése. Jog és társadalmiság, jog és társadalom. Alkotmányozás, alkotmányozó hatalom. 3. Alkotmánybíráskodás; a jogalkotás, jogalkalmazás és jogdogmatika kapcsolata az alkotmánybíráskodással. 4. Jog és politika kapcsolata. Jog, hatalom, uralom. Autoritás. Legitimitás. Polgári engedetlenség. 5. A természetjogi gondolkodás. Helyes jog. Pozitív jog és igazságosság. Méltányosság. Jog és erkölcs. Jog és értékek. 6. A jog mint történeti jelenség. Jogi antropológia. Jogfejlődés. 7. A jog mint nyelvi jelenség. A jog értelmezésének általános kérdései. Jogalkalmazás és jogértelmezés. Logika, jogi logika, normalogika, deontikus logika. Jogi argumentáció. 8. A bírói tevékenység jogelméleti kérdései. A bírói jog. 9. A jog forrásai. 10. A jog érvényessége. 11. A jog és az akaratszabadság jogfilozófiai problémái. Modern kihívások a jogban. 12. Konzultáció					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Tóth J. Zoltán: Jog- és állambölcselet. Patrocinium Kiadó, Budapest, 2026					
Ajánlott irodalom:					
Pokol Béla: Jogelmélet, Századvég Kiadó, Bp., 2005, 11-37., 77-91., 122-135., 185-265. o. Szilágyi Péter: Jogi alaptan. Osiris Kiadó, Budapest, 2003, 205-279. o. Szigeti Péter – Takács Péter. A jogállamiság jogelmélete. Napvilág Kiadó, Budapest, 2004, 259-283., 301-328. o. Pokol Béla: Autentikus jogelmélet, Dialóg Campus Kiadó, 2010, 71-85., 120-135., 173-185. o. Szabó Miklós: Rendszeres jogelmélet. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2015, 89-96., 119-138., 159-176. o.					

Bódig Mátyás – Győrfi Tamás: Államelmélet I-II. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2002, 41-63. o. Takács Péter (szerk.): Államelmélet II. Miskolc, 1997, 276-292. o. Helmut Coing: A jogfilozófia alapjai. Osiris Kiadó, Budapest, 1996 Szabó Miklós: A jogdogmatika előkérdéseiről. Bíbor Kiadó, Miskolc, 1999, 105-288. o.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit. – Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között. – Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is. – Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. – Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. b) képességei – Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. – Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. – Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára. – Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára. – Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. – Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. – Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogászai módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -

KÖZIGAZGATÁSI JOG II. AJ JON240407K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Administrative law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet, Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Közigazgatási jog II. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Móre Sándor, Dr. Linder Viktória Gyöngyi		Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli			
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A helyi-területi igazgatás intézményeinek bemutatására kerül sor a tárgy keretében, úgy mint a decentralizált és a dekoncentrált szervtípusok áttekintésére, továbbá a területfejlesztés különböző – önálló – aspektusainak felvázolására. Emellett a közigazgatási jogi felelősség, a közigazgatási jogi szankció, illetve a szabálysértési jog alapjai képezik az elsajátítandó anyag magvát. E félév már a szilárdabb – közigazgatási jogi – dogmatikai alapok megteremtésének időszaka.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Tájékoztató, követelmények ismertetése. Az előző félév tananyagának áttekintése, különös tekintettel a közigazgatás tagolódására és a közigazgatási szervek csoportosítására. A nemzetiségi önkormányzatok jogállása, szervezete és működése. 2. A helyi-területi igazgatás fogalma, decentralizáció és dekoncentráció. 3. Az önkormányzatok helye a közigazgatás rendszerében. Feladat- és hatáskörök. 4. Az önkormányzatok szervezeti felépítése. 5. Az önkormányzatok működése és gazdálkodása. 6. A területi államigazgatás rendszerváltozás utáni fejlődése és rendszere. 7. A kormányhivatalok és a járási hivatalok szervezete, feladat- és hatáskörei. 8. A közszolgáltatások megszervezése. 9. A paraadminisztráció fogalma, funkciói és megjelenési formái. 10. A közigazgatási szankció fogalma, tipológiája, funkciói. 11. A szabálysértési jog alapjai. 12. Összefoglalás: a közigazgatás elméleti megközelítései.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
– aktív órai jelenlét.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– az előadások, – a kötelező és az ajánlott irodalom, – az előadásokon megjelölt jogszabályok, ezek a hatályos jog megismerésének meghatározó forrásai, – Móre Sándor: Szabálysértési jog, Patrocinium, Budapest, 2024. – Fazekas Marianna (szerk.) Közigazgatási jog. Általános rész I.: A közigazgatásról általában. Közigazgatási szervezeti jog. Közzszolgálati jog. Negyedik, átdolgozott és bővített kiadás, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2019 vagy 2020. – Móre Sándor: A nemzetiségi önkormányzatok – tények és lehetőségek. A nemzetiségi önkormányzatok kapcsolata a közigazgatással, Glossa Iuridica, 2017/3-4, 182-230.					

Ajánlott irodalom:	
– Rixer Ádám: <i>A köz természete. Új irányok a magyar közigazgatásban és közigazgatás-tudományban</i>, Patrocinium, 2013. – Hoffman István – Nagy Marianna (szerk.): <i>A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázata</i>. Harmadik, hatályosított kiadás, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2016. <i>Az előadó további irodalmakat is megjelölhet, akár a változások nyomán követése érdekében, akár a hallgatók kérésének, sajátos érdeklődésének megfelelően.</i>	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
1. Magyarország területi beosztása. A helyi közigazgatás szintjei és az egyes szinteken működő szervtípusok. 2. A magyar közigazgatási szervezetrendszer teljes bemutatása (központi és helyi szervek együttesen). 3. A dekoncentráció és decentralizáció elvei, valamint kapcsolódásuk a közigazgatás más szervezési elveihez. 4. A Helyi Önkormányzatok Európai Kartája. 5. A nemzetiségi önkormányzatok jogállása, szervezete és működése. 6. A nemzetiségi önkormányzatok és a helyi önkormányzatok összehasonlítása. 7. A települési önkormányzatok típusai: község, város, megyei jogú város, a főváros és a fővárosi kerületek (megalakításuk, feladat- és hatásköreik, szervezeti sajátosságai). 8. A vármegyei önkormányzatok szervezete, feladat- és hatáskörei. 9. Az önkormányzatok társulásai és szerepük a közigazgatásban. 10. Az önkormányzatok hatósági feladatai: önkormányzati hatósági ügyek, államigazgatási feladatok és államigazgatási hatósági ügyek. 11. A polgármester (főpolgármester, vármegyei közgyűlés elnöke), a jegyző (főjegyző) jogállása, megbízatása, feladat- és hatáskörei. 12. Az önkormányzatok gazdálkodása és az önkormányzati tulajdon. 13. Az Országgyűlés és a köztársasági elnök feladat- és hatáskörei az önkormányzatok vonatkozásában. 14. A Kormány és a szakminiszterek feladat- és hatáskörei az önkormányzatok vonatkozásában. 15. Az önkormányzatok feletti törvényességi felügyelet szabályozása. 16. A területi és helyi államigazgatás szerveinek kialakulása, helye és szerepe a közigazgatásban. 17. A kormányhivatalok és a járási hivatalok szervezete, feladat- és hatáskörei. 18. A paraadminisztráció fogalma és a paraadminisztratív szervek. 19. A köztestületi önkormányzatok alapvető ismérvei és szabályozása. 20. A közszolgáltatások szervezésének módszerei: a klasszikus weberi modell, az új közmenedzsment és a neo-weberi állam. 21. A közigazgatási szankció fogalma, tipológiája és funkciói. 22. A szabálysértési jog kialakulása és helye a jogrendszerben. 23. A szabálysértés fogalma és a szabálysértési felelősség jellemzői. 24. A szabálysértési jog szankciórendszere.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	- Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit. - Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. - Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között. - Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is. - Ismeri a szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka alapjellemtzőit.
b) képességei	- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. - Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.

- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.
- Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- Képes az önkormányzási, öngazgatási, közhasznúsági és magánigazgatási viszonyok közötti eligazodásra.
- Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken.
- Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogászai módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
- Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közös szolgálatát.
- Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogászai munka iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

Az értékelés módszere: két írásbeli, egyszeri szóbeli javítóvizsgálóval.

Aki egyik írásbeli vizsgán sem vesz részt, mehet ugyan szóbeli vizsgára, ám ezzel lemond két vizsgalehetőségről. Az írásbeli vizsgákon a hallgatók több kérdésből álló feladatlapot oldanak meg. Az elégséges érdemjegyhez legalább 60% + 1 pontot kell szerezni. Ün. beugró kérdés nincs.

Az előadások anyaga és az előadó által a félév során meghatározott jogszabályok a számonkérés részét képezik.

*Magyarázatok

KÖZIGAZGATÁSI JOG II. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240407K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Administrative law II. Seminary					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet, Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Közigazgatási jog II. társfelvétel
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Móre Sándor, Dr. Linder Viktória Gyöngyi, Prof. Dr. Rixer Ádám, Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs, Dr. habil. Móre Sándor, Dr. Szabó Annamária Eszter, Dr. Nagy Attila Mihály					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A helyi-területi igazgatás intézményeinek bemutatására kerül sor a tárgy keretében, úgy mint a decentralizált és a dekoncentrált szervtípusok áttekintésére, továbbá a területfejlesztés különböző – önálló – aspektusainak felvázolására. Emellett a közigazgatási jogi felelősség, a közigazgatási jogi szankció, illetve a szabálysértési jog alapjai képezik az elsajátítandó anyag magvát.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. szeminárium:					
➤ A követelmények ismertetése. ➤ Az előző félév tapasztalatainak áttekintése. ➤ Feladatok kiosztása. ➤ Tudáspróba jellegű felmérő dolgozat.					
2. szeminárium:					
➤ Az önkormányzati rendszer rendszerváltozás utáni átalakulásának és fejlődésének áttekintése. ➤ A nemzetiségi önkormányzati rendszer áttekintése.					
3. szeminárium:					
➤ A magyar közigazgatás területi struktúrája: község, járás, város, járásszékhely város, megyei jogú város, vármegye, főváros, kerületek, régiók. ➤ Kijelölt hallgatók dolgozzák fel: - a nemzetiségi önkormányzatok rendszerét, - a helyi önkormányzás alapelveit, - az önkormányzatok területi tagozódását, - a jegyző, polgármester, főpolgármester és a vármegyei közgyűlés elnökének államigazgatási hatáskörében ellátandó feladatait.					
4-5. szeminárium:					
➤ Minden hallgató dolgozza fel: - a lakóhelye szerinti helyi önkormányzat által nyújtott közszolgáltatásokat (vízellátást, csatornázás stb.), önként vállalt feladatokat, - az önkormányzatának igazgatási szervezetét (képviselőtestület létszáma, pártok szerinti összetétele, bizottságok tételes felsorolása, van-e részönkormányzat, hogyan épül fel a polgármesteri hivatal stb.), - az önkormányzati társulásokat,					

- a költségvetési adatokat,
- az elmúlt öt esztendő főbb rendeletben megjelentetett szabályozási tárgyköröket,
- az önkormányzat működését koronavírus idején.

6. szeminárium:

- A kiosztott jogesetek megoldása.
- Szemináriumi zárthelyi dolgozat írása.

7-8. szeminárium:

- A területi államigazgatás átalakulásának és fejlődésének áttekintése.
- Kijelölt hallgatók dolgozzák fel a kormányhivatalok szervezetét, működését, feladat- és hatásköreit.
- Kijelölt hallgatók dolgozzák fel a járási hivatalok szervezetét, működését, feladat- és hatásköreit.

9. szeminárium:

- A kiosztott jogesetek megoldása.
- Szemináriumi zárthelyi dolgozat írása.

10. szeminárium:

- A paraadminisztratív szervek különösen a köztisztviselők feldolgozása az ellátandó közfeladatok, az ehhez kapcsolt közigazgatási jogosítványok, az állami felügyelet milyensége és az adott szervezet felépítése tükrében.
- Kijelölt hallgatók dolgozzák fel az Ügyvédi Kamarát és a Magyar Tudományos Akadémiát.

11. szeminárium:

- A közigazgatási szankció és a szabálysértési jog előadáson tematizált feldolgozása.

12. szeminárium:

- Összefoglalás.
- A szemináriumi érdemjegyek ismertetése.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

- kiselőadás tartása,
- beadandó készítése,
- jogesetek megoldása.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- az előadások,
- a kötelező és az ajánlott irodalom,
- az előadásokon megjelölt jogszabályok, ezek a hatályos jog megismerésének meghatározó forrásai,
- Móré Sándor: *Szabálysértési jog*, Patrocinium, Budapest, 2024.
- Fazekas Marianna (szerk.) *Közigazgatási jog. Általános rész I.: A közigazgatásról általában. Közigazgatási szervezeti jog. Közfeladatokról és közszolgáltatásokról.* Negyedik, átdolgozott és bővített kiadás, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2019 vagy 2020.
- Móré Sándor: *A nemzetiségi önkormányzatok – tények és lehetőségek. A nemzetiségi önkormányzatok kapcsolata a közigazgatással*, Glossa Iuridica 2017/3-4, 182-230.

Ajánlott irodalom:

- Rixer Ádám: *A köz természete. Új irányok a magyar közigazgatásban és közigazgatás-tudományban*, Patrocinium, 2013.
- Hoffman István – Nagy Marianna (szerk.): *A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázata*. Harmadik, hatályosított kiadás, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2016.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. A kiosztott jogesetek.
2. A szemináriumon feldolgozott anyagrészek.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit.
- Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
- Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.
- Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.
- Ismeri a szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka alapjellemzőit.

b) képességei

- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.
- Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- Képes az önkormányzási, öngazgatási, közhasznúsági és magánigazgatási viszonyok közötti eligazodásra.
- Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken.
- Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogászai módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
- Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogászai munka iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

Követelmények:

- az órák látogatása, háromnál több igazolatlan hiányzás esetén a szemináriumvezető a teljesítést megtagadja (igazolásként megfelelően okiratozott kimentés fogadható el, amit a szemináriumvezető bírál el);
 - a kiadott referátumok és egyéb feladatok teljesítése;
 - a szemináriumvezető által meghatározott feltételek szerinti írásbeli számonkérés megfelelő teljesítése.
- Tárgya: a szemináriumon addig feldolgozott anyagrészek.

*Magyarázatok

POLGÁRI JOG II. (DOLOGI JOG)

AJ JON240409K (N)

Civil law II.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24 L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): szeminárium teljesítve
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 4.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Polgári jog II. tantárgy célja a dologi jog alapvető intézményeinek megismertetése a hallgatókkal.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A dologi jog fogalma
2. A dologi jogviszonyok szerkezete, tartalma, alapelvei
3. A dolog fogalma
4. A dolgok osztályozása, a tulajdon
5. A tulajdonjog; alanya, tárgya
6. A tulajdonjog: tartalma, korlátozása
7. A tulajdonjog megszerzése, megszűnése, eredeti és származékos szerzőmódok
8. A közös tulajdon és annak megszüntetése
9. Sajátos tulajdonközösségi formák (társasház, társasági tulajdon)
10. A tulajdonjog védelme
11. Korlátolt dologi jogok
12. A birtok és a birtokvédelem

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. A szóbeli vizsgarész megkezdésének feltétele az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése. Az írásbeli vizsgarész keretében a vizsgázó húsz kérdést tartalmazó írásbeli feladatlapot tölt ki. Az egyes kérdéseknél felkínált válaszok közül mindig csak egy – a jelenleg hatályos 2013. évi V. tv., az ún. „új Ptk.” szerinti - helyes megoldás lehetséges, azt kell megjelölni. FIGYELEM: a vizsgalap értékelése során csak az egyértelmű és tollal feltüntetett válaszokat vesszük figyelembe. Minden helyes válasz 1 pontot ér, így az elérhető maximális pontszám 20. Az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítéséhez legalább 11 pontot kell elérni. Amennyiben a vizsgázó nem éri el a minimálisan szükséges 11 pontot, úgy szóbeli vizsgarészre nem bocsátható, egyúttal a vizsga érdemjegye elégtelen. Az írásbeli feladatlap kitöltése során sem jogszabálygyűjteményt, sem jegyzetet, sem egyéb segédesszöveget nem lehet használni. Az írásbeli feladatlap kitöltésére 10 perc áll rendelkezésre. Az írásbeli feladatlapokat a tanszék oktatói javítják. A kijavított írásbeli feladatlapot minden elégtelen tesztet írt vizsgázó megtekintheti, és észrevételeket tehet a javításra a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt.

A szóbeli vizsgarész teljesítményét a vizsgáztató önállóan és önmagában értékeli. Ennek megfelelően az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése nem biztosítja a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítését; vagyis a vizsga értékelése – sikeres írásbeli vizsgarész mellett is – lehet elégtelen.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
– Fábíán Ferenc: Előadásvázlatok a dologi jog köréből, Patrocínium, 2025. – Lenkovics Barnabás: Dologi jog (Eötvös Kiadó, 2014.)	
Ajánlott irodalom:	
(Részletesen megtalálható a kötelező tananyagban)	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
„A” tételsor (dologi jog):	
1. A tulajdon, tulajdonjog, tulajdoni berendezkedés 2. A dolog fogalma, fajtái, a dolog, vagyon, gyümölcs, haszon egybevetése 3. A dologi jogi jogviszony 4. A tulajdonjog fogalma és tartalma 5. Szomszédjogok 6. A tulajdonjog megszerzése általában 7. Tulajdonszerzés átruházással, hatósági határozattal, árveréssel 8. Az elbirtoklás 9. Az eredeti és származékos szerzőismódok 10. A feldolgozás, egyesítés 11. A gazdátlan javak elsajátítása, találás 12. Az ingatlan tulajdonának megszerzése, túlépítés, beépítés, ráépítés	
B tételsor	
1. Az ingatlan-nyilvántartás 2. A tulajdonjog megszűnése 3. A közös tulajdon 4. A közös tulajdon megszüntetése 5. A társasház tulajdon 6. A korlátolt dologi jogok általában 7. A tulajdonjog és a korlátolt dologi jogok egybevetése 8. A zálogjog általános szabályai 9. A szolgálat fogalma, fajtái 10. A haszonélvezet és a használat 11. A földhasználat 12. A telki szolgálat és a közérdekű használat 13. A birtok fogalma, fajtái, birtokátruházás 14. A tulajdonjog és a birtok egybevetése 15. A birtokvédelem	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

POLGÁRI JOG II. (DOLOGI JOG) SZEMINÁRIUM AJ JON240410K (N)					
Civil law II. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. előadás társfelvétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 4.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Polgári jog II. tantárgy célja a dologi jog alapvető intézményeinek megismertetése a hallgatókkal.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A dologi jog fogalma 2. A dologi jogviszonyok szerkezete, tartalma, alapelvei 3. A dolog fogalma 4. A dolgok osztályozása, a tulajdon 5. A tulajdonjog; alanya, tárgya 6. A tulajdonjog: tartalma, korlátozása 7. A tulajdonjog megszerzése, megszűnése, eredeti és származékos szerzésmódok 8. A közös tulajdon és annak megszüntetése 9. Sajátos tulajdonközösségi formák (társasház, társasági tulajdon) 10. A tulajdonjog védelme 11. Korlátolt dologi jogok 12. A birtok és a birtok védelem					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Szemináriumi órák látogatása TVSZ szerint.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Fábián Ferenc: Előadásvázlatok a dologi jog köréből, Patrocínium, 2025. Lenkovics Barnabás: Dologi jog (Eötvös Kiadó, 2014.) Boóc Ádám – Lehóczki Zsófia: Jogesetek a dologi jog köréből. 2016					
Ajánlott irodalom:					
Részletesen megtalálható a kötelező tananyagban.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

BÜNTETŐJOG III. ELŐADÁS

AJ JON240501K

Criminal Law III.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: : 2 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel: Büntetőjog II. előadás és szeminárium	Vizsgajelentkezési előfeltétel: a Büntetőjog III..szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz szemeszter	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója: Prof. Dr. Tóth Mihály					Értékelés módszere: szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Különös Rész tárgyalása első felének körében az előadások alapvetően a Btk. sorrendjét követik. Ennek során az élet, a testi épség és az egészség elleni, az emberi szabadság elleni, a nemi erkölcs és a nemi élet szabadsága elleni, a gyermekek érdekét sértő és a család elleni, az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni, a közlekedési, környezetvédelmi és az állam elleni bűncselekményekre vonatkozó ismereteket adjuk át hallgatóink számára.

A cél, hogy a hallgatók a törvény az általános rész elsajátítása során nyert elméleti ismereteik birtokában képesek legyen megérteni és értelmezni az egyes tényállások elemeit, követni tudják a felgyorsult kodifikáció állomásait, megszerezzék a gyakorlati jogalkalmazási képességekhez szükséges alapokat.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az emberölés, a testi sértés,
2. A magzatelhajtás, a magzati élet védelme
3. Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, Segítségnyújtás elmulasztása
4. A kábítószerrel és a teljesítményfokozó szerrel kapcsolatos bűncselekmények
5. Emberrablás, Emberkereskedelem és kényszerszermunka
6. Személyi szabadság megsértése, Kényszerítés
7. A nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények
8. A gyermekek érdekét sértő és a család elleni bűncselekmények
9. Az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények
10. Közlekedési bűncselekmények
11. Környezet és természet elleni bűncselekmények
12. Az állam elleni bűncselekmények

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A hatályos nemzeti felsőoktatásról szóló törvény és a KRE TVSZ rendelkezéseinek figyelembe vételével az előadások látogatása, az előadó döntésétől függően évközi írásbeli dolgozat készítése.

A hagyományos előadási formák mellett sor kerülhet az aktualitást érintő írásos anyagok rendelkezésre bocsátására, összefoglaló diasorozatok alkalmazására (ezek a hallgatók számára a tanszék honlapján hozzáférhetőek) és rövid személtető film-és előadásrészletek bemutatására.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Czine Ágnes – Domokos Andrea – Tóth Mihály: Büntetőjog Különös Rész. Patrocinium, 2023.,
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény 2025-ös, vagy ezutáni kiadásai,
- az Alkotmánybíróság fontosabb, az első szemesztert érintő bűncselekményekre vonatkozó határozatai,
- a Kúria büntetőjogi vonatkozású egyes iránymutatásai az előadáson elhangzottak alapján

Ajánlott irodalom:

- A Bűnügyi Tudományok Intézete honlapján közzétett diasorozatok (A Tanszék letölthető anyagai – Büntetőjog III.) - Czine, Ágnes ; Domokos, Andrea: Felkészítő a büntetőjogi záróvizsgára - 5. átdolgozott kiadás. Budapest, : Patrocinium Kiadó (2025) - Tóth, Mihály: Büntetőjog II.: Különös rész. Jogi Szakvizsga Könyvek, Budapest, Magyarország : Patrocinium Kiadó (2024) - Belovics, Ervin-Molnár Gábor-Sinku Pál. Büntetőjog II. Különös rész. Orac kiadó Kft, Budapest, 2025. - Karsai, Krisztina (szerk.) Nagykomentár a Büntető Törvénykönyvhöz, Budapest, Magyarország : Wolters Kluwer (2022) . - Kónya István (szerk.): Magyar Büntetőjog I-III. A Kúria bírának kommentárja a gyakorlat számára. (A kiadvány, folyamatosan pótlapokkal aktualizálva jelenik meg) Orac. kiadó, 2025. - Tóth, Mihály: Reflections on the Responsiveness of the Legal System in Hungary: From a Criminal Law Perspective In: Fruzsina, Gárdos-Orosz (szerk.) The Resilience of the Hungarian Legal System since 2010. A Failed Resilience Cham, Svájc : Springer Nature (2025) 240 p. pp. 89-105. , 17 p. ó (2023) , 560 p. - Domokos, Andrea: Ultima ratio a család védelmében. In: Köbel, Szilvia; Rixer, Ádám (szerk.) 70 Studia in honorem László Trócsányi Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2026) 546 p. pp. 107-119.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
1.	A szándékos emberölés büntetvényének alapesete és a gondatlan emberölés vétsége
2.	Az emberölés minősített esetei I. (Btk. 160. § (2) bek. a)-g) pont)
3.	Az emberölés minősített esetei II. (Btk. 160. § (2) bek. h)-m) pont)
4.	Erős felindulásban elkövetett emberölés; Öngyilkosságban közreműködés
5.	Magzatelhajtás, a magzati élet védelme
6.	Testi sértés
7.	Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés; Gondozási kötelezettség elmulasztása
8.	Segítségnyújtás elmulasztása; Cserbenhagyás
9.	Kábítószer-kereskedelem; Kábítószer birtoklása
10.	Kóros szenvedélykeltés; Tudatmódosító anyaggal visszaélés; Teljesítményfokozó szerrel visszaélés
11.	Emberrablás; Emberrablás feljelentésének elmulasztása
12.	Emberkereskedelem és kényszermunka
13.	Személyi szabadság megsértése; Kényszerítés
14.	Szexuális kényszerítés; Szexuális erőszak
15.	Szexuális visszaélés; Vérfertőzés,
16.	Kerítés; Szeméremtsértés,
17.	Prostitúció elősegítése; Kitartottság,
18.	Gyermekeprostitúció kihasználása; Gyermekepornográfia
19.	Kiskorú veszélyeztetése; Gyermekekmunka,
20.	Kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása; Kiskorú elhelyezésének megváltoztatása
21.	Tartási kötelezettség elmulasztása; Családi jogállás megsértése
22.	Közösség tagja elleni erőszak; Kiszolgáltatott személy megalázása
23.	Magánlaksértés; Magánítók megsértése; Levéltitok megsértése
24.	Kapcsolati erőszak; Zaklatás,
25.	Rágalmazás; Becsületsértés; Kegyeletsértés; a valóság bizonyítása
26.	Közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény; Vasúti, légi vagy vízi közlekedés veszélyeztetése
27.	Közúti veszélyeztetés; Közúti baleset okozása
28.	Járművezetés ittas állapotban; Járművezetés bódult állapotban; Járművezetés tiltott átengedése
29.	Környezetkárosítás; Természetkárosítás,
30.	A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése; Állatkínzás
31.	Orvvadászat; Orvhalászat,
32.	Az állam elleni bűncselekmények rendszere, jellemzői. Kémkedés
33.	Az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása; Az alkotmányos rend elleni szervezkedés
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a)	tudása
	Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
	Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
b)	képességei

Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.

Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.

c) attitűdje

Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Értékelkötelezett módon használja az érdekvéonyesítés eszközeit.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

nincs

BÜNTETŐJOG III. SZEMINÁRIUM

AJ JON240502K

Criminal Law III. Seminary

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntetőjogi tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog II. előadás és szeminárium	Vizsgajelentkezési előfeltétel: a szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz szemeszter	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Dorang Zsanett Dr. Vég Tímea Dr. Fodor Balázs					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szemináriumokon a Büntetőjog Különös Részének első felében szereplő bűncselekmények jogalkalmazási gyakorlatával ismerkednek meg a hallgatók. Ennek alapján az élet, a testi épség és az az egészséget veszélyeztető, az emberi szabadság elleni, a nemi erkölcs és a nemi élet szabadsága elleni, a gyermekek érdekét sértő és a család elleni, az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni, valamint a közlekedési bűncselekmények témakörében kerül sor jogeset-feldolgozásra, a szakirodalom és a bírói gyakorlat interaktív ismertetésére.

A cél a hallgatók jogalkalmazási készségének kialakítása, erősítése, az elmélet és a gyakorlat szembesítése.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:

13. Az emberölés, a testi sértés
14. A magzatelhajtás, a magzati élet védelme
1. Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, segítségnyújtás elmulasztása
2. A kábítószerrel és a teljesítményfokozó szerrel kapcsolatos bűncselekmények
3. Emberrablás, Emberkereskedelem és kényszerszermunka,
4. Személyi szabadság megsértése, Kényszerítés
5. A nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények
6. A gyermekek érdekét sértő és a család elleni bűncselekmények
7. Az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények
8. Közlekedési bűncselekmények
9. Környezet és természet elleni bűncselekmények
10. Az állam elleni bűncselekmények

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A hatályos nemzeti felsőoktatásról szóló törvény és a KRE ÁJK TVSZ rendelkezéseinek megfelelően kötelező részvétel a szemináriumokon, a hiányzások maximális számát, az igazolási lehetőségeket a gyakorlatvezető határozza meg (a hiányzás azonban félévenként nem haladhatja meg a heti óraszám háromszorosát).

Az aláírás feltétele: a szemináriumok látogatása, továbbá zárthelyi dolgozat legalább elégséges (vagy megfelelt) minősítése, amennyiben az oktató dolgozatot, vagy dolgozatokat írat a félév során. Sor kerülhet ezen kívül beadandó feladatok készíttetésére.

Több dolgozat esetében a követelmény az oktató által meghatározott minimum-követelmények szerint alakul.

Kivételesen, folyamatos, kiemelkedő teljesítmény esetén a szemináriumvezető jeles vizsgaérdemjegyet megajánlhat.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Czine Ágnes – Domokos Andrea-Tóth Mihály : Büntetőjog Különös Rész Patrocinium, 2023.
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény 2025-ös, vagy ezután kiadása
- az Alkotmánybíróság vonatkozó határozata

- a Kúria büntetőjogi vonatkozású iránymutatásai az előadáson elhangzottak alapján	
Ajánlott irodalom:	
- A Bűnügyi Tudományok Intézete honlapján közzétett diasorozatok (A Büntetőjogi Tanszék letölthető anyagai- Büntetőjog III.) - Czine, Ágnes ; Domokos, Andrea: Felkészítő a büntetőjogi záróvizsgára - 5. átdolgozott kiadás. Budapest,: Patrocinium Kiadó (2025) - Tóth, Mihály: Büntetőjog II.: Különös rész. Jogi Szakvizsga Könyvek, Budapest, Magyarország : Patrocinium Kiadó (2024) - Belovics, Ervin-Molnár Gábor-Sinku Pál. Büntetőjog II. Különös rész. Orac kiadó Kft, Budapest, 2025. - Karsai, Krisztina (szerk.) Nagykomentár a Büntető Törvénykönyvhöz, Budapest, Magyarország : Wolters Kluwer (2022) . - Kónya István (szerk.):Magyar Büntetőjog I-III. A Kúria bírának kommentárja a gyakorlat számára. (A kiadvány, folyamatosan pótlapokkal aktualizálva jelenik meg) Orac. kiadó, 2025. - Tóth, Mihály: Reflections on the Responsiveness of the Legal System in Hungary: From a Criminal Law Perspective In: Fruzsina, Gárdos-Orosz (szerk.) The Resilience of the Hungarian Legal System since 2010. A Failed Resilience Cham, Svájc : Springer Nature (2025) 240 p. pp. 89-105. , 17 p. ó (2023) , 560 p. - Domokos, Andrea: Ultima ratio a család védelmében. In: Köbel, Szilvia; Rixer, Ádám (szerk.) 70 Studia in honorem László Trócsányi Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2026) 546 p. pp. 107-119. - Domokos Andrea – Papp Petra – Wiedemann János: Jogesetek a büntetőjog köréből. Patrocinium, Budapest, 2020. - Tóth Mihály: A bűn évezredei a művészetekben és a történelemben. Rendhagyó jogesetek – megoldásokkal. Patrocinium, Budapest, 2024.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
1.	A szándékos emberölés büntetése alapesete és a gondatlan emberölés vétsége
2.	Az emberölés minősített esetei I. (Btk. 160. § (2) bek. a)-g) pont)
3.	Az emberölés minősített esetei II. (Btk. 160. § (2) bek. h)-m) pont)
4.	Erős felindulásban elkövetett emberölés; Öngyilkosságban közreműködés
5.	Magzatelhajtás, a magzati élet védelme
6.	Testi sértés
7.	Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés; Gondozási kötelezettség elmulasztása
8.	Segítségnyújtás elmulasztása; Cserbenhagyás
9.	Kábítószer-kereskedelem; Kábítószer birtoklása
10.	Kóros szenvedélykeltés; Tudatmódosító anyaggal visszaélés; Teljesítményfokozó szerrel visszaélés
11.	Emberrablás; Emberrablás feljelentésének elmulasztása
12.	Emberkereskedelem és kényszermunka
13.	Személyi szabadság megsértése; Kényszerítés
14.	Szexuális kényszerítés; Szexuális erőszak
15.	Szexuális visszaélés; Vérfertőzés,
16.	Kerítés; Szemérségsértés,
17.	Prostitúció elősegítése; Kitartottság,
18.	Gyermekprostitúció kihasználása; Gyermekpornográfia
19.	Kiskorú veszélyeztetése; Gyermekmunka,
20.	Kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása; Kiskorú elhelyezésének megváltoztatása
21.	Tartási kötelezettség elmulasztása; Családi jogállás megsértése
22.	Közösség tagja elleni erőszak; Kiszolgáltatott személy megalázása
23.	Magánlaksértés; Magántitok megsértése; Levéltitok megsértése
24.	Kapcsolati erőszak; Zaklatás,
25.	Rágalmazás; Becsületsértés; Kegyeletsértés; a valóság bizonyítása
26.	Közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény; Vasúti, légi vagy vízi közlekedés veszélyeztetése
27.	Közúti veszélyeztetés; Közúti baleset okozása
28.	Járművezetés ittas állapotban; Járművezetés bódult állapotban; Járművezetés tiltott átengedése
29.	Környezetkárosítás; Természetkárosítás,
30.	A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése; Állatkínzás
31.	Orvvadászat; Orvhalászat,
32.	Az állam elleni bűncselekmények rendszere, jellemzői. Kémkedés
33.	Az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása; Az alkotmányos rend elleni szervezkedés
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	

a) tudása

Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.

Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.

b) képességei

Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.

Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.

c) attitűdje

Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászi szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Értékelkötelezett módon használja az érdekvéonyesítés eszközeit.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): nincs

EURÓPAI UNIÓ JOGA II. Kód AJ JON240503K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL EU Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Európai Unió joga I.; együttes felvétel Európai Unió joga	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Osztovits András	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Bán Dániel, Dr. Prieger Adrienn Dóra					Értékelés módszere: szóbeli/ írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
<					

7. Az Európai Számvevőszék
8. A központi bankok rendszere és az Európai Központi Bank
9. Az Európai Unió Bíróságának szervezete
10. Az Európai Unió Bírósága előtti eljárás fontosabb szabályai
11. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, Régiók Bizottsága
12. Az Európai Unió ügynökségei
13. Az uniós jog jogforrási rendszere
14. A másodlagos uniós jogi aktusok hierarchiája
15. Jogalkotási eljárások
16. A hatáskör átruházás elve
17. Jogharmonizáció
18. Az uniós jog elsőbbsége, autonómiája
19. Az uniós jog közvetlen hatálya
20. A közvetett hatály és a kölcsönös elismerés elve
21. Az alapvető jogok védelme az Európai Unióban

„B” tételek

1. A lojális együttműködés elve
2. A tagállamok kártérítési felelőssége az uniós jog megsértéséért
3. A kötelezettségszegési eljárás
4. Semmisségi eljárás
5. Mulasztási eljárás
6. Az előzetes döntéshozatali eljárás célja, szakaszai, a kezdeményezésre jogosultak, a kérdések
7. Az előzetes döntéshozatali eljárásban a felek jogai, az előterjesztés szükségessége, megengedhetősége és kötelezettsége
8. Az előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott határozat
9. Az uniós polgárság, az uniós polgárok jogai
10. A vámunió és az adódiszkrimináció
11. A mennyiségi korlátozások
12. A munkavállalók szabad mozgása
13. A letelepedés, a szolgáltatásnyújtás és a tőke mozgás szabadságának közös alapjai
14. A társaságok szabad letelepedése
15. A letelepedési jog és a nemzetközi adójog
16. A szolgáltatások szabadsága
17. A tőke- és fizetési műveletek szabadsága
18. Az európai kartelljog
19. A piaci erőfölénnyel való visszaélés
20. Állami támogatások

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzőin, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.
- Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit.
- Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
- Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.

b) képességei

- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Rendelkezik tudományos, közéleti, szakmai íráskészséggel.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

-

EURÓPAI UNIÓ JOGA II. SZEMINÁRIUM AJ JON240504K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL EU Law II. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): Európai Unió joga I.; együttes felvétel Európai Unió joga II. előadás Európai Unió joga II. szeminárium	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Osztovits András	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i: Dr. Bán Dániel, Dr. Prieger Adrienn Dóra					Értékelés módszere: szóbeli/ írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
– Osztovits András (szerk.): EU-jog. harmadik, aktualizált kiadás, HVG-Orac, 2021, Budapest – Osztovits András (szerk.): Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések. Jogszabálygyűjtemény. Patrocínium, 2011, Budapest					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
- kollokvium. Vizsgára az bocsátható, aki teljesíti a szemináriumi beszámoló követelményeit. Az előadások anyaga a számonkérés részét					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Az Európai Unióról szóló szerződés Az Európai Unió működéséről szóló szerződés					
Ajánlott irodalom:					
– Osztovits András (szerk.): Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések magyarázata (Budapest Complex, 2011) – Kecskés László: EU jog és jogharmonizáció. 4. bővített kiadás. Budapest, HVG-ORAC, 2012					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
„A” 1. Európai Községek kialakulása és fejlődése az Egységes Európai Okmányig 2. Az Európai integráció fejlődése az Egységes Európai Okmányt követően 3. Az Európai Tanács és elnöke 4. Az Európai Unió Tanácsa 5. Az Európai Bizottság					

6. Az Európai Parlament
7. Az Európai Számvevőszék
8. A központi bankok rendszere és az Európai Központi Bank
9. Az Európai Unió Bíróságának szervezete
10. Az Európai Unió Bírósága előtti eljárás fontosabb szabályai
11. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, Régiók Bizottsága
12. Az Európai Unió ügynökségei
13. Az uniós jog jogforrási rendszere
14. A másodlagos uniós jogi aktusok hierarchiája
15. Jogalkotási eljárások
16. A hatáskör átruházás elve
17. Jogharmonizáció
18. Az uniós jog elsőbbsége, autonómiája
19. Az uniós jog közvetlen hatálya
20. A közvetett hatály és a kölcsönös elismerés elve
21. Az alapvető jogok védelme az Európai Unióban

„B” tételek

1. A lojális együttműködés elve
2. A tagállamok kártérítési felelőssége az uniós jog megsértéséért
3. A kötelezettségszegési eljárás
4. Semmisségi eljárás
5. Mulasztási eljárás
6. Az előzetes döntéshozatali eljárás célja, szakaszai, a kezdeményezésre jogosultak, a kérdések
7. Az előzetes döntéshozatali eljárásban a felek jogai, az előterjesztés szükségessége, megengedhetősége és kötelezettsége
8. Az előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott határozat
9. Az uniós polgárság, az uniós polgárok jogai
10. A vámunió és az adódiszkrimináció
11. A mennyiségi korlátozások
12. A munkavállalók szabad mozgása
13. A letelepedés, a szolgáltatásnyújtás és a tőkemozgás szabadságának közös alapjai
14. A társaságok szabad letelepedése
15. A letelepedési jog és a nemzetközi adójog
16. A szolgáltatások szabadsága
17. A tőke- és fizetési műveletek szabadsága
18. Az európai kartelljog
19. A piaci erőfölénnyel való visszaélés
20. Állami támogatások

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.
- Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit.
- Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
- Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.

b) képességei

- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.

- Rendelkezik tudományos, közéleti, szakmai íráskészséggel.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

-

JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET II.

AJ JON240405K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Jurisprudence II.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Jog- és Állambölcselet I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): zárthelyi dolgozat sikeres megírása
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, Dr. Szerletics Antal, Dr. Balássy Ádám Miklós, dr. Rátkai Tímea, dr. Kántor Ákos					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy célja az állam eredetére, az állam és a jog kapcsolatára vonatkozó elméleti gondolkodás főbb álláspontjainak ismertetése, a modern állam jellemzőinek, típusainak bemutatása; a főbb politikai filozófiai eszmék elemzése; valamint a jogelméleti gondolkodás klasszikusainak és a modern jogelméleti irányzatoknak a bemutatása. A tárgy célja mindezek által olyan művelt jogászok képzése, akik értelmiségiként ismerik a tárgyi jogon túl a jog társadalmi és politikai környezetét, és képesek a létező szabályozások önálló értékelésére és a kritikus gondolkodásra.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az állam és jog kapcsolatára vonatkozó jog- és politikai filozófiai elméletek a középkorig
2. Az állam és jog kapcsolatára vonatkozó jog- és politikai filozófiai elméletek a kora újkortól
3. Utópiák. Reformáció.
4. Az állam fogalma. Az állam jellemzői. Az államok típusai. Szuverenitás.
5. Ideológiák: liberalizmus, konzervativizmus.
6. Ideológiák: szocializmus, anarchizmus, nacionalizmus.
7. Jogállam, jogállamiság.
8. Demokrácia.
9. Hatalommegosztás.
10. Az európai és az amerikai jogelméleti gondolkodás fejlődése.
11. Modern jogelméleti irányzatok. Jogi mozgalmak.
12. Konzultáció.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

zárthelyi dolgozat megírása

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Tóth J. Zoltán: Jog- és állambölcselet. Patrocinium Kiadó, Budapest, 2026

Ajánlott irodalom:

- Pokol Béla: Jogelmélet. Századvég Kiadó, Budapest, 2005, 277-283., 286-290., 373-422., 504-515. o.
- Pokol Béla: Autentikus jogelmélet. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2010, 71-85., 120-135. o.
- Takács Péter (szerk.): Államelmélet I. Miskolc, 1997, 5-51., 75-95., 132-212. o.
- Takács Péter (szerk.): Államelmélet II. Miskolc, 1997, 9-51., 94-205., 230-248., 330-341. o.

- Ficsor Krisztina – Győrfi Tamás – Szabó Miklós (szerk.): Jogosultságok – Elmélet és gyakorlat. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2009, 11-61., 75-92. o.
- Hans Kelsen: A szuverenitás fogalmának változása. In: Takács Péter (szerk.): Államtan. Szent István Társulat, Budapest, 2003, 603-614. o.
- Szabó Miklós (szerk.): Fejezetek a jogbölcséleti gondolkodás történetéből. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2004.
- Takács Péter (szerk.): Államtan. Szent István Társulat, Budapest, 2003.
- Győrfi Tamás – Bódig Mátyás – Szabó Miklós (szerk.): A Hart utáni jogelmélet alapproblémái. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2004.
- Joel Feinberg: Társadalomfilozófia. Osiris Kiadó, Budapest, 1999
- Szigeti Péter – Takács Péter. A jogállamiság jogelmélete. Napvilág Kiadó, Budapest, 2004
- Bódig Mátyás – Győrfi Tamás: Államelmélet I-II. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2002.
- Győrfi Tamás: A kortárs jogpozitivizmus perspektívái. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2006.
- Tóth J. Zoltán: A dinamista alkotmányosság és a neoformalista tendenciák. Jogelméleti Szemle, 2002/4. szám.
- Szabó Miklós: Bevezetés a jog- és államtudományokba. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012, 203-329. o.
- Varga Csaba (szerk.): Jog és filozófia. Antológia a XX. század jogi gondolkodása köréből. Szent István Társulat, Budapest, 2001.
- Robert Cooter – Thomas Ulen: Jog és közgazdaságtan. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2005.
- Helmut Coing: A jogfilozófia alapjai. Osiris Kiadó, Budapest, 1996
- Takács Péter (szerk.): Joguralom és jogállam. Osiris Kiadó, Budapest, 1995.
- H. Szilágyi István: Jog – Irodalom. Tanulmányok a „jog és irodalom” köréből. Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Összehasonlító Jogi Intézet, Szeged, 2010
- Fekete Balázs – Fleck Zoltán: Tanulmányok a kortárs jogelméletéről. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015.
- Szabó Miklós: Jogi alapfogalmak. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012, 125-240. o.
- Szabadfalvi József: Jogbölcséleti hagyományok. Multiplex Média, Debrecen, 1999.
- Szilágyi Péter: Jogbölcsélet és jogi dogmatika. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013, 69-119., 239-317. o.
- Tóth J. Zoltán: Richard Posner és a gazdasági jogelmélet. Jogelméleti Szemle, 2004/1. szám.
- Frivaldszky János: A jogi gondolkodás mérőföldkövei. Szent István Társulat, 2013.
- Ficsor Krisztina – Győrfi Tamás – Szabó Miklós (szerk.): Jogosultságok – Elmélet és gyakorlat. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2009.
- Takács Péter (szerk.): Államelmélet I-II. Miskolc, 1997.
- Varga Csaba: A jog mint folyamat. Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
- Szilágyi Péter: Jogi alaptan. Osiris Kiadó, Budapest 2003, 68-204. o.
- Szigeti Péter: Jogtani és államtani alapvonalak. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2011.
- Tóth J. Zoltán: John Rawls igazságosság-elmélete. Jogelméleti Szemle, 2005/1. szám.
- Nagy Tamás: Néhány eljárás: Kafka-olvasatok a jogirodalomban. Jogelméleti Szemle, 2001/3. szám
- Mai angol-amerikai jogelméleti törekvések. Bíbor Kiadó, Miskolc, 1996

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
- Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.

b) képességei

- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.

- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.

c) attitűdje

- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

-

JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET II. SZEMINÁRIUM AJ JON240506K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Jurisprudence II. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): Jog- és Állambölcselet I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, Dr. Szerletics Antal, Dr. Balássy Ádám Miklós, dr. Rátkai Tímea, dr. Kántor Ákos					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy célja az állam eredetére, az állam és a jog kapcsolatára vonatkozó elméleti gondolkodás főbb álláspontjainak ismertetése, a modern állam jellemzőinek, típusainak bemutatása; a főbb politikai filozófiai eszmék elemzése; valamint a jogelméleti gondolkodás klasszikusainak és a modern jogelméleti irányzatoknak a bemutatása. A tárgy célja mindezek által olyan művelt jogászok képzése, akik értelmiségiként ismerik a tárgyi jogon túl a jog társadalmi és politikai környezetét, és képesek a létező szabályozások önálló értékelésére és a kritikus gondolkodásra.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az állam és jog kapcsolatára vonatkozó jog- és politikai filozófiai elméletek a középkorig 2. Az állam és jog kapcsolatára vonatkozó jog- és politikai filozófiai elméletek a kora újkortól 3. Utópiák. Reformáció. 4. Az állam fogalma. Az állam jellemzői. Az államok típusai. Szuverenitás. 5. Ideológiák: liberalizmus, konzervativizmus. 6. Ideológiák: szocializmus, anarchizmus, nacionalizmus. 7. Jogállam, jogállamiság. 8. Demokrácia. 9. Hatalommegosztás. 10. Az európai és az amerikai jogelméleti gondolkodás fejlődése. 11. Modern jogelméleti irányzatok. Jogi mozgalmak. 12. Konzultáció.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Tóth J. Zoltán: Jog- és állambölcselet. Patrocinium Kiadó, Budapest, 2026					
Ajánlott irodalom:					
– Pokol Béla: Jogelmélet. Századvég Kiadó, Budapest, 2005, 277-283., 286-290., 373-422., 504-515. o. – Pokol Béla: Autentikus jogelmélet. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2010, 71-85., 120-135. o. – Takács Péter (szerk.): Államelmélet I. Miskolc, 1997, 5-51., 75-95., 132-212. o. – Takács Péter (szerk.): Államelmélet II. Miskolc, 1997, 9-51., 94-205., 230-248., 330-341. o. – Ficsor Krisztina – Györfi Tamás – Szabó Miklós (szerk.): Jogosultságok – Elmélet és gyakorlat. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2009, 11-61., 75-92. o.					

- Hans Kelsen: A szuverenitás fogalmának változása. In: Takács Péter (szerk.): Államtan. Szent István Társulat, Budapest, 2003, 603-614. o.
- Szabó Miklós (szerk.): Fejezetek a jogbölcséleti gondolkodás történetéből. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2004.
- Takács Péter (szerk.): Államtan. Szent István Társulat, Budapest, 2003.
- Györfi Tamás – Bódig Mátyás – Szabó Miklós (szerk.): A Hart utáni jogelmélet alapproblémái. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2004.
- Joel Feinberg: Társadalomfilozófia. Osiris Kiadó, Budapest, 1999
- Szigeti Péter – Takács Péter. A jogállamiság jogelmélete. Napvilág Kiadó, Budapest, 2004
- Bódig Mátyás – Györfi Tamás: Államelmélet I-II. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2002.
- Györfi Tamás: A kortárs jogpozitivizmus perspektívái. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2006.
- Tóth J. Zoltán: A dinamista alkotmányosság és a neoformalista tendenciák. Jogelméleti Szemle, 2002/4. szám.
- Szabó Miklós: Bevezetés a jog- és államtudományokba. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012, 203-329. o.
- Varga Csaba (szerk.): Jog és filozófia. Antológia a XX. század jogi gondolkodása köréből. Szent István Társulat, Budapest, 2001.
- Robert Cooter – Thomas Ulen: Jog és közgazdaságtan. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2005.
- Helmut Coing: A jogfilozófia alapjai. Osiris Kiadó, Budapest, 1996
- Takács Péter (szerk.): Joguralom és jogállam. Osiris Kiadó, Budapest, 1995.
- H. Szilágyi István: Jog – Irodalom. Tanulmányok a „jog és irodalom” köréből. Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Összehasonlító Jogi Intézet, Szeged, 2010
- Fekete Balázs – Fleck Zoltán: Tanulmányok a kortárs jogelméletéről. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015.
- Szabó Miklós: Jogi alapfogalmak. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012, 125-240. o.
- Szabadfalvi József: Jogbölcséleti hagyományok. Multiplex Média, Debrecen, 1999.
- Szilágyi Péter: Jogbölcsélet és jogi dogmatika. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013, 69-119., 239-317. o.
- Tóth J. Zoltán: Richard Posner és a gazdasági jogelmélet. Jogelméleti Szemle, 2004/1. szám.
- Frivaldszky János: A jogi gondolkodás mérőföldkövei. Szent István Társulat, 2013.
- Ficsor Krisztina – Györfi Tamás – Szabó Miklós (szerk.): Jogosultságok – Elmélet és gyakorlat. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2009.
- Takács Péter (szerk.): Államelmélet I-II. Miskolc, 1997.
- Varga Csaba: A jog mint folyamat. Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
- Szilágyi Péter: Jogi alaptan. Osiris Kiadó, Budapest 2003, 68-204. o.
- Szigeti Péter: Jogtani és államtani alapvonalak. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2011.
- Tóth J. Zoltán: John Rawls igazságosság-elmélete. Jogelméleti Szemle, 2005/1. szám.
- Nagy Tamás: Néhány eljárás: Kafka-olvasatok a jogirodalomban. Jogelméleti Szemle, 2001/3. szám
- Mai angol-amerikai jogelméleti törekvések. Bíbor Kiadó, Miskolc, 1996

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit.
- Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
-

b) képességei

- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.

- Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.

c) attitűdje

- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

-

KÖZIGAZGATÁSI JOG III.

Kód AJ JON240507K

PUBLIC ADMINISTRATIONAL LAW III.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet/Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás/	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Közigazgatási jog III. szeminárium gyakorlati jegy
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs, Dr. Molnár Péter					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Közigazgatási jog I. és a Közigazgatási jog II. c. tárgyak által megteremtett fogalmi keretekre, dogmatikai alapokra és a hatósági fórumrendszerek ismeretére és egyéb elméleti tudásokra alapítottn e félévben a közigazgatási hatósági eljárás és a közigazgatási perrendtartás általános szabályaival ismerkednek meg a hallgatók.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A közigazgatási cselekvések rendszere (aktustan), a hatósági jogalkalmazás. A közigazgatási hatósági eljárás fejlődése, összevetése más eljárási jogokkal.
2. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálya, az általános és a különös eljárási szabályok viszonya.
3. Eljárási képesség és képvislet. Eljárási kötelezettség, hatáskör, illetékesség, nyelvhasználat, kizárás.
4. Megkeresés, kapcsolattartás, adatkezelés, a támogató, betekintés az eljárás irataiba.
5. A kérelemre induló hatósági eljárás: a kérelem, sommás és teljes eljárás, hiánypótlás, kapcsolódó eljárás.
6. A kérelem visszautasítása, az eljárás megszüntetése, az eljárás felfüggesztése és szünetelése. Az ügyintézési határidő és a határidő számítása, igazolási kérelem.
7. Szakhatóság közreműködése, idézés, értesítés, a tényállás tisztázása, az ügyfél nyilatkozata, irat, tanú, szemle, szakértő, tolmács, tárgyalás, egyezségi kísérelt. Az eljárás akadályozásának következményei, az eljárási cselekmények rögzítése.
8. A hatóság döntései, a döntések véglegessége, egyezség jóváhagyása, azonnali végrehajthatóság, a döntés közlése, kijavítása és kiegészítése, hatósági szerződés. Hatósági bizonyítvány, igazolvány, nyilvántartás, hatósági ellenőrzés. A hivatalbóli eljárás.
9. A jogorvoslatok rendszere. Fellebbezés, közigazgatási per és a hivatalbóli jogorvoslatok.
10. A közigazgatási perrendtartásról szóló törvény alapvető rendelkezései. A közigazgatási ügyekben eljáró bíróságok. Hatáskör és illetékesség, a felek és az érdekelt, képvislet.
11. A kereset, intézkedések a keresetlevél alapján, azonnali jogvédelem. Perelőkészítés, egyezség, tárgyalás. Tárgyaláson kívüli elbírálás, bizonyítás, az eljárás megszüntetése.
12. A bíróság határozatai és a határozatok joghatása. Perorvoslat.

A tantárgy célja, hogy a hallgatók átfogó képet kapjanak a közigazgatási hatósági eljárás és a közigazgatási per alapvető intézményeiről, különösen az Ákr. és a Kp. szabályozási rendszeréről. A kurzus bemutatja a közigazgatási hatósági jogalkalmazás főbb eljárási szakaszait, az ügyféli jogokat és kötelezettségeket, a hatósági döntések típusait, valamint a jogorvoslatok rendszerét. A hallgatók elsajátítják a hatáskörre, illetékességre, képvisletre, bizonyításra, határidőkre és döntéshozatalra vonatkozó alapvető szabályokat, továbbá megismerik a közigazgatási bíráskodás főbb perjogi kérdéseit. A tárgy fejleszti a jogszabály-értelmezési, ügyfelismereti és eljárásjogi problémamegoldó készségeket, valamint megalapozza a közigazgatási jogviták gyakorlati elemzéséhez szükséges kompetenciákat.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Aktív órai jelenlét.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

– Az előadásokon elhangzottak.

– 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról – 2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról – A törvényekhez kapcsolódó kommentár
Ajánlott irodalom: Fazekas Marianna (szerk.): Közigazgatási jog általános rész III. 3. átdolgozott hatályosított kiadás. ELTE Eötvös Kiadó, 2023.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: 1. A közigazgatási cselekvések rendszere (aktustan), a hatósági jogalkalmazás. 2. A közigazgatási hatósági eljárás fejlődése, összevetése más eljárási jogokkal. 3. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálya, az általános és a különös eljárási szabályok viszonya. 4. Eljárási képesség és képviselet. 5. Eljárási kötelezettség, hatáskör, illetékesség. 6. Nyelvhasználat 7. Kizárás. 8. Megkeresés, kapcsolattartás. 9. Adatkezelés, a támogató. 10. Betekintés az eljárás irataiba. 11. A kérelemre induló hatósági eljárás: a kérelem, sommás és teljes eljárás, hiánypótlás, kapcsolódó eljárás. 12. A kérelem visszautasítása, az eljárás megszüntetése, az eljárás felfüggesztése és szünetelése. 13. Az ügyintézési határidő és a határidő számítása, igazolási kérelem. 14. Szakhatóság közreműködése, idézés, értesítés. 15. A tényállás tisztázása, az ügyfél nyilatkozata, irat, tanú, szemle, szakértő, tolmács, tárgyalás, egyezségi kísérlet. 16. Az eljárás akadályozásának következményei, az eljárási cselekmények rögzítése. 17. A hatóság döntései, a döntések véglegessége, egyezség jóváhagyása, azonnali végrehajthatóság. 18. A döntés közlése, kijavítása és kiegészítése. 19. Hatósági szerződés. 20. Hatósági bizonyítvány, igazolvány, nyilvántartás, hatósági ellenőrzés. 21. A hivatalbóli eljárás. 22. A jogorvoslatok rendszere. 23. Fellebbezés, közigazgatási per és a hivatalbóli jogorvoslatok. 24. A közigazgatási perrendtartásról szóló törvény alapvető rendelkezései. 25. A közigazgatási ügyekben eljáró bíróságok. Hatáskör és illetékesség, a felek és az érdekelt, képviselet. 26. A kereset, intézkedések a keresetlevél alapján, azonnali jogvédelem. 27. Perelőkészítés, egyezség, tárgyalás. 28. Tárgyaláson kívüli elbírálás, bizonyítás, az eljárás megszüntetése. 29. A bíróság határozatai és a határozatok joghatása. 30. Perorvoslat. Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. Ismeri a hazai (közte az agrárágazat, a szövetkezetek), az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybírói, bírósági döntéseket. Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. b) képességei Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére. c) attitűdje Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

d) autonómiája és felelőssége

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -

KÖZIGAZGATÁSI JOG III. SZEMINÁRIUM Kód AJ JON240508K					
PUBLIC ADMINISTRATIONAL LAW IV. SEMINARY					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet/Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 1 kredit	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Molnár Péter, Dr. Szabó Eszter					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Közigazgatási jog III. tantárgy során megszerzett ismeretek gyakorlati elsajátítása valós és fiktív példákon, jogeseteken keresztül.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A közigazgatási cselekvések rendszere (aktustan), a hatósági jogalkalmazás. 2. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálya, az általános és a különös eljárási szabályok viszonya. 3. Eljárási képesség és képviselő. Eljárási kötelezettség, hatáskör, illetékesség, nyelvhasználat, kizárás. 4. A kérelemre induló hatósági eljárás: a kérelem, sommás és teljes eljárás, hiánypótlás, kapcsolódó eljárás. 5. A kérelem visszautasítása, az eljárás megszüntetése, az eljárás felfüggesztése és szünetelése. 6. Az ügyintézési határidő és a határidő számítása, igazolási kérelem. 7. Szakhatóság közreműködése, idézés, értesítés, a tényállás tisztázása, az ügyfél nyilatkozata, irat, tanú, szemle, szakértő, tolmács, tárgyalás, egyezségi kísérlet. Az eljárás akadályozásának következményei, az eljárási cselekmények rögzítése. 8. A hatóság döntései, a döntések véglegessége, egyezség jóváhagyása, azonnali végrehajthatóság, a döntés közlése, kijavítása és kiegészítése, hatósági szerződés. 9. A jogorvoslatok rendszere. Fellebbezés, közigazgatási per és a hivatalbóli jogorvoslatok. 10. A kereset, intézkedések a keresetlevél alapján, azonnali jogvédelem. 11. Perelőkészítés, egyezség, tárgyalás. Tárgyaláson kívüli elbírálás, bizonyítás, az eljárás megszüntetése. 12. A bíróság határozatai és a határozatok joghatása. Perorvoslat.					
A tantárgy célja, hogy a hallgatók átfogó képet kapjanak a közigazgatási hatósági eljárás és a közigazgatási per alapvető intézményeiről, különösen az Ákr. és a Kp. szabályozási rendszeréről. A kurzus bemutatja a közigazgatási hatósági jogalkalmazás főbb eljárási szakaszait, az ügyféli jogokat és kötelezettségeket, a hatósági döntések típusait, valamint a jogorvoslatok rendszerét. A hallgatók elsajátítják a hatáskörre, illetékességre, képviselőre, bizonyításra, határidőkre és döntéshozatalra vonatkozó alapvető szabályokat, továbbá megismerik a közigazgatási bírászkodás főbb perjogi kérdéseit. A tárgy fejleszti a jogszabály-értelmezési, ügyfelismereti és eljárásjogi problémamegoldó készségeket, valamint megalapozza a közigazgatási jogviták gyakorlati elemzéséhez szükséges kompetenciákat.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét, kiselőadás tartása, csoportmunka (jogesetmegoldás), egyéni jogesetmegoldás					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Az előadásokon és a szemiáriumon elhangzottak. – 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról – 2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról					
Ajánlott irodalom:					

Fazekas Marianna (szerk.): Közigazgatási jog általános rész III. 3. átdolgozott hatályosított kiadás. ELTE Eötvös Kiadó, 2023.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1. A közigazgatási cselekvések rendszere (aktustan), a hatósági jogalkalmazás. 2. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálya, az általános és a különös eljárási szabályok viszonya. 3. Eljárási képesség és képviselő. Eljárási kötelezettség, hatáskör, illetékesség, nyelvhasználat, kizárás. 4. A kérelemre induló hatósági eljárás: a kérelem, sommás és teljes eljárás, hiánypótlás, kapcsolódó eljárás. 5. A kérelem visszautasítása, az eljárás megszüntetése, az eljárás felfüggesztése és szünetelése. 6. Az ügyintézési határidő és a határidő számítása, igazolási kérelem. 7. Szakhatóság közreműködése, idézés, értesítés, a tényállás tisztázása, az ügyfél nyilatkozata, irat, tanú, szemle, szakértő, tolmács, tárgyalás, egyezségi kísérlet. Az eljárás akadályozásának következményei, az eljárási cselekmények rögzítése. 8. A hatóság döntései, a döntések véglegessége, egyezség jóváhagyása, azonnali végrehajthatóság, a döntés közzététele, kijavítása és kiegészítése, hatósági szerződés. 9. A jogorvoslatok rendszere. Fellebbezés, közigazgatási per és a hivatalbóli jogorvoslatok. 10. A kereset, intézkedések a keresetlevél alapján, azonnali jogvédelem. 11. Perelőkészítés, egyezség, tárgyalás. Tárgyaláson kívüli elbírálás, bizonyítás, az eljárás megszüntetése. 12. A bíróság határozatai és a határozatok joghatása. Perorvoslat.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. b) képességei Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére. Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére. c) attitűdje Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) autonómiája és felelőssége Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -

MUNKAJOG I.					
AJ JON240509K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Labour Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog); Munkajog I. szeminárium társfelvétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Munkajog I. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kun Attila Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Kun Attila Sándor					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Munkajog I. tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgató – építve a Polgári Jogi ismeretanyagra is – képes legyen: - eligazodni a munkavégzésre vonatkozó individuális és kollektív munkajogi szabályokban (versenyszféra, közszféra) és a munkaügyi igazgatás fontosabb szabályai között, - biztosan el tudja határolni a munkaviszonyt és a munkavégzésre irányuló jogviszonyokat, - e szemeszterben megismerje a munkajog rendszerét, történetét, céljait, nemzetközi hátterét, fogalomrendszerét, alapelveit, általános szabályait, jogforrási struktúráját illetve a munkaviszony létesítésének szabályait, a munkaviszony főbb tartalmi kérdéseit (a teljesítés, a munkaidő, a pihenőidő, a díjazás stb. kérdéseit), az atipikus munkaviszonyok típusait stb., - tudjon alapvető munkajogi iratokat szerkeszteni, illetve alapvető munkajogi jogesetekben álláspontot kialakítani, megoldani, - ismerje a munkaadó és a munkavállaló jogait és kötelességeit és a fenti témákhoz kapcsolódó bírósági gyakorlat főbb irányait, - képes legyen eligazodni és különbséget tenni az individuális és a kollektív munkajog szabályozása között, stb.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A munkajog fogalma. A munkajog elhatárolása, szabályozási és jogforrási rendszere 2. A nemzetközi és európai munkajog alapjai (ILO, Európa Tanács, EU) 3. A munkajog kialakulása, fejlődése 4. Az Mt. bevezető rendelkezései; Jognyilatkozatok, érvénytelenség 5. Alapelvek és általános magatartási követelmények; Egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség a munkajogban 6. A munkaviszony fogalma, elhatárolása, alanyai 7. A munkaviszony létesítése, munkaszerződés és annak módosítása 8. A munkáltató személyében bekövetkező változás 9. A munkaszerződés teljesítése; a munkáltató és a munkavállaló alapvető jogai és kötelezettségei 10. A munkaviszonyhoz kapcsolódó egyes megállapodások 11. Munkaidő, Pihenőidő 12. A munka díjazása					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az évközi követelményekhez tartozik, hogy a hallgatók aktív figyelemmel részt vegyenek az előadásokon. A tantárgy alkalmazott oktatási módszere elsősorban a frontális előadásra épít, magyarázva az elsajátítandó tananyag egyes szabályait.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Figyelem! A jegyzet / tankönyv a hatályos jogszabálysöveggel együtt értelmezendő! Az előadásokon elhangzottak is a vizsga részét képezik!					
TANKÖNYV, vagylagosan (a Hallgató választása alapján):					
– Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, VI. átdolgozott, frissített kiadás, 2025.					

– Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020. Letölthető: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1 – Hajdú József-Kun Attila (szerk.): Munkajog, SZTE ÁJK - Patrocinium Kiadó, Bp.-Szeged, 2014. – További kijelölt anyagok
Ajánlott irodalom:
– Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György: Nagykommentár a munka törvénykönyvéhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2019. – Pál Lajos – Lőrincz György – Kozma Anna: A Munka Törvénykönyvének magyarázata. Budapest, HVG-ORAC, 2020. – Halmos Szilvia – Petrovics Zoltán: Munkajog. Budapest, Nemzeti Közszerkesztési Egyetem, Közigazgatás-tudományi Kar, 2014. – Cséffán József: A munka törvénykönyve magyarázata, Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2025. – Kiss György: Munkajog, Osiris, 2005 – A munkajog nagy kézikönyve Complex Kiadó Bp. 2008. – Ferencz Jácint, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor, Göndör Éva: Munkajogi alapismeretek, ELTE Eötvös Kiadó Kft., 2016.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
• A munkajog fogalma, rendszere; A munkaviszonyra vonatkozó szabályok rendszere és a munkajog jogforrása rendszere; Az Mt. hatálya – A munkajogra vonatkozó kollíziós szabályok • A munkaviszony elhatárolása az egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyoktól, a munkavégzés alapjául szolgáló szerződések minősítése • A munkajog kialakulásának magyar története • A munkajog kialakulásának nemzetközi története • A munkajog alapelvei. Értelmezési alapelvek. Általános magatartási követelmények • Személyiségi jogok védelme a munkajogban. Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség biztosítása a munkajogban. Adatkezelés. • A Módosított Európai Szociális Charta alapvető sajátosságai, munkajogra vonatkozó cikkelyei, ellenőrzési mechanizmusa • A jognyilatkozatok; a jognyilatkozatok megtételének módja. Az érvénytelenség. A határidő és az időtartam számítása • A munkaviszony alanyai (A munkavállaló jogalanyisága – általános és különös munkavállalási feltételek; A munkáltató jogalanyisága, a munkáltatói jogkör és gyakorlása; a képviselői szabályai); A fiatal munkavállalók védelme • A munkaviszony létesítése; A munkaszerződés; A munkaszerződés tartalmi elemei; A munkaszerződés alakoszerűsége; A munkáltató írásbeli tájékoztatási kötelezettsége; A munkaviszony kezdete • A munkaszerződés teljesítése; Alapvető kötelezettségek; Mentés a munkavégzési kötelezettség alól • Az utasítás teljesítésének megtagadása; Jogkövetkezmények a munkavállaló vétkei kötelezettségszegéséért • A munkaszerződés módosítása; A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás szabályai, Posting • A munkáltató személyében bekövetkező változás • A munkaidőre vonatkozó szabályozás és fogalomrendszere; a napi munkaidő; a részmunkaidő; a munkaidőkeret. A munka- és pihenőidő nyilvántartása • A munkaidő-beosztás szabályai; a munkaszüneti napi és a vasárnapi munkavégzés (és díjazása) • Rendkívüli munkaidő; ügyelet és készenlét, illetve díjazásuk • A pihenőidők rendszere; a munkaközi szünet, a napi pihenőidő, heti pihenőnap és pihenőidő • A szabadság (a szabadságra jogosító idők; alap- és pótszabadságok stb.), és a szabadság kiadásának rendje • A betegszabadság; szülési szabadság; szülői szabadság; apasági szabadság; fizetés nélküli szabadság • A munka díjazása; a munkabér és fajtái; bérrendszerek; az alapbér megállapítása; teljesítménybérezés; megállapodás a munkabérben; egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elve • A prémium; a jutalom; a jutalék; a bérpótlékok szabályai; díjazás munkavégzés hiányában • A távolléti díj; A kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum • A munkabér védelmének szabályai
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a. tudása: – Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. – Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. – Ismeri a szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka alapjellemtjeit.

b. képességei:

- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
- Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.

c. attitűdje:

- Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.

d. autonómiája és felelőssége:

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

MUNKAJOG I. SZEMINÁRIUM

AJ JON240510K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Labour Law I.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 12 óra L: -	Kreditérték: 1	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog); Munkajog I. társfelvétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kun Attila Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Dawud Savannah Rose, Dr. Rácz-Antal Ildikó, Dr. Szabó Imre Szilárd					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Munkajog I. tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgató – építve a Polgári Jogi ismeretanyagra is – képes legyen:

- eligazodni a munkavégzésre vonatkozó individuális és kollektív munkajogi szabályokban (versenyszféra, közszféra) és a munkaügyi igazgatás fontosabb szabályai között,
- biztosan el tudja határolni a munkaviszonyt és a munkavégzésre irányuló jogviszonyokat,
- e szemeszterben megismerje a munkajog rendszerét, történetét, céljait, nemzetközi hátterét, fogalomrendszerét, alapelveit, általános szabályait, jogforrasi struktúráját illetve a munkaviszony létesítésének szabályait, a munkaviszony főbb tartalmi kérdéseit (a teljesítés, a munkaidő, a pihenőidő, a díjazás stb. kérdéseit), az atipikus munkaviszonyok típusait stb.,
- tudjon alapvető munkajogi iratokat szerkeszteni, illetve alapvető munkajogi jogesetekben álláspontot kialakítani, megoldani,
- ismerje a munkaadó és a munkavállaló jogait és kötelezéseit és a fenti témákhoz kapcsolódó bírósági gyakorlat főbb irányait,
- képes legyen eligazodni és különbséget tenni az individuális és a kollektív munkajog szabályozása között, stb.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- A munkajog fogalma. A munkajog elhatárolása, szabályozási és jogforrasi rendszere
- A nemzetközi és európai munkajog alapjai (ILO, Európa Tanács, EU)
- Az Mt. bevezető rendelkezései; Jognyilatkozatok, érvénytelenség
- Alapelvek és általános magatartási követelmények; Egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség a munkajogban
- A munkaviszony fogalma, elhatárolása, alanyai
- A munkaviszony létesítése, munkaszerződés és annak módosítása;
- A munkáltató személyében bekövetkező változás
- A munkaszerződés teljesítése;
- munkáltató és a munkavállaló alapvető jogai és kötelezettségei
- A munkaviszonyhoz kapcsolódó egyes megállapodások
- Munkaidő, Pihenőidő
- A munka díjazása

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Résztétel a szemináriumokon

- kötelező óralátogatás (max. 3 hiányzás)
- írásbeli zárthelyi dolgozatok teljesítése (min. 1db / félév)
- kötelezően beadandó okiratok, jogesetmegoldások teljesítése
- szemeszterenként min. 1 db tárgyaláslátogatás kötelező jelleggel
- egyéb, a szemináriumvezető által kijelölt egyéni, illetve csoportos feladatok teljesítése (pl. kiselőadások)

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Figyelem! A jegyzet / tankönyv a hatályos jogszabálysöveggel együtt értelmezendő! Az előadásokon elhangzottak is a vizsga részét képezik! TANKÖNYV, vagylagosan (a Hallgató választása alapján): – Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, VI. átdolgozott, frissített kiadás, 2025. – Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020. Letölthető: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1 – Munkajogi Példatár (szerk.: Hajdú József-Kun Attila), KRE ÁJK, Patrocínium Kiadó, 2012. Bp – Kijelölt anyagok
Ajánlott irodalom:
– Hajdú József-Kun Attila: (szerk.): Munkajog, SZTE ÁJK - Patrocínium Kiadó, Bp.-Szeged, 2014. – Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György: Nagykomentár a munka törvénykönyvéhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2019. – Pál Lajos – Lőrincz György – Kozma Anna: A Munka Törvénykönyvének magyarázata. Budapest, HVG-ORAC, 2020. – Halmos Szilvia – Petrovics Zoltán: Munkajog. Budapest, Nemzeti Közszerzői Egyetem, Közigazgatás-tudományi Kar, 2014. – Cséffán József: A munka törvénykönyve magyarázata, Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2025.. – Kiss György: Munkajog, Osiris, 2005 – A munkajog nagy kézikönyve Complex Kiadó Bp. 2008. – Ferencz Jácint, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor, Göndör Éva: Munkajogi alapismeretek, ELTE Eötvös Kiadó Kft., 2016.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
• A munkajog fogalma, rendszere; A munkaviszonyra vonatkozó szabályok rendszere és a munkajog jogforrása rendszere; Az Mt. hatálya – A munkajogra vonatkozó kollíziós szabályok • A munkaviszony elhatárolása az egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyoktól, a munkavégzés alapjául szolgáló szerződések minősítése • A munkajog kialakulásának magyar története • A munkajog kialakulásának nemzetközi története • A munkajog alapelvei. Értelmezési alapelvek. Általános magatartási követelmények • Személyiségi jogok védelme a munkajogban. Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség biztosítása a munkajogban. Adatkezelés. • A Módosított Európai Szociális Charta alapvető sajátosságai, munkajogra vonatkozó cikkelyei, ellenőrzési mechanizmusa • A jognyilatkozatok; a jognyilatkozatok megtételének módja. Az érvénytelenség. A határidő és az időtartam számítása • A munkaviszony alanyai (A munkavállaló jogalanyisága – általános és különös munkavállalási feltételek; A munkáltató jogalanyisága, a munkáltatói jogkör és gyakorlása; a képviselő szabályai); A fiatal munkavállalók védelme • A munkaviszony létesítése; A munkaszerződés; A munkaszerződés tartalmi elemei; A munkaszerződés alakoszerűsége; A munkáltató írásbeli tájékoztatási kötelezettsége; A munkaviszony kezdete • A munkaszerződés teljesítése; Alapvető kötelezettségek; Mentés a munkavégzési kötelezettség alól • Az utasítás teljesítésének megtagadása; Jogkövetkezmények a munkavállaló vétke kötelezettségszegéséért • A munkaszerződés módosítása; A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás szabályai, Posting • A munkáltató személyében bekövetkező változás • A munkaidőre vonatkozó szabályozás és fogalomrendszere; a napi munkaidő; a részmunkaidő; a munkaidőkeret. A munka- és pihenőidő nyilvántartása • A munkaidő-beosztás szabályai; a munkaszüneti napi és a vasárnapi munkavégzés (és díjazása) • Rendkívüli munkaidő; ügyelet és készenlét, illetve díjazásuk • A pihenőidők rendszere; a munkaközi szünet, a napi pihenőidő, heti pihenőnap és pihenőidő • A szabadság (a szabadságra jogosító idők; alap- és pótszabadságok stb.), és a szabadság kiadásának rendje • A betegszabadság; szülési szabadság; szülői szabadság; apasági szabadság; fizetés nélküli szabadság • A munka díjazása; a munkabér és fajtái; bérrendszerek; az alpbér megállapítása; teljesítménybérezés; megállapodás a munkabérben; egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elve • A prémium; a jutalom; a jutalék; a bérpótlékok szabályai; díjazás munkavégzés hiányában • A távolléti díj; A kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum

- A munkabér védelmének szabályai

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása:

Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.

Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.

Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.

b) képességei:

Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára.

Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére.

c) attitűdje:

Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.

d) autonómiája és felelőssége:

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI JOG III. (KÖTELMI ÁLTALÁNOS RÉSZ)
AJ JON240511K (N)

Civil law III.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24 L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): szeminárium teljesítve
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 5.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kötelmi jog általános részét felölő tantárgy elsősorban a szerződési joggal foglalkozik, de az új Ptk. rendszerén alapuló tárgy kiterjedten tárgyalja a többi magánjogi kötelelem sajátosságait is. A tárgy hallgatása során a hallgatók átfogó ismereteket szereznek a szerződések általános kérdéseiről (szerződés létrejötte, érvényessége, hatályossága, az érvénytelenség esetei, ennek esetleges jogkövetkezményei rendszeréről), betekintést nyernek a szerződésszegés jogkövetkezményeibe. E tárgy foglalkozik a károkozásért való felelősség deliktális és kontraktuális rendszerével is. A kurzus elengedhetetlen a Polgári jog III. tárgy hallgatásához is, amely az egyes szerződéstípusok speciális rendelkezéseivel ismerteti meg a hallgatókat.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A kötelelem fogalma és jellemzői.
2. Kötelemfakasztó tényállások
3. A képviselet
4. Több alany a kötelemben
5. A szerződés általános jellemzői
6. Szerződés létrejötte
7. A szolgáltatás, mint a szerződés tárgya, a szerződés teljesítése
8. A szerződés módosítása és megszűnése, szerződésátruházás
9. A szerződés érvénytelensége
10. Szerződésszegés, felelősség a szerződésszegéssel okozott károkért
11. A jogellenes károkozásért való felelősség
12. A felelősség egyes alakzatai
13. A kár megtérítése

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. A szóbeli vizsgarész megkezdésének feltétele az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése. Az írásbeli vizsgarész keretében a vizsgázó húsz kérdést tartalmazó írásbeli feladatlapot tölt ki. Az egyes kérdéseknél felkínált válaszok közül mindig csak egy – a jelenleg hatályos 2013. évi V. tv., az ún. „új Ptk.” szerinti - helyes megoldás lehetséges, azt kell megjelölni. FIGYELEM: a vizsgalap értékelése során csak az egyértelmű és tollal feltüntetett válaszokat vesszük figyelembe. Minden helyes válasz 1 pontot ér, így az elérhető maximális pontszám 20. Az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítéséhez legalább 11 pontot kell elérni. Amennyiben a vizsgázó nem éri el a minimálisan szükséges 11 pontot, úgy szóbeli vizsgarészre nem bocsátható, egyúttal a vizsga érdemjegye elégtelen. Az írásbeli feladatlap kitöltése során sem jogszabálygyűjteményt, sem jegyzetet, sem egyéb segédeszközt nem lehet használni. Az írásbeli feladatlap kitöltésére 10 perc áll rendelkezésre. Az írásbeli feladatlapokat a tanszék oktatói

javítják. A kijavított írásbeli feladatlapot minden elégtelen tesztet írt vizsgázó megtekintheti, és észrevételeket tehet a javításra a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt. A szóbeli vizsgarész teljesítményét a vizsgáztató önállóan és önmagában értékeli. Ennek megfelelően <u>az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése nem biztosítja a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítését</u>; vagyis a vizsga értékelése – sikeres írásbeli vizsgarész mellett is – lehet elégtelen.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: – Fábíán F.: Előadásvázlatok a kötelmi jog általános részéből. Patrocinium, 2013. (és további kiadások)
Ajánlott irodalom: lásd: részletesen a kötelező tananyagban - Prof. Dr. Nocht Tibor: Kártérítési jog (alaptanok és vázlatok) Budapest, Magyarország: Menedzser Praxis Kiadó (2023)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: „A” tételesor: 1. A kötelem jellemzői, szerkezete. 2. Kötelem keletkeztető tényállások. 3. A kötelem alanyai. A képviselő. 4. A szolgáltatás, a szolgáltatás fajtái. 5. Visszterhesség-ingyenesség. Feltételtől és időhatározástól függő szolgáltatás. A feltétel fogalma, fajtái. 6. Pénzszolgáltatás, vagylagos felhatalmazottság. 7. A szerződés elemei. 8. A szerződés létrejötte, és annak speciális esetei. 9. A szerződés értelmezése. 10. Jogalap nélküli gazdagodás. 11. A szerződés alakja. 12. Semmisség. Semmisségi okok. 13. Megtámadhatóság. Megtámadási okok. A szerződés megtámadásának folyamata. 14. Az érvénytelenség jogkövetkezményei, az érvénytelenség orvoslása. 15. A szerződés módosítása. 16. A szerződés megszűnése teljesítés nélkül. A beszámítás. 17. A teljesítés helye, ideje, módja. 18. A szerződésszegés általános kérdései. 19. Szavatosság. Szavatossági igények és érvényesítésük. 20. A szerződés megerősítése és biztosítása. 21. Engedményezés és tartozásátvállalás. 22. Több jogosult és több kötelezett a szerződésben. „B” tételesor: 1. A polgári jogi felelősség. A felelősség feltételei és funkciói. 2. Több személy együttes károkozása. 3. Bizonyítási teher a deliktális felelősség esetén. 4. A polgári jogi felelősség általános alakzata. 5. Méltányosság a kártérítés körében. 6. A veszélyes üzem működéséért való felelősség. 7. A felelősség egyes esetei. Általános áttekintés. 8. Felelősség a vétőképtelenek károkozásáért. 9. Felelősség az alkalmazotti, a szövetkezeti tag károkozásáért. 10. Felelősség a megbízott és a képviselő károkozásáért. 11. Az állatok által okozott károkért való felelősség. 12. Felelősség az épületkárokért. 13. A kártérítés fogalma, elvei. 14. A kártérítés módja. 15. Általános kártérítés. 16. A termékfelelősség. 17. Felróhatóság-vétkekesség.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a)	tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit,
b)	képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására
c)	attitűdje
d)	autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

POLGÁRI JOG III. (KÖTELMI ÁLTALÁNOS RÉSZ) SZEMINÁRIUM AJ JON240512K (N)					
Civil law III. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog) tantárgy teljesítve; párhuzamos felvétel: Polgári jog III. (kötelmi általános rész) előadás	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 5.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i:	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kötelmi jog általános részét felölelő tantárgy elsősorban a szerződési joggal foglalkozik, de az új Ptk. rendszerén alapuló tárgy kiterjedten tárgyalja a többi magánjogi kötelem sajátosságait is. A tárgy hallgatása során a hallgatók átfogó ismereteket szereznek a szerződések általános kérdéseiről (szerződés létrejötte, érvényessége, hatályossága, az érvénytelenség esetei, ennek esetleges jogkövetkezményei rendszeréről), betekintést nyernek a szerződésszegés jogkövetkezményeibe. E tárgy foglalkozik a károkozásért való felelősség deliktualis és kontraktuális rendszerével is. A kurzus elengedhetetlen a Polgári jog III. tárgy hallgatásához is, amely az egyes szerződéstípusok speciális rendelkezéseivel ismerteti meg a hallgatókat.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kötelem fogalma és jellemzői. 2. Kötelemfakasztó tényállások 3. A képviselő 4. Több alany a kötelemben 5. A szerződés általános jellemzői 6. Szerződés létrejötte 7. A szolgáltatás, mint a szerződés tárgya, a szerződés teljesítése 8. A szerződés módosítása és megszűnése, szerződésátruházás 9. A szerződés érvénytelensége 10. Szerződésszegés, felelősség a szerződésszegéssel okozott károkért 11. A jogellenes károkozásért való felelősség 12. A felelősség egyes alakzatai 13. A kár megtérítése					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Szemináriumi részvétel a TVSZ szerint.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Fábíán F.: Előadásvázlatok a kötelmi jog általános részéből. Patrocinium, 2013. (és későbbi kiadások)					
Ajánlott irodalom:					

lásd: részletesen a kötelező tananyagban
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI PERJOG I. AJ JON240513K					
Civil Procedural Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra/félév	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Udvary Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: kollokvium
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Udvary Sándor					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja annak bemutatása, hogy miként, milyen feltételek mellett érvényesíthetik a jogalanyok a vitás jogi érdekeiket. E tantárgy a teljesség igényével öleli fel mindazokat a jogszabályokat, amelyek a bírósági jogérvényesítéshez kapcsolódnak. E két féléves tantárgy első felében a tananyag a polgári eljárásjog jogforrásaitól az elsőfokú eljárásra vonatkozó szabályokig tart.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A tárgy bevezetése, a polgári eljárásjog alapfogalmai. 2. A polgári eljárásjogi jogszabály hatálya, a polgári eljárásjog forrásai 3. A polgári eljárásjog történeti fejlődése, az 1911-es, az 1952-es törvények a polgári perrendtartásról, a polgári perrendtartás újrakodifikálása 4. Az igazságszolgáltatás és a polgári eljárás sajátos alapelvei 5. Az igazságszolgáltatás szervezete, az eljáró bíróság összetétele, a bírák kizárása 6. A polgári bíróságok joghatósága, hatásköre és illetékessége 7. A peres felek és az eljárás egyéb alanyai – a perképesség, a pertársaság, a beavatkozás és a perbehívás, változás a felek személyében 8. A perbeli képviselő – a meghatalmazotti, a törvényes és az ügygondnoki képviselő 9. A perköltség – a perköltség fogalma, a költségek előlegezése, a perköltség viselése, a költségkezdvezmények rendszere 10. Az eljárási cselekmények – a határidők, az idézés és a kézbesítés szabályai, a beadványok és a hiánypótlás, a mulasztás és az igazolás, az eljárás nyugvása 11. A kereset- és a perindítás – a kereset fogalma és a kereseti jog, a kereset elemei, fajtái 12. A kereset módosítása, a keresethalmazat, a viszontkereset és a beszámítási kifogás, a keresetlevél 13. A perelőkészítés – a keresetlevél megvizsgálása, az előkészítő intézkedések, a keresetlevél megküldése, alperesi ellenkérelem és elmulasztása, bírósági meghagyás 14. A tárgyalás (perelőkészítő és érdemi) szerepe, osztott és egységes szerkezete, menete (perfelvételi utak). Az eljárás megszüntetése					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Nagy Adrienn – Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog I.Wolters Kluwer, Budapest, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
Udvary Sándor (szerk.): Polgári eljárásjog, Patrocínium, Budapest, 2018. Wopera Zsuzsa: Az új polgári perrendtartás elvi alapjai, Jogtudományi Közlöny 2017/4. 153-161. Pribula László: Hatásköri és illetékességi szabályok az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/6. 261-269. Pákozdi Zita: A perindítás és a keresetlevél szabályai az új Pp.-ben, Jogtudományi Közlöny 2017/7-8. 345-350. Szabó Imre: Szakértelem és felelősség, Jogtudományi Közlöny, 2017/9. 373-385. Réti László: A megújult képviselői szabályok, Jogtudományi Közlöny 2017/11. 473-482. Wallacher Lajos: Az osztott perszerkezet bevezetésének közvetett hatásai az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/12. 529-535.					

Nagy Adrienn: Új jogintézmények a polgári perbeli bizonyítás szabályozásában, Jogtudományi Közlöny 2018/1. 1-9.
 Gombos Katalin: A polgári perorvoslati rendszer és átalakulása, Jogtudományi Közlöny 2018/2. 57-71.
 Herédi Erika: A preklúzió jelentősége a megújult polgári perben, Jogtudományi Közlöny 2018/3. 117-125

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

- A.1.
 A polgári eljárásjog alapfogalmai: peres- ill. nemperes eljárás, az eljárás alanyai, tárgya, célja, a bírósági út. A polgári eljárásjog helye a jogrendszerben, a polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. Az eljárás félbeszakadása.
- A.2.
 Az alapelvek fogalma, jogi természete, osztályozása. Az eljáró bíróság összetétele. A bírói függetlenség elve. Az eljárási cselekmény fogalma, fajtái. Az eljárás és a végrehajtás felfüggesztése.
- A.3.
 A bíróság feladatai, a tisztességes eljárás és az ésszerű időn belüli befejezés. Sérelemdíj, kártérítés. Kifogás az eljárás elhúzódása miatt. Általános ügyintézési határidő. Ideiglenes intézkedések.
- A.4.
 Rendelkezési elv, az eljárástámogatási kötelezettség. A perkoncentráció. A törvényes és az ügygondnoki képviselő. Az ellenkérelem tartalma.
- A.5.
 A polgári eljárás szakaszai. Az ügyész részvétele a polgári perben. A keresetlevél visszautasítása.
- A.6.
 A polgári peres eljárás forrásai, a polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. A kötelező jogi képviselő és elmulasztása. A keresetlevél tartalma.
- A.7.
 A jóhiszemű eljárás elve és az igazmondási kötelezettség. Változások a felek személyében. A keresetlevél áttétele és hiánypótlásra történő visszaadása.
- A.8.
 A bírósági szervezet felépítése, az egyes szintek ítélkezési feladatai. A keresethalmazat.
- A.9.
 A Kúria és feladatai. A jogegységi eljárás. Az Alkotmánybíróságnak a polgári peres eljárást közvetlenül érintő határozatai. A kézbesítés. Egyezségi kísérlet perindítás előtt. A járásbíróság hatáskörébe tartozó perek.
- A.10.
 A bírák kizárása. Az ügyvédek és a jogtanácsosok. Az ideiglenes intézkedés. Az egyszerű pertársaság. A keresetlevél visszautasítása.
- A.11.
 A liberális polgári per, a szociális polgári per. A joghatóság, bírósági hatáskör fogalma és megoszlása. A keresetlevél fogalma, kellékei, beadása.
- A.12.
 A pertárgy értéke és a hatáskör vizsgálata. A viszontkereset és a beszámítási kifogás.
- A.13.
 A bírósági illetékesség fogalma, az általános és a vagylagos illetékesség. Látszólagos keresethalmazat.
- A.14.
 A kizárólagos és a megállapodáson alapuló illetékesség. A keresetváltoztatás, a kereset kiterjesztése és a keresethalmazat.
- A.15.
 A római perjog, a középkor perjogának jellemzői. Az illetékesség vizsgálata. Az eljáró bíróság kijelölésének esetei és szabályai.
- A.16.
 A peres felek. A perképesség és a perbeli legitimáció. A kereset fogalma, fajtái.
- A.17.
 Alternatív vitarendezés. A pertársaság fajtái, az egységes pertársaság. Mérsékelt illeték.
- A.18.
 A bíróság feladata a polgári perben. Az egyszerű pertársaság és a pertársak jogállása, egymás közti viszonyai. Az illetékmentesség és az illetékfeljegyzési jog.
- A.19.
 A beavatkozás fogalma, feltételei, módja. Az illetékmentesség. A pénzbírság.
- A.20.
 A polgári per fogalma (fogalom-elemzés). A beavatkozó jogállása, a perbehívás. A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog.
- A.21.
 A polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. A perbeli jogutódlás, változások a felek személyében.
- A.22.

A Kúria jogegységi határozatainak jogforrási jellege (a joghézag problematikája, elméletek). A perbeli képviselő fogalma, fajtái, az ügygondnoki képviselő és a pártfogó ügyvédi képviselő. A keresetbe csatlakozás.	
A.23. A magyar bírósági szervezet kialakulása (XIX. századtól napjainkig). A meghatalmazotti képviselő: a meghatalmazottak köre, a meghatalmazás alaki kellékei, terjedelme és korlátozása.	
A.24. A jogállami klauzula és hatása a polgári perjogi szabályozásra. Tételes alkotmányi rendelkezések (bírósági szervezet, alapjogok). Az általános meghatalmazás és a kötelező jogi képviselő.	
A.25. A nemzetközi- és az Európai Unió polgári eljárásjoga. A költségek előlegezése. A perköltség fogalma, a képviselővel kapcsolatos költségek. A tárgyalás anyagának rögzítése.	
A.26. Döntés a perköltség viseléséről, a perköltség viselésének általános és különös szabályai. A perköltség felszámítása.	
A.27. A polgári eljárásjog forrásai. A perköltség viselésének különös (speciális) szabályai. Az eljárás szünetelése. A bíróság közrehatási kötelezettsége.	
A.28. A perköltség fogalma és a perköltség-biztosíték. A támogató és az ügyész részvétele a polgári perben. A tárgyalás szerepe, tárgyalási rendszerek. A tárgyalás menete.	
A.29. Az állami támogatások formái a polgári eljárásokban. A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog. Elkülönítés és egyesítés.	
A.30. Az illetékmentesség, az illeték-feljegyzési jog és a mérsékelt illeték. Nyelvhasználat a per során.	
A.31. A beadványokra, a hiánypótlásra és az idézésre vonatkozó általános szabályok. A jogi segítségnyújtás eszközei. A költségkedvezmények célja, fajtái, engedélyezésük, megvonásuk.	
A.32. A kézbesítés általános szabályai, a kézbesítési fikció, a kézbesítési megbízott, végrehajtói kézbesítés. Határozat a perköltség viseléséről. Bírósági meghagyás.	
A.33. A hirdetményi és a végrehajtói kézbesítés. Az eljárási cselekmények határidői, a mulasztás és az igazolás. A perköltség viselésének általános szabálya és költség-specializálási szabályok. Az alperes ellenkérelme és elmulasztásának jogkövetkezménye.	
A.34. Az ügyvédi szervezet. A szocialista perjog jellemzői. A kereset és a kereseti jog. A kereset elemei. A kereset fajtái. A költségek előlegezése, a perköltség-biztosíték.	
A.35. A polgári per, mint társadalmi jelenség. A perhez vezető út, a perindítást befolyásoló tényezők. A keresetváltóztatás és a kereset kiterjesztése. A fél személyes eljárása során felszámítható és a képviselővel kapcsolatos költségek.	
A.36. A viszontkereset fogalma, feltételei, a viszontkereset és a beszámítási kifogás. A perköltség fogalma, főbb összetevői.	
A tananyag feldolgozását segítő kérdések (nem tételsor!) 1/A. A polgári eljárás fogalma, tárgya, célja feladatai 2/A. A polgári eljárás szakaszai. 3/A. A polgári eljárás forrásai. A polgári eljárási jogszabály hatálya. 4/A. A polgári eljárási alapelvek fogalma, jogi természete, osztályozása. Igazságszolgáltatási és polgári eljárási alapelvek 5/A. A polgári perrendtartásban nevesített új alapelvek. 6/A. A magyar bírósági szervezet felépítése és tagozódása. A polgári ügyekben eljáró bíróságok. 7/A. A polgári ügyekben eljáró bíróságok összetétele. 8/A. A bíró, illetve a bíróság kizárására vonatkozó szabályok. 9/A. A joghatóság fogalma, fajtái. A joghatóság hiányának jogkövetkezményei. 10/A. A bírósági hatáskör fogalma, a járásbírók, a Közigazgatási és Munkaügyi bíróságok hatásköre. 11/A. A törvényszékek, az ítéltáblák és a Kúria hatásköre. 12/A. A pertárgy értéke. 13/A. A bírósági illetékesség fogalma, fajtái. Az általános illetékesség. 14/A. A vagylagos illetékesség. 15/A. A kizárólagos és az alávetéses illetékesség.	

16/A. A hatáskör és az illetékesség vizsgálata. 17/A. Az eljáró bíróság kijelölése. 18/A. A fél fogalma a polgári eljárásban, a fél perbeli legitimációja. Gyermekek a perben 19/A. A perképesség. 20/A. A pertársaság fogalma, fajtái. 21/A. A beavatkozás fogalma, fajtái. 22/A. Változások a felek személyében. 23/A. Az ügyész részvétele a polgári perben. 24/A. A perbeli képviselő fogalma. Az anyagi jogi és az eljárási képviselő elhatárolása. 25/A. A törvényes és az ügygondnoki képviselő. 26/A. A meghatalmazotti képviselő. Kötelező jogi képviselő és elmulasztása 27/A. Az ügyvédek és a jogtanácsosok. 28/A. Az eljárási cselekmény fogalma, fajtái. Általános ügyintézési határidő 29/A. Az eljárási cselekmények formája, a beadvány, az idézés. 30/A. A kézbesítés. 31/A. Határidő, határnap, mulasztás. 32/A. Az igazolás. 1/B. A perköltség fogalma, főbb összetevői. 2/B. A fél személyes eljárása során felszámítható és a képviselővel kapcsolatos költségek. 3/B. A költségek előlegezése. A perköltség biztosíték. 4/B. A perköltség viselésének általános szabálya és az az alóli kivételek. 5/B. Határozat a perköltség viseléséről. 6/B. A jogi segítségnyújtás eszközei. A költségkezdvezmények célja, fajtái, engedélyezésük, megvonásuk. 7/B. A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog. 8/B. Az illetékmentesség. 9/B. Az illeték feljegyzési jog. A mérsékelt illeték. 10/B. A kereset fogalma és fajtái. 11/B. A keresetváltogatás, a kereset kiterjesztés és a keresethalmazat. 12/B. A viszontkereset és a beszámítási kifogás. 13/B. A keresetlevél fogalma, kellékei, beadása. 14/B. A keresetlevél beadásának joghatásai, a joghatások elenyészése és azok fenntartása. 15/B. A keresetlevél áttétele és hiánypótlásra történő visszaadása. 16/B. A keresetlevél visszautasítása 17/B. Az alperes írásbeli ellenkérelme és elmulasztása. Bírósági meghagyás 18/B. A perindítás joghatásai, a joghatások elenyészése és azok fenntartása. 19/B. Egyezségi kísérlet perindítás előtt. 20/B. A tárgyalás szerepe, szerkezete (egységes és osztott). A tárgyalási rendszerek. A tárgyalás menete általában 21/B. Pervezetés, tárgyalásvezetés. Rendfenntartás a tárgyaláson. 22/B. Perelőkészítő szak menete, elmulasztása és jogkövetkezményei 23/B. Perelőkészítő szak iratai, cselekményei. 24/B. Érdemi tárgyalás menete, előterjeszhető nyilatkozatok és cselekmények. 25/B. A tárgyalási szakasz közös szabályai. 26/B. Az eljárás szünetelése. 27/B. Az eljárás félbeszakadása. 28/B. Az eljárás felfüggesztése. 29/B. Az eljárás megszüntetése. 30/B. Ideiglenes intézkedések. 31/B. Az elkülönítés és az egyesítés. 32/B. A tárgyalási jegyzőkönyv, az iratok megtekintése.	Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzőségi eszközök használatára.	

Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.

c) attitűdje

Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.

Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI PERJOG I. SZEMINÁRIUM
AJ JON240514K

Civil Procedural Law I. seminar

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra/félév	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog) és társfelvétel: Polgári perjog I. előadás	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Udvarý Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Udvarý Sándor					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja annak bemutatása, hogy miként, milyen feltételek mellett érvényesíthetik a jogalanyok a vitás jogi érdekeiket. E tantárgy a teljesség igényével öleli fel mindazokat a jogszabályokat, amelyek a bírósági jogérvényesítéshez kapcsolódnak. E két féléves tantárgy első felében a tananyag a polgári eljárásjog jogforrásaitól az elsőfokú eljárásra vonatkozó szabályokig tart.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A tárgy bevezetése, a polgári eljárásjog alapfogalmai.
2. A polgári eljárásjogi jogszabály hatálya, a polgári eljárásjog forrásai
3. A polgári eljárásjog történeti fejlődése, az 1911-es, az 1952-es törvények a polgári perrendtartásról, a polgári perrendtartás újrakodifikálása
4. Az igazságszolgáltatás és a polgári eljárás sajátos alapelvei
5. Az igazságszolgáltatás szervezete, az eljáró bíróság összetétele, a bírák kizárása
6. A polgári bíróságok joghatósága, hatásköre és illetékessége
7. A peres felek és az eljárás egyéb alanyai – a perképeség, a pertársaság, a beavatkozás és a perbehívás, változás a felek személyében
8. A perbeli képviselő – a meghatalmazotti, a törvényes és az ügygondnoki képviselő
9. A perköltség – a perköltség fogalma, a költségek előlegezése, a perköltség viselése, a költségkedvezmények rendszere
10. Az eljárási cselekmények – a határidők, az idézés és a kézbesítés szabályai, a beadványok és a hiánypótlás, a mulasztás és az igazolás, az eljárás nyugvása
11. A kereset- és a perindítás – a kereset fogalma és a kereseti jog, a kereset elemei, fajtái
12. A kereset módosítása, a keresethalmazat, a viszontkereset és a beszámítási kifogás, a keresetlevél
13. A perelőkészítés – a keresetlevél megvizsgálása, az előkészítő intézkedések, a keresetlevél megküldése, alperesi ellenkérelem és elmulasztása, bírósági meghagyás
14. A tárgyalás (perelőkészítő és érdemi) szerepe, osztott és egységes szerkezete, menete (perfelvételi utak). Az eljárás megszüntetése

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

óralátogatás, zh megírása

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Nagy Adrienn – Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog I. Wolters Kluwer, Budapest, 2021.

Ajánlott irodalom:

Udvarý Sándor (szerk.): Polgári eljárásjog, Patrocínium, Budapest, 2018.
Wopera Zsuzsa: Az új polgári perrendtartás elvi alapjai, Jogtudományi Közlöny 2017/4. 153-161.
Pribula László: Hatásköri és illetékességi szabályok az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/6. 261-269.
Pákozdi Zita: A perindítás és a keresetlevél szabályai az új Pp.-ben, Jogtudományi Közlöny 2017/7-8. 345-350.
Szabó Imre: Szakértelem és felelősség, Jogtudományi Közlöny, 2017/9. 373-385.
Réti László: A megújult képviselői szabályok, Jogtudományi Közlöny 2017/11. 473-482.

Wallacher Lajos: Az osztott perszerkezet bevezetésének közvetett hatásai az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/12. 529-535. Nagy Adrienn: Új jogintézmények a polgári perbeli bizonyítás szabályozásában, Jogtudományi Közlöny 2018/1. 1-9. Gombos Katalin: A polgári perorvoslati rendszer és átalakulása, Jogtudományi Közlöny 2018/2. 57-71. Herédi Erika: A preklúzió jelentősége a megújult polgári perben, Jogtudományi Közlöny 2018/3. 117-125
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Érzékeli képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG I. AJ JON240601K					
CRIMINAL PROCEDURAL LAW I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/Büntető Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof.Dr. Czine Ágnes	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar/	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)/
Tantárgy előadója/i: Prof.Dr. Czine Ágnes, Dr. Dobrocsi Szilvia , és bevont, megbízott oktatók					Értékelés módszere: szóbeli/
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy oktatásának célja: a magyar büntetőeljárás jog történetének és elméletének, valamint a büntetőeljárás törvény megismerése. A büntetőeljárás jog legalapvetőbb és lényegi alapjainak, állomásainak történeti áttekintése és összehasonlító elemzése. A büntető eljárás jog alapelveinek részletes áttekintése. A bíróságra, az ügyészségre, a nyomozó hatóságra, továbbá a büntetőeljárásban résztvevő személyekre vonatkozó hatályos törvényi rendelkezések megjelenítése. Az oktatás ezen túlmenően kiterjed a bizonyítás, a leplezett eszközök és a kényszerintézkedések bemutatására is. A hallgatók tájékoztatást kapnak a vonatkozó Alkotmánybírósági határozatokról, a Kúria elvi jelentőségű legfontosabb döntéseiről, kollégiumi véleményekről, Jogegységi Határozatairól, a Jogegységi Panasz Határozatokról és EJEB (Emberi Jogok Európai Bírósága) Határozatairól, amelyek a tankönyvben megtalálhatóak és az előadáson elhangzanak.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A büntetőeljárás történeti vázlata, büntetőeljárás rendszerek. A büntetőeljárás jog hatálya, forrásai, helye a jogrendszerben. Az új büntetőeljárás törvény, a 2017. évi XC. tv. szerkezeti felépítése, rendszere.					
2. Általános és alapvető rendelkezések. [Az alapelvek fogalma és csoportosítása. Az ártatlanság védelme, az alapvető jogok védelme, a védelem joga, a vádhoz kötöttség, a büntetőeljárás alapja és akadályai, avagy a hivatalból történő eljárás, az eljárási feladatok megoszlása, a bizonyítás alapvetései, a nyelvhasználat joga, a törvény hatálya, értelmező rendelkezések, tárgyalási alapelvek.] A büntetőeljárás alanyai I. [Az alanyok osztályozása. Bíróságok, ügyészség, nyomozó hatóságok és a vonatkozó kizárási, hatásköri és illetékességi szabályok, a büntetőeljárásban eljáró egyéb szervek.]					
3.A büntetőeljárás alanyai II. [Terhelt, védő, terhelti jogutódlás, sértett, sértetti jogutódlás, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, a vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt, a segítők.]					
Az eljárási cselekményekre vonatkozó általános rendelkezések I. és a büntetőeljárás cselekvőképesség (XIII.-XVIII. Fejezet) [Különleges bánásmód biztosítása, a büntetőeljárásban kezelt adatok védelme, az eljárás ügyiratainak megismerése és zárt kezelése, a minősített adat felhasználása, tájékoztatás a büntetőeljárásról.]					
Az eljárási cselekményekre vonatkozó általános rendelkezések II. (XIX.-XXVII. Fejezet) [Jelenlét biztosítása az eljárási cselekményen, telekommunikációs eszköz használata, eljárás rendjének biztosítását szolgáló intézkedések, határidő és határnap, kifogás az eljárás elhúzódása miatt, bűnügyi költség, egyesítés és elkülönítés, elektronikus kapcsolattartás.]					

4.-5 A bizonyítás [A bizonyítás általános szabályai, alapvető fogalmai és módszerei. A tanúvallomás. A terhelt vallomása. A szakvélemény. A pártfogó felügyelői vélemény. Tárgyi bizonyítási eszköz, elektronikus adat. A bizonyítási cselekmények.]

6. Leplezett eszközök. Adatszerző tevékenység.

7.-8 A büntetőeljárás kényszerintézkedések alkalmazásának általános elvei, osztályozása, egyes típusai.

9. Az előkészítő eljárás és a nyomozás. [A nyomozás elvi kérdései. A nyomozás megindítása és lefolytatása.

10.A nyomozási határozatok. A felderítés és a vizsgálat.] A vádemelés.

9. A büntetőeljárás kényszerintézkedések alkalmazásának általános elvei, osztályozása, egyes típusai.

10. Az előkészítő eljárás és a nyomozás. [A nyomozás elvi kérdései. A nyomozás megindítása és lefolytatása. A nyomozási határozatok. A felderítés és a vizsgálat.] A vádemelés.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

-BÜNTETŐELJÁRÁSI JOG CÍMŰ TANKÖNYV BUDAPEST, MAGYARORSZÁG , PATROCINIUM KIADÓ (2022) , 520 P.

ISBN: 9789634133629 Lezárás dátuma : 2022. április 30. Büntető eljárásjog: 3. átdolgozott kiadás

Szerkesztő: Czine Ágnes , Szerzők: Belegi József, Czine Ágnes , Fázsi László Patrocinium,

- 2017.évi XC. törvény a büntetőeljárásról,(hatályos)

- az előadások anyaga,

-A vonatkozó Alkotmánybírósági Határozatok, Jogegységi Határozatok, Jogegységi Panasz Határozatok és EJEB(Emberi Jogok Európai Bírósága) vonatkozó Határozatai

Ajánlott irodalom:

-Király Tibor: Büntető eljárási jog, Negyedik, átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó, Budapest, 2008.

-BÜNTETŐELJÁRÁS JOG I-II. - KOMMENTÁR A GYAKORLAT SZÁMÁRA HVG Orac 2026

.év. Szerzők: Akác Zoltán; Belegi József; Belovics Ervin; Csák Zsolt; Czine Ágnes; Kónya István; Láng László; Márki Zoltán; Mészár Róza; Molnár Gábor; Somogyi Gábor; Soós László Szerkesztő: Belegi József

Bán Tamás - Bárd Károly: Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és a magyar jog. Acta Humana 1992. No. 6-7. - Bárd Károly: Az áldozatok méltósága és a vádlottak jogai. HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2021. - Bérces Viktor: A büntetőeljárás reformja és a bizonyítás alapkérdései. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2021. - - Büntetőjogi fogalomtár. CompLex Kiadó, Bp., 2012. - Czine Ágnes: Az emberi jogok és az új büntetőeljárás törvény* (JK, 2018/10., 434-440. o.)Czine Ágnes: A reformáció hatása a jogi gondolkodásra, különös figyelemmel Kálvin büntetőjogot érintő munkásságára (MJ, 2018/1., 9-14. o.)

Czine Ágnes[1]: A relatív eljárási szabálysértés megítélése, avagy a tisztességes eljárás érvényesítésének útjai[2] (MJ, 2022/5., 257-262. o.) Czine Ágnes[1]: A bűnös vagyon elvonásának alkotmányos kérdései (MJ, 2024/10. 573-579. o.)

Czine Ágnes A tisztességes bírósági eljárás Audietur et altera pars SBN: 978 963 258 488) 2020.

Erdei Árpád (szerk.): Tények és kilátások. KJK, Budapest, 1995. - Farkas Ákos: A falra akasztott nádpálca, avagy a büntető igazságszolgáltatás hatékonyságának korlátai. Osiris Kiadó, Bp., 2002. - Fenyvesi Csaba: A védőügyvéd. A védő

büntetőeljárás szerepéről és jogállásáról. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. MISKOLCI EGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR - Fenyvesi Csaba: A szembesítés. Szemtől szembe a bűnügyekben. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2008. - Herke Csongor: A letartóztatás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. - Kereszty Béla: A vádelv és a vádrendszer története. Ügyészségi Értesítő 1991/2. - Kertész Imre: Quo vadis büntetőeljárás? Jogtudományi Közlöny 1992/3-4. - Király Tibor: A védelem és a védő a büntető ügyekben. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1962. - Király Tibor: A magyar büntető eljárásjog 30 éve. Jogtudományi Közlöny 1995/2. - Király Tibor: Mit ér az ártatlanság véelme? Magyar Jog 1986. 1019-1026. o. – Király Tibor Emlékkötet 2022 Szerkesztette: Czine Ágnes© Bartkó Róbert, Bánáti János, Bárd Károly, Belovics Ervin, Békés Ádám, Czine Ágnes, Csák Zsolt, Domokos Andrea, Elek Balázs, Fantoly Zsanett, Fenyvesi Csaba, Herke Csongor, Kadlót Erzsébet, Lajtár István, Lukács Krisztina, Madai Sándor, Márki Zoltán, Mezey Barna, Polt Péter, Réti László, Róth Erika, Szabó Judit, Tóth Mihály, 2022 © ORAC Kiadó, 2022

Nogel Mónika: A szakértői bizonyítás aktuális kérdései. HVG-ORAC, Budapest, 2020. - Róth Erika: Az elítélés előtti fogvatartás dilemmái. Osiris, Budapest, 2000. - Róth Erika: Az eljárási jogok. In: Halmai Gábor és Tóth Gábor Attila (szerk.): Emberi jogok. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 669-735. o. - Tóth Mihály: A magyar büntetőeljárás az Alkotmánybíróság és az európai emberi jogi ítélkezés tükrében. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2001. – Tóth Mihály: Noteszlapok a jogi nyelvünk állapotáról szóló vitához (GI, 2023/3., 197-214. o.) Ákos Farkas: Grundzüge des ungarischen Strafverfahrensrechts. Zu den Rechten des Beschuldigten, des Verteidigers und des Opfers. Festschrift für Hans-Heiner Kühne zum 70. Geburtstag am 21. August 2013. Hrsg. Robert Esser, Hans-Ludwig Günther, Christian Jager, Christos Mylonopoulos, Bahri Öztürk. C.F. Müller, 2013. -

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Ellenőrző kérdések, vizsgakérdések:

Ellenőrző kérdések, vizsgakérdések:

„A” tételek

1. A büntetőeljárás és a büntetőeljárás jog (alapfogalmak, feladatok)
2. A büntetőeljárás jog forrásai és hatálya
3. A büntetőeljárás jogviszonyok és cselekmények (az állam joga a büntetésre, a felek jogegyenlősége, közhatalmi jogviszonyok a büntetőeljárásban)
4. A büntetőeljárás történeti rendszerei (vádely, nyomozó elv, vegyes rendszer)
5. A magyar büntetőeljárás jogi szabályozásának történeti vázlata (1896-tól napjainkig)
6. A büntetőeljárás formái: általános, külön és különleges eljárások
7. A büntetőeljárás jog kapcsolata más jogágakkal, a büntető eljárásjogi előírások értelmezése (nyelvtani, logikai, történeti, egyéb módszerek)
8. Alapvető rendelkezések: a büntetőeljárás alapelvei és azok rendszerezése, az alapelvek és az eljárási modellek közötti összefüggések
9. Az alapvető jogok védelme (Alaptörvény, egyezmények, Be.)
10. A büntetőeljárás megindításának feltételei és akadályai
11. Az eljárási feladatok megoszlása, a hivatalból való eljárás elve
12. A bírósági eljárás alapja, a vádhoz kötöttség, jog a bírósági eljáráshoz
13. Az ártatlanság véelme; az önvádra kötelezés tilalma
14. A védelem joga
15. A bírósági tárgyalás alapelvei (közvetlenség, szóbeliség, nyilvánosság); a nyelvhasználat joga
16. A bizonyítás alapvetései
17. Személyek a büntetőeljárásban: a büntetőeljárásban részt vevő személyek rendszere
18. Cselekvőképesség a büntetőeljárásban
19. Az ügyész a büntetőeljárásban
20. A nyomozó hatóságok
21. A hatáskör és az illetékesség a büntetőeljárásban (bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság)
22. A bíróságok hatásköre és illetékessége
23. A kizárás; A bíróra, az ügyészre és a nyomozó hatóság tagjára vonatkozó kizárási szabályok
24. A terhelt
25. A védő
26. A sértett
27. A magánvádló, a pótmagánvádló és a magánfél

28. A vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt; a segítő
29. Jelenlét biztosítása az eljárási cselekményeken
30. Határidő és határnap
31. Az eljárás ügyiratainak megismerése és zárt kezelése; Minősített adat felhasználása
32. Telekommunikációs eszköz használata; A kézbesítés
33. Különleges bánásmód biztosítása a büntetőeljárásban, a tisztességes eljárás elve
34. Kifogás az eljárás elhúzódása miatt; A büntügyi költség

„B” tételek

1. A bizonyítás alapvetései; a bizonyítás általános szabályai
2. A bizonyítás tárgya, eszközei és a bizonyítási cselekmények
3. A bizonyítás törvényessége; A bizonyítási értékelése
4. A tanúvallomás: a vallomástétel akadálya, tilalma, megtagadása
5. A tanúvallomás: a tanúzási fegyelmektetés, a tanú kihallgatása
6. A szakértő
7. A szakértői vizsgálat és a szakvélemény
8. A tárgyi bizonyítási eszközök; Az elektronikus adat
9. A terhelt vallomása és jelentősége a büntetőeljárásban
10. A szemle, a helyszíni kihallgatás, a bizonyítási kísérlet
11. A felismerésre bemutatás, a szembesítés, a műszeres vallomásellenőrzés, közös szabályok
12. Leplezett eszközök; Ügyészi engedélyhez kötött leplezett eszközök
13. Leplezett eszközök; A bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök
14. A büntetőeljárási kényszerintézkedések és az eljárási szankciók; A kényszerintézkedések rendszere
15. A személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések általános szabályai
16. Az őrizet és a letartóztatás
17. Távollattartás; Büntügyi felügyelet; A szabályaik megtartását biztosító intézkedések
18. A távollattartás és a büntügyi felügyelet tartama, részleges feloldása és módosítása, végrehajtása, megszüntetése, a magatartási szabályok megszegése és megváltoztatása, a bűnmegelőzési célú felügyelet
19. Az előzetes kényszergyógykezelés és az óvadék
20. Az eljárás rendjének biztosítását szolgáló intézkedések
21. A kutatás és a motozás szabályai
22. A lefoglalás
23. A zár alá vétel; Vagyonkezelés a zár alá vétel során
24. Elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele
25. Előkészítő eljárás
26. A nyomozás: általános rendelkezések
27. A nyomozás alakításai: jegyzőkönyv, feljegyzés; Határozat a nyomozás során
28. A nyomozás megindítása
29. A felderítés
30. A vizsgálat
31. A nyomozás tartama; Leplezett eszközök alkalmazása a nyomozás során
32. A nyomozás felfüggesztése; a nyomozás megszüntetése
33. Jogorvoslat a nyomozás során
34. Egyezség a bűnösség beismeréséről.
35. A közvetítői eljárás
36. A feltételes ügyészi felfüggesztés
37. A vádemelés

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

Az előadás, amely olyan tanóra, melynek során elsődlegesen az oktató szóbeli magyarázata segíti az ismeretek elsajátítását, amennyiben az előadás kreditértékkel bír, úgy az vizsgával zárul; A szeminárium, olyan kiscsoportos kurzus, ahol a hallgató önálló munkavégzése is követelmény. Olyan kiscsoportos gyakorlati jellegű tanóra, amely elsődlegesen a hallgató és az oktató közötti szóbeli kommunikációra épül;

A gyakorlatot évközi jegy zárja le. A gyakorlatokon résztvevők létszáma minimum 12 fő.

A Nftv. 108. § -ának 37.pontja szerint a tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

A kompetenciák fejlesztésének módjai: esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb., folyamatos számonkérés, évközi beszámoló pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, bekérése.

Az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.,) fejlesztése, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul a) tudás: a b.)képessegek,: c) az attitűd d) az autonómiájának és felelősségének a fejlesztése.

a)tudás: T1, T13, T14, T15, T17

b)képesség: K4, K14, K24, K29, K30, K31

c)attitűd: A3, A10

d)autonómia és felelősség: F1, F5, F8

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG I. SZEMINÁRIUM AJ JON240602K					
Criminal Procedural Law I. seminar					
Felelős szervezeti egység: Bünygyi Tudományok Intézete/Büntető Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): társfelvétel Büntető eljárásjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Czine Ágnes	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar...	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Czine Ágnes, Dr. Dobrocsi Szilvia és a megbízott oktatók					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy oktatásának célja a büntetőeljárás törvény rendelkezései alkalmazásának megismerése, a magyar büntetőeljárás jog történetének és elméletének, valamint a büntetőeljárás törvény megismerése. A büntetőeljárás jog legalapvetőbb és lényegi alapjainak, állomásainak történeti áttekintése és összehasonlító elemzése. A büntető eljárás jog alapelveinek részletes áttekintése. A bíróságra, az ügyészségre, a nyomozó hatóságra, továbbá a büntetőeljárásban résztvevő személyekre vonatkozó hatályos törvényi rendelkezések megjelenítése. Az oktatás ezen túlmenően kiterjed a bizonyítás, a leplezett eszközök és a kényszerintézkedések bemutatására is. A hallgatók tájékoztatást kapnak a vonatkozó Alkotmánybírósági határozatokról, a Kúria elvi jelentőségű legfontosabb döntéseiről, kollégiumi véleményekről, Jogegységi Határozatairól, a Jogegységi Panasz Határozatokról és EJEB (Emberi Jogok Európai Bírósága) Határozatairól, amelyek a tankönyvben megtalálhatóak és az előadáson elhangzanak. A szeminárium, olyan kiscsoportos kurzus, ahol a hallgató önálló munkavégzése is követelmény. Olyan kiscsoportos gyakorlati jellegű tanóra, amely elsődlegesen a hallgató és az oktató közötti szóbeli kommunikációra épül. A gyakorlatot évközi jegy zárja le. A gyakorlatokon résztvevők létszáma minimum 12 fő. A Nftv. 108. § -ának 41.pontja szerint a tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc. A kompetenciák fejlesztésének módjai: esetismertetések, szerepjáték, perszimizáció, tematikus prezentációk stb., folyamatos számonkérés, évközi beszámoló pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, bekérése. Az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.,) fejlesztése, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul Tantárgy feladata és célja: Az oktatott tárgy tematikája – az előadások anyagára épülve – kiterjed a büntető eljárás alapelveinek, az alanyok szerepének részletesebb bemutatására, a büntetőeljárás során alkalmazható kényszerintézkedések szabályainak elemzésére, a bizonyítással kapcsolatos kérdések megvitatására, az egyes anyagrészekkel kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat és szakirodalom megismertetésére. Fejlesztendő kompetenciák: a)tudás: T1, T13, T14, T15, T17 b)képesség: K4, K14, K24, K29, K30, K31 c)attitűd: A3, A10 d)autonómia és felelősség: F1, F5, F8 A zárthelyi dolgozattal maximálisan 60 pont szerezhető További max. 20 pont adható referátum, kiselőadás tartásáért, max. 10 pont tárgyalás látogatásáról szóló beszámolóért,(amely tartalmazza a tárgyaláson teljesített kioktatásokat, az eljárás menetét, kényszerintézkedések elrednelésére vonatkozó főbb szabályokat is- míg további max. 10 pont a gyakorlati órai aktivitás alapján a gyakorlatvezető által kiadott feladat megoldásáért vagy más többletteljesítményért (idegen nyelvű előadáson, perbeszédverseny való részvétel stb.). A felsorolt módon megszerezhető 100 pont alapján a gyakorlati jegy 50 pontig elégtelen (1); 51-59 pont között elégséges (2), 60-69 pont között közepes (3); 70 és 84 pont között jó (4) és 85-től 100 pontig jeles (5). Az ismeretátadás módja: tematikus prezentációkat, esetismertetések, szerepjáték.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezető foglalkozás, a szemináriumi munka, valamint a szemináriumi követelmények feltételeinek ismertetése.					

2. A büntetőeljárás alapfogalmai, szakaszai és rendszerei, a büntetőeljárási jog hatálya és forrásai. 3. A büntetőeljárás alapelvei. Hatáskör, illetékesség, kizárás szabályai. 4-5. Az eljárás alanyai. 6. Az eljárási cselekmények. 7-8. Bizonyítás a büntetőeljárásban. 9. A kényszerintézkedések. 10-11. Nyomozás a büntetőeljárásban, a nyomozási bíró eljárása. Az előkészítő eljárás és a nyomozás. A nyomozás elvi kérdései. A nyomozás megindítása és lefolytatása. A nyomozási határozatok. A felderítés és a vizsgálat. A vádemelés.
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: A szemináriumon való részvétel kötelező, a hiányzások maximális száma 3 lehet, ezen felüli hiányzás esetén a hallgató nem kaphat aláírást. A szemináriumi munka értékelése a félév során a szemináriumvezető által meghatározottak szerint íratott dolgozatok alapján 1-5 fokozatú érdemjeggyel történik. A szemináriumvezetőnek a félév folyamán legalább 4 zárthelyi dolgozatot kell íratnia, előre meghatározott időben és közölve a számon kérendő tananyag tartalmát és az osztályozás feltételeit a transzparencia követelményét érvényesítve.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: -BÜNTETŐELJÁRÁSI JOG CÍMŰ TANKÖNYV BUDAPEST, MAGYARORSZÁG, PATROCINIUM KIADÓ (2022), 520 P. ISBN: 9789634133629 Lezárás dátuma : 2022. április 30. Büntető eljárásjog: 3. átdolgozott kiadás
Szerkesztő: Czine Ágnes, Szerzők: Belegi József, Czine Ágnes, Fázsi László Patrocinium, - 2017.évi XC. törvény a büntetőeljárásról,(hatályos) - az előadások anyaga, -A vonatkozó Alkotmánybírósági Határozatok, Jogegységi Határozatok, Jogegységi Panasz Határozatok és EJEB(Emberi Jogok Európai Bírósága) vonatkozó Határozatai
Ajánlott irodalom: -Király Tibor: Büntető eljárási jog, Negyedik, átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó, Budapest, 2008. -BÜNTETŐELJÁRÁS JOG I-II. - KOMMENTÁR A GYAKORLAT SZÁMÁRA HVgorac 2018.év. Szerzők: Akác Zoltán; Belegi József; Belovics Ervin; Csák Zsolt; Czine Ágnes; Kónya István; Láng László; Márki Zoltán; Mészár Róza; Molnár Gábor; Somogyi Gábor; Soós László Szerkesztő: Belegi József és a szemináriumot vezető oktató által meghatározottak, és a szemináriumvezető által megadott ajánlott irodalom. Bán Tamás - Bárd Károly: Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és a magyar jog. Acta Humana 1992. No. 6-7. - Bárd Károly: Az áldozatok méltósága és a vádlottak jogai. HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2021. - Bérces Viktor: A büntetőeljárás reformja és a bizonyítás alapkérdései. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2021. - - Büntetőjogi fogalomtár. CompLex Kiadó, Bp., 2012. - Czine Ágnes: Az emberi jogok és az új büntetőeljárási törvény* (JK, 2018/10., 434-440. o.)Czine Ágnes: A reformáció hatása a jogi gondolkodásra, különös figyelemmel Kálvin büntetőjogot érintő munkásságára (MJ, 2018/1., 9-14. o.) Czine Ágnes[1]: A relatív eljárási szabálysértés megítélése, avagy a tisztességes eljárás érvényesítésének útjai[2] (MJ, 2022/5., 257-262. o.) Czine Ágnes[1]: A bűnös vagyon elvonásának alkotmányos kérdései (MJ, 2024/10. 573-579. o.) Czine Ágnes A tisztességes bírósági eljárás Audiatur et altera pars SBN: 978 963 258 488) 2020. Erdei Árpád (szerk.): Tények és kilátások. KJK, Budapest, 1995. - Farkas Ákos: A falra akasztott nádipálca, avagy a büntető igazságszolgáltatás hatékonyságának korlátai. Osiris Kiadó, Bp., 2002. - Fenyvesi Csaba: A védőügyvéd. A védő büntetőeljárási szerepéről és jogállásáról. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. MISKOLCI EGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR - Fenyvesi Csaba: A szembesítés. Szemtől szembe a bűnügyekben. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2008. - Herke Csongor: A letartóztatás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. - Kereszty Béla: A vádelv és a vádrendszer története. Ügyészségi Értesítő 1991/2. - Kertész Imre: Quo vadis büntetőeljárás? Jogtudományi Közöny 1992/3-4. - Király Tibor: A védelem és a védő a büntető ügyekben. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1962. - Király Tibor: A magyar büntető eljárásjog 30 éve. Jogtudományi Közöny 1995/2. - Király Tibor: Mit ér az ártatlanság vélelme? Magyar Jog 1986. 1019-1026. o. – Király Tibor Emlékkötet 2022 Szerkesztette: Czine Ágnes© Bartók Róbert, Bánáti János, Bárd Károly, Belovics Ervin, Békés Ádám, Czine Ágnes, Csák Zsolt, Domokos Andrea, Elek Balázs, Fantoly Zsanett, Fenyvesi Csaba, Herke Csongor, Kadlót Erzsébet, Lajtár István, Lukács Krisztina, Madai

Sándor, Márki Zoltán, Mezey Barna, Polt Péter, Réti László, Róth Erika, Szabó Judit, Tóth Mihály, 2022 © ORAC Kiadó, 2022 Nogel Mónika: A szakértői bizonyítás aktuális kérdései. HVG-ORAC, Budapest, 2020. - Róth Erika: Az elítélés előtti fogvatartás dilemmái. Osiris, Budapest, 2000. - Róth Erika: Az eljárási jogok. In: Halmai Gábor és Tóth Gábor Attila (szerk.): Emberi jogok. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 669-735. o. - Tóth Mihály: A magyar büntetőeljárás az Alkotmánybíróság és az európai emberi jogi ítélkezés tükrében. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2001. – Tóth Mihály: Noteszlapok a jogi nyelvünk állapotáról szóló vitához (GI, 2023/3., 197-214. o.) Ákos Farkas: Grundzüge des ungarischen Strafverfahrensrechts. Zu den Rechten des Beschuldigten, des Verteidigers und des Opfers. Festschrift für Hans-Heiner Kühne zum 70. Geburtstag am 21. August 2013. Hrsg. Robert Esser, Hans-Ludwig Günther, Christian Jager, Christos Mylonopoulos, Bahri Öztürk. C.F. Müller, 2013. -
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐJOG IV. AJ JON240603K					
Criminal Law IV.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntetőjogi tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog III.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi szemeszter	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth Mihály					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A szemeszter előadásai a Btk. Különös részének második felét érintik. általában a törvény sorrendjében. .Sor kerül az igazságszolgáltatás rendje elleni, a hivatali és hivatalos személy elleni, a közbiztonság, köznyugalom, illetve a közbizalom elleni tényállások ismertetésére, a vagyon elleni, az erőszakos vagyon elleni és a fontosabb gazdasági bűncselekmények tárgyalására. A cél, hogy a hallgatók átfogó képet kapjanak a szabályozás indokairól, jogpolitikai rendeltetéséről, s az elméleti alapok birtokában és a gyakorlati irányok ismeretében sajátítsák el az egyes tényállásokat és képesek legyenek az önálló, konstruktív értelmezésre.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:					
1.Minősített adattal visszaélés. 2. Az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények lényegi kérdései 3. Korruptciós bűncselekmények 4. Hivatali bűncselekmények 5. Hivatalos és közfeladatot ellátó személyek elleni bűncselekmények 6. Közbiztonság elleni bűncselekmények 7. Köznyugalom elleni bűncselekmények 8. Közbizalom, közigazgatás elleni bűncselekmények 9. Vagyon elleni bűncselekmények 10 Vagyon elleni erőszakos bűncselekmények. 11. Gazdasági bűncselekmények I (pénzhamisítás, költségvetési csalás). 12. Gazdasági bűncselekmények II. (Csődbűncselekmény, Pénzmosás, Fogyasztók büntetőjogi védelme)					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Minthogy a vizsgakövetelmények mindig az aktuális joganyagot érintik, a gyakori változásokra is tekintettel kiemelten javasolt az előadásokon való részvétel. Az aláírás feltétele az előadásokhoz kapcsolódó szemináriumok rendszeres látogatása, továbbá zárthelyi dolgozat legalább elégséges (vagy megfelelt) minősítése, amennyiben az oktató a félév során dolgozatot vagy beadandó feladatot írat. Az oktatási módszereket tekintve a hagyományos előadásokat szemléltetés (dokumentumok, filmek, kép- és hanganyagok) egészítik ki.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Czine, Ágnes ; Domokos, Andrea; Tóth Mihály: Büntetőjog: különös rész II. Patrocinium, Budapest, 2024. - a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény 2025. évi, vagy ezt követő kiadásai - az Alkotmánybíróság második szemeszterben szereplő bűncselekményekre vonatkozó határozatai - a Kúria büntetőjogi vonatkozású iránymutatásai az előadáson elhangzottak alapján					
Ajánlott irodalom:					
- A Bűnügyi Tudományok Intézete honlapján közzétett diasorozatok (Az Intézet letölthető dokumentumai - Büntetőjog IV) - Czine, Ágnes ; Domokos, Andrea: Felkészítő a büntetőjogi záróvizsgára - 5. átdolgozott kiadás. Budapest, Patrocinium Kiadó (2025)					

- Tóth, Mihály: Büntetőjog II.: Különös rész. Jogi Szakvizsga Könyvek, Budapest, Magyarország : Patrocinium Kiadó (2024)
- Belovics, Ervin-Molnár Gábor-Sinku Pál. Büntetőjog II. Különös rész. Orac kiadó Kft, Budapest, 2025.
- Karsai, Krisztina (szerk.) Nagykomentár a Büntető Törvénykönyvhöz, Budapest, Magyarország : Wolters Kluwer (2022) .
- Kónya István (szerk.): Magyar Büntetőjog I-III. A Kúria bíráinak kommentárja a gyakorlat számára. (A kiadvány, folyamatosan pótlapokkal aktualizálva jelenik meg) Orac. kiadó, 2025.
- Tóth, Mihály: Reflections on the Responsiveness of the Legal System in Hungary: From a Criminal Law Perspective In: Fruzsina, Gárdos-Orosz (szerk.) The Resilience of the Hungarian Legal System since 2010. A Failed Resilience Cham, Svájc : Springer Nature (2025) 240 p. pp. 89-105. , 17 p. ó (2023) , 560 p.
- Domokos Andrea (szerk.): A KRE Gazdasági Bűnözéssel foglalkozó konferenciáinak elektronikus kötetei: https://ajk.kre.hu/images/doc4/dokumentumok/Gazdalkodassal_osszefuggo_kiadvany.pdf
<https://ajk.kre.hu/images/doc4/konferenciak/A-koltsegvetes-buntetojogi-vedelme.pdf>
https://ajk.kre.hu/images/doc4/dokumentumok/A_vallalkozoi_felelosseg_buntetojogi_vonatkozasai_kiadvany.pdf
- Domokos Andrea (szerk.) Gazdasági bűn előadásainak szerkesztett változata. KRE ÁJK Budapest, 2025. özs 2023-2024. Konferencia

Vizsgatémakörök, vizsgakérdések:

1. Minősített adattal visszaélés.
2. Hamis vád. Hatóság félrevezetése. Hamis tanúzás. Hamis tanúzásra felhívás.
3. Bűnpártolás. Fogolyszökés. Ügyvédi visszaélés, Zugírászat.
4. Vesztegetés. Vesztegetés elfogadása.
5. Hivatali vesztegetés. Hivatali vesztegetés elfogadása.
6. Hivatali visszaélés, Közfeladati helyzettel visszaélés.
7. Bántalmazás hivatalos eljárásban. Kényszervallatás. Jogellenes fogvatartás
8. Hivatalos személy elleni erőszak.
9. Terrorcselekmény. Terrorcselekmény feljelentésének elmulasztása.
10. Jármű hatalomba kerítése. Bünszervezetben részvétel.
11. Közveszély okozása. Közérdekű üzem működésének megzavarása.
12. Visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel, Visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel.
13. Embercsempészés.
14. Közösség elleni uszítás. A nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása. Nemzeti jelkép megsértése. Önkényuralmi jelképek használata.
15. Rémhírterjesztés. Garázdaság. Rendbontás.
16. Közokirat-hamisítás. Hamis magánokirat felhasználása. Okirattal visszaélés
17. Lopás.
18. Rongálás. Jogtalan elsajátítás,
19. Sikkasztás. Jármű önkényes elvétele.
20. Csalás. Gazdasági csalás. Információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás.
21. Hűtlen kezelés. Hanyag kezelés.
22. Rablás. Kifosztás.
23. Zsarolás. Önbíráskodás.
24. Uzsorabűncselekmény
25. Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése. Iparjogvédelmi jogok megsértése.
26. Csődbűncselekmény.
27. Költségvetési csalás.
28. Pénzmosás.
29. Pénzhamisítás. Készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítása
30. Készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés.
31. Rossz minőség termék forgalomba hozatala. Fogyasztók megtévesztése. Versenytárs utánzása.
32. Tiltott adatszerezés. Információs rendszer vagy adat megsértése

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.

Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.

b) képességei

Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.

Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.

c) attitűdje

Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Értékelkötelezett módon használja az érdekvéonyesítés eszközeit.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): nincs

BÜNTETŐJOG IV. SZEMINÁRIUM

AJ JON240604K

Criminal Law IV. Seminary

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntetőjogi tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): társfelvétel Büntetőjog IV. előadás Büntetőjog III.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Dorang Zsanett, Dr. Vég Tímea, Dr. Fodor Balázs					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A félév során a Büntetőjog Különös Részének második felében szereplő bűncselekmények jogalkalmazási gyakorlatával ismerkednek meg a hallgatók. Ennek során elsősorban a korrupciós és hivatali, közbiztonság elleni, vagyon elleni és gazdasági bűncselekmények gyakorlat-orientált feldolgozása a cél.

A gyakorlatok során elsősorban az egyes tényállásokra vonatkozó ügyészi és bírói gyakorlat ismertetésére, jogesetmegoldására, jogviták szimulálására és jogi álláspontok ütköztetésére, érveléstechnikai gyakorlatokra, az ismeretek ellenőrzésére kerül sor.

Az elsődleges cél a bűncselekmények egyes tényállási elemeinek a mindennapok gyakorlatával történő szembesítése.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Minősített adattal visszaélés.
2. Az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények lényegi kérdései
3. Korrupciós bűncselekmények
4. Hivatali bűncselekmények
5. Hivatalos és közfeladatot ellátó személyek elleni bűncselekmények
6. Közbiztonság elleni bűncselekmények
7. Köznnyugalom elleni bűncselekmények
8. Közbizalom, közigazgatás elleni bűncselekmények
9. Vagyon elleni bűncselekmények
10. Vagyon elleni erőszakos bűncselekmények.
11. Gazdasági bűncselekmények I (pénzhamisítás, költségvetési csalás).
12. Gazdasági bűncselekmények II. (Csődbűncselekmény, Pénzmosás, Fogyasztók büntetőjogi védelme)

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A hatályos nemzeti felsőoktatásról szóló törvény és a KRE ÁJK TVSZ rendelkezéseinek megfelelően kötelező részvétel a szemináriumokon, a hiányzások maximális számát, az igazolási lehetőségeket a gyakorlatvezető határozza meg (a hiányzás azonban félévenként nem haladhatja meg a heti óraszám háromszorosát).

Az aláírás feltétele: a szemináriumok látogatása, továbbá zárthelyi dolgozat legalább elégséges (vagy megfelelt) minősítése, amennyiben az oktató dolgozatot, vagy dolgozatokat írat a félév során. Sor kerülhet ezen kívül beadandó feladatok készíttetésére.

Több dolgozat esetében a követelmény az oktató által meghatározott minimum-követelmények szerint alakul.

Kivételesen, folyamatos, kiemelkedő teljesítmény esetén a szemináriumvezető jeles vizsgaérdemjegyet megajánlhat.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Czine, Ágnes ; Domokos, Andrea; Tóth Mihály: Büntetőjog: különös rész II. Patrocinium, Budapest, 2024.
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény 2025. évi, vagy ezt követő kiadásai
- az Alkotmánybíróság második szemeszterben szereplő bűncselekményekre vonatkozó határozatai
- a Kúria büntetőjogi vonatkozású iránymutatásai az előadáson elhangzottak alapján

Ajánlott irodalom:

- A Bűnügyi Tudományok Intézete honlapján közzétett diasorozatok (Az Intézet letölthető dokumentumai - Büntetőjog IV)
- Czine, Ágnes ; Domokos, Andrea: Felkészítő a büntetőjogi záróvizsgára - 5. átdolgozott kiadás. Budapest, Magyarország : Patrocinium Kiadó (2025)
- Tóth, Mihály: Büntetőjog II.: Különös rész. Jogi Szakvizsga Könyvek, Budapest, Magyarország : Patrocinium Kiadó (2024)
- Belovics, Ervin-Molnár Gábor-Sinku Pál. Büntetőjog II. Különös rész. Orac kiadó Kft, Budapest, 2025.
- Karsai, Krisztina (szerk.) Nagykomentár a Büntető Törvénykönyvhöz, Budapest, Magyarország : Wolters Kluwer (2022) .
- Kónya István (szerk.): Magyar Büntetőjog I-III. A Kúria bíráinak kommentárja a gyakorlat számára. (A kiadvány, folyamatosan pótlapokkal aktualizálva jelenik meg) Orac. kiadó, 2025.
- Tóth, Mihály: Reflections on the Responsiveness of the Legal System in Hungary: From a Criminal Law Perspective In: Fruzsina, Gárdos-Orosz (szerk.) The Resilience of the Hungarian Legal System since 2010. A Failed Resilience Cham, Svájc : Springer Nature (2025) 240 p. pp. 89-105. , 17 p. ó (2023) , 560 p.
- Domokos Andrea (szerk.): A KRE Gazdasági Bűnözéssel foglalkozó konferenciáinak elektronikus kötetei: https://ajk.kre.hu/images/doc4/dokumentumok/Gazdalkodással_osszefuggo_kiadvany.pdf
<https://ajk.kre.hu/images/doc4/konferenciak/A-koltsegvetes-buntetojogi-vedelme.pdf>
https://ajk.kre.hu/images/doc4/dokumentumok/A_vallalkozoi_felelosseg_buntetojogi_vonatkozasai_kiadvany.pdf
- Domokos Andrea (szerk.) Gazdasági Bűnözés 2023-2024. konferencia előadásainak szerkesztett változata. KRE ÁJK Budapest, 2025.
- Domokos Andrea – Papp Petra – Wiedemann János: Jogesetek a büntetőjog köréből. Patrocinium, Budapest, 2020.
- Tóth Mihály: A bűn évezredei a művészetekben és a történelemben. Rendhagyó jogesetek – megoldásokkal. Patrocinium, Budapest, 2024.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. Minősített adattal visszaélés.
2. Hamis vád. Hatóság félrevezetése. Hamis tanúzás. Hamis tanúzásra felhívás.
3. Bűnpártolás. Fogolyszökés. Ügyvédi visszaélés, Zugírászat.
4. Vesztegetés. Vesztegetés elfogadása.
5. Hivatali vesztegetés. Hivatali vesztegetés elfogadása.
6. Hivatali visszaélés, Közfeladati helyzettel visszaélés.
7. Bántalmazás hivatalos eljárásban. Kényszervallatás. Jogellenes fogvatartás
8. Hivatalos személy elleni erőszak.
9. Terrorcselekmény. Terrorcselekmény feljelentésének elmulasztása.
10. Jármű hatalomba kerítése. Bünszervezetben részvétel.
11. Közveszély okozása. Közérdekű üzem működésének megzavarása.
12. Visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel, Visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerral.
13. Embercsempészés.
14. Közösség elleni uszítás. A nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása. Nemzeti jelkép megsértése. Önkényuralmi jelképek használata.
15. Rémhírterjesztés. Garázdaság. Rendbontás.
16. Közokirat-hamisítás. Hamis magánokirat felhasználása. Okirattal visszaélés
17. Lopás.
18. Rongálás. Jogtalan elsajátítás,
19. Sikasztás. Jármű önkényes elvétele.
20. Csalás. Gazdasági csalás. Információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás.
21. Hűtlen kezelés. Hanyag kezelés.
22. Rablás. Kifosztás.
23. Zsarolás. Önbíráskodás.
24. Uzsorabűncselekmény
25. Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése. Iparjogvédelmi jogok megsértése.
26. Csődbűncselekmény.
27. Költségvetési csalás.
28. Pénzmosás.
29. Pénzhamisítás. Kézpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítása
30. Kézpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés.
31. Rossz minőség termék forgalomba hozatala. Fogyasztók megtévesztése. Versenytárs utánzása.
32. Tiltott adatszerezés. Információs rendszer vagy adat megsértése

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
b) képességei	Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
c) attitűdje	Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
d) autonómiája és felelőssége	Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): nincs	

JOGSZOCIOLÓGIA ÉS JOGÖSSZEHASONLÍTÁS

AJ JON240605K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Sociology of Law and Comparative Law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Jog- és állambölcsélet II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): zárthelyi dolgozat sikeres megírása
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, dr. Rátkai Tímea					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy célja a jog érvényesülési mechanizmusainak megismertetése a hallgatókkal; a különböző jogrendszerek sajátosságainak bemutatása és különbségeik kiemelése; a jog alkalmazásával, a jogi eljárások lefolytatásával, a jogászai szakmákkal kapcsolatos empirikus tényadatok és folyamatleírások ismertetése, és mindezek okainak és társadalmi hatásainak bemutatása – részint a jog hatékonyabb gyakorlati alkalmazásának elősegítése, részint az általános jogászai műveltség elmélyítése érdekében.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A jogszociológia és a jog-összehasonlítás diszciplináris jellemzői. A jogszociológiai gondolkodás és a jog-összehasonlítás kialakulása és fejlődése. (PB 324-335.; BA 11-29.)
2. A jogrendszerek kialakulása, felosztása és a főbb jogrendszerek jellemzői. (SzM 137-173., BA/BM 9-40., 58-69., 77-87., 90-103., 126-136., 190-204.)
3. A jogászság szociológiája – történeti és jog-összehasonlító aspektusból. NZs 69-77.; PB 46-49, 127-139, 338-351.; BA/BM 40-46., 73-77., 117-124., 140-143.)
4. A jogászai szakmák magyarországi helyzete, problémái és kihívásai. (FM)
5. Bíróságok, kvázi-bíróságok, egyéb jogalkalmazó szervek. A hivatásos bírák és a laikus bírák szerepe az ítélkezésben. A bírói függetlenség érvényesülése. A bírósági döntéshozatal sajátosságai, az ítélkezést befolyásoló tényezők. (BA 111-145. és 176-206., BM/VE 67-83.; PB 418-423)
6. Eljárászociológia. (PB 355-365.; BA/BM 87-89., 103-116., 136-140.)
7. Alternatív vitarendezési mechanizmusok. (PB 365-376.; BM/VE 103-121.)
8. Jogismeret, jogi attitűd, jogtudat. (BM/VE 123-143.). Kártérítési expanzió (PB 395-403.)
9. A jog elérhetősége. (PB 376-395.; BM/VE 85-101.)
10. A jogi oktatás. A jogtudomány. (PB 52-58.; BM/VE 144-156.; TJZ, bevezető fejezet; BA/BM 69-73., SzM 35-57.)
11. A modern jog változásai; a modern jog jogszociológiai jellemzői. (BM/VE 157-173.)
12. Konzultáció.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

zárthelyi dolgozat megírása

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

PB: Pokol Béla: Jogelmélet – Társadalomtudományi Trilógia II. Budapest, Századvég, 2005 (internet: http://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/10429/ssoar-2005-pokol-jogelmélet_tarsadalomtudományi_trilogia_ii.pdf?sequence=1), 46-49., 52-58., 127-139., 324-403. és 418-423. o. között
BA: Badó Attila (szerk.): Jogszociológiai alapismeretek. Pro Talenti Universitatis Alapítvány, 2020, 11-29., 111-145. és 176-206. o.
BM/VE: Bencze Mátyás – Vinnai Edina (szerk.): Jogszociológiai előadások, 67-173. o.
BA/BM: Badó Attila – Bencze Mátyás: Betekintés a jogrendszerek világába. Studio Batiq, 2007, 9-143., 190-204. o.

SzM: Szabó Miklós: Bevezetés a jog- és államtudományokba. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012, 35-57., 137-173. NZs: Nagy Zsolt: Jogszociológiai irányvonalak. Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2016., 69-77. o. TJZ: Tóth J. Zoltán: Az amerikai jogi oktatók helyzete, lehetőségei és tipikus életpályája c. tanulmányából „A jogásszá válás feltételei” c. bevezető fejezet. Jogelméleti Szemle (jesz.ajk.elte.hu), 2006/1. szám. FM: Fónai Mihály: A jogászok szociológiai jellemzői. (https://jog.tk.hu/uploads/files/36_Fonai_Mihaly.pdf)
Ajánlott irodalom: Kulesár Kálmán: A jogszociológia alapjai. Gondolat Kiadó, Budapest, 1976. Kengyel Miklós: Perkulturáció. Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 2011. H. Szilágyi István: Jogtudat-kutatások a magyar kriminológiában. MTA Law Working Papers, 2025/5 Max Weber: Gazdaság és társadalom 2/2. (Jogszociológia). KJK, Budapest, 1995. Pokol Béla: A bírói hatalom. Századvég Kiadó, Budapest, 2003. Badó Attila – Loss Sándor – H. Szilágyi István – Zombor Ferenc: Bevezetés a jogszociológiába. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2000 Róbert Péter – Fekete Balázs: Ki ellen nyerne meg Ön egy pert? Attitűdök jogról, bizalomról rétegződési nézőpontból. MTA Law Working Papers, 2016/10. Pokol Béla: Szociológiailag. Századvég Kiadó, Budapest, 2004. Maczonkai Mihály: Jogszociológia. Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 2010. Hunyady György – Berkics Mihály: A jog szociálpszichológiája. ELTE PPK, Budapest, 2016. Sáriné Simkó Agnes: A mediáció – A közvetítői tevékenység. HVG-ORAC, Budapest, 2006. Nagy Zsolt: Korunk jogászokképzési rendszerei. Jogelméleti Szemle, 2005/1. szám. Fleck Zoltán: Bíróságok mérlegen. Pallas Akadémia, 2008. Badó Attila – Feleky Gábor – Lőrinczi János: Reprezentativitás a magyar ülnökrendszerben. Egy empirikus vizsgálat alapkérdése I. MTA Law Working Papers, 2016/6. Pokol Béla: A jogi oktatás mint a jogrendszer része. Jogelméleti Szemle (jesz.ajk.elte.hu), 2001/1. szám. Sulyok Tamás: Az ügyvédi hivatás alkotmányjogi helyzete. Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2015. Bencze Mátyás: Elvek és gyakorlatok. Gondolat Kiadó, Budapest, 2011. Jakab András – Menyhárt Attila (szerk.): A jog tudománya. HVG-ORAC, Budapest, 2015. Nagy Zsolt: A jogi oktatás fejlődése és aktuális kérdései. Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2007. Tóth J. Zoltán: Az amerikai jogi oktatók helyzete, lehetőségei és tipikus életpályája c. tanulmányából „A jogásszá válás feltételei” c. bevezető fejezet. Jogelméleti Szemle (jesz.ajk.elte.hu), 2006/1. szám. H. Szilágyi István – Badó Andrea: Ha nem vagyunk úriemberek, azzal sincs baj... Adalékok a magyar ügyvédség önképének vázlatához. MTA Law Working Papers, 2017/4.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait. b) képességei – Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. – Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. – Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖZIGAZGATÁSI JOG IV.					
AJ JON240606K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Administrative law IV.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog III.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Közigazgatási jog IV. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Rixer Ádám, Dr. Móré Sándor, Dr. Csáki-Hatalovics Gyula, Dr. Nagy Attila Mihály, Dr. Szabó Annamária Eszter, Dr. Molnár Péter					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Közigazgatási jog I., a Közigazgatási jog II. és a Közigazgatási jog III. c. tárgyak által megteremtett fogalmi keretekre, dogmatikai alapokra és a hatósági fórumrendszerek ismeretére, a közigazgatás személyi állományával kapcsolatos és egyéb elméleti, valamint kifejezetten eljárásjogi tudásokra alapítottan e félévben immár mód nyílik az egyes igazgatási (szakigazgatási) területek részletező bemutatására is. Az áttekintés nem lehet teljeskörű; a kiválasztott igazgatási területek részben a területek társadalmi jelentősége, a jogi-igazgatási megoldások eredetisége, illetve a tárgyat gondozó tanszék munkatársainak speciális szakértelme alapján kerültek a tematikába. Ezen stúdium keretében szerzett készségek és ismeretek megalapozzák a későbbi önálló problémamegoldást és munkavégzést is.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:					
1. Tájékoztató, követelmények ismertetése. A szakigazgatás fogalma. 2. EU és közigazgatás. Igazságügyi igazgatás 3. A sport igazgatása. 4. A rendészet fogalma, tartalma. A rendőrségi és nemzetbiztonsági igazgatás. 5. Szabálysértési eljárás. 6. A honvédelmi igazgatás. 7. A közbeszerzésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok. 8. Építésügyi igazgatás. Természetvédelmi igazgatás. 9. Választási igazgatás. 10. A kulturális igazgatás egyes területei. 11. Oktatásügyi igazgatás. 12. Egészségügyi igazgatás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív tanórai jelenlét, zárthelyi(k) eredményes teljesítése					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Közigazgatási jog – Szakigazgatásaink elmélete és működése (szerk.: Lapsánszky András), Volters Kluwer Kiadó, Budapest, 2020.					
Ajánlott irodalom:					
– Csáki-Hatalovics Gyula Balázs: A természetvédelem közjogi szabályozásának történeti töredékei Magyarországon. In: Köbel Szilvia - Rixer Ádám (szerk.): 70 Studia in honorem László Trócsányi. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2026, 83-90. – Móré Sándor: Szabálysértési jog. Budapest, Patrocinium, 2024. – Nagy Attila Mihály: A választási eljárás egyes kihívásai, tapasztalatai. KÖZIGAZGATÁSTUDOMÁNY, 2023, 3 (1), 5-19. DOI: 10.54200/kt.v3i1.25 – Rixer, Ádám: Freedom of Conscience of Teachers in Hungary. In: Csink, Lóránt (szerk.): Freedom of Conscience in the Institutional Aspect. Varsó, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, 2024, 57-81. DOI: 10.32041/9788367149730/3 – Szabó Annamária Eszter: Az építészetről szóló törvény mint kódex. In: Köbel Szilvia – Rixer Ádám (szerk.): 70 Studia in honorem László Trócsányi. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2026. 449-462.					

- Szabó Annamária Eszter: Az egészségügyi ellátás visszautasításához való jog. *MAGYAR JOG*, 2025, 72 (3), 186-190. DOI: 10.59851/mj.72.03.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. A szakigazgatás fogalma
2. A rendészet fogalma, tartalma, sajátosságai.
3. A rendőrség feladata, hatáskörei, szervezete.
4. A rendőrség személyi állománya.
5. A rendőri kényszerítő eszközök.
6. A rendőri intézkedések.
7. A rendőrség titkos információgyűjtése.
8. A rendőri intézkedések elleni jogorvoslatok.
9. A nemzetbiztonság: igazgatás feladata, hatáskörei, szervezete.
10. A nemzetbiztonsági szolgálatok titkos információgyűjtése. Parlamenti ellenőrzés.
11. A honvédelmi igazgatás irányítása, feladat, hatáskör, szervezet.
12. Honvédelmi kötelezettségek.
13. Kormányzati döntés előkészítés és koordináció az uniós ügyekben.
14. Igazságügyi igazgatás.
15. Választási igazgatás.
16. A szabálysértés miatt eljáró hatóságok. A bíróság, mint szabálysértési ügyekben eljáró szerv.
17. Kényszerintézkedések a szabálysértési eljárásban.
18. Jogorvoslat a szabálysértési eljárásban.
19. Az építési folyamat szabályozása.
20. Az egészségügyi igazgatás szervezetrendszere, betegjogok.
21. Az egészségügyi szolgáltatást ellátó szervek, az ellátórendszer. Közegészségügy, járványügy.
22. A kulturális igazgatás funkciói; ágazatai.
23. A kulturális igazgatás intézményrendszere, a kulturális örökség védelme.
24. A közgyűjtemények igazgatása.
25. Az oktatási igazgatás szervei, állami és önkormányzati feladatok.
26. A közoktatás-köznevelés
27. A felsőoktatás rendszere. A szakképzés.
28. Természetvédelmi igazgatás.
29. A közbeszerzésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok.
30. Sportigazgatás.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
- Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.

b) képességei

- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.
- Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.

c) attitűdje

- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászi szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -

Az értékelés módszere: írásbeli, illetve szóbeli vizsga (nem vegyes vizsga). Legalább két írásbeli, illetve legalább egy szóbeli vizsgaalkalom (nem vegyes vizsga), illetve további egy szóbeli utóvizsgaalkalom lesz. Az első két vagy három vizsga írásbeli, a többi szóbeli. Az írásbeli vizsgákon a hallgatók több kérdésből álló feladatlapot oldanak meg. Az elégséges érdemjegyhez legalább 60% + 1 pontot kell szerezni. Ün. beugró kérdés nincs. A számonkérés tárgyát a jegyzet anyaga, az előadások anyaga és az előadó által a félév során meghatározott jogszabályok (jogszabályhelyek) képezik.

**Magyarázatok*

KÖZIGAZGATÁSI JOG IV. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240607K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Administrative law IV. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog III.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Közigazgatási jog IV. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Rixer Ádám, Dr. Móré Sándor, Dr. Csáki-Hatalovics Gyula, Dr. Nagy Attila Mihály, Dr. Szabó Annamária Eszter, Dr. Molnár Péter					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Közigazgatási jog I., a Közigazgatási jog II. és a Közigazgatási jog III. c. tárgyak által megteremtett fogalmi keretekre, dogmatikai alapokra és a hatósági fórumrendszerek ismeretére, a közigazgatás személyi állományával kapcsolatos és egyéb elméleti, valamint kifejezetten eljárásjogi tudásokra alapítottan e félévben immár mód nyílik az egyes igazgatási (szakigazgatási) területek részletező bemutatására is. Az áttekintés nem lehet teljeskörű; a kiválasztott igazgatási területek részben a területek társadalmi jelentősége, a jogi-igazgatási megoldások eredetisége, illetve a tárgyat gondozó tanszék munkatársainak speciális szakértelme alapján kerültek a tematikába. Ezen stúdium keretében szerzett készségek és ismeretek megalapozzák a későbbi önálló problémamegoldást és munkavégzést is.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:					
1. Tájékoztató, követelmények ismertetése. A szakigazgatás fogalma. 2. EU és közigazgatás. Igazságügyi igazgatás 3. A sport igazgatása. 4. A rendészet fogalma, tartalma. A rendőrségi és nemzetbiztonsági igazgatás. 5. Szabálysértési eljárás. 6. A honvédelmi igazgatás. 7. A közbeszerzésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok. 8. Építésügyi igazgatás. Természetvédelmi igazgatás. 9. Választási igazgatás. 10. A kulturális igazgatás egyes területei. 11. Oktatásügyi igazgatás. 12. Egészségügyi igazgatás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív tanórai jelenlét, zárthelyi(k) eredményes teljesítése					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Közigazgatási jog – Szakigazgatásaink elmélete és működése (szerk.: Lapsánszky András), Volters Kluwer Kiadó, Budapest, 2020.					
Ajánlott irodalom:					
– Csáki-Hatalovics Gyula Balázs: A természetvédelem közjogi szabályozásának történeti töredékei Magyarországon. In: Köbel Szilvia - Rixer Ádám (szerk.): 70 Studia in honorem László Trócsányi. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2026, 83-90. – Móré Sándor: Szabálysértési jog. Budapest, Patrocinium, 2024. – Nagy Attila Mihály: A választási eljárás egyes kihívásai, tapasztalatai. KÖZIGAZGATÁSTUDOMÁNY, 2023, 3 (1), 5-19. DOI: 10.54200/kt.v3i1.25 – Rixer, Ádám: Freedom of Conscience of Teachers in Hungary. In: Csink, Lóránt (szerk.): Freedom of Conscience in the Institutional Aspect. Varsó, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, 2024, 57-81. DOI: 10.32041/9788367149730/3					

– Szabó Annamária Eszter: Az építészetéről szóló törvény mint kódex. In: Köbel Szilvia – Rixer Ádám (szerk.): <i>70 Studia in honorem László Trócsányi</i>. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2026, 449-462. – Szabó Annamária Eszter: Az egészségügyi ellátás visszautasításához való jog. <i>MAGYAR JOG</i>, 2025, 72 (3), 186-190. DOI: 10.59851/mj.72.03.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1. A szakigazgatás fogalma 2. A rendészet fogalma, tartalma, sajátosságai. 3. A rendőrség feladata, hatáskörei, szervezete. 4. A rendőrség személyi állománya. 5. A rendőri kényszerítő eszközök. 6. A rendőri intézkedések. 7. A rendőrség titkos információgyűjtése. 8. A rendőri intézkedések elleni jogorvoslatok. 9. A nemzetbiztonság: igazgatás feladata, hatáskörei, szervezete. 10. A nemzetbiztonsági szolgálatok titkos információgyűjtése. Parlamenti ellenőrzés. 11. A honvédelmi igazgatás irányítása, feladat, hatáskör, szervezet. 12. Honvédelmi kötelezettségek. 13. Kormányzati döntés előkészítés és koordináció az uniós ügyekben. 14. Igazságügyi igazgatás. 15. Választási igazgatás. 16. A szabálysértés miatt eljáró hatóságok. A bíróság, mint szabálysértési ügyekben eljáró szerv. 17. Kényszerintézkedések a szabálysértési eljárásban. 18. Jogorvoslat a szabálysértési eljárásban. 19. Az építési folyamat szabályozása. 20. Az egészségügyi igazgatás szervezetrendszere, betegjogok. 21. Az egészségügyi szolgáltatást ellátó szervek, az ellátórendszer. Közegészségügy, járványügy. 22. A kulturális igazgatás funkciói; ágazatai. 23. A kulturális igazgatás intézményrendszere, a kulturális örökség védelme. 24. A közgyűjtemények igazgatása. 25. Az oktatási igazgatás szervei, állami és önkormányzati feladatok. 26. A közoktatás-köznevelés 27. A felsőoktatás rendszere. A szakképzés. 28. Természetvédelmi igazgatás. 29. A közbeszerzésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok. 30. Sportigazgatás.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. – Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. b) képességei – Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára. – Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására. – Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. – Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. – Felismeri a jogilag releváns információkat. c) attitűdje – Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére. – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -

Az értékelés módszere: írásbeli, illetve szóbeli vizsga (nem vegyes vizsga). Legalább két írásbeli, illetve legalább egy szóbeli vizsgaalkalom (nem vegyes vizsga), illetve további egy szóbeli utóvizsgaalkalom lesz. Az első két vagy három vizsga írásbeli, a többi szóbeli. Az írásbeli vizsgákon a hallgatók több kérdésből álló feladatlapot oldanak meg. Az elégséges érdemjegyhez legalább 60% + 1 pontot kell szerezni. Ün. beugró kérdés nincs. A számonkérés tárgyát a jegyzet anyaga, az előadások anyaga és az előadó által a félév során meghatározott jogszabályok (jogszabályhelyek) képezik.

**Magyarázatok*

MUNKAJOG II.					
AJ JON240608K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Labour Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Munkajog I.; Munkajog II. szeminárium társfelvétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Munkajog II. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kun Attila Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Kun Attila Sándor		Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli			
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Munkajog II. tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgató – építve a Munkajog I. ismeretanyagára – képes legyen: - eligazodni a munkavégzésre vonatkozó individuális és kollektív munkajogi szabályokban (versenyszféra, közszféra) és a munkaügyi igazgatás fontosabb szabályai között, - e félévben megismerje a munkaviszony megszűnésének/megszüntetésének, a munkajogi kártérítési felelősségnek, a kollektív munkajognak, az atipikus munkajogviszonyoknak, a munkaügyi vitáknak, a közszféra munkajogának és a munkaügyi igazgatásnak / állami munkaügyi politikának a főbb szabályait, - tudjon alapvető munkajogi iratokat szerkeszteni, illetve alapvető munkajogi jogesetekben álláspontot kialakítani, megoldani, - ismerje a munkaadó és a munkavállaló jogait és kötelességeit és a fenti témákhoz kapcsolódó bírósági gyakorlat főbb irányait, - képes legyen eligazodni és különbséget tenni az individuális és a kollektív munkajog szabályozása között, stb.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
• A munkaviszony megszűnése, megszüntetése 1. • A munkaviszony megszűnése, megszüntetése 2. • A munkajogi felelősség rendszere; A munkavállaló kártérítési felelőssége • A munkáltató kártérítési felelőssége • A munkaügyi kapcsolatok és a kollektív munkajog fogalma, rendszere és alanyai; országos érdekegyeztetés és ágazati párbeszéd • A szakszervezet • Kollektív tárgyalás, Kollektív szerződés • Participáció, Üzemi tanács • A munkaügyi viták rendszere és sajátosságai • Sztrájk • A munkaviszony egyes különös típusaira vonatkozó szabályok, atipikus munkaviszonyok • Közszféra munkajogának alapkérdései (Kit., Kttv., Kjt.) • Munkavédelem, Munkaügyi ellenőrzés • Konzultáció					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					

részvétel a szemináriumokon	– kötelező óralátogatás (max. 3 hiányzás) – írásbeli zárthelyi dolgozatok teljesítése (min. 1db / félév) – kötelezően beadandó okiratok, jogesetmegoldások teljesítése – szemeszterenként min. 1 db. tárgyaláslátogatás kötelező jelleggel – egyéb, a szemináriumvezető által kijelölt egyéni, illetve csoportos feladatok teljesítése (pl. kiselőadások)
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
– Előadások anyaga – TANKÖNYV, vagylagosan (a Hallgató választása alapján): • Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, VI. átdolgozott, frissített kiadás, 2025 • Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020. Letölthető: https://nkerepo.unike.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1 – Munkajogi Példatár (szerk.: Hajdú József-Kun Attila), KRE ÁJK, Patrocínium Kiadó, 2012. Bp – Kijelölt anyagok	
Ajánlott irodalom:	
– Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, 2019. – Munkajog (szerk.: Hajdú József-Kun Attila), SZTE ÁJK - Patrocínium Kiadó, 2014. Bp.-Szeged – Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020. Letölthető: https://nkerepo.unike.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1 – Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György: Nagykommentár a munka törvénykönyvéhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2019. – Pál Lajos – Lőrincz György – Kozma Anna: A Munka Törvénykönyvének magyarázata. Budapest, HVG-ORAC, 2020. – Halmos Szilvia – Petrovics Zoltán: Munkajog. Budapest, Nemzeti Közszerkesztési Egyetem, Közigazgatás-tudományi Kar, 2014. – Cséffán József: A munka törvénykönyve magyarázata, Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2016. – Kiss György: Munkajog, Osiris, 2005 – A munkajog nagy kézikönyve Complex Kiadó Bp. 2008. – Munkajogi alapismeretek, Szerző: Ferencz Jácint, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor, Göndör Éva, 2016, ELTE Eötvös Kiadó Kft. – Ferencz Jácint (szerk.): A munkaügyi kapcsolatok joga Magyarországon, Gondolat Kiadó, Budapest, 2019, Letölthető: https://kamt.sze.hu/downloadmanager/details/id/34839/m/3620	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
SZIGORLATI KÉRDÉSKÖRÖK MUNKAJOGBÓL • A munkajog fogalma, rendszere; A munkaviszonyra vonatkozó szabályok rendszere és a munkajog jogforrások rendszere; Az Mt. hatálya – A munkajogra vonatkozó kollíziós szabályok • A munkaviszony elhatárolása az egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyoktól, a munkavégzés alapjául szolgáló szerződések minősítése • A munkajog kialakulásának magyar története • A munkajog kialakulásának nemzetközi története • A munkajog alapelvei. Értelmezési alapelvek. Általános magatartási követelmények	

- Személyiségi jogok védelme a munkajogban. Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség biztosítása a munkajogban. Adatkezelés.
- A Módosított Európai Szociális Charta alapvető sajátosságai, munkajogra vonatkozó cikkelyei, ellenőrzési mechanizmusa
- A jognyilatkozatok; a jognyilatkozatok megtételének módja. Az érvénytelenség. A határidő és az időtartam számítása
- A munkaviszony alanyai (A munkavállaló jogalanyisága – általános és különös munkavállalási feltételek; A munkáltató jogalanyisága, a munkáltatói jogkör és gyakorlása; a képviselő szabályai); A fiatal munkavállalók védelme
- A munkaviszony létesítése; A munkaszerződés; A munkaszerződés tartalmi elemei; A munkaszerződés alakszerűsége; A munkáltató írásbeli tájékoztatási kötelezettsége; A munkaviszony kezdete
- A munkaszerződés teljesítése; Alapvető kötelezettségek; Mentés a munkavégzési kötelezettség alól
- Az utasítás teljesítésének megtagadása; Jogkövetkezmények a munkavállaló vétke kötelezettségszegéséért
- A munkaszerződés módosítása; A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás szabályai, Posting
- A munkáltató személyében bekövetkező változás
- A munkaviszony megszűnésének és megszüntetésének rendszere és általános szabályai; A munkaviszony megszűnésének esetei; A munkaviszony megszüntetése közös megegyezéssel; A határozott időtartamú munkaviszony megszüntetése
- A felmondás általános szabályai, a munkáltató felmondása; a felmondás alakisága, a felmondás indokolása, felmondási okok és a felmondás közlése; a munkavállaló felmondása
- A felmondási tilalmak és a felmondás korlátozása; a felmondási idő; A csoportos létszámcsökkenésre vonatkozó általános szabályok
- Azonnali hatályú felmondás
- A végkielégítés rendeltetése, jogosultsági feltételei és mértéke; Eljárás a munkaviszony megszűnése, illetve megszüntetése esetén
- A munkaviszony jogellenes megszüntetése és a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei
- A munkaidőre vonatkozó szabályozás és fogalomrendszere; a napi munkaidő; a részmunkaidő; a munkaidőkeret. A munka- és pihenőidő nyilvántartása
- A munkaidő-beosztás szabályai; a munkaszüneti napi és a vasárnapi munkavégzés (és díjazása)
- Rendkívüli munkaidő; ügyelet és készenlét, illetve díjazásuk
- A pihenőidők rendszere; a munkaközi szünet, a napi pihenőidő, heti pihenőnap és pihenőidő
- A szabadság (a szabadságra jogosító idők; alap- és pótszabadságok stb.), és a szabadság kiadásának rendje
- A betegszabadság; szülési szabadság; szülői szabadság; apasági szabadság; fizetés nélküli szabadság
- A munka díjazása; a munkabér és fajtái; bérrendszerek; az alaphér megállapítása; teljesítménybérezés; megállapodás a munkabérben; egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elve
- A prémium; a jutalom; a jutalék; a bérpótlékok szabályai; díjazás munkavégzés hiányában
- A távolléti díj; A kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum
- A munkabér védelmének szabályai
- A munkavállalói kártérítési felelősség rendszere, a felelősség általános szabályai, többek együttes károkozása
- A megőrzési felelősség és a megőrzési felelősség alóli mentesülés, a pénztárosok, pénz- és értékezők felelőssége; A munkavállalói biztosíték
- A leltárhiányért való felelősség
- A munkáltató kártérítési felelősségének alapvető kérdései és rendszere (munkaviszonnyal való összefüggés, okozati összefüggés, mentesülés a felelősség alól, kármegosztás stb.)
- A munkavállaló egészsége vagy testi épsége megsértésével okozott kárért fennálló felelősség; Munkavédelmi és társadalombiztosítási összefüggések.
- A munkáltató felelőssége a munkahelyre bevitt dolgokban keletkezett kárért; A munkáltató felelőssége a munkaviszonnyal összefüggő egyéb károkozás esetén
- A kártérítés mértéke és módja; A kártérítési igény érvényesítése. A polgári jogi szabályok szerepe a munkajogi kártérítési felelősség kapcsán
- Az atipikus munkaviszonyok általános kérdései; A határozott idejű munkaviszony; Munkavégzés behívás alapján; A munkakör megosztása; Több munkáltató által létesített munkaviszony
- A távmunkavégzés; A bedolgozói jogviszony; Az egyszerűsített foglalkoztatásra vagy alkalmi munkára irányuló munkaviszony
- A köztulajdonban álló munkáltatóval fennálló munkaviszony; A vezető állású munkavállaló; A cselekvőképtelen munkavállaló
- A munkaerő-kölcsönzés
- A versenytildalmi megállapodás; Tanulmányi szerződés

- A munkaügyi kapcsolatok fogalma, rendszere és általános szabályai; az országos érdekegyeztetés rendszere és problematikája; az ágazati párbeszéd.
- A szakszervezetek kialakulása, fogalma, jogállása és típusai; a szakszervezet jogosultságai és a munkáltató kötelezettségei a szakszervezet(ek) vonatkozásában; a szakszervezeti tisztségviselő munkajogi védelme
- A kollektív szerződés fogalma, rendeltetése, főbb jellemzői; A kollektív szerződés munka törvénykönyvi szabályai (megkötése, tartalma, hatálya, megszűnése stb.)
- A kollektív szerződés és az üzemi megállapodás szerepe a munkajog jogforrási rendszerében
- A munkavállalók részvételi jogának fogalma, rendeltetése, intézményrendszere (üzemi tanács, üzemi megbízott); elhatárolás a szakszervezettől; az Európai Üzemi Tanács
- Az üzemi tanács általános szabályai és választása; Az üzemi tanács működése, az üzemi tanács feladata és jogkörei
- A munkaügyi vita fogalma, rendszere; Az alternatív vitamegoldási rendszer fogalma, főbb típusai a munkajogban; Kollektív munkaügyi vita fogalma és sajátosságai; A kollektív munkaügyi vita elintézése
- A munkajogi igény érvényesítése és a munkaügyi jogviták elintézése
- A sztrájk fogalma, fajtái és a kizárás jogintézménye; a sztrájk hazai szabályozása
- Az állam munkavédelmi feladatai és a végrehajtásért felelős szervek; A munkáltatók és a munkavállalók kötelezettségei és jogai az egészség nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításában
- A foglalkoztatás felügyelet. A „munkaügyi ellenőrzés” célja, személyi és tárgyi hatálya, eljárása, intézmény-és szankciórendszere.
- Az Európai Unió munkajogi szabályozásának fejlődése és alapvető sajátosságai, főbb szabályozási területei
- A nemzetközi munkajog alapvető szabályozása és intézményrendszere (ILO)
- A közszféra munkajogának alapkérdései, szerkezete, jogforrásai, eltérő sajátosságai, az egyes törvények hatálya, elhatárolási kérdések; Munkaügyi kapcsolatok, kollektív munkajog a közszférában
- A jogviszony létesítése, módosítása, megszűnése és megszüntetése a közszféra munkajogában – eltérő sajátosságok (Kjt., Kttv, Kit.)
- Előmeneteli és illetményrendszer a közszférában (Kjt., Kttv., Kit.); Anyagi és fegyelmi felelősség a közszférában; A közszférabeli munkavégzésre vonatkozó egyes speciális rendelkezések (pl. létszámgazdálkodás, minősítés és teljesítményértékelés, képzés, összeférhetetlenség, hivatásetica stb.)

KÖTELEZŐ JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE:

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (a vizsga napján hatályos szöveg!)

Továbbá:

- 2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról, Kit. (csak a tételsorhoz kapcsolódó rendelkezések lényege)
- 2011. évi CXCV. törvény a közszolgálati tisztviselőkről, Kttv. (csak a tételsorhoz kapcsolódó rendelkezések lényege)
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról, Kjt. (csak a tételsorhoz kapcsolódó rendelkezések lényege)
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény (III. Fejezet); 115/2021. (III. 10.) Korm. rendelet a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság tevékenységéről (főbb rendelkezések)
- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- 1989. évi VII. törvény a sztrájkokról
- 2009. évi VI. törvény a Módosított Európai Szociális Karta kihirdetéséről
- 1994. évi LXVI. törvény a Bérgarancia Alapról
- 2003. évi XXI. törvény az európai üzemi tanács létrehozásáról, illetve a munkavállalók tájékoztatását és a velük való konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról
- Aktuális Korm. rendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról
- A munkába járással kapcsolatos utazási költségterítésről 39/2010. (II.26.) Kormány- rendelet
- „Róma I. rendelet”: az Európai Parlament és a Tanács 2008. július 17-i 593/2008/EK rendelete, a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról – a kollíziós munkajogi részhez, különösen a joganyag rendszere és az egyéni munkaszerződésekre vonatkozó részei (8. cikk).
- A Pp. vonatkozó részei (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról; XXXIX. FEJEZET: Munkaügyi Perek)

- 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
- 2011. évi XCIII. törvény a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról
- 2010. évi LXXV. törvény (Efo.tv.) az Egyszerűsített foglalkoztatásról
- 2009. évi LXXIV. törvény az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről
- 2012. évi LXXXVI. törvény a munka törvénykönyvéről szóló [2012. évi I. törvény](#) hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról (Mth.)

KÖTELEZŐ TANANYAG (JEGYZET):

Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, VI. átdolgozott, frissített kiadás, 2025.

vagy: Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020.

Letölthető: https://nkerepo.unike.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1

Hajdú József - Kun Attila (szerk.): Munkajog, 2014, Patrocinium, SZTE ÁJK-KRE.

Figyelem:

- A jegyzet / tankönyv a hatályos jogszabálysöveggel együtt értelmezendő!
- Az előadásokon elhangzottak is a vizsga részét képezik!

Tansegédlet: Hajdú József - Kun Attila (szerk.): Munkajogi Példatár, 2012, Patrocinium Kft.

KÖVETELMÉNYEK:

Írásbeli “beugró” minimumkérdések + Szóbeli vizsga (tételsor alapján)

Az írásbeli “beugró” (minimumkérdések) teljesítése után jogosult a hallgató megkezdeni a szóbeli vizsgát, tételt húzni. A szóbeli vizsgán 1 db tételből kell vizsgázni.

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György: Nagykomentár a munka törvénykönyvéhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2019.
- Pál Lajos – Lőrincz György – Kozma Anna: A Munka Törvénykönyvének magyarázata. Budapest, ORAC, 2023.
- Halmos Szilvia – Petrovics Zoltán: Munkajog. Budapest, Nemzeti Közszerzői Egyetem, Közigazgatás-tudományi Kar, 2014.
- Cséffán József: A munka törvénykönyve magyarázata, Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2024.
- Kiss György: Munkajog, Osiris, 2005
- A munkajog nagy kézikönyve Complex Kiadó Bp. 2008.
- Munkajogi alapismeretek, Szerző: Ferencz Jácint, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor, Göndör Éva, 2025, ELTE Eötvös Kiadó Kft.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
 - Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
 - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
- b) képességei
 - Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
 - Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
 - Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- c) attitűdje
 - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
 - Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.

- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére. d) autonómiája és felelőssége- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.- Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

MUNKAJOG II. SZEMINÁRIUM

AJ JON240609K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Labour Law II. Seminar

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 1	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Munkajog I.; Munkajog II. szeminárium társfelvétel	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kun Attila Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Kun Attila Sándor					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Munkajog II. tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgató – építve a Munkajog I. ismeretanyagára – képes legyen:

- eligazodni a munkavégzésre vonatkozó individuális és kollektív munkajogi szabályokban (versenyszféra, közszféra) és a munkaügyi igazgatás fontosabb szabályai között,
- e félévben megismerje a munkaviszony megszűnésének/megszüntetésének, a munkajogi kártérítési felelősségnek, a kollektív munkajognak, az atipikus munkajogviszonyoknak, a munkaügyi vitáknak, a közszféra munkajogának és a munkaügyi igazgatásnak / állami munkaügyi politikának a főbb szabályait,
- tudjon alapvető munkajogi iratokat szerkeszteni, illetve alapvető munkajogi jogesetekben álláspontot kialakítani, megoldani,
- ismerje a munkaadó és a munkavállaló jogait és kötelezségeit és a fenti témákhoz kapcsolódó bírósági gyakorlat főbb irányait,
- képes legyen eligazodni és különbséget tenni az individuális és a kollektív munkajog szabályozása között, stb.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- A munkaviszony megszűnése, megszüntetése 1.
- A munkaviszony megszűnése, megszüntetése 2.
- A munkajogi felelősség rendszere; A munkavállaló kártérítési felelőssége
- A munkáltató kártérítési felelőssége
- A munkaügyi kapcsolatok és a kollektív munkajog fogalma, rendszere és alanyai; országos érdekegyeztetés és ágazati párbeszéd
- A szakszervezet
- Kollektív tárgyalás, Kollektív szerződés
- Participáció, Üzemi tanács
- A munkaügyi viták rendszere és sajátosságai
- Sztrájk
- A munkaviszony egyes különös típusaira vonatkozó szabályok, atipikus munkaviszonyok
- Közszféra munkajogának alapkérdései (Kit., Kttv., Kjt.)
- Munkavédelem, Munkaügyi ellenőrzés
- Konzultáció

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

részvétel a szemináriumokon

	– kötelező óralátogatás (max. 3 hiányzás) – írásbeli zárthelyi dolgozatok teljesítése (min. 1db / félév) – kötelezően beadandó okiratok, jogesetmegoldások teljesítése – szemeszterenként min. 1 db. tárgyaláslátogatás kötelező jelleggel – egyéb, a szemináriumvezető által kijelölt egyéni, illetve csoportos feladatok teljesítése (pl. kiselőadások)
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
	– Előadások anyaga – TANKÖNYV, vagylagosan (a Hallgató választása alapján): • Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, VI. átdolgozott, frissített kiadás, 2025. • Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020. Letölthető: https://nkerepo.unike.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1 – Munkajogi Példatár (szerk.: Hajdú József-Kun Attila), KRE ÁJK, Patrocínium Kiadó, 2012. Bp – Kijelölt anyagok
Ajánlott irodalom:	
	– Munkajog (szerk.: Hajdú József-Kun Attila), SZTE ÁJK - Patrocínium Kiadó, 2014. Bp.-Szeged. – Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, VI. átdolgozott, frissített kiadás, 2025. – Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020. Letölthető: https://nkerepo.unike.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1 – Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György: Nagykommentár a munka törvénykönyvéhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2019. – Pál Lajos – Lőrincz György – Kozma Anna: A Munka Törvénykönyvének magyarázata. Budapest, HVG-ORAC, 2020. – Halmos Szilvia – Petrovics Zoltán: Munkajog. Budapest, Nemzeti Közszerkesztési Egyetem, Közigazgatás-tudományi Kar, 2014. – Cséffán József: A munka törvénykönyve magyarázata, Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2016. – Kiss György: Munkajog, Osiris, 2005 – A munkajog nagy kézikönyve Complex Kiadó Bp. 2008. – Munkajogi alapismeretek, Szerző: Ferencz Jácint, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor, Göndör Éva, 2016, ELTE Eötvös Kiadó Kft. – Ferencz Jácint (szerk.): A munkaügyi kapcsolatok joga Magyarországon, Gondolat Kiadó, Budapest, 2019, Letölthető: https://kamt.sze.hu/downloadmanager/details/id/34839/m/3620
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
SZIGORLATI KÉRDÉSKÖRÖK MUNKAJOGBÓL • A munkajog fogalma, rendszere; A munkaviszonyra vonatkozó szabályok rendszere és a munkajog jogforrási rendszere; Az Mt. hatálya – A munkajogra vonatkozó kollíziós szabályok • A munkaviszony elhatárolása az egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyoktól, a munkavégzés alapjául szolgáló szerződések minősítése • A munkajog kialakulásának magyar története • A munkajog kialakulásának nemzetközi története • A munkajog alapelvei. Értelmezési alapelvek. Általános magatartási követelmények	

- Személyiségi jogok védelme a munkajogban. Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség biztosítása a munkajogban. Adatkezelés.
- A Módosított Európai Szociális Charta alapvető sajátosságai, munkajogra vonatkozó cikkelyei, ellenőrzési mechanizmusa
- A jognyilatkozatok; a jognyilatkozatok megtételének módja. Az érvénytelenség. A határidő és az időtartam számítása
- A munkaviszony alanyai (A munkavállaló jogalanyisága – általános és különös munkavállalási feltételek; A munkáltató jogalanyisága, a munkáltatói jogkör és gyakorlása; a képviselő szabályai); A fiatal munkavállalók védelme
- A munkaviszony létesítése; A munkaszerződés; A munkaszerződés tartalmi elemei; A munkaszerződés alakszerűsége; A munkáltató írásbeli tájékoztatási kötelezettsége; A munkaviszony kezdete
- A munkaszerződés teljesítése; Alapvető kötelezettségek; Mentésülés a munkavégzési kötelezettség alól
- Az utasítás teljesítésének megtagadása; Jogkövetkezmények a munkavállaló vétke kötelezettségszegéséért
- A munkaszerződés módosítása; A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás szabályai, Posting
- A munkáltató személyében bekövetkező változás
- A munkaviszony megszűnésének és megszüntetésének rendszere és általános szabályai; A munkaviszony megszűnésének esetei; A munkaviszony megszüntetése közös megegyezéssel; A határozott időtartamú munkaviszony megszüntetése
- A felmondás általános szabályai, a munkáltató felmondása; a felmondás alakisa, a felmondás indokolása, felmondási okok és a felmondás közlése; a munkavállaló felmondása
- A felmondási tilalmak és a felmondás korlátozása; a felmondási idő; A csoportos létszámcsoökkentésre vonatkozó általános szabályok
- Azonnali hatályú felmondás
- A végkielégítés rendeltetése, jogosultsági feltételei és mértéke; Eljárás a munkaviszony megszűnése, illetve megszüntetése esetén
- A munkaviszony jogellenes megszüntetése és a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei
- A munkaidőre vonatkozó szabályozás és fogalomrendszere; a napi munkaidő; a részmunkaidő; a munkaidőkeret. A munka- és pihenőidő nyilvántartása
- A munkaidő-beosztás szabályai; a munkaszüneti napi és a vasárnapi munkavégzés (és díjazása)
- Rendkívüli munkaidő; ügyelet és készenlét, illetve díjazásuk
- A pihenőidők rendszere; a munkaközi szünet, a napi pihenőidő, heti pihenőnap és pihenőidő
- A szabadság (a szabadságra jogosító idők; alap- és pótszabadságok stb.), és a szabadság kiadásának rendje
- A betegszabadság; szülési szabadság; szülői szabadság; apasági szabadság; fizetés nélküli szabadság
- A munka díjazása; a munkabér és fajtái; bérrendszerek; az alaphár megállapítása; teljesítménybérezés; megállapodás a munkabérben; egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elve
- A prémium; a jutalom; a jutalék; a bérpótlékok szabályai; díjazás munkavégzés hiányában
- A távolléti díj; A kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum
- A munkabér védelmének szabályai
- A munkavállalói kártérítési felelősség rendszere, a felelősség általános szabályai, többek együttes károkozása
- A megőrzési felelősség és a megőrzési felelősség alóli mentesülés, a pénztárosok, pénz- és értékezők felelőssége; A munkavállalói biztosíték
- A leltárhányért való felelősség
- A munkáltató kártérítési felelősségének alapvető kérdései és rendszere (munkaviszonnyal való összefüggés, okozati összefüggés, mentesülés a felelősség alól, kármegosztás stb.)
- A munkavállaló egészsége vagy testi épsége megsértésével okozott kárért fennálló felelősség; Munkavédelmi és társadalombiztosítási összefüggések.
- A munkáltató felelőssége a munkahelyre bevitt dolgokban keletkezett kárért; A munkáltató felelőssége a munkaviszonnyal összefüggő egyéb károkozás esetén
- A kártérítés mértéke és módja; A kártérítési igény érvényesítése. A polgári jogi szabályok szerepe a munkajogi kártérítési felelősség kapcsán
- Az atipikus munkaviszonyok általános kérdései; A határozott idejű munkaviszony; Munkavégzés behívás alapján; A munkakör megosztása; Több munkáltató által létesített munkaviszony
- A távmunkavégzés; A bedolgozói jogviszony; Az egyszerűsített foglalkoztatásra vagy alkalmi munkára irányuló munkaviszony
- A köztulajdonban álló munkáltatóval fennálló munkaviszony; A vezető állású munkavállaló; A cselekvőképtelen

munkavállaló

- A munkaerő-kölcsönzés
- A versenytilalmi megállapodás; Tanulmányi szerződés
- A munkaügyi kapcsolatok fogalma, rendszere és általános szabályai; az országos érdekegyeztetés rendszere és problematikája; az ágazati párbeszéd.
- A szakszervezetek kialakulása, fogalma, jogállása és típusai; a szakszervezet jogosultságai és a munkáltató kötelezettségei a szakszervezet(ek) vonatkozásában; a szakszervezeti tisztségviselő munkajogi védelme
- A kollektív szerződés fogalma, rendeltetése, főbb jellemzői; A kollektív szerződés munka törvénykönyvi szabályai (megkötése, tartalma, hatálya, megszűnése stb.)
- A kollektív szerződés és az üzemi megállapodás szerepe a munkajog jogforrási rendszerében
- A munkavállalók részvételi jogának fogalma, rendeltetése, intézményrendszere (üzemi tanács, üzemi megbízott); elhatárolás a szakszervezeteiktől; az Európai Üzemi Tanács
- Az üzemi tanács általános szabályai és választása; Az üzemi tanács működése, az üzemi tanács feladata és jogkörei
- A munkaügyi vita fogalma, rendszere; Az alternatív vitamegoldási rendszer fogalma, főbb típusai a munkajogban; Kollektív munkaügyi vita fogalma és sajátosságai; A kollektív munkaügyi vita elintézése
- A munkajogi igény érvényesítése és a munkaügyi jogviták elintézése
- A sztrájk fogalma, fajtái és a kizárás jogintézménye; a sztrájk hazai szabályozása
- Az állam munkavédelmi feladatai és a végrehajtásért felelős szervek; A munkáltatók és a munkavállalók kötelezettségei és jogai az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításában
- A foglalkoztatás felügyelet. A „munkaügyi ellenőrzés” célja, személyi és tárgyi hatálya, eljárása, intézmény-és szankciórendszere.
- Az Európai Unió munkajogi szabályozásának fejlődése és alapvető sajátosságai, főbb szabályozási területei
- A nemzetközi munkajog alapvető szabályozása és intézményrendszere (ILO)
- A közszféra munkajogának alapkérdései, szerkezete, jogforrásai, eltérő sajátosságai, az egyes törvények hatálya, elhatárolási kérdések; Munkaügyi kapcsolatok, kollektív munkajog a közszférában
- A jogviszony létesítése, módosítása, megszűnése és megszüntetése a közszféra munkajogában – eltérő sajátosságok (Kjt., Kttv, Kit.)
- Előmeneteli és illetményrendszer a közszférában (Kjt., Kttv., Kit.); Anyagi és fegyelmi felelősség a közszférában; A közszférabeli munkavégzésre vonatkozó egyes speciális rendelkezések (pl. létszámgazdálkodás, minősítés és teljesítményértékelés, képzés, összeférhetetlenség, hivatásetica stb.)

KÖTELEZŐ JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE:

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (a vizsga napján hatályos szöveg!)

Továbbá:

- 2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról, Kit. (csak a tételsorhoz kapcsolódó rendelkezések lényege)
- 2011. évi CXCV. törvény a közszolgálati tisztviselőkről, Kttv. (csak a tételsorhoz kapcsolódó rendelkezések lényege)
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról, Kjt. (csak a tételsorhoz kapcsolódó rendelkezések lényege)
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény (III. Fejezet); 115/2021. (III. 10.) Korm. rendelet a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság tevékenységéről (főbb rendelkezések)
- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- 1989. évi VII. törvény a sztrájkokról
- 2009. évi VI. törvény a Módosított Európai Szociális Karta kihirdetéséről
- 1994. évi LXVI. törvény a Bérgarancia Alapról
- 2003. évi XXI. törvény az európai üzemi tanács létrehozásáról, illetve a munkavállalók tájékoztatását és a velük való konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról

- Aktuális Korm. rendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról
- A munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről 39/2010. (II.26.) Kormány- rendelet
- „Róma I. rendelet”: az Európai Parlament és a Tanács 2008. július 17-i 593/2008/EK rendelete, a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról – a kollíziós munkajogi részhez, különösen a joganyag rendszere és az egyéni munkaszerződésekre vonatkozó részei (8. cikk).
- A Pp. vonatkozó részei (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról; XXXIX. FEJEZET: Munkaügyi Perek)
- 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
- 2011. évi XCIII. törvény a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról
- 2010. évi LXXV. törvény (Efo.tv.) az Egyszerűsített foglalkoztatásról
- 2009. évi LXXIV. törvény az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről
- 2012. évi LXXXVI. törvény a munka törvénykönyvéről szóló [2012. évi I. törvény](#) hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról (Mth.)

KÖTELEZŐ TANANYAG (JEGYZET):

Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, 2024.

vagy: Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020.

Letölthető: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1

Hajdú József - Kun Attila (szerk.): Munkajog, 2014, Patrocinium, SZTE ÁJK-KRE.

Figyelem:

- A jegyzet / tankönyv a hatályos jogszabálysöveggel együtt értelmezendő!
- Az előadásokon elhangzottak is a vizsga részét képezik!

Tansegédlet: Hajdú József - Kun Attila (szerk.): Munkajogi Példatár, 2012, Patrocinium Kft.

KÖVETELMÉNYEK:

Írásbeli “beugró” minimumkérdések + Szóbeli vizsga (tételsor alapján)

Az írásbeli “beugró” (minimumkérdések) teljesítése után jogosult a hallgató megkezdeni a szóbeli vizsgát, tételt húzni. A szóbeli vizsgán 1 db tételtől kell vizsgázni.

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György: Nagykomentár a munka törvénykönyvéhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2019.
- Pál Lajos – Lőrincz György – Kozma Anna: A Munka Törvénykönyvének magyarázata. Budapest, ORAC, 2023.
- Halmos Szilvia – Petrovics Zoltán: Munkajog. Budapest, Nemzeti Közszerzői Kiadó, Közigazgatás-tudományi Kar, 2014.
- Cséffán József: A munka törvénykönyve magyarázata, Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2024.
- Kiss György: Munkajog, Osiris, 2005
- A munkajog nagy kézikönyve Complex Kiadó Bp. 2008.
- Munkajogi alapismeretek, Szerző: Ferencz Jácint, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor, Göndör Éva, 2025, ELTE Eötvös Kiadó Kft.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- tudása

- Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
- Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
- Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
- képességei
 - Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
 - Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
 - Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- attitűdje
 - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
 - Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
 - Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- autonómiája és felelőssége
 - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
 - Értékelkötelezett módon használja az érdekvérvényesítés eszközeit.
 - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI JOG IV. (KÖTELMI KÜLÖNÖS RÉSZ)
AJ JON240610K (N)

Civil law IV.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24 L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog III. (kötelmi általános rész) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): szeminárium teljesítve
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 6.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Ptk.-ban szabályozott egyes szerződéstípusok ismertetése, ezen túlmenően a Ptk.-n kívüli és az atipikus szerződések jogszabályi hátterének és bírósági gyakorlatának bemutatása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés a kötelmi jog különös részébe. Az adásvételi szerződés általános szabályai
2. A tulajdonjog átruházására irányuló szerződések (adásvétel különös nemei és altípusai, csereszerződés, ajándékozási szerződés)
3. A vállalkozási szerződés (általános szabályai és speciális alakzatai)
4. A megbízási típusú szerződések
5. A használati szerződések (ingó és ingatlan bérleti szerződés, haszonbérlet, haszonkölcsön)
6. A letéti szerződés (általános szabályai és speciális esetei)
7. A fuvarozási és a szállítmányozási szerződés
8. A hitel- és számlaszerződések
9. A biztosítéki szerződések
10. A biztosítási szerződések
11. Egyéb szerződéstípusok a Ptk.-ban (tartási, életjáradéki szerződés, polgári jogi társaság)
12. A Ptk.-n kívüli atipikus szerződések I.
13. A Ptk.-n kívüli atipikus szerződések II.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. A szóbeli vizsgarész megkezdésének feltétele az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése. Az írásbeli vizsgarész keretében a vizsgázó húsz kérdést tartalmazó írásbeli feladatlapot tölt ki. Az egyes kérdéseknél felkínált válaszok közül mindig csak egy – a jelenleg hatályos 2013. évi V. tv., az ún. „új Ptk.” szerinti – helyes megoldás lehetséges, azt kell megjelölni. FIGYELEM: a vizsgalap értékelése során csak az egyértelmű és tollal feltüntetett válaszokat vesszük figyelembe. Minden helyes válasz 1 pontot ér, így az elérhető maximális pontszám 20. Az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítéséhez legalább 11 pontot kell elérni. Amennyiben a vizsgázó nem éri el a minimálisan szükséges 11 pontot, úgy szóbeli vizsgarészre nem bocsátható, egyúttal a vizsga érdemjegye elégtelen. Az írásbeli feladatlap kitöltése során sem jogszabálygyűjteményt, sem jegyzetet, sem egyéb segédeszközt nem lehet használni. Az írásbeli feladatlap kitöltésére 10 perc áll rendelkezésre. Az írásbeli feladatlapokat a tanszék oktatói javítják. A kijavított írásbeli feladatlapot minden elégtelen tesztet írt vizsgázó megtekintheti, és észrevételeket tehet a javításra a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt.

A szóbeli vizsgarész teljesítményét a vizsgáztató önállóan és önmagában értékeli. Ennek megfelelően az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése nem biztosítja a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítését; vagyis a vizsga értékelése – sikeres írásbeli vizsgarész mellett is – lehet elégtelen.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Boóc Ádám –Sándor István (szerk.): Előadásvázlatok a kötelmi jog különös részéből. Patrocinium, Budapest, 2020

Ajánlott irodalom:

Az új Ptk. egyes kommentárjai.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

„A” tételsor:

1. Az adásvételi szerződés
2. Az adásvételi szerződés altípusai
3. Az ajándékozási szerződés
4. A vállalkozási szerződés általános szabályai
5. A kivitelezési szerződés
6. A fuvarozási szerződés
7. A megbízási szerződés
8. A bizományi szerződés
9. A szállítmányozási szerződés
10. A bízalmi vagyonkezelési szerződés
11. A bérleti szerződés. A lakásbérleti szerződés
12. A haszonkölcsön-szerződés
13. A letéti szerződés
14. A letét különös nemei
15. A forgalmazási szerződés
16. A jogbérleti (franchise) szerződés
17. A hitelszerződés
18. A kölcsönszerződés
19. A biztosítéki szerződések
20. A biztosítási szerződés általános szabályai
21. A kárbiztosítási szerződések
22. Az összegbiztosítási szerződések
23. A tartási és az életjáradéki szerződés
24. A polgári jogi társasági szerződés

„B” tételsor:

1. A fajta és mennyiség szerint meghatározott dolog határidős adásvételének elhatárolási szempontjai az adásvétel általános szabályaitól
2. A vevő közreműködésével előállított mezőgazdasági áru szolgáltatására kötött adásvételi szerződés és a mezőgazdasági vállalkozási szerződés összehasonlítása
3. Szavatosság az adásvételi szerződésnél
4. Az adásvétel különös nemei
5. Az elővásárlási jog elhatárolása a vételi jogtól
6. A vételi jog, eladási jog és a visszavásárlási jog összehasonlítása
7. A tervezési szerződés különös szabályai
8. A kutatási szerződés különös szabályai
9. Az utazási szerződés
10. A lakás- és helyiségbérleti szerződés megszűnése és megszüntetése
11. A bérleti szerződés és a haszonbérleti szerződés összevetése
12. A megbízási szerződés elhatárolása a munkaszerződéstől és a vállalkozási szerződéstől

13. Utasításadási jog gyakorlása és közreműködő igénybevétele, valamint a szerződés megszüntetése a megbízási és a vállalkozási szerződésnél
14. A közvetítői szerződés elhatárolása megbízási és a bizományi szerződéstől
15. A fuvarozási és a szállítmányozási szerződés közös és eltérő szabályai
16. A bizalmi vagyongazdálkodási szerződés eltérései a megbízási szerződéstől
17. A hitelszerződés és a kölcsönszerződés összehasonlítása. A betétszerződés
18. A folyószámla-szerződés
19. A fizetésiszámla-szerződés
20. A fizetési megbízási szerződés
21. A faktoring szerződés
22. A pénzügyi lízingszerződés
23. A balesetbiztosítási szerződés
24. Az életbiztosítási szerződés
25. Az egészségbiztosítási szerződés
26. A polgári jogi társaság elhatárolása a gazdasági társaságoktól
27. Képviselési és felelősségi kérdések a polgári jogi társaság esetében
28. Az atipikus szerződések csoportosítása
29. A time-sharing szerződés
30. A koncessziós szerződés
31. A felhasználási szerződés
32. A kiadói és a megfilmesítési szerződés
33. A licencia szerződés

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit,
- b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására
- c) attitűdje
- d) autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI JOG IV. (KÖTELMI KÜLÖNÖS RÉSZ) SZEMINÁRIUM AJ JON240611K (N)					
Civil law IV. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24 L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog III. (kötelmi általános rész) tantárgy teljesítve; társfelvétel: Polgári jog IV. (kötelmi különös rész) előadás	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 6.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i:	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Ptk.-ban szabályozott egyes szerződéstípusok ismertetése, ezen túlmenően a Ptk.-n kívüli és az atipikus szerződések jogszabályi háttérének és bírósági gyakorlatának bemutatása.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés a kötelmi jog különös részébe. Az adásvételi szerződés általános szabályai 2. A tulajdonjog átruházására irányuló szerződések (adásvétel különös nemei és altípusai, csereszerződés, ajándékozási szerződés) 3. A vállalkozási szerződés (általános szabályai és speciális alakzatai) 4. A megbízási típusú szerződések 5. A használati szerződések (ingó és ingatlan bérleti szerződés, haszonbérlet, haszonkölcson) 6. A letéti szerződés (általános szabályai és speciális esetei) 7. A fuvarozási és a szállítmányozási szerződés 8. A hitel- és számlaszerződések 9. A biztosítéki szerződések 10. A biztosítási szerződések 11. Egyéb szerződéstípusok a Ptk.-ban (tartási, életjáradéki szerződés, polgári jogi társaság) 12. A Ptk.-n kívüli atipikus szerződések I. 13. A Ptk.-n kívüli atipikus szerződések II.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Szemináriumi órák látogatása TVSZ szerint					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Boóc Ádám –Sándor István (szerk.): Előadásvázlatok a kötelmi jog különös részéből. Patrocinium, Budapest, 2020					

– Boóc Ádám: Jogesetek a kötelmi jog különös részéből. Patrocínium 2014.
Ajánlott irodalom:
– Az új Ptk. egyes kommentárjai.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI PERJOG II. AJ JON240612K					
Civil Procedural Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári per jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Udvary Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Udvary Sándor					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja annak bemutatása, hogy miként, milyen feltételek mellett érvényesíthetik a jogalanyok a vitás jogi érdekeiket. E két féléves tantárgy második felében az előadások tematikája, a tananyag a határozatok fajtáitól a perorvoslati rendszeren keresztül a különleges eljárásokra vonatkozó szabályokig terjed.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A bizonyítás, a bizonyítási rendszerek 2. A bizonyítás alapelvei, a bizonyítási eszközök. 3. A bírósági határozatok fogalma, fajtái, tartalma. 4. A perorvoslati rendszerek, a perorvoslat fogalma, fajtái, hatálya 5. A rendes perorvoslatok, a fellebbezés. 6. A rendkívüli perorvoslatok: a felülvizsgálat és a perújítás 7. A különleges perek fogalma és köre, közös jellemzőik A személyi állapotot érintő perek és közös szabályaik, valamint részletes szabályaik 8. A közigazgatási perek egyes szabályai, a jegyző birtokvédelmi ügyben hozott határozatának megváltoztatására irányuló per 9. A sajtó-helyreigazítási per, képmásvédelmi per, általános személyiségvédelmi per. a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránt indított per 10. Iparjogvédelmi és szerzői jogi perek; közérdekű és társult perek 11. A munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyból származó perek. 12. A társaságok és a civil szervezetek határozatainak bírósági felülvizsgálata, a választottbíráskodás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
óralátogatás (kötelező!)					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Nagy Adrienn – Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog I.Wolters Kluwer, Budapest, 2021. Nagy Adrienn – Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog II.Wolters Kluwer, Budapest, 2022.					
Ajánlott irodalom:					
Udvary Sándor (szerk.): Polgári eljárásjog, Patrocínium, Budapest, 2018. Wopera Zsuzsa: Az új polgári perrendtartás elvi alapjai, Jogtudományi Közlöny 2017/4. 153-161. Pribula László: Hatásköri és illetékességi szabályok az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/6. 261-269. Pákozdi Zita: A perindítás és a keresetlevél szabályai az új Pp- ben, Jogtudományi Közlöny 2017/7-8. 345-350. Szabó Imre: Szakértelem és felelősség, Jogtudományi Közlöny, 2017/9. 373-385. Réti László: A megújult képviselői szabályok, Jogtudományi Közlöny 2017/11. 473-482. Wallacher Lajos: Az osztott perszerkezet bevezetésének közvetett hatásai az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/12. 529-535. Nagy Adrienn: Új jogintézmények a polgári perbeli bizonyítás szabályozásában, Jogtudományi Közlöny 2018/1. 1-9. Gombos Katalin: A polgári perorvoslati rendszer és átalakulása, Jogtudományi Közlöny 2018/2. 57-71. Herédi Erika: A preklúzió jelentősége a megújult polgári perben, Jogtudományi Közlöny 2018/3. 117-125. Udvary Sándor: A közérdekű és társult perek a polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2018/5. 221-230.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
• A.1.					

- A polgári eljárásjog alapfogalmai: peres- ill. nemperes eljárás, az eljárás alanyai, tárgya, célja, a bírósági út. A polgári eljárásjog helye a jogrendszerben, a polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. Az eljárás félbeszakadása.
- A.2.
- Az alapelvek fogalma, jogi természete, osztályozása. Az eljáró bíróság összetétele. A bírói függetlenség elve. Az eljárási cselekmény fogalma, fajtái. Az eljárás és a végrehajtás felfüggesztése.
- A.3.
- A bíróság feladatai, a tisztességes eljárás és az ésszerű időn belüli befejezés. Sérelemdíj, kártérítés. Kifogás az eljárás elhúzódása miatt. Általános ügyintézési határidő. Ideiglenes intézkedések.
- A.4.
- Rendelkezési elv, az eljárástámogatási kötelezettség. A perkoncentráció. A törvényes és az ügygondnoki képviselő. Az ellenkérelem tartalma.
- A.5.
- A polgári eljárás szakaszai. Az ügyész részvétele a polgári perben. A keresetlevél visszautasítása.
- A.6.
- A polgári peres eljárás forrásai, a polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. A kötelező jogi képviselő és elmulasztása. A keresetlevél tartalma.
- A.7.
- A jóhiszemű eljárás elve és az igazmondási kötelezettség. Változások a felek személyében. A keresetlevél áttétele és hiánypótlásra történő visszaadása.
- A.8.
- A bírósági szervezet felépítése, az egyes szintek ítélkezési feladatai. A keresethalmazat.
- A.9.
- A Kúria és feladatai. A jogegységi eljárás. Az Alkotmánybíróságnak a polgári peres eljárást közvetlenül érintő határozatai. A kézbesítés. Egyezségi kísérlet perindítás előtt. A járásbíróság hatáskörébe tartozó perek.
- A.10.
- A bírák kizárása. Az ügyvédek és a jogtanácsosok. Az ideiglenes intézkedés. Az egyszerű pertársaság. A keresetlevél visszautasítása.
- A.11.
- A liberális polgári per, a szociális polgári per. A joghatóság, bírósági hatáskör fogalma és megoszlása. A keresetlevél fogalma, kellékei, beadása.
- A.12.
- A pertárgy értéke és a hatáskör vizsgálata. A viszontkereset és a beszámítási kifogás.
- A.13.
- A bírósági illetékesség fogalma, az általános és a vagylagos illetékesség. Látszólagos keresethalmazat.
- A.14.
- A kizárólagos és a megállapodáson alapuló illetékesség. A keresetváltoztatás, a kereset kiterjesztése és a keresethalmazat.
- A.15.
- A római perjog, a középkor perjogának jellemzői. Az illetékesség vizsgálata. Az eljáró bíróság kijelölésének esetei és szabályai.
- A.16.
- A peres felek. A perképesség és a perbeli legitimáció. A kereset fogalma, fajtái.
- A.17.
- Alternatív vitarendezés. A pertársaság fajtái, az egységes pertársaság. Mérsékelt illeték.
- A.18.
- A bíróság feladata a polgári perben. Az egyszerű pertársaság és a pertársak jogállása, egymás közti viszonyai. Az illetékmentesség és az illetékfeljegyzési jog.
- A.19.
- A beavatkozás fogalma, feltételei, módja. Az illetékmentesség. A pénzbírság.
- A.20.
- A polgári per fogalma (fogalom-elemzés). A beavatkozó jogállása, a perbehívás. A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog.
- A.21.
- A polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. A perbeli jogutódlás, változások a felek személyében.
- A.22.
- A Kúria jogegységi határozatainak jogforrási jellege (a joghézag problematikája, elméletek). A perbeli képviselő fogalma, fajtái, az ügygondnoki képviselő és a pártfogó ügyvédi képviselő. A keresethez csatlakozás.
- A.23.

- A magyar bírósági szervezet kialakulása (XIX. századtól napjainkig). A meghatalmazotti képviselet: a meghatalmazottak köre, a meghatalmazás alaki kellékei, terjedelme és korlátozása.
- A.24.
- A jogállami klauzula és hatása a polgári perjogi szabályozásra. Tételes alkotmányi rendelkezések (bírósági szervezet, alapjogok). Az általános meghatalmazás és a kötelező jogi képviselet.
- A.25.
- A nemzetközi- és az Európai Unió polgári eljárásjoga. A költségek előlegezése. A perköltség fogalma, a képviselettel kapcsolatos költségek. A tárgyalás anyagának rögzítése.
- A.26.
- Döntés a perköltség viseléséről, a perköltség viselésének általános és különös szabályai. A perköltség felszámítása.
- A.27.
- A polgári eljárásjog forrásai. A perköltség viselésének különös (speciális) szabályai. Az eljárás szünetelése. A bíróság közrehatási kötelezettsége.
- A.28.
- A perköltség fogalma és a perköltség-biztosíték. A támogató és az ügyész részvétele a polgári perben. A tárgyalás szerepe, tárgyalási rendszerek. A tárgyalás menete.
- A.29.
- Az állami támogatások formái a polgári eljárásokban. A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog. Elkülönítés és egyesítés.
- A.30.
- Az illetékmentesség, az illeték-feljegyzési jog és a mérsékelt illeték. Nyelvhasználat a per során.
- A.31.
- A beadványokra, a hiánypótlásra és az idézésre vonatkozó általános szabályok. A jogi segítségnyújtás eszközei. A költségkedvezmények célja, fajtái, engedélyezésük, megvonásuk.
- A.32.
- A kézbesítés általános szabályai, a kézbesítési fikció, a kézbesítési megbízott, végrehajtói kézbesítés. Határozat a perköltség viseléséről. Bírósági meghagyás.
- A.33.
- A hirdményi és a végrehajtói kézbesítés. Az eljárási cselekmények határidői, a mulasztás és az igazolás. A perköltség viselésének általános szabálya és költség-specializálási szabályok. Az alperes ellenkérelme és elmulasztásának jogkövetkezménye.
- A.34.
- Az ügyvédi szervezet. A szocialista perjog jellemzői. A kereset és a kereseti jog. A kereset elemei. A kereset fajtái. A költségek előlegezése, a perköltség-biztosíték.
- A.35.
- A polgári per, mint társadalmi jelenség. A perhez vezető út, a perindítást befolyásoló tényezők. A keresetváltogatás és a kereset kiterjesztése. A fél személyes eljárása során felszámítható és a képviselettel kapcsolatos költségek.
- A.36.
- A viszontkereset fogalma, feltételei, a viszontkereset és a beszámítási kifogás. A perköltség fogalma, főbb összetevői.
- B.1.
- Az osztott perszerkezet funkciója, a perfelvétel menete, lehetséges formái.
- A jogerő, az utóper.
- B.2.
- A perfelvételi iratok, a perfelvételi nyilatkozat.
- A határozat végrehajthatósága.
- B.3.
- A perfelvételi tárgyalás kitűzése, menete, elmulasztása, elhalasztása.
- A határozatok joghatásai.
- B.4.
- További írásbeli perfelvétel elrendelése, válaszirat, viszontválasz.
- A határozatok kijavítása, kiegészítése, kiigazítása.
- B.5.
- A perfelvételi tárgyalás mellőzése, a perfelvételi irat előterjesztésének elmulasztása.
- A teljesítési határidő.
- A jogi képviselő nélkül eljáró félre alkalmazandó fellebbezési szabályok.
- B.6.

- A perfelvételi nyilatkozatok megváltoztatása.
- A határozatok közlése.
- A felülvizsgálati eljárás lefolytatásának általános rendelkezései.
- B.7.
- A perfelvétel lezárása, áttérés az érdemi tárgyalásra. A perfelvétel lezárásának joghatásai.
- A végzés fogalma, szerkezete, közlése.
- A perújítás fogalma, tárgya, perújításra jogosultak, határidő, a perújítási kérelem.
- B.8.
- Az anyagi pervezetés.
- A bírósági meghagyás.
- B.9.
- Az érdemi tárgyalás célja, kitűzése, elmulasztásának jogkövetkezményei.
- A bírósági határozatok fogalma, osztályozása.
- B.10.
- A kereset- és ellenkérelem változtatás az érdemi tárgyalási szakban, a perfelvétel kiegészítése.
- A perbeli egyezség.
- A perújítási okok.
- B.11.
- Az utólagos bizonyítás és perfelvételi nyilatkozatok feltételhez nem kötött megváltoztatása.
- Az ítélettel szembeni tartalmi követelmények.
- B.12.
- A tárgyalás közös szabályai (a fél személyes meghallgatása, iratismertetés, nyilvánosság, felvételkészítés).
- Az érdemi döntés korlátai.
- A származási perek, az apasággal kapcsolatos perek.
- B.13.
- Az alaki pervezetés.
- Az ítélet teljessége alóli kivételek.
- A felülvizsgálat fogalma, tárgyai, alapja, benyújtására jogosultak.
- B.14.
- Különös szabályok személyesen eljáró félre vonatkozóan az elsőfokú eljárásban.
- Az ítélet szerkezeti felépítése.
- B.15.
- A fizetési meghagyásból alakult perek szabályai.
- Az alkotmányjogi panasz esetén követendő eljárás.
- B.16.
- A bizonyítás általános szabályai (alapelv, érdek, teher, szükséghelyzet, bizonyítás nélküli ténymegállapítás).
- A felülvizsgálati eljárásban hozott határozatok.
- B.17.
- A bizonyítás módjai és eszközei. Jogsértő bizonyítási eszközök.
- A perújítás elbírálása.
- B.18.
- A közreműködők és a velük szemben alkalmazható kényszereszközök.
- Fellebbezési ellenkérelem, csatlakozó fellebbezés.
- A gondnokság alá helyezés módosítása, megszüntetése, felülvizsgálata.
- B.19.
- A felülbírálati jogkörök.
- A személyi állapottal kapcsolatos perek közös szabályai.
- B.20.
- A bizonyítás elrendelése és lefolytatása, a bizonyítás eredményének mérlegelése.
- A felülvizsgálatból kizárt határozatok, a kivételes engedélyezés.
- B.21.
- A bizonyításfelvétel különös szabályai.
- Fellebbezés végzés ellen.
- A házassági bontóper, házassági vagyoni jogi per.
- B.22.
- A tanú bíróság elé állítása és meghallgatása.
- Jogorvoslat – perorvoslat fogalma, fajtái.

- B.23.
- A tanú jogosultságai és kötelezettségei.
- A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása.
- B.24.
- A szakértő fogalma, alkalmazása, formái.
- Határozatok és jogorvoslatok a választottbírói eljárásban.
- B.25.
- A magánszakértő, a kirendelt szakértő.
- A munkaügyi perek.
- B.26.
- A szakvélemény kiegészítése, új szakértő kirendelése.
- A gondnokság alá helyezés iránti per.
- B.27.
- A szakvélemény értékelése.
- Határozatok és perorvoslati lehetőségek a származási perekben.
- B.28.
- Az okirati bizonyítás, alapfogalmak.
- A társult per.
- B.29.
- Közokirat és magánokirat.
- A házassági perek típusai, általános szabályai.
- B.30.
- A szemle.
- A választottbírói eljárás megindítása, lefolytatása.
- B.31.
- Az előzetes bizonyítás.
- A közérdekből indított per.
- B.32.
- A fellebbezés fogalma, tárgya, alanya, címzettje, határideje, tartalma.
- A jegyző birtokvédelmi ügyben hozott határozatának megváltoztatása iránti per.
- B.33.
- A fellebbezés elintézésének előkészítése.
- A képmáshoz és hangfelvételhez való jog érvényesítése és a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránti perek.
- B.34.
- Kereset- és ellenkérelem-változtatás, beszámítás előterjesztése és a fellebbezés megváltoztatása a másodfokú eljárásban.
- A sajtó-helyreigazítás iránti per.
- B.35.
- A fellebbezés elbírálása.
- A szülői felügyelettel kapcsolatos perek, az örökbefogadás felbontása, a kiskorú gyermek tartása iránti per.
- B.36.
- A másodfokú bíróság határozatai.
- A származási perek speciális szabályai (felek, keresetek, határidők, bizonyítás stb.)
- **A tananyag feldolgozását segítő kérdések (nem tételsor!)**
- A polgári eljárás fogalma, tárgya, célja feladatai
- A polgári eljárás szakaszai.
- A polgári eljárás forrásai. A polgári eljárási jogszabály hatálya.
- A polgári eljárási alapelvek fogalma, jogi természete, osztályozása. Igazságszolgáltatási és polgári eljárási alapelvek
- A polgári perrendtartásban nevesített új alapelvek.
- A magyar bírósági szervezet felépítése és tagozódása. A polgári ügyekben eljáró bíróságok.
- A polgári ügyekben eljáró bíróságok összetétele.
- A bíró, illetve a bíróság kizárására vonatkozó szabályok.
- A joghatóság fogalma, fajtái. A joghatóság hiányának jogkövetkezményei.
- A bírósági hatáskör fogalma, a járásbírók, a Közigazgatási és Munkaügyi bíróságok hatásköre.

- A törvényszékek, az ítéltáblák és a Kúria hatásköre.
- A pertárgy értéke.
- A bírósági illetékesség fogalma, fajtái. Az általános illetékesség.
- A vagylagos illetékesség.
- A kizárólagos és az alávetéses illetékesség.
- A hatáskör és az illetékesség vizsgálata.
- Az eljáró bíróság kijelölése.
- A fél fogalma a polgári eljárásban, a fél perbeli legitimációja. Gyermekek a perben
- A perképesség.
- A pertársaság fogalma, fajtái.
- A beavatkozás fogalma, fajtái.
- Változások a felek személyében.
- Az ügyész részvétele a polgári perben.
- A perbeli képviselő fogalma. Az anyagi jogi és az eljárási képviselő elhatárolása.
- A törvényes és az ügygondnoki képviselő.
- A meghatalmazotti képviselő. Kötelező jogi képviselő és elmulasztása
- Az ügyvédek és a jogtanácsosok.
- Az eljárási cselekmény fogalma, fajtái. Általános ügyintézési határidő
- Az eljárási cselekmények formája, a beadvány, az idézés.
- A kézbesítés.
- Határidő, határnap, mulasztás.
- Az igazolás.
- A perköltség fogalma, főbb összetevői.
- A fél személyes eljárása során felszámítható és a képviselővel kapcsolatos költségek.
- A költségek előlegezése. A perköltség biztosíték.
- A perköltség viselésének általános szabálya és az az alóli kivételek.
- Határozat a perköltség viseléséről.
- A jogi segítségnyújtás eszközei. A költségkedvezmények célja, fajtái, engedélyezésük, megvonásuk.
- A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog.
- Az illetékmentesség.
- Az illeték feljegyzési jog. A mérsékelt illeték.
- A kereset fogalma és fajtái.
- A keresetváltogatás, a kereset kiterjesztés és a keresethalmazat.
- A viszontkereset és a beszámítási kifogás.
- A keresetlevél fogalma, kellékei, beadása.
- A keresetlevél beadásának joghatásai, a joghatások elenyészése és azok fenntartása.
- A keresetlevél áttétele és hiánypótlásra történő visszaadása.
- A keresetlevél visszautasítása
- Az alperes írásbeli ellenkérelme és elmulasztása. Bírósági meghagyás
- A perindítás joghatásai, a joghatások elenyészése és azok fenntartása.
- Egyezségi kísérlet perindítás előtt.
- A tárgyalás szerepe, szerkezete (egységes és osztott). A tárgyalási rendszerek. A tárgyalás menete általában
- Pervezetés, tárgyalásvezetés. Rendfenntartás a tárgyaláson.
- Perelőkészítő szak menete, elmulasztása és jogkövetkezményei
- Perelőkészítő szak iratai, cselekményei.
- Érdemi tárgyalás menete, előterjeszthető nyilatkozatok és cselekmények.
- A tárgyalási szakasz közös szabályai.
- Az eljárás szünetelése.
- Az eljárás félbeszakadása.
- Az eljárás felfüggesztése.
- Az eljárás megszüntetése.
- Ideiglenes intézkedések.
- Az elkülönítés és az egyesítés.
- A tárgyalási jegyzőkönyv, az iratok megtekintése.
- A bizonyítás alapfogalmai. A bizonyítási kötelezettség és a bizonyítási teher.
- A bizonyítás nélküli tényállás megállapítás. A valószínűsítés. Állítási és bizonyítási szükséghelyzet

- Bizonyítás a perbíró előtt, a kiküldött bíró és a megkeresés. Bizonyítás külföldön.
- Az előzetes bizonyítás.
- A tanú fogalma, tanúzási képesség, a tanúkihallgatás lefolytatása.
- A tanúzási kötelezettség és az az alóli mentességek. A tanúval szemben alkalmazható szankciók.
- A szakértői bizonyítás. Magánszakértő is és igazságügyi szakértő.
- Az okirat fogalma, fajtái és bizonyító ereje.
- A tárgyi bizonyítékok és a szemle.
- A bizonyítási rendszerek. A bizonyítás eredményének mérlegelése.
- A bírósági határozat fogalma, fajtái, felépítése.
- A határozat meghozatala és közlése.
- Az ítélet fogalma, fajtái és az ítélethatalyú határozatok.
- Az ítélet teljessége, az érdemi döntés korlátai.
- A részítélet és a közbenső ítélet.
- A teljesítés módja és határideje.
- A végzés és a végzhatalyú határozatok.
- A határozat kijavítása és kiegészítése.
- A perbeli egyezség.
- A határozat joghatásai.
- Az előzetes végrehajthatóság.
- A perorvoslat fogalma, elemei, a perorvoslatok fajtái. A perorvoslati rendszerek.
- A fellebbezés fogalma, a fellebbezési jogosultság, a fellebbezés tárgya.
- Lemondás a fellebbezésről, a fellebbezés visszavonása.
- A fellebbezés tartalma.
- A fellebbezés határideje, hatalya, kivételek a fellebbezés hatalya alól.
- 27/B. Az I és a II. fokú bíróság intézkedései a fellebbezési tárgyalás kitűzése előtt.
- A fellebbezési tárgyalás kitűzése, a fellebbezési ellenkérelem, csatlakozó fellebbezés.
- A fellebbezési tárgyalás.
- A fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálása.
- Az elsőfokú bíróság ítéletét hatalyon kívül helyező végzések.
- Az ügy érdemére vonatkozó másodfokú határozatok.
- A közvetlen fellebbezés. A végzés elleni fellebbezés külön szabályai.
- A perújítás fogalma, a perújítási okok, a perújítással megtámadható határozatok, a perújítás kizártsága.
- A perújítás határideje, a perújításra jogosultak köre, a perújítási kérelem előterjesztése.
- A perújítási kérelem vizsgálata a megengedhetőség körében, az érdemi tárgyalás folytán hozható határozatok.
- A felülvizsgálat fogalma, tárgya, előterjesztése, kizártsága.
- A felülvizsgálati eljárás.
- A Kúria határozatai a felülvizsgálat során.
- A különleges perek köre, a különleges szabályozás indokai.
- A személyi állapottal kapcsolatos perek köre és közös szabályai.
- A házassági per fogalma, szabályozása.
- A házassági perek közös szabályai.
- A házasság érvénytelenítése iránti perek külön szabályai.
- A házassági bontóperekre vonatkozó külön szabályok. A házastársi vagyoni jogi perekre vonatkozó sajátos eljárási szabályok.
- A származás megállapítási perek köre. Apasági vélelem megdöntése nemperes eljárásban. Keresetindítás a származás megállapítási perekben.
- Tárgyalás és bizonyítás a származás megállapítása iránti perekben.
- A szülői felügyelettel kapcsolatos perek sajátos szabályai.
- A gondnoksággal kapcsolatos perek sajátos szabályai.
- A közigazgatási per lényege, tárgya. Az eljáró bíróság, a felek és képviselőik a közigazgatási perben.
- A közigazgatási perek sajátos eljárási szabályai.
- A jegyző birtokvédelmi határozatának megváltoztatására irányuló per
- A sajtó-helyreigazítási per.
- A közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránt indított per. A képmásvédelmi per
- A munkaügyi perek.
- A választott bírósági eljárás általános jellemzői. A választott bíróságok fajtái.
- A választott bíróság kikötése, megalakítása. A választott bíróság hatásköre, eljárása.

- A választott bíróság és az állami bíróság eljárásának kapcsolódási pontjai.
- Az iparjogvédelmi perek.
- A gazdasági társaságok és a civil szervezetek működésével összefüggő egyes perek.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit.
- Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.

b) képességei

- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára.
- Érzékeli képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.

c) attitűdje

- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI PERJOG II. SZEMINÁRIUM
AJ JON240613K

Civil Procedural Law II. seminar

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra /hét	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog I. és társfelvétel: Polgári perjog II. előadás	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Udvary Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Udvary Sándor					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja annak bemutatása, hogy miként, milyen feltételek mellett érvényesíthetik a jogalanyok a vitás jogi érdekeiket. E két féléves tantárgy második félében az előadások tematikája, a tananyag a határozatok fajtáitól a perorvoslati rendszeren keresztül a különleges eljárásokra vonatkozó szabályokig terjed.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A bizonyítás, a bizonyítási rendszerek
2. A bizonyítás alapelvei, a bizonyítási eszközök.
3. A bírósági határozatok fogalma, fajtái, tartalma.
4. A perorvoslati rendszerek, a perorvoslat fogalma, fajtái, hatálya
5. A rendes perorvoslatok, a fellebbezés.
6. A rendkívüli perorvoslatok: a felülvizsgálat és a perújítás
7. A különleges perek fogalma és köre, közös jellemzőik A személyi állapotot érintő perek és közös szabályaik, valamint részletes szabályaik
8. A közigazgatási perek egyes szabályai, a jegyző birtokvédelmi ügyben hozott határozatának megváltoztatására irányuló per
9. A sajtó-helyreigazítási per, képmásvédelmi per, általános személyiségvédelmi per. a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránt indított per
10. Iparjogvédelmi és szerzői jogi perek; közérdekű és társult perek
11. A munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyból származó perek.
12. A társaságok és a civil szervezetek határozatainak bírósági felülvizsgálata, a választottbíráskodás.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Óralátogatás, zh megírása

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

2016. évi CXXX. törvény és előadáson megadott törvények
Nagy Adrienn – Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog I. Wolters Kluwer, Budapest, 2021.
Nagy Adrienn – Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog II. Wolters Kluwer, Budapest, 2022.

Ajánlott irodalom:

Udvary Sándor (szerk.): Polgári eljárásjog, Patrocínium, Budapest, 2018.
Wopera Zsuzsa: Az új polgári perrendtartás elvi alapjai, Jogtudományi Közlöny 2017/4. 153-161.
Pribula László: Hatásköri és illetékességi szabályok az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/6. 261-269.
Pákozdi Zita: A perindítás és a keresetlevél szabályai az új Pp.-ben, Jogtudományi Közlöny 2017/7-8. 345-350.
Szabó Imre: Szakértelem és felelősség, Jogtudományi Közlöny, 2017/9. 373-385.
Réti László: A megújult képviselői szabályok, Jogtudományi Közlöny 2017/11. 473-482.
Wallacher Lajos: Az osztott perszerkezet bevezetésének közvetett hatásai az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/12. 529-535.

Nagy Adrienn: Új jogintézmények a polgári perbeli bizonyítás szabályozásában, Jogtudományi Közlöny 2018/1. 1-9. Gombos Katalin: A polgári perorvoslati rendszer és átalakulása, Jogtudományi Közlöny 2018/2. 57-71. Herédi Erika: A preklúzió jelentősége a megújult polgári perben, Jogtudományi Közlöny 2018/3. 117-125. Udvary Sándor: A közérdekű és társult perek a polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2018/5. 221-230.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Érzékeli képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG II.

AJ JON240701K

Criminal Procedural Law II.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete - Büntető Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/ hét	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntető eljárásjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Büntető eljárásjog I. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Czine Ágnes	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Czine Ágnes	kötelező				Értékelés módszere: szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy oktatásának célja a magyar büntetőeljárás jog történetének és elméletének, valamint a büntetőeljárás jog törvénynek a megismerése. Az oktatott tárgy tematikája – az előadások anyagára épülve – kiterjed az első, a másod- és a harmadfokú bírósági eljárásra, a rendkívüli jogorvoslatokra, valamint a külön és különleges szabályok megismerésére, az ezzel kapcsolatos kérdések megvitatására, az egyes anyagrészekkel kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat és szakirodalom megismertetésére. A hallgatók tájékoztatást kapnak a vonatkozó Alkotmánybírósági határozatokról, a Kúria elvi jelentőségű legfontosabb döntéseiről, kollégiumi véleményekről, Jogegységi Határozatairól, a Jogegységi Panasz Határozatokról és EJEB (Emberi Jogok Európai Bírósága) Határozatairól, amelyek a tankönyvben megtalálhatóak és az előadáson elhangzanak.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A tantárgy oktatásának célja a büntetőeljárás jog törvény rendelkezései alkalmazásának megismerése, a magyar büntetőeljárás jog történetének és elméletének, valamint a büntetőeljárás jog törvény megismerése. az első, a másod- és a harmadfokú bírósági eljárásra, a rendkívüli jogorvoslatokra, valamint a külön és különleges szabályok megismerésére, az ezzel kapcsolatos kérdések megvitatására, az egyes anyagrészekkel kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat és szakirodalom megismertetésére. az első, a másod- és a harmadfokú bírósági eljárásra, a rendkívüli jogorvoslatokra, valamint a külön és különleges szabályok megismerésére, az ezzel kapcsolatos kérdések megvitatására, az egyes anyagrészekkel kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat és szakirodalom megismertetése.

A hallgatók tájékoztatást kapnak a vonatkozó Alkotmánybírósági határozatokról, a Kúria elvi jelentőségű legfontosabb döntéseiről, kollégiumi véleményekről, Jogegységi Határozatairól, a Jogegységi Panasz Határozatokról és EJEB (Emberi Jogok Európai Bírósága) Határozatairól, amelyek a tankönyvben megtalálhatóak és az előadáson elhangzanak.

A Nftv. 108. § -ának 41.pontja szerint a tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

A kompetenciák fejlesztésének módjai: esetismertetések, prezentációk stb., folyamatos számonkérés, évközi beszámoló pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, bekérése.

Az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.,) fejlesztése, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul Tantárgy feladata és célja:

Az oktatott tárgy tematikája – az előadások anyagára épülve – kiterjed kérdések megvitatására, az egyes anyagrészekkel kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat és szakirodalom megismertetésére. Fejlesztendő kompetenciák:

a) tudás: T1, T13, T14, T15, T17

b)képesség: K4, K14, K24, K29, K30, K31 c)attitűd: A3, A10 d)autonómia és felelősség: F1, F5, F8
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: Az órákon való jelenlét. A tantárgyi aláírás feltétele: A tantárgyi aláírás feltétele: 3 db. szemináriumon írt Zárthelyi és 3 db előadáson írt, egyenként minimum 50 %-ra értékelt Zárthelyi dolgozat és legalább elégségesre értékelt szemináriumi teljesítmény. Tárgyaláshallgatás. Az előadáson írt első zárthelyi írásának időpontja: 2026. október 28 (online Zh. a tanteremben , előadáson ,tesztkérdések) Pótlás :2026. nov. 4. Második zárthelyi írásának időpontja: a 2026. november 18.-i előadáson(online Zh. tanteremben tesztkérdések) Pótlás: november 25. Harmadik zárthelyi írásának időpontja: 2026. december 2-i előadáson (tesztkérdések, tanteremben , online Zh,előadáson)2026. december 9. A zárthelyi dolgozat értékelés a TVSZ.-ben (62.§)foglaltaknak felel meg.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: --BÜNTETŐELJÁRÁSI JOG CÍMŰ TANKÖNYV BUDAPEST, MAGYARORSZÁG, PATROCINIUM KIADÓ (2022) , 520 P. ISBN: 9789634133629 Lezárás dátuma : 2022. április 30. Büntető eljárásjog: 3. átdolgozott kiadás az előadásokon elhangzott kiegészítésekkel Szerkesztő: Czine Ágnes , Szerzők: Belegi József, Czine Ágnes , Fázsi László Patrocinium, - 2017.évi XC. törvény a büntetőeljárásról,(hatályos) - az előadások anyaga, -A vonatkozó Alkotmánybírósági Határozatok, Jogegységi Határozatok, Jogegységi Panasz Határozatok és EJEB(Emberi Jogok Európai Bírósága) vonatkozó Határozatai
Ajánlott irodalom: -Király Tibor: Büntető eljárási jog, Negyedik, átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó, Budapest, 2008. -BÜNTETŐELJÁRÁS JOG I-II. - KOMMENTÁR A GYAKORLAT SZÁMÁRA HVgorac 2018.év. Szerzők: Akác Zoltán; Belegi József; Belovics Ervin; Csák Zsolt; Czine Ágnes; Kónya István; Láng László; Márki Zoltán; Mészár Róza; Molnár Gábor; Somogyi Gábor; Soós László Szerkesztő: Belegi József és a szemináriumot vezető oktató által meghatározottak, és a szemináriumvezető által megadott ajánlott irodalom. Bán Tamás - Bárd Károly: Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és a magyar jog. Acta Humana 1992. No. 6-7. - Bárd Károly: Az áldozatok méltósága és a vádlottak jogai. HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2021. - Bérces Viktor: A büntetőeljárás reformja és a bizonyítás alapkérdései. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2021. - - Büntetőjogi fogalomtár. CompLex Kiadó, Bp., 2012. - Czine Ágnes: Az emberi jogok és az új büntetőeljárás törvény* (JK, 2018/10., 434-440. o.)Czine Ágnes: A reformáció hatása a jogi gondolkodásra, különös figyelemmel Kálvin büntetőjogot érintő munkásságára (MJ, 2018/1., 9-14. o.) Czine Ágnes[1]: A relatív eljárási szabálysértés megítélése, avagy a tisztességes eljárás érvényesítésének útjai[2] (MJ, 2022/5., 257-262. o.) Czine Ágnes[1]: A bűnös vagyoni elvonásának alkotmányos kérdései (MJ, 2024/10. 573-579. o.) Czine Ágnes A tisztességes bírósági eljárás Audietur et altera pars SBN: 978 963 258 488) 2020. Erdei Árpád (szerk.): Tények és kilátások. KJK, Budapest, 1995. - Farkas Ákos: A falra akasztott nádipálca, avagy a büntető igazságszolgáltatás hatékonyságának korlátai. Osiris Kiadó, Bp., 2002. - Fenyvesi Csaba: A védőügyvéd. A védő büntetőeljárás szerepéről és jogállásáról. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. MISKOLCI EGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR - Fenyvesi Csaba: A szembesítés. Szemtől szembe a bűnügyekben. Dialóg Campus Kiadó, BudapestPécs, 2008. - Herke Csongor: A letartóztatás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. - Kereszty Béla: A vádelv és a vádrendszer története. Ügyészségi Értesítő 1991/2. - Kertész Imre: Quo vadis büntetőeljárás? Jogtudományi Közlöny 1992/3-4. - Király Tibor: A védelem és a védő a büntető ügyekben. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest,

1962. - Király Tibor: A magyar büntető eljárásjog 30 éve. Jogtudományi Közlöny 1995/2. - Király Tibor: Mit ér az ártatlanság véelme? Magyar Jog 1986. 1019-1026. o. – Király Tibor Emlékkötet 2022 Szerkesztette: Czine Ágnes© Bartkó Róbert, Bánáti János, Bárd Károly, Belovics Ervin, Békés Ádám, Czine Ágnes, Csák Zsolt, Domokos Andrea, Elek Balázs, Fantoly Zsanett, Fenyvesi Csaba, Herke Csongor, Kadlót Erzsébet, Lajtár István, Lukács Krisztina, Madai Sándor, Márki Zoltán, Mezey Barna, Polt Péter, Réti László, Róth Erika, Szabó Judit, Tóth Mihály, 2022 © ORAC Kiadó, 2022

Nogel Mónika: A szakértői bizonyítás aktuális kérdései. HVG-ORAC, Budapest, 2020. - Róth Erika: Az elítélés előtti fogvatartás dilemmái. Osiris, Budapest, 2000. - Róth Erika: Az eljárási jogok. In: Halmai Gábor és Tóth Gábor Attila (szerk.): Emberi jogok. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 669-735. o. - Tóth Mihály: A magyar büntetőeljárás az Alkotmánybíróság és az európai emberi jogi ítélkezés tükrében. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2001. – Tóth Mihály: Noteszlapok a jogi nyelvünk állapotáról szóló vitához (GI, 2023/3., 197-214. o.) Ákos Farkas: Grundzüge des ungarischen Strafverfahrensrechts. Zu den Rechten des Beschuldigten, des Verteidigers und des Opfers. Festschrift für Hans-Heiner Kühne zum 70. Geburtstag am 21. August 2013. Hrsg. Robert Esser, Hans-Ludwig Günther, Christian Jäger, Christos Mylonopoulos, Bahri Öztürk. C.F. Müller, 2013. -

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

- 1) A büntetőeljárás és a büntetőeljárási jog (alapfogalmak, feladatok); A büntetőeljárási jog forrásai és hatálya
- 2) A büntetőeljárás történeti rendszerei; A magyar büntetőeljárás jogi szabályozásának történeti vázlata (1896-tól napjainkig)
- 3) A büntetőeljárás formái: általános, külön és különleges eljárások. Alapvető rendelkezések: a büntetőeljárás alapelvei és azok rendszerezése
- 4) A büntetőeljárás alapja és akadályai
- 5) Az eljárási feladatok megoszlása; Az ítélkezés alapja és vádhoz kötöttsége
- 6) Az ártatlanság véelme; Az önvádra kötelezés tilalma; A védelem joga; Az alapvető jogok védelme
- 7) A bírósági tárgyalás alapelvei (közvetlenség, szóbeliség, nyilvánosság); a nyelvhasználat joga
- 8) A bizonyítás alapvetései
- 9) A bíróság a büntetőeljárásban
- 10) Az ügyészség a büntetőeljárásban
- 11) A nyomozó hatóságok
- 12) A hatáskör és az illetékesség a büntetőeljárásban (bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság)
- 13) A kizárás szabályozása (nyomozó hatóság, ügyészség, bíróság)
- 14) A terhelt jogai és kötelességei; A terhelt vallomása és jelentősége a büntetőeljárásban
- 15) A védő jogai és kötelességei; A hatékony védelem kérdése
- 16) A sértett jogai és kötelességei; A magánvádló, a pótmagánvádló és a magánfél; A vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt; A segítő
- 17) Különleges bánásmód biztosítása a büntetőeljárásban
- 18) Az eljárás ügyiratainak megismerése és zárt kezelése; Minősített adat felhasználása
- 19) Jelenlét biztosítása az eljárási cselekményeken; Az eljárás rendjének biztosítását szolgáló intézkedések
- 20) Kézbesítés; Határidő és határnap
- 21) Telekommunikációs eszköz használata
- 22) Kifogás az eljárás elhúzódnása miatt; A bűnügyi költség; Elektronikus kapcsolattartás
- 23) A bizonyítás alapvetései; A bizonyítás általános szabályai
- 24) A tanúvallomás (akadály, tilalma, megtagadása, figyelmeztetések)
- 25) A szakvélemény és a szakértő
- 26) A tárgyi bizonyítási eszközök; Az elektronikus adat
- 27) A szemle, a helyszíni kihallgatás, a bizonyítási kísérlet; A felismerésre bemutatás, a szembesítés, a műszeres vallomáellenőrzés, közös szabályok
- 28) Leplezett eszközök; Ügyészi engedélyhez kötött leplezett eszközök
- 29) Leplezett eszközök; A bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök
- 30) Leplezett eszközök. Engedélyhez nem kötött leplezett eszközök
- 31) A személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések általános szabályai
- 32) Az őrizet és a letartóztatás elrendelésének feltételei, tartama, megszüntetése, végrehajtása
- 33) Távollattartás; Bűnügyi felügyelet; A szabályait megtagadását biztosító intézkedések
- 34) Az előzetes kényszerkezelés; A kutatás és a motozás szabályai
- 35) A lefoglalás; Vagyonkezelés a lefoglalás során

- 36) A zár alá vétel; Vagyonkezelés a zár alá vétel során
- 37) Elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele
- 38) Előkészítő eljárás; A nyomozás: általános rendelkezések
- 39) A nyomozás alakításai: jegyzőkönyv, feljegyzés; Határozat a nyomozás során
- 40) A nyomozás megindítása
- 41) A felderítés és a vizsgálat
- 42) A nyomozás felfüggesztése; a nyomozás megszüntetése
- 43) Jogorvoslat a nyomozás során; Leplezett eszközök alkalmazása a nyomozás során
- 44) Egyezség a bűnösség beismeréséről; A közvetítői eljárás
- 45) A feltételes ügyészi felfüggesztés

„B” tételsor:

- 1) A vádemelés
- 2) A bíróság eljárásnak formái és a bírósági titkár eljárása; Jelenlét a bírósági eljárásban
- 3) A tárgyalás vezetése, méltóságának megőrzése és rendjének fenntartása
- 4) A jegyzőkönyv elkészítése (tartalmi és formai feltételek) és az ügyiratok megismerése
- 5) Határozathozatal a bírósági eljárásban; A bíróság döntései
- 6) A bíróság eljárása a vádemelése előtt (általános szabályok, a bíróság ülésének előkészítése)
- 7) Intézkedések a vádirat alapján; Előkészítő ülés
- 8) A tárgyalás előkészítésének egyéb szabályai
- 9) A tárgyalás menete (a tárgyalás megnyitása, megkezdése, folytonossága, bizonyítási indítványok stb.)
- 10) Bizonyítás az elsőfokú tárgyaláson
- 11) A polgári jogi igény érvényesítése és elintézése
- 12) Az elsőfokú bíróság határozatainak rendszere
- 13) Az ítélet (határozat) meghozatala, a határozat kihirdetése; A jogorvoslat bejelentése
- 14) Az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatai
- 15) A fellebbezés és a fellebbezésre jogosultak
- 16) A revíziós jogkör terjedelme a másodfokú eljárásban
- 17) Kööttség az elsőfokú ítéleti tényálláshoz; A megalapozatlanság és annak kiküszöbölése a másodfokú eljárásban
- 18) A hatályon kívül helyezést kimondó másodfokú bírósági határozatok
- 19) Az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása és megváltoztatása a másodfokú eljárásban
- 20) A súlyosítási tilalom, érvényesülése a másodfokú eljárásban
- 21) A másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezési jog, a harmadfokú bírálat terjedelme; Kööttség a felülbírált ítélet tényállásához
- 22) A harmadfokú bíróság eljárása, az eljárás formái; A harmadfokú bíróság határozatai
- 23) A megismételt eljárás
- 24) A másodfokú és a harmadfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése elleni fellebbezés elbírálása
- 25) A jogerő feloldásának elméleti és tapasztalati okai; A rendkívüli perorvoslatok rendszere
- 26) A perújítás okai, a perújítási indítvány; A perújítási eljárás; A perújítási eljárásban hozott határozatok
- 27) A felülvizsgálat okai, a felülvizsgálati indítvány .A felülvizsgálati eljárás .A felülvizsgálati eljárás során hozott határozat
- 28) Jogorvoslat a törvényesség érdekében; Jogegységi eljárás; Eljárás alkotmányjogi panasz esetén
- 29) A fiatakorúak elleni büntetőeljárás
- 30) A katonai büntetőeljárás
- 31) Az egyszerűsített felülvizsgálat
- 32) Eljárás a mentességet élvező személyek ügyében; Eljárás bíróság elé állítás esetén
- 33) Eljárás egyezség esetén
- 34) Büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárás
- 35) Eljárás a távollévő terhelttel szemben
- 36) Magánvádas eljárás
- 37) Pótmagánvádas eljárás
- 38) Eljárás vagyon vagy dolog elvonása, adat hozzáférhetetlenné tétele érdekében
- 39) Eljárás határozattal kapcsolatos bűncselekmények esetén
- 40) A különleges eljárások
- 41) A kártalanítás és a visszatérítés
- 42) A kegyelmi eljárás, a bűnügyi költség és a rendbíróság mérséklése vagy elengedése

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG II. SZEMINÁRIUM

AJ JON240702K

Criminal Procedural Law II. Seminary

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntető eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): társfelvétel: Büntető eljárásjog II	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Czine Ágnes	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Czine Ágnes; Dr. Dobrocsi Szilvia; és megbízott oktatók					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy oktatásának célja a büntetőeljárás törvény rendelkezései alkalmazásának megismerése, Az első , a másodfokú és a harmadfokú eljárás, valamint a rendkívüli jogorvoslatok, és a külön és különleges eljárások szabályainak, összefüggéseinek a megismerése. A hallgatók tájékoztatást kapnak a vonatkozó Alkotmánybírósági határozatokról, a Kúria elvi jelentőségű legfontosabb döntéseiről, kollégiumi véleményekről, Jogegységi Határozatairól, a Jogegységi Panasz Határozatairól és EJEB (Emberi Jogok Európai Bírósága) Határozatairól, amelyek a tankönyvben megtalálhatóak és az előadáson elhangzanak.

A szeminárium, olyan kiscsoportos kurzus, ahol a **hallgató önálló munkavégzése is követelmény**. Olyan kiscsoportos gyakorlati jellegű tanóra, amely elsődlegesen a hallgató és az oktató közötti szóbeli kommunikációra épül.

A gyakorlatot évközi jegy zárja le. A gyakorlatokon résztvevők létszáma minimum 12 fő.

A Nftv. 108. § -ának 41.pontja szerint a tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

A kompetenciák fejlesztésének módjai: esetismertetések, szerepjáték, perszimuláció, tematikus prezentációk stb., folyamatos számonkérés, évközi beszámoló pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, bekérése.

Az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.,) fejlesztése, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul Tantárgy feladata és célja:

Az oktatott tárgy tematikája – az előadások anyagára épülve – kiterjed a büntető eljárás alapelveinek, az alanyok szerepének részletesebb bemutatására, a büntetőeljárás során alkalmazható kényszerintézkedések szabályainak elemzésére, a bizonyítással kapcsolatos kérdések megvitatására, az egyes anyagrészekkel kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat és szakirodalom megismertetésére.

Fejlesztendő kompetenciák:

a) tudás: T1, T13, T14, T15, T17

b) képesség: K4, K14, K24, K29, K30, K31

c) attitűd: A3, A10

d) autonómia és felelősség: F1, F5, F8

A zárthelyi dolgozattal maximálisan 60 pont szerezhető További max. 20 pont adható referátum, kiselőadás tartásáért, max. 10 pont tárgyalás látogatásáról szóló beszámolóért, (amely tartalmazza a tárgyaláson teljesített kioktatásokat, az eljárás menetét, kényszerintézkedések elrendelésére vonatkozó főbb szabályokat is- míg további max. 10 pont a gyakorlati órai aktivitás alapján a gyakorlatvezető által kiadott feladat megoldásáért vagy más többletteljesítményért (idegen nyelvű előadáson, perbeszédverseny való részvétel stb.). A felsorolt módon megszerezhető 100 pont alapján a gyakorlati jegy 50 pontig elégtelen (1); 51-59 pont között elégséges (2), 60-69 pont között közepes (3); 70 és 84 pont között jó (4) és 85-től 100 pontig jeles (5). Az ismeretátadás módja: tematikus prezentációkat, esetismertetéseket, szerepjáték.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezető foglalkozás, a szemináriumi munka, valamint az index aláírás feltételeinek megbeszélése.

2. A bírósági eljárás elvei és formái.
3. A bírósági eljárás általános szabályai.
4. A tárgyalás előkészítése.
5. A tárgyalás menete.
6. Az elsőfokú bíróság határozatai. Jogorvoslat, perorvoslat, a jogorvoslati rendszer.
7. A fellebbezés elintézése, tárgyalás, ülés és tanácsülés. A másodfokú bíróság határozatai.
8. A harmadfokú bírósági eljárás és a megismételt eljárás.
9. A rendkívüli perorvoslatok.
10. A külön eljárások.
11. A különleges eljárások.
12. A szemináriumi teljesítmény értékelése.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Tantárgy feladata és célja:

Az oktatott tárgy tematikája – az előadások anyagára épülve – kiterjed az első , a másod-és a harmadfokú bírósági eljárásra, a rendkívüli jogorvoslatokra , valamint a külön és különleges szabályok megismerésére , az ezzel kapcsolatos kérdések megvitatására, az egyes anyagrészekkel kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat és szakirodalom megismertetésére.

A szemináriumon való részvétel kötelező, a hiányzások maximális **száma 3 lehet**, ezen felüli hiányzás esetén a hallgató nem kaphat aláírást. A szemináriumi munka értékelése a félév során a szemináriumvezető által meghatározottak szerint íratott dolgozatok alapján 1-5 fokozatú érdemjeggyel történik. A szemináriumvezetőnek a félév folyamán legalább 4 zárthelyi dolgozatot kell íratnia , előre meghatározott időben és közölve a számon kérendő tananyag tartalmát és az osztályozás feltételeit a transzparencia követelményét érvényesítve.

A vizsgán az írásos tananyag és az órákon elhangzottak ismeretéről kell számot adniuk a hallgatóknak. A vizsgán a hallgató – választása szerint – szóban ismerteti a kihúzott tétel kapcsán kidolgozott választát és/vagy válaszol az oktató által feltett kérdésekre. Elvárás a jogszabályok értelmezése, az összefüggések felismerése, bemutatása, az elméleti anyagrészek és a jogszabályok együttes ismerete. A vizsgán nyújtott teljesítmény értékelésére ötfokozatú (elégtelen, elégséges, közepes, jó, jeles) érdemjeggyel kerül sor. Az ismeret átadásának módja tematikus prezentáció. A témakörök egy részéhez ppt anyag készül. Az előadásokat esetismertetések gazdagítják

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

BÜNTETŐELJÁRÁSI JOG CÍMŰ TANKÖNYV BUDAPEST, MAGYARORSZÁG , PATROCINIUM KIADÓ (2022) , 520 P.

ISBN: [9789634133629](#) Lezárás dátuma : 2022. április 30. [Büntető eljárásjog: 3. átdolgozott kiadás](#)

Szerkesztő: Czine Ágnes , Szerzők: Belegi József, Czine Ágnes , Fázsi László Patrocinium,

- 2017.évi XC. törvény a büntetőeljárásról,(hatályos)

- az előadások anyaga,

-A vonatkozó Alkotmánybírósági Határozatok, Jogegységi Határozatok, Jogegységi Panasz Határozatok és EJEB(Emberi Jogok Európai Bírósága) vonatkozó Határozatai

Ajánlott irodalom:

Bán Tamás - Bárd Károly: Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és a magyar jog. Acta Humana 1992. No. 6-7. - Bárd Károly: Az áldozatok méltósága és a vádlottak jogai. HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2021. - Bérces Viktor: A büntetőeljárás reformja és a bizonyítás alapkérdései. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2021. - - Büntetőjogi fogalomtár. CompLex Kiadó, Bp., 2012. - Czine Ágnes: Az emberi jogok és az új büntetőeljárás törvény* (JK, 2018/10., 434-440. o.)Czine Ágnes: A reformáció hatása a jogi gondolkodásra, különös figyelemmel Kálvin büntetőjogot érintő munkásságára (MJ, 2018/1., 9-14. o.)

Czine Ágnes[1]: A relatív eljárási szabálysértés megítélése, avagy a tisztességes eljárás érvényesítésének útjai[2] (MJ, 2022/5., 257-262. o.) Czine Ágnes[1]: A bűnös vagyon elvonásának alkotmányos kérdései (MJ, 2024/10. 573-579. o.) Czine Ágnes A tisztességes bírósági eljárás Audietur et altera pars SBN: 978 963 258 488) 2020.

Erdei Árpád (szerk.): Tények és kilátások. KJK, Budapest, 1995. - Farkas Ákos: A falra akasztott nádpálca, avagy a büntető igazságszolgáltatás hatékonyságának korlátai. Osiris Kiadó, Bp., 2002. - Fenyvesi Csaba: A védőügyvéd. A védő büntetőeljárás szerepéről és jogállásáról. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. MISKOLCI EGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR - Fenyvesi Csaba: A szembesítés. Szentől szembe a bűnügyekben. Dialóg Campus Kiadó, BudapestPécs, 2008. - Herke Csongor: A letartóztatás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. - Kereszty Béla: A vádelv és a vádrendszer története. Ügyészségi Értesítő 1991/2. - Kertész Imre: Quo vadis büntetőeljárás? Jogtudományi Közlöny 1992/3-4. - Király Tibor: A védelem és a védő a büntető ügyekben. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1962. - Király Tibor: A magyar büntető eljárásjog 30 éve. Jogtudományi Közlöny 1995/2. - Király Tibor: Mit ér az ártatlanság vélelme? Magyar Jog 1986. 1019-1026. o. – Király Tibor Emlékkötet 2022 Szerkesztette: Czine Ágnes© Bartkó

Róbert, Bánáti János, Bárd Károly, Belovics Ervin, Békés Ádám, Czine Ágnes, Csák Zsolt, Domokos Andrea, Elek Balázs, Fantoly Zsanett, Fenyvesi Csaba, Herke Csongor, Kadlót Erzsébet, Lajtár István, Lukács Krisztina, Madai Sándor, Márki Zoltán, Mezey Barna, Polt Péter, Réti László, Róth Erika, Szabó Judit, Tóth Mihály, 2022 © ORAC Kiadó, 2022

Nogel Mónika: A szakértői bizonyítás aktuális kérdései. HVG-ORAC, Budapest, 2020. - Róth Erika: Az elítélés előtti fogvatartás dilemmái. Osiris, Budapest, 2000. - Róth Erika: Az eljárási jogok. In: Halmai Gábor és Tóth Gábor Attila (szerk.): Emberi jogok. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 669-735. o. - Tóth Mihály: A magyar büntetőeljárás az Alkotmánybíróság és az európai emberi jogi ítélkezés tükrében. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2001. – Tóth Mihály: Noteszlapok a jogi nyelvünk állapotáról szóló vitához (GI, 2023/3., 197-214. o.) Ákos Farkas: Grundzüge des ungarischen Strafverfahrensrechts. Zu den Rechten des Beschuldigten, des Verteidigers und des Opfers. Festschrift für Hans-Heiner Kühne zum 70. Geburtstag am 21. August 2013. Hrsg. Robert Esser, Hans-Ludwig Günther, Christian Jäger, Christos Mylonopoulos, Bahri Öztürk. C.F. Müller, 2013. -

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

„A” tételsor:

- 1) A büntetőeljárás és a büntetőeljárási jog (alapfogalmak, feladatok); A büntetőeljárási jog forrásai és hatálya
- 2) A büntetőeljárás történeti rendszerei; A magyar büntetőeljárás jogi szabályozásának történeti vázlata (1896-tól napjainkig)
- 3) A büntetőeljárás formái: általános, külön és különleges eljárások. Alapvető rendelkezések: a büntetőeljárás alapelvei és azok rendszerezése
- 4) A büntetőeljárás alapja és akadályai
- 5) Az eljárási feladatok megoszlása; Az ítélkezés alapja és vádhoz kötöttsége
- 6) Az ártatlanság vételeme; Az önvádra kötelezés tilalma; A védelem joga; Az alapvető jogok védelme
- 7) A bírósági tárgyalás alapelvei (közvetlenség, szóbeliség, nyilvánosság); a nyelvhasználat joga
- 8) A bizonyítás alapvetései
- 9) Cselekvőképesség a büntetőeljárásban
- 10) A bíróság a büntetőeljárásban
- 11) Az ügyészség a büntetőeljárásban
- 12) A nyomozó hatóságok
- 13) A hatáskör és az illetékesség a büntetőeljárásban (bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság)
- 14) A kizárás szabályozása (nyomozó hatóság, ügyészség, bíróság)
- 15) A terhelt jogai és kötelességei; A terhelt vallomása és jelentősége a büntetőeljárásban
- 16) A védő jogai és kötelessége; A hatékony védelem kérdése
- 17) A sértett jogai és kötelességei; A magánvádló, a pótmagánvádló és a magánfél; A vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt; A segítő
- 18) Különleges bánásmód biztosítása a büntetőeljárásban
- 19) Az eljárás ügyiratainak megismerése és zárt kezelése; Minősített adat felhasználása
- 20) Jelenlét biztosítása az eljárási cselekményeken; Az eljárás rendjének biztosítását szolgáló intézkedések
- 21) Kézbesítés; Határidő és határnap
- 22) Telekommunikációs eszköz használata
- 23) Kifogás az eljárás elhúzódnása miatt; A büntetőeljárás költsége; Elektronikus kapcsolattartás
- 24) A bizonyítás alapvetései; A bizonyítás általános szabályai
- 25) A tanúvallomás (akadály, tilalma, megtagadása, figyelmeztetések)
- 26) A szakvélemény és a szakértő
- 27) A tárgyi bizonyítási eszközök; Az elektronikus adat
- 28) A szemle, a helyszíni kihallgatás, a bizonyítási kísérlet; A felismerésre bemutatás, a szembesítés, a műszeres vallomásellenőrzés, közös szabályok
- 29) Leplezett eszközök; Ügyészi engedélyhez kötött leplezett eszközök
- 30) Leplezett eszközök; A bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök
- 31) Leplezett eszközök. Engedélyhez nem kötött leplezett eszközök
- 32) A személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések általános szabályai
- 33) Az őrizet és a letartóztatás elrendelésének feltételei, tartama, megszüntetése, végrehajtása
- 34) Távollattartás; Büntetőeljárás felügyelet; A szabályaik megtartását biztosító intézkedések
- 35) Az előzetes kényszer gyógykezelés; A kutatás és a motozás szabályai
- 36) A lefoglalás; Vagyonkezelés a lefoglalás során
- 37) A zár alá vétel; Vagyonkezelés a zár alá vétel során
- 38) Elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele
- 39) Előkészítő eljárás; A nyomozás: általános rendelkezések

- 40) A nyomozás alakításai: jegyzőkönyv, feljegyzés; Határozat a nyomozás során
- 41) A nyomozás megindítása
- 42) A felderítés és a vizsgálat
- 43) A nyomozás felfüggesztése; a nyomozás megszüntetése
- 44) Jogorvoslat a nyomozás során; Leplezett eszközök alkalmazása a nyomozás során
- 45) Egyezség a bűnösség beismeréséről; A közvetítői eljárás
- 46) A feltételes ügyészi felfüggesztés

„B” tételsor:

- 1) A vádemelés
- 2) A bíróság eljárásnak formái és a bírósági titkár eljárása; Jelenlét a bírósági eljárásban
- 3) A tárgyalás vezetése, méltóságának megőrzése és rendjének fenntartása
- 4) A jegyzőkönyv elkészítése (tartalmi és formai feltételek) és az ügyiratok megismerése
- 5) Határozathozatal a bírósági eljárásban; A bíróság döntései
- 6) A bíróság eljárása a vádemelés előtt (általános szabályok, a bíróság ülésének előkészítése)
- 7) Intézkedések a vádirat alapján; Előkészítő ülés
- 8) A tárgyalás előkészítésének egyéb szabályai
- 9) A tárgyalás menete (a tárgyalás megnyitása, megkezdése, folytonossága, bizonyítási indítványok stb.)
- 10) Bizonyítás az elsőfokú tárgyaláson
- 11) A polgári jogi igény érvényesítése és elintézése
- 12) Az elsőfokú bíróság határozatainak rendszere
- 13) Az ítélet (határozat) meghozatala, a határozat kihirdetése; A jogorvoslat bejelentése
- 14) Az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatai
- 15) A fellebbezés és a fellebbezésre jogosultak
- 16) A revíziós jogkör terjedelme a másodfokú eljárásban
- 17) Kööttség az elsőfokú ítéleti tényálláshoz; A megalapozatlanság és annak kiküszöbölése a másodfokú eljárásban
- 18) A hatályon kívül helyezést kimondó másodfokú bírósági határozatok
- 19) Az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása és megváltoztatása a másodfokú eljárásban
- 20) A súlyosítási tilalom, érvényesülése a másodfokú eljárásban
- 21) A másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezési jog, a harmadfokú bírálat terjedelme; Kööttség a felülbírált ítélet tényálláshoz
- 22) A harmadfokú bíróság eljárása, az eljárás formái; A harmadfokú bíróság határozatai
- 23) A megismételt eljárás
- 24) A másodfokú és a harmadfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése elleni fellebbezés elbírálása
- 25) A jogerő feloldásának elméleti és tapasztalati okai; A rendkívüli perorvoslatok rendszere
- 26) A perújítás okai, a perújítási indítvány; A perújítási eljárás; A perújítási eljárásban hozott határozatok
- 27) A felülvizsgálat okai, a felülvizsgálati indítvány .A felülvizsgálati eljárás .A felülvizsgálati eljárás során hozott határozat
- 28) Jogorvoslat a törvényesség érdekében; Jogegységi eljárás; Eljárás alkotmányjogi panasz esetén
- 29) A fiatalkorúak elleni büntetőeljárás
- 30) A katonai büntetőeljárás
- 31) Az egyszerűsített felülvizsgálat
- 32) Eljárás a mentességet élvező személyek ügyében; Eljárás bíróság elé állítás esetén
- 33) Eljárás egyezség esetén
- 34) Büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárás
- 35) Eljárás a távollévő terhelttel szemben
- 36) Magánvádas eljárás
- 37) Pótmagánvádas eljárás
- 38) Eljárás vagyon vagy dolog elvonása, adat hozzáférhetlenné tétele érdekében
- 39) Eljárás határozattal kapcsolatos bűncselekmények esetén
- 40) A különleges eljárások
- 41) A kártalanítás és a visszatérítés
- 42) A kegyelmi eljárás, a bűnügyi költség és a rendbírás mérséklése vagy elengedése

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a)tudás: T1, T13, T14, T15, T17 b)képesség: K4, K14, K24, K29, K30, K31 c)attitűd: A3, A10 d)autonómia és felelősség: F1, F5, F8
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): 14 fő a minimum

INFOKOMMUNIKÁCIÓS ÉS DIGITÁLIS JOG					
AJ JON240704K (N)					
Infocommunication and digital law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy célja az EU digitális és technológia szabályozása alapjainak áttekintése. Az EU digitális szabálykönyve, más néven digitális acquis, az új digitális technológiákat (mesterséges intelligencia), a kiberbiztonságot, az online platformokat, az adatalapú gazdaságot és az elektronikus hírközlést szabályozó uniós jogszabályok összességét jelenti. A kurzus kettős módszertani megközelítést alkalmaz: (i) társadalmi-gazdasági kontextusra épül, és (ii) jogi doktrínán alapul, amely így egyrészt rekonstruálja az EU digitális vívmányainak belső jogi logikáját (ebben a tekintetben a koherenciára összpontosítva), másrészt társadalmi-funkcionális megközelítés keretében a szabályozási indokokat, a szabályozási eszközök kialakítását és a társadalmi-gazdasági háttérrel kiegészítő magyarázatokként kezeli, nem pedig a jogi elemzés helyettesítőjeként.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés, fogalmi keretek 2. A digitális átállás európai jogvezéreltsége és geopolitikai kontextusa, a technológia szabályozásának alapjai 3. Az EU digitális szabálykönyve átfogó értelmezési kerete I.: szabályozási eszközök és megközelítések 4. Az EU digitális szabálykönyve átfogó értelmezési kerete II.: felelősség, joghatóság, jogérvényesítés 5. Mesterséges Intelligencia Európai Uniói szabályozása 6. A kibertér biztonságának európai szabályozása 7. Az EU adatgazdaságának szabályozása 8. Online platformokra vonatkozó Európai Uniói szabályozás 9. Adatvédelem I. 10. Adatvédelem II. 11. Elektronikus kereskedelem 12. Félévzárás					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Tóth András: A digitális átalakulás szabályozása az Európai Unióban, Orac, 2024.					
Ajánlott irodalom:					
Tóth András (szerk.): Technológia jog - Új globális technológiák jogi kihívásai, KRE ÁJK, 2016.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					

- a) tudása:
Ismeri a vonatkozó európai jog legfontosabb tételes jogi szabályait
Ismeri az EU digitális vívmánya jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
Ismeri EU digitális vívmánya, mint a speciális jogterület sajátosságait.
- b) képességei
Biztosan kezeli a EU digitális vívmánya szakjogi terminológiáit
Képes a EU digitális vívmánya jogi terminológia világos és szakszerű használatára
- c) attitűdje
Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére
Nytott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra
- d) autonómiája és felelőssége
Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KERESKEDELMI JOG I. (TÁRSASÁGI JOG, CSŐDJOG)

KERESKEDELMI JOG I. (TÁRSASÁGI JOG, CSŐDJOG) SZEMINÁRIUM

AJ JON240705K; AJ JON240706K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Commercial Law I. (Company Law, Bankruptcy Law)

Commercial Law I. (Company Law, Bankruptcy Law) seminar

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete - Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24+24 óra L:	Kreditérték: 2+2	Tanóra típusa: előadás/ / gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog IV. (kötelmi különös rész), Együttes felvétel: Kereskedelmi jog I. (Társasági jog, csődjog) előadás és Kereskedelmi jog I. (Társasági jog, csődjog) szeminárium	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Kereskedelmi jog I. (Társasági jog, csődjog) szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Szuchy Róbert	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 7	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)/ beszámoló
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Szuchy Róbert, Dr. Fazakas Zoltán József	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja, hogy a tételes jogi tanulmányok során megszerzett tudást a gyakorlati oldalról bemutatva mélyítse el. A kurzus során a hallgatók megismerhetik a polgári jogi fogalmak működését/működtetését, konkrét példákon keresztül. Az egyes alkalmak lehetőséget adnak – rövid tételes jogi és dogmatikai megalapozást követően – a gazdasági társaságokkal kapcsolatos jogi problémák (alapítástól, a működésen keresztül a megszűnésig) megismerésére és a jogintézmények praktikum szintjén történő megértésére. A kurzus tematikája nagyban igazodik a záróvizsga követelményekhez, így a célját azzal igyekszik a tantárgy elérni, hogy plasztikus példákon keresztül segítséget nyújt a hallgatóknak az eredményes felkészüléshez.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A társaság alapítás gazdasági funkciója; a társasági jog története; követelményrendszer ismertetése
2. A Ptk. gazdasági társaságokról szóló részei, Cégtörvény, Cégeljárás; társasági alapelvek
3. Társaság alapítás
4. A társaságok szervezete; a társaságok törvényes működésének garanciái
5. Kkt, Bt
6. Kft. I.
7. Kft. II.
8. Rt. I.
9. Rt. II.
10. Gazdasági társaságok megszűnése. SE, Egyesülés, Európai Gazdasági Egyesülés
11. Fizetése képtelenségi jog I.
12. Fizetése képtelenségi jog II

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az előadásokon a részvétel a tananyag maradéktalan elsajátítása érdekében kötelező. Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való jelenlét, melyet a tanszék rendszeresen ellenőriz. Amennyiben legalább 3 alkalommal nem volt jelen az előadásokon, akkor az aláírás pótlására a teljes félévi tananyagból a szorgalmi időszak utolsó hetében beszámoló útján van lehetőség. Sikertelen (60%-ot el nem érő) vagy elmulasztott beszámoló az aláírás megtagadását vonja maga után.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Balogh Edina, Fehér Lóránt, Gyöngyösiné Antók Éva, Harsányi Gyöngyi, Miskolczi Bodnár Péter, Ocskó Eszter, Sándor István, Schadt György, Szuchy Róbert, Sándor István (szerk.): Jogi személyek, gazdasági jog, Budapest, Patrocinium Kiadó, 2016 vonatkozó részei

- Miskolczi Bodnár Péter: A csődeljárás Patrocínium Kiadó Budapest 2012. - Az előadások teljes anyaga, továbbá az előadásokon megjelölt hatályos jogszabályok - Fazakas Zoltán József: Társasági jogi és cégjogi előadások, Budapest, ORAC, 2026 - Bencze Ádám, Fazakas Zoltán József: Társasági jogi és cégjogi feladatgyűjtemény, Budapest, ORAC, 2026.
Ajánlott irodalom:
- Vékás Lajos: A Polgári Törvénykönyv – magyarázatokkal, Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2013. - Osztovits András (Szerk.): Ptk. Magyarázata, Opten Könyvkiadó, Budapest 2014.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: • tudása • Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. • Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. • Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. • Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival • képességei • Rendelkezik tudományos, közéleti, szakmai íráskészséggel. • Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására. • Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogász módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére. • Felismeri a jogilag releváns információkat • attitűdje • Hajlandó az önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére. Széles körű műveltség megszerzésére törekszik. • Nyitott az új jogi területek befogadására, ismeretlen problémák megoldásainak keresésére. • Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel, keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez. • Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére. • autonómiája és felelőssége • Tudatosan és önállóan törekszik önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. • Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igényli azokat. Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI JOG I. AJ JON240707K (N)					
International law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Nemzetközi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Nemzetközi jog I. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Dr. Törő Csaba Attila	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 7	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Pákozdi Csaba, Dr. Manzinger Krisztián					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatók megismertetése a nemzetközi jog alapfogalmaival, alapvető intézményeivel és működési mechanizmusával. A kurzus teljesítésével a hallgatók képesek lesznek arra, hogy a nemzetközi folyamatok nemzetközi jogi háttérét értelmezn tudják.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A nemzetközi jog fogalma, alanyai, tárgya, funkciója és korszakolása 2. A nemzetközi jog forrásai, a nemzetközi jog és a belső jog viszonya 3. A nemzetközi szerződések joga 4. A nemzetközi szerződések joga II. 5. A nemzetközi jogi felelősség 6. Az állam meghatározása. Államterület és államhatár 7. Államelismerés és kormányelismerés. Államutódlás 8. Az államok szuverén egyenlősége. A népek önrendelkezési joga 9. Az erőszak tilalma. A beavatkozás tilalma 10. A nemzetközi viták békés rendezése: diplomáciai eszközök 11. A nemzetközi viták békés rendezése: állandó és választott bírászkodás 12. Magyarország területi változásai a 20. században					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét. Interaktív előadás és szemléltetés.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Bruhács János: Nemzetközi jog I-II. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2008-2010. - Manzinger Krisztián: Magyarország területi változásai a 20. században. Patrocinium, Budapest, 2023. - Előadások anyaga					
Ajánlott irodalom:					
- Kardos Gábor – Lattmann Tamás (szerk.): Nemzetközi jog. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013. - Kende Tamás – Nagy Boldizsár – Sonnevend Pál – Valki László (szerk.): Nemzetközi jog. Második, átdolgozott kiadás. Wolters Kluwer, Budapest, 2018. - Kovács Péter: Nemzetközi közjog. Harmadik, átdolgozott és bővített kiadás. Osiris Kiadó, Budapest, 2016. - Nagy Boldizsár – Jeney Petra (szerk.): Nemzetközi jogi olvasókönyv: Dokumentumok és szemelvények. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. - Malcolm N. Shaw: Nemzetközi jog. CompLex Kiadó, Budapest, 2008.					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: 1. A nemzetközi jog fogalma, tárgya, funkciója, alanyai 2. A nemzetközi jogalkotás és a nemzetközi jog forrásai 3. A nemzetközi szerződések jogának forrásai, a nemzetközi szerződések fogalma, elnevezése, típusai 4. A nemzetközi szerződések megkötése és kötelező hatályuk elismerése 5. A pacta sunt servanda, a teljesítés biztosítékai és a nemzetközi szerződések hatálya 6. A nemzetközi szerződések értelmezése, alkalmazása, módosítása 7. A nemzetközi szerződések érvénytelensége és megszűnése 8. A nemzetközi szokásjog és a nemzetközi jog kodifikációja 9. Az általános jogelvek és az egyoldalú aktusok 10. A nemzetközi jog alkalmazása, valamint a nemzetközi jog és a belső jog viszonya 11. A nemzetközi felelősség joga: a nemzetközi jogsértés, a sértett állam fogalma, a felelős állam kötelezettségei 12. A jogellenességet kizáró körülmények 13. A nemzetközi ius cogens és az erga omnes kötelezettségek fogalma, valamint megsértésük következményei 14. A nemzetközi viták és rendezésük diplomáciai eszközei 15. A nemzetközi viták bírói rendezésének általános jellemzői. A nemzetközi választott bíróságok 16. A Nemzetközi Bíróság szervezete és joghatósága. A Nemzetközi Bíróság előtti peres és véleményező eljárások 17. A ius ad bellum gyakorlatától a háború jogának megszüntetéséig. Az erőszak tilalmának elve a mai nemzetközi jogban 18. A szuverén egyenlőség elve és a be nem avatkozás elve 19. A népek önrendelkezési jogának elve 20. Az állam nemzetközi jogi meghatározása. Az állam- és kormányelismerés 21. Az államok immunitása és az államutódlás 22. Magyarország területi változásai a 20. században
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. – Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit. – Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemezőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között. – Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is. b) képességei – Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. – Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára. – Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására. – Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez. – Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. – Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.

- Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.

c) attitűdje

- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel.
- Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI JOG I. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240708K (N)					
International law I. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Nemzetközi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II. tantárgy teljesítése	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Törő Csaba Attila	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 7	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. Manzinger Krisztián, Dr. Törő Csaba Attila, Dr. Pákozdi Csaba, dr. Lapu Árpád, Dr. Horváth-Sántha Hanga					Értékelés módszere: szóbeli és írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatók gyakorlati feladatokon keresztül megismertetése a nemzetközi jog alapfogalmaival, alapvető intézményeivel és működési mechanizmusával. A kurzus teljesítésével a hallgatók kiszélesítik és tovább mélyítik az előadásokon megszerzett nemzetközi jogi ismereteiket.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A nemzetközi jog fogalma, alanyai, tárgya, funkciója és korszakolása 2. A nemzetközi jog forrásai 3. A nemzetközi jog és a belső jog viszonya 4. A nemzetközi szerződések joga 5. A nemzetközi szerződések joga 6. A nemzetközi jogi felelősség 7. Az állam meghatározása. Államterület és államhatár 8. Államelismerés és kormányelismerés. Államutódlás 9. Az államok szuverén egyenlősége. A népek önrendelkezési joga 10. Az erőszak tilalma. A beavatkozás tilalma 11. A nemzetközi viták békés rendezése: diplomáciai eszközök 12. A nemzetközi viták békés rendezése: állandó és választott bírászkodás					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Szemináriumok látogatása, az oktató által meghatározott szemináriumi feladat (kiselőadás és/vagy házi dolgozat és/vagy zárthelyi dolgozat) teljesítése					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Bruhács János: Nemzetközi jog I-II. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2008-2010. - Manzinger Krisztián: Magyarország területi változásai a 20. században. Patrocinium, Budapest, 2023. - Az oktató által meghatározott szemináriumi feladat teljesítéséhez szükséges források					
Ajánlott irodalom:					
Kardos Gábor – Lattmann Tamás (szerk.): Nemzetközi jog. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013. - Kende Tamás – Nagy Boldizsár – Sonnevend Pál – Valki László (szerk.): Nemzetközi jog. Második, átdolgozott kiadás. Wolters Kluwer. Budapest. 2018.					

- Kovács Péter: Nemzetközi közjog. Harmadik, átdolgozott és bővített kiadás. Osiris Kiadó, Budapest, 2016.
- Nagy Boldizsár – Jeney Petra (szerk.): Nemzetközi jogi olvasókönyv: Dokumentumok és szemelvények. Osiris Kiadó, Budapest, 2002.
- Malcolm N. Shaw: Nemzetközi jog. CompLex Kiadó, Budapest, 2008.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
- Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemzőit.
- Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
- Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.
- Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
- Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.

b) képességei

- Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
- Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.
- Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
- Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésre és vélemény kialakítására.
- Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
- Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára.
- Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.
- Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére.
- Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken.
- Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.
- Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogászai módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.

- Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére.
- c) attitűdje
- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
 - Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
 - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - Elkötelezett a jogászai munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett.
 - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- d) autonómiája és felelőssége
- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
 - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
 - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
 - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI MAGÁNJOG I.
Kód AJ JON240709K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
Private International Law I.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete/ Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog IV. (kötelmi különös rész) Polgári perjog II. Európai Unió joga II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Molnár István János	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 7	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Bán Dániel, Dr. Molnár István János, Dr. Osztoivits András Mihály, Dr. Rainer Lilla					Értékelés módszere: szóbeli / írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy a lényeges külföldi elemmel rendelkező magánjogi jogviszonyokkal kapcsolatos nemzetközi polgári eljárásjogi vonatkozásokat ismerteti. Ennek megfelelően tárgyalásra kerülnek a joghatóság kérdései, áttekintjük a külföldi határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályokat, valamint a bizonyításfelvétel és a kézbesítés szabályait. A hatályos magyar szabályozás mellett kiemelten vizsgáljuk az Európai Unión belüli polgári igazságügyi együttműködés vonatkozó jogintézményeit és az európai polgári eljárásjog olyan sajátos jogintézményeire, mint a fizetéseképtelenségi eljárásra, a kis értékű követelések európai eljárására, az európai fizetési meghagyásos eljárásra, az európai végrehajtható okiratra, valamint a számlazárolásra vonatkozó uniós rendeleteket.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A nemzetközi magánjog és a nemzetközi polgári eljárásjog kapcsolata. A nemzetközi polgári eljárásjog fogalma és forrásai. Igazságügyi együttműködés az Európai Unióban. Az európai polgári eljárásjog fogalma, kialakulása és fejlődése.
2. A Brüsszel Ia Rendelet, a Brüsszel IIb Rendelet, a Tartási Rendelet és az Öröklési Rendelet hatálya. A nemzetközi polgári eljárásjog nemzetközi egyezményeinek tárgyi hatálya.
3. A joghatóság fogalma és fajtái. A joghatósági okok szerkezete és kategóriái. Forum shopping és forum non conveniens.
4. A Brüsszel Ia Rendelet joghatósági szabályai. A joghatóság különös európai szabályai (Brüsszel IIb Rendelet, Tartási Rendelet, Öröklési Rendelet, Fizetéseképtelenségi Rendelet). A Kódex és a vonatkozó többoldalú nemzetközi egyezmények joghatósági szabályai.
5. Eljárásjogi rendelkezések (a joghatóság vizsgálata, perfüggőség, ideiglenes intézkedések). A Kézbesítési Rendelet és a kézbesítés szabályai a Kódexben. A Bizonyításfelvételi rendelet és a bizonyításfelvétel szabályai a Kódexben.
6. Az állam immunitásának kérdései.
7. A külföldi bírósági határozatok elismerése és végrehajtása a Brüsszel Ia Rendelet alapján.
8. A külföldi határozatok elismerésének és végrehajtásának különös európai szabályai (Brüsszel IIb Rendelet, Tartási Rendelet, Öröklési Rendelet).
9. A külföldi határozatok elismerésének és végrehajtásának a szabályai a Kódexben.
10. A nemzetközi választottbírói ítéletek elismerése és végrehajtása.
11. Az európai végrehajtható okirattal kapcsolatos eljárás. Az európai fizetési meghagyásos eljárás.
12. A kisértékű követelések európai eljárása. Az ideiglenes számlazárolásról szóló rendelet.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

-
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
– Molnár István János: Nemzetközi polgári eljárásjog (Patrocinium Kiadó, 2022) – A félév során kiadott (NEPTUN és tanszéki honlap) kiegészítő anyagok
Ajánlott irodalom:
– Mádl Ferenc - Vékás Lajos: Nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2022 – Kengyel Miklós – Harsági Viktória: Európai polgári eljárásjog, 2. kiadás, Osiris Kiadó, Budapest, 2009.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: 1. A nemzetközi polgári eljárásjog és az európai polgári eljárásjog fogalma, viszonyuk a nemzetközi magánjoghoz. 2. A nemzetközi polgári eljárásjog forrásai. 3. Az európai polgári eljárásjog fejlődéstörténete és forrásai. 4. A Brüsszel Ia Rendelet hatálya. 5. A Brüsszel IIa Rendelet, a Tartási Rendelet, az Öröklési Rendelet és a Fizetéseképtelenségi Rendelet hatálya. 6. A nemzetközi polgári eljárásjog nemzetközi egyezményeinek a tárgyi hatálya. 7. A joghatóság fogalma, fajtái, a joghatóságra vonatkozó jogforrások. 8. A Brüsszel Ia Rendelet joghatósági szabályai. 9. A Brüsszel IIb Rendelet, a Tartási Rendelet, az Öröklési Rendelet és a Fizetéseképtelenségi Rendelet joghatósági szabályai. 10. A Kódex joghatósági szabályai. 11. Joghatósági szabályok a vonatkozó többoldalú nemzetközi egyezményekben. 12. Általános eljárásjogi szabályok, a joghatóság vizsgálata, perfüggőség, ideiglenes intézkedések. 13. A kézbesítés szabályozása az Európai Unióban, a Kódex vonatkozó szabályai. 14. A bizonyításfelvétel szabályozása az Európai Unióban, a Kódex vonatkozó szabályai. 15. Az állam immunitása. 16. A külföldi határozatok elismerésének és végrehajtásának általános kérdései. 17. A külföldi határozatok elismerése az uniós rendeletekben, a nemzetközi egyezményekben és a Kódexben. 18. A külföldi határozatok végrehajtása az uniós rendeletekben, a nemzetközi egyezményekben és a Kódexben. 19. A nemzetközi választottbírói ítéletek elismerése és végrehajtása. 20. Az európai végrehajtható okiratra vonatkozó rendelet. 21. Az európai fizetési meghagyásos eljárás. 22. A kis értékű követelések európai eljárása. 23. Az ideiglenes számlázásról szóló rendelet. Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása - Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. - Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. - Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. b) képességei - Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. - Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. c) attitűdje - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.

- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI JOG V. (CSALÁDJOG, ÖRÖKLÉSI JOG)

AJ JON240710K (N)

POLGÁRI JOG V. (CSALÁDJOG, ÖRÖKLÉSI JOG) SZEMINÁRIUM

AJ JON240711K (N)

Civil law V.**Civil law V. seminar**

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24+24 L:	Kreditérték: 2+2	Tanóra típusa: előadás+gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog IV. (kötelmi különös rész) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): szeminárium teljesítve
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 7.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)/ beszámoló
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Polgári jog V. tantárgy célja a családi jog és az öröklési jog alapvető intézményeinek megismertetése a hallgatókkal. Ilyen módon ismereteik a polgári vagyonjog statikus részéről befejeződnek, a dinamikus terület megismerését pedig e félévben megkezdik.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A családi jog fogalma
2. A házasság
3. A házassági vagyonjog
4. Az élettársi kapcsolat
5. Rokonság
6. Gyámság
7. Az öröklés, mint jogutódlás, az öröklési jog alapfogalmai
8. Törvényes öröklés; leszármazók öröklése, özvegyi jog, ági öröklés
9. Végintézkedésen alapuló öröklés
10. A kötelesrész
11. Az öröklés joghatásai, felelősség az örökhagyó tartozásaiért
12. Hagyatéki eljárás

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az előadásokon való jelenlét kötelező.

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. A szóbeli vizsgarész megkezdésének feltétele az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése. Az írásbeli vizsgarész keretében a vizsgázó húsz kérdést tartalmazó írásbeli feladatlapot tölt ki. Az egyes kérdéseknél felkínált válaszok közül mindig csak egy – a jelenleg hatályos 2013. évi V. tv., az ún. „új Ptk.” szerinti - helyes megoldás lehetséges, azt kell megjelölni. FIGYELEM: a vizsgalap értékelése során csak az egyértelmű és tollal feltüntetett válaszokat vesszük figyelembe. Minden helyes válasz 1 pontot ér, így az elérhető maximális pontszám 20. Az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítéséhez legalább 11 pontot kell elérni. Amennyiben a vizsgázó nem éri el a minimálisan szükséges 11 pontot, úgy szóbeli vizsgarészre nem bocsátható, egyúttal a vizsga érdemjegye elégtelen.

Az írásbeli feladatlap kitöltése során sem jogszabálygyűjteményt, sem jegyzetet, sem egyéb segédeszközt nem lehet használni. Az írásbeli feladatlap kitöltésére <u>10 perc</u> áll rendelkezésre. Az írásbeli feladatlapokat a tanszék oktatói javítják. A kijavított írásbeli feladatlapot minden elégtelen tesztet írt vizsgázó megtekintheti, és észrevételeket tehet a javításra a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt. A szóbeli vizsgarész teljesítményét a vizsgáztató önállóan és önmagában értékeli. Ennek megfelelően <u>az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése nem biztosítja a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítését</u>; vagyis a vizsga értékelése – sikeres írásbeli vizsgarész mellett is – lehet elégtelen.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: 1. Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. és a kapcsoló jogszabályok nagykommentárja, II. kötet, szerkesztő: Osztoivits András, Opten Kft. 2. Barzó-Lábady-Navratyil-Csehi-Kenderes: Családi jog a 2013. évi V. tv. alapján LexPraxis 3. Hegedűs Andrea: Családjog. Szeged 2021 4. Fábián Ferenc – Takács Andrea: Családi jog. Patrocínium, 2016. 5. Fábián Ferenc: Előadásvázlatok az öröklési jog köréből, Patrocínium, 2013. 6. Barzó Tímea: A család jogi rendje, Patrocínium, 2019.
Ajánlott irodalom: Részletesen megtalálható a kötelező tananyagban.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: „A” tételsor (Családi jog): 1. A család védelme és alapelvei 2. A házasság megkötése (alaki és anyagi szabályai) és felbontása 3. A házasság érvénytelensége és annak megállapítása 4. Szülői felügyelet, annak tartalma, gyakorlása, utóbbinak bírósági rendezése, megszüntetése 5. A házastársi vagyontársaság 6. A vagyontársaság megszűnése és megszüntetése, házastársi közös vagyon megosztása 7. A házassági vagyoni jogi szerződés 8. Házastársi közös lakás használatának rendezése 9. Élettársi kapcsolat családi jogi hatásai 10. Rokoni kapcsolat, leszármazáson alapuló rokon kapcsolat 11. Egységes apasági vélelmek, apaság vélelmének megtámadása 12. Az anyai jogállás 13. Örökbefogadás 14. A kapcsolattartás 15. Rokontartás, házastársi tartás 16. Kiskorú és nagykorú gyermek tartása 17. A gyámság „B” tételsor (öröklési jog): 1. Az öröklési jog alapfogalmai 2. Az öröklés előfeltételei 3. Kiesés az öröklésből 4. A törvényes öröklés rendje és jogi jellege 5. A törvényes örökösök köre, a törvényes örökösök sorrendje 6. A leszármazók, a házastárs törvényes öröklése, az örökbefogadással kapcsolatos sajátos törvényes öröklési szabályok 7. A parentális öröklés és az állam törvényes öröklési jogi helyzete 8. Az osztályrabocsátás 9. Az özvegyi jog, és a felmenők öröklése 10. Az ági öröklés 11. A végintézkedésen alapuló öröklés általános szabályai

12. A végintézkedés módjai
13. A végrendelet és fajtái
14. Az írásbeli végrendelet
15. A szóbeli végrendelet
16. A végrendelet tartalma és értelmezése
17. A törvényes és a végrendeleti öröklés kapcsolata
18. A végrendelet érvénytelensége és hatálytalansága
19. Az öröklési szerződés
20. A halál esetére szóló ajándékozás
21. A kötelesrész lényege és jogi természete
22. A kitagadás
23. A kötelesrész alapja és mértéke
24. A betudás
25. Felelősség a kötelesrészcél és a kötelesrész kiadása
26. Az örökség megszerzése, a hagyatéki eljárás
27. Az örökös és a hagyományos jogállása
28. Az örökös felelőssége a hagyatéki tartozásokért
29. A hagyományos felelőssége a hagyatéki tartozásokért

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit,
- b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására
- c) attitűdje
- d) autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI JOG II. AJ JON240802K (N)					
International law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Nemzetközi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Nemzetközi jog I. tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Nemzetközi jog II. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Dr. Törő Csaba Attila	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Dr. Törő Csaba, Dr. Manzinger Krisztián					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatók megismertetése a terület és a tér nemzetközi jogi szabályozásával, az egyén és a kisebbségek nemzetközi jogi védelmével, a humanitárius nemzetközi jog szabályaival, a delicta iuris gentium elkövetőinek felelősségre vonásával, a diplomáciai és a konzuli kapcsolatok jogával és a legfontosabb nemzetközi szervezetekkel. A kurzus teljesítésével a hallgatók mélyreható ismereteket szereznek a nemzetközi jog területén.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A tengerjog. A nemzetközi folyók 2. A sarkvidékek. A nemzetközi légi jog. A világűrjog 3. A nemzetközi környezetvédelmi jog 4. Az állampolgárság és a külföldiek jogi helyzete. A kisebbségek nemzetközi védelme 5. Az emberi jogok univerzális védelme 6. Az emberi jogok regionális védelme 7. A humanitárius nemzetközi jog. A delicta iuris gentium 8. A diplomáciai kapcsolatok joga 9. A konzuli kapcsolatok joga 10. Az Egyesült Nemzetek Szervezete 11. Az Egyesült Nemzetek Szervezete 12. Az Észak-atlanti Szerződés Szervezete					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét. Interaktív előadás és szemléltetés.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Bruhács János: Nemzetközi jog I-II. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2008-2010. - Manzinger Krisztián: Magyarország területi változásai a 20. században. Patrocinium, Budapest, 2023. - Előadások anyaga - Az oktató által meghatározott szemináriumi feladat teljesítéséhez szükséges források					
Ajánlott irodalom:					
- Kardos Gábor – Lattmann Tamás (szerk.): Nemzetközi jog. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013. - Kende Tamás – Nagy Boldizsár – Sonnevend Pál – Valki László (szerk.): Nemzetközi jog. Második, átdolgozott kiadás. Wolters Kluwer, Budapest, 2018. - Kovács Péter: Nemzetközi közjog. Harmadik, átdolgozott és bővített kiadás. Osiris Kiadó, Budapest, 2016. - Nagy Boldizsár – Jeney Petra (szerk.): Nemzetközi jogi olvasókönyv: Dokumentumok és szemelvények. Osiris Kiadó, Budapest, 2002.					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

„A” tételsor

1. A nemzetközi jog fogalma, tárgya, funkciója, alanyai
2. A nemzetközi jogalkotás és a nemzetközi jog forrásai
3. A nemzetközi szerződések jogának forrásai, a nemzetközi szerződések fogalma, elnevezése, típusai
4. A nemzetközi szerződések megkötése és kötelező hatályuk elismerése
5. A pacta sunt servanda, a teljesítés biztosítékai és a nemzetközi szerződések hatálya
6. A nemzetközi szerződések értelmezése, alkalmazása, módosítása
7. A nemzetközi szerződések érvénytelensége és megszűnése
8. A nemzetközi szokásjog és a nemzetközi jog kodifikációja
9. Az általános jogelvek és az egyoldalú aktusok
10. A nemzetközi jog alkalmazása, valamint a nemzetközi jog és a belső jog viszonya
11. A nemzetközi felelősség joga: a nemzetközi jogsértés, a sértett állam fogalma, a felelős állam kötelezettségei
12. A jogellenességet kizáró körülmények
13. A nemzetközi ius cogens és az erga omnes kötelezettségek fogalma, valamint megsértésük következményei
14. A nemzetközi viták és rendezésük diplomáciai eszközei
15. A nemzetközi viták bírói rendezésének általános jellemzői. A nemzetközi választott bíróságok
16. A Nemzetközi Bíróság szervezete és joghatósága. A Nemzetközi Bíróság előtti peres és véleményező eljárások
17. A ius ad bellum gyakorlatától a háború jogának megszüntetéséig. Az erőszak tilalmának elve a mai nemzetközi jogban
18. A szuverén egyenlőség elve és a be nem avatkozás elve
19. A népek önrendelkezési jogának elve
20. Az állam nemzetközi jogi meghatározása. Az állam- és kormányelismerés
21. Az államok immunitása és az államutódlás
22. Magyarország területi változásai a 20. században

„B” tételsor

1. Államterület. Államhatár. Különleges jogállású területek
2. Sarkvidékek. A nemzetközi folyók joga
3. A tengerjog
4. A nemzetközi légi jog
5. A világűrjog
6. A nemzetközi környezetvédelmi jog
7. Az emberi jogok nemzetközi védelme univerzális szinten és az Európa Tanács keretében
8. A nemzetközi kisebbségvédelmi rendszer
9. A humanitárius nemzetközi jog
10. A delicta iuris gentium fogalma, forrásai, tárgyi hatálya. A delicta iuris gentium elkövetőinek felelősségre vonása
1. A külföldiek különböző kategóriái és a rájuk vonatkozó nemzetközi jogi szabályozások. A menekültjog. A diplomáciai védelem
2. A diplomáciai és konzuli kapcsolatok jogának története és forrásai. A diplomáciai képviselő tagjai és a képviselő működése
3. A diplomáciai kiváltságok és mentességek
4. A konzuli jog: konzuli tevékenység, védelem, kiváltságok és mentességek
5. A nemzetközi szervezetek fogalma és osztályozása
6. Az ENSZ megalakulása, Alapokmánya, szervezeti felépítése, az ENSZ tagság
7. Az ENSZ Közgyűlése és a Titkárság
8. Az ENSZ Biztonsági Tanácsa és a Gazdasági és Szociális Tanács
9. A viták békés elintézése az ENSZ keretében
10. Az ENSZ lehetőségei a béke megszegésének és veszélyeztetésének eseteiben
11. Az Észak-atlanti Szerződés Szervezete
12. Békefenntartás, leszerelés

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.
- Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit.
- Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemezőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.
- Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.

b) képességei

- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
- Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.
- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.
- Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.

c) attitűdje

- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel.
- Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI JOG II. SZEMINÁRIUM					
Kód AJ JON240803K (N)					
International law II. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Nemzetközi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): Nemzetközi jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Törő Csaba Attila	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. Lapu Árpád, Dr. Pákozdi Csaba, Dr. Horváth-Sántha Hanga, Dr. Manzinger Krisztián, Dr. Törő Csaba Attila					Értékelés módszere: Beszámoló (alapvizsgára az bocsátható, aki teljesítette a szemináriumot)
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatók megismertetése a terület és a tér nemzetközi jogi szabályozásával, az egyén és a kisebbségek nemzetközi jogi védelmével, a humanitárius nemzetközi jog szabályaival, a delicta iuris gentium elkövetőinek felelősségre vonásával, a diplomáciai és a konzuli kapcsolatok jogával és a legfontosabb nemzetközi szervezetekkel. A kurzus teljesítésével a hallgatók kiszélesítik és tovább mélyítik az előadásokon megszerzett nemzetközi jogi ismereteiket.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A tengerjog. A nemzetközi folyók 2. A sarkvidékek. A nemzetközi légi jog. A világűrjog 3. A nemzetközi környezetvédelmi jog 4. Az állampolgárság és a külföldiek jogi helyzete. A kisebbségek nemzetközi védelme 5. Az emberi jogok univerzális védelme 6. Az emberi jogok regionális védelme 7. A humanitárius nemzetközi jog. A delicta iuris gentium 8. A diplomáciai kapcsolatok joga 9. A konzuli kapcsolatok joga 10. Az Egyesült Nemzetek Szervezete 11. Az Egyesült Nemzetek Szervezete 12. Az Észak-atlanti Szerződés Szervezete					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
- Szemináriumok látogatása, az oktató által meghatározott szemináriumi feladat (kiselőadás és/vagy házi dolgozat és/vagy zárthelyi dolgozat) teljesítése					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Bruhács János: Nemzetközi jog I-II. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2008-2010. - Az oktató által meghatározott szemináriumi feladat teljesítéséhez szükséges források					
Ajánlott irodalom:					
- Kardos Gábor – Lattmann Tamás (szerk.): Nemzetközi jog. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013. - Kende Tamás – Nagy Boldizsár – Sonnevend Pál – Valki László (szerk.): Nemzetközi jog. Második, átdolgozott kiadás. Wolters Kluwer, Budapest, 2018. - Kovács Péter: Nemzetközi közjog. Harmadik, átdolgozott és bővített kiadás. Osiris Kiadó, Budapest, 2016. - Nagy Boldizsár – Jeney Petra (szerk.): Nemzetközi jogi olvasókönyv: Dokumentumok és szemelvények. Osiris Kiadó, Budapest, 2002.					

- Malcolm N. Shaw: Nemzetközi jog. CompLex Kiadó, Budapest, 2008.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
- Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemzőit.
- Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
- Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.
- Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
- Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.

b) képességei

- Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
- Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.
- Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
- Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.
- Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
- Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára.
- Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.
- Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére.
- Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken.
- Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.
- Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogász módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.
- Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére.

c) attitűdje

- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elkötelezett a jogász munkájának egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett.
- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI MAGÁNJOG II.
AJ JON240804K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
Private International Law II.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete/ Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Nemzetközi magánjog I. Együttes felvétel Nemzetközi magánjog II. előadás és Nemzetközi magánjog II. szeminárium	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Vizsgára az bocsátható, aki teljesíti a zárthelyi dolgozat követelményeit
Tantárgy felelőse: Dr. Molnár István János	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Bán Dániel, Dr. Molnár István János, Dr. Osztovits András Mihály, Dr. Rainer Lilla	kötelező				Értékelés módszere: szóbeli / írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy a lényeges külföldi elemmel rendelkező magánjogi jogviszonyokkal kapcsolatos egyes kollíziós jogi vonatkozásokat ismerteti. A kollíziós jogi vonatkozások arra a kérdésre adnak választ, hogy az egyes jogviszonyokban hogyan lehet meghatározni azt, hogy melyik ország jogát kell alkalmazni. Kiemelten vizsgáljuk a vonatkozó európai uniós joganyagot és joggyakorlatot.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)képességek és (rész)kompetenciák:

1. A kollíziós tényállás. A nemzetközi magánjog fogalma. A nemzetközi magánjog elnevezése. A nemzetközi magánjog, mint jogág és kapcsolata más jogterületekkel. A nemzetközi magánjog forrásai és rendszere.
2. A nemzetközi magánjog tudományának a története.
3. A kollíziós szabály. A jogválasztás
4. A kollíziós szabály alkalmazása – minősítés, előkérdés, vissza- és továbbutalás
5. A külföldi jog alkalmazása és tartalmának megállapítása
6. A kollíziós szabály által kijelölt jog alkalmazásának a mellőzése – család kapcsolás, az általános kitérítő klauzula, a közrend és az imperatív szabályok, a külföldi jog megállapításának a sikertelensége
7. A személyes jog funkciója és terjedelme. A természetes személyek személyes jogának meghatározása. A jogi személyek személyes jogának meghatározása.
8. A családi jogviszonyokra alkalmazandó jog meghatározása
9. A dologi jog kollíziós szabályai. A szellemi alkotások jogának kollíziós szabályai
10. A kötelek kollíziós joga 1.: a szerződésre alkalmazandó jog meghatározása
11. A kötelek kollíziós joga 2.: a szerződésen kívüli kötelekre alkalmazandó jog meghatározása
12. Az öröklésre alkalmazandó jog meghatározása

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

- előadások látogatása TVSZ szerint. A hallgatók a 10. előadás hetében zárthelyi dolgozatot írnak.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Dr. Molnár István János: Nemzetközi magánjog – Patrocinium Kiadó 2020.

Ajánlott irodalom:	
– Mádl Ferenc - Vékás Lajos: Nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2022 – Nagy Csongor István: Nemzetközi magánjog, hvgORAC, Budapest, 2017 – Burián László – Raffai Katalin – Szabó Sarolta: Nemzetközi magánjog, Pázmány Press, Budapest, 2017	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
1. A nemzetközi magánjogi tényállás. A nemzetközi magánjog tárgya, fogalma, elnevezése. A nemzetközi magánjog, mint önálló jogág, helye a jogrendszerben. 2. A nemzetközi magánjog forrásai, rendszere. 3. A nemzetközi magánjog kialakulásának feltételei és története, a statútumelmélettel bezárólag. 4. A nemzetközi magánjog történeti fejlődése a statútumelmélet meghaladásától napjainkig. A magyar tudományfejlődés fontosabb állomásai. 5. A nemzetközi kollíziós szabály fogalma, szerkezete és típusai. 6. A kapcsolóelvek rendszerezése 7. A jogválasztás 8. A minősítés 9. Az előkérdés és a vissza- és továbbutalás 10. A külföldi jog alkalmazása és tartalmának a megállapítása 11. A csalárd kapcsolás és az általános kitérítő klauzula 12. A közrend és az imperatív szabályok. A külföldi jog tartalma megállapításának a sikertelensége 13. Az ember, mint jogalany 14. A jogi személy személyes joga. A személyhez fűződő jogok megsértése 15. A nemzetközi családjog forrásai. A házasság nemzetközi magánjogi szabályozása 16. A rokonságra vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok. Az élettársakra és a bejegyzett élettársakra vonatkozó kollíziós szabályok. A tartás nemzetközi magánjogi szabályai. 17. A dologi jog kollíziós szabályai 18. A kulturális javak és az eltulajdonított dolgok kollíziós jogi védelme. A szellemi tulajdonjog kollíziós szabályai 19. A szerződésekre irányadó jog meghatározásának történeti aspektusai. A szerződésekre alkalmazandó jog meghatározásának a forrásai. A szerződésekre irányadó jog megválasztása 20. A jogválasztás hiányában az alkalmazandó jog meghatározásának a szabályai a Róma I Rendeletben és a Kódexben 21. A deliktualis felelősség nemzetközi magánjogi szabályozásának történeti aspektusai. A szerződésen kívüli kötelekre alkalmazandó jog meghatározásának forrásai. Jogválasztás a szerződésen kívüli kötelek esetében 22. A jogválasztás hiányában az alkalmazandó jog meghatározásának a szabályai a Róma II Rendeletben és a Kódexben 23. Az öröklési jogviszonyokra alkalmazandó jog meghatározásának szabályai	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása - Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. - Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. - Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. b) képességei - Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. - Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. c) attitűdje - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. - Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.	

- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI MAGÁNJOG II. SZEMINÁRIUM

AJ JON240805K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Private International Law II. Seminar

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete/ Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek): Nemzetközi magánjog I. Együttes felvétel Nemzetközi magánjog II. előadás és Nemzetközi magánjog II. szeminárium	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Molnár István János	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája:
Tantárgy előadója/i: Molnár István János és megbízott oktatók					Értékelés módszere: beszámoló

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy a lényeges külföldi elemmel rendelkező magánjogi jogviszonyokkal kapcsolatos egyes kollíziós jogi vonatkozásokat ismerteti. A kollíziós jogi vonatkozások arra a kérdésre adnak választ, hogy az egyes jogviszonyokban hogyan lehet meghatározni azt, hogy melyik ország jogát kell alkalmazni. Kiemelten vizsgáljuk a vonatkozó európai uniós joganyagot és joggyakorlatot.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézszségek és (rész)kompetenciák:

1. A kollíziós tényállás. A nemzetközi magánjog fogalma. A nemzetközi magánjog elnevezése. A nemzetközi magánjog, mint jogág és kapcsolata más jogterületekkel. A nemzetközi magánjog forrásai és rendszere.
2. A nemzetközi magánjog tudományának a története.
3. A kollíziós szabály. A jogválasztás
4. A kollíziós szabály alkalmazása – minősítés, előkérdés, vissza- és továbbutalás
5. A külföldi jog alkalmazása és tartalmának megállapítása
6. A kollíziós szabály által kijelölt jog alkalmazásának a mellőzése – család kapcsolás, az általános kitérítő klauzula, a közrend és az imperatív szabályok, a külföldi jog megállapításának a sikertelensége
7. A személyes jog funkciója és terjedelme. A természetes személyek személyes jogának meghatározása. A jogi személyek személyes jogának meghatározása.
8. A családi jogviszonyokra alkalmazandó jog meghatározása
9. A dologi jog kollíziós szabályai. A szellemi alkotások jogának kollíziós szabályai
10. A kötelek kollíziós joga 1.: a szerződésre alkalmazandó jog meghatározása
11. A kötelek kollíziós joga 2.: a szerződésen kívüli kötelekre alkalmazandó jog meghatározása
12. Az öröklésre alkalmazandó jog meghatározása

A szemináriumokon az előadások anyaga kerül feldolgozásra jogeseteken és elméleti forrásműveken keresztül. A cél, hogy az elsajátított elméleti tudást a hallgatók a gyakorlatban is alkalmazni tudják.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Szemináriumok látogatása TVSZ szerint.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Dr. Molnár István János: Nemzetközi magánjog – Patrocinium Kiadó 2020.

Ajánlott irodalom:	
– Mádl Ferenc - Vékás Lajos: Nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2022 – Nagy Csongor István: Nemzetközi magánjog, hvgORAC, Budapest, 2017 – Burián László – Raffai Katalin – Szabó Sarolta: Nemzetközi magánjog, Pázmány Press, Budapest, 2017	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
1. A nemzetközi magánjogi tényállás. A nemzetközi magánjog tárgya, fogalma, elnevezése. A nemzetközi magánjog, mint önálló jogág, helye a jogrendszerben. 2. A nemzetközi magánjog forrásai, rendszere. 3. A nemzetközi magánjog kialakulásának feltételei és története, a statútumelmélettel bezárólag. 4. A nemzetközi magánjog történeti fejlődése a statútumelmélet meghaladásától napjainkig. A magyar tudományfejlődés fontosabb állomásai. 5. A nemzetközi kollíziós szabály fogalma, szerkezete és típusai. 6. A kapcsolóelvek rendszerezése 7. A jogválasztás 8. A minősítés 9. Az előkérdés és a vissza- és továbbutalás 10. A külföldi jog alkalmazása és tartalmának a megállapítása 11. A csalárd kapcsolás és az általános kitérítő klauzula 12. A közrend és az imperatív szabályok. A külföldi jog tartalma megállapításának a sikertelensége 13. Az ember, mint jogalany 14. A jogi személy személyes joga. A személyhez fűződő jogok megsértése 15. A nemzetközi családjog forrásai. A házasság nemzetközi magánjogi szabályozása 16. A rokonságra vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok. Az élettársakra és a bejegyzett élettársakra vonatkozó kollíziós szabályok. A tartás nemzetközi magánjogi szabályai. 17. A dologi jog kollíziós szabályai 18. A kulturális javak és az eltulajdonított dolgok kollíziós jogi védelme. A szellemi tulajdonjog kollíziós szabályai 19. A szerződésekre irányadó jog meghatározásának történeti aspektusai. A szerződésekre alkalmazandó jog meghatározásának a forrásai. A szerződésekre irányadó jog megválasztása 20. A jogválasztás hiányában az alkalmazandó jog meghatározásának a szabályai a Róma I Rendeletben és a Kódexben 21. A deliktális felelősség nemzetközi magánjogi szabályozásának történeti aspektusai. A szerződésen kívüli kötelekre alkalmazandó jog meghatározásának forrásai. Jogválasztás a szerződésen kívüli kötelek esetében 22. A jogválasztás hiányában az alkalmazandó jog meghatározásának a szabályai a Róma II Rendeletben és a Kódexben 23. Az öröklési jogviszonyokra alkalmazandó jog meghatározásának szabályai	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása - Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. - Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. - Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. b) képességei - Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. - Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. c) attitűdje - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. - Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.	

- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

PÉNZÜGYI JOG I.					
AJ JON240806K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Financial Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közgazg Intézet - Pénzügyi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Ercsey Zsombor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Ercsey Zsombor, dr. Reinspach Kristóf Boldizsár					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatók a félévben megismerkednek a pénzügyi jog elméleti alapjaival, valamint az államháztartás és a monetáris szféra működésével.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A pénzügyi jog fogalma, helye a jogrendszerben. A pénzügyi jog jellegzetességei, forrásai. A pénzügyi rendszer és a pénzügyi politika. 2. A pénzügyi jog és a pénzügyi jogtudomány. A pénzügyi jogtudomány társtudományai. A magyar pénzügyi jogfejlődés. 3. A pénzügyi jogi norma és a pénzügyi jogviszony. Az adó fogalma és az adóügyi jogviszony. Adójogi alapfogalmak. A modern adórendszer kialakulása. 4. Az adóztatás alapelvei és funkciói. Az adók rendszerezése. 5. Az államháztartás és az államháztartási jog. Az államháztartás működését befolyásoló gazdasági tényezők. Az Alaptörvény és a közpénzügyek. 6. Az államháztartási alapelvek. A költségvetési szervek. A költségvetési törvény alapelvei, a költségvetési ciklus. A központi költségvetés fogalma, szerkezete, elfogadásának rendje. 7. A költségvetés végrehajtásához kapcsolódó jogintézmények. Zárszámadás, ellenőrzés. Az államháztartás ellenőrzési rendszere. 8. A Magyar Államkincstár, az Állami Számvevőszék, a Költségvetési Tanács, az ÁKK Zrt. 9. Az államadósságügy. Az elkülönített állami pénzalapok. A társadalombiztosítás. 10. Az önkormányzatok pénzügyei. Az önkormányzati költségvetés, az önkormányzatok bevételei. A helyi adók. A települési adók. 11. Az Európai Unió költségvetése. Az Európai Unió monetáris politikája, a Gazdasági és Monetáris Unió. 12. Az Európai Központi Bank és a Központi Bankok Európai Rendszere. 13. Bankfejlődés. A monetáris rendszer pénzügyi joga.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- az előadások teljes anyaga (elérhető: a Moodle felületén), - Szilovics Csaba: Pénzügyi jog. Inter-Szféra Kft., Pécs 2020 - az előadáson, illetve a szemináriumokon tárgyalt jogszabályok hatályos szövege.					
Ajánlott irodalom:					
- Ercsey Zsombor: Az adóztatás igazságossága. Patrocinium Kiadó, Budapest 2016 - Lentner Csaba: Közpénzügyek és államháztartástan. Nemzeti Közszoigálati és Tankönyv Kiadó. Budapest 2013					

- Pfeffer Zsolt: Pénzügyi jog és pénzügytan. Menedzser Praxis Kiadó, Budapest 2016
- Erdős Éva: Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere. NKE 2014
- Lentner Csaba (Szerk.): Bankmenedzsment. Nemzeti Közszerkesztési és Tankönyv Kiadó, Budapest 2013

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

- A pénzügyi jog fogalma, jellegzetességei, helye a jogrendszerben
- A pénzügyi jog funkciói, a pénzügyi rendszer és a pénzügyi politika
- A pénzügyekkel foglalkozó tudományos irányzatok: a pénzügyi jogtudomány és társtudományai
- A magyar pénzügyi jogfejlődés
- Az Alaptörvény és a közpénzügyek
- Az államháztartás fogalma és az államháztartási jog, a költségvetési szervek
- Az államháztartási alapelvek
- A költségvetési ciklus, a központi költségvetés fogalma, szerkezete, elfogadásának rendje
- A költségvetés végrehajtásához kapcsolódó jogintézmények. Zárszámadás, ellenőrzés
- Az államháztartás ellenőrzési rendszere: a Magyar Államkincstár, az Állami Számvevőszék, a Költségvetési Tanács, az ÁKK Zrt.
- Az Európai Unió költségvetése
- Az Európai Unió monetáris politikája, a Gazdasági és Monetáris Unió
- Az Európai Központi Bank és a Központi Bankok Európai Rendszere
- Az önkormányzatok pénzügyei, az önkormányzati költségvetés, az önkormányzatok bevételei
- A helyi önkormányzatok vagyona, gazdálkodása
- A helyi adók rendszere, a vagyoni típusú adók és a települési adó
- A kommunális adók, a helyi iparüzési adó
- A társadalombiztosítás rendszere, az elkülönített állami pénzalapok
- Bankfejlődés. A monetáris rendszer pénzügyi joga
- A pénzügyi jogi norma és a pénzügyi jogviszony

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
- b) képességei
- c) attitűdje
- d) autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

SZOCIÁLIS JOG I.						
AJ JON240808K						
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL						
Social Security Law I.						
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3		Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Munkajog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Homicsko Árpád Olivér	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)	
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Homicsko Árpád Olivér					Értékelés módszere: írásbeli	
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:						
A tantárgy szakmai elsajátításának célja, hogy a hallgató eligazodjon a szociális-társadalombiztosítási ellátások rendszerében. A hallgatók a tantárgy keretében részletesen megismerkednek a szociális jog kialakulásának történeti folyamatával és az ezzel kapcsolatos jogi szabályozás kérdéseivel. A tantárgy célja az alapvető szociális ellátórendszerek sajátosságainak az ismertetése, a magyar társadalombiztosítás egyes ellátásai rendszertanának az áttekintése. A tantárgy elősegíti a hallgatók eligazodását a nemzetközi és az Európai Unió szociális jogi szabályozás vonatkozásában. Célkitűzés továbbá, hogy a hallgatók ismerjék az Európai Közösség területén szabadon mozgó munkavállalók szociális biztonságának megteremtését biztosító 883/2004 EK Tanácsi rendeletnek a koordinációt elősegítő alapvető rendelkezéseit is.						
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:						
1. A Szociális jog által szabályozott életviszonyok köre, a megélhetési zavarok elhárításnak lehetséges színterei. A szociális jog elhatárolása a jogrendszer más területeitől. Az egyéni, kisközösségi és állami stratégiák. 2. Az állam által létrehozott szociális intézmények alaptípusai. Történeti áttekintés, a szociális jog fejlődésének elemző vizsgálata I. Biztosítási rendszer. 3. Történeti áttekintés, a szociális jog fejlődésének elemző vizsgálata II. Segélyezési rendszer. 4. Történeti áttekintés, a szociális jog fejlődésének elemző vizsgálata III. Normatív rendszer. 5. A szociális jog kialakulásának hazai története 1990-ig. 6. A magyar szociális jog fejlődése 1990-től napjainkig. 7. A társadalombiztosítás jogi szabályozásának alapkérdései: alapelvek, elhatárolási kérdések. 8. A társadalombiztosítási jogviszonyok alanyai: a biztosítottak, az egyes ellátásra jogosultak és a kedvezményezettek. 9. A jogviszonyok tárgya: az ellátások fő fajtái, jellemzői. A jogviszonyok tartalma: a feleket megillető alapvető jogok, és az őket terhelő fő kötelezettségek. 10. A jogviszonyok keletkezése, módosulása, megszűnése. A szociális jogi felelősségi rendszere. Jogorvoslat a szociális jogban. 11. A Nemzetközi szociális jog alapvető kérdései (az ENSZ; a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet szociális normaalkotása). Az Európa Tanács szociális normái (Európai Szociális Karta, Szociális Biztonsági Kódex). Kétoldalú (bilaterális) szociális tárgyú szabályozást tartalmazó nemzetközi normák 12. Az Európai Unió szociális dimenziójának fejlődése a Római Szerződés megkötésétől a nizzai csúcserőkezletig. A szociális biztonsági rendszerek koordinációjának alapkérdései az EU-ban (a 883/2004 EK rendelet).						
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:						

Ponthatárok: (5) 90%– 100%; (4) 80-89%; (3) 65-79%; (2) 50-64%; (1) 0-49%. Az előadások anyaga a vizsga részét képezi.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Hajdú József – Homicskó Árpád Olivér: Bevezetés a társadalombiztosítási jogba, Patrocinium Kiadó. 2026. (11. átdolgozott kiadás)
Ajánlott irodalom:
– Az Európai Unió szociális joga – különös tekintettel a szociális biztonsági koordinációra / Social law in the European Union – Social security coordination, JATEPress Szeged, 2008. – Az Európai Unió Szociális Dimenziója, in. A Szociális Védelem Alapkérdései az Európai Unióban (Social Dimension of EU in. Fundamental issues of social security in EU), szerk. Gyulavári Tamás, OFA Kht., Budapest 2004 – Dr. Homicskó Árpád Olivér: A társadalombiztosítás szabályozásának alakulása a kezdetektől 1950-ig. 2004. Acta Jur. et Pol. Szeged Publicationes Doctorandorum Juridicorum Tomus IV. Fasc. 9.; 283-320. p. – Dr. Homicskó Árpád Olivér: A személyek szabad mozgásának biztosítása az Európai Unióban az egészségügyi szolgáltatások vonatkozásában. Jogelméleti Szemle 2006. évi I. szám. http://jesz.ajk.elte.hu/homicsko25.mht – Dr. Homicskó Árpád Olivér: Az egészségügyi szolgáltatások rendszertana. Jog és Állam 16. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2010. 1 - 97. p
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
e) <u>tudása</u> - Ismeri a Szociális jogi alapfogalmakat, átlátja az állam által működtetett szociális ellátórendszerek típusait, ismeri azok jellemzőit; - Ismeri a Szociális jog fejlődésének főbb állomásait, kialakulásuk hátterét; - Ismeri a magyar Szociális jog fejlődését a kezdetektől napjainkig; - Ismeri a társadalombiztosítás alapvető törvényi szabályait; - Ismeri a nemzetközi és európai uniós szociális jogi szabályozás alapjait. b) <u>képességei</u> - Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására. - Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez. - Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. c) <u>attitűdje</u> - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) <u>autonómiája és felelőssége</u> - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. - Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget. - Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

VERSENYJOG I.

AJ JON240809K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL**Competition Law I.**

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Kereskedelmi jog I. (Társasági jog, csődjog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hallgató ismerje meg a verseny funkcióit, a versenyjog célját, a versenyjogi alapfogalmakat, a versenyjog történetét, szabályozási területeit, a magyar és az európai versenyjogi szabályok kapcsolatát, a tisztességtelen verseny generálklauzuláját és a típustényállásokat, a tisztességtelen verseny és a személyiségvédelem kapcsolódó pontjait, az üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalmát.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A verseny szerepe a gazdaságban, a versenyjog fő területei, a verseny funkciói; versenyjog és versenypolitika. Tananyagok, követelmények, számonkérés bemutatása
2. A versenyjog története, az EK versenyjogának kialakulása, fejlődése, a magyar és közösségi versenyjog fő területei, a közösségi versenyjog forrásai
3. A versenyjog alanyai: vállalkozás, üzletfél, fogyasztó, vállalkozás fogalma a magyar versenyjogban és az EK versenyjogában, a GVH és az Európai Bizottság versenyjogi szerepe
4. A versenyjog szabályozása Magyarországon. A versenytörvény hatálya. Tisztességtelen verseny I. A generálklauzula és a típustényállások viszonya. A típustényállások áttekintése
5. Hírnévsértés, Bojkott
6. Az üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma
7. Jellegbitorlás
8. Az összehasonlító reklámra vonatkozó szabályok elhelyezése. Követelmények az összehasonlító reklámmal kapcsolatban
9. Az összehasonlító reklámhoz kapcsolódó tilalmak, tisztességtelen eljárások
10. Üzletfelek megtevesztésének tilalma
11. Az üzletfél választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti gyakorlat
12. Felelősség, etikai kódexek, a versenyjog két ága közötti különbségek

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való jelenlét, melyet a tanszék rendszeresen ellenőriz. Amennyiben a hallgató négynél több alkalommal nem volt jelen az előadásokon, akkor az aláírás pótlására, a teljes félévi tananyagból (előadás-anyagból) a szorgalmi időszak utolsó hetében, az utolsó előadáson írásban van lehetőség. Sikertelen (50%-ot el nem érő) vagy elmulasztott pótlás az aláírás megtagadását vonja maga után. További pótlásra a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat alapján, van lehetőség.

Az aláírás megszerzése feltétele a vizsgára bocsátásnak
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
– Miskolczi Bodnár Péter: Versenyjog I. A tisztességtelen verseny és az üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának a tilalma Patrocinium, Budapest 2026. – Tóth András: A versenyjogi jogeset és szöveggyűjtemény Patrocinium Budapest 2016. – előadások anyaga, megjelölt hatályos jogszabályok
Ajánlott irodalom:
– Kommentár a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvényhez (Lektor Tóth Tihamér) GVH Budapest 2014. – Miskolczi Bodnár Péter: A versenytörvény magyarázata KJK-KERSZÖV, Bp. 2002.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Az előadáson elhangzott valamennyi témakörből röviden megválaszolható kérdések.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
• tudása A hallgató megismeri a polgári jogban megtanult jóhiszeműség és tisztesség elvének piaci körülmények közötti érvényesülését. • képességei A hallgató alkalmassá kell váljon tanulmányai alapján arra, hogy felismerje a versenyjog által tisztességtelennek minősített magatartásokat. • attitűdje A hallgatóban ki kell, hogy alakuljon a versenyjog által tisztességtelennek minősített magatartásokkal szembeni ellenérzés. • autonómiája és felelőssége A hallgató felkészül arra, hogy gyakorló jogászként egy szerződés véleményezése, egy szerződési javaslat jogi szempontú alakítása során felismerje és kiszűrje a versenyjogilag tisztességtelennek minősülő rendelkezéseket és adott esetben a vállalati vezetéssel szemben kiálljon a jogszerű magatartások mellett.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI GAZDASÁGI KAPCSOLATOK JOGA
Kód AJ JON240901K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
International Trade and Business Law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Nemzetközi magánjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Molnár István János	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Molnár István János	kötelező				Értékelés módszere: szóbeli/írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy keretében a hallgatók megismerhetik a nemzetközi gazdasági kapcsolatok közjogi és magánjogi kereteivel kapcsolatos legalapvetőbb szabályokat, a legfontosabb jogforrásokat, alapelveket és nemzetközi szervezeteket. Áttekintésre kerülnek az áruk, szolgáltatások és anyagi értéket képviselő jogok nemzetközi forgalmával kapcsolatos Marrakesh-i Egyezményesomag főbb elemei, a nemzetközi tőkeáramlásra és a beruházásvédelemre vonatkozó szabályok, a nemzetközi kereskedelem főbb szerződéseivel kapcsolatos jogegységesítés főbb eredményei, valamint a nemzetközi vitarendezés szabályai.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának elméleti megalapozása. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának tárgya és a szabályozás módszere. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának fogalma és tárgya. A jogági probléma. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának rendszere.
2. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok közjogával kapcsolatos általános kérdések. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok külső és belső feltételrendszere.
3. Az áruk nemzetközi kereskedelmének a liberalizálása és a GATT 1947. A Marrakesh-i Egyezmény legfontosabb rendelkezései (GATT 1994, GATS, TRIPS, WTO). A nemzetközi gazdasági kapcsolatok közösségi jogi szabályozásának alapvető kérdései (az áruforgalom alapszabadsága, a közösségi vámjog, a piacvédelmi eljárások). A nemzetközi kereskedelmi forgalom engedélyezési, illetve korlátozási rendje. A devizajog.
4. A külföldi tulajdon és a külföldi beruházások védelme a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban. A külföldi tulajdon elvonásának kérdései. A külföldi beruházásokkal kapcsolatos univerzális és regionális szabályozás. A nemzetközi tőkeáramlást érintő bilaterális egyezmények. A külföldi befektetések szabályozásának eszközei a nemzeti jogokban.
5. A jogviták rendezése a nemzetközi gazdasági kapcsolatok közjogában. A WTO, az ICSID és a Szöuli Egyezmény vitarendezési mechanizmusai.
6. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok magánjogával kapcsolatos általános kérdések. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok magánjogának forrásai. A nemzetközi anyagi magánjogi jogegységesítés és a jogegységesítésben szerepet játszó főbb szervezetek. A lex mercatoria és az UNIDROIT Alapelvek. Összehasonlító jogi alapvetés.
7. Önálló gazdasági célra irányuló és járulékos szerződések. Az adásvételi szerződésre irányadó jog egységesítése. A Bécsi Vételi Egyezmény főbb szabályai.
8. A New York-i Elévülési Egyezmény. Az INCOTERMS.
9. Egyéb főszerződések. Vállalkozási szerződések a nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogában. A technológia és ismeret átadására vonatkozó szerződések (licencia, know-how, franchise, nemzetközi kooperációs szerződések).
10. Kisegítő szerződések: A nemzetközi piacszerzés szerződesei (ügynöki és forgalmazói szerződés). Az áru továbbításával kapcsolatos szerződések (nemzetközi fuvarjog és más kapcsolódó szerződések). Fizetési módok és más bankügyletek a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban.

11.	A külföldiek gazdasági célú letelepedésének a kérdései. A külföldiek gazdasági célú letelepedésére vonatkozó alapvető fogalmak a magyar jogban. A külföldi részvétellel működő gazdasági társaságok. A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepei és kereskedelmi képviselői.
12.	Választottbíráskodás és más alternatív vitarendezési módok a nemzetközi kereskedelemben.
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:	
-	
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
- Molnár István János: A nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga I-II. (Patrocinium Kiadó, 2016)	
Ajánlott irodalom:	
- Mádl Ferenc – Vékás Lajos: Nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, X. kiadás, ELTE Ötvös Kiadó, Budapest, 2022 - Bánrévy Gábor: A nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, 10. kiadás, Szent István Társulat, Budapest, 2023	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
1. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának tárgya, a szabályozás módszere. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának fogalma, a jogági probléma. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának rendszere. 2. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok közjogáról általában. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának külső és belső feltételrendszere. Nemzetközi alapelvek. 3. A gazdasági kapcsolatok fejlesztésében szerepet játszó nemzetközi szervezetek, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok közjogának forrásai. 4. Az áruk nemzetközi kereskedelmének a liberalizálása, a GATT és működése 1994-ig. 5. A Marrakesh-i Egyezmény és a GATT 1994 rendelkezései. 6. A GATS és a TRIPS Egyezmény, a WTO működése 1994-től napjainkig. 7. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok uniós jogi szabályozása. Az áruforgalom alapszabadsága. A közösségi vámjog és a piacvédelmi eljárások. 8. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok belső feltételrendszere. A nemzetközi kereskedelmi forgalom nemzeti szervezeti rendszere. Az engedélyezési rendszer elemei. A devizajog. 9. A tőke nemzetközi áramlása. A külföldi tulajdon elvonásának a kérdései, a vonatkozó nemzetközi jogelvek. Az Act of State doktrína. 10. A külföldi beruházásokkal kapcsolatos univerzális és regionális szabályozás. 11. A nemzetközi tőkeáramlást érintő bilaterális egyezmények. A külföldi befektetések jogi szabályozásának eszközei a nemzeti jogokban. 12. A WTO és vitarendezési mechanizmusa. 13. Az ICSID és a Szöuli Egyezmény vitarendezési mechanizmusa. 14. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok magánjogának rendszere és forrásai. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok fejlesztésében és a jogfejlesztésben szerepet játszó fontosabb nemzetközi szervezetek. 15. Az egyes nemzeti jogrendszerek belső jogforrásai. A világ nagy jogrendszerei. A kontinentális jogrendszer és az angolszász jogrendszer főbb jellemzői. A vegyes jogrendszerek. Speciális nemzeti jogforrások. 16. A jogszabálynak nem minősülő jogforrások. A lex mercatoria fogalma és problémája. Az UNIDROIT Alapelvek és az Európai Szerződési Jog Alapelvei. 17. Az elektronikus adatcsere és az elektronikus kereskedelem. 18. A nemzetközi adásvétellel kapcsolatos jogegységesítés. A Bécsi Vételi Egyezmény hatálya. 19. A Bécsi Egyezmény alkalmazásának általános kérdései. A szerződés megkötésének a szabályai. 20. A felek jogai és kötelezettségei a nemzetközi adásvételi szerződésben. 21. A szerződésszegés szabályai és a kárveszély átszállása a Bécsi Egyezményben. 22. A New York-i Elévülési Egyezmény és az INCOTERMS. 23. Vállalkozási szerződések a nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogában. 24. A technológia transzfer szerződés. A franchise szerződés. A nemzetközi kooperációs szerződés. 25. A kereskedelmi ügynöki szerződés.	

26. A forgalmazói szerződés.
27. A nemzetközi fuvarjog egyezményei és tárgyi hatályuk.
28. A fuvarozó felelősségére vonatkozó szabályok a nemzetközi fuvarjogi egyezményekben.
29. Az átutalás és a beszedvény.
30. Az okmányos meghitelezés.
31. Hitelügyletek a nemzetközi kereskedelemben. A nemzetközi faktoring.
32. A nemzetközi lízing és a bankgarancia.
33. A külföldiek gazdasági célú letelepedéséről általában. Alapvető fogalmak a magyar jogban.
34. A külföldi részvétellel működő gazdasági társaságok.
35. A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepei és kereskedelmi képviselői.
36. Választottbíráskodás és más alternatív vitarendezési módok a nemzetközi kereskedelemben: kialakulásuk, fajtái. A választottbíráskodással kapcsolatos egyes általános kérdések.
37. A nemzetközi választottbíráskodás egyes kérdései.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
 - Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
 - Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.
- b) képességei
 - Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
 - Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
 - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
- c) attitűdje
 - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
 - Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
 - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- d) autonómiája és felelőssége
 - Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
 - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
 - Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

SZOCIÁLIS JOG II.

AJ JON240902K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL**Social Security Law II.**

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Szociális jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: ősi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy szakmai elsajátításának célja, hogy a hallgató eligazodjon a szociális-társadalombiztosítási ellátások rendszerében. A hallgatók a tantárgy keretében részletesen megismerkednek az egyes szociális jogi alrendszerek (egészségbiztosítás, nyugdíjbiztosítás, szociális segélyezés, foglalkoztatáspolitikai, családi támogatások etc.) keretében nyújtott ellátásokra vonatkozó jogi szabályozás általános kérdéseivel. Célkitűzés továbbra, hogy a hallgatók ismerjék az Európai Unió területén szabadon mozgó munkavállalók szociális biztonságának megteremtését jelentő koordinációs rendeletnek az alapvető rendelkezéseit is.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az egészségügyi szolgáltatások rendszere. Alapellátás, járóbeteg-szakellátás és fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátások. A beutalási rendszer elemzése. Betegutak koordinációja.
2. Az egészségbiztosítás keretében nyújtott egészségügyi szolgáltatások. Térítésmentesen, árhoz nyújtott támogatással és részleges térítéssel nyújtott egészségügyi szolgáltatások. Külföldön történő gyógykezelés kérdései. Múltanyosság.
3. Egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai: csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj, táppénz
4. Baleseti ellátások rendszere. Üzemi baleset. Foglalkozási megbetegedés. Az üzemi baleset és a munkahelyi baleset összehasonlítása. Regresszív igény. Baleseti ellátások elemzése. Baleseti egészségügyi szolgáltatás. Baleseti táppénz. Baleseti járadék.
5. A megváltozott munkaképességű személyek orvosi és szakmai rehabilitációja. A magyar rehabilitációs rendszer elemzése és rendeltetése. Rehabilitációs ellátás. Rokkantsági ellátás. Megváltozott munkaképességű személyek részére nyújtott támogatások.
6. Nyugdíjrendszerek tipizálása. A felosztó-kíróvó nyugdíjrendszer, önkéntes kölcsönös nyugdíjbiztosítás, nyugdíj-előtakarékossági számla, foglalkoztatói nyugdíj. Piaci biztosítási alapon nyújtható nyugdíjszerű megtakarítások.
7. A nyugellátások rendszere: az öregségi nyugdíj. Öregségi teljes nyugdíj, öregségi résznyugdíj, nők kedvezményes nyugdíja. Szolgálati idő.
8. A hozzátartozói nyugellátások. Szülői nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj, baleseti hozzátartozói nyugellátások.
9. Az álláskereső számára nyújtott ellátások (aktív és passzív eszközök) rendszere. Munkahelyvédelmi akcióterv.
10. Az egyes aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök bemutatása. A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök.
11. A szociális igazgatás körében nyújtott ellátások. Pénzbeli ellátások. Természetben nyújtott ellátások. Személyes gondoskodás keretében nyújtott alapszolgáltatások. Személyes gondoskodás keretében nyújtott szakosított ellátások. Térítési díj. A gyermekvédelem keretében nyújtható támogatások.
12. A gyermeket nevelő családoknak nyújtott támogatások, pótlékok. Családi pótlék, gyermekgondozást segítő ellátás, gyermeknevelési támogatás, anyasági támogatás. Fogyatékosságügyi politika és a fogyatékossági támogatás.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
Ponthatárok: (5) 90%– 100%; (4) 80-89%; (3) 65-79%; (2) 50-64%; (1) 0-49%.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
– Dr. Homicskó Árpád Olivér: A magyar szociális jogi ellátások rendszertana (Patrocinium Kiadó, Budapest, 2023.) – A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény – A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény – a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény – Az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény – A nyugdíj-előtakarékosági számlákról szóló 2005. évi CLVI. törvény – A foglalkoztatói nyugdíjról és intézményeiről szóló 2007. évi CXVII. törvény – A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény – A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény – A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény – A fogyatékosági támogatásról szóló 1998. évi XXVI. törvény
Ajánlott irodalom:
– Az Európai Unió szociális joga – különös tekintettel a szociális biztonsági koordinációra / Social law in the European Union – Social security coordination, JATEPress Szeged, 2008. – Dr. Hajdú József - Lőrincsikné Dr. Lajkó Dóra: Társadalombiztosítási jog Jogi szakvizsga jegyzet (III. fejezet 109-166 old), DialogCampus Kiadó, 2005. – Az Európai Unió Szociális Dimenziója, in. A Szociális Védelem Alapkérdései az Európai Unióban (Social Dimension of EU in. Fundamental issues of social security in EU), szerk. Gyulavári Tamás, OFA Kht., Budapest 2004 – Dr. Homicskó Árpád Olivér: A személyek szabad mozgásának biztosítása az Európai Unióban az egészségügyi szolgáltatások vonatkozásában. Jogelméleti Szemle 2006. évi I. szám. http://jesz.ajk.elte.hu/homicsko25.mht – Dr. Homicskó Árpád Olivér: Az egészségügyi szolgáltatások rendszertana. Jog és Állam 16. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2010. 1 - 97. p – Dr. Homicskó Árpád: A személyek szabad mozgásának biztosítása az Európai Unióban az egészségügyi szolgáltatások vonatkozásában. Jogelméleti Szemle 2006. évi I. szám. – Dr. Homicskó Árpád: A szociális biztonság garantálása az Európai Unióban. Jog és Állam 8. Nyári egyetem, 2006. Szerk: Dr. Kapa Mátyás. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2006. – Dr. Homicskó Árpád: Az egészségügyi szolgáltatások jogi szabályozása. Jogelméleti Szemle 2007. évi II. szám.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
• <u>tudása</u> - Ismeri a Szociális jog alrendszerét, átlátja a tagolódását. - Ismeri az egészségbiztosítás ellátásait. - Ismeri a nyugdíjbiztosítás ellátásait. - Ismeri a foglalkoztatáspolitikai rendszerét. - Ismeri a szociális segélyezés alapjait. - Ismeri a családtámogatás rendszerét. - Ismeri a fogyatékosáspolitikai alapjait. b) <u>képességei</u> - Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.

- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.

- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.

c) attitűdje

- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.

- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

d) autonómiaja és felelőssége

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

VERSENYJOG II.

Kód AJ JON240903K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL**Competition Law II.**

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete - Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Versenyjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter Pál	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter Pál					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:***A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:***

Versenyjogi alapfogalmak

A magyar és az EU versenyjog kapcsolata

Kartelljog (széles értelemben vett megállapodás, tilalom, kivétel, egyedi és csoportos mentesülés, a jogsértések felderítését előmozdító jogintézmények)

Gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma

Vállalkozások összefonódása

Az előadások várható beosztása:

1. A verseny szerepe, funkciói. Tananyagok, követelmények, számonkérés
2. Az EK versenyjogának kialakulása, fejlődése
A közösségi versenyjog forrásai
A GVH és az Európai Bizottság versenyjogi szerepe
A közösségi és a magyar versenyjogi szabályok együttes alkalmazása
A tagállamok közötti kereskedelem befolyásolása
3. A kartell fogalma
Jogintézmények átvizsgálása:
Érintett piac
Érintett árupiac Keresleti és kínálati helyettesíthetőség
Érintett földrajzi piac
Egymástól független vállalkozások
4. Tipikus kartellfajták. Horizontális és vertikális versenykorlátozások
Bagatell kartell
A kartell versenyjogi, polgári jogi és büntető jogi következményei.
Versenyjogi jogsértéssel okozott károk megtérítése.
5. Kartell a GVH gyakorlatában
Mentesülés
A csoportmentesítési rendszer kialakulása a közösségi jogban
A mentesítés rendszerének áttekintése
6. Magyar csoportmentesítési rendeletek
7. Gazdasági erőfölény I.
A gazdasági erőfölény fogalma, megállapításához vizsgálandó körülmények
8. Gazdasági erőfölény II.
Visszaélés gazdasági erőfölénnyel
9. Gazdasági erőfölény III.
Visszaélés a GVH gyakorlatában

10. Vállalkozások összefonódása I. Az összefonódás fajtái Az összefonódás veszélyei 11. Vállalkozások összefonódása II. az engedélyezésről a bejelentési rendszerre áttérés a GVH beavatkozásának határa eljárási kérdések 12. Jogesetek
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
<u>Vizsgakövetelmények:</u> A vizsga anyagát képezik a fentebb megjelölt kötelező írásbeli tananyagok, az előadások során feldolgozott anyagrészek és a megjelölt hatályos jogszabályok! A vizsgák írásban történnek. A rövid választ igénylő kérdések mindhárom anyagrészt felölelik. A vizsgadolgozatok javítását a tanszék oktatói végzik. <u>Aláírás feltétele</u> Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való jelenlét, melyet a tanszék rendszeresen ellenőriz. Amennyiben a hallgató négyenél több alkalommal nem volt jelen az előadásokon, akkor az aláírás pótlására, a teljes félévi tananyagból (előadás-anyagból) a szorgalmi időszak utolsó hetében, az utolsó előadáson írásban van lehetőség. Sikertelen (50%-ot el nem érő) vagy elmulasztott pótlás az aláírás megtagadását vonja maga után. További pótlásra a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat alapján, van lehetőség. Az aláírás megszerzése feltétele a vizsgára bocsátásnak. <u>Aktuális információk</u> Az előadások időpontját és témaköreit, a tanszék által meghirdetett alternatív tárgyakra vonatkozó részletes információt, a tananyagok megjelenésével kapcsolatos legfrissebb híreket és a tudományos diákköri híreket a Kereskedelmi Jogi Tanszék hirdetőtábláján lehet megtekinteni. Mindezen információ elérhető Interneten a Kereskedelmi Jogi Tanszék honlapján is. A tárgy oktatóinak fogadóórája az általuk megadott időpontban van, amely szintén a Kereskedelmi Jogi Tanszék hirdetőtábláján van kifüggesztve.
<i>Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:</i>
Miskolczi Bodnár Péter: A versenykorlátozások jogának magyar szabályai Patrocinium Budapest 2026 (megjelenés alatt) Tóth András: A versenyjogi jogeset és szöveggyűjtemény Patrocinium Budapest 2016.
<i>Ajánlott irodalom:</i>
– Miskolczi Bodnár Péter: Competition Law in Dobrocsi Szilvia (szerk.) Hungarian Law, Budapest, Orac 2025. – Kommentár a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvényhez (Lektor Tóth Tihamér) GVH Budapest 2014. – Miskolczi Bodnár Péter: A versenytörvény magyarázata KJK-KERSZÖV, Bp. 2002.
<i>Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:</i>
Az előadáson elhangzó valamennyi témakörből röviden megválaszolható kérdések alkotják az írásbeli vizsgakérdéssorokat. Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: • tudása A hallgató megismeri a versenykorlátozások jogának három területét és a szabályok piaci körülmények közötti érvényesülésének gyakorlatát. • képességei A hallgató alkalmassá kell váljon tanulmányai alapján arra, hogy felismerje a versenykorlátozások jogába ütköző magatartásokat és helyesen értelmezze a versenyjogi fogalmakat.

- attitűdje
A hallgatóban ki kell, hogy alakuljon a versenykorlátozások jogába ütköző magatartásokkal szembeni ellenérzés.
- autonómiája és felelőssége
A hallgató felkészül arra, hogy gyakorló jogászként látszólag nem versenyjogi ügyben – pl. egy szerződés véleményezése, egy szerződési javaslat jogi szempontú alakítása során – felismerje és kiszűrje a versenyjogba ütköző rendelkezéseket és adott esetben a vállalati vezetéssel szemben kiálljon a jogszerű magatartások mellett.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

PÉNZÜGYI JOG II.					
AJ JON240904K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Financial Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Pénzügyi jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): Pénzügyi jog I. tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Pénzügyi jog II. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Dr. Ercsey Zsombor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Ercsey Zsombor, dr. Reinspach Kristóf Boldizsár					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A félévben a hallgatók a hatályos jogszabályokon keresztül megismerkednek az adórendszer alapjaival, szabályozásával és működésével.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1) Adóelmélet – az adók rendszerezése. 2) A jövedéki szabályozás 3) Társasági adó – jellemzők, alapelvek, alanyok, adóalap, korrekciós tételek, adómérték, kedvezmények 4) A személyi jövedelemadó jellemzői, adórendszerben betöltött helye, alapelvei és alapvető fogalmai 5) A személyi jövedelemadó megállapításának módjai. Az Szja-törvény szerinti jövedelemkategóriák. Az összevont adóalap tartalma. Az összevont adóalap, a számított adó. A külön adózó jövedelmek 6) Az általános forgalmi adó jellemzői, alapja, mértéke 7) Az általános forgalmi adó működése. Adómentességek 8) A vámjog rendszere 9) A kisadók 10) Az adóigazgatási eljárás alapelvei. Az adózás rendjéről szóló törvény hatálya. Az adókötelezettség tartalmi elemei 11) Az adóhatósági ellenőrzés. Az adózás rendjéről szóló törvény jogorvoslati fórumrendszere és szankciórendszere 12) A nemzetközi adójog alapintézményei					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– az előadások teljes anyaga (elérhető: a Moodle felületén), – Szilovics Csaba: Pénzügyi jog. Inter-Szféra Kft., Pécs 2020 – az előadáson, illetve a szemináriumokon tárgyalt jogszabályok hatályos szövege.					
Ajánlott irodalom:					
– Ercsey Zsombor: Az adóztatás igazságossága. Patrocinium Kiadó, Budapest 2016 – Lentner Csaba: Közpénzügyek és államháztartástan. Nemzeti Közszerológati és Tankönyv Kiadó, Budapest 2013 – Pfeiffer Zsolt: Pénzügyi jog és pénzügytan. Menedzser Praxis Kiadó, Budapest 2016 – Szilovics Csaba: Kézikönyv a pénzügyi jog tanulásához. PTE ÁJK 2018 – Erdős Éva: Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere. NKE 2014 – Lentner Csaba (Szerk.): Bankmenedzsmnt. Nemzeti Közszerológati és Tankönyv Kiadó, Budapest 2013					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
1)	Az adó fogalma, jellemzői
2)	Az adójogi alapfogalmak
3)	Az adók rendszerezése
4)	A jövedéki adó fogalma, sajátosságai, a jövedéki adóztatás története
5)	A jövedéki törvény hatálya, a jövedéki szabályozás főbb intézményei
6)	A társasági adó jellemzői, alapelvei, alanyai
7)	A társasági adó alapintézményei: adómérték, korrekciós tételek, adóalap
8)	A személyi jövedelemadó jellemzői, alapelvei, a jövedelemadóztatás története
9)	A személyi jövedelemadó alapvető fogalmai, az adó megállapításának módjai az Szja-törvény szerinti jövedelemkategóriák
10)	Az összevont adóalap, a számított adó és a külön adózó jövedelmek
11)	Az általános forgalmi adó jellemzői, alapja, mértéke
12)	Az általános forgalmi adó működése, adómentességek
13)	A vámjogi szabályozás alapintézményei
14)	Az ún. kisadók rendszere, szabályozásuk
15)	Az adóigazgatási eljárás jellemzői, alapelvei, szabályozása
16)	Az adózás rendjéről szóló törvény hatálya, az adókötelezettség tartalmi elemei
17)	Az adóhatósági ellenőrzés
18)	Az adózás rendjéről szóló törvény jogorvoslati fórumrendszere és szankciórendszere
19)	A nemzetközi adójog alapfogalmai
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a)	tudása
b)	képességei
c)	attitűdje
d)	autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

*Magyarázatok

PÉNZÜGYI JOG II. SZEMINÁRIUM					
AJ JON240905K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Financial Law II. seminar					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Pénzügyi jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 2 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): Pénzügyi jog I. tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Pénzügyi jog II. szeminárium teljesítése
Tantárgy felelőse: Dr. Ercsey Zsombor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Ercsey Zsombor, Dr. Bencsik András, dr. Reinspach Kristóf Boldizsár					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A félévben a hallgatók a hatályos jogszabályokon keresztül megismerkednek az adórendszer alapjaival, szabályozásával és működésével.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1) Adóelmélet – az adók rendszerezése. 2) A jövedéki szabályozás 3) Társasági adó – jellemzők, alapelvek, alanyok, adóalap, korrekciós tételek, adómérték, kedvezmények 4) A személyi jövedelemadó jellemzői, adórendszerben betöltött helye, alapelvei és alapvető fogalmai 5) A személyi jövedelemadó megállapításának módjai. Az Szja-törvény szerinti jövedelemkategóriák. Az összevont adóalap tartalma. Az összevont adóalap, a számított adó. A külön adózó jövedelmek 6) Az általános forgalmi adó jellemzői, alapja, mértéke 7) Az általános forgalmi adó működése. Adómentességek 8) A vámjog rendszere 9) A kisadók 10) Az adóigazgatási eljárás alapelvei. Az adózás rendjéről szóló törvény hatálya. Az adókötelezettség tartalmi elemei 11) Az adóhatósági ellenőrzés. Az adózás rendjéről szóló törvény jogorvoslati fórumrendszere és szankciórendszere 12) A nemzetközi adójog alapintézményei					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A Pénzügyi jog II. gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező, a gyakorlatokon elhangzottak a vizsgakövetelmények részét képezik. A kötelező foglalkozásokról a hallgatók a félév során legfeljebb három alkalommal hiányozhatnak. A három alkalmat meghaladó hiányzás esetén a hallgatók aláírását a Tanszék megtagadja. A pénzügyi jogi ismeretek elsajátításának ellenőrzése a gyakorlati foglalkozáson (szemináriumon) három alkalommal megírt zárthelyi dolgozattal történik. A zárthelyi témaköre megegyezik az addig elhangzott előadások és szemináriumok témakörével (a ZH-n elérhető pontszámok több mint felének megszerzése az aláírás feltétele). A félév során minden hallgató köteles referátumot tartani, amelynek elmulasztása esetén az aláírást a Tanszék megtagadja. A félév végi aláírás („megfelelt” minősítés) megszerzésének feltétele, hogy a zárthelyi dolgozattal a hallgatók több mint 50%-ot elérjenek, illetve adott témában referátumot tartsanak. Azok a hallgatók, akik nem érik el a szükséges pontszámot, a szorgalmi időszak végén az egész félév anyagából írhatnak pótzárthelyi dolgozatot. Akik ez alkalommal sem érik el a minimális pontszámot, nem bocsáthatók vizsgára.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– az előadások teljes anyaga (elérhető: a Moodle felületén),					

– Szilovics Csaba: Pénzügyi jog. Inter-Szféra Kft., Pécs 2020 – az előadáson, illetve a szemináriumokon tárgyalt jogszabályok hatályos szövege.
Ajánlott irodalom:
– Ercsey Zsombor: Az adóztatás igazságossága. Patrocinium Kiadó, Budapest 2016 – Lentner Csaba: Közpénzügyek és államháztartástan. Nemzeti Közszerológati és Tankönyv Kiadó, Budapest 2013 – Pfeiffer Zsolt: Pénzügyi jog és pénzügytan. Menedzser Praxis Kiadó, Budapest 2016 – Szilovics Csaba: Kézikönyv a pénzügyi jog tanulásához. PTE ÁJK 2018 – Erdős Éva: Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere. NKE 2014 – Lentner Csaba (Szerk.): Bankmenedzsment. Nemzeti Közszerológati és Tankönyv Kiadó, Budapest 2013
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):
Értékelés módja: ZH-k sikeres megírása + jelenlét az órákon + referátum tartása - Beszámoló

*Magyarázatok

A BÍRÓI HIVATÁS TÖRTÉNETE

AJ JON240212KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

The history of the profession of the judges

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet – Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Stipta István Mihály	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Stipta István Mihály	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kötelezően választható tantárgy az egyik legfontosabb jogász professzió történeti előzményeit tekinti át. Az oktatás célja, hogy felhívja a figyelmet az ítélkezési tevékenység hazai előzményeire, magyarországi tapasztalataira, továbbá a bírói hivatás gyakorlásához szükséges szellemi-kulturális kritériumokra. A tárgy felvétele esetén a hallgatók megismerkedhetnek a magyar törvénykezés történetének legfontosabb történeti tapasztalataival, a bírakkal szembeni kihívásokkal.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A tantárgyi program a KKK-ban rögzített elvárások közül segít a hallgatóknak a történeti fejlődés logikájának felismerésében, egy kiemelt jelentőségű jogász hivatás etikai normáinak megismerésében, értelmezésében. Támogatná azt az elvárást, hogy a joghallgatók ismerjék meg az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait. A tárgy oktatásában szerepet kapnak gyakorló bírák is.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

1. A bírói foglalkozás középkori előzményei, Werbőczy István a jó bíraskodás feltételeiről
2. A bíróval szembeni elvárások az újkorban: Márai Terézia, II. József reformjai
3. A polgári kor követelményei: az 1869. évi IV. tc.
4. Kiemelkedő bírói személyiségek a dualizmus idején
5. Nagy perek, kiváló bírák a két világháború között
6. Népbíraskodás dilemmái
7. Etikai dilemmák a szocialista bíraskodás idején
8. Kitekintés Európára: bírói hivatás történeti gyökerei, modelljei
9. A bírakkal szembeni hatályos elvárások
10. Gyakorló bírák tapasztalatai I.
11. Gyakorló bírák tapasztalatai I.
12. Összegzés

A félévi aláírás feltétele a foglalkozásokon való jelenlét.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Kötelező irodalom: Stipta István: *A magyar bírósági rendszer története*. Multiplex Media-Debrecen University Press. (Második, javított kiadás) ISBN: 96304 9197 4. Debrecen, 1998.

Ajánlott irodalom: Navratil Szonja: *A jogász hivatásrendek története Magyarországon, (1868/1869-1937)*. Budapest. ELTE Eötvös K, 2014. 180 p. (ELTE jogi kari tudomány)

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

A félévi aláírás feltétele a foglalkozásokon való jelenlét. A gyakorlati jegyért a foglalkozásokon elhangzottak és a kiadott írásos anyagok és önálló kutatás alapján egy, legalább hat oldalas (20.000 karakteres) összefoglalás a bírói hivatás

jellegéről, a bírói hivatáshoz szükséges ismeretekről, készségekről. Ebben az összefoglalásban a felhasznált irodalmat és az MI felhasználást is meg kell jelölni.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: a tárgy segít megismerni az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit, továbbá az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait. A tárgy ismerteti a bírói szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka történeti tapasztalatait, alapjellemzőit. b) képességei: A tárgy hallgatói érzékelni képesek a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képesek lehetnek azok elemzésére, szintetizálására. A tárgy segít a bírói szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésében. A szabadon választott kurzus az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására is lehetőséget kínál. c) attitűdje: A kurzus ösztönzi a hallgatókat a széles körű műveltség megszerzésére. Segít a jogász munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztésében, ösztönöz a szakmai továbbképzésben való részvételt. d) autonómiája és felelőssége: A tantárgyi program tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Segít a hallgatóknak, hogy értékelkötelezett módon használják az érdekvédelem eszközeit.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

HATÁLYOS MAGÁNJOGUNK DOGMATIKAI GYÖKEREI AJ JON240213KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL The Legal roots of our modern private law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: <u>gyakorlat</u>	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 2	Meghirdetés féléve: II.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Jakab Éva					Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy meghirdetésének elsődleges célja abban áll, hogy rávilágítson a magánjog szerves történeti fejlődésének jelentőségére modern korunkban. A történeti gyökerek mélyebb ismerete elengedhetetlen ahhoz, hogy a hatályos magánjog komplikált – néha túlkomplikált – világában a gyakorló jogász biztonságosan eligazodjon: világosan meg tudja különböztetni az alapstruktúrát, értse a magánjog rendszerbeli összefüggéseit.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A szorgalmi időszakban az alábbi témakörök feldolgozására kerül sor:

1. A személyek jogának alapjai
2. Családjog – eltérő struktúrák, azonos elvek
3. Birtok és tulajdonjog fogalma
4. Dolog fogalma
5. Dologi biztosíték régen és ma
6. A felelősség alapjai
7. Akarathibák
8. A szerződés fogalmának kialakulása
9. Adásvétel: felelősség és a szavatosság
10. Feltűnő értékaránytalanság
11. Pacta sunt servanda
12. Öröklési alapfogalmak

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Csoportmunka
Prezentáció

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Jakab É., Introduction: Ancient heritage: The law of the Roman Empire
Hungarian journal of legal studies 65: 1 pp. 1-2., 2p (2024)
Jakab É., Ius et religio: Popilius Heracla sírfelirata és az ókori ember vágyódása a halhatatlanságra
FORUM: ACTA JURIDICA ET POLITICA 14: 1 pp. 81-97., 17p. (2024)
Jakab É., Oktatási társaság? In: Miskolczi-Bodnár, Péter; Homicskó, Árpád Olivér; Szuchy, Róbert (szerk.) Studia in honorem Gyöngyi Harsányi 65 Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) 273 p. pp. 103-110. , 8 p.
Jakab É., Róma és a tartományok: Igazságszolgáltatás és politika FORUM: ACTA JURIDICA ET POLITICA 11 : 3 pp. 169-175. , 7 p. (2021)
Jakab É., Háború és béke: Néhány gondolat Hugo Grotius-hoz In: Kruzslíc, Péter; Sulyok, Márton; Szalai, Anikó (szerk.) Liber Amicorum László Trócsányi : Tanulmánykötet Trócsányi László 65. születésnapja alkalmából = Studies commemorating the 65th birthday of László Trócsányi : Mélanges offert à László Trócsányi pour ses 65 ans Szeged,

Magyarország : Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Nemzetközi és Regionális Tanulmányok Intézete (SZTE ÁJK NRTI) (2021) 677 p. pp. 543-555. , 13 p.
<i>Ajánlott irodalom:</i>
MOlnár I., Jakab É., Római jog, Szeged 2021. Jakab É., Loans and Securities: Tracing Maritime Trade in the Archive of the Sulpicii In: Peter, Candy; Emilia, Mataix Ferrándiz Roman Law and Maritime Commerce Edinburgh, Egyesült Királyság / Skócia : Edinburgh University Press (2022) 224 p. pp. 137-170. , 34 p.
<i>Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:</i>
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

POLITOLÓGIA					
AJ JON240214KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Politology					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3		Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Ferencz Zoltán József	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Ferencz Zoltán József					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A politológia tantárgy az elméleti politikatudomány kérdésfelvetéseinek megismertetésén túl, a hallgatók számára áttekintést nyújt a kormányzati rendszerek alkotmányos és intézményi felépítéséről, különös tekintettel a magyar kormányzati rendszer működésére. A tantárgy elsajátítása során a hallgatók rendszerezett ismereteket szereznek a politikatudomány tartalmi sajátosságairól, módszertani jellegzetességeiről és a politika világának törvényszerűségeiről. E törvényszerűségek feltárása során a hallgatók bepillantást nyernek a politikum egyetemes értékeibe, és megtanulnak eligazodni a politikai érdekek és ideák, a hatalom és az uralom, a politikai, a választási, a kormányzati és a pártrendszerek, a demokrácia dilemmái, az alkotmányos állam tartalmi és formai kritériumai, valamint a politikai ideológiák között. Az eszmetörténeti részek, a kormányzati és a politikai rendszerek leíró elemzése a felmerülő problémák megfogalmazásához szükséges alapokat tartalmazzák és hozzájárulnak a demokratikus politikai vitakultúra elsajátításához is. A kurzus során részletesen lesz szó továbbá a pártokról, mint a politika központi szereplőiről, a pártok versengésének keretétől szolgáló választási rendszerekről, valamint a politikai életet meghatározó egyéb tényezőkről, mint például a nyugati civilizáció nagy eszméi és ideológiái vagy a politikai kultúra.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés. A tantárgy követelményeinek ismertetése. A Bevezetés a politikatudományba. Politikatudományi alapismeretek közvetítése és a politikatudomány diszciplináris fejlődésének felvázolása. A politika tárgyra, elméletére és módszerére valamint alapfogalmaira (érdek, akarat, hatalom, legitimáció, politikai értékek) vonatkozó fejtegetések és értelmezések. A politikai gondolkodás kialakulása. 2. A politikatudományi alapfogalmak. A politika, a hatalom, az uralom és a legitimáció. Az uralom típusai. A politika, mint hivatás. 3. Politikai ideológiák. Az ideológia fogalma, funkciója, az ideológiák kialakulása. Értékek és eszmék, szabadság, egyenlőség, szolidaritás. 4. A liberális, a konzervatív és a szocialista eszmerendszer. 5. A politikai rendszer és működése. A politikai rendszer intézményes valósága és folyamatai, az állam- és kormányzati formák típusai, a hatalommegosztás ágai valamint a diktatórikus és demokratikus politikai rendszerek. 6. Demokráciamodellek. Totalitarizmus-elméletek. A politikai rendszerek változása. 7. A kormányzati rendszer. Az elnöki és parlamentáris rendszerek. A parlamentarizmus sajátosságai. 8. A magyar politikai rendszer. A magyar kormányforma. 9. A politikai párt fogalma, funkciói, szervezete, a pártcsaládok 10. A pártrendszerek tipológiája. A magyar pártrendszer. 11. A választási rendszer. 12. Politikai kultúra, politikai elit, civil társadalom, tömegkommunikáció, média, nyilvánosság, adatvédelem.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Gallai Sándor – Török Gábor (szerk.): <i>Politika és politikatudomány</i>. Budapest, Aula Kiadó, 2003, 2005. Bihari Mihály – Pokol Béla (2008): <i>Politológia</i>. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.
Ajánlott irodalom:
Gyurgyák János (2003): <i>Mi a politika? Bevezetés a politika világába</i>. Budapest, Osiris Kiadó. Körösényi András – Tóth Csaba – Török Gábor: <i>A magyar politikai rendszer</i>, Osiris, Budapest, 2007 Körösényi A. (szerk.): <i>A magyar politikai rendszer – negyedszázad után</i>. Osiris – MTA TK; Budapest, 2015 Pál, Gábor (szerk.) <i>Politológia. A politika világa a politikatudomány szemével</i>. Scientia Rerum Politicarum, Budapest, 2019.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: • tudása Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit. Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. Tájékozott a magyar és egyetemes társadalmi, gazdasági, kulturális jelenségek általánosan elfogadott tendenciái, jellemzői, adatai körében. Összefüggéseiben értelmezi a szakterületéhez általában kapcsolódó, nemzetközi, európai és regionális, társadalmi, jogi, gazdasági és civilizációs ismereteket és eseményeket • képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására. Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez. Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. • attitűdje Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. Hajlandó nem jogi szempontrendszer bevonására, alkalmazására. Érti és elfogadja, hogy a gazdasági, társadalmi és kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. Törekszik társadalomtudományi tudásának folyamatos fejlesztésére. Igényességet fejleszt ki az információk kritikus elemzésére és feldolgozására. Mérlegeli a társadalmi problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét. Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel. • autonómiája és felelőssége Képes lesz a mindennapi élet társadalmi folyamatainak rendszerezett megismerésére, tájékozódásra és önálló véleményalkotásra. Ismerni fogja a társadalom rendszer szerű működésének legfontosabb folyamatait. A szakterületén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ÖSSZEHASONLÍTÓ ALKOTMÁNYJOG

AJ JON240311KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Comparative Constitutional Law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 3 kredit	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Cservák Csaba	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Cservák Csaba				Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Az összehasonlító alkotmányjog jelképes utazást biztosít a világ különböző államaiba: az egyes jogintézmények világszerte előforduló módozatait vizsgáljuk. Mindezek során a gyakorlatban alkalmazható konzekvenciákat vonunk le. Az összehasonlító alkotmányjog a leírt szabályok alapján elemzi a jogintézményeket. A politikatudomány az egyes tényezők tényleges, gyakorlati érvényesülését vizsgálja. Az alternatív előadáson főszabály szerint az alkotmányjogi megközelítést alkalmazzuk, azzal a kitételrel, hogy amennyiben egy jogintézmény tényleges érvényesülése lényegesen eltér a leírt jogszabálytól, ott erre külön utalást teszünk. Az összehasonlító módszertan eredménye kétirányú lehet. Az egyik a „van” pusztá megértésére és leírására irányul. Ezen túlmegegy a másik irány, amely az összehasonlítás eredményeként a „kell”-re is utal. E tanegység az utóbbi irányvonalat követi.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Évközi tanulmányi követelmények ismertetése, bevezetés az összehasonlító alkotmányjogba
2. A hatalommegosztás kérdésköre
3. Kormányzati rendszerek
4. Parlamentek
5. Kétkamarás parlamentek
6. Az államfő
7. A kormány
8. Parlament és kormány viszonyrendszere
9. Összehasonlító választási jog I.
10. Összehasonlító választási jog II.
11. Választás és kormányzat egyes konkrét államokban
12. Alkotmánybíráskodás nemzetközi összevetésben

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

-

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Cservák Csaba (szerk.): Összehasonlító alkotmányjogi tanulmányok, Patrocinium, 2020. Budapest, illetőleg az előadások tananyaga

Ajánlott irodalom:

- Kilényi Géza: Összehasonlító alkotmányjog, Budapest, PPKE egyetemi jegyzet, 2002.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: ismeri az államszervezeti és alapjogi alkotmányjog rendszertanát; nemzetközi összehasonlítás alapján felismeri és megoldja az adott szakterületen felmerült jogi problémákat, b) képességei: képes az alapjogérvényesítés és az államszervezet nemzetközi dimenziójának felismerésére és alkalmazására; képes a probléma központú szemléletmódra a jogösszehasonlítás szemüvegén keresztül c) attitűdje: nyitott az összehasonlító alkotmányjog átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására; vállalja és hitelesen képviseli szakterülete társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz d) autonómiája és felelőssége: kész a jogszabályi környezetében bekövetkező változások nemzetközi példák alapján történő önálló megfigyelésére, a szakmai közösség és az egyéni érdekei között egyensúlyt és összhangot teremt
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

PSZICHOLÓGIAI ALAPOK JOGÁSZOKNAK AJ JON240312KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Basics of psychology for lawyers					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 30 óra/félév	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Visontai-Szabó Katalin Anett	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 3	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Visontai-Szabó Katalin Anett					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja, hogy bepillantást engedjen a hallgatók számára egy a jogtól látszólag nagyon távol eső tudományterületbe. A távolság azonban – ahogy ezt a hallgatók is fel fogják ismerni – csak látszólagos, hiszen a jog és a pszichológia számtalan ponton nagyon szorosan kapcsolódik egymáshoz. A legfontosabb, hogy mindkét tudomány az emberi viselkedéssel foglalkozik. A pszichológia meg akarja érteni, a jog pedig szabályozni kívánja. A jog alapvetően az emberek egymás közti viszonyait szabályozza anélkül, hogy annak lélektani hátterét megpróbálná megérteni. Jelen kurzus keretében erre teszünk kísérletet, azaz megpróbáljuk megérteni, hogy az emberek társas kapcsolataikban miért úgy viselkednek, ahogy és talán választ kapunk arra a kérdésre is, hogy miért lehetetlen bizonyos élethelyzeteket pusztán a jog eszközeivel alakítani					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A pszichológia alapjai, legjelesebb képviselői, iskolái 2. Pszichodiagnosztikai módszerek 3. Előítéletek és sztereotípiák, burkolt személyiségelméletek és szociális attitűdök 4. Társas megismerés és önigazolás 5. Személyiség típusok 6. Társas befolyásolás, engedelmisség, behódolás és együttműködés 7. Agresszió és pszichoterror 8. Lelki betegségek 9. Generációs különbségek 10. Munkapszichológia, munkahelyi stressz 11. Kognitív torzítások 12. A jogász meggyőzés művészete					
Megszerezhető ismeretek					
A tantárgy teljesítésével a hallgató:					
• ismeri a pszichológia kialakulásának történetét, legfontosabb irányzatait és meghatározó képviselőit; • áttekinthet a pszichodiagnosztikai módszerek főbb típusairól és alkalmazási lehetőségeiről; • ismeri az előítéletek, sztereotípiák, attitűdök és burkolt személyiségelméletek kialakulásának és működésének mechanizmusait; • megérti a társas megismerés, az attribúció és az önigazolás pszichológiai folyamatait; • ismeri a személyiség főbb elméleteit és a különböző személyiség típusok jellemzőit; • átlátja a társas befolyásolás, az engedelmisség, a konformitás és az együttműködés pszichológiai hátterét; • ismeri az agresszív viselkedés és a munkahelyi pszichoterror kialakulásának okait és következményeit; • alapvető ismeretekkel rendelkezik a leggyakoribb pszichés zavarok tüneteiről és sajátosságairól; • érti a generációs különbségek társadalmi és munkahelyi jelentőségét; • ismeri a munkahelyi stressz kialakulásának okait, következményeit és kezelési lehetőségeit;					

- felismeri a legfontosabb kognitív torzításokat és azok döntéshozatalra gyakorolt hatásait;
- ismeri a meggyőzés és az érvelés pszichológiai alapelveit.

Elsajátítandó készségek és kompetenciák

A tantárgy elvégzését követően a hallgató képes:

- a pszichológiai fogalmak és elméletek szakszerű alkalmazására;
- felismerni és elemezni a társas kapcsolatokban és szervezeti környezetben megjelenő pszichológiai jelenségeket;
- azonosítani az előítéletek, sztereotípiák és kognitív torzítások szerepét a döntéshozatalban;
- kritikusan értékelni a társas befolyásolás különböző formáit;
- felismerni a munkahelyi konfliktusok, stresszhelyzetek és pszichoterror-jelenségek pszichológiai hátterét;
- a különböző generációk közötti együttműködés során felmerülő problémák elemzésére és kezelésére;
- a jogi és szakmai kommunikáció során tudatosan alkalmazni a meggyőzés és érvelés pszichológiai eszközeit;
- önálló vélemény kialakítására és annak logikus, meggyőző képviselésére;
- pszichológiai szempontok figyelembevételével értelmezni emberi viselkedéseket, döntéseket és konfliktushelyzeteket;
- fejleszteni önismeretét, kommunikációs készségeit és együttműködési kompetenciáit szakmai környezetben.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A szorgalmi időszakban teljesítendő feladat: beadandó, aktív órai részvétel és csoportmunka

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Grádné Fekete Mária – Grád András: Pszichológia és pszichopatológia jogászoknak. HVG Orac, 2020. Budapest

Ajánlott irodalom:

Vajda János: Csak az ügyvédem a pszichológusom jelenlétében. Orac, 2023. Budapest
Atkinson et al: Pszichológia, Osiris, 2008. Budapest

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
- Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
- Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
- Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait.
- Ismeri a szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka alapjellemtőit.

b) képességei

- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
- Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzői eszközök használatára.
- Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.
- Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
- Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére.
- Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken.
- Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.
- Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.

- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
 - Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
 - Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
 - Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
 - Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
 - Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
 - Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel.
 - Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
 - Elkötelezett a jogászai munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett.
 - Nyitott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre.
 - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- d) autonómiája és felelőssége
- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
 - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
 - Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
 - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
 - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): létszámkorlát 20 fő.

SZOCIOLÓGIA AJ JON240313KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Sociology					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 1	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Ferencz Zoltán József					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy keretében a hallgatók megismerkedhetnek a szociológia alapfogalmaival és főbb vizsgálati területeivel. A szociológia, mint tudomány, a szegénység és egyenlőtlenségek, a társadalomszerkezet és rétegződés, társadalmi mobilitás, család-, oktatás- és gazdaságsszociológia alapjai, politikai élet, életmód, deviáns viselkedés és társadalmi változás témaköreit vesszük sorra kurzusunk folyamán.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
Az egyes témák esetén hallgatóink a fent említett elméleti megközelítéseken túl megismerkedhetnek a vizsgálati módszerekkel, a témához kapcsolódó elméletekkel, illetve a főbb nemzetközi és hazai tendenciákkal, a kurrens elemzések eredményeivel.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába Budapest Osiris Kiadó, 1997., 2006.					
Ajánlott irodalom:					
Kolosi Tamás – Tóth István György (szerk.): Társadalmi Riport 2022 Bp. TÁRKI; 2023					
Kovách Imre (szerk.) Társadalmi integráció. MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet: Belvedere Meridionale Kiadó, 2017.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
1. Bevezetés: Mi a szociológia? 2. Szociológia elméletének története és módszertana 3. Társadalmi szerkezet, rétegződés, 4. Egyenlőtlenség, szegénység 5. Társadalmi mobilitás 6. Népeség, népesedés, egészségügy 7. Falu – város, lakás 8. Rokonság, házasság, család 9. Oktatás, kultúra. értékek, szocializáció, életmód 10. Gazdaság 11. Politikai élet, állam, kormányzat 12. Konformitás és deviancia					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					

- tudása

Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.

Tájékozott a magyar és egyetemes társadalmi, gazdasági, kulturális jelenségek általánosan elfogadott tendenciái, jellemzői, adatai körében.

Összefüggéseiben értelmezi a szakterületéhez általában kapcsolódó, nemzetközi, európai és regionális, társadalmi, jogi, gazdasági és civilizációs ismereteket és eseményeket

- képességei

Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.

Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.

Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.

Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.

- attitűdje

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

Érti és elfogadja, hogy a gazdasági, társadalmi és kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.

Törekszik társadalomtudományi tudásának folyamatos fejlesztésére.

Igényességet fejleszt ki az információk kritikus elemzésére és feldolgozására.

Mérlegeli a társadalmi problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.

- autonómiája és felelőssége

Képes lesz a mindennapi élet társadalmi folyamatainak rendszerezett megismerésére, tájékozódásra és önálló véleményalkotásra. Ismerni fogja a társadalom rendszer szerű működésének legfontosabb folyamatait.

A szakterületén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

**A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSA AZ ÜGYVÉDI HIVATÁS
GYAKORLÁSA SORÁN
AJ JON240424KV**

The Use of Artificial Intelligence in the Practice of the Legal Profession

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/ hét	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Király Lilla	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Király Lilla	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli, szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Mesterséges Intelligencia (MI) különösen a chatbotok és más automatizált eszközök formájában, egyre nagyobb jelenléttel bír jogi területen. Ez a tantárgy a mesterséges intelligencia technológiai vívmányai és a jogi munka közötti sokrétű kapcsolat feltárását célozza, a digitális folyamatok elemzése segítségével pl. ügyfélkapcsolat és támogatás; dokumentumok áttekintése és kezelése, fordítása; elektronikus ügyintézés; esetjogi elemzések; szerződések elkészítése; kockázatértékelés; stratégiai gondolkodás a peres eljárásokban, ügykezelés, stb.

A mesterséges intelligencia és a chatbotok a hatékonyság, a pontosság és a hozzáférhetőség javításával átalakítják a jogi ágazatot. A rutinfeladatok automatizálásával a jogi szakemberek összetettebb jogi kérdésekre összpontosíthatnak, és komplexebb szolgáltatásokat nyújthatnak ügyfeleiknek. Ahogy az MI-technológiák tovább fejlődnek, várhatóan a jogi munkába való integrációjuk is egyre gyorsabbá válik, ami további innovációt kínál a jogi környezetben.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- 1) Az MI jogi és gazdasági környezete általában (EU szabályozás, USA, Kína)
- 2) Az MI szabályozás fogyasztóvédelmi kérdései
- 3) Az MI szerzői jogi kérdései
- 4) Az MI-technológiák áttekintése és relevanciájuk a jogi területen.
- 5) Az ügyfelekkel való interakció javítása, az MI chatbotok szerepe az ügyfelek kommunikációjában és támogatásában.
- 6) Az MI az elektronikus ügyintézésben (automatizált döntéshozatal)
- 7) Az MI hatása a jogi kutatási módszerekre és eredményekre.
- 8) Az MI eszközök szerződések készítéséhez, felülvizsgálatához és elemzéséhez. Az okos szerződések
- 9) Az MI szerepe az alternatív vitarendezésben (ADR) és a peres eljárásban
- 10) Az MI-vel kapcsolatos etikai kérdések elemzése
- 11) Az MI jelene és jövője a jogászképzésben
- 12) Az MI munkajogot érintő vonatkozásai

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: aktív órai jelenlét, kiselőadás tartása, csoportmunka, beadandó készítése, zárthelyi dolgozat

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Ajánlott irodalom:

- Király Lilla – Jandó Tamás: *A Mesterséges Intelligencia ügyvédi szemszögből*, Glossa Iuridica, 12. évfolyam, 2025/3-4..
- Király Lilla – Jandó Tamás: *A mesterséges intelligencia ökológiai lábnyoma – kihívások és fenntartható megoldások fogyasztóvédelmi és jogi szempontból*, Magyar Jog, 72. évfolyam, 2025/12.
- Zödi Zsolt: *Jogi technológiák, Digitális jogalkalmazás*, Ludovika Egyetem Kiadó, 2022

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: Ismeri és érti a jogász szakmához kötött elméleti és gyakorlati ismereteket; Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei: Képes idegen nyelvű és az informatika legújabb eszközeit is alkalmazó kommunikációra; Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára. c) attitűdje: Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére; Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. d) autonómiája és felelőssége: Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre; Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ALKOTMÁNYOS ALAPJOGOK AJ JON240813KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Fundamental constitutional rights					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Köbel Szilvia, dr. Köbel Dávid, dr. Tallódi Zoltán, dr. Einvág Benjámin Máté				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli	
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus egyfelől az Alkotmányjog I. és II. tantárgy teljesítése során megszerzett alapjogi elméleti ismeretek jogdogmatikai elmélyítését célozza, másfelől pedig az alapvető emberi szabadságjogok témaköréből jogeseteket kíván a hallgatók elé tárni. A foglalkozásokon a hallgatók elsajátíthatják az alapjogi jogesetek jogdogmatikai értelmezését, továbbá módszertani útmutató segítségével mind az egyszerűbb, mind pedig a komplexebb megoldást igénylő esetek feldolgozásával megismerkedhetnek. A kurzus során hangsúlyt fektetünk az alapjogok nemzetközi jogi védelmi rendszerére is, valamint az alapjogi katalógus változásaira. A kurzus során az Emberi Jogok Európai Bíróság eseteinek perszimuláción keresztül feldolgozásra kerül sor.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Alapjogok jogdogmatikai rendszerezése, értelmezése. Alapjogi jogalanyiség. 2. Alapjogok érvényesülésének jogi garanciái. Alapjogok korlátozhatósága, felfüggesztése. Alapjogok különleges jogrendben. 3. Alapjogi jogesetmegoldás módszertana. Alapjogok hazai és nemzetközi védelmi rendszere. 4. Élethez és emberi méltósághoz való jog. 5. Egyenjogúság, diszkrimináció tilalma. Nemzetiségi jogok. 6. Lelkiismereti és vallásszabadság. Egyesülési jog, gyülekezési jog. 7. Szólásszabadság, véleménnyilvánítás szabadsága, kommunikációs jogok. 8. Személyes adatok védelme, magánszférához való jog. Információs önrendelkezési jog. Munkához való jog, szociális jogok. 9. Demokratikus részvételi jogok. Közérdekű információkhoz hozzáférés joga. 10. Mesterséges intelligencia, algoritmusok, robotok alapjogi kontextusa. 11. Harmadik generációs alapjogok: egészséges környezethez való jog, gyermekjogok, biomedicinális jogok, betegjogok, testi-lelki egészséghez való jog, stb. 12. Alkotmányos kötelezettségek.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A foglalkozásokon való személyes részvétel, jogeset feldolgozása.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Köbel Szilvia (szerk.): Alapjogi Tansegédlet. Budapest, Patrocínium Kiadó, 2025. – Bódi Stefánia – Schweitzer Gábor (szerk.): Alapjogok. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021. – Az Emberi Jogok Európai Egyezményének kommentárja. Szerk.: Sonnevend Pál – Bodnár Eszter. HVG-Orac, Budapest, 2021.					

– Lamm Vanda (szerk.): Emberi jogi enciklopédia. Budapest, 2018.
Ajánlott irodalom:
- Halmai Gábor – Tóth Gábor Attila (szerk.): Emberi jogok. Budapest, Osiris Kiadó, 2008.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait. ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit. b) képességei ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára. ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett. ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat. c) attitűdje ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit. ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát. ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez. ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett. d) autonómiája és felelőssége ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. ☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. ☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): A kurzus maximális létszáma: 30 fő

JOGESETEK A KÖZJOG TÉMAKÖRÉBŐL AJ JON240413KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Public law cases - legal dogmatic, methodological and practical aspects					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Köbel Szilvia, dr. Köbel Dávid, Dr. Farkas György Tamás					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus egyfelől az Alkotmányjog I. és II. tantárgy teljesítése során megszerzett elméleti ismeretek jogdogmatikai elmélyítését célozza, másfelől pedig a közjog tárgykörében felmerülő – megtörtént, illetve fiktív – jogeseteket kíván a hallgatók elé tárni. A foglalkozásokon a hallgatók elsajátíthatják a közjogi jogesetek jogdogmatikai értelmezését, továbbá módszertani útmutató segítségével mind az egyszerűbb, mind pedig a komplexebb megoldást igénylő esetek feldolgozásával megismerkedhetnek. A kurzus egy-egy témájához vendégelőadót hívunk.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az Alkotmány/Alaptörvény értelmezése. A bírói jogértelmezés. 2. Az alkotmányjogi panasz. Tisztességes eljáráshoz való jog. Perszimulációs gyakorlat. 3. Normahierarchia. Jogforrások jellege, jogalkotási alapelvek. Törvényjavaslat készítés. 4. Szuverenitás. Az Európai Unió közös alkotmányos öröksége. 5. Állampolgárság, bevándorlás. 6. Nemzetiségi jogok. 7. Közvetett és közvetlen demokrácia. Fékek és ellensúlyok sz államszervezetben. Demokratikus legitimáció a gyakorlatban. 8. Helyi önkormányzatok. Közigazgatási határozatok bírói kontrollja. Bírói tárgyalás látogatása. 9.-10. Szabadságjogok. (hazai és nemzetközi jogesetek) 11.-12. Szabadságjogok. (hazai és nemzetközi jogesetek)					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A foglalkozásokon való személyes részvétel, gyakorlati feladatok elvégzése.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
• Tóth J. Zoltán (szerk.): Jogalkotástan. Budapest, Dialóg Campus, 2019. • Az Alkotmánybírósági gyakorlat. Az Alkotmánybíróság 100 elvi jelentőségű határozata 1990-2020. I-II. kötet. Szerk.: Gárdos-Orosz Fruzsina – Zakariás Kinga. HVG-Orac – TKJTI, Budapest, 2021. • Az Emberi Jogok Európai Egyezményének kommentárja. Szerk.: Sonnevend Pál – Bodnár Eszter. HVG-Orac, Budapest, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
• Az AB törvény kommentárja. Szerk.: Zakariás Kinga. Pázmány Press, Budapest, 2022					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

-	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
b) képességei	☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára. ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett. ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat.
c) attitűdje	☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit. ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát. ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez. ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
d) autonómiája és felelőssége	☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. ☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. ☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): A kurzus maximális létszáma: 30 fő	

*Magyarzatok

IPARJOGVÉDELEM AJ JON240515KV (N)					
Industrial property law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 5.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja az szellemi tulajdonvédelem, az iparjogvédelem alapfogalmainak, intézményeinek, az egyes oltalmak történeti fejlődésének, nemzetközi, uniós és hazai szabályozásának megismerése. A hallgatók szellemi tulajdonvédelmi tudatosságának elősegítése, valamint az egyes tárgyalandó témák feldolgozása során az aktuális jogalkotási, jogalkalmazási összefüggések feltárása.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
<					

A vonatkozó hazai és uniós jogszabályok
Ajánlott irodalom:
Bobrovszky Jenő: Az enyém, a tied és a miénk a szellemi tulajdonban - Áttekintés a közkins és a szellemi magántulajdon egyes összefüggéseiről az Internet tükrében (www.mie.org.hu) Kókai-Kunné Dr. Szabó Ágnes: A növényfajta-oltalomtól az eredetvédelemig Károli Gáspár Református Egyetem ÁJK Patrocinium Kiadó 2021. Az egyes előadások keretében ajánlott irodalom
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: • tudása • képességei • attitűdje • autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ORVOSI JOG (EGÉSZSÉGÜGYI JOGI ISMERETEK)

AJ JON240516KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Medical Law (Introduction to Medical Law)

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja a hallgatók bevezetése az egészségügyi szabályozás alapjaiba. Megismerkednek az egészségügyi rendszerrel, az abban részt vevő felekkel, a köztük lévő jogi kapcsolattal. Megtanulják az egészségügyi ellátórendszer felépítését és annak működésének alapjait. Bevezetést kapnak az egészségbiztosítás. Megtanulják az egészségügyben részt vevő feleket (betegek és egészségügyi dolgozók) megillető jogokat, az őket terhelő kötelezettségeket. Betekintést nyernek az egészségügyi törvény egyes rendelkezéseibe, annak értelmezésébe. A hallgató a tantárgy végén megismeri az egészségügyre vonatkozó alapvető jogi szabályokat egészségügyi jogi, társadalombiztosítási, munkajogi és polgári jogi megközelítésből.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az egészségügyi jog fogalma. Az egészségügyi jog elhelyezése a jogrendszerben. Az egészségügy feladata. A magyar egészségügyi ellátás rendszerének és működésének általános bemutatása.
2. Az egészségügyi tevékenységek csoportosítása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény alapján.
3. Járványügy, a COVID-19 kihívásai az egészségügyben.
4. Az egészségügyi szolgáltatások rendszere, tekintettel a progresszív betegellátás alapelveire. A beutalási rendszer.
5. Betegjogok I. Az élethez, az egészséghez és az egészségügyi ellátáshoz való jog. Az eutanázia kérdése.
6. Betegjogok II. Az emberi méltósághoz való jog és az önrendelkezési jog. Az egészségügyi ellátás visszautasításának joga. A kapcsolattartás joga, az intézmény elhagyásának a joga, a beteg tájékoztatáshoz való joga.
7. Betegjogok III. Az egészségügyi dokumentáció megismerésének joga és az orvosi titoktartáshoz való jog.
8. A beteg kötelezettségei. Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei. Az egészségügyi adatok kezelése és védelme. Tájékoztatási kötelezettség, dokumentációs kötelezettség és titoktartási kötelezettség.
9. A betegek jogainak érvényesítése. A betegjogi képviselő és a közvetítő tanács szerepe a betegjogi rendszerben. Bírósági eljárás.
10. Az orvosi jogviszony. Az orvos és a beteg közötti jogviszony, mint bizalmi kapcsolat, valamint az orvos és az egészségügyi intézmény közötti jogviszony elemző vizsgálata. Az orvosi jogviszony keletkezése, módosulása és megszűnése. A jogi és az etikai megközelítés eltérései. Polgári jogi felelősség az orvosi működésért. A kártérítési felelősség megállapításának feltételei. Az alkalmazott és a megbízott károkozása. A nem vagyoni kár megtérítése. Az egészségügyi tevékenység végzésének szakmai kérdései. Az egészségügyi szolgálati jogviszony áttekintése.

11. Az emberen végzett orvostudományi kutatások. Az emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárások, az embriókkal és ivarsejtekkal végzett kutatások, a művi meddővé tétel. Pszichiátriai betegek gyógykezelése és gondozása. Szerv és szövetátültetés. A halottakkal kapcsolatos rendelkezések. Vérellátás. Egészségügyi válsághelyzeti és egészségügyi veszélyhelyzeti ellátás. 12. Telemedicina, távgyógyítás, az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatás Tér bemutatása, modern orvostechnikai eszközök alkalmazása az egészségügyben.
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
A félév során minden órán katalógus van. Legfeljebb három hiányzás lehetséges. A félév végén írásbeli zárthelyi dolgozat megírása. Ponthatárok: (5) 90%– 100%; (4) 80-89%; (3) 65-79%; (2) 50-64%; (1) 0-49%.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Homicskó Árpád Olivér: Egészségügyi jogi ismeretek Patrocinium Kiadó, Bp. 2020. (amennyiben a kiadó részéről lehetséges 2026-os kiadás).
Ajánlott irodalom:
– Homicskó Árpád Olivér: Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának társadalombiztosítási és egészségbiztosítási alapjai. GLOSSA IURIDICA 10: 7 pp. 99-116., 18 p. (2023); – Homicskó Árpád Olivér: Az egészségügyi ellátás visszautasításának jogának vizsgálata a magyar egészségügyi ellátásban. GLOSSA IURIDICA 9: 3-4 pp. 155-165., 11 p. (2022) – Homicskó Árpád: A társadalombiztosítást érintő kihívások a XXI. században. In: Czibere, Károly; Homicskó, Árpád Olivér (szerk.) . Budapest, Magyarország: Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) 242 p. pp. 113-130., 18 p. – Homicskó Árpád: A járványhelyzet hatása a magyar egészségügyi ellátórendszerre. In: Rixer, Ádám (szerk.) A járvány hosszútávú hatása a magyar közigazgatásra. Budapest, Magyarország: Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) 488 p. pp. 397-409., 13 p. – Tarr György: Élet és egészség, orvos és beteg, jog és erkölcs, az emberi méltóság fogalom szférájában. – Köszegfalvi Edit: Egészségügyi és betegjogi kézikönyv. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. – Homicskó Árpád Olivér: A magyar szociális jogi ellátások rendszertana. IV. Fejezet. Patrocinium Kiadó, Budapest. 2023. – Gaizler Gyula: Bioetika
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
- Egészségügyi szolgáltatások rendszertana. - Egészségbiztosítás. - Járványügy. - Betegjogok. - Egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei. - Orvosi jogviszony. - Az emberen végzett orvostudományi kutatások. - Az emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárások. - A művi meddővé tétel. - A szerv- és szövetátültetés. - Pszichiátriai betegek gyógykezelése és gondozása. - A halottakkal kapcsolatos rendelkezések. - Vérellátás. - Egészségügyi válsághelyzeti és egészségügyi veszélyhelyzeti ellátás. - Az egészségügyi tevékenység végzésének szakmai kérdései. - Az egészségügyi szolgálati jogviszony áttekintése, főbb szabályai. - Modern technológiák az egészségügyi szolgáltatások területén.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- **tudása**

- Ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló főbb jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit.
- Széleskörűen ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló főbb jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit.
- Ismeri az egészségügy szakmai irányelveit és protokolljait, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.
- Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját.
- Ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

- **képességei**

- Képes átlátni az egészségügyet meghatározó jogforrások rendszerét, azok alkalmazásának szabályait, valamint megfelelően alkalmazza a releváns jogi szakkifejezéseket, kompetenciahatárainak megfelelően tájékoztatást nyújt a klienseknek a betegjogokról és azok érvényre juttatásának lehetőségeiről.
- Képes szakmai anyagok hatékony alkalmazására, szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

- **attitűdje**

- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.
- Tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.

- **autonómiája és felelőssége**

- Munkáját hivatásszerűen, felelősen, a szakmai etika normáinak megtartásával, a mindenkori hatályos jogszabályi előírásokat megtartva önállóan vagy team-tagjaként végzi.
- Önállóan alkalmazza a különböző jogszabályokban rögzített eljárásokat, módszereket.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): Projektor, 20 fő maximum

SZERZŐI JOG AJ JON240517KV (N)					
Copyright					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:	kötelezően választható				Értékelés módszere: szóbeli/
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja a szellemi tulajdonvédelem, a szerzői jog alapfogalmainak, intézményeinek, történeti fejlődésének, nemzetközi, uniós és hazai szabályozásának megismerése. A hallgatók szellemi tulajdonvédelmi tudatosságának elősegítése, valamint az egyes tárgyalandó témák feldolgozása során az aktuális jogalkotási, jogalkalmazási összefüggések feltárása.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Alapvetés - a szerzői jog hazai, uniós és nemzetközi szabályozásának rendszere 2. A technikai fejlődés kihívásainak hatása a szerzői jog nemzetközi, uniós és hazai szabályozására, a mesterséges intelligencia uniós szabályozása 3. A szerzői jog nemzetközivé válása (Berni Uniós Egyezmény, Egyetemes Szerzői Jogi Egyezmény, TRIPS megállapodás) 4. A szerzői mű, a szerzői jogviszony keletkezése, tartalma, alanyai, 5. A szerző személyéhez fűződő jogosultságok 6. A szerző vagyoni jogai 7. A szerzői jog korlátai 8. A szerzői jog uniós szabályozása, a digitális egységes piac szabályozása 9. A szerzői joggal szomszédos és kapcsolódó jogok védelme 10. A szerzői művek alkotására és felhasználására vonatkozó szerződések 11. A szerzői jogi közös jogkezelés, a szerzői jog megsértésének következményei 12. A szerzői jog megsértésének következményei					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Megajánlott jegyért beadandó dolgozat					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Lontai Endre - Faludi Gábor - Gyertyánfy Péter – Vékás Gusztáv: Szerzői jog és iparjogvédelem ELTE – Eötvös Kiadó 2021. Bevezetés a szerzői jogba Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala 2020 A vonatkozó hazai és uniós jogszabályok					

Ajánlott irodalom:
Bobrovszky Jenő: Az enyém, a tied és a miénk a szellemi tulajdonban - Áttekintés a közkincs és a szellemi magántulajdon egyes összefüggéseiről az Internet tükrében (www.mie.org.hu) Az egyes előadások keretében ajánlott irodalom
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1) Hogyan keletkezik a szerzői jogi védelem 2) Mely műveket illet meg a szerzői jogi védelem 3) A szerző személyhez fűződő joga 4) A szerző vagyoni jogai 5) A mű felhasználása 6) A szabad felhasználás esetei 7) Mire terjed ki a szerzői joggal szomszédos jogok védelme 8) A közös jogkezelés szabályai 9) Az önkéntes műnyilvántartás 10) Az árva művekre vonatkozó szabályok 11) A felhasználói szerződés szabályai 12) A szerzői jog megsértésének következményei
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NÉMET MAGÁNJOG I. ELMÉLET AJ JON240527KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL German Private Law I (theory)					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog); legalább B1-es tudásszint német nyelvből	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. habil. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: dr. habil. Arató Balázs, Prof. Dr. Sebastian Martens (Passau Egyetem) és kollégái	kötelezően választható			magyar/ angol/ német/ ...	Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a német magánjog alapfogalmaival, azon belül a német szerződési jog legfontosabb szabályaival. A hallgatók német nyelven, a német hallgatókkal azonos módon részesülnek oktatásban, így a német jogászok gondolkodásmódjába és habitusába is mélyreható betekintést nyernek, valamint a német jogi szaknyelvi terminológia kiemelkedő ismeretére is szert tesznek. Mindennek köszönhetően később szakmai pályafutásuk során hatékonyan tudnak majd együtt dolgozni német jogászokkal. A tárgy keretében megszerzett alapokra építve a hallgatók később bekapcsolódhatnak a Passau Egyetemen zajló "Urkunde für ausländische Studierende über Grundkenntnisse des deutschen Rechts" című képzésbe, továbbá a „Deutsches Recht für ausländische Studierende” c. LL.M.-programba. (Ezen képzések vonatkozásában kreditbeszámításra akkor van lehetőség, ha a hallgatók a KRE-n oktatott meghatározott német nyelvű tárgyak összességét elvégzik.) A tantárgy azt a célt is szolgálja, hogy a német és magyar vállalatok, illetőleg ügyvédi irodák jól képzett, a német jogot alapszinten ismerő jogászokat találjanak üzleti és együttműködő partnerként vagy a német jogi terminológiában jártas alkalmazottként. Az oktatók a tananyagot már ezen alapvetően elméleti tárgy keretében is olyan esetjogi példákkal színesítik, amelyeket nem ritkán a német felsőbíróságok ítélkezési gyakorlatából merítenek. A tárgy elvégzéséhez legalább B1-es tudásszint szükséges német nyelvből.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Polgári jog és magánjog: fogalmi és történeti alapvetés 2. A jogesetmegoldás módszertana (Falllösungstechnik) 3. A jogi személyek és szervezeti alapformák 4. A kötelmi jogi jogviszony fogalma és szerkezete 5. A jogügyletek és a szerződések fogalmi alapjai 6. A szerződések létrejötte: ajánlat és elfogadás 7. A szerződéskötés sajátos esetei és problémái 8. Jognyilatkozatok rendszere és hatálya 9. Képviselés és meghatalmazás 10. Jognyilatkozatok és szerződések értelmezése 11. A szerződések hatályossága és hatálytalansága 12. Akarathibák és érvénytelenségi okok					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az oktatás előadásjellegű, ugyanakkor a hallgatók aktív közreműködésére épülő, interaktív elemeket is tartalmaz. Az egyes témakörök feldolgozása során kiemelt szerepet kap a német jogi terminológia használata, a dogmatikai összefüggések elemzése, valamint a német és az európai magánjogi gondolkodásmód sajátosságainak megismerése. Az oktatás során a hallgatók német nyelvű szakirodalmat, jogszabályszövegeket és esetenként bírósági döntéseket dolgoznak fel. Az évközi felkészülés alapját a folyamatos szakirodalom- és jegyzetfeldolgozás képezi. A tantárgy blokkosított jellegére tekintettel elvárt a hallgatók rendszeres felkészülése és aktív részvétele az órákon.					

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Prof. Dr. Sebastian Martens: „Grundlagen der Falllösungstechnik”, diasorok és részletes megoldásvázlatok az egyes jogesetekhez kapcsolódóan, esetenként előadásvázlat
Ajánlott irodalom:
Köhler, BGB Allgemeiner Teil, 47. Aufl. 2023 Löhnig/Fischinger, Einführung in das Zivilrecht, 21. Aufl. 2023 Musielak/Hau, Grundkurs BGB, 18. Aufl. 2023 Stadler, Allgemeiner Teil des BGB, 21. Aufl. 2022
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
• tudása ○ Ismeri a német magánjog alapfogalmait, különösen a kötelmi jog és a szerződési jog alapintézményeit. ○ Ismeri a jogesetmegoldás módszertanát és a jogi érvelés alapvető szerkezeti elemeit. ○ Ismeri a német jogi szaknyelv alapvető terminológiáját. ○ Átlátja a jogintézmények elméleti háttérét és gyakorlati működését összehasonlító (magyar–német) perspektívában. • képességei ○ Képes német nyelvű jogi szövegek megértésére és feldolgozására. ○ Képes jogesetek önálló elemzésére és strukturált megoldására. ○ Képes a jogi érvek logikus felépítésére és világos kifejtésére. ○ Képes a szakjogi terminológia pontos és szakszerű használatára idegen nyelven is. ○ Képes a megszerzett ismeretek alkalmazására új jogi problémák esetén. • attitűdje ○ Nyitott az idegen nyelvű szakmai tudás megszerzésére és alkalmazására. ○ Törekszik a precíz, igényes jogi munkavégzésre. ○ Nyitott a nemzetközi szakmai együttműködésre. ○ Kész az önálló tanulásra és folyamatos szakmai fejlődésre. • autonómiája és felelőssége ○ Önállóan képes jogi problémák elemzésére és megoldására. ○ Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért és felkészültségéért. ○ Reflektíven viszonyul saját munkájához és az alkalmazott jogi megoldásokhoz. ○ Képes együttműködni szakmai közegben, különösen nemzetközi környezetben.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NÉMET MAGÁNJOG I (GYAKORLAT)
AJ JON240528KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
German Private Law I (practice)

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog) szeminárium; legalább B1-es tudásszint német nyelvből	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. habil. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. habil. Arató Balázs, Prof. Dr. Sebastian Martens (Passaui Egyetem) és kollégái	kötelezően választható			magyar/ angol/ német/ ...	Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a német jogászokra jellemző esetmegoldási technikákat, valamint a jogi szakvélemény, jogi állásfoglalás készítésének módját. A hallgatók német nyelven, a német hallgatókkal azonos módon részesülnek oktatásban, így a német jogászok gondolkodásmódjába és habitusába is mélyreható betekintést nyernek, valamint a német jogi szaknyelv terminológia kiemelkedő ismeretere is szert tesznek. Mindennek köszönhetően később szakmai pályafutásuk során hatékonyan tudnak majd együtt dolgozni német jogászokkal.

A tantárgy keretében a „Német magánjog I. (elmélet)” című tárgy tananyagát olyan esetek segítségével mélyítik el a hallgatók, amelyeket az előadók irányításával, de önállóan oldanak meg. A jogesetek a német felsőbbbíróságok iránymutató döntéseinek vagy az eladók praxisából származó tényállásokon alapulnak, így a magas szintű gyakorlati vonatkozás garantált. A hallgatók ezáltal megismerik a „Német magánjog I. (elmélet)” című tárgy anyagának gyakorlati jelentőségét, és azt is megértik, hogyan tudják a megszerzett absztrakt ismereteket konkrét élethelyzetekben alkalmazni. A tárgy elvégzéséhez legalább B1-es tudásszint szükséges német nyelvből.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Polgári jog és magánjog: fogalmi és történeti alapvetés
2. A jogesetmegoldás módszertana (Falllösungstechnik)
3. A jogi személyek és szervezeti alapformák
4. A kötelmi jogi jogviszony fogalma és szerkezete
5. A jogügyletek és a szerződések fogalmi alapjai
6. A szerződések létrejötte: ajánlat és elfogadás
7. A szerződéskötés sajátos esetei és problémái
8. Jognyilatkozatok rendszere és hatálya
9. Képviselés és meghatalmazás
10. Jognyilatkozatok és szerződések értelmezése
11. A szerződések hatályossága és hatálytalansága
12. Akarathibák és érvénytelenségi okok

A hallgatók képessé válnak jogesetek megoldására a német magánjog szabályainak alkalmazásával, megismerik és elsajátítják a német jogászokra jellemző gondolkodásmódot és jogesetmegoldási technikákat, betekintést nyernek a német felsőbbbíróságok magánjogi ítélkezési gyakorlatába, továbbfejlesztik német szaknyelvi ismereteiket és készségeiket.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A tantárgy oktatása alapvetően gyakorlati szemléletű, amelynek középpontjában a jogesetmegoldás (Falllösungstechnik) áll. A hallgatók német nyelvű jogeseteket dolgoznak fel, amelyeket az oktató irányításával közösen elemeznek és strukturált

módon oldanak meg. Az oktatás során hangsúlyt kap a jogi érvelés logikai felépítése, a tényállás releváns elemeinek azonosítása, valamint a jogi normák módszeres alkalmazása. Az oktatás interaktív jellegű: a hallgatók aktív részvételére épít (kérdés/válasz, közös esetmegoldás, vita), és elősegíti az önálló problémamegoldó gondolkodás kialakítását. A tanulási folyamatot esettanulmányok, megoldásvázlatok és oktatói segédanyagok támogatják. A hallgatók legalább 80% mértékű óralátogatása, önálló felkészülése és folyamatos gyakorlása a tantárgy teljesítésének alapvető feltétele.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Prof. Dr. Sebastian Martens: „Grundlagen der Falllösungstechnik”, diasorok és részletes megoldásvázlatok az egyes jogesetekhez kapcsolódóan, esetenként előadásvázlat
Ajánlott irodalom:
Fritzsche, Fälle zum Schuldrecht I, 9. Aufl. 2024 Schwabe, Lernen mit Fällen: Schuldrecht I, 15. Aufl. 2023
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
• tudása ○ Ismeri a német magánjog alapfogalmait, különösen a kötelmi jog és a szerződési jog alapintézményeit. ○ Ismeri és alkalmazza a jogesetmegoldás módszertanát és a jogi érvelés alapvető szerkezeti elemeit. ○ Ismeri a német jogi szaknyelv alapvető terminológiáját. ○ Átlátja a jogintézmények elméleti háttérét és gyakorlati működését összehasonlító (magyar–német) perspektívában. • képességei ○ Képes jogesetek önálló és strukturált megoldására. ○ Képes a tényállás jogilag releváns elemeinek azonosítására és rendszerezésére. ○ Képes jogi normák módszeres alkalmazására konkrét esetekben. ○ Képes jogi érvek felépítésére és megvédésére. ○ Képes német nyelven jogi problémák megfogalmazására és megoldására. • attitűdje ○ Nyitott az idegen nyelvű szakmai tudás megszerzésére és alkalmazására. ○ Törekszik a precíz, igényes jogi munkavégzésre. ○ Nyitott a nemzetközi szakmai együttműködésre. ○ Kész az önálló tanulásra és folyamatos szakmai fejlődésre. ○ Törekszik a precíz és módszeres jogi gondolkodásra. ○ Nyitott az aktív részvételen alapuló tanulásra. • autonómiája és felelőssége ○ Önállóan képes jogi problémák elemzésére és megoldására. ○ Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért és felkészültségéért. ○ Reflektíven viszonyul saját munkájához és az alkalmazott jogi megoldásokhoz. ○ Képes együttműködni szakmai közegben, különösen nemzetközi környezetben. ○ Önállóan képes jogi problémák elemzésére és megoldására gyakorlati helyzetekben.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NÉMET MAGÁNJOG II (ELMÉLET) AJ JON240623KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL German Private Law II (theory)					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék):	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Deutsches Privatrecht I. (Theorie)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. habil. Arató Balázs	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: dr. habil. Arató Balázs, Prof. Dr. Sebastian Martens (Passaui Egyetem) és kollégái				magyar/ angol/ német/ ...	Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a német magánjog alapfogalmaival, valamint az általános szerződési és kötelmi jog legfontosabb szabályaival. A hallgatók német nyelven és a német hallgatókkal azonos módon részesülnek oktatásban, így alapos betekintést nyernek a német jogászok gondolkodásmódjába és habitusába, valamint kiváló ismereteket szereznek a német nyelv és a jogi terminológia terén. Így későbbi szakmai pályafutásuk során hatékonyan tudnak majd együtt dolgozni a német jogászokkal. A tárgy keretében megszerzett alapokra építve a hallgatók később bekapcsolódhatnak a Passau Egyetemen zajló "Urkunde für ausländische Studierende über Grundkenntnisse des deutschen Rechts" című képzésbe, továbbá a „Deutsches Recht für ausländische Studierende” c. LL.M.-programba. (Ezen képzések vonatkozásában kreditbeszámításra akkor van lehetőség, ha a hallgatók a KRE-n oktatott meghatározott német nyelvű tárgyak összességét elvégzik.) A tantárgy azt a célt is szolgálja, hogy a német és magyar vállalatok, illetőleg ügyvédi irodák jól képzett, a német jogot alapszinten ismerő jogászokat találjanak üzleti és együttműködő partnerként vagy a német jogi terminológiában jártas alkalmazottként. Az oktatók a tananyagot már ezen alapvetően elméleti tárgy keretében is olyan esetjogi példákkal színesítik, amelyeket nem kis számban a német felsőbíróságok ítélkezési gyakorlatából merítenek. A hallgatók ezáltal már az elmélet keretében is betekintést nyernek a megszerzett ismeretek gyakorlati alkalmazásába. A tárgy a „Német magánjog I. (elmélet)” c. tárgyhoz kapcsolódik, és a kötelmi jog területén fejleszti tovább a hallgatók ismereteit. Középpontban a hibás teljesítés áll, amely elsődlegesen a szerződések jogában fordul elő. Ebben az összefüggésben kiemelt alapossággal foglalkozik a tárgy a hibás teljesítés és a kellekszavatossági igények egymáshoz fűződő viszonyával az egyes szerződéstípusok esetében, erőteljes hangsúlyt fektetve a legnagyobb gyakorlati jelentőséggel bíró adásvételi szerződésekre. A tárgy elvégzéséhez legalább B1-es tudásszint szükséges német nyelvből.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kötelmi jogviszonyok és szerződések tartalma 2. Az általános szerződési feltételek joga 3. Többalanyú kötelmi jogviszonyok 4. A kötelezett vagy a jogosult személyében bekövetkező változások 5. Harmadik személyekre kiható kötelmi jogviszonyok 6. A fogyasztók jogai 7. Az elévülés szabályai 8. A kötelmi jogviszonyok megszűnése 9. A teljesítés és a szerződésszegés általános kérdései 10. A kötelmi jogi felelősség alapjai 11. Az uniós jog hatása a német kötelmi jogra 12. A német kötelmi jog rendszerének és alapelveinek európai összefüggései					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az oktatás előadásjellegű, ugyanakkor a hallgatók aktív közreműködésére épülő, interaktív elemeket is tartalmaz. Az egyes témakörök feldolgozása során kiemelt szerepet kap a német jogi terminológia használata, a dogmatikai összefüggések					

elemzése, valamint a német és az európai magánjogi gondolkodásmód sajátosságainak megismerése. Az oktatás során a hallgatók német nyelvű szakirodalmat, jogszabályszövegeket és esetenként bírósági döntéseket dolgoznak fel. Az évközi felkészülés alapját a folyamatos szakirodalom- és jegyzetfeldolgozás képezi. A tantárgy blokkosított jellegére tekintettel elvárt a hallgatók rendszeres felkészülése és aktív részvétele az órákon.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Prof. Dr. Sebastian Martens: „Grundlagen der Falllösungstechnik”, diasorok és részletes megoldásvázlatok az egyes jogesetekhez kapcsolódóan, esetenként előadásvázlat
Ajánlott irodalom:
Brox/Walker, Allgemeines Schuldrecht, 48. Aufl. 2024 Köhler, BGB Allgemeiner Teil, 47. Aufl. 2023 Löhnig/Fischinger, Einführung in das Zivilrecht, 21. Aufl. 2023 Looschelders, Schuldrecht Allgemeiner Teil, 22. Aufl. 2024 Musielak/Hau, Grundkurs BGB, 18. Aufl. 2023 Stadler, Allgemeiner Teil des BGB, 21. Aufl. 2022
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
• tudása ○ Ismeri a német magánjog és különösen a német kötelmi jog alapvető fogalmait, intézményeit és dogmatikai összefüggéseit. Ismeri az általános szerződési feltételek, a fogyasztóvédelmi jog és a kötelmi jogi felelősség legfontosabb szabályait, valamint azok európai uniós háttérét. Ismeri a német jogi szaknyelv és terminológia alapvető elemeit, továbbá a német jogászai gondolkodás és érvelés sajátosságait. • képességei ○ Képes német nyelvű jogi szakirodalom és jogszabályszövegek értelmezésére és feldolgozására. Képes a német jogi terminológia szakszerű használatára, valamint a kötelmi jogi problémák dogmatikai elemzésére és rendszerszintű értelmezésére. Képes a német és az európai magánjogi megoldások közötti összefüggések felismerésére és értékelésére. • attitűdje ○ Nyitott a német és európai jogi kultúra megismerésére, valamint a nemzetközi szakmai együttműködésre. Törekszik a precíz és szakszerű jogi terminológia használatára, valamint az igényes szakmai munkára. Fogékony az összehasonlító jogi szemléletre és a jogrendszerek közötti összefüggések megértésére. • autonómiája és felelőssége ○ Önállóan dolgozza fel a német nyelvű szakmai anyagokat, és felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért. Törekszik a pontos és megalapozott jogi érvelésre, valamint a szakmai szempontból felelős és igényes munkavégzésre. Nyitott a nemzetközi szakmai környezetben történő együttműködésre és kommunikációra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NÉMET MAGÁNJOG II (GYAKORLAT)
AJ JON240624KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
German Private Law II (practice)

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Übung Deutsches Privatrecht I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. habil. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. habil. Arató Balázs, Prof. Dr. Sebastian Martens (Passaui Egyetem) és kollégái	kötelezően választható			magyar/ angol/ német/ ...	Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a német jogászokra jellemző esetmegoldási technikákat, valamint a jogi szakvélemény, jogi állásfoglalás készítésének módját. A hallgatók német nyelven, a német hallgatókkal azonos módon részesülnek oktatásban, így a német jogászok gondolkodásmódjába és habitusába is mélyreható betekintést nyernek, valamint a német jogi szaknyelv terminológia kiemelkedő ismeretére is szert tesznek. Mindennek köszönhetően később szakmai pályafutásuk során hatékonyan tudnak majd együtt dolgozni német jogászokkal.

A tantárgy keretében a „Német magánjog II. (elmélet)” című tárgy tananyagát olyan esetek segítségével mélyítik el a hallgatók, amelyeket az előadók irányításával, de önállóan oldanak meg. A jogesetek a német felsőbb bíróságok iránymutató döntéseinek vagy az eladók praxisából származó tényállásokon alapulnak, így a magas szintű gyakorlati vonatkozás garantált. A hallgatók ezáltal megismerik a „Német magánjog II. (elmélet)” című tárgy anyagának gyakorlati jelentőségét, és azt is megértik, hogyan tudják a megszerzett absztrakt ismereteket konkrét élethelyzetekben alkalmazni. A tárgy elvégzéséhez legalább B1-es tudásszint szükséges német nyelvből.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A kötelmi jogviszonyok és szerződések tartalma
2. Az általános szerződési feltételek joga
3. Többalanyú kötelmi jogviszonyok
4. A kötelezett vagy a jogosult személyében bekövetkező változások
5. Harmadik személyekre kiható kötelmi jogviszonyok
6. A fogyasztók jogai
7. Az elévülés szabályai
8. A kötelmi jogviszonyok megszűnése
9. A teljesítés és a szerződésszegés általános kérdései
10. A kötelmi jogi felelősség alapjai
11. Az uniós jog hatása a német kötelmi jogra
12. A német kötelmi jog rendszerének és alapelveinek európai összefüggései

A hallgatók képessé válnak jogesetek megoldására a német magánjog szabályainak alkalmazásával, megismerik és elsajátítják a német jogászokra jellemző gondolkodásmódot és jogesetmegoldási technikákat, betekintést nyernek a német felsőbb bíróságok magánjogi ítélkezési gyakorlatába, továbbfejlesztik német szaknyelvi ismereteiket és készségeiket.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A tantárgy oktatása alapvetően gyakorlati szemléletű, amelynek középpontjában a jogesetmegoldás (Falllösungstechnik) áll. A hallgatók német nyelvvű jogeseteket dolgoznak fel, amelyeket az oktató irányításával közösen elemeznek és strukturált módon oldanak meg. Az oktatás során hangsúlyt kap a jogi érvelés logikai felépítése, a tényállás releváns elemeinek azonosítása, valamint a jogi normák módszeres alkalmazása.

Az oktatás interaktív jellegű: a hallgatók aktív részvételére épít (kérdés/válasz, közös esetmegoldás, vita), és elősegíti az önálló problémamegoldó gondolkodás kialakítását. A tanulási folyamatot esettanulmányok, megoldásvázlatok és oktatói

segédanyagok támogatják. A hallgatók legalább 80% mértékű óralátogatása, önálló felkészülése és folyamatos gyakorlása a tantárgy teljesítésének alapvető feltétele.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Prof. Dr. Sebastian Martens: „Grundlagen der Falllösungstechnik”, diasorok és részletes megoldásvázlatok az egyes jogesetekhez kapcsolódóan, esetenként előadásvázlat
Ajánlott irodalom:
Fritzsche, Fälle zum Schuldrecht I, 9. Aufl. 2024
Schwabe, Lernen mit Fällen: Schuldrecht I, 15. Aufl. 2023
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
• tudása ○ Ismeri a német magánjog alapfogalmait, különösen a kötelmi jog és a szerződési jog alapintézményeit. ○ Ismeri és alkalmazza a jogesetmegoldás módszertanát és a jogi érvelés alapvető szerkezeti elemeit. ○ Ismeri a német jogi szaknyelv alapvető terminológiáját. ○ Átlátja a jogintézmények elméleti hátterét és gyakorlati működését összehasonlító (magyar–német) perspektívában. • képességei ○ Képes jogesetek önálló és strukturált megoldására. ○ Képes a tényállás jogilag releváns elemeinek azonosítására és rendszerezésére. ○ Képes jogi normák módszeres alkalmazására konkrét esetekben. ○ Képes jogi érvek felépítésére és megvédésére. ○ Képes német nyelven jogi problémák megfogalmazására és megoldására. • attitűdje ○ Nyitott az idegen nyelvű szakmai tudás megszerzésére és alkalmazására. ○ Törekszik a precíz, igényes jogi munkavégzésre. ○ Nyitott a nemzetközi szakmai együttműködésre. ○ Kész az önálló tanulásra és folyamatos szakmai fejlődésre. ○ Törekszik a precíz és módszeres jogi gondolkodásra. ○ Nyitott az aktív részvételen alapuló tanulásra. • autonómiája és felelőssége ○ Önállóan képes jogi problémák elemzésére és megoldására. ○ Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért és felkészültségéért. ○ Reflektíven viszonyul saját munkájához és az alkalmazott jogi megoldásokhoz. ○ Képes együttműködni szakmai közegben, különösen nemzetközi környezetben. ○ Önállóan képes jogi problémák elemzésére és megoldására gyakorlati helyzetekben.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

VÁLASZTOTT-BÍRÁSKODÁS AJ JON240615KV (N)					
Commercial Arbitration					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog II. tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:	kötelezően választható			magyar	Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A választottbíráskodás jogába kíván betekintést nyújtani, bemutatva a választottbíráskodás elméletét, magyar és külföldi történetét, a főbb nemzetközi és magyar választottbíróági intézményeket, illetve a választottbíróági jog alapjait számos esetjogi példán keresztül. A kurzus elvégzéséhez angol nyelvtudás szükséges.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
- A kurzus célja, hogy a hallgatók részére bemutassa a választottbíráskodást mint alternatív vitarendezési formát. A kurzus során a választottbíráskodás történetének áttekintése után a legfontosabb választottbíróági alapfogalmak és intézmények (MKIK, ICC, LCIA, stb.) bemutatására kerül sor, olykor idegen nyelvű források felhasználásával. - Kompetenciák, készségek: jogösszehasonlító módszertan, vitarendezési készségek fejlesztése, vitarendezés nemzetközi környezetben, idegen nyelven.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
órai jelenlét (maximum 3 hiányzás)					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Boóc Á.: Nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodás. A választottbíró megválasztása és kizárása. Budapest, 2009. Boóc Ádám: A választottbíróági ítéletek érvénytelenítése. Budapest, 2018. Boóc Ádám: Some Basic Questions of Hungarian Arbitration Law. Oradea, 2023. Boóc Ádám: Felelősség és immunitás a választottbíráskodásban mint alternatív vitarendezési eljárásban. Budapest, 2025.					
Ajánlott irodalom:					
Egyéb, a foglalkozáson megjelölt irodalom.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
• tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, • képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására • attitűdje • autonómiája és felelőssége					

TERÜLET ÉS TÉR A NEMZETKÖZI JOGBAN AJ JON240625KV (N)					
Territory and Space in International Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Nemzetközi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Manzinger Krisztián	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 6	Meghirdetés féléve: TAVASZI	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája:
Tantárgy előadója/i: Dr. Manzinger Krisztián	kötelezően választható			magyar	vizsga (kollokvium)
					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus keretében a hallgatók gyakorlati példák segítségével ismerik meg a terület és tér nemzetközi jogállásának lehetséges eseteit és azok történeti fejlődését, illetve jelenkori relevanciáját. A kurzus rávilágít arra, hogy a nemzeti jogrendszerek állami szuverenitásból fakadó területi kizárólagossága korántsem magától értetődő minden esetben, hanem a nemzetközi közösség különféle jogintézményeken keresztül elismeri atipikus entitások létét vagy akár elősegíti azok működését.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A terület és tér lehetséges jogállásai a nemzetközi jogban. Az állam 1. 2. Az állam 2. 3. A terra nullius intézménye, történeti és jelenlegi megjelenési formái 4. A res communis omnium usus jogállású területek 5. Különleges jogállású területek 1. Az enklávék és exklávék 6. Különleges jogállású területek 2. A kondominium és a nemzetközi igazgatás 7. A határtérségek rezsimje 8. A nemzetközi folyók 9. A sarkvidékek jogállása és kihívásai 10. A nemzetközi légijog 11. A világűrjog 12. Konzultáció					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Bruhács János: Nemzetközi jog II. Dialóg-Campus, Budapest, 2010, 9-103, 121-132. - az órák teljes anyaga (elérhető: a Moodle felületén)					
Ajánlott irodalom:					
- Manzinger Krisztián: Orosz bábálmépítés mint geopolitikai eszköz. In. Wagner Péter – Miklósné Zakar Andrea (szerk.): Válság és változás Kelet-Közép-Európában. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2024, 13-43. - Manzinger Krisztián: Post-Brexit Gibraltar – Can It Remain Prosperous and British at the Same Time? – Kisebbségvédelem, 2022, Issue V., 85-108. - Manzinger Krisztián: Ceuta és Melilla: Erődök, gyarmatok vagy multikulturális városok? – Külügyi Szemle 2019/2, 96–122.					

– Törő Csaba – Manzinger Krisztián: A területi elven innen és túl – a nemzetiségi öngazgatás alkalmazható mintái Európában – Állam- és Jogtudomány 2016/3, 90–107. – Kende Tamás – Nagy Boldizsár – Sonnnenvend Pál – Valki László: Nemzetközi jog. Wolters Kluwer, Budapest, 2018, 333-350, 391-433.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Ld. a tantárgyi programnál.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: • tudása Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait. Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit. Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. • képességei Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára. • attitűdje Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. • autonómiája és felelőssége Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): max. 24 fő.

NÉMET MAGÁNJOG III. (ELMÉLET)
AJ JON240724KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
German Private Law III (theory)

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Deutsches Privatrecht. II. (Theorie)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. habil. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: dr. habil. Arató Balázs, Prof. Dr. Sebastian Martens (Passaui Egyetem) és kollégái	kötelezően választható			magyar/ angol/ német/ ...	Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a német magánjog alapfogalmaival, valamint az általános szerződési és kötelmi jog legfontosabb szabályaival. A hallgatók német nyelven és a német hallgatókkal azonos módon részesülnek oktatásban, így alapos betekintést nyernek a német jogászok gondolkodásmódjába és habitusába, valamint kiváló ismereteket szereznek a német nyelv és a jogi terminológia terén. Így későbbi szakmai pályafutásuk során hatékonyan tudnak majd együtt dolgozni a német jogászokkal.

A tárgy keretében megszerzett alapokra építve a hallgatók később bekapcsolódhatnak a Passau Egyetemen zajló "Urkunde für ausländische Studierende über Grundkenntnisse des deutschen Rechts" című képzésbe, továbbá a „Deutsches Recht für ausländische Studierende” c. LL.M.-programba. (Ezen képzések vonatkozásában kreditbeszámításra akkor van lehetőség, ha a hallgatók a KRE-n oktatott meghatározott német nyelvű tárgyak összességét elvégzik.) A tantárgy azt a célt is szolgálja, hogy a német és magyar vállalatok, illetőleg ügyvédi irodák jól képzett, a német jogot alapszinten ismerő jogászokat találjanak üzleti és együttműködő partnereként vagy a német jogi terminológiában jártas alkalmazottként. Az oktatók a tananyagot már ezen alapvetően elméleti tárgy keretében is olyan esetjogi példákkal színesítik, amelyeket nem kis számban a német felsőbíróságok ítélkezési gyakorlatából merítenek. A hallgatók ezáltal már az elmélet keretében is betekintést nyernek a megszerzett ismeretek gyakorlati alkalmazásába. A tárgy a „Német magánjog II. (elmélet)” c. tárgyhoz kapcsolódik, és a kötelmi jog területén fejleszti tovább a hallgatók ismereteit. Középpontban a hibás teljesítés áll, amely elsődlegesen a szerződések jogában fordul elő. Ebben az összefüggésben kiemelt alapossággal foglalkozik a tárgy a hibás teljesítés és a kellékszavatossági igények egymáshoz fűződő viszonyával az egyes szerződéstípusok esetében, erőteljes hangsúlyt fektetve a legnagyobb gyakorlati jelentőséggel bíró adásvételi szerződésekre. A tárgy elvégzéséhez legalább B1-es tudásszint szükséges német nyelvből.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A hibás teljesítés fogalma és általános szabályai
2. A szerződésszegés formái a német kötelmi jogban
3. A hibás teljesítés különös szabályai
4. A lehetetlenülés fogalma és szabályozása (BGB 275. §)
5. A lehetetlenülés hatása az ellenszolgáltatásra (BGB 326. §)
6. A szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség
7. A kötelezettségszegéssel okozott károkért való felelősség
8. A német kártérítési jog alapjai
9. Az elállás szabályai
10. A felmondás szabályai
11. A jogosult késedelme és a visszatartási jog
12. A szerződések teljesítését befolyásoló rendkívüli körülmények

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az oktatás előadásjellegű, ugyanakkor a hallgatók aktív közreműködésére épülő, interaktív elemeket is tartalmaz. Az egyes témakörök feldolgozása során kiemelt szerepet kap a német jogi terminológia használata, a dogmatikai összefüggések

elemzése, valamint a német és az európai magánjogi gondolkodásmód sajátosságainak megismerése. Az oktatás során a hallgatók német nyelvű szakirodalmat, jogszabályszövegeket és esetenként bírósági döntéseket dolgoznak fel. Az évközi felkészülés alapját a folyamatos szakirodalom- és jegyzetfeldolgozás képezi. A tantárgy blokkosított jellegére tekintettel elvárt a hallgatók rendszeres felkészülése és aktív részvétele az órákon.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Prof. Dr. Sebastian Martens: „Grundlagen der Falllösungstechnik”, diasorok és részletes megoldásvázlatok az egyes jogesetekhez kapcsolódóan, esetenként előadásvázlat
Ajánlott irodalom: Brox/Walker, Allgemeines Schuldrecht, 48. Aufl. 2024 Köhler, BGB Allgemeiner Teil, 47. Aufl. 2023 Löhnig/Fischinger, Einführung in das Zivilrecht, 21. Aufl. 2023 Looschelders, Schuldrecht Allgemeiner Teil, 22. Aufl. 2024 Musielak/Hau, Grundkurs BGB, 18. Aufl. 2023
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása Ismeri a német magánjog és különösen a német kötelmi jog alapvető fogalmait, intézményeit és dogmatikai összefüggéseit. Ismeri az általános szerződési feltételek, a fogyasztóvédelmi jog és a kötelmi jogi felelősség legfontosabb szabályait, valamint azok európai uniós hátterét. Ismeri a német jogi szaknyelv és terminológia alapvető elemeit, továbbá a német jogászai gondolkodás és érvelés sajátosságait. b) képességei Képes német nyelvű jogi szakirodalom és jogszabályszövegek értelmezésére és feldolgozására. Képes a német jogi terminológia szakszerű használatára, valamint a kötelmi jogi problémák dogmatikai elemzésére és rendszerszintű értelmezésére. Képes a német és az európai magánjogi megoldások közötti összefüggések felismerésére és értékelésére. c) attitűdje Nyitott a német és európai jogi kultúra megismerésére, valamint a nemzetközi szakmai együttműködésre. Törekszik a precíz és szakszerű jogi terminológia használatára, valamint az igényes szakmai munkára. Fogékony az összehasonlító jogi szemléletre és a jogrendszerek közötti összefüggések megértésére. d) autonómiája és felelőssége Önállóan dolgozza fel a német nyelvű szakmai anyagokat, és felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért. Törekszik a pontos és megalapozott jogi érvelésre, valamint a szakmai szempontból felelős és igényes munkavégzésre. Nyitott a nemzetközi szakmai környezetben történő együttműködésre és kommunikációra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NÉMET MAGÁNJOG III. (GYAKORLAT) AJ JON240725KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL German Private Law III. (practice)					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Übung Deutsches Privatrecht II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. habil. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. habil. Arató Balázs, Prof. Dr. Sebastian Martens (Passaui Egyetem) és kollégái	kötelezően választható			magyar/ angol/ német/ ...	Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a német jogászokra jellemző esetmegoldási technikákat, valamint a jogi szakvélemény, jogi állásfoglalás készítésének módját. A hallgatók német nyelven, a német hallgatókkal azonos módon részesülnek oktatásban, így a német jogászok gondolkodásmódjába és habitusába is mélyreható betekintést nyernek, valamint a német jogi szaknyelv terminológia kiemelkedő ismeretére is szert tesznek. Mindennek köszönhetően később szakmai pályafutásuk során hatékonyan tudnak majd együtt dolgozni német jogászokkal. A tantárgy keretében a „Német magánjog III. (elmélet)” című tárgy tananyagát olyan esetek segítségével mélyítik el a hallgatók, amelyeket az előadók irányításával, de önállóan oldanak meg. A jogesetek a német felsőbb bíróságok iránymutató döntéseinek vagy az eladók praxisából származó tényállásokon alapulnak, így a magas szintű gyakorlati vonatkozás garantált. A hallgatók ezáltal megismerik a „Német magánjog III. (elmélet)” című tárgy anyagának gyakorlati jelentőségét, és azt is megértik, hogyan tudják a megszerzett absztrakt ismereteket konkrét élethelyzetekben alkalmazni. A tárgy elvégzéséhez legalább B1-es tudásszint szükséges német nyelvből.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A hibás teljesítés fogalma és általános szabályai 2. A szerződésszegés formái a német kötelmi jogban 3. A hibás teljesítés különös szabályai 4. A lehetetlenülés fogalma és szabályozása (BGB 275. §) 5. A lehetetlenülés hatása az ellenszolgáltatásra (BGB 326. §) 6. A szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség 7. A kötelezettségszegéssel okozott károkért való felelősség 8. A német kártérítési jog alapjai 9. Az elállás szabályai 10. A felmondás szabályai 11. A jogosult késedelme és a visszatartási jog 12. A szerződések teljesítését befolyásoló rendkívüli körülmények					
A hallgatók képessé válnak jogesetek megoldására a német magánjog szabályainak alkalmazásával, megismerik és elsajátítják a német jogászokra jellemző gondolkodásmódot és jogesetmegoldási technikákat, betekintést nyernek a német felsőbb bíróságok magánjogi ítélkezési gyakorlatába, továbbfejlesztik német szaknyelvi ismereteiket és készségeiket.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A tantárgy oktatása alapvetően gyakorlati szemléletű, amelynek középpontjában a jogesetmegoldás (Falllösungstechnik) áll. A hallgatók német nyelvű jogeseteket dolgoznak fel, amelyeket az oktató irányításával közösen elemeznek és strukturált módon oldanak meg. Az oktatás során hangsúlyt kap a jogi érvelés logikai felépítése, a tényállás releváns elemeinek azonosítása, valamint a jogi normák módszeres alkalmazása. Az oktatás interaktív jellegű: a hallgatók aktív részvételére épít (kérdés/válasz, közös esetmegoldás, vita), és elősegíti az önálló problémamegoldó gondolkodás kialakítását. A tanulási folyamatot esettanulmányok, megoldásvázlatok és oktatói segédanyagok támogatják. A hallgatók legalább 80% mértékű óralátogatása, önálló felkészülése és folyamatos gyakorlása a tantárgy teljesítésének alapvető feltétele.					

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Prof. Dr. Sebastian Martens: „Grundlagen der Falllösungstechnik”, diasorok és részletes megoldásvázlatok az egyes jogesetekhez kapcsolódóan, esetenként előadásvázlat
Ajánlott irodalom:
Fritzsche, Fälle zum Schuldrecht I, 9. Aufl. 2024 Schwabe, Lernen mit Fällen: Schuldrecht I, 15. Aufl. 2023
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása Ismeri a német magánjog alapfogalmait, különösen a kötelmi jog és a szerződési jog alapintézményeit. Ismeri és alkalmazza a jogesetmegoldás módszertanát és a jogi érvelés alapvető szerkezeti elemeit. Ismeri a német jogi szaknyelv alapvető terminológiáját. Átlátja a jogintézmények elméleti háttérét és gyakorlati működését összehasonlító (magyar–német) perspektívában. b) képességei Képes jogesetek önálló és strukturált megoldására. Képes a tényállás jogilag releváns elemeinek azonosítására és rendszerezésére. Képes jogi normák módszeres alkalmazására konkrét esetekben. Képes jogi érvek felépítésére és megvédésére. Képes német nyelven jogi problémák megfogalmazására és megoldására. c) attitűdje Nyitott az idegen nyelvű szakmai tudás megszerzésére és alkalmazására. Törekszik a precíz, igényes jogi munkavégzésre. Nyitott a nemzetközi szakmai együttműködésre. Kész az önálló tanulásra és folyamatos szakmai fejlődésre. Törekszik a precíz és módszeres jogi gondolkodásra. Nyitott az aktív részvételen alapuló tanulásra. d) autonómiája és felelőssége Önállóan képes jogi problémák elemzésére és megoldására. Felelősséget vállal saját szakmai fejlődéséért és felkészültségéért. Reflektíven viszonyul saját munkájához és az alkalmazott jogi megoldásokhoz. Képes együttműködni szakmai közegben, különösen nemzetközi környezetben. Önállóan képes jogi problémák elemzésére és megoldására gyakorlati helyzetekben.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐJOG V.
AJ JON240713KV

Criminal Law V.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog IV.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Domokos Andrea					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A BJ V tantárgy egyrészt a büntetőjogi záróvizsgára igyekszik felkészíteni a hallgatókat, aholis a büntetőjog általános és különös részi anyag alapfogalmait egységben tekintjük át. Másrészt a magyar joggyakorlat büntető eseteit feldolgozva megismertetjük a hallgatókat a legutóbbi bírói jogalkalmazással, elvi határozatokkal, elvi döntésekkel, mélyebben megismerkedünk a Kúria jogegységesítő tevékenységével.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- 1.Jogesetek az élet, testi épség elleni és egészséget veszélyeztető bűncselekmények köréből
- 2.Jogesetek az emberi szabadság elleni bűncselekmények köréből
- 3.Jogesetek a nemi erkölcs, a család elleni és a gyermekek érdekeit sértő bűncselekmények köréből
- 4.Jogesetek az alapvető jogok elleni bűncselekmények köréből
- 5.Jogesetek közlekedési bűncselekmények köréből
- 6.Jogesetek a környezet és természet elleni bűncselekmények köréből
- 7.Jogesetek az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények köréből
- 8.Jogesetek a korrupciós és hivatali bűncselekmények köréből
- 9.Jogesetek a hivatalos személy elleni bűncselekmények köréből
- 10.Jogesetek közbiztonság, köznyugalom, közbizalom elleni bűncselekmények köréből
- 11.Jogesetek vagyon elleni, szellemi tulajdon elleni bűncselekmények köréből
- 12.Jogesetek a gazdasági bűncselekmények és az információs rendszer elleni bűncselekmények köréből

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

a hallgatók az előadáson oldják meg a jogeseteket, vád- és védőbeszédet előadása során

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

2012. évi C. tv, 4/2013. BJE, 3/2013. BJE

Bérces – Domokos - Papp: Jogesetek a büntetőjog köréből, Patrocinium,2022.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

A tankönyvben szereplő jogesetek.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása A kurzust elvégző hallgató felkészül a záróvizsgára, egyesíti általános részi és különös részi tudását. A megtörtént jogesetek megoldásával képes a történeti tényállások helyes jogi minősítésére.
- b) képességei A hallgató készen áll a gyakorló jogászai munka során egy-egy bűncselekmény értékelésére, eldöntve, hogy az veszélyes-e a társadalomra, van-e alanya a bűncselekménynek, van-e bűnös elkövető, mely bűncselekmény vagy bűncselekmények törvényi tényállásába ütközik a büntetendő cselekmény.
- c) attitűdje A hallgató társadalmi és jogi felelősséggel közelíti meg a büntetőjog általános részi és különös részi problematikáját, a joggyakorlatot is ismerve a legigazságosabb döntés meghozatalára törekszik.

d) autonómiája és felelőssége A kurzust elvégző hallgató önállóan képes a tantárgyhoz kapcsolódó források feldolgozására és szakmai következtetések levonására. Az erkölcsi, jogász-etikai és szakmai jogi szempontokat egyszerre figyelembevéve áll készen a konkrét bűnesetek megoldására.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

MUNKAJOG III. (KÖZSZOLGÁLATI MUNKAJOG)

AJ JON240714KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Labour Law III.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Munkajog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kun Attila Sándor	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 7	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Kun Attila Sándor, Dr. Rácz-Antal Ildikó, Dr. Szabó Imre Szilárd					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Munkajog III. tantárgy (Közszolgálati jog) oktatásának célja, hogy a hallgató – építve a Munkajog I és II ismeretanyagra is – képes legyen:

- azonosítani a közszolgálat értelmezési kereteit, a magánszféra és a közszféra, illetve az ezekre vonatkozó jogi szabályozás lényegbevágó különbségeit;
- átlátni a kormánytisztviselőkre és köztisztviselőkre vonatkozó szabályokat (Kit., Kttv.);
- átlátni a közalkalmazotti jogállás (Kjt.) lényegi ismérveit;
- értelmezni és alkalmazni a közszolgálati jogviszony (pragmatika) legfontosabb elemeit (a jogviszony keletkezésétől kezdve az előmeneteli és illetményrendszeren, a teljesítményértékelés, a képzés, továbbképzés, a felelősségi rendszer szabályain át egészen a jogviszony módosításáig, megszűnéséig, kitérve a személyzeti igazgatás, személyzetpolitika és a munkaügyi kapcsolatok kérdéseire is)
- eligazodni a közszolgálati emberi erőforrás-gazdálkodással, az életpálya-tervezéssel, valamint a közszolgálatban működtetett személyzeti rendszerekkel kapcsolatos alapvető jogi, igazgatási feladatok ellátására vonatkozó szabályokban.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A közszolgálati jog általános kérdései, rendszere, a munkajoggal való kapcsolata
2. A törvények (Kit., Kttv., Küsz, Kjt stb.) szerkezete, hatálya, kapcsolata
3. A jogok gyakorlásának és a kötelezettségek teljesítésének alapvető szabályai
4. Álláshelyalapú létszámgazdálkodás, a jogviszony keletkezése és módosítása; a munkáltatói jogkör gyakorlása; A kinevezéstől eltérő ideiglenes foglalkoztatás
5. A jogviszony megszűnése és megszüntetése, a felmentés
6. Az összeférhetetlenség, vagyonyilatkozat; Az előmenetel és az illetmény, díjazás
7. Képzés, továbbképzés; Teljesítményértékelés, minősítés
8. A munkaidő és a pihenőidő
9. A munkavégzés szabályai: a jogviszony tartalma; jogok és kötelezettségek
10. A fegyelmi felelősség és a kártérítési felelősség
11. A közszolgálati jogvita, a közszolgálati hivatásetica
12. Érdekegyeztetés

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az évközi követelményekhez tartozik, hogy a hallgatók aktív figyelemmel részt vegyenek az előadásokon. A tantárgy alkalmazott oktatási módszere egyrészt a frontális előadásra épít, magyarázva az elsajátítandó tananyag egyes szabályait. Másrészt pedig gyakorlatorientáltan jogesetek, feladatok, szituációk megoldására törekszik.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Csóka Gabriella – Ludányi Dávid (szerk.): Módszertani segédlet a Kit. alkalmazásához, NKE, 2023.
Letölthető: https://fejlesztisprogramok.uni-nke.hu/document/_global/M%C3%B3dszertani%20seg%C3%A9dlet%20a%20Kit.%20alkalmaz%C3%A1s%C3%A1hoz.pdf
- Hazafi Zoltán - Ludányi Dávid (szerk.): Közzolgálati jog I. - A kormánytisztviselők kormányzati szolgálati jogviszonya. Jegyzet a közzolgálati humánszervező szakirányú továbbképzési szakhoz. Budapest, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 2019.
Letölthető: <https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/14672/Kozszolgatalati%20jog%20I..pdf;jsessionid=AE06DF6EF1952E7B3986238A722081E?sequence=1>
- Ludányi Dávid (szerk.): A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény rövid magyarázata - Közzolgálati jogi szabályok a Kit.-ben. Budapest, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 2019.
Letölthető: <https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/13880/A%20kormanyzati%20igazgatasrol%20szolo%202018.%20evi%20CXXV.%20torveny%20rovid%20magyarazata.pdf;jsessionid=492F88A0DB4DC5EC341757BD0457F85E?sequence=3>
- György István- Hazafi Zoltán (szerk.); György –Hazafi –Horváth –Kun –Linder -Petrovics: Közzolgálati jog. Budapest, NKE Szolgáltató Kft., 2015;
Letölthető: <https://antk.uni-nke.hu/document/akk-copy-uni-nke-hu/Gy%C3%B6rgy%20I.%20-%20Hazafi%20Z.%20-%20K%C3%B6zszolg%C3%A1lati%20jog.pdf>
- Joganyag:
 - a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (Kit.)
 - a közzolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.)
 - a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény (Kűsz./Kűt.)
 - a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.)
 - végrehajtási rendeletek

Ajánlott irodalom:

- György István - Hazafi Zoltán (szerk.): Közzolgálati életpályák a közigazgatásban és a rendvédelemben. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2018. Letölthető: http://m.ludita.uni-nke.hu/repozitorium/bitstream/handle/11410/11003/web_PDF_EKM_Kozszolgatalati_eletpalyak_kozigazgatas_rendvedelem.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Kártyás Gábor (szerk.): Bevezetés a közzolgálati munkajogba, ELTE Eötvös Kiadó, 2015Horváth Attila - Szalai András: Közzolgálati jogi tansegédlet. Budapest, Nemzeti Közzolgálati Egyetem. Hatályos: 2018. Letölthető: https://antk.uni-nke.hu/document/akk-copy-uni-nke-hu/K%C3%B6zszolg%C3%A1lati_jog-Jogesetek%20%C3%A9s%20feladatok-2018.pdf
- Kiss György (szerk.): Közzolgálati életpályák jogi szabályozása. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2019. Letölthető: http://www.dialogcampus.hu/users/default/dialogcampus/ebooks/978-615-5945-95-3/pdf/web_pdf_kozszolgatalati_eletpalyak_jogi_szabalyozasa.pdf
- Kit.: paradigmaváltás a közzolgálat szabályozásában, E- learning: <https://probono.uni-nke.hu/magazin/#/Kit.:%20paradigmav%C3%A1lt%C3%A1s%20a%20k%C3%B6zszolg%C3%A1lat%20szab%C3%A1lyoz%C3%A1s%C3%A1ban/3154>

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

- A közzolgálati munkajog rendszere, elhatárolása, alapjai,
- Felelősség (fegyelmi, kártérítés),
- Viták (KDB),
- Jognyilatkozatok,
- Kormányzati szolgálati jogviszony tartalma,
- Kinevezés módosítása,
- Álláshelyalapú létszámgazdálkodás,
- Általános magatartási követelmények,
- Jogviszony létesítése,
- Jogviszony megszűnése, megszüntetése,
- Illetményrendszer

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- tudása:
 - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
 - Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
 - Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.
- képességei:
 - Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzőési eszközök használatára.
 - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére.
- attitűdje:
 - Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
 - Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
 - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- autonómiája és felelőssége:
 - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

TUDOMÁNYOS KUTATÓMUNKA AJ JON240826KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Scientific Research					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Deutsches Privatrecht III. (Theorie) Übung Deutsches Privatrecht III.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: dr. habil. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. habil. Arató Balázs, Prof. Dr. Sebastian Martens (Passaui Egyetem) és kollégái	kötelezően választható			magyar/ angol/ német/ ...	Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja, hogy a hallgatókat megismertesse a jogi tudományos munka sajátosságaival, és képessé tegye őket átfogóbb tudományos dolgozatok önálló megírására. A hallgatók német nyelven és a német hallgatókkal azonos módon részesülnek oktatásban, így alapos betekintést nyernek a német jogászok gondolkodásmódjába és habitusába, valamint kiváló ismereteket szereznek a német nyelv és a jogi terminológia terén. Így későbbi szakmai pályafutásuk során hatékonyan tudnak majd együtt dolgozni a német jogászokkal, akiket a német egyetemi képzés sajátosságaiból adódóan nemzetközi összehasonlításban tudományosan nagymértékben meghatározott gondolkodásmód jellemez.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A szeminárium bevezető foglalkozással indul, amely a német tudományos jogi gondolkodás sajátosságait, módszertanát és a megfelelő színvonalú tudományos dolgozat legfontosabb formai követelményeit mutatja be. Ezt követően a résztvevők az oktatóval konzultálva kiválasztanak egy témát, majd pedig az oktató témavezetése mellett, de alapvetően önállóan elkészítik tudományos dolgozatukat. A dolgozatban vizsgált kérdésnek illeszkednie kell a „Német magánjog I-III. (elmélet)” című tárgyak tematikájához azért, hogy a hallgatók felfrissíthessék és elmélyíthessék az előző félévek során megszerzett tudásukat. A hallgatók ilyen módon képessé válnak arra, hogy a későbbiekben teljesen önállóan dolgozzanak fel komplex jogi témákat magas színvonalon. A záró blokkszemináriumon a résztvevők egyenként prezentációt tartanak, amelyben bemutatják szemináriumi munkájuk főbb eredményeit, majd azokat meg is vitatják a többiekkel. Ennek köszönhetően a hallgatók fontos prezentációs és retorikai készségeket sajátítanak el, amelyek elengedhetetlenek későbbi sikeres jogi pályafutásukhoz. A tárgy elvégzéséhez legalább B1-es tudásszint szükséges német nyelvből.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Szemináriumi munka, önálló kutatás.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Az oktató által készített vázlat.					
Ajánlott irodalom:					
Gußen, Wissenschaftliches Arbeiten im Jurastudium, 2020 Martens, Leitfaden für die juristische Promotion, 2. Aufl. 2023 Möllers, Juristische Arbeitstechnik und wissenschaftliches Arbeiten, 10. Aufl. 2021 Putzke, Juristische Arbeiten erfolgreich schreiben, 7. Aufl. 2021					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása					

Ismeri a jogi tudományos munka alapvető módszertani és formai követelményeit. Ismeri a német jogtudomány gondolkodásmódjának és érvelési technikáinak sajátosságait, valamint a tudományos jogi szövegalkotás alapelveit. Ismeri a német jogi szaknyelv és terminológia tudományos használatának alapvető szabályait.

b) képességei

Képes német nyelvű jogi szakirodalom önálló feldolgozására és tudományos elemzésére. Képes komplex jogi problémák rendszerszintű vizsgálatára, valamint önálló tudományos dolgozat elkészítésére. Képes tudományos eredményeinek strukturált, világos és szakszerű szóbeli és írásbeli bemutatására német nyelven.

c) attitűdje

Nyitott a tudományos igényű jogi gondolkodásra és az önálló kutatómunkára. Törekszik az igényes, precíz és forrásokra épülő szakmai munkavégzésre. Nyitott a német és európai jogtudomány eredményeinek megismerésére, valamint a tudományos szakmai párbeszédre.

d) autonómiája és felelőssége

Önállóan végzi kutatómunkáját, felelősséget vállal tudományos állításainak megalapozottságáért és a szakmai források szakszerű használatáért. Törekszik a tudományos munkával szemben támasztott etikai és szakmai követelmények betartására. Képes önálló szakmai vélemény kialakítására és annak tudományos igényű képviselésére.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖRNYEZETVÉDELMI- ÉS AGRÁRJOG II. AJ JON240810KV (N)					
Lectures on Environmental Protection Law and Agricultural Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Környezetvédelmi- és agrárjog I. tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Gyüre Annamária Csilla	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 8.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy elsajátításának célja a mezőgazdasággal (mezőgazdasági tevékenységgel, mezőgazdasági üzemmel, mezőgazdasági termékekkel) összefüggő jogi szabályozás egyes területeinek átfogó jellegű áttekintése, valamint a szakterület jogi előírásainak rendszerére való rálátás képességének elsajátítása, továbbá az agrárjogi szabályozás gerincét adó egyes témakörök bemutatása. A tárgy keretében a mezőgazdaság környezetvédelmi szempontjaira is figyelemmel történik az oktatás.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés az agrárjogba, az agrárjog fogalma, tárgya. 2. Az EU Közös Agrárpolitika kialakulása és intézményi reformjai 3. Az EU Közös Agrárpolitika pillérei 4. Az EU vidékfejlesztési politikája és a támogatások rendszere. 5. Az agrárszerződések, valamint a kapcsolódó szellemi tulajdonvédelmi kérdések jogi szabályozása 6. A mezőgazdasági termeléssel összefüggő földjogi szabályok jogi előírásai 7. A mezőgazdasági termelés biológiai alapjai, állattenyésztés és növénytermesztés előírásai 8. Az ökológiai termelés jogi előírásai 9. Az erdőgazdálkodás jogi szabályai 10. A vadgazdálkodási alapvető jogi szabályai 11. Az élelmiszerlánc-biztonság jogi előírása 12. Zöld biotechnológiai jog alapjai					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
aktív órai jelenlét					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Tananyag az egyes előadások anyaga, a külön megjelölt jogszabályok és a kötelező irodalom. Csák Csilla, Hornyák Zsófia, Kocsis Bianka Enikő, Olajos István, Kókai-Kunné Szabó Ágnes, Szilágyi János Ede, Agrárjog, A magyar agrár- és vidékfejlesztési jogi szabályozás lehetőségei a globalizálódó Európai Unióban tankönyv Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2017.					
Ajánlott irodalom:					
Kókai-Kunné, Szabó Ágnes Katalin, A növényfajta-oltalomtól az eredetvédelemig: Az agrártermelést érintő szellemi tulajdonvédelmi kérdések, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2021.					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása Ismeri az agrárjog főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. Ismeri az agrárjog, mint speciális jogterület sajátosságait. b) képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni. Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. c) attitűdje Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére. Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. d) autonómiája és felelőssége Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖZBESZERZÉS JOGA					
AJ JON240811KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Public Procurement Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete - Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog IV.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Arató Balázs	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Arató Balázs					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy elsődleges célja, hogy átfogó képet adjon a közbeszerzésekhez kapcsolódó jogi szabályozási keretekről. A tárgy a közbeszerzési eljárások célján és kialakulásán túl vizsgálja nemcsak a hazai szabályozási kereteket, hanem nemzetközi kitekintést is nyújt. A tárgy áttekinti a közbeszerzési eljárások folyamatát, a közbeszerzési eljárások előkészítésétől kezdődően, az eljárások megindításán és lefolytatásán át egészen a szerződések megkötéséig, sőt azon túl is, egészen az esetleges szerződésmódosítások közbeszerzési szabályozásáig, valamint a jogorvoslati eljárásokról is átfogó képet nyújt. Továbbá komplex rendszerbe helyezi és vizsgálja a közbeszerzéseket a kapcsolódó jogterületekkel – úgymint például a versenyjoggal és a büntetőjoggal – együtt.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A közbeszerzési jog fogalma, alapelvei és rendszere 2. A közbeszerzési jog európai uniós és hazai szabályozási háttere 3. Az ajánlatkérők és gazdasági szereplők jogállása 4. A közbeszerzési eljárások előkészítése és megindítása 5. Az értékhatárok és a becsült érték meghatározása 6. A közbeszerzési eljárások típusai és főbb szakaszai 7. Az alkalmassági követelmények és a kizáró okok rendszere 8. Az ajánlatok értékelése és az eljárás eredményének megállapítása 9. A közbeszerzési szerződések megkötése és módosítása 10. A közbeszerzési jogorvoslat rendszere 11. A közbeszerzési jog és a versenyjog, valamint az átláthatósági követelmények kapcsolata					
A közbeszerzési jog aktuális fejlődési irányai és európai összefüggései					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A tantárgy keretében az oktatás előadás jelleggel történik, amely során a hallgatók aktív órai jelenléte és a tananyag folyamatos követése elvárt. Az oktatás során az elméleti ismeretek átadása mellett az egyes témakörök szemléltetése esetalapú megközelítéssel történik. A tantárgyhoz kapcsolódóan külön évközi számonkérés nem történik, a hallgatók teljesítményének értékelése a vizsga keretében valósul meg, de megajánlott jegyre is van lehetőség az oktató által meghatározott követelmények teljesítése esetén.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalásai, útmutatói Az előadáson elhangzottak					
Ajánlott irodalom:					
Cser-Palkovics Tamás Márton Gizella Mészáros Áron Patay Gábor Patay Géza Smaraglay Gábor: A közbeszerzés joga - A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény alapján HVG-Orac Kft., 2016					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
• tudása: Ismeri a közbeszerzési jog alapvető intézményeit, elveit és eljárási szabályait, valamint a közbeszerzési rendszer európai uniós és hazai jogi hátterét. Ismeri a közbeszerzési eljárások szereplőinek jogait és kötelezettségeit, továbbá a közbeszerzési jogorvoslat alapvető szabályait. Ismeri a közpénzek felhasználására vonatkozó átláthatósági, versenyjogi és integritási követelményeket. • képességei: Képes a közbeszerzési jogi szabályozás rendszerszintű értelmezésére és alkalmazására. Képes a közbeszerzési eljárások során felmerülő jogi problémák felismerésére és elemzésére, valamint a releváns jogforrások és joggyakorlat feldolgozására. Képes a közbeszerzési jog terminológiájának szakszerű használatára, valamint a közbeszerzési tárgyú jogi érvelés világos és logikus megfogalmazására. • attitűdje: Elkötelezett az átlátható, tisztességes és versenysemleges közbeszerzési gyakorlat iránt. Érzékeny a közpénzek felhasználásával összefüggő jogi és etikai kérdésekre. Nyitott a közbeszerzési jog európai uniós összefüggéseinek és folyamatosan változó szabályozási környezetének megismerésére. • autonómiája és felelőssége Felelősséget vállal a közbeszerzési jogi kérdések szakszerű és megalapozott elemzéséért. Törekszik a közbeszerzési eljárások során érvényesülő jogállami, átláthatósági és integritási követelmények figyelembevételére. Önállóan képes a közbeszerzési jogi források feldolgozására és szakmai álláspont kialakítására.	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

KÖZJEGYZŐI ÉS BÍRÓSÁGI VÉGREHAJTÓI HIVATÁSREND
AJ JON240812KV

Public Notaries and Bailiffs as a Profession

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Udvary Sándor	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Udvary Sándor, Dr. Bodzási Balázs, Ph.D. meghívott előadók, gyakorló közjegyzők és végrehajtók					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus fókuszba kettős: a közjegyzői és az önálló bírósági végrehajtói hivatásba való bekerülés, annak gyakorlása, függetlensége, a személyi és szervezeti feltételei kerülnek górcsőbe. A két teljes mértékben elkülönülő, de jogász hivatásrend különböző szintjeiről érkező előadók mutatják be a státusz keletkezésének, megtartásának és megszűnésének szabályait, az adott hivatás belső szerveződését és a függetlenség ebből következő mértékét, megvalósulását. A kurzus feldolgozza a közelmúlt jelentős igazságügyi reformjait, összehasonlítja a státuszjog történeti és jelenkori szabályait, felvillantva a változások okait és az egyes megoldások előnyeit és hátrányait. A kurzus részeként elemzésre kerül az előmenetel (lényegében hiánya), a közjegyzők és a végrehajtók etikai és fegyelmi felelőssége, továbbá bepillantást nyerhetnek a munkaszervezés mindennapjaiba. A közjegyzői és a végrehajtói státuszjog megismerése után a hallgatók feladata, hogy egyéni és csoportmunka keretében fogalmazzák meg a közjegyző és a végrehajtó szakmai felkészültségével, magánéletével és közéleti szerepvállalásával kapcsolatos társadalmi elvárásokat. A kurzus során a hallgatók a téma szakirodalmi alapjainak megismerése mellett feldolgozzák a közelmúlt eseményeit is.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézszségek és (rész)kompetenciák:

- 1) (A közjegyzői hivatás történeti fejlődése a latin típusú közjegyzőség újra-alapításáig. A nemzetközi kitekintés.
- 2) A közjegyző jogállása, helye az igazságszolgáltatás rendszerén belül. A közjegyzői szolgálat keletkezése és megszűnése.
- 3) Közjegyzői tevékenység, közjegyzői nemperes eljárások.
- 4) A közjegyzői szervezetrendszer. Az országos és a területi kamarák. A közjegyzői működés keretei.
- 5) A közjegyzői működés anyagi feltételeinek biztosítása, a közjegyzői díjszabás
- 6) A közjegyző felelőssége, működésének felügyelete, ellenőrzése. Fegyelmi felelősség, fegyelmi eljárás. A közjegyzőkre vonatkozó etikai szabályok.
- 7) A bírósági végrehajtói hivatás történeti bemutatása a végrehajtói hivatás '94-es újraszabályozásáig. A nemzetközi példák hatása a végrehajtói hivatásra.
- 8) A végrehajtó jogállása, helye az igazságszolgáltatás rendszerén belül. A végrehajtói szolgálat keletkezése és megszűnése.
- 9) A végrehajtó tevékenysége, a végrehajtási nemperes eljárás
- 10) A végrehajtói szervezetrendszer. Az SZTFH és a Kar. A végrehajtói működés keretei.

11) A végrehajtói működés anyagi feltételeinek biztosítása, a végrehajtói díjszabás
12) A végrehajtó felelőssége, működésének felügyelete, ellenőrzése. Fegyelmi felelősség, fegyelmi eljárás. A végrehajtókra vonatkozó etikai szabályok
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
beadandó dolgozat írása; aktív órai részvétel
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Mándoki István: A közjegyzők szakmai felelősségének néhány eleme. Közjegyzők Közlönye, 2021/4. szám, 44-55. Rokolya Gábor: Egy jogi hivatásrend újjászületése és annak eredményei. Közjegyzők Közlönye, 2017/6. szám, 5-12. Udvary Sándor - Gelencsér Dániel (szerk.): A bírósági végrehajtásról szóló törvény és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja, hvg orac, Budapest, 2021. (szervezeti részek) Németh Gabriella: Az igazságügyi szakértők és a bírósági végrehajtók, In: A magyar jogrendszer állapota (Szerk.: Jakab András –Gajduschek György), MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont, Budapest, 2016.
Ajánlott irodalom:
Mándoki István: A közjegyzők anyagi felelőssége bírósági határozatok tükrében I., Közjegyzők Közlönye, 2019/2. szám, 5-27. oldal Mándoki István – Mátó Géza – Kovács Gergely: A közjegyző anyagi felelőssége bírósági határozatok tükrében II., Közjegyzők Közlönye, 2019/5. szám, 38-59. oldal Mándoki István – Kovács Gergely: A közjegyző anyagi felelőssége bírósági határozatok tükrében III., Közjegyzők Közlönye, 2019/5. szám, 92-105. oldal Az MBVK etikai kódexe (elérhető az MBVK honlapján, www.mbv.hu) Siket Judit (szerk.): <i>Az igazságügyi hivatásrendek tevékenységét érintő jogi alapgfogalmak magyarázata</i>. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2022 (szervezeti szócikkek)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

FOGYASZTÓVÉDELMI JOG					
AJ JON240907KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Consumer Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3		Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog III. (kötelmi általános rész)
Tantárgy felelőse: Dr. Miskolczi-Bodnár Péter Pá	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Miskolczi-Bodnár Péter Pá					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatók felkészítése arra, hogy fogyasztóként saját hétköznapi ügyeikben hatékonyan tudják képviselni érdekeiket, ismerőseiknek, leendő ügyfeleiknek szakszerű tanácsot tudjanak adni fogyasztóvédelmi kérdésekben.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A tananyag és a követelmények ismertetése A fogyasztóvédelmi jog célja, A fogyasztóvédelem gazdasági alapjai A fogyasztóvédelmi szabályozás rendszere A fogyasztóvédelmi jog és az egyes jogágak (jogterületek) kapcsolata 2. A fogyasztóvédelmi jog európai és hazai története A fogyasztóvédelem alanya – a fogyasztó A fogyasztóvédelem intézmény rendszere 3. A fogyasztók tájékoztatása, oktatása 4. Fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok I. 5. Fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok II. 6. Fogyasztói szerződések közös vonásai 7. Egyes fogyasztói szerződések I. (Üzlethelyiségtől távol kötött szerződés, Fogyasztóknak nyújtott hitel) 8. Egyes fogyasztói szerződések II. (Utazásszervezői és közvetítői tevékenység és Szállás időben megosztott használati jogának megszerzésére irányuló szerződések – Time-share szerződés csoport) 9. Vállalkozás és fogyasztó közötti szerződésekre vonatkozó szabályok a Ptk.-ban Szavatosság, termék szavatosság 10. Jótállás, termékfelelősség Az általános szerződési feltételek Tisztességtelen általános szerződési feltételek – tisztességtelen szerződési kikötések 11. Termékbiztonság 12. A fogyasztóvédelmi jogok érvényesítésének fórumai A fogyasztóvédelmi jogok érvényesítésének eszközei					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az előadásokon a részvétel a tananyag maradéktalan elsajátítása érdekében kötelező. Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való jelenlét, melyet a tanszék rendszeresen ellenőriz. Amennyiben legalább 4 alkalommal nem volt jelen az előadásokon, akkor az aláírás pótlására a teljes félévi tananyagból a szorgalmi időszak utolsó hetében beszámoló útján van lehetőség. Sikertelen (60%-ot el nem érő) vagy elmulasztott beszámoló az aláírás megtagadását vonja maga után. Az egyéni tanulmányi rendben tanuló hallgatóknak abban az esetben nem kell a előadásokon részt venni, ha a képzési terv alapján a tanszék vezetőjével előzetesen (!) egyeztetik tanulmányi rendjüket és abban a fogyasztóvédelmi jog elsajátítására megfelelő képzési megoldást (konzultáció legalább havonta, stb.) vállalnak					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					

- Miskolczi Bodnár Péter: Fogyasztói szerződések Patrocínium Kiadó Budapest 2024.
- Miskolczi Bodnár Péter: A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalma, Patrocínium Kiadó Budapest, 2024.
- az előadások teljes anyaga, továbbá
- az előadásokon megjelölt hatályos jogszabályok

Ajánlott irodalom:

- Miskolczi Bodnár Péter: Tájékoztatási követelmények egyes fogyasztói szerződések reklámra vonatkozó hazai szabályaiban in Tájékoztatási kötelezettség I. Miskolczi Bodnár Péter (szerk.) KRE AJK Budapest 2024.
- Hajnal Zsolt: A fogyasztóvédelem kihívásai a legújabb szabályozás tükrében in Glavanits Judit Szabó, Tamás (szerk.) Kiszolgáltatott csoportok a digitális világban : A digitalizáció jogalkotói és jogalkalmazói kihívásai Győr, Magyarország : Universitas-Győr Nonprofit Kft. (2024)
- Fazekas Judit: Fogyasztóvédelmi jog 2.0 Budapest Gondolat 2022
- Miskolczi Bodnár Péter: A fogyasztóvédelmi magánjog 15 éves fejlődése in Miskolczi Bodnár Péter (szerk.) Az Európai Unióhoz történő csatlakozásunkat követő hazai és európai jogfejlődés Wolters Kluwer Hungary Budapest 2020.
- Miskolczi Bodnár Péter: Fogyasztóvédelmi tárgyú rendelkezések az új Ptk. kötelmi és szerződési szabályaiban in Grad-Gyenge Anikó (szerk.) Szociális elemek az új Ptk.-ban KRE AJK Budapest 2013.
- Miskolczi Bodnár Péter: Az utazási szerződés in. Osztovits András: A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó szabályok nagykommentárja III. Opten Budapest 2014.
- Fazekas Judit: A hibás teljesítés szabályozása az új Polgári törvénykönyvben in Grad-Gyenge Anikó (szerk.) Szociális elemek az új Ptk.-ban KRE AJK Budapest 2013.
- Papp Tekla: A time-sharing szerződés speciális jellemzői in Papp Tekla: Opuscula Civilia Magánjogi látlet Lectum Kiadó Szeged 2013.
- Miskolczi Bodnár Péter - Sándor István: Fogyasztóvédelmi jog I. Patrocínium Kiadó Budapest 2012.
- Tisztességtelen verseny – fogyasztóvédelem (szerk. Vörös Imre) MTA Jogi Tudományi Intézet Bp. 2007.
- Hans Schulte-Nölke – Christian Twigg-Flesner – Martin Ebers (Eds.): EC Consumer Law Compendium – The Consumer Acquis and its transposition in the Member States Sellier European Law PublisherMunich 2007.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Az írásbeli vizsgák az előadásokon elhangzott valamennyi témakörből tartalmaznak röviden megválaszolható kérdéseket.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- tudása
A hallgató átfogó képet kap arról, hogy az egyes jogágak milyen szabályok révén járulnak hozzá a fogyasztóvédelemhez és megismeri a fogyasztóvédelem legalapvetőbb magánjogi szabályait.
- képességei
A tanultak alapján a hallgató képes felismerni, hogy egy konkrét ügyben milyen jogsértést követett el a vállalkozás, képes felmérni a jogorvoslati lehetőségeket és az egyes fellépések előnyeit, valamint hátrányait.
- attitűdje
A képzésnek kifejezett célja az, hogy a hallgatókat a fogyasztói érdekek védelmére ösztönözze és lebeszélje őket arról, hogy beletörődjenek jogaik megsértésébe.
- autonómiája és felelőssége
A képzés tudatosítja azt, hogy a fogyasztó is felelősséggel rendelkezik, elsősorban saját igényeivel és lehetőségeivel kell, hogy tisztába jöjjön, másrészt a megfontoltan, körültekintően kell, hogy válasszon a termékek, szolgáltatások között.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

-

POLGÁRI NEMPERES ELJÁRÁSOK
AJ JON240908KV

Civil Out-of-Court Procedures

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Udvary Sándor	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: kollokvium
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Udvary Sándor					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja, hogy a polgári eljárásjogi ismeretekre építve betekintést nyújtson a legfontosabb bírósági és közjegyzői nemperes eljárásokba. Ezek ismerete ma már elengedhetetlen a gyakorló jogászok számára, minden jogász hivatásrendnek egyaránt.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Polgári nemperes eljárások fogalma, jogi természete célja, fajtái. A polgári nemperes eljárásokban érvényesülő szabályok és azok sajátosságai. A Bpnp. szabályai
2. A haltnak nyilvánítás, a halál tényének bírósági megállapítása és az eltűntnek nyilvánítás; Az egészségügyi törvényben szabályozott nemperes eljárások.
3. Egyes közigazgatási nemperes eljárások.
4. A választójogi nemperes eljárások. Iparjogvédelmi nemperes eljárások. Egyéb bírósági nemperes eljárások (bírósági letét, munkajoggal összefüggő nemperes eljárások, családjogi nemperes eljárások).
5. Cégeljárás alapfogalmai. A cégbejegyzési- és a változásbejegyzési eljárás.
6. A cégek törvényességi felügyelete; végelszámolás, egyéb cégekkel kapcsolatos nemperes eljárások
7. Az európai fizetéseképtelenségi eljárás. A csődeljárás.
8. A felszámolási eljárás lényege, alapfogalmai. A felszámolás megindítása. A felszámolási eljárás főbb lépése, a felszámoló tevékenysége. A felszámolási eljárás befejezése. Kielégítési sorrend a felszámolási eljárásban.
9. A bírósági végrehajtás fogalma, fajtái, jelentősége. A végrehajtás elrendelése. A végrehajtás foganatosításának közös szabályai. Végrehajtás munkabérre, egyéb járandóságra, pénzügyi intézménynél kezelt összegre. Az ingó- és ingatlanvégrehajtás. A végrehajtás során befolyt összeg kifizetése.
10. A kielégítési sorrend. Meghatározott cselekmény végrehajtása. Biztosítási intézkedés végrehajtása. Külföldi határozatok végrehajtása. Jogorvoslatok a végrehajtási eljárásban. A hatékonyság növelését biztosító jogintézmények a bírósági végrehajtásban (adatok beszerzése, fedezet megóvása, a közreműködés magtagadásának szankciói). A végrehajtási perek. A bírósági végrehajtás szervezete. Végrehajtás az Európai Unióban.
11. A fizetési meghagyásos eljárás fogalma, általános szabályai. Az európai fizetési meghagyásos eljárás. A fizetési meghagyás kibocsátása. A fizetési meghagyás elleni ellentmondás. Tárgyalás.
12. Közjegyzői nemperes eljárások. A hagyatéki eljárás fogalma, főbb sajátosságai. A hagyatéki eljárás megindítása. A hagyatéki tárgyalás. A hagyaték átadása. A hagyatéki eljárás megismétlése és póthagyatéki eljárás. A túlélő házastárs haszonélvezeti jogának megváltása iránti eljárás.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

óralátogatás

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Nagy Adrienn – Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog II. Wolters Kluwer, Budapest, 2022.

Ajánlott irodalom:

Varga István (szerk.): A polgári nemperes eljárások joga, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2014. (Digitális tankönyvtárban elérhető!)

Asbóth-Hermányi Lőrinc: Módszertani útmutató a fizetési meghagyásos eljáráshoz, HVG ORAC, Budapest, 2012.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
1.	A polgári nemperes eljárások fogalma, jogi természete, célja, fajai.
2.	A polgári nemperes eljárásokban érvényesülő szabályok és azok sajátosságai.
3.	A fizetési meghagyásos eljárás fogalma, általános szabályai. Az európai fizetési meghagyásos eljárás. A fizetési meghagyás kibocsátása.
4.	A fizetési meghagyás elleni ellentmondás. Tárgyalás.
5.	A holtak nyilvánítás, a halál tényének bírósági megállapítása és az eltűntnek nyilvánítás.
6.	Az egészségügyi törvényben szabályozott nemperes eljárások
7.	A közigazgatási nemperes eljárások.
8.	A választójogi nemperes eljárások.
9.	A cégeljárás alapfogalmai.
10.	A cégbejegyzési- és a változásbejegyzési eljárás
11.	A cégek törvényességi felügyelete.
12.	A felszámolási eljárás lényege, alapfogalmai. Az európai fizetéseképtelenségi eljárás.
13.	A felszámolás megindítása.
14.	A felszámolási eljárás főbb lépései, a felszámoló tevékenysége.
15.	A felszámolási eljárás befejezése. Kielégítési sorrend a felszámolási eljárásban.
16.	A csődeljárás.
17.	A végelszámolás.
18.	A bírósági végrehajtás fogalma, fajtái, jelentősége.
19.	A végrehajtás elrendelése.
20.	A végrehajtás foganatosításának közös szabályai.
21.	Végrehajtás munkabérre, egyéb járandóságra, pénzügyi intézménynél kezelt összegre.
22.	Az ingó- és ingatlan végrehajtás.
23.	A végrehajtás során befolyt összeg kifizetése. A kielégítési sorrend.
24.	Meghatározott cselekmény végrehajtása. Biztosítási intézkedés végrehajtása.
25.	Külföldi határozatok végrehajtása. Végrehajtás az Európai Unióban.
26.	Jogorvoslatok a végrehajtási eljárásban.
27.	A hatékonyság növelését biztosító jogintézmények a bírósági végrehajtásban. (adatok beszerzése, fedezet megóvása, a közreműködés megtagadásának szankciói).
28.	A végrehajtási perek.
29.	A bírósági végrehajtás szervezete.
30.	Iparjogvédelmi nemperes eljárások.
31.	Egyéb bírósági nemperes eljárások (bírósági letét, munkajoggal összefüggő nemperes eljárások, családjogi nemperes eljárások).
32.	Közjegyzői nemperes eljárások.
33.	A hagyatéki eljárás fogalma, főbb sajátosságai. A hagyatéki eljárás megindítása.
34.	A hagyatéki tárgyalás.
35.	A hagyaték átadása. A hagyatéki eljárás megismétlése és a póthagyatéki eljárás.
36.	A túlélő házastárs haszonélvezeti jogának megváltása iránti eljárás.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	
– Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit.	
– Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.	
b) képességei	
– Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.	
– Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára.	
– Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.	
c) attitűdje	
– Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.	
– Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.	

- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ÜGYVÉDI HIVATÁSREND
AJ JON240909KV (N)

The lawyer's profession

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog I. tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i:	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus fókuszba alapvetően az ügyvédi hivatásrend bemutatása, az ügyvéd jogállásának leírása, tevékenységének elemzése. Az ügyvédi tevékenység és hivatás rövid történetének bemutatását követően az ügyvédi tevékenység meghatározására kerül sor, majd az ügyvédi tevékenység egyes részeit elemzi részletesen a kurzus. Bemutatásra kerülnek az ügyvédi tevékenység végzésének szervezeti keretei, az ügyvédi felelősség fogalma, továbbá az ügyvédi fegyelmi eljárás sajátosságai. A kurzus röviden az ügyvédi tevékenység nemzetközi vonatkozásait is foglalkoztatja.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Történeti bevezetés, az ügyvédség kialakulása, főbb történeti jellemzői.
2. Az ügyvéd jogállása az igazságszolgáltatás szervezetrendszerében, az ügyvédi tevékenység fogalma.
3. Az ügyvédi tevékenység a polgári peres és nem peres eljárásokban.
4. Az ügyvédi okiratszerkesztés.
5. Az ügyvédi tevékenység a büntető eljárásban,
6. Az ügyvédi szervezetrendszer. Az országos és a területi kamarák. Az ügyvédi működés keretei.
7. Az ügyvédi működés anyagi feltételeinek biztosítása, az ügyvédi díjszabás
8. A közjegyző felelőssége. Fegyelmi felelősség, fegyelmi eljárás. Az ügyvédekre vonatkozó etikai szabályok.
9. Az ügyvédi felelősségbiztosítás.
10. Az ügyvéd, mint választottbíró.
11. Ügyvéd az országhatárokon túl. Nemzetközi ügyvédi együttműködés.
12. Az ügyvédi tevékenység mindennapjai. Ügyvédek és ügyfelek.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

beadandó dolgozat írása; aktív órai részvétel

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Sándor I. – Szűcs B.: Az ügyvédi felelősség és biztosítása. Budapest, 2014. https://mubse.hu/Mubse/ https://www.muk.hu Kiss D.: Az ügyvédek nagy kézikönyve. Budapest, 2010. Boóc Á.: Néhány észrevétel az ügyvédi felelősségbiztosítás és a COVID-19 világjárvány vonatkozásában In: Birher, Nándor; Miskolczi-Bodnár, Péter; Nagy, Péter; Tóth, J. Zoltán (szerk.) Studia In Honorem István Stipta 70 Budapest, Magyarország Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2022) 518 p. pp. 131-138., 8 p Fazakas Z. J.: Az ügyvédi megbízási szerződés kapcsolata az eredményelvárással és megbízási díjjal ÜGYVÉDEK LAPJA 60: 1 pp. 37-40, 4 p. (2021) Boros Gy.: Az ügyvédi kártérítési felelősség és korlátozása az Üttv. hatálya alatt. Magyar Jog 2019/1., 25-39. o. Salamonné Piltz J.: Az „árnyékper” kérdése az ügyvédi kárfelelősségi perekben Kártérítési és Biztosítási Jog. 2021/2. https://kbj.hu/az-arnyekper-kerdese-az-ugyvedi-karfelelossegi-perekben/
Ajánlott irodalom:
-
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: • tudása • képességei • attitűdje • autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

JOGALKOTÁSTAN					
AJ JON240412KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Legislation, legal drafting					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Szabó Zsolt	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: -	Meghirdetés féléve: ősz és tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i: Dr. Szabó Zsolt					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A normaalkotás alkotmányos szabályainak, folyamatának bemutatása, a jogalkotás rendszerének megismertetése. A jogszabályszerkesztés szabályainak bemutatása.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1.Követelmények ismertetése, a jogalkotás általános követelményei (Alaptörvény, Jat.) 2. A Jogalkotás általános követelményei II. 3. A jogalkotás folyamata I. 4. A jogalkotás folyamata II. 5. A jogszabályszerkesztés szabályai I 6 A jogszabályszerkesztés szabályai II. 7. A jogszabályszerkesztés szabályai III. 8. A jogszabályszerkesztés szabályai IV. 9.-11 Minta törvényjavaslatok elemzése 12. Konzultáció 13. Félév lezárása					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Házi dolgozat, órai munka					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
1. 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról 2. 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet a jogszabályszerkesztésről 3. 10/2014. OGY. határozat egyes házszabályi rendelkezésekről					
Ajánlott irodalom:					
1.(szerk). Tóth J. Zoltán: Jogalkotástan, Dialóg, 2019. 2.Erdős Csaba-Szabó Zsolt (szerk.): Törvényhozás és alkotmánybíráskodás a Kárpát-medencében, Gondolat, 2020					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
e) tudása: Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között. Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival. f) képességei: Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. g) attitűdje: Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. h) autonómiája és felelőssége: Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

*Magyarázatok

ADATVÉDELEM Kód: AJ JON240814KV					
Data protection					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet, Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Infokommunikációs és digitális jog	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs	Tantárgy besorolása: kötelező/ <u>kötelezően választható/</u> szabadon választható/ kritérium	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: <u>magyar/</u> angol/ német/ ...	Számonkérés formája: <u>vizsga (kollokvium)/</u> évközi jegy (gyakorlati jegy)/alapvizsga/szigorlat/ beszámoló/aláírás/ minősített aláírás
Tantárgy előadója/i: Dr. Péterfalvi Attila					Értékelés módszere: <u>írásbeli/</u> szóbeli/ írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Hallgatók megismertetése az adatvédelem és az információszabadság nemzetközi szabályainak alapfogalmaival, a magyar szabályozás alkotmányos alapjaival, a hatályos szabályozás alapjaival, a szektorális adatkezelések alapvető szabályaival, a közérdekű adatok nyilvánosságával.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az adatvédelmi jog kialakulása és helye a jogrendszerben. A hazai adatvédelmi szabályozás általános bemutatása, különös tekintettel az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényre [a továbbiakban: Infotv.]. Alapfogalmak, alapelvek 2. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) [a továbbiakban: GDPR] általános bemutatása. A GDPR és az Infotv. személyi, tárgyi és területi hatálya 3. Az adatkezelési jogalapok rendszerének bemutatása. Az érintetti jogok általános bemutatása 4. Az elszámoltathatóság alapelveinek részletes bemutatása. Az elszámoltathatóság alapelveinek való megfelelést segítő, GDPR-ban nevesített és GDPR-on kívüli eszközei 5. Az adatkezelő feladatai. A beépített és alapértelmezett adatvédelem 6. Az adatkezelési tevékenységek nyilvántartása 7. Az adatvédelmi tisztviselő 8. Az adatbiztonság. Egyéb adatkezelői kötelezettségek általános ismertetése (adatvédelmi incidens bejelentése, adatvédelmi hatásvizsgálat) 9. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság eljárásai 10. Akkreditáció és tanúsítás, magatartási kódexek, harmadik országba történő adattovábbítás 11. Információszabadság a közsférában, a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerhetősége 12. Az információszabadság korlátai, jogorvoslatok					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
1. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) hatályos szövege					

2. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
3. Az adatvédelem hazai és európai uniós szabályozása és alapintézményei: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/11927>
4. Jogalapok, érintetti jogok: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/12417>
5. NKE jegyzet: Az elszámoltathatóság alapelve és az adatkezelői kötelezettségek: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/12414>
6. Az adatvédelmi jog alapelvei, fogalmai, szereplői, profilalkotás, a személyes adatok különleges kategóriái, bűnügyi személyes adatok: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/12415>
7. A NAIH eljárásai: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/15005>
8. Akkreditáció és tanúsítás, magatartási kódexek, harmadik országba történő adattovábbítás: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/14817>

Ajánlott irodalom:

1. Magyarázat a GDPR-ról, Wolters Kluwer Hungary Kft., Budapest, 2018. ISBN 978 963 295 761 6
2. A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport véleményei és iránymutatásai
3. Az Európai Adatvédelmi Testület (EDPB) véleményei, iránymutatásai
4. a korábbi adatvédelmi biztos beszámolóí; a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság beszámolóí; kapcsolódó bírósági határozatok

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit.
- Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
- Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
- Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.

b) képességei

- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.
- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.
- Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
- Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- d) autonómiája és felelőssége
- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÍRÓI HIVATÁSREND					
AJ JON240815KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
The Judicial Profession					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog I. Büntetőeljárás jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, megbízott oktatók, gyakorló bírák	kötelezően választható			magyar	Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus fókuszában a bírói hivatás gyakorlásának, illetve a bírói függetlenség megvalósulásának személyi és szervezeti feltételei állnak. A bírói hivatás különböző szakágaiból és szintjeiről érkező előadók mutatják be a bírói hivatást és értelmezik a független bíráskodás jellemzőit, valamint a bírói öngazgatás megvalósulásának feltételeit és esetleges buktatóit. Elemzésre kerül a bírói előmenetel, a bírák etikai és fegyelmi felelőssége, továbbá a hallgatók bepillantást nyerhetnek a bírói munka mindennapjaiba. A bírói függetlenség és pártatlanság feltételeinek megismerése után a hallgatók feladata, hogy egyéni és csoportmunka keretében fogalmazzák meg a bíró szakmai felkészültségével, magánéletével és közéleti szerepvállalásával kapcsolatos társadalmi elvárásokat és korlátokat.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1) A hazai közjogi keretek, illetve a nemzetközi és az uniós jogi keretek áttekintése, az Európai Unió Bíróságának gyakorlata					
2) A bírói öngazgatás					
3) A precedensrendszer					
4) A bírói függetlenség korlátai					
5) A jó bíró					
6) A bírónak válás folyamata és a bírói előmenetel					
7) Bírói etika. A bírói ítélkezés jogi keretei és a bírói ítélkezést befolyásoló tényezők					
8) A társasbíráskodás					
9) A jogorvoslati eljárások. A felsőbíróságok tevékenysége					
10) A különbíráóságok I.- Fiatalkorúak					
11) A különbíráóságok II.-Közigazgatás					
12) Konzultáció					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
beadandó dolgozat írása: aktív órai részvétel					

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Tóth J. Zoltán (szerk.): A tisztességes eljáráshoz való jog. Wolters Kluwer, Budapest, 2021 (ISBN 978-963-594-011-0) Jakab András: „Ki a jó jogász, avagy tényleg jó bíró volt-e Magnaud?” Jogesetek Magyarázata 2010/1. 83-85. Mezei Péter: „A bírák szerepe a jogrendszerben – A XX. század első felének jogelméleti gondolkodói tükrében” Jogelméleti Szemle 2002/3. http://jesz.ajk.elte.hu/mezei11.html Osztovits András: „Törvénymódosítás a bírósági joggyakorlat egységesítése érdekében-jó irányba tett rossz lépés?” Magyar Jog 2020/2. 72-80. Tóth J. Zoltán: A pozitív jogi normák bírói értelmezésének módszertana. Jogtudományi Közlöny, 2012/3. szám, 93-109. o. Bírói Etikai Kódex Ajánlott irodalom: FRANK, Jerome: „Are Judges Human? Part 1: The Effect on Legal Thinking of the Assumption That Judges Behave Like Human Beings” <i>University of Pennsylvania Law Review</i> Vol.80., 1931, 17-53. FRANK, Jerome: „Are Judges Human? Part 2: As Through a Glass Darkly” <i>University of Pennsylvania Law Review</i> Vol.80., 1931, 17-53. MACKENZIE Hon., Brian: Extrajudicial Speech: Judicial Ethics in the New Media Age, <i>Reynolds Courts and Media Law Journal</i> Vol 2. Issue 2., p. 185-210. Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: 7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák 7.1.1. A jogász a) tudása – Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait. b) képességei – Érzékeli képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. – Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére. – Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogász módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére. – Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére. c) attitűdje – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. – Elkötelezett a jogász munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett. – Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogász munka iránt. d) autonómiája és felelőssége
--

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): bírói szimulációs tárgyalóterem használata; 20 fős létszámkorlát.

EURÓPAI SZAKPOLITIKÁK					
Kód AJ JON240910KV					
Introduction to the Politics of the European Union					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Európai Unió joga II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Osztovits András	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az Európai Unió egy-egy adott területen dinamikusan növekvő, már politikának nevezhető jogalkotásának eltérőek a jellemzői. Az Európai Unió tagállamként kiemelten fontos, hogy a joghallgatók megismerjék az egyes politikák intézményrendszerét, jogalapját, a hatályos szabályozást, a nemzeti és uniós szempontokat, érdekeket. Ez a tantárgy ezért átfogó képet ad az uniós politikák kialakulásáról, jellegzetességeiről, csoportosítási lehetőségeiről, majd a magyar szempontból stratégiaileg fontos egyes szakpolitikákat részletesen is ismerteti. Ez a tantárgy az EU-jog 1-2. tárgyakra épülve ad teljes képet az EU jelenlegi szabályozási kihívásairól					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
kollokvium. Az előadások anyaga a számonkérés részét képezi.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Kende Tamás (szerk.): Bevezetés az Európai Unió politikáiba. Negyedik, átdolgozott kiadás (Wolters Kluwer, 2014, Budapest)					
Ajánlott irodalom:					
-					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

5. Állami támogatások politika
6. Regionális politika
7. Adópolitika
8. Közös kül-, biztonság- és védelempolitika
9. A szabadság, biztonság és jog térsége az Európai Unióban
10. Közlekedési politika
11. Környezetvédelmi politika
12. Kulturális politika

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit.
 - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
 - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
- b) képességei
 - Rendelkezik tudományos, közéleti, szakmai íráskészséggel.
 - Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
 - Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.
 - Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- c) attitűdje
 - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
 - Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- d) autonómiája és felelőssége
 - Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
 - Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
 - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

MÉDIAJOG AJ JON240911KV (N)					
Medialaw					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Infokommunikációs és digitális jog	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy a média szabályozásának megismertetését tűzi ki célul. A médiaszabályozás európai aspektusai mellett kiemelt figyelmet kap a technológiák média-szabályozásra hatása, valamint a hatályos magyar médiaszabályozás bemutatása, miközben kitekintést nyújt a média más jogterületekkel kapcsolatos vonatkozásaira (pl. alkotmányjog, szerzői jog).					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés 2. Európai médiajog 3. Cenzúra tilalma, vélemény-nyilvánítás szabadsága, hírnév-becsület védelem, parlamenti vélemény-nyilvánítás 4. Sajtószabadság terjedelme és egyes korlátai: piacbefolyásolás tilalma, újságírói kritika, közösségek szabályozási (Btk., Ptk.) védelme a gyűlölettel szemben, emberi méltóság intézményi (közigazgatási) védelme 5. Média és magánszféra védelme: bírósági tárgyalás, rendőrök, celebek és politikusok 6. Újságírás: újságírói forrásvédelem, ok-nyomozás, sajtó helyreigazítás 7. Technológiák és médiajog: AI, deepfakes, online platformok, video-megosztók 8. Internet és média: elfeledéshez való jog, szerzői jog, kommentfelelősség 9. Dezinformáció és az álhírek kezelése 10. Médiapluralizmus, versenyjogi vonatkozások, műsorközvetítési jogok 11. Reklámjog: politikai reklámok, kereskedelmi (ügynyvédi és vallási) kommunikáció 12. Félévzárás					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Koltay András, (szerk.): Magyar és európai médiajog, Wolters Kluwer, 2025 https://real.mtak.hu/228902/1/Magyareseuropaimediajog_teljes_pdf.pdf					
Ajánlott irodalom:					
Tóth András: A digitális átalakulás szabályozása az Európai Unióban, Orac, 2024.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása: Ismeri a médiajog legfontosabb tételes jogi szabályait Ismeri a médiajog jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.					

Ismeri a médiajog, mint a speciális jogterület sajátosságait.

b) képességei

Biztosan kezeli a médiajog szakjogi terminológiáit

Képes a médiajogi terminológia világos és szakszerű használatára

c) attitűdje

Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra

d) autonómiája és felelőssége

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

DIGITÁLIS KÖZIGAZGATÁS AJ JON240912KV					
DIGITAL GOVERNMENT					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): nincs	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): nincs
Tantárgy felelőse: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve:	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs					Értékelés módszere: Írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy elsajátításának célja, hogy a hallgatók a szakmai törzsanyagon túlmenően olyan elméleti és gyakorlati ismereteket szerezzenek, amelyek alkalmassá teszik őket a digitális közigazgatás eszközrendszerében való eligazodásra, a közigazgatási digitalizáció jogi, intézményi és technológiai összefüggéseinek felismerésére.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A kurzus teljesítése során a hallgatók megismerik a digitális közigazgatás fogalmi alapjait, történeti fejlődését, hazai és nemzetközi szabályozási környezetét, valamint a közigazgatási digitalizációhoz kapcsolódó legfontosabb intézményi, technológiai és igazgatásszervezési kérdéseket. Megismerik az elektronikus ügyintézés, a digitális közszolgáltatások, az interoperabilitás, az adatvezérelt közigazgatás, az automatizált döntéstámogatás és a mesterséges intelligencia közigazgatási alkalmazásának alapvető összefüggéseit. A tantárgy keretében feldolgozásra kerülnek az Európai Unió és a nemzetközi szervezetek digitális közigazgatásra vonatkozó szakpolitikai, szabályozási és módszertani keretrendszerei, továbbá a kapcsolódó adatvédelmi, hatékonysági, átláthatósági és jogállamisági kihívások. A kurzus fejleszti a digitális közigazgatási folyamatok értelmezéséhez, a hazai és nemzetközi fejlemények összehasonlító elemzéséhez, valamint a digitalizációval összefüggő jogi, intézményi és szakpolitikai problémák felismeréséhez és kritikus értékeléséhez szükséges alapvető készségeket és kompetenciákat.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Egyéni és csoportmunka Prezentáció Alkalmanként rövid írásbeli beszámolók					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Az órán elhangzottak.					
Ajánlott irodalom:					
Czékmann, Zsolt (szerk.): Infokommunikációs Jog. Budapest, Magyarország. Ludovika. Egyetemi Kiadó (2019). ISBN 978-615-6020-60-4					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
1. A digitális közigazgatás fogalma, fejlődése és elméleti alapjai 2. A digitális állam nemzetközi szakpolitikai keretrendszerei 3. Az Európai Unió digitális közigazgatási stratégiái és szabályozási környezete					

4. A hazai digitális közigazgatási stratégiák és az intézményrendszer
5. Ipar 4.0 és az állami működés technológiai átalakulása
6. Elektronikus ügyintézés és digitális közszolgáltatások
7. Azonosítás, bizalom és interoperabilitás a digitális közigazgatásban
8. Adatvezérelt közigazgatás és közadat-gazdálkodás
9. Mesterséges intelligencia és közösségi média a közigazgatásban
10. Kiberbiztonság, reziliencia és kritikus digitális infrastruktúrák
11. Alapjogvédelem és közigazgatási felelősség
12. A digitális közigazgatás jövője

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit.
 - Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit.
 - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
- b) képességei
 - Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
 - Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.
 - Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára.
- c) attitűdje
 - Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
 - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
 - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- d) autonómiája és felelőssége
 - Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
 - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
 - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG III. (SZAKSZEMINÁRIUM)

AJ JON240816KV

Criminal Procedural Law III. Seminary

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntető Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntető eljárásjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Czine Ágnes	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Czine Ágnes és megbízott oktatók	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. tv korábban elsajátított rendelkezéseinek (Be. I. és Be. II.) az alkalmazása. **A kompetenciák fejlesztésének módjai:** esetismertetések, szerepjáték, perszimuláció, tematikus prezentációk stb., folyamatos számonkérés, évközi beszámoló pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, bekérése. Az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.,) fejlesztése, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tantárgy feladata és célja:

A tárgy oktatásának feladata, hogy a hallgatók megismerjék a másodfokú és a harmadfokú bírósági eljárás, valamint a külön, különleges és a büntetőeljáráshoz kapcsolódó egyéb eljárások anyagával összefüggő határozattípusokat. Cél, hogy a hallgatók képesek legyenek a jogalkalmazói gyakorlathoz kapcsolódó feladatokat megoldani.

Fejlesztendő kompetenciák:

a) tudás: T1, T13, T14, T15, T17

b) képesség: K4, K14, K24, K29, K30, K31

c) attitűd: A3, A10

d) autonómia és felelősség: F1, F5, F8

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A szeminárium, olyan kiscsoportos kurzus, ahol a **hallgató önálló munkavégzése is követelmény**. Olyan kiscsoportos gyakorlati jellegű tanóra, amely elsődlegesen a hallgató és az oktató közötti szóbeli kommunikációra épül.

A gyakorlatot évközi jegy zárja le. A gyakorlatokon résztvevők létszáma minimum 12 fő.

A Nftv. 108. § -ának 41.pontja szerint a tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A szakszeminárium három részből áll: legalább egy kötelező tárgyaláshallgatás, jogesetmegoldások és perszimulációk. A tárgyaláshallgatás elemzése, a konkrét, eljárási problémákra koncentráló jogesetek megoldása, és a tárgyalást megjelenítő perszimuláció. A büntetőeljárás kardinális kérdéseinek a gyakorlati alkalmazásának az elmélyítése. Ennek során a jogesetmegoldás és kompetenciafejlesztés különösen: az alapelvek alkalmazásán túlmenően az eljárás résztvevőinek jogai és kötelességei, a kényszerintézkedések, a bizonyítás, a vádemelés és az első- és a másodfokú eljárás lényegi kérdéseire terjed ki.

A gyakorlat látogatása kötelező. A hiányzások száma legfeljebb 3 lehet, ennél több hiányzás esetén aláírás nem adható, pótlási lehetőség nincs.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
-BÜNTETŐELJÁRÁSI JOG CÍMŰ TANKÖNYV BUDAPEST, MAGYARORSZÁG , PATROCINIUM KIADÓ (2022) , 520 P. ISBN: 9789634133629 Lezárás dátuma : 2022. április 30. Büntető eljárásjog: 3. átdolgozott kiadás Szerkesztő: Czine Ágnes , Szerzők: Belegi József, Czine Ágnes , Fázsi László Patrocinium, - 2017.évi XC. törvény a büntetőeljárásról,(hatályos) - az előadások anyaga,(Be. I. és Be. II.) -A vonatkozó Alkotmánybírósági Határozatok, Jogegységi Határozatok, Jogegységi Panasz Határozatok és EJEB(Emberi Jogok Európai Bírósága) vonatkozó Határozatai és a szemináriumvezető által megadott anyag
Ajánlott irodalom:
Bán Tamás - Bárd Károly: Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és a magyar jog. Acta Humana 1992. No. 6-7. - Bárd Károly: Az áldozatok méltósága és a vádlottak jogai. HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2021. - Bérces Viktor: A büntetőeljárás reformja és a bizonyítás alapkérdései. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2021. - - Büntetőjogi fogalomtár. CompLex Kiadó, Bp., 2012. - Czine Ágnes: Az emberi jogok és az új büntetőeljárás törvény* (JK, 2018/10., 434-440. o.)Czine Ágnes: A reformáció hatása a jogi gondolkodásra, különös figyelemmel Kálmán büntetőjogot érintő munkásságára (MJ, 2018/1., 9-14. o.) Czine Ágnes[1]: A relatív eljárási szabálysértés megítélése, avagy a tisztességes eljárás érvényesítésének útjai[2] (MJ, 2022/5., 257-262. o.) Czine Ágnes[1]: A bűnös vagy elvonásának alkotmányos kérdései (MJ, 2024/10. 573-579. o.) Czine Ágnes A tisztességes bírósági eljárás Audietur et altera pars SBN: 978 963 258 488) 2020. Erdei Árpád (szerk.): Tények és kilátások. KJK, Budapest, 1995. - Farkas Ákos: A falra akasztott nádipálca, avagy a büntető igazságszolgáltatás hatékonyságának korlátai. Osiris Kiadó, Bp., 2002. - Fenyvesi Csaba: A védőügyvéd. A védő büntetőeljárás szerepéről és jogállásáról. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. MISKOLCI EGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR - Fenyvesi Csaba: A szembesítés. Szemtől szembe a bűnügyekben. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2008. - Herke Csongor: A letartóztatás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. - Kereszty Béla: A vádelv és a vádrendszer története. Ügyészségi Értesítő 1991/2. - Kertész Imre: Quo vadis büntetőeljárás? Jogtudományi Közlöny 1992/3-4. - Király Tibor: A védelem és a védő a büntető ügyekben. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1962. - Király Tibor: A magyar büntető eljárásjog 30 éve. Jogtudományi Közlöny 1995/2. - Király Tibor: Mit ér az ártatlanság vélelme? Magyar Jog 1986. 1019-1026. o. – Király Tibor Emlékkötet 2022 Szerkesztette: Czine Ágnes© Bartkó Róbert, Bánáti János, Bárd Károly, Belovics Ervin, Békés Ádám, Czine Ágnes, Csák Zsolt, Domokos Andrea, Elek Balázs, Fantoly Zsanett, Fenyvesi Csaba, Herke Csongor, Kadlót Erzsébet, Lajtár István, Lukács Krisztina, Madai Sándor, Márki Zoltán, Mezey Barna, Polt Péter, Réti László, Róth Erika, Szabó Judit, Tóth Mihály, 2022 © ORAC Kiadó, 2022 Nogel Mónika: A szakértői bizonyítás aktuális kérdései. HVG-ORAC, Budapest, 2020. - Róth Erika: Az elítélés előtti fogvatartás dilemmái. Osiris, Budapest, 2000. - Róth Erika: Az eljárási jogok. In: Halmai Gábor és Tóth Gábor Attila (szerk.): Emberi jogok. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 669-735. o. - Tóth Mihály: A magyar büntetőeljárás az Alkotmánybíróság és az európai emberi jogi ítélkezés tükrében. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2001. – Tóth Mihály: Noteszlapok a jogi nyelvünk állapotáról szóló vitához (GI, 2023/3., 197-214. o.)Ákos Farkas: Grundzüge des ungarischen Strafverfahrensrechts. Zu den Rechten des Beschuldigten, des Verteidigers und des Opfers. Festschrift für Hans-Heiner Kühne zum 70. Geburtstag am 21. August 2013. Hrsg. Robert Esser, Hans-Ludwig Günther, Christian Jager, Christos Mylonopoulos, Bahri Öztürk. C.F. Müller, 2013. -
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KRIMINALISZTIKA AJ JON240817KV Forensic Science					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete - Büntető Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntető eljárásjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Dobrocsi Szilvia	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: tavasz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Ibolya Tibor Béla	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A bűnügyi tudományokon belül a kriminalisztika a joghallgatók számára a bűnügyi nyomozástan elméleti és gyakorlati ismereteinek felvázolása és bemutatása a jogászai szakmák során történő felhasználás megkönnyítése érdekében.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kriminalisztika története, fogalma, tárgya és helye a bűnügyi tudományok rendszerében. 2. A nyomozás tervezése és szervezése 3. Krimináltechnika I. 4. Krimináltechnika II. A helyszín, és a helyszínelés jelentősége a bűnügyi nyomozásban 5. Szakértői bizonyítás 6. Kihallgatási taktika I. 7. Kihallgatási taktika II. 8. Profilalkotás 9. Az igazságügyi orvostan, mint a kriminalisztika „testvértudománya” 10. Az emberölés és a testi épség elleni bűncselekmények nyomozása 11. A nemi erkölcs elleni bűncselekmények nyomozása 12. A vagyon elleni bűncselekmények nyomozása I. 13. A vagyon elleni bűncselekmények nyomozása II. 14. Nyomozás számítógépes környezetben					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
tanulmányi segédanyagok ismerete					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Dr. Ibolya Tibor: Kriminalisztikatörténeti tanulmányok. Patrocinium, Budapest, 2015 ISBN 978-963-413-007-9 Ibolya Tibor: Az első magyar kriminalisztika tankönyv és szerzője. Ügyészek Lapja 2012/2. Ibolya Tibor: A gépjármű-finanszírozással kapcsolatos bűncselekmények nyomozásáról. Rendészeti Szemle 2008/11. Ibolya Tibor: Egy erőszakos közönség nyomozása és annak tanulságai. Rendészeti Szemle 2010/3. Ibolya Tibor: A hűtlen kezelés bizonyítása. Rendészeti Szemle 2010/10. Ibolya Tibor: A „torrentrazziák” büntetőjogi megítélése. Belügyi Szemle 2011/2. Ibolya Tibor: Kihallgatási taktika a nyomozásban (www.ibolyatibor.hu) Ibolya Tibor: A daktiloszkópia és a dányosi rablójelképek (www.ibolyatibor.hu) Ibolya Tibor: A számítástechnikai jellegű bűncselekmények nyomozása. Patrocinium Kiadó, Budapest. 2012. (Tansegédlet) Ibolya Tibor: Elfelejtett kriminalisták. Dr. Gábor Béla a daktiloszkópia első magyar szakértője. Belügyi Szemle. 2014/3. Ibolya Tibor: Kihallgatási taktika a nyomozásban tansegédlet, Patrocinium Kiadó, Budapest 2021. (megjelenés alatt)					
Ajánlott irodalom:					
Kriminalisztika (szerk. Bócz Endre). (BM Kiadó, 2004. 1-2. kötet) Dr. Molnár József: A kriminalisztika tudománya I-IV. (Kriminológia Évkönyv, Bp. 1995., Kriminológiai és kriminalisztika tanulmányok 33., 34. és 35. kötet) Kertész Imre: A kihallgatás taktika lélektani alapjai (Bp. 1965.) Dr. Gödöny József: Bizonyítás a nyomozásban (Közgazdasági és Jogi Kiadó, 1968.)					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
- Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
- Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit.
- Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.
- Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit.
- Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
- Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.
- Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
- Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
- Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait.

b) képességei

- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.
- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
- Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.
- Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogász módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.

- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogászai munka iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KRIMINOLÓGIA AJ JON240818KV					
Criminology					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog III.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Domokos Andrea					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A bűnözésre és a bűnöző személyiségre vonatkozó elméletek megismertetése a hallgatókkal az általános és a különös szintjén. A kriminológia tudományának megalakulását, az egyes iskolák legfőbb elveit ismerteti a kurzus. A devianciák és a kriminalitás közti összefüggéseket tárgyalja. Foglalkozik az áldozattal, a bűnmegelőzéssel és a büntetőpolitikával is. A kurzuson szó esik a pszichopátákról a cyberbullyingről, az incel-jelenségről, a femicide-ről is.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kriminológia fogalma,a magyar kriminológia története, kutatási módszerek a kriminológiában 2. Kriminológiai elméletek, irányzatok 3. Viktimológia 4. Devianciák, devianciakontroll 5. Büntetőpolitika 6. Az erőszakos bűnözés 7. Gazdasági bűnözés 8. Vagyon elleni bűnözés, Közlekedési kriminológia 9. Életkor, nemek szerinti bűnözés 10. Visszaeső bűnözés 11. Szervezett bűnözés 12. Alternatív szankciók					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Prezentációk tartása					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Bérces Viktor - Domokos Andrea Kriminológia , ORAC Budapest, 2025.					
Ajánlott irodalom:					
Domokos Andrea – Bérces Viktor: Gondolatok a kriminológia tudományából. Patrocinium Budapest, 2020. Robert D. Hare: Kímélet nélkül - A köztünk élő pszichopáták sokkoló világa Háttér Kiadó, 2011 Philip Zimbardo:A Lucifer-hatás - Hogyan és miért válnak jó emberek gonosszá? ab ovo kiadói kft. 2012 Domokos Andrea: Iskolai és campus- erőszak az Amerikai Egyesült Államokban a XXI. században In: Borbíró Andrea, Inzelt Éva, Kerecsi Klára, Lévy Miklós, Podoletz Léna (szerk.) A büntető hatalom korlátainak megtartása: A büntetés mint végső eszköz: Tanulmányok Gönczöl Katalin tiszteletére. Budapest: ELTE- Eötvös Kiadó, 2014. Domokos Andrea: A családon belüli erőszak egy sajátos esete: a háziállatok bántalmazása In: Czine Ágnes (szerk.); Domokos Andrea (szerk.); Lukács Krisztina (szerk.) Studia in honorem Mihály Tóth 70 Budapest, KGRE, ÁJK 2021.					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
A kötelező tankönyvben szereplő tétel -címek
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása A bűnözés okairól, terjedelméről, szerkezeti sajátosságairól szereznek tudást. Az egyedi bűnelkövetés gazdasági, társadalmi, pszichés okait ismerik meg a hallgatók. b) képességei A hallgatók képesek multi- és interdiszciplináris módon közelíteni a bűnözéshez, mint társadalmi jelenséghez, és a bűnözőhöz, mint kriminális személyiséghez. c) attitűdje A hallgató egyrészt társadalmi felelősséggel, másrészt az egyén bűnelkövető felé megnyilvánuló empátiával képes az össz-bűnözés jelenségét, illetve az egyéni deviáns/kriminális utak alakulását megérteni és a generális, speciális prevenció módszereit kiválasztani esetükben. d) autonómiája és felelőssége A kurzust elvégző hallgató önállóan képes a tantárgyhoz kapcsolódó források feldolgozására és szakmai következtetések levonására. Az erkölcsi, jogász-etikai és szakmai jogi szempontokat egyszerre figyelembevéve közelíti meg a bűnözés és a bűnelkövető egyén problematikáját.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETÉS VÉGREHAJTÁSI JOG
AJ JON240913KV

Punishment enforce law

Felelős szervezeti egység Bünyügyi Tudományok Intézete/ Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog IV, Büntető eljárásjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Havasi Sára	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Havasi Sára					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hallgatók büntető anyagi jogi és büntető eljárásjogi ismereteire alapozva megismertesse a büntetés-végrehajtási jog, mint a „bünyügyi jogok” harmadik fő pillérének elméleti és tételes jogi szabályait, a 2013. évi CCXL. törvény (új Bv. Kódex) rendelkezéseit, elősegítse a büntetőjogi szankciók és egyes büntetőjogon kívüli jogkorlátozások foganatosításának, hatályosulásuk lényegi összefüggéseinek megértését, a tantárgy komplexitásával összefüggő, továbbá a végrehajtás jogállami garanciarendszerével kapcsolatos ismeretek elsajátítását. Az oktatott ismeretek révén a képzésben részt vevők kellő szintű hazai és nemzetközi tudásanyagot szerezhetnek, amit a gyakorlati jogász munká, valamint a jogi szakvizsgára történő felkészülés során is jól hasznosíthatnak.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A büntetés-végrehajtási jog szabályozásának története, a büntetés-végrehajtási jogtudomány kialakulása és a nemzetközi követelményrendszer.
2. A büntetés-végrehajtási jog helye a jogrendszerben, fogalma, alapelvei, forrásai.
3. A jogi helyzet fő vonásai a végrehajtás ideje alatt.
4. A szabadságvesztés végrehajtása (I). A végrehajtás célja, feladata, teljesítésének biztosítékai. A büntetés-végrehajtási szervezet felépítése és működése. A szabadságvesztés foganatba vétele, a bíróság és a büntetés végrehajtási szervezet feladatai a foganatbavétel során. Halasztás és félbeszakítás, a kegyelmi eljárás. A végrehajtás rendje, a kategória és kreditrendszer, a letartóztatottak rezsime sorolása, az elítéltek szabadítása.
5. A szabadságvesztés végrehajtása (II). Az elítéltek reintegrációja (munkáltatás, oktatás, képzés, jutalmazás, fegyelmi fenytés) a sajátos kezelési igényű elítéltek számára kialakított részlegek (átmeneti részleg, gyógyító-terápiás részleg, hosszuidős speciális részleg, drogrevenziós részleg, pszichoszociális részleg, alacsony biztonsági kockázatú részleg, vallási részleg, időskorúak részlege). Kártalanítás az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt.
6. A Szabadságvesztés végrehajtása (III). Az elhelyezés és ellátás, a kapcsolattartás szabályai. A rendkívüli esemény fogalma és rendszerezése. A fogvatartás biztonsága, a biztonsági intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazása.
7. A szabadságvesztés végrehajtása (IV). A különleges kategóriák (fiatalkorúak, nők, katonák, nem magyar állampolgárságú elítéltek) sajátossága a végrehajtás során.
8. A többi büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés végrehajtása.
9. Az intézkedések végrehajtása, a kóros elmeállapotú elítéltekkel kapcsolatos eljárás. Az elítéltek utógondozása és a járulékos büntetés-végrehajtási feladatok.
10. A személyi szabadságot érintő büntetőeljárás kényszerintézkedések végrehajtása.
11. A büntetés-végrehajtási bíró hatásköre, illetékessége, eljárásának sajátos szabályai. A bírósági felülvizsgálat.
12. A büntetés-végrehajtás garancia és kontrollrendszere, a végrehajtás jogállami biztosítékai (ügyész felügyelet és jogvédelem, nemzetközi ellenörzés, az alapvető jogok országgyűlési biztosa, a társadalmi kontroll, a nemzeti megelőző mechanizmus).

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

– Lajtár István – Havasi Sára: Büntetés-végrehajtási Jog. Patrocínium, Budapest, 2025. (5. átdolgozott kiadás) – A büntetések az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény. – A büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény. – Az előadáson elhangzottak.
Ajánlott irodalom:
– Belovics Ervin –Vókó György: A Büntetés-végrehajtási törvény magyarázata. HVG-ORAC. Kiadó Budapest, 2014. – Lajtár István: A büntetés-végrehajtás garancia és kontrollrendszere Magyarországon. HVG-ORAC Kiadó Bp. 2010.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása: A hallgató megismerkedik az egyes büntetőjogi intézkedések és büntetések végrehajtási szabályaival, a büntetés-végrehajtási ügy fogalmával és az egyes büntetés-végrehajtási bírói eljárásokkal. b) képességei: A hallgató felkészül a gyakorlati jogászai munka kihívásaira, az egyes jogszabályi rendelkezések foganatosításának és végrehajtásának mibenlétére. c) attitűdje: A hallgató társadalmi és jogi felelősséggel közelíti meg a büntetés-végrehajtási jog problematikáját. d) autonómiája és felelőssége: A hallgató önállóan képes a tantárgyhoz kapcsolódó források feldolgozására és szakmai következtetések levonására.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

GAZDASÁGI BŰNCSELEKMÉNYEK
AJ JON240914KV

Economical Crimes

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Fodor Balázs Gábor					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus a gazdasági és gazdálkodással összefüggő bűncselekményekre vonatkozó legfontosabb elméleti és gyakorlati, jogalkotási és jogalkalmazási kérdéseket tekinti át. Különös hangsúlyt fektetve az egyetem kötelező tantárgyi, záróvizsga követelményeire, az esetleges évfolyamdolgozat, szakdolgozat, TDK, PhD dolgozatokra, illetve a szakvizsga követelményekre is.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A gazdaság és a gazdasági bűnözés történeti áttekintése, morális megítélése és a piacgazdaság jogi szabályozása, védelme
2. A gazdasági bűnözés kriminológiai és büntetőjogi megközelítése, a gazdasági tevékenység során felmerülő tipikus jogsértések, visszaélések értékelése, illetve bűnügyi statisztikák a gazdasági bűnözés vonatkozásában
3. A gazdálkodással kapcsolatos bűncselekmények rendszertana és a gazdasági bűncselekmények jellemzői
4. A gazdasági bűncselekmények alanyisága és a vezető tisztségviselő felelőssége
5. A gazdálkodás körében elkövetett vagyron elleni bűncselekmények áttekintése
6. A pénzmosás és a pénz- és bélyegforgalom biztonsága elleni bűncselekmények áttekintése
7. A gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények áttekintése
8. A számvitel rendjének megsértése és a csődbűncselekmény
9. A fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő bűncselekmények áttekintése
10. A költségvetési csalás
11. A gazdasági bűncselekmények szankcionálása, kiemelt figyelemmel a pénzbüntetésre, a jogi személyekkel szemben alkalmazható szankciókra és vagyonelkobzásra.
12. Felderítés és bizonyítás a gazdasági bűncselekmények körében

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Követelmény: az előadásokon való részvétel
Oktatási módszer, Ppt és előadás

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Angyal Pál: A magyar büntetőjog kézikönyve 5. kötet Budapest, 1929.
- Tóth Mihály: Gazdasági bűnözés és bűncselekmények, Budapest, 2002.
- Molnár Gábor: Gazdasági bűncselekmények. Budapest, 2009.

Ajánlott irodalom:

Fodor Balázs Gábor: A gazdaság büntetőjogi védelme, Belügyi Szemle 2025/11. szám 2323- 2335 o.

Fodor Balázs Gábor: Gazdasági bűnözés, szervezett bűnözés, Büntetőjogi Szemle 2025/1. szám 32-36. o. Fodor Balázs Gábor: A kényszerintézkedések és azok hatásai, Gazdasági bűnözés 2022 konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2024. 139-172. o. Fodor Balázs Gábor: Konszenzus és szankciók a költségvetési csalás miatt indult büntetőeljárásokban, Magyar Jog 2024. 7-8. szám 411-422. o. Fodor Balázs Gábor: A gazdasági bűncselekmények szankcionálása, Büntetőjogi Szemle 2024/1. szám 39-51. o. Fodor Balázs Gábor: Az adókijátszás és annak következményei a személy- és vagyonvédelemben, Büntetőjogi Szemle 2023/1. szám 17-20. o. Fodor Balázs Gábor: Bizonyítás és bizonyítékok költségvetési csalások esetében, Gazdasági Bűnözés 2021 konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2022. 107-149. o. Fodor Balázs Gábor: A gyanútól a vádig, Az új büntetőeljárási törvény első tapasztalatai a gazdasági bűncselekmények felderítése és bizonyítása kapcsán konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2020. 93-116. o. Fodor Balázs Gábor: Egyes gazdasági bűncselekmények felderítése és bizonyítása, Az új büntetőeljárási törvény és a gazdasági bűnözés kapcsolata konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2019. 111-128. o. Fodor Balázs Gábor: A versenyképes vállalkozás büntetőjogi veszélyei, A gazdálkodással összefüggő bűncselekmények büntetőjogi megítélése konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2018. 108-127. o. Fodor Balázs Gábor: A vállalkozás büntetőjogi kockázata, A vállalkozói felelősség büntetőjogi vonatkozásai konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2017. 95-124. o. Fodor Balázs Gábor: Az áfa-csalások büntetőjogi megítélésének elméleti és gyakorlati kérdései, A költségvetés büntetőjogi védelme konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2017. 90-111. o.	Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: - Gazdálkodással összefüggő bűncselekmények közös jellemzőinek meghatározása - Gazdasági tevékenység és gazdasági bűncselekmény fogalma - A gazdálkodás körében elkövetett vagyon elleni bűncselekmények törvényi tényállása, elemzése és joggyakorlata - A számvitel rendjének megsértése és a csődbűncselekmény törvényi tényállása, elemzése és joggyakorlata - A pénzmosás törvényi tényállása, elemzése és joggyakorlata - A költségvetési csalás törvényi tényállása, elemzése és joggyakorlata - A pénzbüntetés és a vagyonelkobzás törvényi tényállása, elemzése és joggyakorlata - A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedések fontosabb szabályai - A bűnszövetség, bűnszervezet és üzletszerűség fogalma és joggyakorlata Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége A tantárgy hozzájárul a gazdálkodás menetében előforduló tipikus bűncselekmények felismeréséhez, büntetőjogi értékeléséhez. Bemutatja ezek tipikus elkövetési formáit, anyagi jogi minősítését, jellemző, illetve hatékony felderítését,
--	---

bizonyítását, szankcionálását. A tantárgy közben nagy hangsúlyt fektet a jogász képzés hangsúlyos követelményeire és az esetleges tudományos témaválasztásra is. Egyben komplex módon, az összes bűnügyi tudomány (büntető anyagi jog, eljárás jog, kriminológia, kriminalisztika, stb.) irányából megközelíti a gazdasági bűnözés, illetve a gazdasági bűncselekmények témáját.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ÜGYÉSZI HIVATÁSREND

KódAJ JON240915KV

The prosecution profession

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete - Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N:24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntető eljárásjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar/	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)/ / beszámoló
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Domokos Andrea					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja átfogóan bemutatni az ügyészség - mint az igazságszolgáltatás közreműködője - jogállását, feladatait, a szakmai és a funkcionális területek munkáját. Az ügyészség alkotmányos feladataiból eredően rendkívül sokrétű és összetett tevékenységet lát el, amely nemcsak a büntető igazságszolgáltatást, hanem tulajdonképpen valamennyi jogterületet érint. A kurzus keretében ezért a hallgatók megismerkedhetnek a 2021-ben alapításának 150. évfordulóját ünneplő Magyarország Ügyészsége történetével, a büntetőjogi és a közjogi szakági tevékenységével és a szervezeti felépítésével.

Az ügyészi hivatás különböző szakágaiból és szintjeiről érkező előadók, akik mind gyakorló ügyészek, mutatják be az ügyészség működését, az ügyészek és más ügyészégi alkalmazottak munkáját, az ügyészi hivatás etikai kereteit és az ügyészi életpályamodell egyes szakaszait, az ügyésszé válás folyamatát.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- 1) A magyar ügyészség története
- 2) Az ügyészség helye a magyar közjogi rendszerben
- 3) Helyi ügyészségek
- 4) Főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek
- 5) A Legfőbb Ügyészség feladatai
- 6) Az ügyészi hivatás etikai alapjai
- 7) A büntetőjogi ügyészi tevékenység
- 8) A nyomozó ügyészség
- 9) A közjogi ügyészi tevékenység I. Közérdekvédelem
- 10) A közjogi ügyészi tevékenység II. A büntetés-végrehajtási ügyész
- 11) Ügyésszé válás, ügyészi életpálya, képzések
- 12) Konzultáció

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

beadandó dolgozat írása; aktív órai részvétel

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

2011. évi CLXIV. tv. az ügyészségről

2011. évi CLXIII. tv. a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról Az Ügyészek Nagy Kézikönyve. Szakmai szerkesztők: Dr. Polt Péter – Dr. Varga Zs. András, Lektor Dr. Vókó György, MERITUM, 2013.
Ajánlott irodalom:
<u>Ajánlott irodalom:</u> https://jak.ppke.hu/uploads/articles/1488745/file/Berces_Gerencser_Az_ugyeszseg_az_igazsagszolgalatasi_rendszereben.pdf Nánási László: A magyar királyi ügyészség története 1871-1945. Polt Péter (főszerk.): 150 éves az ügyészség. Fejezetek az ügyészi szervezet történetéből.
<i>Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:</i>
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: A hallgató megismerkedik az ügyészség alkotmányos feladataival, büntetőjogi és közjogi tevékenységével, valamint az ügyészi életpálya-moddal. b) képességei: A hallgató felkészül a gyakorlati jogász (ügyész) munka kihívásaira és mibenlétére. c) attitűdje: A hallgató társadalmi és jogi felelősséggel közelíti meg a klasszikus hivatásrendek gyakorlásának kihívásait. d) autonómiája és felelőssége: A hallgató önállóan képes a tantárgyhoz kapcsolódó források feldolgozására és szakmai következtetések levonására.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A MAGYAR HÁZASSÁGI JOG TÖRTÉNETE					
AJ JON240216SZV					
History of the Hungarian Marriage Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet – Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Nagy Péter		Értékelés módszere: írásbeli			
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja, hogy a hallgatókat a korábban elsajátított jogtörténeti tudásra alapozva bevezesse a magyar házassági jog történetébe. Az előadások különös figyelmet szentelnek arra, hogy a hallgatók megismerhessék az elmúlt években született nemzetközi és magyar eredményeket is. Egy adott korszak házassági joga sok mindent elárul egy adott társadalom uralkodó erkölcsi nézeteiről. Remek lehetőséget biztosít arra is, hogy a hallgatók a bonyolult vallási, társadalmi és jogi viszonyok alakulását a magánjog egy jól elkülöníthető részén, a házassági köteléki jogon keresztül megfigyelhessék.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A követelmények ismertetése. A középkori magyar házassági jog I. Az európai előzmények 2. A középkori magyar házassági jog II. A magyar jogfejlődés a reformációig 3. A katolikus házassági jog rendszere a 19. század végéig 4. A reformáció hatása a házassági jogra és a protestáns házassági bíráskodás a 18. századig 5. A magyarországi házassági bíráskodás 1894-ig 6. Az erdélyi református házasság jog 1894-ig 7. Az erdélyi evangélikus és unitárius házassági jog 1894-ig 8. A zsidó házassági jog története Magyarországon 9. A kötelező polgári házasságkötés bevezetése Magyarországon 10. A házassági jog és a születő modern nemzetközi magánjog 11. A 20. század háborúinak hatása a magyar házassági jogra; Az Osztrák-Magyar Monarchia utódállamainak házassági joga 12. A szocialista házassági jog kialakulása Magyarországon; A félév zárása					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
órákon való részvétel					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Nagy Péter: Erdélyi református házassági bíráskodás a Házassági Főtörvényszék fennállása idején. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
Herger Csabáné: A nővételtől az állami anyakönyvvezetőig: A magyar házassági köteléki jog és az európai modellek Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2006. Herger, Cs. Eszter: Mozaikok a házassági jog történetéből természetjogi nézőpontból. Budapest, Novissima Kiadó, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2025.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					

- a) tudása: segítse a jogintézmények elvi hátterének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését.
- b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére.
- d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ALKOTMÁNYJOG A GYAKORLATBAN AJ JON240217SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Constitutional Law in Practice					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Bevezetés az állam- és jogtudományokba Alkotmányjog I., vagy Összehasonlító alkotmányjog	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Cservák Csaba	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: ősz/tavaszi	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Cservák Csaba					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az alkotmányjog a közkeletű felfogás szerint a politika szomszédos területe. Azonban számos egyéb jogterületen rámutathatunk hasznosságára. Mint az egész jogrendszer alapja, az igazságszolgáltatás működését is nagyban befolyásolja. Az alkotmányjogi panasz lehetőségének kibővítésével az egész jogrendszer működése az alkotmányjog „felügyelete” alá kerül.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés: az alkotmányjog gyakorlati alkalmazásának lehetőségei 2. Alkotmányjogászai szakmák, hivatások 3. Választójog a gyakorlatban 4. Választási jogi esetek 5. Népszavazási esetek 6. Parlamentis esetek I. 7. Parlamentis esetek II. 8. Alapjogvédelem a gyakorlatban 9. Igazságszolgáltatás 10. Alkotmánybírói esetek 11. Alapjogvédelmi esetek 12. Államfő és alkotmányjog					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
óralátogatás					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
A tanórán elhangzott tananyag					
Ajánlott irodalom:					
Cservák Csaba: Összehasonlító alkotmányjogi tanulmányok, Budapest, Patrocinium, 2020					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a)	tudása: Ismeri az alkotmányjog alapintézményeinek rendszertanát, felismeri és megoldja az adott szakterületen felmerült jogi problémákat és ellentmondásokat, a megszerzett szakmai ismeretek gyakorlati alkalmazása során a vonatkozó jogszabályokat önállóan értelmezi.
b)	képességei: képes a probléma központú szemléletmód és gyakorlati problémamegoldást kereső megközelítésre, képes az általános jogérvényesítés során felmerülő alapjogi jellegű szabályozások gyakorlati alkalmazására
c)	attitűdje: a komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével meghozni döntését; nyitott az alkotmányjog átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására
d)	autonómiaja és felelőssége: tudatosan képviseli azon módszereket, amelyeket a tanórákon elsajátított;
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): 24 fő	

*Magyarázatok

ÁLLAM ÉS DEMOKRÁCIA. BEVEZETÉS AZ ÓKORI GÖRÖG JOGBA
AJ JON240218SZV

State and democracy. An introduction to ancient Greek law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): Római jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva Rozália	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: II. félév	Meghirdetés féléve: tavasz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Jakab Éva Rozália					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja az ókori görög jogi és filozófiai gondolkodás, perjog, és forenzszius kultúra megismertetése a hallgatókkal. Az ókori görög bölcselők nagy hatással voltak az európai kultúra kialakulására. Érvelési technikájuk és gondolat-kincsük ismerete a jogi műveltség részét képezi. A tantárgy azt is bemutatja, hogy a bírósági szervezet változása és az anyagi jog fejlődése hogyan fonódik össze, ezzel kritikus és innovatív gondolkodásra neveli a hallgatókat.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés az ókori Athén társadalmi és politikai életébe
2. Drakón törvénye az emberölésről;
3. Menedékjog az ókori Athénban
4. Solón törvényei és társadalmi-bírósi reformja;
5. Lysias emberölési perbeszéde;
6. Sókratész tanai és híres pere;
7. Platón és a görög filozófia (Nomoi)
8. Arisztotelész és a demokrácia
9. Démosthenész az utólagos normakontrollról;
10. Híres politikai perek;
11. Hypereidész Athenogenész ellen – adásvétel és kellékszavatosság Athénban
12. Állammal kötött szerződések

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Részvétel az órákon; referátum készítése választott témakörből

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Jakab Éva: Állam és demokrácia. L'Harmattan, Budapest, 2021.

Ajánlott irodalom:

M. H. Hansen, The Sovereignty of the People's Court in the Fourth Century B.C. and the Public Action against Unconstitutional Proposals, Odense, 1974.
M. H. Hansen, The Trial of Socrates. From the Athenian Point of View, Kopenhagen, 1995.
M. H. Hansen, The Athenian Democracy in the Age of Demosthenes. Structure, Principles and Ideology, Cambridge, 1991.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
- b) képességei
- c) attitűdje
- d) autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

KERESZTYÉN JOGÁSZI ETIKA

AJ JON240220SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Christian Legal ethics

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti – Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra/ L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar
Tantárgy előadója/i: Dr. Badacsonyi Zoltán	szabadon választható			Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus a Galatákhoz írott levél 5. rész 22-23. versében található keresztyén erényeken keresztül mutatja be az általános etika, valamint a jogász etika követelményeit, összevetve azokat a test cselekedeteivel (Galata 5, 19-21). A kurzus jogi jellegű esettanulmányok bemutatásával és azok alternatív megoldásaival segíti hozzá a hallgatókat a keresztyén értékrend szerinti lehetőségek megtalálására.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezető, alapoó ismeretek a keresztyénség, a jog és az etika kapcsolatáról
2. A szeretet
3. Az öröm
4. A békesség
5. A türelem
6. A szívesség
7. A jóság
8. A hűség
9. A szelídség
10. Az önmegtartóztatás
11. Pilátus etikája Jézus perében – a legfontosabb per és annak etikai lehetőségei
12. Értékelés

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

beadandó dolgozat

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Biblia
- Órai előadások anyaga

Ajánlott irodalom:

- Protestáns etikai kézikönyv, szerk.. Fazakas Sándor, Kálvin Kiadó-Luther Kiadó, 2017. Bp.
- Napjaink dilemmái-Protestáns válaszok, szerk.: Dr. Békefy Lajos-Dr. Birkás Antal, Barankovics István Alapítvány, 2015.
- Cseri kálmán: A Lélek gyümölcse, prédikáció (<https://www.refpasaret.hu/pasaret/pred.php?id=991>)
- Zlinszky János: Keresztény erkölcs és jogász etika, Szent István Társulat, Bp. 1998.
- Az egyházi intézmények működtetésének etikai alapjai, szerk.: Birher Nándor-Homicskó Árpád Olivér, Károli Gáspár Református Egyetem Állam – és Jogtudományi Kar, 2019. Bp.
- Szabályozáskomplexitás, szerk.: Birher Nándor-Homicskó Árpád Olivér, Károli Gáspár Református Egyetem Állam – és Jogtudományi Kar, 2021. Bp.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: -
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: • tudása ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. • képességei ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. ☐ Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni. ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára. ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett. ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat. • attitűdje ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit. ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát. ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez. ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett. • autonómiaja és felelőssége ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. ☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. ☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): 15 fő

A MAGYAR KÖZJEGYZŐSÉG TÖRTÉNETE					
AJ JON240314SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
History of the Hungarian Notariat					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Rokolya Gábor					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgyra jelentkező hallgatók tudásanyagának kiszélesítése, a magyar jogtörténet igazságügyi hivatásrendekre vonatkozó területének tudományos elemzése. A magyar közhitelesség intézményeinek összehasonlító és elemző bemutatása. Kiemelten a polgári közjegyzőség intézményének jogtörténeti ismertetése.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A közhitelesség és a jogi írásbeliség fogalmai. A közjegyzői intézmény európai gyökerei. 2. A magyar közhitelesség középkori intézményei: királyi kancellária, egyházi és világi kancelláriák, hiteles személyek, pristaldusok, középkori pápai közjegyzők) 3. A hiteles helyek szabályozása a középkorban és az újkorban. A formuláskönyvek és a hiteleshelyi oklevél. A legfontosabb középkori hiteleshelyek története. 4. A vármegyei és városi közhitelesség a középkorban és az újkorban. A közhitelesség erdélyi intézményei (gyulafehérvári káptalan, kolozsmonostori konvent, levélvizsgálók, osztóbíró) 5. Kísérlet a polgári közhitelesség szervezetének kiépítésére: a császári és királyi közjegyzőség. A közjegyzői törvény születése. 6. A királyi közjegyzői intézmény bevezetése és működése 1886-ig A közjegyzőség története az I. világháborúig 7. A közjegyzőség mozgalmai: harc az ügyvéd-közjegyzőség és a jegyzői magán munkálatok ellen. 8. A közjegyzőség története a két világháború között. 9. Az államosított közjegyzői intézmény bevezetése és működése (1950-1991). 10. Az MKE létrejötte, küzdelem a polgári közjegyzőség visszaállításáért (1988-1991). 11. A rendszerváltás utáni magyar közjegyzőség szabályozásának főbb vonásai. 12. A közjegyzőség európai szimbólumai: a közjegyzői kézjegy és a hivatali pecsét.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
órákon való részvétel					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Rokolya Gábor: A magyar közjegyzőség története. Budapest, 2024. Patrocinium Kiadó					
Ajánlott irodalom:					
700 éves a közjegyzőség Magyarországon. A 2008. november 27-én megtartott Jubileumi Konferencián elhangzott előadások. szerkesztette: Rokolya Gábor MOKK Budapest,2008 Rokolya Gábor: A közhitelesség szervezete és iratai a középkori és újkori Magyarországon. in: Okleveles históriák MOKK/Budapest,2010. Rokolya Gábor: A polgári közjegyzőség emlékezete. MOKK Budapest,2009. Rokolya Gábor: Az első rozsnói közjegyző. MOKK Budapest, 2011. Rokolya Gábor: A közjegyzői intézmény fejlődése a polgári korban. Gondolat Kiadó Budapest, 2013. Rokolya Gábor: Fekete László, a tudós közjegyző. MOKK Budapest,2013. Rokolya Gábor: Az államosított közjegyzőség története. Szeged, 2019. Rokolya Gábor: A közjegyzői hivatás szimbólumai a polgári korban. in: Takács Péter (szerkesztette): A jog megjelenítése, épített környezete és szimbólumai. A jogi kultúra látható világa. Budapest, 2020.					

Stipta István: A magyar bírósági rendszer története. Debrecen, 1998. Bónis György-Degré Alajos- Varga Endre: A magyar bírósági szervezet és perjog története. Zalaegerszeg, 1996. Korsósné Delacasse Krisztina: Az ügyvédi kamarák megszületése Magyarországon. Pécs, 2012.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: segítse a jogintézmények elvi hátterének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését. b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére. d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ÁLLAM ÉS EGYHÁZ KAPCSOLATA AZ EURÓPAI UNIÓ ORSZÁGAIBAN: MODELLEK, ALTERNATÍVÁK					
AJ JON240315SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Relation of State and Church in the countries of the European Union: models, alternatives					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet- Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Birkás Antal, PhD	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve:	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Birkás Antal, PhD					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A félév során részletes bemutatásra kerülnek az állam és az egyház(ak) kapcsolatainak lehetséges formái, a különböző modellek és alternatívák sajátosságai. Mindezt tagállamonkénti bontásban, az előadást és a szemináriumi formát vegyesen alkalmazva tesszem, illetve tesszük (a fogalmi tisztázás és a történeti áttekintés, illetve egy konkrét országtanulmány bemutatása után az egyes modellekhez tartozó tagállami példákat vesszük sorra – kiselőadások formájában –, a legfontosabb sajátosságok kiemelésével, egységes szempontrendszer alapján).					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kurzus ismertetése, a követelmények és az irodalom megbeszélése; a kiselőadások beosztása, ill. megbeszélése. 2. Fogalmi tisztázás I-II. Az állam fogalma (jogi-politológiai és teológiai megközelítés). Az egyház fogalma (teológiai és jogi megközelítés). 3. Történeti áttekintés. Állam és egyház kapcsolata a történelem folyamán. Állam és egyház kapcsolata az Európai Unió országaiban: főbb modellek, alternatívák. 4. Ország-tanulmányok (Svédország) 5. Ország-tanulmányok (Finnország) – kiselőadás 6. Ország-tanulmányok (Dánia) – kiselőadás 7. Ország-tanulmányok (Franciaország) – kiselőadás 8. Ország-tanulmányok (Görögország) – kiselőadás 9. Ország-tanulmányok (Olaszország) – kiselőadás 10. Ország-tanulmányok (Németország) – kiselőadás 11. Magyarország I-II.: történeti előzmények (a rendszerváltás előtti helyzet bemutatása; a diktatúra kiépülése, koncepciók perke; a Kádár-rendszer és az egyházak). A rendszerváltástól napjainkig. Az új jogi/történelmi helyzet. Köznevelési rendszer. A kárpótlás folyamatának bemutatása. Aktuális változások, új „egyházi törvény”. 12. Esettanulmányok: Ausztria, illetve ahhoz kapcsolódóan az Iszlám törvény. Továbbá: Oroszország háborúja Ukrajnában – néhány vallással kapcsolatos megjegyzés. Félév lezárása, jegybeírás.					
Megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása: összehasonlító módszertan alkalmazása; a jogi és államtudományi ismeretek mellett politológiai, általános társadalomtudományi és teológiai ismeretek bővítése.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A megajánlott jegy feltétele az aktív órai részvétel és a megtartott és megírt kiselőadás.					

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
BIRKÁS, Antal: Állam és egyház kapcsolata Ausztriában. Patrocinium. Budapest. 2024. ISBN: 978-615-663-741-3 BIRKÁS, Antal: Állam és egyház kapcsolata az Európai Unió országaiban: modellek, alternatívák. Patrocinium. Budapest. 2018. ISBN 978-963-413-187-8 ROBBERS, Gerhard: State and Church in the European Union. Nomos. Baden-Baden. 2019. ISBN 978-3-8487-5472-4 International Religious Freedom Report 2023.
Ajánlott irodalom:
Ajánlott irodalom: BIRKÁS, Antal: Relation of State and Church in the countries of the European Union: models, alternatives Written by Antal BIRKÁS, Dr. habil, PhD. Károli Gáspár of the Reformed Church in Hungary Department of International Studies. (egyetemi jegyzet angolul). Forrás: birkas.oldalunk.hu (egyetemi jegyzet menüpont). ARMIN, Adam: Egyház és állam – Rövid történeti bevezetés a politikai teológiába. Budapest. Kálvin Kiadó. 2008. ISBN 978-963-558-108-5 KATUS, László: Az állam és az egyház. In: Rubicon, 2009/11-es szám, 26-31. oldalak. KÖBEL, Szilvia (Szerk.): Az állami és a felekezeti egyházjog alapjai. Budapest. Patrocinium Kiadó. 2019. ISBN 978-963-413-275-2 SCHANDA, Balázs: Magyar állami egyházjog. Szent István Társulat. Budapest. 2000. ISBN 963-361-134-2
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alap jellemzőit. b) képességei Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. Képes idegen nyelvű szakmai szöveg értelmezésére, feldolgozására. Képes idegen nyelvű és az informatika legújabb eszközeit is alkalmazó kommunikációra. Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Rendelkezik tudományos, közéleti, szakmai íráskészséggel. Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken. c) attitűdje d) Nyitott a szakmai továbbképzésben való részvételre. Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. e) autonómiája és felelőssége Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

JOG ÉS IRODALOM					
AJ JON240316SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Law and Literature					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, Prof. Dr. Czine Ágnes, Prof. Dr. Domokos Andrea, Prof. Dr. Rixer Ádám, Dr. Nagy Péter, Dr. Prieger Adrienn	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A „jog és irodalom” egy közel fél évszázada létező jogelméleti paradigma és mozgalom, melynek egyik irányzata a „jog az irodalomban” („law in literature”. Ez az irányzat azt vizsgálja, hogy a jog (az egyes jogi normák, illetve jogintézmények, és az azok alapjául szolgáló társadalmi problémák), a jogászság, továbbá a jog és erkölcs, jog és igazságosság viszonya hogyan jelenik meg az egyes irodalmi művekben; instrumentális jelleggel kívánja használni az irodalmi műveket a jogi problémák jobb megértése és megértetése érdekében. A tárgy célja a jövőben jogászok irodalmi (és ezáltal általános értelmiségi) műveltségének elmélyítése mellett – a feladott irodalmi művek feldolgozása és megbeszélése, illetve a róluk folytatott vita által – a szóban forgó irodalmi mű alapjául szolgáló (tételes jogi, jogfilozófiai vagy politikai filozófiai) probléma megvilágítása és körüljárása. Azon amerikai egyetemek tapasztalata, ahol e paradigmát didaktikai célokra használják fel, az, hogy a joghallgatók e módszer segítségével jobban megértik mind a tételes jogi problémákat, mind a jogi szabályozás és az erkölcs, illetve az igazságosság bonyolult kapcsolatrendszerét.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Jog, állam, szabadság I. Utópiák. (Irodalom: Morus Tamás: Utópia; Campanella: Napváros) (Oktató: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán)					
2. Jog, állam, szabadság II. Disztópiák. (Irodalom: George Orwell: 1984; Aldous Huxley: Szép új világ) (Oktató: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán)					
3. Családon belüli erőszak. (Irodalom: Németh László: Iszony) (Oktató: Prof. Dr. Czine Ágnes)					
4. Emberölés I. (Irodalom: Kosztolányi Dezső: Édes Anna) (Oktató: Prof. Dr. Czine Ágnes)					
5. Emberölés II. (Irodalom: Dosztojevskij: Bűn és bűnhődés) (Oktató: Prof. Dr. Domokos Andrea)					
6. Emberölés, öngyilkosságban közreműködés. (Irodalom: François Mauriac: A kis idétlen) (Oktató: Prof. Dr. Domokos Andrea)					
7. Jogászok az újabb magyar irodalomban – Göncz Árpádtól Vámos Miklósig (Irodalom: Adam Rixer: A joghallgató. Novum Verlag, Sopron, 2011) (Oktató: Prof. Dr. Rixer Ádám)					
8. Etikái döntések a jogban, a nehéz esetek kezelése „Salamon ítélete” alapján. (1Királyok 3,16-28) (Oktató: Dr. Prieger Adrienn)					
9. A gyermekek védelme. (Móricz Zsigmond: Árvácska) (Oktató: Dr. Prieger Adrienn)					
10. Önkényuralmi rendszerek kiépülése (Irodalom: George Orwell: Állatfarm) (Oktató: Dr. Nagy Péter)					
11. A fiatal jogász élet kérdései és azok ábrázolása a magyar irodalomban (Irodalom: Krúdy-novellák) (Oktató: Dr. Nagy Péter)					
12. Közigazgatás és szépirodalom (Irodalom: András László: Egy medvekutató feljegyzései; Honoré de Balzac: Hivatalnokok; Jókai Mór: A régi jó táblabírák; Nagy Koppány Zsolt: Nem kell vala megvénülnöd 2.0.) (Oktató: Prof. Dr. Rixer Ádám)					

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: A kurzus kifejezett aktív hallgatói részvételt kíván, és feltételezi a feladott irodalmi művek elolvasását. Az órákon a részvétel elvárt (és katalógussal ellenőrzött), és a feldolgozás az oktató és a hallgatók, valamint a hallgatók egymás közötti párbeszédére, vitájára, a hallgatók „hangos gondolkodására” épít. Az oktatók az adott téma több szempontú megközelítését alkalmazzák, a cél pedig nem a jogszabályi, tételes jogi vagy jogbölcseleti ismeretek mechanikus elsajátítása és visszaadása, hanem a körüljárt témák problémaközpontú feldolgozása, a lehetséges megoldások közös felfedezése, az együtt gondolkodás tapasztalatának megismerése, és mindezek révén esetlegesen annak belátása, hogy nincs minden problémára egyetlen igaz, „abszolút” megoldás, nincs feltétlenül egyetlen „helyes”; tapasztalat: a jogi, jogfilozófiai és politikai filozófiai problémák alapjául szolgáló társadalmi problémák többrétűsége, bonyolultsága eltérő szempontú megközelítéseket és megoldásokat is elfogadhatóvá, illetve védhetővé tesz (miközben vannak, illetve lehetnek olyan megközelítések is, melyek nem igazolhatóak, így nem védhetőek). A kurzus maximális létszáma 15 fő, ideális létszáma pedig 10-12 fő. A kis létszám teszi lehetővé, hogy a hallgatók tevékeny résztvevői legyenek az óráknak, ne pedig pusztán passzív befogadói az ismereteknek. A személyes tapasztalás, az együtt gondolkodás és a vita aktív részvételt kíván, mely feltételezi mind az órai beszélgetések alakításában való részvételt, mind a feldolgozandó irodalmi művek tényleges elolvasását. A módszertan (a jogi problémák irodalmi művek elemzésén keresztül történő megértése) emellett feltételezi a kurzust felvevő hallgatók irodalmi érdeklődését is.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Ajánlott irodalom: Aristodemou, Maria: A jog és irodalom tanulmányozása: irányok és kapcsolódások. In: Szabadfalvi József (szerk.): Mai angol-amerikai jogelméleti törekvések. Bíbor Kiadó, Miskolc, 1996, 167-198. o. H. Szilágyi István: Jog és irodalom. Iustum Aequum Salutare, 2010/1. szám, 5-27. o. Fekete Balázs – H. Szilágyi István – Könczöl Miklós (szerk.): Iustitia kirándul. Szent István Társulat, Budapest, 2009 Kiss Anna: Bűnbe esett irodalmi hősök. Publicitas Art Media, 2008 Nagy Tamás: Josef K. nyomában – jogról és irodalomról. Attraktor, 2010 H. Szilágyi István, Jog – irodalom, Szeged, SZTE ÁJK Összehasonlító Jogtudományi Intézet, 2010. Kiss Anna (szerk.): Büntények a könyvtárszobából. CompLex Kiadó, 2010. Fekete Balázs – H. Szilágyi István (szerk.): Iustitia modellt áll. Szent István Társulat, 2011. Kiss Anna – Kiss Henriett – Tóth J. Zoltán (szerk.): Csíny vagy bűn? Kalandozások a jog és az erkölcs (b)irodalmában. CompLex Kiadó, Budapest, 2010 Rixer Ádám: Közigazgatás és szépirodalom. Pro Publico Bono – Magyar Közigazgatás, 2015/3. szám, 49-72. o. Fekete Balázs – H. Szilágyi István – Nagy Tamás (szerk.): Iustitia mesél. Szent István Társulat, Budapest, 2013 Fekete Balázs – H. Szilágyi István – Kiss Anna – Zödi Zsolt (szerk.): Iustitia körül néz. Tanulmányok a »jog és irodalom« köréből. Szent István Társulat, Budapest, 2017
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):
15 fős maximális létszám.

**KIREKESZTÉSTŐL MEGSEMMISÍTÉSIG – ANTISZEMITIZMUS ÉS HOLOKAUSZT
EURÓPÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON
AJ JON240317SZV**

**TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
Holocaust in Europe, in Hungary**

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: I./II.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Köbel Szilvia					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy elsődleges célja a holokauszt európai és magyarországi történetének bemutatása interdiszciplináris módon. A kurzus tárgya összhangban van az Európai Bizottságnak „az európai totalitárius rendszerek által elkövetett bűncselekmények emlékezete” című jelentésével, valamint az Európai Parlament állásfoglalásával, miszerint „fontos a múltban történtek emlékezetének megőrzése, mivel igazság és emlékezés nélkül nem lehet szó megbékélésről”. A kurzus tematikájában az információk átadása mellett hangsúlyt kap az antiszemitizmussal, valamint a holokauszttal kapcsolatos fogalmak tisztázása és lehatárolása, továbbá a téma tágabb társadalomtörténeti, közjogtörténeti, politikatörténeti és esztétikátörténeti megközelítése. A félév során a hallgatók az intézménylátogatás, valamint a művészeti ábrázolások révén is mélyebb ismereteket szerezhetnek a holokauszt témakörében.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- 1-2. Fogalmi tisztázás: antijudaizmus, antiszemitizmus. Totalitárius rendszerek kontextusában a téma elhatárolása. Történeti visszatekintés az újkorig.
- 3-4. XIX. század – XX. század eleje: Modernizáció, politikai antiszemitizmus megjelenése, zsidóság egyenjogúsítása, országgyűlési viták, pártprogramok, I. világháború.
- 5-6. A két világháború közötti időszak Európában és Magyarországon. Fajelmélet, bűnbakkeresés, diszkrimináció, nemzeti szocializmus.
- 7-8. II. világháború idején: zsidótörvények, holokauszt, morális dilemmák (zsidó kollaborálás, zsidómentés, önmentés), Bonhoeffer, Oscar Schindler és Kasztner Rezső történetének összehasonlítása. A háború után – számonkérés és a múlttal való szembenézés.
- 9-10. Intézménylátogatás. Séta a városban, emlékhelyek meglátogatása.
- 11-12. Film, szépirodalom, képzőművészet és a holokauszt. Film megtekintése és megbeszélése.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

órák látogatása, az órai munka, kiselőadás megtartása, aktivitás értékelése

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Jakov Katz: Az előítélettől a tömeggyilkosságig. (Budapest, Osiris, 2001.)

- Szabó Miklós.: [Az újkonzervativizmus és a jobboldali radikalizmus története](https://mek.oszk.hu/14000/14078/14078.pdf) 1867-1918. (Budapest, 2015.) <https://mek.oszk.hu/14000/14078/14078.pdf>
- Gyurgyák János: A zsidókérdés Magyarországon. Politikai eszmétörténet. (Budapest, Osiris, 2001.)
- Karsai László: Holokauszt (Budapest, Pannonica Kiadó, 2001.)
- Schmidt Mária: Kollaboráció vagy kooperáció? A Budapesti Zsidó Tanács. (Budapest, Minerva, 1990.)
- Randolph L. Braham: A népiirtás politikája <https://mek.oszk.hu/11500/11506/>
- Kovács. M. Mária: Törvénytől sújtva. A numerus clausus Magyarországon 1920-1945. (Budapest, Minerva Kiadó, 2018.)
- Aser Cohen: Soa. (Cserépfalvi Kiadó – Múlt és Jövő, 1994.)
- Molnár Judit (Szerk.): A holokauszt Magyarországon európai perspektívában. (Budapest, Balassi Kiadó, 2005.)
- Molnár Judit (Szerk.): A nagypolitikától a hétköznapiakig. A magyar holokauszt 70 év távlatából. (Budapest, Balassi Kiadó, 2016.)
- Magyar megfontolások a Soáról (Budapest – Pannonhalma, Balassi Kiadó – Magyar Pax Romana Fórum – Pannonhalmi Főapátság, 1999.)

Ajánlott irodalom:

- Kovács M. Mária (Szerk.): Kései főhajtás. A holokauszt jogász áldozatai. (Budapest, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, 2016.)
- Randolph L. Braham (Szerk.): A magyarországi holokauszt bibliográfiája. (Budapest, Park Könyvkiadó, 2010.) <http://mek.oszk.hu/16100/16180/16180.pdf>
- Margarethe Mitscherlich – Alexander Mitscherlich: A gyászolásra képtelenül. A közösségi viselkedés alapjai (Budapest, Múlt és Jövő, 2014.) <https://www.szaktars.hu/multesjovo/view/mitscherlich-alexander-mitscherlich-margarete-a-gyaszolásra-keptelenul-a-kozossegi-viselkedes-alapjai-2014/>
- Berend T. Iván: Válságos évtizedek. (Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1983.)
- S. Nagy Katalin: Emlékkavicsok – Holocaust a magyar képzőművészetben (Budapest, Glória Kiadó, 2006.)
- Minarik, Sonnenschein és a többiek. Zsidó sorsok a magyar filmen. (Budapest, MAZSIKE, 2015.)
- Kisantal Tamás - Mekis D. János (Szerk.): A holokauszt témája az irodalomban. (Pécs, 2018.) <https://www.szaktars.hu/kronosz/view/a-holokauszt-temaja-az-irodalomban/>

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

-

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre, egyházakra vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
- ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
- ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
- ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
- ☐ Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.

b) képességei

- ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.

- ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
- ☐ Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
- ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
- ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.
- ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
- ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat.

c) attitűdje

- ☐ Tisztelettel Magyarországot alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.

d) autonómiája és felelőssége

- ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- ☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- ☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): 20 fő

*Magyarázatok

**KÖZJOGI TŰNŐDÉSEK ALAPJOGOKRÓL ÉS ALKOTMÁNYOS
INTÉZMÉNYEKRŐL
AJ JON240318SZV**

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Reflections on Fundamental Rights and Constitutional Institutions from the Hungarian

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: III-tól	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Köbel Szilvia, Prof. Dr. Kukorelli István, dr. Köbel Dávid					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hallgatók megismertetése az Alaptörvény és az azt végrehajtó sarkalatos törvények főbb rendelkezéseivel. Az Alaptörvény összehasonlítása más alkotmányokkal és a magyar történelmi alkotmány eddigi vívmányaival. A kurzus egyes témáihoz vendégelőadót hívunk, továbbá az alkotmányozás gyakorlati kérdéseivel is megismerkedhetnek a hallgatók.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- 1.-2. Alkotmány vagy Alaptörvény? Mérlegen az Alaptörvény.
- 3.-4. Preambulum – Nemzeti Hitvallás. Az Alaptörvény történelmi narratívája, kapcsolódása a történelmi alkotmányhoz. Identitás, szuverenitás. A nemzet fogalmának közjogiasítása.
- 5.-6. Lelkiismereti és vallásszabadság. A keresztény értékek az Alaptörvényben. Az Alaptörvény hetedik és kilencedik módosítása.
- 7.-8. Hatalommegosztás. Alkotmánybíráskodás, az alapjogok védelmi szintje, a sarkalatos törvények és az Alaptörvény viszonya.
- 9.-10. Népszuverenitás klauzula értelmezése. Választójog, választási rendszerek. Választások Magyarországon.
- 11.-12. Írjunk Alkotmányt! Alkotmányozás a gyakorlatban. Társadalmi szerződés.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A foglalkozásokon való személyes részvétel, egy szóbeli referátum vagy beadandó dolgozat vállalása.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Magyarország hatályos Alaptörvénye.
Molnár Benedek – Németh Márton – Tóth Péter: Mérlegen az Alaptörvény. HVG-ORAC, Budapest, 2013.

Ajánlott irodalom:

Alkotmányozás és alkotmányjogi változások Európában és Magyarországon (Szerkesztette: Gárdos-Orosz Fruzsina – Sente Zoltán) Nemzeti Közszoigálati Egyetem, 2014.
Benkő Orsolya: Összecsiszolt tartalom. A „keresztény értékrend szerinti nevelés” értelmezési kerete. Magyar Jog, 2022/... (?). Megjelenés alatt.
Constitution for Disunited Nation (ed. Tóth G.A.) Budapest, 2012, CEU Press
Csink Lóránt-Fröhlich Johanna: Egy alkotmány margójára. Gondolat, Budapest, 2012.

Csink Lóránt: Mozaikok a hatalommegosztáshoz. Pázmány Press, Budapest, 2014.

Drinóczi Tímea-Jakab András: Alkotmányozás Magyarországon 2010-2011. Pázmány Press (PPKE-JÁK, PTE-ÁJK, Szent István Társulat), Budapest, 2013.

Gárdos-Orosz Fruzsina – Sente Zoltán: Jog és politika határán. Alkotmánybíráskodás Magyarországon 2010 után. HVG-ORAC, Budapest, 2015.

Jakab András: Az új Alaptörvény keletkezése és gyakorlati következményei. HVG-ORAC, Budapest, 2011.

Jakab András: Az európai alkotmányjog nyelve. NKE, Budapest, 2016.

Halász Iván: Államfő, parlament, kormány. Lucidus Kiadó, Budapest, 2014.

Kukorelli István: Magyarországot saját alkotmánya nélkül kormányozni nem lehet. Méry-Ratio, 2014.

Kukorelli István: Kell-e nekünk népszavazás? Antológia Kiadó, Lakitelek, 2019. Retörki könyvek 41.

Kukorelli István: Hány éves az Alaptörvény? A régi-új kérdések az Alaptörvényben. Gondolat Kiadó, Budapest, 2017.

Nemzeti Alkotmányok az Európai Unióban. Wolters Kluwer, Budapest, 2016.

Pozsár-Szentmiklósy Zoltán: Alapjogok mérlegen. Az általános alapjogi tesztek dogmatikája. HVG-ORAC, Budapest, 2016.

Rixer Ádám: A vívmány-teszt. Dialóg-Campus, Budapest, 2018. https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/12462/web_PDF_A_vivmany_teszt.pdf;jsessionid=C8818BFFF27604ECD6691D975950F2E0?sequence=1

Smuk Péter: Magyar közjog és politika 1989-2011. Osiris, Budapest, 2011.

Sente Zoltán: Érvelés és értelmezés az alkotmányjogban. Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 2013.

The Law of Hungary – A First Commentary (eds. Csink L. – Schanda B. – Varga Zs. A.) Dublin, 2012, Clarus Press

Trócsányi László – Schanda Balázs: Bevezetés az Alkotmányjogba. HVG-ORAC, Budapest, 2021.

Trócsányi László: Az alkotmányozás dilemmái. Alkotmányos identitás és európai integráció. HVG-ORAC, Budapest, 2014

Sajó András-Uitz Renáta: A szabadság alkotmánya. Bevezetés a jogi alkotmányosságba. HVG-ORAC, Budapest, 2019.

Schanda Balázs: Magyarország keresztény kultúrájáról. 2018. https://plwp.eu/files/2018/PLWP_2018-08_Schanda.pdf

Sólyom László: Documenta I-III. Alkotmányjog. HVG-ORAC, Budapest, 2019.

Stumpf István: Erős állam – alkotmányos korlátok. Századvég, Budapest, 2014.

Szabó Máté: Az ombudsmani jogvédelem. Kairosz Kiadó, Budapest, 2010.

Szentgáli-Tóth Boldizsár: Hogyan tovább kétharmad? ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2019.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
- ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
- ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
- ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.

b) képességei

- ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.

- ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
 - ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.
 - ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
 - ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat.
- c) attitűdje
- ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
 - ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
 - ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- d) autonómiája és felelőssége
- ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
 - ☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
 - ☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

VADÁSZATI IGAZGATÁS AJ JON240319SZV					
HUNTING LAW AND RELATED STUDIES					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet/Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy (három órás egybefüggő vadászterületi gyakorlat, heti rendszerességű rövid írásbeli számonkérés)
Tantárgy előadója/i: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy elsajátításának célja, hogy a hallgatók a szakmai törzsanyagon túlmenően olyan elméleti és gyakorlati ismereteket szerezzenek, amelyek alkalmassá teszik őket a természetben való eligazodásra, ezáltal közelebb viszi őket az aktív természetvédelemhez.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A kurzus áttekinti a vadászati ökológia, a vadászati jog- és igazgatástörténet, a hatályos vadászati jogi és igazgatási szabályozás, valamint a löfegyverekre, balesetvédelemre és jogi szankciókra vonatkozó alapvető rendelkezések kérdéseit. A hallgatók megismerik az apróvad- és nagyvadfajok jellemzőit, a védett fajok ökológiai sajátosságait, a trófeabírálat, a kynológia és a vadegészségtan alapjait, továbbá betekintést kapnak a vadászati kultúra, a vadászahagyományok, a vadászetika és az összehasonlító vadászati jog főbb területeibe. A tárgy fejleszti a természetben való tájékozódáshoz, a vadászati és természetvédelmi kérdések felismeréséhez, valamint a jogi, ökológiai és etikai szempontok együttes értékeléséhez szükséges alapvető készségeket és kompetenciákat.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Az állami vadászvizsga tesztkérdései (tesztkönyv) - 1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról - 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet a fegyverekről és a lőszerekről					
Ajánlott irodalom:					
Faragó Sándor - Náhlik András: A vadállomány szabályozása. A fenntartható vadgazdálkodás populációökológiai alapjai (Budapest, 2007)					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
1. Vadászati ökológiai ismeretek 2. Vadászati jog- és igazgatástörténet 3. A vadászati jog és igazgatás hatályos szabályai 4. Apróvad ismeret 5. Nagyvad ismeret 6. Trófeabírálat					

7. Kynológia, vadegészségstan 8. Vadászati kultúra, összehasonlító vadászati jog 9. Védett fajok ökológiája 10. Lőfegyverekre vonatkozó jogi szabályozás 11. Balesetvédelem és megelőzés, jogi szankciók a vadászatban 12. Vadászhatományok, vadászetika
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása Ismeri a hazai (közte az agrárágazat, a szövetkezetek), az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybírói, bírósági döntéseket. Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is. Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. b) képességei Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is. Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez. Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. c) attitűdje Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. d) autonómiája és felelőssége Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A PROTESTÁNS POLITIKAI GONDOLKODÁS TÖRTÉNETE
AJ JON240414SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
History of protestant political thinking

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Szabó Zsolt	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Marco de Leeuw van Weenen, Dr. habil. Birkás Antal, Dr. habil. Szabó Zsolt					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy célja a modern alkotmány- és politikaelmélet kulcsfogalmai (szabadság, hatalommegosztás, demokrácia, alapjogok) keresztény/protestáns alapjainak azonosítása, rendszerezése. A reformáció nemcsak vallási, hanem államelméleti irányzat is egyben, mivel a protestáns gondolkodás meghatározó társadalmi és történeti folyamatokat indított el. Az Egyesült Államok, Hollandia és Anglia alkotmányos fejlődésén egyértelműen kimutatható a protestáns gondolkodás hatása, ami kitűnik az alkotmányos változásokat irányító alapító atyák írásaiból is. Ezek magukon viselik a protestáns teológiai tanítók hatását. A kurzus során az előadók elemzik a teológiai irodalom alpműveinek állam- és alkotmányelméleti összefüggéseit közvetlenül, valamint az erre vonatkozó szakirodalom által közvetett módon is. A kurzus feltárja a ma használt alkotmányjogi és politikai fogalmak keresztény gyökereit, a keresztény kormányzás elméleti kérdéseit és gyakorlati hatásait. Egyben új megvilágításba helyezi a mai kormányzási és alkotmányjogi kánon fogalmait, bemutatva azok keresztény/protestáns alapjait.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés
2. Szent Ágoston
3. Kálvin János
4. Luther Márton
5. Oliver Cromwell és az angol puritánok
6. Karl Ludwig von Haller, Groen van Prinsterer is
7. Abraham Kuyper
8. Herman Dooyeweerd
9. Emil Brunner, Karl Barth
10. Dietrich Bonhöffer
11. Magyar protestáns gondolkodók (Karácsony, Bibó)
12. Beszámoló

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Részvétel az előadásokon a TVSZ-ben meghatározott feltételek mellett, félévzáró írásbeli beszámolás, ami kiváltható beadandó dolgozat készítésével (ez utóbbi preferált).

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Szabó Zsolt (szerk.): Bevezetés a protestáns politika gondolkodása (megjelenés alatt)
Ajánlott irodalom:
Luther Márton: Von weltlicher Obrigkeit (1523) Kálvin János: Institutio [IV kötet, XX. fejezet] (1559) Kuyper, Abraham: "Antirevolutionaire Staatskunde" (2 kötet: 1916, 1917) H. R. Davis és R. C. Good (szerk): "Reinhold Niebuhr on Politics" (1960) Kuyper, Abraham: Our Program: A Christian Political Manifesto (Lexham Press, 2015) Dooyeweerd, Herman: The Struggle for a Christian Politics Dooyeweerd, Herman: Encyclopedia of the Science of Law Toqueville, Alexis de: Az amerikai demokrácia Szabó Zsolt: A reformátorok királytükre – alkotmány és kormányzás a protestáns gondolkodásban Acta Humana; 2018: 3 pp. 33-41. 9 p. (2018) Birkás Antal: Reformáció, államhatalom, politika (Luther kiadó, 2011)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alap jellemzőit. Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit. b) képességei Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. c) attitűdje Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Hajlandó nem jogi szempontrendszer bevonására, alkalmazására. d) autonómiája és felelőssége Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

AGRÁRJOGI JOGESETTAN
AJ JON240415SZV (N)

Case Studies in the Jurisdiction of Agricultural Law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Környezetvédelmi- és agrárjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Korom Ágoston	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek az agrárjog keretében oktatott több szabályozási terület, például ingatlanjog (földforgalmi kérdések), az agrártámogatások igénybevétele kapcsán, erdészettel-vadászattal kapcsolatos anyagi jogszabályokon kívül azok bíróság előtti képviseletére, valamint, hogy felkészüljenek a soron következő országos agrárjogi jogesetmegoldó versenyre.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

Az agrárjogi szabályok készség szintű elsajátítása, gyakorlati tapasztalatok szerzése perbeszédmondásban.

- Agrárjog fogalma
- Agrárjog legfontosabb szabályozási területei
- Mezőgazdasági földek specifikumai az ingatlanjogban
- Földforgalmi szabályozás
- Földvédelmi szabályozás
- Erdészet
- Agrártámogatások rendszere
- Vadászat szabályozása
- Jogeset megoldások
- Felkészülés az Agrárjogi jogeset megoldó versenyre
- Tárgyalási szituációk gyakorlása és
- Tárgyalás látogatások

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

az órákon való jelenlét, órai munka, beszámoló vagy beadandó, illetve versenyen való részvétel

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Tananyagként a korábbi évek bírósági döntései és a polgári eljárásjog, különösen annak közigazgatási perekre vonatkozó szabályai tudnak segítséget nyújtani.

Ajánlott irodalom:

- **Agrárjog:** Csák Csilla, Hornyák Zsófia, Kocsis Bianka Enikő, Olajos István, Kókai-Kunné Szabó Ágnes, Szilágyi János Ede, Miskolci Egyetemi Kiadó, 2017

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége A tantárgy sikeres elvégzését követően a hallgató: • készségszinten alkalmazza az agrárjogi szabályokat és jogintézményeket, • átfogó ismeretekkel rendelkezik az agrárjog fogalmáról és főbb szabályozási területeiről, • értelmezi és alkalmazza a mezőgazdasági földekre vonatkozó ingatlanjogi, földforgalmi és földvédelmi szabályokat, • eligazodik az erdészeti, vadászati és agrártámogatási jogi szabályozás rendszerében, • képes agrárjogi jogesetek elemzésére és gyakorlati megoldására, • fejlett jogi érvelési és perbeszédképességgel rendelkezik, • képes tárgyalási szituációkban megfelelő jogi kommunikáció alkalmazására, • gyakorlati tapasztalatot szerez a bírósági és tárgyalási eljárások megfigyelése során, • felkészültté válik agrárjogi jogesetmegoldó versenyeken való részvételre, • önállóan használja a releváns jogforrásokat és szakirodalmat az agrárjog területén.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

AZ EGÉSZSÉGHEZ VALÓ JOG AZ ALAPJOGOK RENDSZERÉBEN
AJ JON240416SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
The right to health in the system of fundamental rights

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlati	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Jankó-Badó Andrea	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: -	Meghirdetés féléve: I./II.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Jankó-Badó Andrea					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja az egészséghez való jog jellemzőinek, valamint az alapjogok rendszerében elfoglalt helyének, szerepének széleskörű bemutatása, a hallgatók elméleti tudásának bővítése az alapjogok területén.

A tantárgyprogram történeti áttekintést nyújt az első-, második- és harmadik generációs jogok kialakulásáról, továbbá nemzetközi kitekintést ad a szociális jogok alapjogi megítélését illetően. Elhelyezi az egészséghez való jogot a szociális jogok rendszerében, és rámutat arra, hogy miért speciális az egészséghez való jog megítélése más jogokhoz képest. Áttekinti azoknak a fontosabb nemzetközi dokumentumoknak a rendelkezéseit, amelyek az egészséghez való jog védelmét rögzítik. A tantárgy kifejezetten gyakorlatias jellegű. Egyrészt ismerteti az Alkotmánybíróság egészség védelmére vonatkozó rendelkezéseket értelmező gyakorlatát. Másrészt a joggyakorlatból származó példákon keresztül mutatja be az egészséghez való jogból következő intézményi garanciákat, valamint e jog más (alap)jogokkal való kapcsolatának fontosabb jellemzőit. Végezetül hazai és nemzetközi empirikus kutatások eredményeit is áttekinti annak vizsgálata érdekében, hogy vajon az egészséghez való jogból következő betegjogok – elméleti szintű megfogalmazásukon túl – a gyakorlatban mennyire érvényesülnek, különös tekintettel az egészségügyi önrendelkezéshez és a tájékoztatáshoz fűződő jogra. Ez utóbbi kutatásokkal összefüggésben a hallgatók megismerkedhetnek a betegjogok egy speciális területével: a szülészeti jogokkal is, amelyek gyakorlati érvényesülésének vizsgálata különösen fontos lehet a szülés eseményének szennitív jellegéből adódóan. A gyakorlatias példák és a vonatkozó kutatások áttekintése lehetőséget nyújt a hallgatók közötti eszmecsere, az aktív órai részvételre.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az egészséghez való jog helye az első-, második-, harmadik generációs jogok rendszerében.
2. Nemzetközi kitekintés: a szociális jogok alapjogi megítélése. Az egészséghez való jog mint szociális jog.
3. Az egészséghez való jogot rögzítő, fontosabb nemzetközi dokumentumok (Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, Európai Szociális Charta, Az Európai Unió Alapjogi Chartája).
4. Alapjog-e az egészséghez való jog? Az egészséghez való jog hazai szabályozásának alapjai.
5. Az egészséghez való jog az Alkotmányban és az Alaptörvényben.
6. Az egészséges környezethez való jog szabályozása az Alaptörvényben. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kapcsolódó joggyakorlata.
7. Az egészséghez való jog alkotmánybíróági értelmezése. Joggyakorlat, jogesetek.
8. Az egészséghez való jog intézményi garanciái. Joggyakorlat, jogesetek.
9. Az egészséghez való jog és más alapjogok összefüggései. Joggyakorlat, jogesetek.
10. Betegjogok hazai szabályozása. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény vonatkozó rendelkezései.
11. Betegjogok a gyakorlatban. A betegjogok érvényesülését vizsgáló hazai és nemzetközi kutatások.
12. Szülészeti jogok a betegjogok rendszerében és a szülészeti ellátás gyakorlatában.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Óralátogatás, kiselőadás megtartása. A kurzus aktív hallgatói részvételt kíván, és feltételezi az ajánlott irodalom tanulmányozását, kiselőadás megtartását, valamint az egyes témák közös megvitatását.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
CSINK Lóránt – T. KOVÁCS Júlia: Paradigmaváltás a környezet alapjogi jellegében? Jogelméleti Szemle. 2013/4. 1-20. DRINÓCZI Tímea: A szociális jogok: nemzetközi kitekintés, nemzeti gyakorlat és alapjogi jelleg. MTA Law Working Papers 2018/4. 2-28. HOMICSKÓ Árpád Olivér: A testi és lelki egészséghez való jog elemzése az Alaptörvény tükrében. In: Rixer Ádám (szerk.): Állam és közösség. Válogatott közjogi tanulmányok Magyarország Alaptörvénye tiszteletére. KGRE, Budapest, 2012, 241-245. JUHÁSZ Gábor: A gazdasági és szociális jogok védelme az Alkotmányban és az Alaptörvényben. Fundamentum. 2012/1. 35-45. SCHANDA Balázs – BALOGH Zsolt (szerk.): Alkotmányjog – Alapjogok. Pázmány Press, Budapest, 2012. 311-337.
Ajánlott irodalom:
CHEESMAN Samantha Joy: The right to health : the state's international obligations. In: MEZEI Péter (szerk.): Természeti és ipari katasztrófák. 2012. 74-82. FODOR László: Az Alaptörvény esete a szennyező hulladékokkal és az európai jog. Magyar Jog, 2012/11. sz., 641-652. JANKÓ-BADÓ Andrea: A születési jogokkal kapcsolatos jogtudat empirikus vizsgálata. Félautonóm társadalmi mezők a szülés körül. PhD értekezés. 2022. 30-63. http://real-phd.mtak.hu/1169/1/Janko-Bado_Andrea_dolgozatv.pdf KERESZTY Éva: Betegjogok a gyakorlatban – szakértői és oktatói tapasztalatok. In: BORZA Beáta (szerk.): „Beteg vagy egészségügy”. A betegjogok helyzete egy átalakuló helyzetben, avagy kinek fontos a beteg? Az alapvető jogok biztosának konferenciakiadványa, Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, Budapest, 2012. <i>Jogszabályok:</i> Alaptörvény Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény <i>Nemzetközi dokumentumok:</i> Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya Európai Szociális Charta Az Európai Unió Alapjogi Chartája
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
Tudás: a) Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit. b) Ismeri a hazai, az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybírói, bírósági döntéseket.

- c) Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
- d) Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.

Képességek:

- e) Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.
- f) Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- g) Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére.
- h) Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.

Attitűd:

- i) Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- j) Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- k) Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.

Autonómia és felelősség:

- l) Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A kurzus maximális létszáma 20 fő.

BEVEZETÉS A BORJOGBA AJ JON240417SZV (N)					
Introduction to wine law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Környezetvédelmi- és agrárjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Pókecz Kovács Attila	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 4.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Pókecz Kovács Attila, Dr. Fehér Lóránt, Kókai-Kunné Dr. Szabó Ágnes					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja a magyar borjogi szabályozás komplex, gyakorlatorientált bemutatása. A kurzus széleskörű történeti és összehasonlító jogi kitekintéssel mutatja be a magyar szabályozást, melynek szabályait az európai jog jelentős mértékben meghatározza. A tantárgy átfogó interdiszciplináris ismereteket kíván nyújtani a szőlőtelepítéstől a borkészítés és értékesítésig tartó szabályozási folyamatáról, melynek során a hallgatók a releváns bírói gyakorlatba is betekintést kapnak.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A kurzus során a hallgatók alapvető ismereteket szereznek az európai uniós szabályozás által determinált hatályos magyar borjogról, jogtörténeti és összehasonlító jogi kitekintéssel. A kurzus alapozó jellegének megfelelően a hallgatók képesek lesznek a borjogi alapproblémák megértésére és az megoldásukra. Tantárgyi program: 1. Általános tájékoztatás, a borjog jellegzetességei. A borjog általános története 2. A magyar borjog története 3. Összehasonlító borjog 1. (Óvilág) 4. Összehasonlító borjog 2. (Újvilág) 5. A borjogi szabályozás rendszere, az uniós és a hazai szabályozás 6. A szőlőtelepítéssel, műveléssel kapcsolatos agrárjogi szabályozás 7. Borászati termékek előállításának szabályai 8. A borászati termékek eredetmegjelöléseinek, földrajzi jelzéseinek uniós oltalma 9. Fogyasztóvédelem a borjogban 10.A borhamisítás elleni jogi védelem 11. A hatósági ellenőrzés szabályai 12. Értékelés, számonkérés					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Írásbeli beszámoló/ évközi fakultatív kiselőadás Írásbeli feleletválasztós teszt/ megajánlott jegy					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Prónay Bence: <i>Borjogi alapismeretek</i> , Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 2011.; Pókecz Kovács Attila: A magyar borjog története a közelmúltban (19-21. sz.), <i>JURA</i> 19:(1) pp. 173-187. (2013).					

Ajánlott irodalom: Szilágyi János Ede: Eredetvédelmi kérdések a borjogban. Miskolc, Novotni Kiadó, 2009.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: A tantárgyi program köréből (lásd fentiek).
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: Ismeri a hatályos borjog fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. b) képességei: Képes borjogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni. c) attitűdje: Nyitott az új a borjog területével kapcsolatos problémák befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. d) autonómiája és felelőssége: Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): 35 fő

CSALÁDI JOG A BÍRÓSÁGI GYAKORLATBAN
AJ JON240418SZV (N)

Family Law in Judicial Practice

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Fábián Ferenc	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Ha abból a biztos tényből indulunk ki, hogy a családjog kivétel nélkül mindenkit szükségképpen érint, akkor az általam ajánlott szemináriumhoz, vagy kurzushoz sokkal több ajánló nem is kell. Ha szeretne valaki joghallgatóként, vagy majdan végzett jogászként családjoggal foglalkozni közelebbről, akkor azért szerencsés betekinteni a jogszabály mögé, a bírósági tárgyalótermi gyakorlatba ezen órák segítségével. Ha pedig ilyen tervei nincsenek, egyszerűen azért, mert ez a jogterület áthatja az életünket. A jog számos tanult területével, lehet, hogy soha többet nem találkozunk, a családjogot azonban minimum a saját bőrünkön tapasztaljuk. A kurzus nem a családjog teljes spektrumának tankönyvi szintű ismertetése, hanem a legfontosabb területeinek, leggyakrabban előforduló vitás helyzeteknek élet közeli, jogeseteken keresztül megismertetése. Az előadó huszonöt éve családjogi bírónak dolgozik. Tapasztalatait a Budaörsi Járásbíróságon, a PKKB Családjogi csoportjában, a Fővárosi Törvényszék elsőfokú csoportjában szerezte. Jelenleg a Szigetszentmiklósi Járásbíróság bírója és elnöke. Részt vett családjogi szakjogász képzésen. Továbbá az Alternatív vitarendező (mediátor) szakjogász képzésen. Elkötelezett a mediáció mellett. Jelenleg Phd. képzés keretében a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható megelőző távoltagekutató kutatja. Így a kurzus hallgatói közvetlenül a tárgyalóteremből érkező eseteken keresztül kaphatnak betekintést a családjog leggyakrabban előforduló eseteibe, érintve a családon belüli erőszakot is, továbbá a mediáció hasznosságába, technikáiba.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A házasság intézménye. Létrejötté. A házasság megszűnése, felbontása. Házasodjunk? Családmodellek. A házassági bontóperek anyagi és eljárásjogi kérdései.
 2. A szülői felügyeleti jog rendezése- közös szülői felügyelet. A szülői felügyeleti jogok rendezése- a szülői felügyeleti jogok bíróság általi rendezése.
 3. A szülői felügyeleti jogok újra rendezése, hatáskörök. A gyermekelhelyezés.
 4. A kapcsolattartás szabályozása, hatáskörök.
 5. A kiskorú gyermekek tartása. Ezen perek bizonyítási nehézségei és érdekességei.
 6. A nagykorú gyermekek tartása. Az érdemtelenség, a továbbtanuló gyermek esete. Külön kitérve a külföldön tanuló gyermek, vagy a külföldön dolgozó szülő ide vonatkozó kérdéskörére.
 7. A családjog leggyakrabban előforduló külföldi vonatkozásai. A házasságkötés, a kapcsolattartás, a gyermek külföldre vitele, tartózkodási helyének kijelölése.
 8. Az élettársi jogviszony. Élettársak lakáshasználatának rendezése. Az élettársi vagyonjog.
 9. A házassági vagyonjog I. –a Ptk. vagyonjogi rendszere, közös vagyon, külön vagyon. A házassági vagyonjog II. A vagyon megosztása.
 10. A család intézménye, a hozzátartozók. A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható megelőző távoltagekutató. Családon belüli erőszak.
 11. A gondnokság alá helyezés anyagi joga, s gyakorlata a bíróságon.
 12. A családi jogállás. Apasági perek- illetve az új peren kívüli eljárás.
- A tematika nem feltétlenül követi az egyes órákon tárgyalt témaköröket, egy-egy alkalommal több téma is megtárgyalásra kerülhet.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

aktív órai jelenlét beadandó készítése kiselőadás tartása Rendszeres órai jelenlét (max. 3 hiányzás).
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: -- Fábíán Ferenc – Dr. Szűrösné dr. Takács Andrea: Előadás vázlatok a családjogköréből – Patrocínium Kiadó
Ajánlott irodalom: Az előadásokon elhangzó jogesetek és az új Ptk. kommentárjai. Szűrösné Takács Andrea: A sikertelenségre predesztinált mediációs eljárásokról-különböző szakterületek képviselőinek tapasztalatai fényében (Családi Jog 2023/1.) Nyolc éves lettem! – A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartás első nyolc éve 1. rész. (Családi Jog 2018/1. 18-23. old.) Nyolc éves lettem! – A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartás első nyolc éve 2. rész. (Családi Jog 2018/2. 13-19. old.) Az előadásokon elhangzó jogesetek és az új Ptk. kommentárjai.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait. b) képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, Képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzőési eszközök használatára. c) attitűdje Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére Nyitott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre. Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) autonómiája és felelőssége Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ÉLELMISZERBIZTONSÁG

AJ JON240419SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Food safety

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Móré Sándor	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve:	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható	8.	tavaszi	magyar	Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Az élelmiszerlánc-felügyelet rendszere, a növény- és talajvédelemre, az állategészségügyre és állatvédelemre, az élelmiszer- és takarmánybiztonságra vonatkozó jogi szabályozás alapjai. Az élelmiszerek előállításával, forgalmazásával, valamint a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos igazgatási feladatok. A szőlőtermeléssel és borgazdálkodással kapcsolatos sajátos szakigazgatási feladatok.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés. A tárgy tartalma, az oktatás és számonkérés módja. Az élelmiszerláncra vonatkozó szabályozás rendje.
2. Az élelmiszerlánc hatósági felügyelete.
3. Az ún. „nem kötelező előírások” és szakmai irányelvek az élelmiszerjogban.
4. A növény- és talajvédelemmel, különösen a parlagfű elleni védekezéssel kapcsolatos alapvető rendelkezések.
5. Az állattartással és az állatvédelemmel kapcsolatos alapvető rendelkezések.
6. Az élelmiszer- és takarmánybiztonsággal kapcsolatos alapvető rendelkezések.
7. Az élelmiszerlánc felügyelettel kapcsolatos sajátos hatósági eljárási szabályok.
8. Hatósági intézkedések és a jogkövetkezmények rendszere.
9. A szőlőtermeléssel és borgazdálkodással kapcsolatos sajátos szakigazgatási feladatok.
10. A pálinka előállítása és forgalomba hozatala.
11. Az ökológiai (bio) gazdálkodással kapcsolatos különös szabályok.
12. A genetikailag módosított (GMO) élelmiszerekkel kapcsolatos sajátos szakigazgatási feladatok. Összefoglalás.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

- aktív órai jelenlét,
- fakultatív házi feladat elkészítése.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Az előadások anyaga.

Az előadásokon megjelölt jogszabályok. Ezek a hatályos jog megismerésének meghatározó forrásai. Alapvető elvárás az alábbi jogszabályok részletekbe menő ismerete:

- 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről
- 1998. évi XXVII. törvény a géntechnológiai tevékenységről
- 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről
- 2003. évi LII. törvény a növényfajták állami elismeréséről, valamint a vetőmagvak és vegetatív szaporítóanyagok előállításáról és forgalmazásáról
- 2004. évi XVIII. törvény a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról
- 2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről
- 22/2012. (II.29.) Korm. rendelet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról
- 194/2008. (VII. 31.) Korm. rendelet az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről

Ajánlott irodalom:

- 2013. évi CXXII. törvény a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról
- 2008. évi LXXIII. törvény a pálinkáról, a törkölypálinkáról és a Pálinka Nemzeti Tanácsról
- 41/2010. (II. 16.) Korm. rendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról
- 40/2013. (II. 14.) Korm. rendelet az állatkísérletekről

- 220/2008. (VIII. 30.) Korm. rendelet az élelmiszerlánc területén kötelező előírások és ajánlott szakmai irányelvek gyűjteményei kiadásának rendjéről - 111/2003. (XI. 5.) FVM–GKM–ESZCSM–KvVM együttes rendelet a géntechnológiai módosításnak tekintendő, valamint annak nem minősülő eljárásokról és a géntechnológiai tevékenység ellenőrzésére jogosult hatóságokról - 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: 1. Az élelmiszerláncra vonatkozó szabályozás rendje. 2. Az élelmiszerlánc hatósági felügyelete. 3. Az ún. „nem kötelező előírások” és szakmai irányelvek az élelmiszerjogban. 4. A növény- és talajvédelemmel, különösen a parlagfű elleni védekezéssel kapcsolatos alapvető rendelkezések. 5. Az állattartással és az állatvédelemmel kapcsolatos alapvető rendelkezések. 6. Az élelmiszer - és takarmánybiztonsággal kapcsolatos alapvető rendelkezések. 7. Az élelmiszerlánc felügyelettel kapcsolatos sajátos hatósági eljárási szabályok. 8. Hatósági intézkedések és a jogkövetkezmények rendszere. 9. A szőlőtermeléssel és borgazdálkodással kapcsolatos sajátos szakigazgatási feladatok. 10. A pálinka előállítása és forgalomba hozatala. 11. Az ökológiai (bio) gazdálkodással kapcsolatos különös szabályok. 12. A genetikailag módosított (GMO) élelmiszerekkel kapcsolatos sajátos szakigazgatási feladatok.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása - Ismeri a hazai (közte az agrárágazat, a szövetkezetek), az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybírói, bírósági döntéseket. - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. - Ismeri a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának módszereit is. b) képességei - Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. - Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogászai módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére. - Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. - Felismeri a jogilag releváns információkat. - Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni. - Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére. c) attitűdje - Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. - Hajlandó nem jogi szempontrendszer bevonására, alkalmazására. - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. - Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel. d) autonómiája és felelőssége - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat. - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

KÁRFELELŐSSÉG AJ JON240420SZV (N)					
Tort Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga), Római jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A polgári jogi (szerződési és szerződésen kívüli) kárfelelősség alapintézményének megismerése, különös tekintettel a Ptk. vonatkozó rendelkezéseire.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A kárfelelősségi jog alapfogalmai, helye a magyar jogrendszerben, külföldi kitekintéssel. A kárfelelősségi jog alapelvei: megelőzés, kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettség, környezetvédelmi actio popularis, Az előző helyzet helyreállításnak elve és a pénzbeli térítés elsőbbsége az új magyar Ptk-ban. Az általános károkozási tilalom elve. A károsult fokozott oltalmának elve. A méltányosság elve. A kárfelelősségi jog fejlődésmenete és szabályozása (alaki forrásai) a magyar jogban A kárfelelősség –kártérítési felelősség feltételei - Jogellenes magatartás - Károkozás, a kár fajtái: vagyoni kár, nemvagyoni kár (v. személyiségsérelem), közvetlen, közvetett kár, érdeksérelem, felmerült kár, elmaradt jövedelem. Személyiségsérelem: az élet, a testi épség, az egészség és a szabadság sérelme. - Szubjektív felróhatóság (adott helyzetben általában elvárt magatartás) - Objektív felróhatóság (okozati összefüggés). Az okkiválasztás mércéi. A kárfelelősségi alakzatok - Az általános és a különleges felelősségi (alakzatok), szabályok. Általános károkozási tilalom. A Ptk kárfelelősségre vonatkozó közös szabályai. A különleges felelősség eseteiről: veszélyes üzemi felelősség, termékfelelősség, épületkárok, állattartói felelősség, gyártó felelőssége, orvosi, mérnöki és más szakmai felelősségi rendszerek. Közhatalom: bíróság, közigazgatás kárfelelőssége. Ügyészi felelősség. Közjegyzői felelősség. Végrehajtói kárfelelősség. Sportfelelősség. Vezető tisztségviselő felelőssége. Eltartó halálának okozása esetén közeli hozzátartozó járadékigénye. - A szerződési felelősség és a deliktualis felelősség. A szerződésszegés és esetei (szerződés nemteljesítése, hibás és késedelmes teljesítése. A visszerthes szerződések különleges, egyidejű viszonyossági hatályához (contractus bilateralis aequalis) fűződő felelősség: A szolgáltatások szembevethető aránytalansága, a jogszavatosság, a kellékszavatosság, a megváltozott körülmények iránti felelősség (clausula sic stantibus). A szerződés semmisségével, megtámadhatóságával kapcsolatos felelősség. A nemo turpitudines szabálya a semmisségi jogban. Felelősség a megtévesztésért és kényszerhatásért a szerződési felelősségi jogban. Késedelem, nemteljesítés, hibás teljesítés esetében a szerződési primáris kötelezettség és szekundáris, kárfelelősségi kötelezettség viszonya. Foglaló, jótállás. A szerződésben előre megszabott kár – az absztrakt és a konkrét kár fogalma és jogi jelentősége. A szerződés egyoldalú, másik fél magatartásával elő nem idézett felmondásért					

való felelősség és a pacta sunt servanda szabálya. A nemteljesítési kifogás (exceptio non adimpleti contractus). A jóhiszem jogi jelentősége a szerződési felelősségi jogban. Prekontraktuális felelősség (culpa in contrahendo, avagy felelősség a rosszhiszemű szerződéskötési tárgyalásért).

- c) A szerződési felelősség mértéke. Negatív és pozitív szerződési érdektérítés (Interesse). Felelősségkorlátozási klauzulák. Előreírási klauzula. A deliktális felelősség főbb jellemzői. A primáris és a szekundáris felelősség.
- d) Saját és mások magatartásáért való felelősség. Törvényi és szerződési felelősségtelepítés. A vétőképeség. Szülő, gyám felelőssége. Kiskorúak oktatási intézményének felelőssége. Egészségügyi intézmény felelőssége a gondozott felnőttkorú belátóképtelen személy által harmadik személynek okozott kárért. Vállalkozó (munkáltató) felelőssége az alkalmazott által harmadik személynek okozott kárért. Felelősségbiztosítás (kockázat- vagy- és személybiztosítás). A biztosítás alapintézményei: Biztosítási szerződés, biztosítási kockázat, biztosítási esemény, a biztosítási összeg. Kötelező biztosítás, önkéntes biztosítás. A biztosító általános üzletkötési feltételei, mint biztosítási szerződés alkotó része. Munkajogi felelősség (Ptk-Mt). A munkáltató felelőssége az alkalmazottnak, munkavállalónak okozott kárért. Alkalmazottnak vagy munkavállalónak a munkáltató iránti felelőssége. Jövedelempótló járadék.
- e) Kárfelelősség a többes károkozásnál. Osztott és egyetemleges felelősség. A visszkereseti jog az egyetemleges felelősségnél.
- f) A büntető és a polgári jogi felelősség elválása és kapcsolata (prejudícium és előkérdés)
- g) Megbízói felelősség, közreműködői felelősség
- h) Káronszerzés tilalma
- i) Bizonyítási teherviselés

5. A kárfelelősség mértékét meghatározó tényezők

- a) Az okozott kár valós mértéke
- b) Felelősség mértékét meghatározó egyéb tényezők: Okság, szubjektív felróhatóság. Felelősségkimentő és előreláthatósági klauzulák. Felelősségmegosztás a károsult-, vagy harmadik személy hozzájárulása esetében.
- c) Személyiségsérelem azaz nemvagyoni károkozás esetében: az általános és különleges személyiségi jogsértések típusától függő szankciók. Objektív: Abbaahagyás, eltiltás, a jogsérelemmel előállított dolgok megsemmisítésére való marasztalás. Szubjektív: a sértett javak jelentősége, szubjektív felróhatóság típusa, pl. szándékosság), sérelemdíj. A bagatell kérdés.

6. A kárfelelősséget kizáró (klasszikus) okok

- a) Erőhatalom (vis maior)
- b) Esemény (casus)
- c) Jogos védelem
- d) Szükséghelyzet
- e) Károsult bejegyezése
- f) Az ún. megengedett károkozás és az általános károkozási tilalom kérdése

7. A kártérítés módja

- Vagyoni kárnál:

- a) Pénzbeli kártérítés
- b) Természetbeni helyreállítás (in integrum restitutio), pl. kijavítás, dologcsere
- c) Egyidejű kártérítés
- d) Szukcesszív kártérítés (járadékszolgáltatásra való marasztalás esetében)

-nemvagyoni kárnál:

- a) a személyiség sérelem megállapítása
- b) sérelemdíj (pénzbeli elégtételnyújtás)
- c) helyreállítás (sajtósérelemnél, szerzői jogok megsértésénél, torzítás esetében)

- Az általános kártérítés, v. kárátalány

- A non cummul elve (a felelősségi jogcímek halmozásának kérdése)

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

(Meg kell jeleníteni a hallgatók számára a szorgalmi időszakban teljesítendő feladatokat, ha vannak ilyenek: pl. beadandó készítése, prezentáció, csoportmunka, illetve az alkalmazott oktatási módszereket.)*

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Újváriné Antal Edit, Felelősségtan, Patrocínium, Budapest, 2017.
Ajánlott irodalom:
Fuglinszky Ádám, Kártérítési jog, HVG/ORAC, Budapest, 2015; Szalma József, Szerződési és szerződésen kívüli felelősség az európai és magyar magánjogban, ELTE ÁJK, 2008; u.ő: Okozatosság és polgári jogi felelősség, Novotni Alapítvány a Magánjog Fejlesztéséért, Miskolc, 2000; uő: Sérelemdíj és a személyiségi jogok megsértésének magánjogi szankciói az európai és a magyar jogban, KRE ÁJK – Acta Caroliensia, Budapest, 2018. Jogforrás: Polgári Törvénykönyv, 6. könyv, szerződési és szerződésen kívüli felelősségre vonatkozó jogszabályok.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

**MÚLTFELTÁRÁS ÉS MÚLTFELDOLGOZÁS A JOGTUDOMÁNYBAN – „A NEMZET
TÖRTÉNELMI EMLÉKEZETE”
AJ JON240421SZV**

**TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
The Historical Remembrance of the Nation**

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: I./II.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar/ angol/ német/ ...	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Köbel Szilvia					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy elsődleges célja a nemzet történelmi emlékezete témakörének a jogtudomány szempontjai szerinti feldolgozása, fókuszálva az 1945-1990 közötti pártállami időszakra. A tantárgyprogram újszerű megközelítési módot alkalmaz. Egyfelől számít a különböző diszciplínák (pl. történettudomány, teológia) eredményeire, alapvetően azonban a téma jogtudományi vetületeit járja körül. A második világháború utáni időszak, az államszocializmus rendszere kevésbé ismert a mai fiatalok körében, ezért fontos megismertetni a múlt feltárásának és feldolgozásának módszereit, különösen igaz ez a diktatúrák működésének megismerésére. Ennek a folyamatnak jelentős eleme a levéltárakban található források kutatása és feldolgozása a jogtudomány számára. A levéltári iratok autentikus források, amelyekből közvetlenül lehet megismerni a jogi struktúrákat, a politikai intézményrendszer működési mechanizmusait, a rendszerváltás folyamatát. Ez feltétele a történelmi tanulságok kiegyensúlyozott levonásának, és megismerési forrásai a mai jogszabályok közelmúltbeli jogtörténeti előzményeinek. Mindez szorosan kapcsolódik a hatályos joganyaghoz (pl. alapjogok, adatvédelem, GDPR hatálybalépése, Alaptörvény U) cikke), és számos alkotmányos dilemmát felvet (pl. ügynök és/vagy áldozat védelme).

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A téma interdiszciplinaritása, helye a tudományok rendszerében. A jogtudomány szempontjai. Fogalmak – különös tekintettel a „nemzet” fogalmának mai alkotmányos értelmezésére. Az Alaptörvény U) cikkének értelmezése.
2. Alapjogi összefüggések – személyiségi jogok, diszkrimináció tilalma, adatvédelem, identitás (származás), nemzetbiztonság (állambiztonság), tényfeltárás, ügynök és/vagy áldozat jogvédelme.
3. Jogtörténet – velünk élő történelem, Zeitgeschichte. A jogtörténet és a történettudomány közös és eltérő elemzési módszere.
4. EU irányelvek, jogesetek. „Az európai totalitárius rendszerek által elkövetett bűncselekmények emlékezete.”
5. General Data Protection Regulation (Általános Adatvédelmi Rendelet, EU) – hatálybalépés 2018. május 25. „Törléshez való jog” – levéltárakban kezelt személyes adatok.
6. Magyarországi jogi szabályozás alapjai, joggyakorlat, jogesetek, alkotmányos dilemmák. I.
7. Magyarországi jogi szabályozás alapjai, joggyakorlat, jogesetek, alkotmányos dilemmák. II.
8. Rendszerváltás és a pártállami múlt iratai (1945-1989/90). Kenedi-bizottság jelentése. Információs kárpótlás, jogi dilemmák. Lusztráció, iratnyilvánosság, mágnesszalagok. Mai nemzetbiztonsági szempontok.
9. Múltfeltárás a posztoszocialista országokban. Vergangenheitsbewältigung – a német megoldás.
10. Egyházak és a múltfeltárás. Történeti, erkölcsi és teológiai kérdések.
11. Levéltári kutatások lehetőségei a jogtudomány számára. Történeti alkotmány, jogtörténet.
12. Fórum, látogatás az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Óralátogatás, kiselőadás megtartása. A kurzus aktív hallgatói részvételt kíván, és feltételezi az ajánlott irodalom tanulmányozását, kiselőadás megtartását, valamint az egyes témák közös megvitatását. Az ismeretek hatékony elsajátítása, továbbá mélyebb megértése érdekében olyan vendég előadókat is meghívunk a kurzusra, akik az egyes területeken tapasztalatokkal, tudományos felkészültséggel rendelkeznek. Így lehetőség lesz e rendkívül fontos téma sokoldalú áttekintésére, a különböző diszciplináris megközelítési módok megismerésére. Hangsúlyt fektetünk a német példa tanulmányozására. A kurzus során lehetőség lesz eredeti levéltári dokumentumok tanulmányozására, a forrásfeldolgozás módszereinek megismerésére. A tantárgyprogram keretében látogatást tervezünk az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárába, ahol a pártállami rendszer titkosszolgálati iratait őrzik.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- KUKORELLI István – TÓTH Károly: A rendszerváltozás államszerkezeti kompromisszumai. Antológia Kiadó, Lakitelek, 2016. https://library.hungaricana.hu/hu/view/RetorkiKonyvek_013/?pg=0&layout=s
- KUKORELLI István – TÓTH Károly: Az alapjogi jogalkotás az alkotmányos rendszerváltás éveiben. Antológia Kiadó, Lakitelek, 2018. https://library.hungaricana.hu/hu/view/RetorkiKonyvek_030/?pg=0&layout=s
- KÖBEL Szilvia: A politikai szabadságjogok korszakai Magyarországon 1945-től napjainkig. Budapest: Gondolat Kiadó, 2015. 302 p. (ISBN:9789636936471) pdf (Moodle)

Ajánlott irodalom:

- 34/1994. (VI. 24.) AB határozat – állampárti dokumentumok kutathatósága. (szerző: Köbel Szilvia) 307-333.
- 60/1994. (XII. 24.) AB határozat – átvilágítás (szerző: Könczöl Miklós) 355-368.
- 4/1993. (II. 12.) AB határozat – egyházi ingatlanok (szerző: Schweitzer Gábor) 221-239.
- 11/1991. (III. 5.) AB határozat – Zétényi-Takács-féle elvülési törvény (szerző: Jakab András) 187-201.
- 15/1991. (IV. 13.) AB határozat – személyi szám (szerző: Balogh Zsolt) 105-123.
- 37/1994. (VI. 24.) AB határozat – önkormányzati tulajdon (szerző: Hoffmann István) 335-353.
- In: Az alkotmánybírói gyakorlat. Az Alkotmánybíróság 100 elvi jelentőségű határozata 1990-2020. Első kötet. Szerk. Gárdos-Orosz Fruzsina – Zakariás Kinga. Budapest, 2021.
- A Szakértői Bizottság (Kenedi-bizottság) jelentése 2007-2008. Az állambiztonsági iratok átadása teljesítésének értékeléséről szóló 190/2007. (VII. 23.) számú kormányrendelet. <http://mek.oszk.hu/08400/08450/08450.pdf>
- HALMAI Gábor: Lustration and access to the files in Central Europe. In: Dvorakova Vladimira, Milardovic Anderko (szerk.) Lustration and consolidation of democracy and the rule of law in Central and Eastern Europe. 232 p. Konferencia helye, ideje: Zagreb, Horvátország, 2007.05.24 Zagreb: Political Science Research Centre, 2008. pp. 19-46. (Political Science Research Centre Forum; 5.) (ISBN:978-953-7022-18-1) http://syriaaccountability.org/wp-content/uploads/KAS_Lustration-and-Consolidation_2007_EN.pdf
- HALMAI Gábor: Mi fán terem az információs kárpótlás? FUNDAMENTUM 2005:(4) pp. 127-131. (2005) http://epa.oszk.hu/02300/02334/00021/pdf/EPA02334_Fundamentum_2005_04_127-131.pdf
- Daniela MÜNKEL (Hg.): Staatssicherheit. Ein Lesebuch zur DDR-Geheimpolitik. 204 Seiten. Berlin, BStU, 2015. ISBN 978-3-942130-95-0 https://www.bstu.bund.de/DE/Wissen/Publikationen/Publikationen/E_bstu_lesebuch.pdf?__blob=publicationFile
- Gesetz über die Unterlagen des Staatssicherheitsdienstes der ehemaligen Deutschen Demokratischen Republik (Stasi-Unterlagen-Gesetz – StUG). Der Bundesbeauftragte für die Unterlagen des Staatssicherheitsdienstes der ehemaligen Deutschen Demokratischen Republik. 52 Seiten. Berlin, BStU, 2018. https://www.bstu.bund.de/DE/Wissen/Publikationen/Publikationen/stug_deutsch.pdf?__blob=publicationFile
- JAKAB András, TAKÁCS Péter (szerk.): A magyar jogrendszer átalakulása, 1985/1990 - 2005: Jog, rendszerváltozás, EU-csatlakozás. 1187 p. Budapest: Gondolat; ELTE ÁJK, 2007. pp. 1726. (Bibliotheca iuridica : Acta congressuum; 15.) 1-2. kötet. (ISBN:963-463-878-3)
- KÖBEL Szilvia: Az emberi jogok védelmezőiből a „nép ellenségei”. A Magyar Közigazgatási Bíróság megszűntetése 1949-ben. Budapest, KRE/ÁJK, 2020.; pdf (Moodle)
- CSEH Gergő Bendegúz: A hitelesség, az adatvédelem és a nyilvánosság problémái a magyarországi állambiztonsági iratok kezelése során. Betekintő, 2016/3. http://www.betekinto.hu/2016_3_cseh
- KÖBEL Szilvia: Szólásszabadság – szólás utáni szabadság. Véleményszabadság a nyolcvanas évek végén, Magyarországon, I-II. rész. Betekintő, 1–2. sz. http://www.betekinto.hu/2013_1_kobel, http://www.betekinto.hu/2013_2_kobel
- KÖBEL Szilvia: Oszd meg és uralkodj! A pártállam és az egyházak. Budapest, Rejtjel Kiadó, 2005. 216 p. (ISBN:963 7255 10 9)
- MIRÁK Katalin (szerk.) Háló 2 – Egyházvezetők 1. Dokumentumok és tanulmányok a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság kapcsolatáról (1945–1990). Luther Kiadó, Budapest, 2014.

- MIRÁK Katalin (szerk.): Háló 3. - Egyházvezetők 2. Nagy Gyula, Harmati Béla. Dokumentumok és tanulmányok a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság kapcsolatáról – 1945–1990. Budapest, Luther Kiadó, 2020.
- KISS GY. Csaba: Harminc év után. Nap Kiadó Kft., Budapest, 2017. 270. pp.
- CSERÉNYI-ZSITNYÁNYI Ildikó: Aknamunka - Szabotázsperek a Rákosi- korszakban. Jaffa Kiadó, 2019. 232. pp.
- KRAHULCSÁN Zsolt: A Párt belügye. L'Harmattan Kiadó, 2014. 258. pp.
- PETRÁS Éva: Barankovics István és pártja az 1945-ös demokráciában és annak utóvédharcában. In Múltunk, 2016/1. http://www.multunk.hu/wp-content/uploads/2017/01/petrase_16_1.pdf
- OKVÁTH Imre: Egy hadmérnök életútja - Haris Béla 1901-1979. L'Harmattan Kiadó, 2016. 316. pp.
- BALOGH Margit: Mindszenty József I-II. MTA Bölcsészettudományi Kutatóközp., 2015. 1570. pp.
- GYARMATI György: Bibó István kortársi környezetben. Kronosz Kiadó, Pécs, 2021.
- GYARMATI György: A Rákosi-korszak. Rendszerváltó fordulatok évtizede Magyarországon, 1945-1956.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

-

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
 - ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
 - ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
 - ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
 - ☐ Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
- b) képességei
 - ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
 - ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
 - ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
 - ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
 - ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
 - ☐ Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
 - ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
 - ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.
 - ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
 - ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat.
- c) attitűdje
 - ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
 - ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
 - ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- d) autonómiája és felelőssége

☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfelkészítésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):
A kurzus maximális létszáma 20 fő.

*Magyarázatok

NEMZETKÖZI KERESKEDELMI VÁLASZTOTTBÍRÁSKODÁS AJ JON240423SZV (N)					
International Commercial Arbitration					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja, hogy a hallgatók betekintést tudjanak nyerni a kereskedelmi választottbíráskodás mint alternatív vitarendezési fórum alapvető elveibe, megismerkedjenek a hazai és a nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodás főbb szabályaival és a legfontosabb választottbíróági intézményekkel. Figyelemmel arra, hogy a választottbíráskodás vonatkozásában kiemelkedő jelentősége van az esetjognak is, ezért a foglalkozás során számos jogeset kerülne feldolgozásra és elemzésre jogösszehasonlító szempontok alkalmazásával.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A választottbíráskodás fogalma és jogi természete. 2. A kereskedelmi választottbíráskodás történetének főbb áttekintése. 3. Nemzetközi egyezmények és jogforrások a kereskedelmi választottbíráskodás vonatkozásában. 4. Magyar és nemzetközi kereskedelmi választottbíróági intézmények. 5. A választottbíróági eljárás főbb szabályai I.: a választottbíróági klauzula. 6. A választottbíróági eljárás főbb szabályai II.: a választottbíróági eljárás kezdeményezése. 7. A választottbíróági eljárás főbb szabályai III.: a választottbíró megválasztása és kizárása. 8. A választottbíróági eljárás főbb szabályai IV.: a választottbíróági eljárás lefolytatásának főbb szabályai. 9. Ítélet a választottbíróági eljárásban; A választottbíróági ítélet érvénytelenítése. A választottbíróági ítélet és a közrend fogalma. 10. Konzultáció.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
részvétel az órákon és prezentáció készítése					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
HORVÁTH É. — KÁLMÁN GY.: <i>A nemzetközi eljárások joga, különös tekintettel a választottbíráskodásra</i>. Budapest, 2003. A. REDFERN — M. HUNTER: <i>Law and Practice of International Commercial Arbitration</i>. London, 2004⁴ BOÓC Á.: <i>A nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodás. A választottbíró megválasztása és kizárása</i>. Budapest, 2009. KECSKÉS L. – LUKÁCS J. (szerk.): <i>Választottbírák könyve</i>. Budapest, 2012. T. VÁRADY — J.J. BARCELO III — A. T. VON MEHREN: <i>International Commercial Arbitration</i>. Minnesota, 1999. G. B. BORN: <i>International Commercial Arbitration</i>, Kluwer 2009.					

Boóc Ádám: A választottbíróvági ítéletek érvénytelenítése. Budapest, 2018. Boóc Ádám: Some Basic Questions of Hungarian Arbitration Law. Oradea, 2023. Boóc Ádám: <i>Felelősség és immunitás a választottbíráskodásban mint alternatív vitarendezési eljárásban</i>. Budapest, 2025.
Ajánlott irodalom:
az órán elhangzottak alapján
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A HALÁLBÜNTETÉS JOGELMÉLETI KÉRDÉSEI

AJ JON240518SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

The matter of capital punishment in the theory of law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy célja a halálbüntetésre vonatkozó történeti tendenciák, filozófiai kérdések és a kortárs kriminológiai és jogelméleti aspektusok megismertetése, szigorúan leíró, a két oldal álláspontját objektíven bemutató formában.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A halálbüntetés története az ókorban és a középkorban
2. A halálbüntetés újkori jellegváltozása. A halálbüntetés a XX. században
3. A halálbüntetés magyarországi eltörlésének két lépcsője: Az 1989. évi XVI. tv. és a 23/1990. (X. 31.) AB határozat
4. Ókori gondolkodók a halálbüntetésről
5. A halálbüntetés témája a középkori gondolkodásban
6. Modern gondolkodók a halálbüntetésről. A halálbüntetés a magyar közgondolkodásban a XIX. és a XX. században
7. A halálbüntetésre vonatkozó mai nemzetközi egyezmények szabályozása és azok kihatása a Magyar Köztársaságra
8. Az elrettentő hatás kérdése
9. A halálbüntetéssel kapcsolatos vita a nemzetközi és a magyar jogi irodalomban
10. A halálbüntetés végrehajtásának történelmi módok
11. A halálbüntetés végrehajtásának modern módok és a humanitás/antihumanitás kérdése
12. A halálbüntetés jelenlegi állapota a Föld országában

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

zárthelyi dolgozat megírása

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Tóth J. Zoltán: Halálbüntetés pró és kontra. Második, aktualizált kiadás. HVG-ORAC, Budapest, 2019, 282 o. (ISBN 978-963-258-446-1)

Ajánlott irodalom:

Cesare Beccaria: Büntett és büntetés (Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967)
Dülmen, Richard van: A rettenet színháza. Ítélezési gyakorlat és büntetőrítuálék a kora újkorban. Századvég Kiadó – Hajnal István Kör, Budapest, 1990
Firon András: Káinbéllyeg. Nyugdíjazzuk-e végleg a hóhért? Panoráma Kiadó, Budapest, 1991
Horváth Tibor: A büntetési elméletek fejlődésének vázlata. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1981
Horváth Tibor (szerk.): A halálbüntetés megszüntetése Magyarországon. Dokumentumgyűjtemény. Halálbüntetést Ellenzők Ligája, Miskolc, 1991

Szemere Bertalan: A büntetésről s különösebben a halálbüntetésről. Halálbüntetést Ellenzők Ligája, 1990 Zoltan J. Toth: Changing Attitudes Towards the Death Penalty: Hungary's Renewed Support for Capital Punishment. (ISBN 978-3-030-47556-7; e-book: ISBN 978-3-030-47557-4; DOI 10.1007/978-3-030-47557-4). Palgrave Macmillan, Cham, Switzerland, 2020 237. Tóth J. Zoltán: Emberölések Magyarországon – A halálbüntetés elrettentő hatása tételének vizsgálata a hazai emberölési statisztika tükrében (1975–2022). In: Czine Ágnes: Studia in honorem Andrea Domokos. 2. kiadás. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara, Budapest, 2024 (ISSN 1789-0896 ISBN 978-615-6637-39-0), 395-406. o.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása – Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -

AZ ÖRÖKLÉS GYAKORLATI KÉRDÉSEI, A HAGYATÉKI ELJÁRÁS
AJ JON240521SZV (N)

Practical aspects of heritage, the inheritance process

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 5.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Fábián Ferenc	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Az öröklési jog tételes szabályainak ismeretére alapozottan az egyes jogintézmények tényleges működésének ismertetése, az öröklési jog „diszpozitivitásából” fakadó sajátos jogesetek kapcsán a közjegyzői tevékenység és bírói gyakorlat áttekintése.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Ipso iure öröklés, az öröklési jogviszony
2. Az öröklésből való kiesés alapkérdései.
3. Érdemtelenség, lemondás az öröklésről
4. A törvényes öröklés általános rendje
5. Leszármazók és felmenők öröklése, a parentéláris rendszer
6. A túlélő házastárs öröklése
7. Ági öröklés, ági vagyon.
8. A végintézkedések fajtái
9. A végrendeleti és a törvényes öröklés együttes érvényesülése.
10. A kötelesrészrel kapcsolatos kérdések.
11. Az öröklés joghatásai
12. A hagyatéki eljárás alapjai

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Javasolt irodalom folyamatos feldolgozása, a kurzus keretében hivatkozott bírósági határozatok.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

A kurzus keretében hivatkozott bírósági határozatok.

Ajánlott irodalom:

- Fábián Ferenc: Öröklési jog, Patrocínium 2014.
- Vékás Lajos: Öröklési jog, Eötvös Kiadó, 2014.
- Anka Tibor: Öröklési jog – hagyatéki eljárás, Orac, 2023

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudásab) képességeic) attitűdjed) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETISÉGEKKEL KAPCSOLATOS IGAZGATÁS HATÁRON INNEN ÉS TÚL
AJ JON240523SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Administration of the national minorities and of the Hungarians living abroad

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Móré Sándor	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Móré Sándor					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja egyrészt egy átfogó intézményi keret bemutatása azon főbb struktúrák tekintetében, amelyek biztosítják a hazai nemzetiségek számára az identitásuk megőrzését, megélését és továbbfejlesztését. Másrészt arra tesz kísérletet, hogy bemutassa a magyar nemzetépítés hangsúlyváltozásait, a határon túli magyarsággal kapcsolatos állami törekvések legfontosabb alapelveit, illetve a nemzetpolitikai támogatási rendszer fejlődését, valamint az igénybe vehető támogatások és kedvezmények rendszerét. Mindehhez elsősorban a történeti és jogösszehasonlítás módszerét alkalmazzuk.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Tájékoztató. A nemzetiség fogalmának fontosabb univerzális és európai vonatkozásai.
2. A nemzetiségvédelem szintjei az európai országokban.
3. Fontosabb külső-belső hatások és mérföldkövek a hazai nemzetiségi szabályozás történetében.
4. A nemzetiség, a nemzetiséghez tartozó egyén fogalma Magyarországon.
5. A nemzetiségek ügyeit szolgáló képviseleti, igazgatási és jogvédelmi szervek bemutatása.
6. A nemzetiségek parlamenti képviseletének kérdései. A nemzetiségi szószólói intézmény jogi kerete és működése
7. A nemzetiségi önkormányzatok fogalma, feladat- és hatáskörei.
8. A nemzetiségi önkormányzatok és egyes állami szervek kapcsolata. Finanszírozási és működési kérdések.
9. A határon túli magyarsággal kapcsolatos állami törekvések legfontosabb alapelvei. A magyar állam felelősségének főbb indokai.
10. A szomszédos államokban élő magyarok által igénybe vehető kedvezmények és támogatások.
11. A határon túli magyarok helyzete a szomszédos államok képviseleti, igazgatási és jogvédelmi rendszerében.
12. A határon túli nemzettestekkel kapcsolatos igazgatási tevékenységek a szomszédos államokban. Összefoglalás.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

- aktív órai jelenlét,
- fakultatív házi feladat elkészítése.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Móré Sándor: *Nemzetiségek a mai Magyarországon – politikai képviseletük, érdekképviseletük és jogvédelmük.* Budapest, Gondolat Kiadó, 2020, 299.
- Kovács Viktória – Móré Sándor: *A határon túli magyar közösségekkel kapcsolatos igazgatási tevékenységek természetrajza.* Glossa Iuridica 2020/1-2, 239-267.
- Az előadásokon megjelölt jogszabályok. Ezek a hatályos jog megismerésének meghatározó forrásai. Alapvető elvárás a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény, illetve a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény részletekbe menő ismerete.
- Az előadások anyaga

Ajánlott irodalom:

- 18/2003. (XII. 10.) NKÖM rendelet a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá tartozó személyeket megillető kulturális kedvezményekről
- 2010. évi CLXXXII. törvény a Bethlen Gábor Alapról
- 367/2010. (XII. 30.) Korm. rendelet a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény végrehajtásáról

- 1993. évi LV. törvény a magyar állampolgárságról
- 125/1993. (IX. 22.) Korm. rendelet a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény végrehajtásáról
- 318/2001. (XII. 29.) Korm. rendelet a magyar igazolvány és a magyar hozzátartozói igazolvány kiadásával kapcsolatos eljárásról
- 2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről
- 319/2001. (XII. 29.) Korm. rendelet a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá tartozó személyek diákkedvezményeiről
- 18/2003. (XII. 10.) NKÖM rendelet a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá tartozó személyeket megillető kulturális kedvezményekről
- 206/2003. (XII. 10.) Korm. rendelet a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény pedagógusokat és oktatókat érintő rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 7/2004. (II. 26.) NKÖM rendelet a Határon Túli Magyar Irodalmi Ösztöndíjakról
- 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet az idegennyelv-tudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgáztatásról és a külföldön kiállított, idegennyelv-tudást igazoló nyelvvizsga-bizonyítványok Magyarországon történő honosításáról
- 59/2007. (XII. 29.) EüM rendelet a határon túli magyarok magyarországi egészségügyi ellátásának támogatásáról

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. A nemzetiség fogalmának fontosabb univerzális és európai vonatkozásai.
2. A nemzetiségvédelem szintjei az európai országokban.
3. Fontosabb külső-belső hatások és mérföldkövek a hazai nemzetiségi szabályozás történetében.
4. A nemzetiség, a nemzetiséghez tartozó egyén fogalma Magyarországon.
5. A nemzetiségek ügyeit szolgáló képviseleti, igazgatási és jogvédelmi szervek bemutatása.
6. A nemzetiségek parlamenti képviseletének kérdései.
7. A nemzetiségi szószólói intézmény jogi kerete és működése
8. A nemzetiségi önkormányzatok fogalma, feladat- és hatáskörei.
9. A nemzetiségi önkormányzatok és egyes állami szervek kapcsolata. Finanszírozási és működési kérdések.
10. A határon túli magyarsággal kapcsolatos állami törekvések legfontosabb alapelvei.
11. A magyar állam felelősségének főbb indokai.
12. A szomszédos államokban élő magyarok által igénybe vehető kedvezmények és támogatások.
13. A határon túli magyarok helyzete a szomszédos államok képviseleti, igazgatási és jogvédelmi rendszerében.
14. A határon túli nemzettestekkel kapcsolatos igazgatási tevékenységek a szomszédos államokban.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri a hazai, az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybírói és bírósági döntéseket.
 - Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
 - Történeti összefüggéseiben is ismeri az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalomkorlátozás elméleti és gyakorlati jelentőségét.
 - Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai és jogi folyamatok alapjellemzőit.
- b) képességei
 - Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására és kritikus gondolkodásra.
 - Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagán kívül is.
 - Képes a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására és alternatívák mérlegelésére.
 - Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.
 - Képes a joggal és társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták értelmezésére és önálló vélemény kialakítására.
- c) attitűdje
 - Érzékeny a szakmai és társadalmi problémákra.
 - Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására és alkalmazására.
 - Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre.
 - Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
 - Tiszteli a humanizmus, az emberi jogok, a demokrácia és a jogállam értékeit.
- d) autonómiája és felelőssége
 - Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit és a közös munkából származó felelősséget.- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, és hajlandó személyes felelősségvállalásra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

SZABÁLYSÉRTÉSI JOG					
AJ JON240524SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Administrative Penal Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet, Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Móré Sándor	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: -	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Móré Sándor		Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli			
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Célunk, hogy a hallgatók olyan elméleti felkészültséget és tételes jogi ismereteket szerezzenek, melyeknek birtokában – kiegészítve ezeket a gyakorlati tapasztalatokkal – alkalmassá válnak speciális jogalkalmazói feladatok ellátására, a törvényesség érvényre juttatására, valamint az időközben módosuló szabálysértéssel kapcsolatos jogszabályok megfelelő értelmezésére és alkalmazására.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés. A tárgy tartalma, az oktatás és számonkérés módja. A szabálysértés intézményének kialakulása. 2. A szabálysértésekre vonatkozó általános szabályok. 3. A szabálysértési jog szankciórendszere: büntetések 4. A szabálysértési jog szankciórendszere: intézkedések 5. A szabálysértés miatt eljáró hatóságok. Kizárás. 6. A szabálysértési eljárásban résztvevő személyek. 7. A bizonyítás általános szabályai. 8. Kényszerintézkedések. Általános eljárási szabályok. 9. A szabálysértési hatóság határozatai. Helyszini eljárás. 10. Jogorvoslatok a szabálysértési eljárásban. 11. A végrehajtás szabályai. A szabálysértési nyilvántartási rendszer. 12. Összefoglalás. Egyes szabálysértések bemutatása					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
- aktív órai jelenlét, - fakultatív házi feladat elkészítése.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Az előadások. - Az előadásokon megjelölt jogszabályok. Ezek a hatályos jog megismerésének meghatározó forrásai. Alapvető elvárás a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény részletekbe menő ismerete. - Móré Sándor: Szabálysértési jog, Patrocinium, Budapest, 2024.					
Ajánlott irodalom:					
- Árva Zsuzsanna: A szabálysértési jog alapjai. In: Balázs István (szerk.): Közigazgatási eljárások. DE ÁJK, 2023, 182-198. - Árva Zsuzsanna: Közigazgatási szankcionálás veszélyhelyzetben. In: Szikora Veronika – Árva Zsuzsanna (szerk.): A jogérvényesítés és a jogvédelem új útjai. DE ÁJK, 2021, 9-28. - Bisztriczki László – Kántás Péter: A szabálysértési törvény magyarázata. Budapest, Hvg-Orac, 2017. - Cserép Attila – Fábián Adrián – Rózsás Eszter: Nagykommentár a szabálysértési törvényhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2018. - Hollán Miklós: Bizonyítás a szabálysértési eljárásban. In: Hollán Miklós – Nagy Judit (szerk.): A szabálysértési jog tankönyve. Budapest, Dialog Campus, Wolters Kluwer, 2019, 181-205. - Király Eszter: Szabálysértési jog. In: Király Eszter – Koósné Mohácsi Barbara: Büntetés-végrehajtási és szabálysértési jog. Budapest, Novissima Kiadó, 2014, 215-316.					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1. A szabálysértés fogalma és a szabálysértésért való felelősség. 2. A szabálysértés büntethetőségének elévülése (relatív és abszolút elévülés). 3. A szabálysértési törvény büntetési rendszere. Büntetéskiszabási szempontok. 4. Mentésülés a hátrányos jogkövetkezmények alól. A fiatalokakra vonatkozó különleges rendelkezések. 5. A szabálysértés miatt eljáró hatóságok. 6. A bíróság, mint szabálysértési ügyekben eljáró szerv. 7. A szabálysértési eljárás alapelvei. 8. A szabálysértési eljárásban részt vevő személyek. 9. A szabálysértési eljárás megindulása, felfüggesztése és megszüntetése. 10. A tényállás tisztázása, a bizonyítás eszközei és a bizonyítási cselekmények. 11. Kényszerintézkedések a szabálysértési eljárásban. 12. A szabálysértési hatóság határozatai. 13. Jogorvoslat a szabálysértési hatóság határozatával szemben. 14. Helyszíni eljárás. A helyszíni bírság kiszabására jogosultak által történő bíróság elé állítás. 15. Általános szabályok a bíróság előtti eljárásban. Intézkedések a kifogás alapján és a kifogás elintézésének szabályai. 16. Az ügyész részvétele a szabálysértési eljárásban. 17. Eljárás az Alkotmánybíróság szabálysértési ügyet vagy szabálysértési ügyben alkalmazott jogszabályt érintő határozata alapján. 18. A szabálysértési határozatok végrehajtása.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása - Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket és a jogértelmezési módszereket. - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, valamint a szakjogi terminológiákat. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. - Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának és az érvek rendezésének gyakorlatát. - Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. b) képességei - Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. - Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett. - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására és alternatívák mérlegelésére. - Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására. - Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára. - Felismeri a jogilag releváns információkat. c) attitűdje - Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia és jogállam értékeit. - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. - Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett. - Érzékeny a szakmai és társadalmi problémákra. - Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket. - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) autonómiája és felelőssége - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. - Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért. - Reflektív módon viszonyul saját munkájához és annak következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat. - Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra. - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit és a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

SZEMÉLYISÉGI JOGOK ÉS A CSALÁDJOG AJ JON240525SZV (N)					
Personal Rights and Family Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Fábián Ferenc	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja az, hogy a személyiségi jogok, valamint családjog alapvető dogmatikai, elméleti vonatkozásainak ismertetése alapján a két diszciplína egymáshoz való kapcsolódását, összefüggéseit tárgyalja. Az összefüggések tárgyalásának alapját a korábbi Csjt. alapján kialakult bírói és alkotmánybírói gyakorlat, valamint az új Ptk. Családjogi Könyvének rendelkezései képezik					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A személyiségi jogokról általában, kialakulásuk, fejlődésük tendenciái 2. A családi viszonyok szabályozása, jogi rendje, a család az Alkotmányban 3. A házasság és a család viszonyai, mint alapjogok. 4. A gyermek joga vérségi származásának kiderítéséhez. 5. A gyermektartáshoz való joga - a tartásra kötelezett személyiségi jogai. 6. Házasságon kívül született gyermek jogállása ("történeti örökség"). 7. Származásmegállapítási perek - az érdekeltek személyiségi jogai. 8. Házasságkötéshez való jog - fegyveres testületek szabályzatai. 9. Élettársi viszony - a diszkrimináció tilalma. 10. A névviselés szabályai és a személyiségi jogok. 11. Személyiségi jogok - sajtó - helyreigazítás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Sólyom László: A személyiségi jogok elmélete, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1983. - Dr. Kőrös András: Az új Ptk. magyarázata III./VI., HVG-Orac Kiadó Kft., Budapest, 2014. (Negyedik Könyv)					
Ajánlott irodalom:					
-					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása					
b) képességei					

c) attitűdje
d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

SZERZŐDÉSSZEGÉS A JOGGYAKORLATBAN
AJ JON240526SZV (N)

Breach of Contract im judicial praxis

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Nochta Tibor	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 5.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Nochta Tibor					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szerződési jog egyik legjelentősebb intézménye a szerződésszegés. Lényegének és dogmatikájának megértése elengedhetetlen a jogászképzésben figyelemmel arra, hogy a joggyakorlatban a szerződésszegési esetek a leggyakrabban fordulnak elő. A kurzus célja a hallgatók gyakorlati érzékének erősítése, a vitakészség, problémamegoldó képesség kialakítása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)képességek és (rész)kompetenciák:

- 1.A kurzus keretében gyakorlati esetek feldolgozása segítségével bemutatásra és elmélyítésre kerül a szerződésszegés intézménye.
- 2.A szerződésszegési tényállások áttekintése.
3. A késedelem.
4. A hibás teljesítés.
5. A teljesítés megtagadása és lehetetlenülése.
6. Jognyilatkozat tételének elmulasztása.
7. Együttműködési és tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, mint szerződésszegés.
- 8.Áttekintést nyújt a kurzus azokról az objektív és szubjektív jogkövetkezményekről, amelyeket a jogosultak igényelhetnek és azok egymástól való elhatárolásának nehézségeit is bemutatja.
- 9.A legfontosabb célja a tárgynak, hogy elsajátítható legyen a hallgatók számára, hogy adott szerződésszegés bekövetkezése esetén milyen igényt lehet érvényesíteni és az igényérvényesítésnek milyen eljárási jogi és anyagi jogi lépései vanna.
10. Olyan joggyakorlati kérdésekre is kitérünk a képzés során, mint a kontraktuális kárfelelősség, a személyhez fűződő és személyiségi jogok megsértése szerződésszegéssel, a fogyasztói szerződések megszegése.
11. A kurzus keretében nemcsak az állami bírósági, de a választottbírói gyakorlatból vett döntések is feldolgozásra kerülnek.
12. A mesterséges intelligencia teremtette helyzetkép a szerződésszegések tekintetében.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Rendszeres írásbeli feladatok (jogsetfeldolgozás, bírósági döntések bemutatása, értékelése, perszimuláció)

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Nochta-Benke-Szabó-Bérczesi-Kovács: Kötelmi jog I., Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2018.

Ajánlott irodalom:

Ptk.Kommentárok, Elvi Döntések, Kúriai Elvi Határozatok, Döntvénytár., Leszkoven László: Szerződésszegés HVG ORAC Kiadó 2024,

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1.A szerződésszegés intézményének helye a szerződések létszakaszaiban 2. összefüggése az érvénytelenséggel, 3. a szerződés megszűnésével. 4.A szerződésszegés objektív és szubjektív jogkövetkezményei. 5.Mit jelent a szerződésszegés az egyes szerződésekben.? 6.Adásvételi szerződésnél előforduló tipikus szerződésszegések. 7.A 8.vállalkozási szerződések megszegésének típus esetei., 9.A bérleti szerződés megszegésének leggyakoribb esetei. 10.A megbízási szerződés megszegése. 11. A kölcsönszerződés megszegése. 12. Szerződésszegés ingyenes szerződéseknél.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) A szerződési jog alapintézményei egymással való összefüggéseiben való tudása b) A logikus jogász gondolkodás kialakításának képességei c) A helyes tényállásmegállapítás és a levonható jogi következtetés attitűdje d) Az önálló problémamegoldás képességének kialakítása a döntéssel együtt járó felelősség felmérése, a szankció hatékonysága.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): max. 30 fő mindkét tagozaton

**A KORMÁNYZAT ÉS CIVIL TÁRSADALOM KAPCSOLATÁNAK JOGI
SZABÁLYOZÁSA
AJ JON240616SZV**

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Legal Regulation of the Relationship Between the Government and Civil Society

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet- Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Rixer Ádám					Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A társadalmi lét különböző szféráinak készség szintű ismerete mind a gyakorlati jogalkotói, mind pedig a jogalkalmazói munka során egyfajta elemi előfeltétel. A tantárgy keretében ennek megfelelően nem csupán a jogrendszer vizsgált területre (civil társadalom, civil szervezetek) vonatkozó hatályos szabályai (és annak állammal, azon belül is leginkább a közigazgatással fennálló kapcsolatát leíró tételes jogi rendelkezések), hanem a jobb megértést szolgálatában a társtudományok (politikatudomány, szociológia stb.) eredményei is felvázolásra kerülnek.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:

- 1) Bevezetés. A tantárgy elsajátításának célja. A követelmények ismertetése.
- 2) A civil társadalom fogalma. A fogalom fejlődésének történeti vázlata.
- 3) Civil szervezetek típusai. Újdonságok. A civilség európai dimenziói.
- 4) Civil szervezetek létrehozása.
- 5) A vallási szervezetek kapcsolata az állami szervekkel.
- 6) Civil szervezetek nyilvántartása.
- 7) A konzultáció régi-új intézményei. A civil szervezetek helye a jogalkotás folyamatában.
- 8) Érdekérvényesítés, lobbytevékenység.
- 9) A korrupció jelensége és annak főbb magyarországi mutatószámai. A korrupcióhoz kapcsolódó civil és állami kontroll.
- 10) „Civil normatan” avagy a civilekre vonatkozó joganyag sajátosságai.
- 11) Civil pénzügyek.
- 12) Civil szervezetek a közfeladat-ellátásban.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Aktív órai jelenlét, 2 kiselőadás, beadandó, csoportmunka.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Rixer Ádám: Újabb fejlemények a magyar konzultatív szervek és mechanizmusok körében. *GLOSSA IURIDICA*, 2024, 11 (1-2), 395-416.

Rixer Ádám: Kormányzati konzultatív szervek és mechanizmusok Magyarországon, különös tekintettel a külső konzultatív szervekre. *GLOSSA IURIDICA*, 2023, 10 (4), 161-210.

Rixer Ádám: Az előválasztás jogi evolúciója Magyarországon. *MTA LAW WORKING PAPERS*, 2021, 8 (14), 1-17.

Rixer Ádám: Az új vallási közösségek létrejöttének magyarországi okai a XXI. század elején. *VALLÁSTUDOMÁNYI SZEMLE*, 2021, 17 (1), 30-67.

Rixer Ádám: A közigazgatás új iránya: a személyesség. *GLOSSA IURIDICA*, 2019, 6 (1-2), 243-274.

Rixer Ádám: A civil társadalom helyzete Magyarországon, különös tekintettel a populizmus térnyerésére. *GLOSSA IURIDICA*, 2019, 6 (3-4), 43-72.

Rixer Ádám: A civilség általános és jogi jelentése Magyarországon, különös tekintettel az államszocializmus időszakára. In: Patyi András - Lapsánszky András (szerk.): *Rendszerváltás, demokrácia és államreform az elmúlt 25 évben. Ünnepi kötet Verebélyi Imre 70. születésnapja tiszteletére*. Budapest, Wolters Kluwer, 2014, 457-466.

Ajánlott irodalom:	
Rixer, Ádám: The concept of populism and its meanings in Hungary. <i>CENTRAL EUROPEAN PAPERS</i> , 2020, 8 (2), 9-28. Rixer, Ádám: Civil Society in Hungary. A Legal Perspective. Passau, Schenk Verlag, 2015, 238 p. ISBN: 9783944850443 Rixer, Ádám: General and Legal Meaning of Civil Society in Hungary from the Beginning till 1989. <i>JOURNAL ON EUROPEAN HISTORY OF LAW</i> , 2015, 6 (2), 38-47. Rixer, Ádám: Roma Civil Society in Hungary. <i>DE IURISPRUDENTIA ET IURE PUBLICO: JOG- ÉS POLITIKATUDOMÁNYI FOLYÓIRAT</i> , 2013, 7 (1), 142-170.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	- Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. - Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
b) képességei	- Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. - Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára. - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére. - Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. - Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére. - Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. - Felismeri a jogilag releváns információkat.
c) attitűdje	- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. - Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére. - Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. - Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. - Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
d) autonómiája és felelőssége	- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -	

*Magyarázatok

A SZEMÉLYI ÁLLAPOT JOGA AJ JON240617SZV (N)					
Law of the personal status in civil law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 6.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Fábián Ferenc	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus a Polgári Törvénykönyv Második és Harmadik Könyveinek anyagát, az ember jogalanyiságának és a jogi személyre vonatkozó szabályok kérdéseit tárgyalja. A természetes személy (ember) vonatkozásában hangsúlyosan tárgyalja a jogképesség kezdetének és végének kérdéseit, és részletesen foglalkozik a cselekvőképesség korlátozásának problematikájával. A jogi személyeket illetően érintőlegesen ismerteti a vonatkozó elméleti álláspontokat, és bemutatja a gazdasági társaságok mellett a jogi személyek egyes, a Ptk.-ban nem szabályozott formáit is. A jogalanyok két formáját mintegy összekapcsoló intézményként mutatja be a személyhez fűződő jogok kérdéskörét.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Jogalanyiség, jogképesség cselekvőképesség 2. Az ember jogképességének kezdete és vége 3. A holtnak nyilvánítási eljárás 4. A cselekvőképesség korlátozásának feltételei, a támogatott döntéshozatal 5. A gondnok jogállása 6. A jogi személyiség kérdésköre, elméletek 7. Jogi személyek a Ptk.-ban 8. A társasági jog fejlődése, a „cég” kategóriája 9. Gazdasági társaságok a Ptk.-ban 10. A Ptk.-n kívüli jogi személyek, az egyházak jogalanyiséga 11. A személyiségi jogok szabályozása Ptk.-ban 12. A személyiségi jogok szankciórendszere					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Javasolt irodalom folyamatos feldolgozása					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- A kurzus keretében hivatkozott bírósági határozatok.					
Ajánlott irodalom:					
- Sándor István: Előadások a személyek jogából. Ötödik átdolgozott és kibővített kiadás, Patrocínium 2018. - Kecskés László: Magyar polgári jog általános rész II. A személyek joga. Dialóg Campus Kiadó 1999,					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

A TULAJDONJOG SZABÁLYOZÁSÁNAK ÚJ VONÁSAI
AJ JON240618SZV (N)

New Characteristics of the Property Law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog III. (kötelmi általános rész)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Fábián Ferenc	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 6.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Fábián Ferenc					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Az utóbbi években a tulajdon szabályozásának számos új eleme jelent meg. Ez a változás érinti a köztulajdont, ezen belül az állami tulajdont és az önkormányzati tulajdont, de a magántulajdont is. Változáson ment keresztül a kizárólagos állami tulajdon tárgyainak szabályozása, a korábbiaktól eltérően alakult az önkormányzatok tulajdonosi jogainak alkotmányossági megítélése, és a magántulajdon területén is megjelent olyan új, kötelmi jogi intézmény, mint a bizalmi vagyonkezelés. A személyek jogát is érintő változást jelent a tulajdonlás, a tulajdonjog gyakorlását illetően a vagyonkezelő alapítványok intézménye. A kurzus ezen változások összegyűjtésével és ismertetésével azok dogmatikai összefüggését kívánja vizsgálni.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- A kizárólagos állami tulajdon – a Ptk. és a Vagyontörvény
- Az állami vagyonnal való gazdálkodás
- A tulajdonosi joggyakorló jogállása
- Az állami vagyon elidegenítésének szabályai
- A nemzeti vagyon fogalomkörébe tartozó egyes vagyontípusok
- A nemzeti vagyon tulajdonjogának átruházása
- Az önkormányzatok vagyoni jogi helyzete az Alaptörvény alapján
- A bizalmi vagyonkezelői szerződés a Ptk.-ban, a konstrukció működése
- A közérdekű vagyonkezelő alapítványok jogi szabályozása
- Az alapítói jogok gyakorlása
- Az alapítvány részére történő vagyonjuttatás szabályai
- Az alapítvány által ellátott közfeladat

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

-

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

-

Ajánlott irodalom:

Sárközy Tamás: A Ptk. dologi jogi könyvének koncepciója (Polgári Jogi Kodifikáció, 2001/6.)
Bende-Szabó Gábor: A vagyongazdálkodás jogi keretei, Nemzeti Közszerológati Egyetem, 2014.
Sándor István: A vagyonkezelő alapítvány nemzetközi összehasonlításban. Jogtudományi Közlöny, 2021.
Sándor István: A bizalmi vagyonkezelés és a trust, HVG-ORAC, 2017

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
- b) képességei

c) **attitűdje**

d) autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A VÁLÁS LÉLEKTANA AJ JON240619SZV (N)					
THE PSYCHOLOGY OF DIVORCE					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete-Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Visontai-Szabó Katalin Anett	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: tavasz	Meghirdetés féléve: 6.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. Visontai-Szabó Katalin Anett					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja: A joghallgatók a jogász szakma bármely területén is helyezkednek el a végzést követően, családjogi kérdésekkel biztosan kapcsolatba fognak kerülni. Ahhoz, hogy ezen a területen boldogulni tudjanak nem elegendő a családjogi szabályok ismerete, hiszen a család létrejöttékor, még inkább annak felbomlásakor kialakuló konfliktusok csak a legkritikább esetben kezelhetők a jog eszközeivel. Az ilyen esetekben előtörő igen intenzív érzelmek felismeréséhez, megértéséhez és kordában tartásához elengedhetetlen a téma pszichológiai hátterének ismerete.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák: 1. A házasság alapja: a szerelem 2. A féltékenység, mint a házasság megromlásához vezető út 3. Házassági krízisek 4. A válás folyamata 5. A válás utóhatásai 6. A válás lélektani hatása a gyermekre nézve 7. A válás lélektani hatásai a szülőkre nézve 8. Kapcsolattartási problémák 9. Szakértők a bontóperben 10. Az ügyvédek szerepe a bontóperben 11. Családi mediáció 12. Válasszi mediáció					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: A szorgalmi időszakban teljesítendő feladat: beadandó, aktív órai részvétel és csoportmunka					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Bognár Gábor-Telkes József: A válás lélektana, KJK, Budapest, 1986. Visontai-Szabó Katalin: A házassági krízisek pszichológiai háttere és néhány megoldás a békés válás érdekében Családi Jog 2021. március. XIX. évfolyam 1. szám. 1-8. Visontai-Szabó Katalin: Lélektani folyamatok és ezek következményei a szülők kapcsolatának felbomlása során. Magyar Rendészet 2018/3. 125—137.					
Ajánlott irodalom: Amv J.L. Baker – Paul R. Fine: A szülői elidegenítésről. Kalliópé, Veszprém, 2016.					

Dorothy R. Freeman: Házassági krízisek, Animula, Budapest, 1994. Visontai-Szabó Katalin: Kapcsolattartás: a gyermek emberi joga vagy gyermeki kötelessége? In: Lajkó Dóra-Varga Norbert (szerk.): Alapelvek és Alapjogok, Szegedi Jogász Doktorandusz Konferenciák V. Szeged, 2015. 461-474. Visontai-Szabó Katalin: Házasság és család – tradíciók és új tendenciák In: Kovács, Péter (szerk.) Ünnepi kötet Dr. Katona Tamás egyetemi tanár 70. születésnapjára, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (2018) 371-386. Bogár Zsuzsa: Válasszál, Mozaikcsalád Alapítvány, Budapest, 2022. Gyurkó Szilvia: Az elég jó válás, Open Books, Budapest, 2025. Gyurkó Szilvia: Rám is gondolatok – a gyermekközpontú válás lépései, Bookline, Budapest, 2015. Vekerdy Tamás: Válás és ami körülötte van, Centrál Kiadó, Budapest, 2019.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák 7.1.1. A jogász a) tudása – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára. – Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni. – Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére. – Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken. – Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. – Felismeri a jogilag releváns információkat. – Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére. c) attitűdje – Nyitott a szakmai továbbképzésben való részvételre. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. – Hajlandó nem jogi szempontrendszer bevonására, alkalmazására. – Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel. – Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett. – Elkötelezett a jogász munkáinak egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett. – Elkötelezett a jogsegély, a pro bono jogász munkáinak, közérdekű kötelezettségvállalás és a civil aktivitásban való részvétel mellett. – Nyitott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre. – Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. – Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): maximum 20 fő

JURISPRIDENCE AJ JON240620SZV					
TITLE OF THE COURSE IN HUNGARIAN Jurisprudence					
Responsible unit (institute/department): Department of Jurisprudence	Number of lessons per week/semester: Full-time: 24 Part-time:	Credit value: 3	Type of contact hours: practice	Prerequisites:	Prerequisite for exam:
Lecturer in charge of the subject: Prof. Dr. Tóth Zoltán	Type of course: elective	Recommended semester: 6.	Semester in which the course is offered: spring	Language of instruction: English	Type of evaluation: exam evaluation
Lecturer(s): Dr. Balássy Ádám Miklós					Method of evaluation: oral
Description of professional content and purpose of the course:					
This course aims to introduce students to the fundamental theories and practices in the fields of philosophy of law and state, as well as jurisprudence. It is designed to provide a comprehensive understanding of the nature of legal norms, the sources and dynamics of law, and the philosophical underpinnings of legal systems. Through a detailed examination of key texts and thinkers, students will explore various legal concepts, including the structure and operation of legal norms, the role of the judiciary, constitutional principles, and the historical development of legal thought.					
Short outline, description of acquired knowledge, skills and competences:					
The course will encourage critical analysis and discussion, enabling students to develop a nuanced understanding of how legal systems are formed, interpreted, and applied. By the end of the course, students should be able to critically engage with legal texts, understand the complexities of legal philosophy, and appreciate the interplay between law, morality, and society. The objective is to equip students with the analytical skills and knowledge necessary for advanced study in law, political science, and related disciplines. 1 - Introduction to Legal Norms: 2 - Legal Norms and Legislation: 4-5 - Sources of Law and Constitutional Concepts 6 - Legal Dynamics and Judicial Practice: 7 - Judicial Practice and Constitutional Review 8 - Natural Law Theory 9 - The History of Law and Legal Interpretation 10 – Contemporary jurisprudence – modern schools of legal thinking 11 – Excerpts of political philosophy 12 – Law, morality, and justice					
Requirements during the semester and teaching methods:					
attendance of classes, exams					
Compulsory sources/reading, bibliography, available sources for the acquisition of knowledge, skills and competences:					
H.L.A. Hart, "The Concept of Law", Oxford University Press, 2012 (3rd edition), ISBN: 978-0199644704					
Recommended additional sources/reading:					
Kelsen Hans: "Pure Theory of law", University of California Press, 1967 ISBN-13: 978-1-58477-578-2 Joseph Raz, "The Authority of Law", Oxford University Press, 2009 (2nd edition), ISBN: 978-0199573561 Ronald Dworkin, "Law's Empire", Hart Publishing, 1998, ISBN: 978-1841130415 John Finnis, "Natural Law and Natural Rights", Oxford University Press, 2011 (2nd edition), ISBN: 978-0199599141 Ronald Dworkin, "Taking Rights Seriously", Bloomsbury Publishing, 2013, ISBN: 978-1780937564 Lon L. Fuller, "The Morality of Law", Yale University Press, 1969, ISBN: 978-0300010701					

Thomas Aquinas (edited by William P. Baumgarth and Richard J. Regan), "On Law, Morality, and Politics", Hackett Publishing Company, 2002 (2nd edition), ISBN: 978-0872206632
<i>Exam topics and/or questions:</i>
A list of the required professional competences, competence elements (knowledge, skills, etc.), based on point 7 (bachelor) or 8 (master) of the programme and outcome requirements, to which the course typically and substantially contributes:
a) knowledge b) skills c) attitude d) autonomy and responsibility
Notes (e.g. special device, student number limits):

KRIMINÁLPOLITIKA					
AJ JON240621SZV					
Criminal Policy					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): nincs	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): nincs
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. Szabó Csaba					Értékelés módszere: szóbeli/írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus elméleti és gyakorlati ismereteket nyújt a kriminálpolitika témakörében. A kurzus célja, hogy a hallgatók az egyes kriminológiai aspektusú témákat egy másik nézőpontból, a kriminálpolitika és a büntetőpolitika oldaláról vizsgálják, értelmezzék. A hazai kriminálpolitika, büntetőpolitikai jogtörténeti fejlődésével megérthető a jelenleg uralkodó büntetőpolitika. Különös hangsúlyt kap a generális és a speciális prevenció, az áldozati politika, a bűnözéskontroll, a gyermek- és fiatalkori és a vagyon elleni bűnözés kriminálpolitikai aspektusai. A kriminálpolitikát nemcsak a hazai szabályok, gyakorlat és statisztika tükrében elemezzük, hanem az EU- és a nemzetközi jog egyes kérdései mentén is, melyek az európai és a nemzetközi büntetőpolitikát érintik.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kriminálpolitika helye a bűnügyi tudományok rendszerében; a kriminálpolitika, a büntetőpolitika és a bűnözéskontroll fogalma; a jogállami kriminálpolitika követelményei; a kriminálpolitika kialakulása Magyarországon, jogtörténeti kitekintéssel. 2. A kriminálpolitikai irányzatok, a kriminálpolitikai erőter és annak fő szereplői; a kriminálpolitika és a rendszet kapcsolata. 3. A büntetőpolitika alapkérdései; a bűnözés okaira vonatkozó biológiai, pszichológiai és kriminálszociológiai magyarázatok; a felelősség alapja, a szankció célja és a büntetőpolitika változásai. 4. A korlátozó-beavatkozó, a segítő-támogató és a helyreállító büntetőpolitika; e modellek jelentősége és gyakorlati relevanciája napjainkban Magyarországon; kitekintés a skandináv büntetőpolitikai modellre. 5. A bűnmegelőzés magyarországi fejlődése, előzményei, jogszabályi háttere és intézményesülése; a bűnmegelőzés az állami és a civil szférában; hatékony gyakorlati eszközei. 6. A viktimológia és a kriminálpolitika kapcsolata; az áldozatpolitika fő területei: áldozatvédelem, áldozatsegítés, jó gyakorlatok Magyarországon. 7. A pönológia és a kriminálpolitika kapcsolata; az állami reagálás és a társadalmi reakció a bűnözésre. 8. A gyermek- és fiatalkori bűnözés kriminológiai és kriminálpolitikai jellemzői; a prevenció szerepe; a gyermek- és fiatalkorúak különleges helyzete a büntetőeljárársban. 9. A vagyon elleni bűnözés kriminológiai és kriminálpolitikai aspektusai; a vagyon elleni bűnözés magyarországi tendenciái és statisztikai jellemzői; a bűnmegelőzés jelentősége; a gazdasági bűncselekmények üldözésének kriminálpolitikai vetületei. 10. Kriminálpolitikai törekvések az Európai Unióban; bevezetés az európai büntetőjog egyes kriminálpolitikai kérdéseibe; az európai büntetőpolitika fő irányai. 11. Kriminálpolitikai törekvések a nemzetközi szervezetekben, különösen az ENSZ és az Európa Tanács keretében; bevezetés a nemzetközi büntetőjog egyes kriminálpolitikai kérdéseibe; a Nemzetközi Büntetőbíróság bűnmegelőzési szerepe. 12. Összegzés, konzultáció, a félév során tárgyalt témakörök rendszerezése; jegymegajánló zárthelyi dolgozat.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az oktatás előadás, irányított szakmai beszélgetés és esetelemzés formájában zajlik. A hallgatók feladata a kötelező szakirodalom, a megjelölt joganyag és az órán feldolgozott szakmai anyagok önálló feldolgozása, az órákra, illetve konzultációkra való felkészülés és az aktív részvétel. A félév során jegymegajánló zárthelyi dolgozat írható; ennek eredménye alapján megajánlott jegy adható.					

A tantárgy teljesítése kollokviummal történik.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Domokos Andrea: A büntetőpolitika változásai Magyarországon. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Jog és Állam 11. Budapest, 2008. Hollán Miklós – Pallagi Anikó: Közrend, közbiztonság és kriminálpolitika. Válaszok a bűnözésre. Budapest, NKE, 2018. Gönczöl Katalin – Kerecsi Klára – Korinek László – Lévy Miklós: Kriminológia-szakkriminológia. Budapest, 2012. Bárd Petra – Borbíró Andrea – Gönczöl Katalin: Kriminológia és kriminálpolitika a jogállam szolgálatában. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2019. Barabás A. Tünde (szerk.): Alkalmazott kriminológia. Budapest, Dialóg Campus, 2020. Az órán elhangzottak, valamint az órán megjelölt hatályos jogszabályok, eseti döntések, statisztikai és szakirodalmi anyagok.
Ajánlott irodalom:
Domokos Andrea: A büntetőpolitika. In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog – Általános Rész. Negyedik, hatályosított kiadás. Budapest, HVG-ORAC, 2009. 72–84. Domokos Andrea: A büntetőpolitika. In: Belovics Ervin – Békés Imre – Busch Béla – Domokos Andrea – Gellér Balázs – Margitán Éva – Molnár Gábor – Sinku Pál (szerk.): Büntetőjog – Általános Rész. Ötödik, hatályosított kiadás. Budapest, HVG-ORAC, 2010. 72–84. Domokos Andrea: Az erőszakos bűnözés differenciálódása és a büntetőpolitika Magyarországon. Jog Állam Politika, 2011/3. 137–151. Domokos Andrea: Kriminológia és büntetőpolitika Magyarországon a globális kihívások korában. Jog Állam Politika, 2012/2. 3–12. Bérces Viktor – Domokos Andrea: Gondolatok a kriminológia tudományából. Budapest, Patrocinium, 2020. Denis Szabo: Kriminológia és kriminálpolitika. Budapest, Gondolat, 1981. Földvári József: Kriminálpolitika. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1987. Borbíró Andrea – Kerecsi Klára (szerk.): A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I. Budapest, Fresh Art Design, 2009. Kerecsi Klára: Kriminálpolitika egykor és ma. In: Nagy Ferenc ünnepi kötet. Szeged, 2018. Borbíró Andrea – Gönczöl Katalin – Kerecsi Klára – Lévy Miklós: Kriminológia. 2019–2020. Barabás A. Tünde (szerk.): Kriminológia MA. Budapest, Dialóg Campus, 2020.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1. A kriminálpolitika fogalma, helye a bűnügyi tudományok rendszerében, kapcsolata a büntetőpolitikával és a bűnözéskontrollal. 2. A jogállami kriminálpolitika követelményei és a magyar kriminálpolitika fejlődésének főbb állomásai. 3. A kriminálpolitikai irányzatok, a kriminálpolitikai erőter szereplői és a rendszet kapcsolódási pontjai. 4. A büntetőpolitika alapkérdései; a bűnözés okaira vonatkozó főbb elméletek; a felelősség alapja és a szankció célja. 5. A korlátozó-beavatkozó, a segítő-támogató és a helyreállító büntetőpolitika sajátosságai. 6. A bűnmegelőzés rendszere Magyarországon; állami és civil szereplők; a bűnmegelőzés gyakorlati eszközei. 7. A viktimológia, az áldozatpolitika és az áldozatsegítés főbb kérdései. 8. A pönológia és a kriminálpolitika kapcsolata; az állami és a társadalmi reakciók a bűnözésre. 9. A gyermek- és fiatalkori bűnözés kriminálpolitikai összefüggései; a prevenció és a különleges eljárási helyzet. 10. A vagyon elleni és a gazdasági bűnözés kriminálpolitikai sajátosságai. 11. Az Európai Unió, az ENSZ és az Európa Tanács főbb kriminálpolitikai törekvései; az európai és a nemzetközi büntetőpolitika irányai.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) Tudása: Ismeri a kriminálpolitika alapfogalmait, főbb irányzatait és történeti fejlődését; átlátja a kriminálpolitika, a büntetőpolitika, a kriminológia, a viktimológia és a pönológia közötti összefüggéseket; ismeri a bűnmegelőzés, az áldozatpolitika, valamint az európai és nemzetközi kriminálpolitikai törekvések főbb kérdéseit. b) Képességei: Képes a kriminálpolitikai jelenségek és szabályozási megoldások elemzésére, összehasonlítására és értékelésére; képes a hazai és nemzetközi szakirodalom, joganyag és statisztikai adatok felhasználásával megalapozott szakmai álláspont kialakítására; képes a bűnmegelőzési, áldozatvédelmi és büntetőpolitikai eszközök kritikai vizsgálatára. c) Attitűdje: Nyitott a bizonyítékokon alapuló, jogállami és emberi jogi szempontokat érvényesítő kriminálpolitikai gondolkodásra; érzékeny a bűncselekmények társadalmi hatásaira, az áldozatok helyzetére és a sérülékeny csoportok védelmére; törekszik a szakmai problémák árnyalt, kritikus és felelős megközelítésére. d) Autonómiája és felelőssége: Önállóan képes a tantárgyhoz kapcsolódó források feldolgozására és szakmai következtetések levonására; felelősséggel vesz részt a szakmai vitákban; álláspontját megalapozott érvekkel és a releváns szakirodalomra támaszkodva fogalmazza meg; munkája során törekszik a jogi és szakmai etikai szempontok érvényesítésére.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):
Speciális tárgyi igény nincs.

SZERZŐDÉSI JOG A GYAKORLATBAN – JOGESETMEGOLDÁS (HALADÓ) I. KÖTELMI JOG ÁLTALÁNOS RÉSZ AJ JON240622SZV (N)					
Contract law in practice - case law, Part I., Law of obligations, general part					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete-Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 30 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog III. (kötelmi általános rész)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Bodzási Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Bodzási Balázs	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja, hogy a hallgatók elmélyítsék a kötelező kötelmi jogi gyakorlaton szerzett ismereteiket. Ennek érdekében a kurzus keretében a fő hangsúly a korábbi félévek során tanult tananyaghoz kapcsolódó, közzétett eseti döntések megoldására helyeződik. Minden alkalommal 2-3 jogeset elemzésére kerül sor, melyek hozzájárulnak a hallgatók elméleti-dogmatikai ismereteinek a felelevenítéséhez, illetve elmélyítéséhez. A jogesetek egy héttel az aktuális tanóra előtt már elérhetőek lesznek a Moodle-on keresztül. A jogeseteken kívül a hallgatók számára a jogesetmegoldáshoz szükséges segédlet is rendelkezésre áll, amely elősegíti a közzétett eseti döntések megértését és megoldását. A tantárgy két féléves: a tavaszi félévben a szerződési jog általános része, az őszi félévben pedig az egyes szerződések kerülnek tárgyalásra.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A szerződés létrejötte, a létre nem jött szerződés jogkövetkezményei 2. Az írásbeli jognyilatkozatokra vonatkozó szabályok 3. A szerződés érvénytelensége 1. – semmisségi okok 4. A szerződés érvénytelensége 2. – semmisségi okok 5. A szerződés érvénytelensége 3. – megtámadhatósági okok 6. A szerződés érvénytelensége 4. – az érvénytelenség jogkövetkezményei 7. A szerződés hatálytalansága 1. – abszolút hatálytalansági okok 8. A szerződés hatálytalansága 2. – relatív hatálytalansági okok 9. Szerződésszegés 1. – késedelem, lehetetlenülés, a teljesítés megtagadása 10. Szerződésszegés 2. – hibás teljesítés 11. A szerződés módosítása – egyoldalú szerződésmódosítás, bírósági szerződésmódosítás 12. A szerződés megszűnése – elállás, felmondás					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
aktív órai jelenlét					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
FÁBIÁN FERENC: <i>Előadásvázlatok a kötelmi jog általános része köréből</i> . Patrocinium, 2. átdolgozott kiadás 2016.					
Ajánlott irodalom:					
VÉKÁS LAJOS: <i>Szerződési jog. Általános rész</i> . ORAC Kiadó, Budapest, 2024.					

LESZKOVEN LÁSZLÓ: <i>Szerződésszegés a polgári jogban</i> . Wolters Kluwer, Budapest, 2016.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) b) képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. Érzékeli képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) c) attitűdje Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) d) autonómiája és felelőssége Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

CORPORATE GOVERNANCE AND CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

Code AJ JON240715SZV

TITLE OF THE COURSE IN HUNGARIAN

A felelős vállalatirányítás joga (EN)

Responsible unit (institute/department):	Number of lessons per week/semester: Full-time: 2 Part-time:	Credit value: 3	Type of contact hours: practice	Prerequisites: Civil law III.	Prerequisite for exam: term mark
Department of Commercial Law					
Lecturer in charge of the subject: Prof. Dr. habil. András Kecskés	Type of course: elective	Recommended semester: 7	Semester in which the course is offered: autumn	Language of instruction: English	Type of evaluation: term mark
Lecturer(s): Prof. Dr. habil. András Kecskés					Method of evaluation: written

Description of professional content and purpose of the course:

Business activities are mainly influenced by Corporate Governance and Corporate Social Responsibility. This course will examine the governmental structure of corporations. Two sessions are devoted to elaborating on the field of Corporate Social Responsibility. The course will introduce the main academic theories and the main models that divide the countries into two groups: Anglo- American and Continental. The course will focus on the regulation of Corporate Governance. It will consider the codes of German and English speaking countries, Japan and Hungary and draw on comparative perspectives. It will also present other recommendations as well as the OECD Principles in details. The European Union considers Corporate Governance and the modernization of company law as a priority. The course will also explain the endeavor of the EU to regulate corporate governance. A number of practical examples will also be the part and parcel of the course program.

The course is based on a list of required course materials that will furnish the basis for class' discussions. The course highlights the impact of artificial intelligence (AI) on corporate governance and sheds light on future development trends.

Short outline, description of acquired knowledge, skills and competences:

- Definitions and the evolution of Corporate Governance and the impacts of artificial intelligence (AI) on corporate governance
Basic definitions in the field of Corporate Governance and the historical development of Corporate Governance from the Wall Street Crash until nowadays will be discussed.
- Parties involved in Corporate Governance
Corporate Governance is based on the relationship of many players (such as shareholders, management and board of directors, stakeholders) involved in governing of a corporation. This meeting is devoted to discuss their rights, duties and responsibilities.
- Corporate Governance Theories
Organizational Theories (including Stewardship, Resource and Institutional Theory), Economic Theories (such as Agency, Finance and Managerial Theory) and the Stakeholder Theory will be presented on this meeting.
- Corporate Governance Legislation in the German-speaking area
Students will get acquainted with the legal regulation of Austria, Germany and Switzerland regarding to Corporate Governance.
- Corporate Governance in the Far-East
The Japanese model combines the emphasis on employees and on shareholders. This model will be compared with other models by discussing the following topics: committee system, executive officers, general shareholders' meeting, liability of directors and auditors

6. Corporate Governance in the UK and in the United States

A revised Combined Code on Corporate Governance was issued on 23 June 2006 in the United Kingdom. Its main principles and provisions will be analyzed.

In the United States, the Sarbanes-Oxley Act (SOX) has introduced new standards of accountability on the board of directors for U.S. companies or companies listed on U.S. stock exchanges. This course is dedicated to sum up the main provisions of this Act.

7. Corporate Governance in the EU

Harmonisation of the rules relating to company law and CG, as well as to accounting and auditing, is essential for creating a Single Market for Financial Services and products. The main regulatory solutions including action plans and directives will be discussed.

8. OECD principles

These principles are intended to assist in the evaluation and improvement of the legal, institutional and regulatory framework that influences Corporate Governance. They also provide guidance for stock exchanges, investors, corporations, and others that have a role in the process of developing good Corporate Governance. The presentation will deal with the provisions of this regulation.

9. Corporate Social Responsibility (CSR)

CSR is about how business takes account of its economic, social and environmental impacts in the way it operates – maximizing the benefits and minimizing the downsides. The course discussion will be based on these issues.

10. Corporate Social Responsibility in the EU

The European Commission plays an active role in regulating CSR. Recent communications will be presented to the students.

11. Corporate Governance in Hungarian Corporate Law

This course is devoted to explore the organizational structure of a company limited by shares and comparing it with the organizational structure of other corporate forms. Corporate Governance Recommendations of Budapest Stock Exchange will be debated as well.

12. Best practice and case studies

Corporate Governance Guidelines of certain companies and case studies are the main issues of this course.

Requirements during the semester and teaching methods:

Course objectives

After finishing this course, the students should be able to:

- compare the legal context of Corporate Governance in different countries;
- explore the relationship between theory and practice in Corporate Governance;
- understand the structure of governing bodies;
- understand the performance of the governing bodies in connection with Corporate Governance.

Teaching method

The course will be based on the presentations of the instructors.

Students are expected to participate actively in the discussions during examination of the issues.

Journal articles and studies about Corporate Governance will be used during the course.

Audience

Undergraduate law students (from 8th semester) and postgraduate law students who have a basic knowledge of company law.

Contact hours

2 hours per week Credit value This course values 3 credits (ECTS). Method of assessment Students will be expected to prepare a verbal presentation about corporate governance guidelines of certain companies. This presentation and the active participation in discussion will determine the grade (presentation: 60%, participation: 40%). -
<i>Compulsory sources/reading, bibliography, available sources for the acquisition of knowledge, skills and competences:</i> - Kecskés András: Felelős társaságirányítás (Corporate Governance), HVG Orac, Budapest, 2011 - Kecskés András – Bujtár Zsolt – Halász Vendel: Tőzsdeuniverzum. HVG-ORAC, Budapest, 2019. ISBN: 978 963 258 431 7 Further additional reading materials will be provided on the first meeting.
<i>Recommended additional sources/reading:</i> - Auer Ádám: Corporate governance - A felelős társaságirányítás jelenkori dimenziói, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017
<i>Exam topics and/or questions:</i> After finishing this course, the students should be able to: - compare the legal context of Corporate Governance in different countries; - explore the relationship between theory and practice in Corporate Governance; - understand the structure of governing bodies; understand the performance of the governing bodies in connection with Corporate Governance A list of the required professional competences, competence elements (knowledge, skills, etc.), based on point 7 (bachelor) or 8 (master) of the programme and outcome requirements, to which the course typically and substantially contributes: a) Knowledge: Through mastering the knowledge of the course, the student becomes familiar with the fundamental characteristics of global and domestic social, economic, political, and legal processes. The student is able to recognize ethical dilemmas and emerging moral challenges. The student knows and understands the theoretical and practical knowledge related to corporate governance, as well as the conceptual foundations and practical mechanisms of its operation. b) Skills: The student is capable of developing an evaluative approach toward views and theories related to corporate governance and is also able to recognize their legal and social relevance. The student is capable of understanding social problems, interpreting new phenomena, and engaging in critical thinking. The student is able to perform professional tasks in teamwork settings and is capable of leading the work of a professional community. c) Attitude: The student is open to participating in further professional training. The student demonstrates a commitment to acquiring broad general knowledge. The student is prepared for continuous independent learning and the acquisition of new knowledge. The student is open to professional cooperation with experts working in the fields of social policy and economics. d) Autonomy and responsibility: The student performs work independently and accurately and strives for clarity in both written and verbal task performance. The student adopts a reflective approach toward their own work and its consequences, accepts and incorporates feedback, and demonstrates a need for such feedback. Notes (e.g. special device, student number limits):

A NEMZETKÖZI BÜNTETŐBÍRÓSÁGOK ELJÁRÁSA

Kód AJ JON240716SZV.(N)

PROCEDURAL RULES OF INTERNATIONAL CRIMINAL COURTS

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/Büntető eljárásjogi tanszék	Féléves tanóraszám: N:24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntető eljárásjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Dobrocsi Szilvia	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. Dobrocsi Szilvia	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hallgatók megismertetése a nemzetközi büntetőjog alapjaival, a nemzetközi bíróságok felépítésével és eljárásával, valamint az egyes ügyek elemzése folytán a nemzetközi felelősségre vonás folyamatának bemutatása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A kurzus célja: A hallgatók megismertetése a nemzetközi büntetőjog alapjaival, a nemzetközi bíróságok felépítésével és eljárásával, valamint az egyes ügyek elemzése folytán a nemzetközi felelősségre vonás folyamatának bemutatása.

A kurzus a hallgatók felkészültségére és aktivitására is épít.

A főbb témakörök:

1. A nemzetközi jog, a nemzetközi büntetőjog fogalma, helye a jogrendszerben.
2. Nemzetközi büntetőjog
3. Nemzetközi vitamegoldási módszerek
4. Nemzetközi bíróságok háttere és rendszere
5. A Nemzetközi Büntetőbíróság (ICC) szervezete, felépítése, gyakorlata; esettanulmányok
6. A Jugoszláv Nemzetközi Büntetőbíróság (ICTY) szervezete, felépítése, gyakorlata; esettanulmányok
7. A Ruandai Nemzetközi Büntetőbíróság, gacaca
8. Sierra Leone, Kelet-Timor és Kambodzsa
9. Esettanulmányok, Dél-Afrika

Jelenlét az órák legalább felén és házi dolgozat elkészítése (esettanulmány a hallgató által szabadon választott bírósági eljárással kapcsolatban).

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Jelenlét az órák legalább felén és házi dolgozat elkészítése (esettanulmány a hallgató által szabadon választott bírósági eljárással kapcsolatban).

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

<http://www.icc-cpi.int/>
<http://www.icty.org/>
<http://www.icttr.org/>
<http://www.sc-sl.org/>

Ajánlott irodalom:

M. Nyitrai Péter: Nemzetközi és európai büntetőjog (Osiris tankönyvek • Budapest, 2006)
Hoffmann Tamás: Nemzetközi büntetőjog (könyvrészlet, 2014),
https://real.mtak.hu/20005/1/hoffmann_nemzetkozi_jog_tankonyv_nemzetkozi_buntetojog.pdf

Kovács Péter: Nemzetközi büntetőbíráskodás, https://ijoten.hu/szocikk/nemzetkozi-buntetobiraskodas (2018) (A felsorolt irodalom lehetőség szerint tartalmazzon az elmúlt 5 évben született tanulmányokat, könyveket, nemzetközi forrásokat, adatbázisokat, illetve saját jegyzeteket, publikációkat, friss kutatási eredményeket, valamint digitális tananyagokat a bibliográfiai adatok (szerző, cím, kiadás adatai, ISBN, DOI) feltüntetésével.)*
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit. – Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. – Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit. – Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. – Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemezőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között. – Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. – Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. – Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. b) képességei – Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. – Képes idegen nyelvű szakmai szöveg értelmezésére, feldolgozására. – Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. – Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is. – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára. – Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára. – Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni. – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. – Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére. – Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken. – Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat. – Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető

- megfogalmazására.

c) attitűdje

- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- Nyitott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre.
- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogászai munka iránt.
- Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

CSALÁDJOG A GYAKORLATBAN
AJ JON240717SZV (N)

Family Law in Practice

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Ha abból a biztos tényből indulunk ki, hogy a családjog kivétel nélkül mindenkit szükségképpen érint, akkor az általam ajánlott szemináriumhoz, vagy kurzushoz sokkal több ajánló nem is kell. Ha szeretne valaki joghallgatóként, vagy majdan végzett jogásként családjoggal foglalkozni közelebbről, akkor azért szerencsés betekinteni a jogszabály mögé, a bírósági tárgyalótermi gyakorlatba ezen órák segítségével. Ha pedig ilyen terve nincsenek, egyszerűen azért, mert ez a jogterület áthatja az életünket. A jog számos tanult területével, lehet, hogy soha többet nem találkozunk, a családjogot azonban minimum a saját bőrünkön tapasztaljuk. A kurzus nem a családjog teljes spektrumának tankönyvi szintű ismertetése, hanem a legfontosabb területeinek, leggyakrabban előforduló vitás helyzeteknek élet közeli, jogeseteken keresztül megismertetése. Az előadó huszonöt éve családjogi bírónak dolgozik. Tapasztalatait a Budaörsi Járásbíróságon, a PKKB Családjogi csoportjában, a Fővárosi Törvényszék elsőfokú csoportjában szerezte. Jelenleg a Szigetszentmiklósi Járásbíróság bírója és elnöke. Részt vett családjogi szakjogász képzésen. Továbbá az Alternatív vitarendező (mediátor) szakjogász képzésen. Elkötelezett a mediáció mellett. Jelenleg Phd. képzés keretében a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható megelőző távoltartást kutatja. Így a kurzus hallgatói közvetlenül a tárgyalóteremből érkező eseteken keresztül kaphatnak betekintést a családjog leggyakrabban előforduló eseteibe, érintve a családon belüli erőszakot is, továbbá a mediáció hasznosságába, technikáiba.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A házasság intézménye. Létrejötté. A házasság megszűnése, felbontása. Házasodjunk? Családmmodellek. A házassági bontóperek anyagi és eljárásjogi kérdései.
2. A szülői felügyeleti jog rendezése- közös szülői felügyelet. A szülői felügyeleti jogok rendezése- a szülői felügyeleti jogok bíróság általi rendezése.
3. A szülői felügyeleti jogok újra rendezése, hatáskörök. A gyermekelhelyezés.
4. A kapcsolattartás szabályozása, hatáskörök.
5. A kiskorú gyermekek tartása. Ezen perek bizonyítási nehézségei és érdekességei.
6. A nagykorú gyermekek tartása. Az érdemtelenység, a továbbtanuló gyermek esete. Külön kitérve a külföldön tanuló gyermek, vagy a külföldön dolgozó szülő ide vonatkozó kérdéskörére.
7. A családjog leggyakrabban előforduló külföldi vonatkozásai. A házasságkötés, a kapcsolattartás, a gyermek külföldre vitele, tartózkodási helyének kijelölése.
8. Az élettársi jogviszony. Élettársak lakáshasználatának rendezése. Az élettársi vagyongjog.
9. A házassági vagyongjog I. –a Ptk. vagyongjogi rendszere, közös vagyon, külön vagyon. A házassági vagyongjog II. A vagyon megosztása.
10. A család intézménye, a hozzátartozók. A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható megelőző távoltartás. Családon belüli erőszak.
11. A gondnokság alá helyezés anyagi joga, s gyakorlata a bíróságon.
12. A családi jogállás. Apasági perek- illetve az új peren kívüli eljárás.

A tematika nem feltétlenül követi az egyes órákon tárgyalt témaköröket, egy-egy alkalommal több téma is megtárgyalásra kerülhet.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:	
aktív órai jelenlét beadandó készítése kiselőadás tartása Rendszeres órai jelenlét (max. 3 hiányzás).	
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
Fábián Ferenc – Dr. Szűrősné dr. Takács Andrea: Előadás vázlatok a családjogköréből – Patrocínium Kiadó	
Ajánlott irodalom:	
Az előadásokon elhangzó jogesetek és az új Ptk. kommentárjai. - Szűrősné Takács Andrea: A sikertelenségre predesztinált mediációs eljárásokról-különböző szakterületek képviselőinek tapasztalatai fényében (Jog 2023/1.) - Nyolc éves lettem! – A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartás első nyolc éve 1. rész. (Családi Jog 2018/1. 18-23. old.) - Nyolc éves lettem! – A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartás első nyolc éve 2. rész. (Családi Jog 2018/2. 13-19. old.) Az előadásokon elhangzó jogesetek és az új Ptk. kommentárjai.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
-	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait. b) képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, Képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzőési eszközök használatára. c) attitűdje Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére Nyitott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre. Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) autonómiája és felelőssége Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

KÖZJEGYZŐI NEMPERES ELJÁRÁSOK JOGA AJ JON240718SZV					
Notarial Non-contentious Civil Procedures					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 2 óra/hét	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Bodzási Balázs	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 7. félév	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. Bartha Bence, Ph.D. – dr. Bodzási Balázs, Ph.D., dr. Tóth Ádám, dr. Parti Tamás Ph.D., dr. Máté Viktor, dr. Szécsényi-Nagy Kristóf					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A közjegyző, mint a magyar jogrendszerben a tágran értelmezett igazságszolgáltatás keretei között működő jogszolgáltató hatóság jogállásának és egyes nemperes eljárásainak elméleti és gyakorlati megismertetése a hallgatókkal.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A közjegyzőség kialakulása, jogállása, helye és szerepe az igazságszolgáltatásban. 2. A közjegyzői okiratok I. - Az ügyleti okiratok 3. A közjegyzői okiratok II. – A ténytanúsító okiratok 4. Fizetési meghagyásos eljárás 5. Az európai fizetési meghagyásos eljárás. 6. Egyes további közjegyzői nemperes eljárások I. 7. Egyes további közjegyzői nemperes eljárások II. 8. Regisztratív közjegyzői nemperes eljárások: Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartása (ÉNYNY), Házassági és Élettársi Vagyoni Szerződések Nyilvántartása (HÉVSZENY), Hitelbiztosítéki Nyilvántartás (HBNY), Végrendeletek Országos Nyilvántartása (VONY) 9. A közjegyző által elrendelt végrehajtás: záradékolás és a végrehajtási lap kiállítása 10. Végintézkedések 11. Hagyatéki eljárás 12. Közjegyzői irodákra, a közjegyzőhelyettesekre és közjegyzőjelöltekre vonatkozó szabályok. A közjegyzői kamara.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
A félév során elhangzott előadások anyaga. Rák Viktor (szerk.): Ünnepi tanulmányok Anka Tibor 70. születésnapja alkalmából. Közjegyzői Akadémia Kiadó, Budapest, 2023. (Interneten elérhető: https://mokk.hu/wp-content/uploads/2024/07/Unnapi-tanulmanyok-Anka-tibor-szuletesnapja-alkalmabol_Anka_70_.pdf)					
Ajánlott irodalom:					
A műveket az esetlegesen bekövetkezett jogszabály-változásokra figyelemmel kell használni. Anka Tibor: Öröklési jog – Hagyatéki eljárás. HVG-Orac, 2014. Bodzási Balázs (szerk.): Hitelbiztosítékok. HVG-Orac, 2016. Máté Viktor - Molnár Ágnes - Raus Csaba - Sajben Tamás: Külföldi közokiratok a gyakorlatban. HVG-Orac, 2018. Rák Viktor: Kommentár az európai fizetési meghagyásos eljárásról szóló rendelethez. Wolters Kluwer, 2021 Szécsényi-Nagy Kristóf: Nagykomentár a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvényhez. Wolters Kluwer, 2020.					

Szócs Tibor: A nemzetközi öröklési jog szabályainak kommentárja. Hvg-Orac, 2021. Gelencsér Dániel - Reviczky Renáta (szerk.): Polgári nemperes íratmintatár, HVG-Orac, 2019.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) attitűdje Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

RENDESZETI IGAZGATÁS

AJ JON240721SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Administration of Law Enforcement

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog IV.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Móré Sándor	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi/őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. Pintér Gábor	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Az oktatás célja a rendőri pálya bemutatása, a szakterületek ismertetése, elméleti és gyakorlati órák megtartásával egyaránt.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Általános bevezetés. A Rendőrség helye, szerepe a jogrendszerben. Történeti kitekintés.
2. A Rendőrség jogállása, feladatai. A Rendőrség felépítése, a szolgálati ágak, szolgálatok és szakszolgálatok ismertetése.
3. A Rendőrség szervezete, vezetése, irányítása. A Belügyminisztérium. Az Országos Rendőr-főkapitányság. A vármegyei rendőr-főkapitányságok. A helyi rendőrkapitányságok. A rendőrőrsök és a körzeti megbízottak.
4. Látogatás a Teve utcai Rendőrségi Igazgatási Központban. A Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság működésének bemutatása (helyszín: Teve utcai RIK központ VIII. emelet).
5. A rendőri intézkedések rendszere.
6. Panaszjog a rendőri eljárásokban.
7. A kényszerítő eszközök gyakorlati bemutatása. A hivatásos szolgálati jogviszony jellemzői.
8. Hatósági boncoláson részvétel (opcionális).
9. A jogi ügyek a rendőrségen, a jellemző pertípusok és a jogi tevékenység ismertetése.
10. Tanulmányi kirándulás (egy helyi rendőrkapitányság megtekintése vagy BV intézetben látogatás).
11. A Terrorelhárítási Központ működésének bemutatása. A Nemzeti Védelmi Szolgálat és az idegenrendészeti szerv bemutatása.
12. A polgárőrök és a közterület-felügyelők, valamint az iskolaőrök tevékenysége.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

órai részvétel, órai prezentáció (kisdolgozat)

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Az előadásokhoz kapcsolódó írásos tananyag, Power Point vázlat.
- Az előadásokon megjelölt jogszabályok. Alapvető elvárás a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény részletekbe menő ismerete.

Ajánlott irodalom:

- 1995. évi CVII. törvény a büntetés-végrehajtási szervezetről
- 1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról
- 1996. évi XXXVIII. törvény a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről
- 1999. évi LIV. törvény az Európai Unió bűnüldözési információs rendszere és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete keretében megvalósuló együttműködésről és információcseréről
- 1999. évi LXIII. törvény a közterület-felügyeletről
- 2002. évi LIV. törvény a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről
- 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól
- 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról
- 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

- 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról - 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról - 2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról - 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1. A Rendőrség helye, szerepe a jogrendszerben. Történeti kitekintés. 2. A Rendőrség jogállása, feladatai. 3. A Rendőrség felépítése, a szolgálati ágak, szolgálatok és szakszolgálatok ismertetése. 4. A Rendőrség szervezete, vezetése, irányítása. A Belügyminisztérium. Az Országos Rendőr-főkapitányság. 5. A vármegyei rendőr-főkapitányságok. A helyi rendőrkapitányságok. A rendőrőrsök és a körzeti megbízottak. 6. A rendőri intézkedések rendszere. 7. Panaszjog a rendőri eljárásokban. 8. A kényszerítő eszközök gyakorlati bemutatása. 9. A hivatásos szolgálati jogviszony jellemzői. 10. A jogi ügyek a rendőrségen, a jellemző pertípusok és a jogi tevékenység ismertetése. 11. A Terrorelhárítási Központ működésének bemutatása. 12. A Nemzeti Védelmi Szolgálat és az idegenrendészeti szerv bemutatása. 13. A polgárőrök és a közterület-felügyelők, valamint az iskolaőrök tevékenysége.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása - Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. - Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit. - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, valamint a szakjogi terminológiákat. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. b) képességei - Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett. - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására és alternatívák mérlegelésére. - Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. - Képes a társadalmi és jogi problémák felismerésére és azok megoldásainak keresésére. - Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára. - Képes az állami és magánszervezetek irányításában való közreműködésre. c) attitűdje - Érzékeny a szakmai és társadalmi problémákra. - Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia és jogállam értékeit. - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. - Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett. - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. - Nyitott a szakmai együttműködésre más szakmai területek képviselőivel. d) autonómiája és felelőssége - Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért. - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. - Reflektív módon viszonyul saját munkájához és annak következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat. - Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra. - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit és a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

ELEKTRONIKUS ÜGYIRATOK A GYAKORLATBAN

AJ JON240820SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Electronic documents – in practice

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete - Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Kereskedelmi jog I. (Társasági jog, csődjog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Miskolczi-Bodnár Péter Pál	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Kósa Ferenc	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy elsajátításának célja, hogy a hatósági/bírósági eljárásokban a jogi képviselők számára kötelező elektronikus ügyintézés, ennek során az elektronikus okiratok használata tekintetében a megfelelő elméleti és gyakorlati alapokat a képzésben részt vevők elsajátíthassák és ezáltal a bírósági és közigazgatási eljárásokban, illetve a kereskedelmi életben az elektronikus okiratok előállítását és felhasználását kellő biztonsággal végezzék

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

I. ELMÉLETI RÉSZ

- 1.1. Bevezetés, történelmi kitekintés, az elektronikus ügyintézés célja
- 1.2. Az ügyintézés folyamata, egyes lépései (európai digitális személyiadat-tárca)
 - a) azonosítás
 - b) hitelesítés
 - c) kézbesítés
 - d) archiválás
 - e) fizetés
- 1.3. A elektronikus ügyintézés jogszabályi rendszere
 - a) eIDAS (910/2014 Rendelet, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0910-20241018>)
 - b) DÁPtv. (2023. évi CIII. törvény <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2023-103-00-00>)
 - c) DÁPtv. Vhr. (321/2024 és 322/2024. korm. rendelet <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2024-321-20-22> és <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2024-322-20-22>)
- 1.4. Személyazonosság, azonosítás, bizalom forrása, azonosítási rendszerek
 - a) Üttv. 32-33. §§ (2017. évi LXXVIII. törvény <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2017-78-00-00>)
 - b) Pmt. (2017. évi LIII. törvény <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2017-53-00-00>)
- 1.5. Kézi aláírás, elektronikus aláírás típusai és joghatásuk
 - a) egyszerű elektronikus aláírás
 - b) fokozott biztonságú elektronikus aláírás
 - c) minősített elektronikus aláírás
- 1.6. Bizalmi szolgáltatók, bizalmi szolgáltatások
- 1.7. Tanúsítvány, elektronikus bélyegző, időbélyegző

1.8. Elektronikus okiratok jogszabályi alapjai (írásbeliség, teljes bizonyító erő, hitelesség) a) Ptk. 6:7. §, 6:70. § (2013. évi V. törvény https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2013-5-00-00) b) Pp. 325. § (2016. évi CXXX. törvény https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2016-130-00-00) c) Vhr. 31. § (321/2024. korm. rendelet https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2024-321-20-22) 1.9. Kézbesítés a) Biztonságos Kézbesítési Szolgáltatás (Ügyfélkapu Tárhely, Cégkapu), b) elektronikus ajánlott kézbesítési szolgáltatás, c) minősített ajánlott kézbesítési szolgáltatás. 1.10. Archiválás: elektronikus okiratok hitelességének hosszú távú megőrzése 1.11. Átjárhatóság a papír alapú és az elektronikus okiratok között a) Papír alapú okirat elektronikusan hitelesített irata (Vhr. 69. §) b) Papír alapú okirat hiteles elektronikus másolata (Vhr. 70-74. §§, Üttv. 46. §) c) Elektronikus beadvány (Vhr. 44. § (4) bekezdés) d) Elektronikus okirat papír alapú kiadmánya/másolata (Vhr. 66-67. §§) e) Elektronikus okirat papír alapú hiteles másolata (Kjötv. 137. § (3) bekezdés, Üttv. 46/A. §) 1.12. Elektronikus ingatlan-nyilvántartás (E-ING) 1.13. Kitekintés a jövőbe: eIDAS 2.0, eID, üzleti adattárcák, szerepkör-tanúsítványok, poszt-kvantum titkosítás II. GYAKORLATI RÉSZ 2.1. Elektronikus aláírás létrehozása --- időbélyegző! (Szolgáltatói aláíró szoftver: e-Szignó, webszigno, FlintSign, Netlock Mokka, Adobe Acrobat Reader), elektronikus ellenjegyzés 2.2. Elektronikus aláírás ellenőrzése (Szolgáltatói ellenőrző, Adobe Acrobat Reader, KEAESZ, KEAASZ), 2.3. SZÜF (mo.hu szolgáltatásai: profil, RNY, BKSZ - tárhely+cégkapu, KEAESZ), 2.4. Beadványok: fmh.mokk.hu, 2.5. Peres, nemperes beadványok: iForm, bírósági iratbetekintés (eakta.birosag.hu) 2.6. Rendőrségi beadványok: inNova (police.hu) 2.7. Egyéb beadványok: ePapar.gov.hu (FEDOR bemutatása) 2.8. Cégeljárás (tanúsítvány bejegyeztetése a cégjegyzékbe), elektronikus aláírások cégszerűsége
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: Az oktatási alkalmakon való személyes részvétel, ahol az elméleti alapokat követően számítógépes gyakorlati oktatás is megvalósul.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: 1. Dr. Kósa Ferenc: Elektronikus Dokumentumok (https://melasz.hu/dr-kosa-ferenc-elektronikus-dokumentumok-es-okiratok/) A vizsga anyagát képezik a fentebb megjelölt kötelező írásbeli tananyagok, az előadások során feldolgozott anyagrészek és a megjelölt hatályos jogszabályok! A félévben tanultakon túlmenően része a Ptk. Kötelmi jog Általános része, a Pp., az Inyvt., a DÁPtv., annak végrehajtási rendeletei és az Ákr. kapcsolódó részeinek beható ismerete.
Ajánlott irodalom:

1. Dr. Berta István Zsolt: Nagy e-Szignó könyv (https://static.e-szigno.hu/anyagok/nagy_e-szigno_konyv.pdf)
2. Digitális Kultúra 11. okostankönyv 4. fejezet, 2. és 3. rész - Kriptográfiai alapfogalmak és Aszimmetrikus kulcsú titkosítás (https://www.nkp.hu/tankonyv/digitalis-kultura-11-nat2020/lecke_04_002,
https://www.nkp.hu/tankonyv/digitalis-kultura-11-nat2020/lecke_04_003)
3. "Írásbeliség a járványügyi veszélyhelyzet idején" - Homoki Péter, Homoki Ügyvédi Iroda -2020. július 20.
<https://arsboni.hu/irasbeliseg-a-jarvanyugyi-veszelyhelyzet-idejen/>
4. "Cégszerű aláírásnak minősül az AVDH? Itt az IM válasza", Szerző: Ecovis Hungary Legal (a cikk szerzője dr. Zalavári György senior partner ügyvéd, társszerzője dr. Sándor Géza Ecovis társult ügyvéd), Dátum: 2020. június 11., <https://jogaszvilag.hu/cegvilag/cegszeru-alairasnak-minosul-az-avdh-itt-az-im-valasza/>
5. "Cégszerű aláírás elektronikusan – használható az AVDH-szolgáltatás cégjegyzésre?", Szerző: dr. Kálmán-Csizmadia Alíz, dr. Lovas Lilla, Dátum: 2020. szeptember 10., <https://jogaszvilag.hu/cegvilag/cegszeru-alairas-elektronikusan-hasznalhato-az-avdh-szolgalattas-cegjegyzesre/>
6. "Miért ne használjunk üzleti ügyekben AVDH-t, eSzemélyit?" Szerző: Microsec Zrt., Dátum: 2020. szeptember 14., <https://www.microsec.hu/en/node/184>
7. "Elektronikus cégképviselő: az IM szerint sem kötelező bejegyezni a cégképviselő elektronikus aláíró tanúsítványát", Szerző: dr. Kálmán-Csizmadia Alíz - dr. Lovas Lilla, Dátum: 2021. január 25.,
<https://ado.hu/cegvilag/elektronikus-cegkepviselo-az-im-szerint-sem-kotelezo-bejegyezni-a-cegkepviselo-elektronikus-alairo-tanositvanyat/>
8. Barta Judit, Fazakas Zoltán, Harsányi Gyöngyi, Miskolczi Bodnár Péter, Szuchy Róbert, Ujváriné Antal Edit Majoros Tünde (szerk.): Kereskedelmi szerződések alapvető szabályai, Budapest, Patrocinium Kiadó, 2016. (második, átdolgozott kiadás)

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

A vizsgatémakörök és kérdések a fenti tematikára épülnek, és a kurzuson elhangzottak alapján készülnek. A kurzus akkor minősül teljesítettnek, ha

- a) a hallgató legalább a tanórak 90%-án részt vesz (halaszthatatlan akadályoztatás esetén a távollétet írásban igazolja),
- b) az előírt 3 beadandóját az oktató által megjelölt határidőben megfelelően beadja (melyek elkészítési időigénye nem több, mint 10 perc egyenként), és
- c) a kurzus zárásaként az írásbeli vizsgát teljesíti.

A jegy a beadandók és az írásbeli vizsga matematikai átlagából kerül megállapításra azzal, hogy az írásbeli vizsga súlyozott, 200%-al kerül figyelembevételre az átlagszámítás során.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

A tantárgy célja, hogy a résztvevők a kurzus végére biztonsággal eligazodjanak a elektronikus ügyintézési folyamatokban, magabiztosan meg tudják állapítani egy elektronikus okiratról, hogy az alkalmas-e elektronikus ügyintézésre, azt milyen elektronikus aláírással látták el, az írásbelinek, teljes bizonyító erejű magánokiratnak, elektronikus magánokiratnak, és hiteles okiratnak minősül-e. Cél továbbá, hogy önállóan tudjon elektronikus beadványt készíteni, beküldeni, a beküldési igazolásokat megtekinteni és elmenteni, valamint az elektronikus iratbetekintést kezelni tudja. Az ehhez szükséges elektronikus okiratokat, kérelmeket, beadványokat és mellékleteket megfelelően elő tudja állítani.

a) tudása

Ismeri és érti az elektronikus ügyintézésre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.

Ismeri az elektronikus ügyintézés történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.

Ismeri az elektronikus ügyintézés globális, uniós és hazai jogi folyamatainak alap jellemzőit.

Ismeri a hazai az európai és nemzetközi jog elektronikus ügyintézésre vonatkozó legfontosabb tételes jogi szabályait.

Ismeri az elektronikus ügyintézésre vonatkozó főbb jogforrásokat, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.

Ismeri a speciális jogterületek elektronikus ügyintézési sajátosságait.

Rendelkezik elektronikus iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, az elektronikus jogi dokumentumok elkészítésének szabályaival és technikáival.

b) képességei

Képes értékelő viszony kialakítására az elektronikus okiratok és az elektronikus ügyintézés tekintetében.

Képes az elektronikus ügyintézéssel kapcsolatos szakmai szöveg értelmezésére, feldolgozására.

Képes az informatika legújabb eszközeit is alkalmazó kommunikációra az elektronikus ügyintézés során.

Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.

Rendelkezik az elektronikus íráskészséggel.

Képes az elektronikus ügyintézési módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.

Érzékelni képes az elektronikus ügyintézéssel kapcsolatos társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.

Képes az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.

Alkalmas a kapcsolódó jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.

Képes az elektronikus ügyintézés területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján problémák, új jelenségek feldolgozására.

Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az elektronikus ügyintézési területeken.

Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli, az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.

Képes az elektronikus ügyintézés jogi terminológiájának világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.

Képes az elektronikus ügyintézési folyamatok jogforrásainak tudatos és biztos használatára, a jogász módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.

Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára.

c) attitűdje

Nyitott az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó szakmai továbbképzésben való részvételre.

Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére az elektronikus ügyintézési folyamatok területein.

Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.

Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.

Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.

Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Értékelkötelezett módon használja az érdekvérvényesítés eszközeit.

Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

- számítógép/laptop/tablet okostelefon szükséges a kurzuson való részvétel során

HÁLÓZATOS IPARÁGAK JOGA AJ JON240822SZV (N)

Network industries law and regulation

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Infokommunikációs és digitális jog	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hálózatos iparágak a gazdaság stratégiai ágazatait adják, a legjelentősebb közszolgáltatások, mint a digitális gazdaság alapját adó elektronikus hírközlés, vagy az energetika. Az iparágak szabályozása mögött jellemzően európai uniós jogi szabályozás húzódik meg. Az iparágakra vonatkozó EU jog megismerése egyúttal betekintést enged az EU liberalizációs szabályozásának koncepciójába is. A tárgy a hálózatos iparágak közös szabályozási kihívásaival és megoldásaival, közgazdasági háttérével, valamint a legfontosabb hálózatos iparágak EU jogi szabályozási háttérével foglalkozik.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés (Tóth A.)
2. Közgazdasági alapok I. (Belényesi Pál)
3. Közgazdasági alapok II. (Belényesi Pál)
4. Elektronikus hírközlésjog I. (Tóth A.)
5. Elektronikus hírközlésjog II. (Tóth A.)
6. Elektronikus hírközlésjog III. (Tóth A.)
7. Energetikai jog I. (Szuchy R.)
8. Energetikai jog II. (Szuchy R.)
9. Energetikai jog III. (Szuchy R.)
10. Posta-szabályozás (Szuchy R.)
11. Vízszabályozás, hulladékgazdálkodás (Belényesi Pál)
12. Félévzárás

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Háromnál nem több hiányzás.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Az elektronikus hírközlés és média gazdasági szabályozásának alapjai és versenyjogi vonatkozásai, Infokommunikáció Könyvek, HVG-Orac, Budapest, 2008

Ajánlott irodalom:

Szuchy, Robert. "Az Energiajog Fogalma És Elhelyezkedése." Az Energiajog Fogalma És Elhelyezkedése, 2020.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

-

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása

Ismeri a hálózatos iparágakra vonatkozó hazai és az európai legfontosabb tételes jogi szabályokat, a meghatározó bírósági döntéseket

Ismeri ezen jogterületek főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat

Ismeri ezen speciális jogterületek sajátosságait

b) képességei

Képes ezen jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.

Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.

c) attitűdje

Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

RENDESZETI IGAZGATÁS					
AJ JON240824SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Adminstration of Law Enforcement					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 24 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Móré Sándor	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi/őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. Pintér Gábor					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az oktatás célja a rendőri pálya bemutatása, a szakterületek ismertetése, elméleti és gyakorlati órák megtartásával egyaránt.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Általános bevezetés. A Rendőrség helye, szerepe a jogrendszerben. Történeti kitekintés. 2. A Rendőrség jogállása, feladatai. A Rendőrség felépítése, a szolgálati ágak, szolgálatok és szakszolgálatok ismertetése. 3. A Rendőrség szervezete, vezetése, irányítása. A Belügyminisztérium. Az Országos Rendőr-főkapitányság. A vármegyei rendőr-főkapitányságok. A helyi rendőrkapitányságok. A rendőrőrsök és a körzeti megbízottak. 4. Látogatás a Teve utcai Rendőrségi Igazgatási Központban. A Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság működésének bemutatása (helyszín: Teve utcai RIK központ VIII. emelet). 5. A rendőri intézkedések rendszere. 6. Panaszjog a rendőri eljárásokban. 7. A kényszerítő eszközök gyakorlati bemutatása. A hivatásos szolgálati jogviszony jellemzői. 8. Hatósági boncoláson részvétel (opcionális). 9. A jogi ügyek a rendőrségen, a jellemző pertípusok és a jogi tevékenység ismertetése. 10. Tanulmányi kirándulás (egy helyi rendőrkapitányság megtekintése vagy BV intézetben látogatás). 11. A Terrorelhárítási Központ működésének bemutatása. A Nemzeti Védelmi Szolgálat és az idegenrendészeti szerv bemutatása. 12. A polgárőrök és a közterület-felügyelők, valamint az iskolaőrök tevékenysége.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
órai részvétel, órai prezentáció (kisdolgozat)					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Az előadásokhoz kapcsolódó írásos tananyag, Power Point vázlat. - Az előadásokon megjelölt jogszabályok. Alapvető elvárás a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény részletekbe menő ismerete.					
Ajánlott irodalom:					
- 1995. évi CVII. törvény a büntetés-végrehajtási szervezetről - 1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról - 1996. évi XXXVIII. törvény a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről - 1999. évi LIV. törvény az Európai Unió bűnüldözési információs rendszere és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete keretében megvalósuló együttműködésről és információcseréről - 1999. évi LXIII. törvény a közterület-felügyeletről - 2002. évi LIV. törvény a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről - 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól - 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról - 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról					

- 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról - 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról - 2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról - 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1. A Rendőrség helye, szerepe a jogrendszerben. Történeti kitekintés. 2. A Rendőrség jogállása, feladatai. 3. A Rendőrség felépítése, a szolgálati ágak, szolgálatok és szakszolgálatok ismertetése. 4. A Rendőrség szervezete, vezetése, irányítása. A Belügyminisztérium. Az Országos Rendőr-főkapitányság. 5. A vármegyei rendőr-főkapitányságok. A helyi rendőrkapitányságok. A rendőrőrsök és a körzeti megbízottak. 6. A rendőri intézkedések rendszere. 7. Panaszjog a rendőri eljárásokban. 8. A kényszerítő eszközök gyakorlati bemutatása. 9. A hivatásos szolgálati jogviszony jellemzői. 10. A jogi ügyek a rendőrségen, a jellemző pertípusok és a jogi tevékenység ismertetése. 11. A Terrorelhárítási Központ működésének bemutatása. 12. A Nemzeti Védelmi Szolgálat és az idegenrendészeti szerv bemutatása. 13. A polgárőrök és a közterület-felügyelők, valamint az iskolaőrök tevékenysége.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása - Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. - Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit. - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, valamint a szakjogi terminológiákat. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. b) képességei - Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett. - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására és alternatívák mérlegelésére. - Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. - Képes a társadalmi és jogi problémák felismerésére és azok megoldásainak keresésére. - Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára. - Képes az állami és magánszervezetek irányításában való közreműködésre. c) attitűdje - Érzékeny a szakmai és társadalmi problémákra. - Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia és jogállam értékeit. - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. - Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett. - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. - Nyitott a szakmai együttműködésre más szakmai területek képviselőivel. d) autonómiája és felelőssége - Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért. - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. - Reflektív módon viszonyul saját munkájához és annak következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat. - Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra. - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit és a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

TECHNOLÓGIAJOG AJ JON240825SZV (N)					
Technology law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
1. Megismertetni a hallgatókat a piacon elérhető jogi technológiák körével. 2. E technológiák alkalmazásának bemutatása. 3. Kritikai gondolkodás kialakítása a jogi technológiák következményeiről, előnyeiről és kihívásairól. 4. Felruházni a hallgatókat a jogi technológiai eszközök jövőbeli jogi pályafutásuk során történő felhasználásához szükséges készségekkel					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:					
1. Technológia vezérelt társadalom, innováció és jog. A jogász szerepekre gyakorolt hatás. A jogot érő kihívások 2. A technológiai fejlődés dimenziói (történelmi modellek, etikai, elméleti és alkotmányjogi összefüggések) 3. Bevezetés a jogi technológiába, etikai megfontolások, mesterséges intelligencia 4. Dokumentumok automatizálása 5. Jogi kutatási technológiák 6. Jogi ügyviteli rendszerek 7. Jogi projektmenedzsment (pl. Trello, Asana jogi kontextusban) 8. Online vitarendezés 9. Megfelelési technológiák 10. Szellemi tulajdon kezelése, adatvédelmi és adatbiztonsági kihívások 11. Blokklánc és intelligens szerződések 12. Jogi analitika					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
háromnál nem több hiányzás					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Jog, innováció, versenyképesség, Szerk.: Gellén Klára, Wolters Kluwer, Budapest, 2017					
Ajánlott irodalom:					
-					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása Ismeri a jogi technológiák használatához szükséges problémamegoldó módszereket.					

Felismeri az etikai dilemmákat

b) képességei

Érzékelni képes a jogi technológiákkal kapcsolatos társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.

Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára

c) attitűdje

Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.

Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

INTERNATIONAL BUSINESS LAW Code AJ JON240916SZV					
TITLE OF THE COURSE IN HUNGARIAN					
Responsible unit (institute/department):	Number of lessons per week/semester: Full-time: 2 Part-time:	Credit value: 3	Type of contact hours: practice	Prerequisites: International law II.	Prerequisite for exam:
Department of Commercial Law					
Lecturer in charge of the subject: Prof. Dr. habil. András Kecskés	Type of course: elective	Recommended semester: 9	Semester in which the course is offered: autumn	Language of instruction: English	Type of evaluation: term mark
Lecturer(s): Prof. Dr. habil. András Kecskés					Method of evaluation: written
Description of professional content and purpose of the course:					
The course will start with the introduction to general legal principles, and then we move onto the international trade and commercial area of law. In light of current development trends, the course places special emphasis on the impact of artificial intelligence (AI) on the subject area. We will delve into the particularities of the international business transactions to conclude with specific cross-border issues such as regulation and competition at international level. The course has several objectives. Students gain knowledge about international business terms, risks, deals (export-import, foreign direct investment, international IPR). We discuss basic notions of property, judicial forums, and alternative dispute resolution. On the one hand, it aims at introducing students to issues surrounding international commercial transactions (including basic requirements of a contract of sales, international shipping terms, and liability of air and ocean carriers, etc.). On the other hand, we will be examining the environment of international trade law (focusing on GATT, WTO) and the regulation of imports and exports. Finally, we will try to familiarize ourselves with various areas of regulation of international business, such as competition law and environmental law.					
Short outline, description of acquired knowledge, skills and competences:					
Lecture 1: Introduction to International Business Law and the impacts of artificial intelligence (AI) • Overview of International Business Law • Key Legal Frameworks and Institutions Lecture 2: Sources of International Law • Treaties and Conventions • Customary International Law • General Principles of Law Lecture 3: International Trade Law • World Trade Organization (WTO) • General Agreement of Tariffs and Trade(GATT) & other Trade Agreements					

Lecture 4: International Contract Law

- Formation and Enforcement of Contracts
- The United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG)

Lecture 5: International Dispute Resolution

- International Arbitration and Mediation
- Investor–state dispute settlement (ISDS)
- International Court of Justice (ICJ)

Lecture 6: Intellectual Property in International Business

- International Intellectual Property Rights
- WIPO and TRIPS Agreement

Lecture 7: International Employment Law

- Regulations and Standards
- Cross-border Employment Contracts

Lecture 8: International Corporate Law

- Corporate Governance Legal Background and Recommendations
- Entering Global Markets and Initial Public Offerings (IPOs)
- Mergers and Acquisitions (M&A)

Lecture 9: International Financial Law

- Regulation of International Finance & Banking
- International Accounting Standards (IFRS, GAAP)
- Anti-Money Laundering Laws

Lecture 10: Compliance and Ethics in International Business

- Environment, Social, Governance (ESG) & Corporate Social Responsibility
- Anti-Corruption Laws (FCPA, UK Bribery Act)

Lecture 11: Emerging Issues in International Business Law

- Digital Economy and E-commerce Regulations
- International Business Law Aspects of Blockchain Technology
- Environmental Law and Sustainability
- Shadow Banking System

Lecture 12: Case Studies and Review

- Discussion of Selected International Business Law Cases
- Summary & Review of Key Concepts

Evaluation of Semester

Requirements during the semester and teaching methods:

-

Compulsory sources/reading, bibliography, available sources for the acquisition of knowledge, skills and competences:

- Kecskés András – Halász Vendel: Stock Corporations – A Guide to Initial Public Offerings, Corporate Governance and Hostile Takeovers. Lexis-Nexis – HVG-ORAC, Wien-Budapest, 2013. ISBN 978-3-7007-5672-9
- the handouts distributed at the lectures

Recommended additional sources/reading:

- Kecskés András – Bujtár Zsolt – Halász Vendel: Tőzsdeuniverzum. HVG-ORAC, Budapest, 2019. ISBN: 978 963 258 431 7

Exam topics and/or questions:

A list of the required professional competences, competence elements (knowledge, skills, etc.), based on point 7 (bachelor) or 8 (master) of the programme and outcome requirements, to which the course typically and substantially contributes:

- Knowledge:** Through mastering the knowledge of the course, the student becomes familiar with the fundamental characteristics of global and domestic social, economic, political, and legal processes. The student is able to recognize ethical dilemmas and emerging moral challenges. The student knows and understands the theoretical and practical knowledge related to corporate governance, as well as the conceptual foundations and practical mechanisms of its operation.
- Skills:** The student is capable of developing an evaluative approach toward views and theories related to corporate governance and is also able to recognize their legal and social relevance. The student is capable of understanding social problems, interpreting new phenomena, and engaging in critical thinking. The student is able to perform professional tasks in teamwork settings and is capable of leading the work of a professional community.
- Attitude:** The student is open to participating in further professional training. The student demonstrates a commitment to acquiring broad general knowledge. The student is prepared for continuous independent learning and the acquisition of new knowledge. The student is open to professional cooperation with experts working in the fields of social policy and economics.
- Autonomy and responsibility:** The student performs work independently and accurately and strives for clarity in both written and verbal task performance. The student adopts a reflective approach toward their own work and its consequences, accepts and incorporates feedback, and demonstrates a need for such feedback.

Notes (e.g. special device, student number limits):

MUNKAJOG IV. (BEVEZETÉS A NEMZETKÖZI ÉS TRANSZNACIONÁLIS MUNKAJOGBA)

AJ JON240917SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Labour Law IV.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 30 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Munkajog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kun Attila Sándor	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Kun Attila Sándor					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja az egyre sokszínűbb és rétegzettebb nemzetközi és transznacionális „hibrid” munkajogi szabályozási tér bemutatása, kitérve mind az állami (state-based), illetve nem állami (non- state), köz (public) és magán (private), kemény (hard) és puha (soft) szabályozási rezsimekre. Különös figyelmet kap a multinacionális vállalatok értékláncainak globális szabályozhatósági dilemmája, kifejezetten munkaügyi perspektívából. A kurzus során különös hangsúlyt kapnak a témában releváns nemzetközi szervezetek (ILO, az OECD, ENSZ, EU stb.) szabályozási kezdeményezései, illetve a privát szféra főbb ún. CSR-standardjai („CSR – Corporate Social Responsibility”).

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés a nemzetközi munkajogba
2. A nemzetközi munkajog hagyományos eszközei: az ILO standardjai, tevékenysége és gyakorlata 1.
3. A nemzetközi munkajog hagyományos eszközei: az ILO standardjai, tevékenysége és gyakorlata 2.
4. A transznacionális munkajog koncepciója, fogalmai
5. A governance gap problematika: a multinacionális vállalatok és a szociális felelősség — a nemzeti és a nemzetközi jog szerepe.
6. Az ILO Multinacionális Vállalatokra és a szociálpolitikára vonatkozó alapelveinek Tripartit Nyilatkozata
7. OECD Irányelvek a multinacionális vállalatok számára.
8. Az ENSZ és a Business and Human Rights irányzat: Globális Megállapodás (UN Global Compact) és a UNGPs.
9. A CSR főbb szabályozási és önszabályozási standardjai
10. Emberi jogi due diligence
11. Transznacionális kollektív alku (IFAs, TCAs)
12. Esettanulmányok 1
13. Esettanulmányok 2.
14. Konzultáció

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az oktatás elsődlegesen frontális előadás formájában történik, amelyet interaktív megbeszélések és a hallgatók aktív bevonására épülő órai munka egészít ki. A kurzus során kiemelt szerepet kap a releváns nemzetközi és transznacionális munkajogi jogesetek, valamint esettanulmányok közös elemzése és értékelése. A hallgatóktól elvárt az órákon való rendszeres és aktív részvétel, különösen a jogesetek feldolgozásában, a szakirodalmi és normatív források értelmezésében, valamint a témához kapcsolódó szakmai vitákban.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
– Kun Attila: A multinacionális vállalatok szociális felelőssége (Ad Librum, Bp. 2009).
Ajánlott irodalom:
– Kun A.: A munkajogi megfelelés ösztönzésének újszerű jogi eszközei, L'Harmattan Kiadó-KRE, 2014, Bp. – Tóth Gergely: Valóban Felelős Vállalat, KÖVET-INEM, 2007 – Kaponyi Erzsébet: A multinacionális vállalatokra vonatkozó szabályozási kísérletek, különös tekintettel az ILO és az OECD deklarációira, Acta Humana 16. évfolyam 2005. 1. szám – Research Handbook on Transnational Labour Law (ed. by. Blackett, A. and Trebilcock, A.), 2015, Edward Elgar Publishing – Jean-Michel Servais: International Labour Law, Kluwer Law International, 2009. – Arturo Bronstein (2009): International and Comparative Labour Law Current Challenges, Palgrave – www.ilo.org/multi – www.oecd.org – http://www.business-humanrights.org/Home
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
- A nemzetközi munkajog hagyományos eszközei: az ILO standardjai, tevékenysége és gyakorlata - A transznacionális munkajog fogalma, kialakulása és alapvető koncepciói - Az OECD multinacionális vállalatokra vonatkozó irányelvei és azok jelentősége - Az ENSZ Business and Human Rights megközelítése, különös tekintettel a UN Global Compact és a UN Guiding Principles (UNGPs) rendszerére - A vállalati társadalmi felelősségvállalás (CSR) főbb szabályozási és önszabályozási standardjai - Az emberi jogi due diligence fogalma, funkciója és gyakorlati jelentősége - A transznacionális kollektív alku formái és szerepe (IFAs, TCAs)
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. - Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. - Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. b) képességei - Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. - Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére. c) attitűdje - Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. - Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre. d) autonómiája és felelőssége - Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra. - Értékelkötelezett módon használja az érdekvérvényesítés eszközeit. - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

SZOCIÁLIS JOG III. (EGÉSZSÉG- ÉS NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI SZAKSZEMINÁRIUM)

AJ JON240918SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Social Security Law III. (Health Insurance and Pension Insurance Thesis Seminar)

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Szociális jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hallgatók a szakszemináriumon gyakorlati példákon keresztül betekintést kapnak az egészségbiztosítás keretében igénybe vehető természetbeni egészségügyi szolgáltatások, a pénzbeli ellátások, valamint a baleseti ellátások igénybeviteléhez szükséges ismeretekbe. Megismerkednek az egészségbiztosítás felelősségi rendszerével, a jogorvoslati rendszerével, valamint a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettséggel. Az egészségbiztosítás keretében betekintést kapnak a megváltozott munkaképességű személyekre vonatkozó gyakorlati ismeretekkel. A nyugdíjbiztosítás tekintetében a hallgatók áttekintő képet kapnak a nyugdíjrendszer működéséről, rendszeréről. Megismerkednek a saját jogú és hozzátartozói nyugellátások igénylésével kapcsolatos kérdésekkel.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az egészségbiztosítás rendszertana.
2. Az egészségügyi szolgáltatások igénybevitelének gyakorlata
3. Az anyasági ellátások igénybevitelének gyakorlata.
4. A táppénz ellátás igénybevitelének szabályai
5. Az üzemi baleset és foglalkozási megbetegedés megállapításának szabályai, elhatárolásuk egymástól
6. A baleseti egészségügyi szolgáltatás és a baleseti táppénz igénylésének gyakorlata. A baleseti járadék megállapításának szabályai
7. Az egészségbiztosítás felelősségi, jogorvoslati rendszerének elemzése, valamint a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettség vizsgálata
8. A megváltozott munkaképességű személyek részére nyújtott ellátások igénybevitelére vonatkozó szabályok
9. A nyugellátások rendszertana.
10. Az öregségi nyugdíj formái és igénylésére vonatkozó szabályok
11. A hozzátartozói nyugellátások igénylésének gyakorlata.
12. A nyugdíjbiztosítás felelősségi és jogorvoslati szabályai, valamint a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettség vizsgálata

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Óralátogatás a TVSZ szerint. Zárthelyi dolgozat legalább 50 %-os eredménnyel történő megírása a szorgalmi időszakban meghirdetett időpontban.

Ponthatárok: (5) 90%– 100%; (4) 80-89%; (3) 65-79%; (2) 50-64%; (1) 0-49%.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Dr. Homicskó Árpád Olivér: A magyar szociális jogi ellátások rendszertana. Patrocinium Kiadó, Budapest, 2023.

Ajánlott irodalom:

- Hajdú József – Homicskó Árpád Olivér: Bevezetés a társadalombiztosítási jogba, Patrocinium Kiadó, Budapest. 2023.
- Homicskó Árpád Olivér: Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának társadalombiztosítási és egészségbiztosítási alapjai. Glossa Iuridika, 2023/7 (lásd: <https://szakcikkadatbazis.hu/doc/3789239>)

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Az egészségbiztosítás ellátása általánosságban

Az egészségügyi szolgáltatások rendszertana

Anyasági ellátások, a csecsemőgondozási díj és a gyermekgondozási díj

Táppénz

Az örökbefogadó díj

Baleseti egészségbiztosítási ellátások bemutatása

Rehabilitációs ellátás

Rokkantsági ellátás

A nyugdíjbiztosítás rendszere

Az öregségi nyugdíj és annak fajtái

Özvegyi nyugdíj

Árvaellátás

Szülői nyugdíj

A nyugdíjbiztosítás felelősségi és jogorvoslati szabályai, valamint a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettség vizsgálata

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a Szociális jog alrendszereit, átlátja a tagolódását.
- Ismeri az egészségbiztosítás ellátásait.
- Ismeri a nyugdíjbiztosítás ellátásait.

b) képességei

- Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.
- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.

c) attitűdje

- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

d) autonómiaja és felelőssége

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

VERSENYJOG ÉS HATÁRTERÜLETEI
AJ JON240920SZV (N)

Competition Law and its border areas

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 24 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Versenyjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A versenyjog és határterületei tárgy célja kifejezetten a versenyjog c. tárgyra épülő és azt kiegészítő ismeretanyag átadása az állami versenyjog, az eljárásjog és a versenyjoghoz kapcsolódó határterületek vonatkozásában.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Gazdasági szabályozás és versenyjog (szabályozás elmélet/történet, szabályozási rendszer, globális és összehasonlító versenyjog)
2. A verseny alkotmányossági vonatkozásai
3. Versenyjogilag szabályozott állam az EU-ban I.: árukereskedelmi monopóliumok, 106. cikk, effet utile, fúziós rendelet 21. cikk
4. Versenyjogilag szabályozott állam az EU-ban II.: állami támogatások joga
5. Versenyjogi jogalkalmazás alapjogi vonatkozásai I.
6. Versenyjogi jogalkalmazás alapjogi vonatkozásai II.
7. Kartellek elleni küzdelem eszközei
8. Versenyjog és digitalizáció (szabványok, szabadalmak, online kereskedelem, platformok, adatalapú piacok)
9. Versenyjog egyéb jogági kapcsolatai (büntetőjog, közbeszerzések, adatvédelem)
10. Versenyjog egyes szektorokban: energetika, sport, távközlés, média, mezőgazdaság
11. Versenyjog a bíróságok előtt: kártérítés, választott-bíráskodás és versenyjog, amicus curiae
12. Félévzárás

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Tóth András: Versenyjog és határterületei, HVG-Orac, Budapest, 2016.

Ajánlott irodalom:

Tóth András: Kortárs magyar versenyjog, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2022.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

-

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása:

Ismeri a vonatkozó európai jog legfontosabb tételes jogi szabályait

Ismeri a vonatkozó jogforrásokat, a szakjogi terminológiákat.

b) képességei

Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat

Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára

c) attitűdje

Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra

d) autonómiája és felelőssége

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

TANTÁRGYI TEMATIKÁK – LEVELEZŐ TAGOZAT

BEVEZETÉS A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSÁBA
AJ JOL240101K (L)

Introduction to the application of artificial intelligence

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete - Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. Tóth András					Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

- A mesterséges intelligencia szerepének és alkalmazásának megértése az egyetemi hallgatói munkában.
- A mesterséges intelligencia alkalmazása a jövőbeli jogi munkában és a különböző jogi területeken.
- A mesterséges intelligencia felhasználása a munka hatékonyságának növelésére.
- A mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlati esetek elemzése
- A mesterséges intelligencia jogi és etikai vonatkozásainak áttekintése

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés, módszertan, etikai kérdések
2. Hatékonyságnövelés AI alapú eszközökkel: hétköznapi MI felhasználások megismerése a munka hatékonyság növeléshez
3. Joghallgatói munkához felhasználható MI alapú eszközök megismerése: új módszerek a tudományos jellegű írásokban
4. MI alapú eszközök megismerése a jogászai szakmában

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az órai gyakorlati feladatok teljesítése.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

A mesterséges intelligencia szabályozási kihívásai, Tanulmányok a mesterséges intelligencia és a jog határterületeiről, Szerk.: Török Bernát és Zódi Zsolt, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021.

Ajánlott irodalom:

Tóth András: Mesterséges intelligencia és jog az etika, az EU és a geopolitika hálójában, in.: Mesterséges intelligencia a kutatásban és az oktatásban. A Károli Gáspár Református Egyetem 2025-ös évkönyve, edited by Péter Furkó, Andrea Bölcskei, and Zoltán Csőke, Károli Gáspár Református Egyetem, 2025., 41-54

Tóth András: Az Európai Unió Mesterséges Intelligencia Törvényéről, GJ, 2024/5-6., 3-11. o.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

-

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
Ismeri az MI használatához szükséges problémamegoldó módszereket.
Felismeri az etikai dilemmákat

b) képességei

Érzékelni képes az MI-vel kapcsolatos társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.

Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára

c) attitűdje

Hajlandó önművelésre, önfélesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.

Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfélesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászi szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BEVEZETÉS AZ ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYOKBA

AJ JOL240102K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Introduction to law and political sciences

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Rixer Ádám, Dr. Nagy Attila Mihály					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy valamennyi állam- és jogtudományi diszciplína alapozó tárgyaként funkcionál, ennek megfelelően kettős célja van; egyrészt a hallgatók tárgyi ismereteit, fogalmi készletét, dogmatikai tudását kívánja létrehozni és elmélyíteni; másrészt pedig a jogász hivatástól elválaszthatatlan sajátos gondolkodás- és látásmód megalapozására tesz kísérletet.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

4. Általános tájékoztató, a követelmények ismertetése. A tudomány általános jellemzése, sajátosságai. A társadalomtudományok, az állam – és jogtudományok, jog – és állambölcselet. Jogelméleti irányzatok.
5. Az egyes társadalmi normák sajátosságai, a jog fogalma.
3. Az állam és a jog kialakulása (ázsiai, antik, germán modellek). A modern állam, a modern jog kialakulása és főbb jellemzői.
4. A jogi norma fogalma, szerkezete és fajtái. A jogrendszer és a jogág. A jogviszony fogalma és sajátosságai.
5. A jogalkotás, a jogforrás, jogforrási hierarchia.
6. Jogérvényesülés. Jogalkalmazás. A jogértelmezés módszerei.
7. A jogcsaládok.
8. Jogászképzés, jogász hivatás. A jogász gondolkodás. A magyar jogi nyelv.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Oktatás módszere: előadás

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Rixer Ádám: Bevezetés az állam- és jogtudományokba jegyzet I. Patrocinium, Budapest, 2026. – *megjelenés alatt*
- Előadás ppt-k, illetve az előadáson meghatározott további anyagok.

Ajánlott irodalom:

- Fóris Ágota - Rixer Ádám: Kétnyelvűség a tudományban: Út a jogi-közigazgatási terminológiastratégiához. Magyar Nyelv, 2025, 121 (2), 178-192. DOI: <https://doi.org/10.18349/MagyarNyelv.2025.2.178>
- Rixer Ádám: A magyar jogrendszer átalakulása 2010 után. Patrocinium, Budapest, 2012.
- Rixer Ádám: Jog és szépirodalom. Iustum Aequum Salutare, 2012, 8 (2), 165-194.
- Szabó Miklós (szerk.): Bevezetés a jog- és államtudományokba. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. A tudomány általános jellemzése, sajátosságai, a tudomány belső szerkezete.
2. A társadalomtudományok sajátosságai, rendszerezése.
3. Az állam – és jogtudományok tárgya, rendszere, módszerei. A jog fogalma.
4. A jogdogmatika fogalma. A jogdogmatika egyes alapvető fogalmai: jog, kötelezettség, jogképesség, jogi személyiség.
5. A főbb jogelméleti irányzatok.
6. Az állam és a jog kialakulásának ázsiai, antik és germán útja.
7. Az állam fogalma, sajátosságai, társadalmi szerepe, funkciói.
8. Az állam, mint a politikai berendezkedés központi intézménye, az állami szervek rendszere.
9. Az államok rendszerezése.
10. A társadalmi normák jellemzői, funkciói, fajtái.
11. A jog kialakulása, a jogi norma, a jog szerkezete.
12. A jog funkciói.
13. A mai jog jellemzői.

14. A jogalkotás fogalma, jellemzői, folyamata.
15. A jogforrás. A jogforrási hierarchia.
16. A jogi norma szerkezete, fajtái.
17. Érvényesség, hatály, alkalmazhatóság.
18. A jogszabályok szerkezete, fajtái. A közzététel.
19. A jogrendszer, a jogág.
20. A jogcsaládok.
21. A jogérvényesülés fogalma és fajtái.
22. A jogalkalmazás jellemzői, fajtái, szakaszai.
23. A jogviszony alanya, tárgya, tartalma. A jogviszonyok fajtái.
24. A jogértelmezés alanyai, módszerei és lehetséges eredményei.
25. A jogi tények.
26. A jogászképzés.
27. A jogász hivatás a mai Magyarországon. Hivatásrendek (foglalkozási csoportok).
28. A magyar jogi nyelv főbb jellemzői.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása:

- Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
- Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.
- Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.
- Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait.

b) képességei:

- Alkalmos a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.

c) attitűdje:

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
- Elkötelezett a jogász munkája egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett.

d) autonómiája és felelőssége:

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Az értékelés módszere: legalább két írásbeli, illetve legalább egy szóbeli vizsgaalkalom (nem vegyes vizsga), illetve további egy szóbeli utóvizsgaalkalom.

Az első két vagy három vizsga írásbeli, a többi szóbeli. Az írásbeli vizsgákon a hallgatók több kérdésből álló feladatlapot oldanak meg. Az elégséges érdemjegyhez legalább 60% + 1 pontot kell szerezni. Ün. beugró kérdés nincs.

A számonkérés tárgyát a jegyzet anyaga, az előadások anyaga és az előadó által a félév során meghatározott jogszabályok (jogszabályhelyek) képezik.

EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I.

AJ JOL240103K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Comparative Constitutional and Legal History I.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra/félév	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Stipta István Mihály	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Stipta István Mihály					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy bevezető, jogi alapkultúrát kiegészítő jellege mellett segítséget kíván nyújtani a szakmai alapfogalmak megértéséhez. A stúdium a történeti fejlődés során felhalmozódott tapasztalatok leglényegesebb elemeinek ismertetésével elősegíti a hatályos normák jobb megértését, a jogot körülvevő eszmék megismerését. A tárgynak jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. Belső rendszerét az általános történelem kronológiai rendje szerint alakítottuk ki. A tantárgy keretében az állam- és jogfejlődés kezdeti időszakaival, rendi korszakával és a 17. századi változásaival foglalkozunk.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés, tantárgyi követelményrendszer ismertetése, az államhatalom keletkezésének történeti magyarázatai, fogalma.
2. A jog keletkezésére, fogalmának meghatározására irányuló kísérletek áttekintése.
3. Az ókori kelet államának és normarendszerének általános jellemzői.
4. Az európai abszolutizmus főbb alkotmánytörténeti sajátosságai.
5. A felvilágosult abszolutizmus általános és sajátos vonásai.
6. A felvilágosult abszolutizmus jogrendszere: Cesare Beccaria
7. Anglia az újkor küszöbén, a forradalom előzményei. A parlamentáris monarchia jellemzői.
8. Az európai integráció előtörténete.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A félévi aláírás feltétele a konzultációkon való jelenlét. A hallgatók a tankönyv első 11 tételéből önkéntes zárthelyi dolgozatot írhatnak. Ennek megfelelésége esetén ezekből a tételekből nem kell vizsgázniuk. Az oktatás közvetlen tudásátadás formájában, a hallgatók aktív jelenlétét feltételező módon történik. A levelező munkarendű hallgatók felkészülését írásbeli tansegédletekkel és személyes konzultációs lehetőséggel támogatjuk.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Kötelező irodalom:

Sipta István (szerk.): **Egyetemes állam- és jogtörténet**. 3. bővített és átdolgozott kiadás. ISBN 978-963-413-440-4. Patrocínium Kiadó. Budapest, 2025.

Ajánlott irodalom:

Ruszoly József: Európai jog- és alkotmánytörténet. Opera Iurisprudientiae. I. (Szerk.: Balogh Elemér) Pólay Elemér Alapítvány. Szeged, 2011. 539 o.

Kajtár István: Egyetemes állam- és jogtörténet I. Budapest-Pécs: Dialóg Campus, 1998. (Dialóg Campus tankönyvek). 175 o.

Vizsgakérdések:

- III. Tankönyvi vizsgatételek Egyetemes állam- és jogtörténet I. tantárgyból 2019/2020. tanév I. félév. A tankönyv: Stipta István (szerk.): Egyetemes állam- és jogtörténet. 3. bővített és átdolgozott kiadás. Patrocínium Kiadó. Budapest, 2025**

1. Az ókori görög korszak. Általános áttekintés. 13-15. o.

2. Spárta társadalmának és államszervezetének jellegzetességei 15-17. o.
3. Az athéni társadalom- és államfejlődés jellemzése 17-21. o.
4. Athéni államrend a Kr. e. 5. században 21-22. o.
5. Az ógörög jog jellegzetességei 22-26. o.
6. Jog és jogtudomány a korai középkorban 30-33. o.
7. Az egyházi jog jelentősége a középkori Európa jogrendjében, recepció, források 61-63. o.
8. Gratianus Decretuma, Liber Extra 63-68. o.
9. A dekretisták és a dekretalisták 79-84. o.
10. Bartolus de Saxoferrato 87-90. o.
11. Baldus de Ubaldis 90-95. o.
12. A ius commune fogalma 102-106. o.
13. A francia társadalom és állam a széttagoltság korában 115-119. o.
14. A francia társadalom és állam a rendi monarchia korában 119-124. o.
15. A francia társadalom és állam az abszolutizmus időszakában 124-128. o.
16. A francia jog főbb intézményei 129-137. o.
17. A germán közszerkezet időszaka 138-141. o.
18. A frank társadalom és állam 141-143. o.
19. A germán és frank jogrendszer 143-146. o.
20. A Német Birodalom alkotmánytörténete 146-150. o.
21. A Német Birodalom jogrendszere 150-152. o.
22. A középkori város belső (hatalmi) viszonyai 153-155. o.
23. A középkori város jogtörténeti ismérvei 156-159. o.
24. A kereskedők szerepe és a városi jog rétegződése 159-162. o.
25. A jogi személyiség tana, kettős tulajdon 162-166. o.
26. A korai angol jog és jogrend, angolszászok 179-182. o.
27. A common law kialakulása 184-185. o.
28. Magna Carta Libertatum és a parlament 189-191. o.
29. A központosított állam a Tudor-korban 191-192. o.
30. Az angol jogi kommentárok, a római jog és a common law viszonya 192-194. o.
31. Az angol alkotmányfejlődés a 17. században 194-198. o.
32. A common law modernizációja Angliában 198-200. o.
33. A modern angol kormányzat kezdetei 201-203. o.

IV. A félév-végi kollokviumon minden hallgató legalább egy kérdést kap a konzultáció anyagából.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása: segítse a jogintézmények elvi hátterének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését.
- b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére.
- d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

JOGÁSZI ETIKA					
AJ JOL240104K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Legal ethics					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Szerletics Antal, Dr. Balássy Ádám Miklós, dr. Rátkai Tímea, dr. Kántor Ákos					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja a jog erkölcsi-etikai alapjainak megismerése, a jogászai szakmákkal szembeni etikai elvárások tisztázása. A tárgy egyrészt elméleti betekintést nyújt az etikai kérdések filozófiai alapjaiba, másrészt gyakorlatorientált megközelítéssel mutat be olyan etikai dilemmákat, melyek egy jogász pályafutása során előfordulnak vagy előfordulhatnak. Utóbbi körében kiemelt jelentőséget kap az ún. hivatásetikai követelmények bemutatása, elsősorban a mai magyar jogászai hivatásrendek etikai elvárásainak és az arra épülő etikai eljárások gyakorlatának megismertetése.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az erkölcs és az etika fogalma és történeti alapjai. 2. Erényetika: Szeretet. Okosság. 3. Erényetika: Igazságosság, méltányosság. 4. Altruizmus, szolidaritás, felelősség. 5. Az emberi méltóság. A lelkiismereti szabadság. 6. A hivatásetikák alapjai és általános jellemzői. 7. Ügyvédi etika. Bírói etika. Ügyészi és rendőri etika 8. Köztisztviselői, közszolgálati etika. Egyéb jogi hivatásrendi etikák					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
zárhelyi dolgozat és/vagy egy komplex etikai kérdés értékelő elemzése					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Nagy Zsolt – Tóth Judit: Jogászai etika és felelősség. Pólay Elemér Alapítvány – Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2017, 9-57. és 136-224. o. Zlinszky János: Keresztény erkölcs és jogászai etika. Szent István Társulat, Budapest, 1998, 13-18., 38-63, 139-145. o.					
Ajánlott irodalom:					
Arisztotelész: Eudemoszi etika – Nagy etika. (ford.: Steiger Kornél) Gondolat Kiadó, Budapest, 1975 Arisztotelész: Nikomakhoszi etika. (ford.: Szabó Miklós) Magyar Helikon, Budapest, 1971 Barcsi Tamás: Az emberi méltóság filozófiája. Typotex Kiadó, 2013 Bolyki János (szerk.): Válogatás Kálvin János műveiből. Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest, 1993 Kant, Immanuel: Az erkölcsök metafizikája. (ford.: Berényi Gábor) Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1991 Ludassy Mária (szerk.): A francia felvilágosodás morálfilozófiája. Gondolat Kiadó, Budapest, 1975 Rotterdami Erasmus: A keresztény fejedelem neveltetése. (ford.: Csonka Ferenc) Európa Könyvkiadó, Budapest, 1987					

Seneca, Lucius Annaeus: A nagylelkűségről. (ford.: Szőke Ágnes) Seneca Kiadó, Budapest, 1997 Tóth J. Zoltán (szerk.): A tisztességes eljáráshoz való jog. Wolters Kluwer, Budapest, 2021 (ISBN 978-963-594-011-0), 288 o.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is. – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására. – Érzékeli képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. – Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére. c) attitűdje – Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez. – Elkötelezett a jogász munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -

JOGI INFORMATIKA AJ JOL240105K (L)					
Law and Informatics					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 2	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltét-el(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kecskés András	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy keretében a hallgatók elsajátítják a jogi informatika legfontosabb elemeit. A tantárgy keretein belül a XXI. század fejlődési tendenciáival összhangban döntő szerepet kap a mesterséges intelligencia (AI) hatásainak bemutatása és elemzése a jogrendszer, a jogi hivatást és a jogi karriert érintően, hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt. Emellett különös tekintettel a beadandó dolgozatok, TDK munkák és a szakdolgozat színvonalas elkészítéséhez szükséges informatikai ismeretekre. Hangsúlyt fektetünk a professzionális internethasználat gyakorlására, az elektronikus jogi adatbázisok megismerésére és kezelésükre a gyakorlatban. A tárgy során érintett témák segítenek a joghallgatóknak felkészülni a gyorsan változó technológiai környezetre, és képessé teszik őket arra, hogy hatékonyan kezeljék a technológia által érintett jogi kérdéseket.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézszségek és (rész)kompetenciák:					
<					

A foglalkozásokon elhangzottak, továbbá a bemutatott szoftverek, adatbázisok ismertetői.	
Ajánlott irodalom: 1. Csáki Gyula Balázs: A jogi informatika alapjai (Bíbor Kiadó, Miskolc, 2004. ISBN: 9639466905) 2. Legal Informatics; edited by Daniel Martin Katz, Ron Dolin, Michael J. Bommarito (Cambridge University Press, 2021. Online ISBN: 9781316529683) 3. The Future of Law and eTechnologies; edited by Tanel Kerikmäe, Addi Rull, and Katrin Nyman-Metcalf (Springer International Publishing Switzerland, 2016. ISBN: 978-3-319-26894-1) 4. Az oktatók által kiadott elektronikus tananyagok. 5. Richard Susskind: Online bíróságok és az igazságszolgáltatás jövője (ORAC-Kiadó, 2023, ford.: Osztovits András, ISBN: 978 963 258 579 6) 6. Yuval Noah Harari: Homo Deus – A holnap rövid története (Animus Kiadó, 2024, ISBN 9789636140052)	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: Az aktualizált kérdések és mintafeladatok a kurzuson bemutatott weboldalon elérhetőek. A weboldalt az aktuális félév elején frissítjük.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) Tudása: A tantárgy ismereteinek elsajátításával összhangban a hallgató ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival. Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alap jellemzőit. b) Képességei: Képes idegen nyelvű szakmai szöveg értelmezésére, feldolgozására. Képes idegen nyelvű és az informatika legújabb eszközeit is alkalmazó kommunikációra. Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára. Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett. Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára. Felismeri a jogilag releváns információkat. Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére. Képes egy szakmai közösség munkájának irányítására. c) Attitűdje: Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére. Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. Nyitott a szakmai továbbképzésben való részvételre. Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. d) Autonómiája és felelőssége: Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget. Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

JOGI LATIN NYELV AJ JOL240106K					
Latin for Law Students					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 2 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva Rozália	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Bányai Tibor Márk					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A klasszikus latin nyelv alak- és mondattani alapjainak, valamint a jogi latin nyelv alapszókincsének elsajátítása. A jogi latinitás fogalmi apparátusának elemi szintű etimológiai vizsgálata. A jogtörténeti tárgyak, elsősorban a római jog latin és görög (eredetű) szakkifejezéseinek helyes használata. Az általános nyelvi, grammatikai és terminológiai ismereteken túlmenően a fogalmi-logikai gondolkodás fejlesztése. Vázlatos áttekintés nyújtása az általános jogászai műveltséghez nélkülözhetetlen klasszikus római kultúrtörténetről.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A latin nyelv helyzete. A jogi latin nyelv oktatásának célja. Korszakolás. Tipológia. Kiejtési rendszerek: erasmusi, restituált. Grammatikai alapfogalmak. Szótárhasználat. A főnév szótári alakja. I. declinatio. Praepositíók. Az ige szótári alakja. A coniugatiók rendszere: I–IV. coniugatio. Praes. impf. ind. act. Létige. Grammatikai feladatok. Szövegfordítás					
2. A melléknév szótári alakja. II. declinatio. Főnév–melléknév egyeztetés. Jelzős szerkezetek ragozása. Birtokos szerkezet.					
3. Vocativus. Grammatikai feladatok. Szövegfordítás					
3. III. declinatio: msh-tő, gyenge -i tő, erős -i tő. Melléknevek ragozási rendszere (I–II., III. declinatio; három-, két-, ill. egyvégű). Névmasi ragozás: is, ea, id; qui, quae, quod. Coniugatio: praes. imp. ind. pass. Passivum fogalma. Activum–passivum mondatátalakítás. Grammatikai feladatok. Szövegfordítás					
4. Az infinitivusok rendszere. Inf. imp. act. és inf. imp. pass. Deponenes igék szótári alakja. Deponenes igék infinitivusai. Coniugatio: praes. perf. ind. act. Grammatikai feladatok. Regulák és szentenciák					
5. Személyes névmás. Birtokos névmás. Mutató névmások (hic, haec, hoc; ille, illa, illud). Coniugatio: praes. perf. ind. pass.; praet. impf. ind. act.; praet. impf. ind. pass. Grammatikai feladatok. Szövegfordítás.					
6. IV. declinatio. Névmasi melléknevek (alius3, nullus3, unus3, solus3, alter3). Számnevek (tőszámnevek, sorszámnevek). Coniugatio: fut. imp. ind. act., fut. imp. ind. pass. Grammatikai feladatok. Szövegfordítás					
7. Melléknév fokozás: szabályos, kivételes (-er és 6 db -ilis végű), rendhagyó (bonus3, malus3, magnus3, parvus3, multus3). Adverbiumképzés: alap-, közép- és felsőfok. Grammatikai feladatok. Szövegfordítás					
8. V. declinatio. Coniugatio: praet. perf. ind. act., fut. perf. ind. act., praet. perf. ind. pass., fut. perf. ind. pass. A passzív perfektum fordíthatósága. Grammatikai feladatok. Regulák és szentenciák					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Legfeljebb 1 alkalommal lehetséges hiányozni Aktív órai részvétel Zárthelyi dolgozatok megírása					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Bánóczy Rozália, Rihmer Zoltán, <i>Latin nyelvkönyv joghallgatók számára</i> , Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, 4., átdolgozott vagy 5. kiadás					
Ajánlott irodalom:					
– Adamik Béla, <i>A latin nyelv története</i> . Argumentum. Budapest. 2009.					

- Borzsák István, *A latin nyelv szelleme*, Parthenon, Budapest, 1942.
- Ferenczi Attila, Monostori Martina, *Latin nyelvkönyv*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
- Nagy Ferenc, Kovács Gyula, Péter Gyula, *Latin nyelvtan a középiskolák számára*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
- b) képességei
- c) attitűdje
- d) autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I.

AJ JOL240107K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Hungarian Legal History I

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra/félév	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Nagy Péter	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Nagy Péter	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET I. tantárgy alapvető célja a mai magyar államrendszer történelmi előzményeinek bemutatása. A tananyag elsajátításával a joghallgatók képet kaphatnak arról, hogyan formálódott államszervezetünk és alkotmányjogunk az 1949-es fordulatig. A tárgynak az alkotmányjogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. A tárgy propedeutikus jellegű, amely a középiskolai történelem tudásanyagát feltételezve készíti elő a hallgatókat a választott hivatás alapfogalmainak megértésére. A tantárgy a képzési és kimeneti követelmények elvárásai szerint felkészíti a joghallgatókat a jogrendszer, a jogi módszerek hazai történeti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A félévi tematika és a követelmények ismertetése. Az államalapítás. A király jogállása 1848-ig, a trónbetöltési elvek, a király helyettesítése.
2. A rendiség kialakulása Magyarországon. Az 1222. évi világi Aranybulla. Az ellenállási záradék és a nemesi jogok későbbi biztosítékai. A rendi alkotmány létrejötte. Az országgyűlés kialakulása, szervezete és működése a rendi korban.
3. Helyi közigazgatási szervezet jellemzői 1848-ig. (A királyi vármegye és a nemesi vármegye. A városok jogállása a rendi korban); Bírósági szervezet fejlődése Magyarországon az államalapítástól 1848-ig.
4. Az államfejlődés jellegzetességei az 1848/1849-es forradalom- és szabadságharc idején. Az államfői hatalom gyakorlása 1848/49; A neoabszolutizmus időszakának „alkotmányos” berendezkedése.
5. A Pragmatica Sanctio és az osztrák-magyar kiegyezés közjogi alapjai. Az 1867:XII. tc. A horvát-magyar államjogi kapcsolat 1868 és 1918 között. 1868:XXX. tc. Az államfői hatalom gyakorlása 1867-1918
6. Az országgyűlés szervezete, működése, hatásköre a polgári korban. A nemzetgyűlés 1920-1926. Az 1926-os felsőházi reform.
7. A helyi önkormányzatok a polgári korban (Általános jellemzők. A vármegye, a törvényhatósági joggal felruházott városok; Budapest székesfőváros. A községek); Az igazságszolgáltatás rendszere a polgári korban (Rendes és különbírók; Az igazságszolgáltatás egyéb szervei)
8. Az 1918/1919-es forradalmak államszervezeti sajátosságai. A trianoni békeszerződés. Az alkotmányosság helyreállítása (1920) és a kormányzó jogállása. A köztársasági elnök 1946-1949-ben. A kormány jogállása (a kormányalakítás szabályai, a miniszteri felelősség, a kormány hatásköre és a kivételes hatalom). A „szocialista” időszak államszervezeti jellegzetességei. Félévzárás.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A hallgatók a tankönyv első 11 tételéből önkéntes zárthelyi dolgozatot írhatnak. Ennek megfelelése esetén ezekből a tételekből nem kell vizsgáznuk. Az oktatás közvetlen tudásátadás formájában, a hallgatók aktív jelenlétét feltételező módon történik. A levelező munkarendű hallgatók felkészülését írásbeli tansegédletekkel és személyes konzultációs lehetőséggel támogatjuk.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Tankönyvi tételsor Magyar alkotmánytörténet (szerk.: Mezey Barna) 5. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2003.
Magyar alkotmánytörténet (szerk.: Mezey Barna) 5. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2003. [a továbbiakban: At.]

Ajánlott irodalom:

Magyar állam- és jogtörténet forrásai (szöveggyűjtemény) (szerk.: Mezey Barna) Osiris Kiadó, Budapest, 1998.
Stipta István: A magyar bírósági rendszer története. Multiplex Media-Debrecen University Press. Debrecen, 1998.

Stipta István: A magyar történelmi alkotmány és a hazai közjogi-közigazgatási jogvédelem. Gondolat Kiadó, Budapest, 2020.

Képesy Imre: Az Országbírói Értekezlet története és öröksége. Gondolat Kiadó, Budapest, 2023.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Vizsgakérdések:

I. Tankönyvi tételsor Magyar alkotmánytörténet (szerk.: Mezey Barna) 5. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2003.

- 1) A törzsi szervezet kora. [At.15-21. o.]
- 2) A Szent Korona-eszme. [At. 64-67. o.]
- 3) A rendek és a rendiség. [At. 81-86. o.]
- 4) A rendi-képviselési monarchia. [At. 90-93. o.]
- 5) Az abszolút monarchia. [At. 98-105. o.]
- 6) Erdély különleges jogállása a mohácsi vész előtt. Az erdélyi fejedelemség. [At. 116-123. o.]
- 7) Horvátország, Szlavónia és Dalmácia jogállása [At. 123-125. o.]
- 8) A királyi jogkör. [At. 132-134. o.]
- 9) A király helyettesítése. [At. 139-143. o.]
- 10) A rendi országgyűlés kialakulása, előzményei. [At. 149-152. o.]
- 11) A rendi országgyűlési képviselő. Az országgyűlés szervezete. A rendi országgyűlések tanácskozásai. [At. 153-161. o.]
- 12) A királyi tanács. [At. 166-171. o.]
- 13) Országos főméltóságok és az udvari tisztviselők [171-179. o.]
- 14) A szakkormányzat szervei, dikasztériumok és a birodalom központi szervei [At.183-191. o.]
- 15) A királyi vármegye fogalma, eredete, szervezete. [At. 196-198. o.]
- 16) A nemesi vármegye kialakulása és hatásköre. [At. 198-204. o.]
- 17) A szabad királyi városok. [At. 208-212. o.]
- 18) Mezővárosok, uradalmak, falvak [At. 213-217. o.]
- 19) A központi ítélkezés szervei. [At. 225-231o.]
- 20) A központi ítélkezés szervei a XVIII. században. [At. 231-232. o.]
- 21) A vidéki törvénykezés. [At. 233-239. o.]
- 22) Az ügyvédség. [At. 239-242. o.]
- 23) A közhitelességi szervezet. [At. 243-246. o.]
- 24) Az áprilisi alkotmány sajátosságai. [At. 283-288. o.]
- 25) Az állam és a protestáns felekezetek kapcsolata (1517-1848) [At. 258-261. o.]
- 26) A neoabszolutizmus időszakának "alkotmányfejlődése". [At. 303-309. o.]
- 27) Ausztria és Magyarország közjogi kapcsolata 1867 és 1918 között. [At. 316-318. o.]
- 28) Szabadságjogok helyzete a kiegyezés korában. [At. 322-328. o.]
- 29) A trianoni Magyarország alkotmányos helyzete. [At. 333-336. o.]
- 30) Szabadságjogok a két világháború között [At. 337-342. o.]
- 31) A népképviselési választójog fejlődése 1918-ig. [At. 360-365. o.]
- 32) A népképviselési választójog fejlődése 1919-1938 között. [At. 365-370. o.]
- 33) A választási rendszer átalakítása 1944 és 1947 között. [At. 370-373. o.]
- 34) A törvényhozás szervezete és működése. [At. 377-381. o.]
- 35) Az országgyűlés jogköre és működése Az országgyűlési képviselők jogállása. [At. 384-392. o.]
- 36) A király jogállása 1848 után. [At. 398-406. o.]
- 37) A kormányzó jogkörei 1920 és 1944 között. [At. 409-415. o.]
- 38) A köztársasági elnök. [At. 418-422. o.]
- 39) A kormány és a kormányzati szervek. [At. 432-436. o.]
- 40) A törvényhatóságok, azok típusai és a főispán jogállása a kiegyezés után. [At. 437-440. o.]
- 41) A törvényhatósági jogú városok és Budapest székesfőváros, a községi közigazgatás a polgári korban [At. 442-446. o.]
- 42) Bírószági szervezet a neoabszolutizmus idején. A bírák személyi függetlenségének megteremtése. [At. 451-452, 463-467. o.]
- 43) Rendes és különbírószágok a kiegyezés után. [At. 452-456, 457-459. o.]
- 44) A közigazgatási szervek jogszolgáltató tevékenysége, valamint az attól független közigazgatási bírászkodás. [At. 456-457. o.]
- 45) Az ügyészség és az ügyvédség a polgári korban. [At. 467-471o.]
- 46) A közjegyzőség és a telekkönyv. [At. 471-474. o.]
- 47) A Tanácsköztársaság. [At. 481-485. o.]
- 48) A Hungarista Munkaállam szervezete. [At. 488-489. o.]
- 49) A Magyar Népköztársaság [At. 492-498. o.]

II. A félév-végi kollokviumon minden hallgató legalább egy kérdést kap a konzultáció anyagából.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: segítse a jogintézmények elvi háttérének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését. b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére. d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

RÓMAI JOG I. AJ JOL240108K					
Roman Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra/félév	Kreditérték: 4 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva	Tantárgy besorolása: kötelező/	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium minősített aláírás)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Pókecz Kovács Attila, Prof. Dr. Jakab Éva					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja egyfelől a római jog oktatása annak fejlődéstörténete tükrében, másfelől a római jognak, mint a modern jogi (elsősorban civiljogi) dogmatika alapjának megismertetése. Az oktatásban a római magánjog és a római közjog, mint egymást szervesen kiegészítő területek kerülnek feldolgozásra.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Általános tájékoztatás a római jog tanulásával kapcsolatban. Történeti rész I. Történeti rész II. Történeti rész III. 2. Eljárásjog I. Eljárásjog II. Személyi jog 3. Családi jog I. Családi jog II. Szem.jog továbbélése. Dologi jog I. Dologi jog II. (A tulajdon) Dologi jog III. (A birtok) 4. Dologi jog IV. (A tulajdon megszerzése I.), Dologi jog V. (A tulajdon megszerzése II. A tulajdon megszűnése.) Dologi jog VI. (A tulajdon védelme), Dologi jog VI. (Idegen dologbeli jogok. A dologi jog továbbélése)					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Benedek Ferenc -Pókecz Kovács Attila: Római magánjog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

*Magyarázatok

TANULÁS- ÉS KUTATÁSMÓDSZERTAN					
AJ JOL240109K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Study and research methodologies					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra/félév	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Dobrocsi Szilvia	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 1.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i: Tanszékek főállású oktatói	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja a joghallgatók felkészítése a jogi tanulmányokra, az egyetemi életre. A középiskolaitól igen eltérő egyetemi tanulási módszer új készségeket kíván. A szorgalmi időszak és a vizsgaidőszak eltérő kihívásai, feladatai egyaránt megismerendők. A szorgalmi időszakban nagy felelősség hárul a hallgatóra saját időbeosztásának megtervezésekor. A Református Egyetemen külön hangsúlyt kap egymás segítése, támogatása. Tanulási módszereket ajánlunk mind a szorgalmi, mind a vizsgaidőszakra. Az önszerveződő csoportok megalakítása, a korrepetáló jellegű segítő mentor-tevékenység kialakítása, a retorikai készségek fejlesztése egyaránt a bemutatandó célok között szerepel.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:					
1. Intézeti kutatásokban részvétel 2. Hogyan ismerkedjünk meg a tananyaggal már a szorgalmi időszakban? Hogyan készüljünk a zárthelyi dolgozatokra? 3. Hatékony tanulási módszerek 4. Hatékony időbeosztás, tervezés, célok kijelölése 5. Egymás mentorálása, csoportokba szerveződés 6. Évfolyamdolgozat, szakdolgozatírás, beadandó dolgozatok írása 7. Kiselőadások tartása, diavetítés, az idővel való hatékony gazdálkodás 8. Intézeti TDK alkalmakon részvétel, OTDK-n opponensként, szerzőként indulás					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Dr. Tarkó Klára, Marunák Mária, Dr. Szenes Márta, Dr. Rúzs Molnár Krisztina: Hogyan tanul a sikeres egyetemista? – Tanulásmódszertani útmutató felsőoktatásban részt vevő hallgatók számára. Szegedi Tudományegyetem, Szeged, 2021.					
Dávid Mária, Taskó Tünde Anna, Héjja-Nagy Katalin, Mester Dolli, Dorner László, Estefánné Varga Magdolna: Az önszabályozó tanulás fejlettségének összefüggései a tanulási eredményességgel és az IKT-használat gyakoriságával MAGYAR PSZICHOLOGIAI SZEMLE 71:(1) pp. 197-225. 2016.					
Ellin K. Deese – James Deese Hogyan tanuljunk? Panem, Budapest, 2006					
Ajánlott irodalom:					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Vizsgatémakörök a zárthelyi dolgozat, tanulási módszerek, évfolyamdolgozat, szakdolgozat, kiselőadás, intézeti kutatás, TDK témájában.					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: tudása Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.					

Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.

képességei Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.

Rendelkezik tudományos, közéleti, szakmai íráskészséggel.

Felismeri a jogilag releváns információkat.

attitűdje Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.

Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.

Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

autonómiája és felelőssége Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A kurzus célja a joghallgatók felkészítése a jogi tanulmányokra, az egyetemi életre. A középiskolaitól igen eltérő egyetemi tanulási módszer új készségeket kíván. A szorgalmi időszak és a vizsgaidőszak eltérő kihívásai, feladatai egyaránt megismerendők. A szorgalmi időszakban nagy felelősség hárul a hallgatóra saját időbeosztásának megtervezésekor. A Református Egyetemen külön hangsúlyt kap egymás segítése, támogatása. Tanulási módszereket ajánlunk mind a szorgalmi, mind a vizsgaidőszakra. Az önszerveződő csoportok megalakítása, a korrepetáló jellegű segítő mentor-tevékenység kialakítása, a retorikai készségek fejlesztése egyaránt a bemutatandó célok között szerepel.

ALKOTMÁNYJOG I. AJ JOL240201K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Constitutional Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet- Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 16 óra	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: Elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Bevezetés az állam- és jogtudományokba	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Trócsányi László Henrik	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: kollokvium
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Cservák Csaba					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az alkotmányjog az egész jogrendszer, különösen a közjog alapját képezi, a tantárgy követelményeinek elsajátítása így rendkívül fontos a teljes jogász képzés szempontjából. A közjoggal kapcsolatos későbbi tananyagok elsajátításnak stabil alapját kell, hogy képezze a kormányzati rendszer átfogó összefüggéseinek felvázolása. Mindezek háttérét a politikai szféra alkotmányjogi alapjainak lefektetése biztosítja (Pl.: kormányzati rendszer, választójog). Az Országgyűlés működése a törvényalkotás révén az egész jogrendszerre kihat.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Alkotmányjog, alkotmány, alkotmányosság. Európai, amerikai és magyar alkotmányfejlődés. Magyarország alkotmánya. Szuverenitás. Állampolgárság. 2. Államforma-kormányforma. 3.. Jogforrástan. Jogalkotás. 4. A közvetlen és képviseleti demokrácia. Választójog, választási rendszerek. Az országgyűlési képviselők választása. Az önkormányzati képviselők választása. 5. Az Országgyűlés szervezete és működése, funkciói: törvényalkotás, parlamenti ellenőrzés. Az országgyűlési képviselők jogállása. 6. Közpénzügyek: Ász, MNB, KT. 7. Államfő. 8. A kormány, kormányzati rendszerek.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Óralátogatás.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Trócsányi László – Schanda Balázs – Csink Lóránt (szerk.): Bevezetés az Alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei. Budapest, HVG-Orac, 2025. őszi kiadás Előadások anyaga Alaptörvény, az előbbiekhöz kapcsolódó jogszabályok, az Alkotmánybíróságnak az előbbieken felsorolt tananyagban említett, alkotmányjogi tárgyú döntései					
Ajánlott irodalom:					
- Halász Iván (szerk.): Alkotmányjog. Dialóg Campus Kiadó, 2018					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
1. A közjog és a magánjog elhatárolása 2. Az alkotmány és az alkotmányjog fogalma 3. Az alkotmányosság formai és tartalmi elemei 4. Az angol alkotmányfejlődés 5. A francia alkotmányfejlődés 6. Az amerikai alkotmányfejlődés és a német alkotmányfejlődés 7. A magyar alkotmányfejlődés. 8. A szuverenitás fogalma, szuverenitáselméletek 9. A hatalmi ágak elválasztásának történeti fejlődése 10. Demokratikus legitimáció, és a horizontális és vertikális hatalommegosztás. 11. Az államforma és a kormányforma fogalma, sajátosságai 12. A prezidenciális kormányforma és a félprezidenciális kormányforma 13. A parlamentáris kormányforma. 14. Az állampolgárság fogalma. A magyar állampolgárság keletkezésének és megszerzésének módjai, megszűnésének módjai. 15. A jogforrások fogalma. A jogszabályok és a közjogi szervezetszabályozó eszközök 16. A jogszabályok érvényessége és hatályossága 17. A jogalkotás alkotmányos alapelvei 18. A képviseleti és a közvetlen demokrácia. A népszavazás. 19. A választójog fogalma, alapelvei. Nemzetiségi jogok és nemzetiségi választások. 20. A parlamenti választókerületi rendszerek típusai. Az országgyűlési képviselők választása 21. Helyi önkormányzatok. Az önkormányzati képviselők választása. 22. A parlament fő funkciói. A parlamenti jog forrásai. Az Országgyűlés szervezete (tisztviselők, frakciók, bizottsági rendszer) és működése 23. Az Országgyűlés törvényalkotási hatásköre, törvényhozási tárgyak 24. A parlamenti ellenőrzés rendeltetése és eszközrendszere 25. Az országgyűlési képviselők jogállása, a képviselők jogai és kötelessége, a képviselői mandátum jellege. 26. Közpénzek. Az Állami Számvevőszék. A Magyar Nemzeti Bank, a Költségvetési Tanács. 27. Magyarország kormányzati rendszere. A Kormány megbízatásának keletkezése és megszűnése 28. A Kormány hatáskörei. A Kormány parlamenti felelőssége 29. A köztársasági elnök jogállása, megválasztása 30. A köztársasági elnök hatáskörei	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait. ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit.
b) képességei	☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
c) attitűdje	☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit. ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.

☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát. d) autonómiája és felelőssége ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

-

*Magyarázatok

EGYETEMES ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II.					
AJ JOL240202K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Comparative Constitutional and Legal History II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra/félév	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Egyetemes állam- és jogtörténet I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Stipta István Mihály	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga/szigorlat
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Stipta István Mihály					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy bevezető, jogi alapműveltséget kiegészítő jellege mellett segítséget kíván nyújtani a szakmai alapfogalmak megértéséhez. A stúdium a történeti fejlődés során felhalmozódott tapasztalatok leglényegesebb elemeinek ismertetésével elősegíti a hatályos normák jobb megértését, a jogot körülvevő eszmék megismerését. A tárgynak jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. Belső rendszerét az általános történelem kronológiai rendje szerint alakítottuk ki. A tantárgy keretében az állam- és jogfejlődés polgári időszakával foglalkozunk, de - az alapvizsgára tekintettel - az oktatás során és a vizsga keretében a modern korszakot megalapozó előkérdések is szóba kerülnek.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az amerikai alkotmány általános jellemzői. 2. A francia forradalom, a francia alkotmányok. 3. A Code Civil és a Code Penal általános jellemzői. 4. Dél-Európa államfejlődési tendenciái. 5. Az olasz jogfejlődés a 19. században 6. Büntetőjogi irányzatok a 19. században 7. Európán kívüli jogrendszerek 8. Az európai integráció 20. századi vázlata.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A félévi aláírás feltétele a konzultációkon való jelenlét. A hallgatók a tankönyv első 14 tételéből önkéntes zárthelyi dolgozatot írhatnak. Ennek megfelelőse esetén ezekből a tételekből nem kell vizsgáznuk. Az oktatás közvetlen tudásátadás formájában, a hallgatók aktív jelenlétét feltételező módon történik. A levelező munkarendű hallgatók felkészülését írásbeli tansegédletekkel és személyes konzultációs lehetőséggel támogatjuk.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Kötelező irodalom: Stipta István (szerk.) : Egyetemes állam- és jogtörténet. 3. bővített és átdolgozott kiadás. ISBN 978-963-413-440-4. Patrocínium Kiadó. Budapest, 2025.					
Ajánlott irodalom: Ruszoly József: Európai jog- és alkotmánytörténet. Opera Iurisprudentiae. I. (Szerk.: Balogh Elemér) Pólay Elemér Alapítvány. ISBN 963-9306-56-5. Szeged, 2011. 539 o.					
Vizsgakérdések:					
I. Tankönyvi vizsgatételek:					
Stipta István (szerk.) : Egyetemes állam- és jogtörténet. 3. bővített és átdolgozott kiadás. Patrocínium Kiadó. Budapest, 2025.					
1. A koloniális jogfejlődés társadalmi gyökerei (205-208) 2. A személyek jogalanyisága a koloniális jogrendszerben (212-214)					

3. A gyarmati gazdaság jogi szabályozása, büntetőjog a gyarmati korszakban (214-216)
4. Az amerikai gyarmatok és az anyaország konfliktusa (216-218)
5. Az USA Alkotmánya a gyakorlatban (223-225)
6. Az USA szövetségi bírósági rendszere (225-228)
7. Az USA büntetőjoga a függetlenségi harc után (231-234)
8. Az amerikai polgárháború előzményei: a rabszolgaság kérdése (234-236)
9. A polgárháború utáni alkotmánykiegészítések az USA-ban (236-239)
10. Az amerikai progresszizmus kora (243-244)
11. A jogász hivatás Amerikában a modern ipari társadalom korában (244-247)
12. A New Deal-korszak jogtörténeti vonatkozásai (251-254)
13. A modern amerikai kormányzat: az adminisztratív állam (255-257)
14. A II. világháború utáni jogfejlődés és a 14. alkotmánykiegészítés gyakorlata (257-260)
15. Az 1791. évi francia alkotmány (270-272)
16. A jakobinus diktatúra és az 1793. évi alkotmány hatálybalépésének elmaradása (272-277)
17. Az 1795. évi francia alkotmány, a konzulátus és a császárság alkotmánya (277-280)
18. A francia civiljogi kodifikációk (281-287)
19. A büntetőjogi kodifikáció Napóleon idején (287-291)
20. A francia restauráció államszervezete és az 1830. évi forradalom (294-296)
21. Az 1848-as francia forradalom és III. Napóleon császársága (296-298)
22. A párizsi kommün és a III. Francia Köztársaság (298-301)
23. A német államszervezet 1789 és 1815 között, a Rajnai Szövetség (303-305)
24. A Német Szövetség 1815-1848 (308-310)
25. Az össznémet államszervezet 1848-1849-ben (310-312)
26. Az osztrák császárság államszervezete 1848-1849-ben (312-314)
27. Poroszország államszervezete 1848-1849-ben (314-316)
28. A német jogrendszer és kodifikációs törekvések a 19. század elején (319-320)
29. Az Észak-német Szövetség és a Német Birodalom államszervezete 1866 és 1918 között (321-323)
30. Német jogfejlődés 1866 és 1918 között (323-325)
31. Az osztrák jogállamiság kiépítésére tett kísérletek 1867 és 1918 között (325-328)
32. A Weimari Köztársaság államszervezete (328-330)
33. A vezéri állam (Führerstaat) jellemzői (337-338)
34. A bíróságok a náci rendszerben (338-341)
35. A megtorlás gépezete: a náci büntetőjog, és a háborús bűntettek (345-348)
36. A második világháború német területen történő lezárása, Bizónia és Trizónia (348-351)
37. Az NSZK, az NDK és az egységes Németország (352-356)
38. Az olasz parlamentáris fasizmus: 1922-1926. (368-370)
39. Polgári jellegű reformok Oroszországban, az 1906-os és 1917-es polgári forradalmak (384-385)
40. A Szovjetunió megalakulása és alkotmányai (387-390)
41. A Népszövetség, mint az európai egység akadálya (444-447)
42. Aristide Briand egységkonceptiója és a korabeli európai realitás (447-450)
43. A nemzetközi magánjog: történeti és dogmatikai alapok (451-457)
44. A korai kodifikációk és a modern nemzetközi magánjog születése és a Hágai Konferenciák (463-467)
45. A nemzetközi magánjog a két világháború közötti Európában. (467-470)
46. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (471-474)

II. Az alapvizsgán minden hallgató legalább egy kérdést kap a **második félévi konzultációk** anyagából. Az előadási kérdések pontos címeit a konzultációk után a Neptunban folyamatosan közzölöm.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása: a tantárgy segít megismerni a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. Elősegíti a jogintézmények elvi hátterének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését.
- b) képességei: segít abban, hogy a hallgató legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.

c) attitűdje: ösztönöz arra, hogy a joghallgató készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére.   d) autonómiája és felelőssége: igényt terem arra, hogy a hallgató reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat, legyen igénye azokra. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):
--

JOGI SZAKNYELV I. AJ JOL240204K					
English/ German for Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Idegen Nyelvi Lektorátus	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: gyakorlati	Előtanulmányi feltétel(ek): angol nyelv min. B1 szintű ismerete	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Dobrocsi Szilvia	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: angol/ német/	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Kocsis Judit Süléné Birta Katalin Megbízott oktatók					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja, hogy a hallgatók a különböző jogágak alapvető angol szakmai szókincsét elsajátítsák, és azt képesek legyenek hatékonyan felhasználni élő szakmai szituációkban. Az autentikus jogi szövegek olvasásával, fordításával és értelmezésével gyakorlati segítséget nyújtunk az angol nyelvű forrásanyag megértéshez, mely alapvető fontosságú pl. hazánk EU-s tagsága miatt is. A változatos jogi területek szövegei és szókincsének alapos elsajátítása felkészíti a hallgatókat a hazai és a nemzetközi munkakörnyezet kihívásaira.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A félév során tárgyalt témák a következők: 1. The Branches of Law- A jogágak 2. The Parliament - A Parlament feladata és működése 3. The legislative process - A jogalkotás folyamata 4. The Judicial System - Az igazságszolgáltatás rendszere 5. Criminal Law - Büntetőjog I-II. <u>Elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:</u> A fenti témák szakmai angol jogi szókincsének elajátítása, a témákhoz kapcsolódó angol szóbeli és írásbeli készségek fejlesztése, pl. szövegolvasás és értés, szövegelemzés, szóbeli véleménynyilvánítás, magyar-angol ill. angol-magyar fordítás írásban és szóban egyaránt , valamint szituációs helyzetgyakorlat az adott témához kötődően, stb. Az órán a hallgatók bevonásával a hangsúly a folyamatos interakcióra helyeződik. Autentikus írásos forrásanyagok feldolgozása, valamint a témához kapcsolódó vizuális segédanyagok használata egészítik ki a jegyzet anyagát.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A félév során a feladott házi feladatok, beadandók teljesítése. Óránkénti zárthelyi dolgozat írása az órán vett lecke szakmai szókincsből a félév során. Órai aktivitás, max. 1 hiányzás engedélyezett.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
A félévente frissített angol szaknyelvi jegyzet, mely tartalmaz egyéb forrásokat és felhasznált irodalmat.					

<i>Ajánlott irodalom:</i>
1. Gillian D Brown / Sally Rice: Professional English in Use – Law, Cambridge University Press, 2009 2. Wyatt Rawdon: Check your English Vocabulary, Law, Bloomsbury, 2022 3. Roche Marc: TOLES Legal English, Advanced English for Lawyers, Independently Published, 2019 4. Szabó László: A Practical Guide to English for Law, Premier Press, 2018
<i>Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:</i>
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

KÖZGAZDASÁGTAN AJ JOL240205K					
Economics					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet- Gazdaságméleti és Módszertani Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kecskés András	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 2.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Kecskés András					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a közgazdaságtudomány rendszertani összefüggéseit, szakterületeit, vizsgálódási tárgyát, módszertani jellemzőit és főbb kérdésköreit. A XXI. század új közgazdasági kihívásait érzékeljék, s azokat képesek legyenek értelmezni, ennél fogva jogi tanulmányaikban, s majdani munkaerőpiaci integrációjuk során hasznosítani. A tantárgy alapvetően a fenntartható gazdaság főbb alapvetéseit tárgyalja, így a közgazdaságtan új evolúciós hullámát, a jövő gazdasági kihívásait, az ökológia fenntarthatóságát, a „zöld növekedést”, a demográfiai kihívásokat, technológiai fejlődést, a mesterséges intelligencia szerepét, különös tekintettel társadalmi hatásaira, s a pénzügyi rendszer jövőben alternatíváját, s nem utolsó sorban a piacok (főleg a pénzügyi piacok) zavarait és az azokra adott kormányzati és jegybanki válaszokat a nemzetközi térben. A tantárgy oktatásának célja, hogy a jogász hallgatók a Magyar Nemzeti Bank és a Kormány által meghirdetett új gazdasági irányvonal témaköreit, a fenntarthatóság 21. századi közgazdasági alapjait, az új gazdaság új erőforrásait, az értékelőállítást 21. századi sajátosságait, a piac és az állam egyensúlyát, továbbá a gazdaság mögött álló mélystruktúrákat is elsajátítsák.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A közgazdaságtan fogalma, fogalmi elemeinek magyarázata, története, nézőpontbeli változásai és fejlődési irányai, tudományági kapcsolatai. A mikro- és makroökonómia fogalomkörébe tartozó területek vizsgálata. Közgazdasági iskolák és irányzatok nemzetközi és magyar viszonylatban. Bibliái, egyházi tanítások a gazdaságról. A közgazdaságtan értékalapú megközelítése. 2. A közgazdaságtan alapvető elméleti segédfogalmai, mutatói, mérőszámai és függvényei. A Maslow-piramis, a Marshall-kereszt, a keresleti és kínálati görbék, a termelési lehetőségek határgörbe, a határhaszon görbe stb. 3. A piac fogalma és a piacok típusai. A piacok működési elve, szabályozási hátterük és felügyeletük. Állami intézkedések eszköztára és hatásai a piacokon. 4. A fiskális és monetáris gazdaságpolitika fogalma, céljai, hatásmechanizmusai. 5. A bankrendszer, a bankrendszer pénzüteremtő funkciója. A kereskedelmi és befektetési bankok. Az árnyékbankrendszer. A tőzsde fogalma. Árutőzsde, értéktőzsde, devizatőzsde, crypto-tőzsde. A szervezett piaci folyamatok szabályozása és felügyelete. Vállalati gazdaságtan. 6. A pénz fogalma, az infláció, a fogyasztói árindex, a fogyasztói kosár. 7. Ökológiai fenntarthatóság – zöld növekedés (zöld gazdaság, körforgásos gazdaság). Demográfia és munkaerőpiac. Munkanélküliség, surlódásos munkanélküliség. Karrier és életpálya. 8. A technológiai fejlődésének közgazdasági hatásai és a mesterséges intelligencia hatásai a folyamatokra. Nemzetközi gazdaságtan. Globalizáció. A gazdaság szuper-régiók.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					

(Meg kell jeleníteni a hallgatók számára a szorgalmi időszakban teljesítendő feladatokat, ha vannak ilyenek: pl. beadandó készítése, prezentáció, csoportmunka, illetve az alkalmazott oktatási módszereket.)*

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Paul A. Samuelson – William D. Nordhaus: Jögzazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2021. Bővített, átdolgozott kiadás. ISBN 9789630591607
- Hausman Péter: Bevezetés a közgazdaságtanba. Pécs, 2009. ISBN 978-963-642-302-5
- Lentner Csaba (szerk.): Bankmenedzsment – Bankszabályozás – Pénzügyi fogyasztóvédelem, NKE, Dialóg, Ludovika Kiadó, 2013, ISBN 978 963 08 5591 4
- Kecskés András – Bujtár Zsolt – Halász Vendel: Tőzsdeuniverzum. HVG-ORAC, Budapest, 2019. ISBN: 978 963 258 431 7
- Elektronikus formában hozzáférhető előadásvázlatok, jegyzetek.

Ajánlott irodalom:

- Tomás Sedláček: A jó és a rossz közgazdaságtana. HVG könyvek, Budapest, 2012. ISBN 978-963-304-099-7
- Thomas Piketty: Tőke a 21. században. Kossuth Kiadó, Budapest, 2018. ISBN: 9789630981910

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

A vizsgakérdések a kötelezően megadott irodalom és az előadások anyagából kerülnek összeállításra.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) **Tudása:** A tantárgy ismereteinek elsajátítása útján a hallgató ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alap jellemzőit. Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. Ismeri és érti a közgazdaságtanhoz kötött elméleti és gyakorlati ismereteket, a fogalmak elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
- b) **Képességei:** Képes értékelő viszony kialakítására a közgazdástanra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére is. Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére. Képes egy szakmai közösség munkájának irányítására.
- c) **Attitűdje:** Nyitott a szakmai továbbképzésben való részvételre. Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel.
- d) **Autonómiaja és felelőssége:** Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II.

AJ JOL240206K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Hungarian legal history II.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra/félév	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Magyar állam- és jogtörténet I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Dr. Nagy Péter					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A **MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET II.** tantárgy alapvető célja a mai magyar jogrendszer történelmi előzményeinek bemutatása. A tananyag elsajátításával a joghallgatók képet kaphatnak arról, hogyan formálódott jogszemléletünk és tételes jogunk az 1949-es fordulatig. A tárgynak a jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. A tárgy propedeutikus jellegű, amely a középiskolai történelem tudásanyagát feltételezve készíti elő a hallgatókat a választott hivatás alapfogalmainak megértésére.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A félévi tematika és a követelmények ismertetése. Jogrendszerünk eredetének kérdése; A magyar jogforrási rendszer fejlődése
2. 1848 előtti magánjogunk
3. 1848 utáni magánjogunk
4. A magyar büntetőjog fejlődése a 18. századig
5. Modern büntetőjogunk
6. Perjogunk fejlődése a polgári átalakulásig
7. A bünvádi (büntető peres) eljárás
8. A polgári peres eljárás fejlődése 1848 után; A magyar kereskedelmi jog fejlődése; Félévzárás, vizsgakonzultáció

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A félévi aláírás feltétele a konzultációkon való jelenlét. A hallgatók a tankönyv első 11 tételéből önkéntes zárthelyi dolgozatot írhatnak. Ennek megfelelőse esetén ezekből a tételekből nem kell vizsgáznuk. Az oktatás közvetlen tudásátadás formájában, a hallgatók aktív jelenlétét feltételező módon történik. A levelező munkarendű hallgatók felkészülését írásbeli tansegédletekkel és személyes konzultációs lehetőséggel támogatjuk.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Magyar jogtörténet (szerk. Mezey Barna) 4. vagy későbbi kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2007. [a tételsorban Jt. rövidítéssel]

Ajánlott irodalom:

1. Magyar állam- és jogtörténet forrásai (szöveggyűjtemény) (szerk: Mezey Barna) Osiris Kiadó, Budapest, 1998.
2. Stipta István: A magyar bírósági rendszer története. Multiplex Media-Debrecen University Press. Debrecen, 1998.
3. Bónis György: Középkori jogunk elemei. Közgazdasági és Jogi Kiadó. Bp., 1972.
4. Nagy Péter: Erdélyi református házassági bíraskodás a Házassági Főtörvényszék fennállása idején. Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar Budapest, 2021.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

I.

Tankönyvi tételsor

Tankönyv: Magyar jogtörténet (szerk. Mezey Barna) 4. vagy későbbi kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2007. [a tételsorban Jt. rövidítéssel]

1. A magyar jogtörténet korszakai. [Jt. 22-29]
2. A jogforrás fogalma. [Jt. 29-30. o.]
3. Szokás, jogszokás és szokásjog, a döntvény, a szokásjogi gyűjtemények, a jog igazolása: az oklevelek. [Jt. 30-34. o.]
4. A törvény, a törvények kihirdetése és közzététele, a törvénygyűjtemények. A privilégium, a rendelet, a szabályrendelet, a városi jogkönyvek, a tárnoki jog. [Jt. 34-45. o.]
5. A jogképeség kérdése rendi jogunkban. [Jt 87-88. o.] [Jt 92-94. o.]
6. A nemesség megszerzésének módjai [Jt 88-92. o.], Az adományrendszer, az adomány fajtái és jogcímei [Jt 110-115. o.]
7. A cselekvőképesség szabályozása rendi jogunkban. A jogi személyiség szabályozása. [Jt 94-96. o.]
8. A dolog és a vagyon (jóság) fogalma. A dolgok fajtái, értéke. Az elévülés és az elbirtoklás. [Jt 97-104. o.]
9. Az ösiség rendje, az osztatlan vagyonszövetség megszüntetése, testvéri osztatlanság, közbirtokosság. Az osztály. [106-110. o.]
10. Az örökbevallás fogalma és kellékei. Az ősi vagyonra, valamint az adományos, illetőleg szerzett birtokra tett örökbevallás. A nil juris záradék. [Jt 121-124. o.]
11. A rendi kor zálogjoga. [Jt 124-127. o.] A károkozás és a magánjogi tiltott cselekmények rendi jogunkban. [Jt 129-130. o.]
12. A nők különjogai a rendi korban [Jt 138-141. o.], A rendi kor házassági joga, és annak hatásai [Jt. 145-151. o.]
13. Az örökös és a hagyományos. Az örökség megnyílása. A végrendeleti öröklés rendi jogunkban. [Jt 130-134. o.]
14. A törvényes öröklés a rendi korban. A hitbizomány. [Jt 134-138. o.]
15. A büntetőjog önálló jogággá válása és az első büntető törvénytervezetek. [Jt. 274-275. o.]; Az elkövető a középkori magyar büntetőjogban [Jt. 281-285. o.]
16. A felelősség kérdése a középkori magyar büntetőjogban; Egyes bűncselekmények a XV-XVI. századi Magyarországon. [Jt. 285-294. o.]
17. A korai magyar perjog (eljárás) jellege, perbeli személyei, valamint a per kezdeti szakasza [Jt. 406-409. o.]
18. A korai magyar perjog (eljárás) bizonyítási eszközei. [Jt. 409-418. o.]
19. A magyar perjog általános jellemzői és tagozódása Mohács után (büntető-polgári, írásbeli-szóbeli per). [Jt 428-433. o.]
20. A magyar magánjog a neoabszolutizmus időszakában. [Jt. 157-160. o.]
21. A magyar magánjog fejlesztésének eszközei (a magyar magánjog forrásai) 1848 után [Jt. 161-166. o.]
22. A kötelek keletkezésének esetei [Jt. 181-186. o.]
23. Az öröklési jog a dualizmus idején [Jt. 188-190. o.]
24. A kereskedelmi jog kialakulása és fogalma, a jóhiszemű forgalom védelme, az 1875:XXVII. tc. megalkotása és nemzetközi összehasonlítása [Jt. 191-195. o.];
25. A kereskedelmi ügyeltek, a kereskedő fogalmának meghatározása, a tárgyi kereskedelmi alapügyletek, a kereskedelmi jog forrásai és hatása magánjogunk fejlődésére [Jt. 195-199. o.]
26. A közkereseti társaság és a betéti társaság [Jt. 200-202. o.] A korlátolt felelősségű társaság és a csendes társaság [Jt. 209-211. o.]
27. A részvénytársaság és a szövetkezet [Jt. 202-209. o.]
28. Az értékpapírok fajtái (csoportosítása), az egyes értékpapírok törvényi meghatározása. [Jt. 215-220. o.]
29. A polgári házasságról szóló 1894:XXXI. tc. [Jt. 229-232. o.]
30. Az 1843.évi büntetőjogi javaslat. [Jt. 320-324. o.]
31. A Csemegi-kódex rendszere. A kódex általános része; alapelvek. [Jt. 330-334. o.]
32. A Csemegi-kódex Különös Része [Jt. 335-337. o.] A kihágási büntetőtörvénykönyv [Jt. 342-345. o.]
33. A Csemegi-kódex novelláinak elméleti előzményei [Jt. 345-350. o.]
34. A Csemegi-kódex első novellája (1908), a dologházi törvény (1913), a Csemegi-kódex második novellája (1928). [Jt. 350-356. o.]
35. A Csemegi-kódex büntetési rendszere, a fokozatos börtönrendszer Magyarországon [Jt. 367-371. o.]
36. A büntetőjog fejlődése 1945 után [Jt. 377-381. o.]
37. A büntetőeljárás fejlődése 1896-ig. [Jt 442-444. o.]
38. Az 1896-os bünvádi perrendtartás létrejötte, és a bünvádi per alapelvei [Jt. 445-447. o.]
39. A bünvádi per fórumai. Az előkészítő eljárás, valamint a közbenső eljárás a törvényszék előtti eljárásban. [Jt. 447-448. o.]
40. A vádтанács, a vizsgálóbíró, a sértett közreműködése, valamint a védelem szerepe a bünvádi perben. [Jt. 449-450. o.]
41. A főtárgyalás és ennek esküdtzéki sajátosságai a bünvádi perben [Jt. 450-452. o.]
42. A perorvoslatok a bünvádi perben. [453-455. o.] A Bünvádi Perrendtartás (Bp.) jelentősége [456. o.]
43. A polgári per főbb alapelvei és szakaszai. A perfelvétel, a tárgyalás az 1911-es Polgári Perrendtartás szerint [Jt. 461-462. o.]

44. A bizonyítás elvei és a bizonyítási eszközök az 1911-es Polgári Perrendtartás szerint. [Jt. 462-463. o.]
 45. Az ítélethozatal, az ítélet formái, a jogorvoslatok az 1911-es Polgári Perrendtartásban. [Jt. 464-465. o.]
 46. A különleges eljárások az 1911-es Polgári Perrendtartásban, valamint a kódex jelentősége. [Jt. 465-466. o.]
 47. A proletárdiktatúra büntetőeljárás modellje 1949-1954 [Jt. 477-480. o.]

II. A záróvizsgán minden hallgató kap kérdést a konzultációk anyagából is.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása: segítse a jogintézmények elvi hátterének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését.
- b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére.
- d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

RÓMAI JOG II. AJ JOL240207K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra	Kreditérték: 4 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): Római jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 2. félév	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Jakab Éva, Prof. Dr. Pókecz Kovács Attila					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja egyfelől a római jog oktatása annak fejlődéstörténete tükrében, másfelől a római jognak mint a modern jogi (elsősorban civiljogi) dogmatika alapjának megismertetése. Az oktatásban a római magánjog és a római közjog mint egymást szervesen kiegészítő területek kerülnek feldolgozásra.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kötelmi jog alapfogalmai, a kötelmi jog alanyai és tárgya. 2. A felelősség és a kötelelem biztosítékai. A kötelek módosítása és megszűnése. 3. A szerződések általában. Az archaikus és klasszikus kor szerződésrendszere. A reálszerződések. 4. Az adásvétel. 5. Bérlet, megbízás, táúrsaság. 6. A római büntetőjog alapfogalmai, A delictumok és crimenek 7. A pactumok, a quasi contractusok, a quasi delictumok és a vegyes kötelek. 8. Öröklési jog I. Öröklési jog II.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Órai aktív közreműködés, felkészülés az anyagra az interaktív munkamenet érdekében, dogmatikai és funkcionális összehasonlító módszer alkalmazása					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Molnár Imre – Jakab Éva, Római jog. Szeged, 2021. Benedek Ferenc -Pókecz Kovács Attila: Római magánjog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
Földi András – Hamza Gábor: A római jog története és intézményei. Budapest, 2012 (vagy frissebb kiadás). Molnár Imre: A római magánjog felelősségi rendje. Szeged 1993. Zlinszky János: Ius publicum. Bp. 1994. Zlinszky János: Római büntetőjog. Bp. 1997. Jakab Éva: Iustitia mérlege. Polgárok és peregrinusok a helytartó bírói széke előtt. Szeged 2021.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

*Magyarázatok

ALKOTMÁNYJOG II. AJ JOL240301K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Constitutional Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 16 óra	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek) -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Trócsányi László Henrik	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Cservák Csaba					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az emberi jogok a demokrácia, a jogállamiság alapfeltételei, és a modern alkotmányos államokban evidenciát jelentenek. E fejlődés bemutatását követően konkretizálni kell, hogy az emberi jogok miképpen jelennek meg egy adott országban alkotmányos alapjogokként. Annál is inkább, mert az alkotmányos alapjogoknak át kell hatniuk a többi jogág jogintézményeit is. A diszkrimináció tilalmának elve nem is alapjog, hanem annál is több: az egész jogrendszer vezérlő elve. Az alkotmányos alapjogok gyakorlati érvényesítése okából kiemelendő, hogy az Alkotmánybíróság bemutatása az alapjogokkal egy félévben történik.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Alkotmánybíróság. Bíróság 2. Ügyészség. Helyi önkormányzatok 3. Alapvető Jogok Biztosa. Alapjogok kialakulása, osztályozása, garanciái, korlátozásuk 4. Alapjogok I. Élethez, emberi méltósághoz való jog, lelkiismereti és vallásszabadság 5. Alapjogok II. A diszkrimináció tilalma 6. Alapjogok III. Véleménynyilvánítás szabadsága. Alapjogok IV. Gyülekezési jog, egyesülési jog, pártok 7. Alapjogok V. Tulajdonhoz való jog, vállalkozás szabadsága, gazdasági, kulturális, szociális jogok 8. Alapjogok VI. Személyes adatok védelme, információs önrendelkezési jog. Állampolgári köteleességek.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Óralátogatás					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Trócsányi László – Schanda Balázs – Csink Lóránt (szerk): Bevezetés az Alkotmányjogba. Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei. Budapest, HVG-Orac, 2025. őszi kiadás Köbel Szilvia (szerk.): Alapjogi Tansegédlet. Budapest, Patrocínium Kiadó, 2025. Előadások anyaga Alaptörvény, az előbbiekhöz kapcsolódó jogszabályok az Alkotmánybíróságnak az előbbieken felsorolt tananyagban említett, alkotmányjogi tárgyú döntései					
Ajánlott irodalom:					
- Halász Iván (szerk.): Alkotmányjog. Dialóg Campus Kiadó, 2018					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

26. Az alkotmánybíráskodás fogalma, modelljei. Az Alkotmánybíróság tagjainak választása és jogállásuk
 1. Az alkotmánybíróság hatáskörei
 2. Az igazságszolgáltatás alkotmányos alapelvei, a bírói függetlenség fogalma, érvényesülésének jogi garanciái
 3. A bírói szervezet felépítése
 4. Az ügyészség feladatai és fő funkciói, az ügyészi szervezet felépítése
 5. Az alapvető jogok biztosának intézménye
 6. Az emberi jogok fogalma és jogi garanciái
 7. Az emberi jogok generációi
 8. Az alapjogok korlátozhatósága és felfüggeszthetősége
 9. Az élethez és emberi méltósághoz való jog
 10. A halálbüntetés
 11. Az abortusz
 12. Az eutanázia
 13. A gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadsága
 14. Egyenjogúság, a hátrányos megkülönböztetés tilalma
 15. A pozitív diszkrimináció
 16. A véleménynyilvánítás szabadsága
 17. Információs jogok
 18. Egyesüléshez való jog. A pártok jogállása
 19. A gyülekezés szabadsága
 20. A tulajdonhoz való jog
 21. A munkához való jog és a vállalkozás szabadsága
 22. A szociális biztonság és az egészséghez való jog
 23. Állampolgári kötelességek
 24. Különleges jogrend

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
 - ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
 - ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit.
 - ☐ Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
- b) képességei
 - ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
 - ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
 - ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
 - ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- c) attitűdje
 - ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
 - ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
 - ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.

d) autonómiája és felelőssége

- ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

[*Magyarázatok](#)

BÜNTETŐJOG I. AJ JOL240302K					
Criminal law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 16 óra/félév	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Egyetemes állam és jogtörténet II., Magyar állam és jogtörténet II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Domokos Andrea					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Büntetőjog Általános Rész első felével ismerteti meg a hallgatókat a kurzus. Tudományelméleti, tudománytörténeti bevezetés után a büntetőjog forrásait, a büntető törvény értelmezését és a hatályra vonatkozó ismereteket sajátítják el a hallgatók. Megismerkednek a bűncselekmény fogalmával és elemeivel. A tényállástan oktatása során a bűncselekmény tárgyi és alanyi oldalát mutatjuk be. A kurzus során továbbá megtanuljuk az elkövetőkre és a bűncselekmény megvalósulási szakaszaira vonatkozó stádiumokat, illetve a bűnösség fogalmát és elemeit.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A büntetőjog fogalma, a büntetőjog tudományának főbb irányzatai 2. A jogállami büntetőjog alapelvei, források, a büntetőjogi norma értelmezése 3. A büntető törvény időbeli, területi és személyi hatálya 4. A bűncselekmény fogalma és elemei – a bűncselekmények súly szerinti felosztása 5. A bűncselekmény stádiumai, az előkészület, a kísérlet 6. Az elkövetők, a tettesek, a részesek 7. Egység, valódi és látszólagos halmazat 8. A bűncselekmény törvényi tényállása, tárgyi oldala és a bűnösség formái (szándékosság, gondatlanság, vegyes bűnösség) A kötelező tananyag: a 2012. évi C. törvény (új Btk.) magyarázata (a kötelező tankönyv, továbbá az előadások és a szemináriumok teljes szóbeli anyaga alapján).					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Czine Ágnes - Domokos Andrea - Tóth Mihály: Büntetőjog I. Általános Rész. Patrocinium, 2024. – a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény – a Kúria büntetőjogi vonatkozású iránymutatásai az előadáson elhangzottak alapján					
Ajánlott irodalom:					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
1) A büntetőjog fogalma és jogrendszerbeli helye					

- 2) A büntetőjog tudományának főbb irányzatai
- 3) A jogállami büntetőjog alapelvei
- 4) A magyar büntetőjog fejlődése a Csemegi-kódextől napjainkig
- 5) A büntetőjog forrásai
- 6) A büntető norma értelmezése
- 7) A büntető törvény időbeli, területi és személyi hatálya
- 8) A bűncselekmény fogalma és elemei – a bűncselekmények súly szerinti felosztása
- 9) A bűncselekmény stádiumai, az előkészület, a kísérlet
- 10) Az elkövetők, a tettesek, a részesek
- 11) A többes elkövetés
- 12) Egység
- 13) Többesség, halmazat
- 14) A bűncselekmény tárgyi oldala - az elkövetési tárgy és a passzív alany – szituációs ismérvek
- 15) Az elkövetési magatartás
- 16) Az eredmény
- 17) Az okozati összefüggés
- 18) A bűnösség fogalma és elemei
- 19) A szándékosság
- 20) A gondatlanság
- 21) A vegyes bűnösség

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- A hallgatók átfogó ismereteket szereznek a büntetőjog általános részének alapjairól, beleértve annak tudományelméleti és történeti háttérét, forrásait, valamint a Btk. értelmezését és hatályát. Megismerik a bűncselekmény fogalmát, elemeit, a tényállástan alapjait, továbbá a bűnösség és a stádiumok rendszerét. Mindez alapos ismeretekkel erősíti az elméleti és a gyakorlati oldalt, illetve a jogász záróvizsgára való felkészülést is.

b) képességei

- Képessé válnak a Btk. általános része, illetve a tananyag további részei alapján a büntetőjogi normák értelmezésére és alkalmazására, a bűncselekmény elemeinek azonosítására, valamint konkrét esetek elemzésére. Tudják értékelni az elkövető magatartását és annak jogi minősítését.

c) attitűdje

- A hallgatók önállóan képesek a tananyaghoz igazodó, alapvető büntetőjogi problémák felismerésére és megoldására, felelősségteljesen alkalmazva a tanult fogalmakat és szabályokat. Tudatában vannak a büntetőjogi normák súlyával és fontosságával.

d) autonómiája és felelőssége

- Nyitottá válnak a büntetőjog elméleti és gyakorlati kérdései iránt, valamint törekednek a pontos, rendszerszerű gondolkodásra. Fontosnak tartják a jogszabályok következetes és etikus alkalmazását.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

EGYHÁZJOG I. (ÁLLAMI EGYHÁZJOG)

AJ JOL240303K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Public Church Law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Egyházismeret és egyháztörténet	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (írásbeli)
Tantárgy előadója/i: Dr. Köbel Szilvia					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy keretében a hallgatók az állam és az egyházak kapcsolatát szabályozó állami joganyaggal ismerkednek meg. Ezen belül a joganyagnak a jogrendszerben elfoglalt helyéről, más jogágakkal és tudományágakkal való kapcsolódásáról kapnak ismereteket, miközben a középpontban az alkotmányos kérdések áttekintése áll. A tematika az alapjogi felfogásból indul ki, a gondolat, a lelkiismeret és vallás szabadságának alapjogával foglalkozik részletesen, ám megkerülhetetlen az emberi méltóság, egyenjogúság, egyenlő bánásmód, vélemény szabadság, egyesüléshez való jog összefüggéseinek ismertetése is. A tananyag bemutatja az egyház és az állam közötti viszonyrendszer nemzetközi mintáit. Az egyetemes és magyar történeti áttekintést követően a hallgatók a tananyagot az Alaptörvény, a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvény és az ezzel kapcsolatos jogszabályok és alkotmánybírói határozatok alapján az alkotmányjogi értelmezési elvek segítségével sajátíthatják el.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az egyházjog fogalma, forrásai. Állami egyházjog, felekezeti egyházjog. Alapfogalmak.
2. A lelkiismereti és vallásszabadság alapjoga, fogalmi elemei, története. Az alapjog egyéni és kollektív oldala.
3. Az állam és az egyház kapcsolatának lehetséges modelljei. Összefonódás, együttműködés, elválasztás. Elkötelezett állam, semleges állam.
4. A magyar állam és az egyházak kapcsolatainak közjogtörténeti áttekintése.
5. Az állam és a vallási közösségek kapcsolatának hatályos szabályozása Magyarországon.
6. Az Alkotmánybíróság egyházakkal, vallási közösségekkel kapcsolatos főbb határozatai.
7. A vallásszabadság az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatában.
8. Az egyházak oktatási, szociális és kulturális tevékenysége.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

óralátogatás

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- előadások anyaga
- Köbel Szilvia (szerk.): Az állam és a felekezeti egyházjog alapjai. Patrocinium Kiadó, 2022. I. rész

Ajánlott irodalom:

- Ádám Antal: Bölselet, vallás, állami egyházjog. Dialóg Campus, Pécs, 2007

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre, az egyházakra vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
- ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
- ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
- ☐ Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit, méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.

b) képességei

- ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra, egyházakra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
 - ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
 - ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
 - ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- c) attitűdje
- ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közös szolgálatát.
- d) autonómiája és felelőssége
- ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

JOGI SZAKNYELV II. - IDEGEN NYELVŰ SZÖVEGFELDOLGOZÓ SZEMINÁRIUM
AJ JOL240304K

Legal English/ German II – Literature analysis

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Idegen Nyelvi Lektorátus	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 2 kredit	Tanóra típusa: gyakorlati	Előtanulmányi feltétel(ek): Jogi szaknyelv I	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Dobrocsi Szilvia	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 3	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: angol/ német	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)/ m
Tantárgy előadója/i: Kocsis Judit Süléné Birta Katalin Megbízott oktatók					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja, hogy a hallgatók a különböző jogágak alapvető angol szakmai szókincsét elsajátítsák, és azt képesek legyenek hatékonyan felhasználni élő szakmai szituációkban.
Az autentikus jogi szövegek olvasásával, fordításával és értelmezésével gyakorlati segítséget nyújtunk az angol nyelvű forrásanyag megértéshez, mely alapvető fontosságú pl. hazánk EU-s tagsága miatt is.
A változatos jogi területek szövegei és szókincsének alapos elsajátítása felkészíti a hallgatókat a hazai és a nemzetközi munkakörnyezet kihívásaira.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A félév során tárgyalt témák a következők:

1. Ownership (Tulajdonjog)
2. Labour law (Munkajog)
3. EU law I, EU law II (EU Jog I-II)
4. Contract law I, Contract law II (Szerződések joga- I-II)

Elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A fenti témák szakmai angol jogi szókincsének elajátítása, a témákhoz kapcsolódó angol szóbeli és írásbeli készségek fejlesztése, pl. szövegolvasás és értés, szövegelemzés, szóbeli véleménynyilvánítás, magyar-angol ill. angol-magyar fordítás

írásban és szóban egyaránt, valamint szituációs helyzetgyakorlat az adott témához kötődően, stb.

Az órán a hallgatók bevonásával a hangsúly a folyamatos interakcióra helyeződik.

Autentikus írásos forrásanyagok feldolgozása, valamint a témához kapcsolódó vizuális segédanyagok használata egészítik ki a jegyzet anyagát.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A félév során a feladott házi feladatok, beadandók teljesítése.

Óránkénti zárthelyi dolgozat írása az órán vett lecke szakmai szókincsből a félév során.

Órai aktivitás, max. 1 hiányzás engedélyezett.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

A félévente frissített angol szaknyelvi jegyzet, mely tartalmaz egyéb forrásokat és felhasznált irodalmat.

Ajánlott irodalom:

1. Gillian D Brown / Sally Rice: Professional English in Use – Law, Cambridge University Press, 2009
2. Wyatt Rawdon: Check your English Vocabulary, Law, Bloomsbury, 2022
3. Roche Marc: TOLES Legal English, Advanced English for Lawyers, Independently Published, 2019
4. Szabó László: A Practical Guide to English for Law, Premier Press, 2018

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	
b) képességei	
c) attitűdje	
d) autonómiája és felelőssége	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

*Magyarázatok

KÖRNYEZETVÉDELMI- ÉS AGRÁRJOG I. AJ JOL240305K (L)					
Lectures on Environmental Protection Law and Agricultural Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Gyüre Annamária	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 3.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy szakmai elsajátításának célja a környezetjog egyes területeinek megismerése. A környezetjog előírásrendszere a jogi rendszert, valamint a gazdaságot szélesen átszövő joganyagot fed le. A tárgy elsajátítása során általános, megalapozó témákkal (mint például a fenntarthatóság), valamint egyes jogintézményekkel (környezethasználatok engedélyezése), tovább szakterületekkel (levegőtisztaság, klímavédelem, hulladékgazdálkodás joga stb.) ismerkedhetnek meg a napjaink környezeti kihívásaira tekintettel.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés a környezetvédelmi jogi szabályozásba, a környezetjog kialakulása, a nemzetközi és az uniós környezetvédelmi jog alapjai 2. A környezetjog rendszere, jogforrási rendszere, alapfogalmi és alapelvei 3. A környezeti hatásvizsgálatok jellemzői és típusai 4. A környezetvédelmi engedélyezés jellemzői, rendszere, a környezetvédelmi engedély uniós és hazai jogi előírásai, az EU integrált szennyezés megelőzési rendszere (IPPC) és az egységes környezetvédelmi engedély 5. A természetvédelem jogi előírásai 6. A hulladékgazdálkodás jogi szabályozása 7. Az éghajlat védelmét biztosító jogi szabályozás rendszere, egyes elemei, valamint a levegő védelmére vonatkozó jogi normák 8. A vízvédelem és -gazdálkodás jogi előírásai					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
aktív órai jelenlét					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Gyüre Annamária Csilla, Környezetjogi előadások, Patrocinium Kiadó, Budapest, 2022.					
Ajánlott irodalom:					
Bándi Gyula (szerk.), Környezetjog, Szent István Társulat, Budapest, 2022. Bándi Gyula, A környezethez való jog értelmezése a fenntartható fejlődési stratégia és az Alaptörvény fényében, Acta Humana, 2013/1. 67-92. Kecskés Gábor, A Nemzetközi Bíróság ítélkezési gyakorlata a környezeti tárgyú ügyekben, Állam- és Jogtudomány, 2015/3. 55-79.					

Nagy Zoltán- Olajos István- Raisz Anikó – Szilágyi János Ede Környezetjog II. Tanulmányok a környezetjogi gondolkodás köréből Novotni Alapítvány, Miskolc, 2010.
 Szilágyi János Ede, Vízszemléletű kormányzás - vízpolitika - vízjog: kitekintéssel a vízgazdálkodásra és a víztudományra, Miskolc, Miskolci Egyetemi Kiadó 2018.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. A környezetjog nemzetközi kialakulása, a környezetjog jellemzői és felépítése
2. Az Európai Unió környezeti akcióprogramjai és a környezetvédelem az EU elsődleges jogában
3. A környezetjog hazai jogforrási rendszere
4. A környezethez való jog tartalma
5. A környezetvédelmi törvény alapfogalmai és értelmezésük: környezet, környezeti elemek, környezet igénybevétele, környezetterhelés, környezethasználat
6. A környezetvédelmi törvény alapfogalmai és értelmezésük: környezetveszélyeztetés, környezetszennyezés, környezetkárosítás, -károsodás, környezetvédelem
7. A környezeti elemek egységes védelme, valamint a környezetet veszélyeztető tényezők köre
8. A környezetjog nemzetközi alapelvei
9. Az Európai Unió környezetjogi alapelvei
10. A hazai környezetpolitikai és környezetjogi elvek, a Kvt. alapelvei: megelőzés, elővigyázatosság, helyreállítás
11. A Kvt. alapelvei: felelősség, együttműködés, tájékozódás, tájékoztatás, nyilvánosság, és a fenntarthatóság elve
12. A környezeti hatásvizsgálatok általában, a vizsgálati elemzés, a stratégiai környezeti hatásvizsgálat
13. A környezeti hatásvizsgálat és a hatásbecslés
14. A környezeti felülvizsgálat és a környezeti állapotvizsgálat
15. A környezetvédelmi jogi engedélyezés jellemzői, a környezethasználatok engedélyezésének rendszere
16. A környezetvédelmi engedély megszerzésének uniós és hazai jogi előírásai
17. Az egységes környezethasználati engedélyezés uniós és magyar előírásai
18. A természetvédelem a nemzetközi jogban, valamint az Európai Unió jogában, a NATURA 2000 területek
19. A természetvédelmi szabályozás hazai előírásai, a természetvédelmi törvény előírásai
20. A védett és fokozottan védett területek, értékek és állatokra vonatkozó előírások
21. Az idegenhonos inváziós fajokra vonatkozó szabályok
22. A természetvédelmi igazgatás rendszere
23. A hulladékokról általában, formái, jellemzői és fajtái, a körforgásos gazdaság szemlélete
24. A hulladékokkal kapcsolatos nemzetközi szabályozás
25. Az EU hulladék-keretirányelve
26. A műanyag termékekre és hulladékokra vonatkozó előírások
27. A hazai hulladékgazdálkodási szabályozás: a hulladéktörvény, a hulladékgazdálkodás elemei, alapelvei
28. A hazai hulladékgazdálkodási szabályozás: a hulladéktörvény alapvető rendelkezései, melléktermék és hulladékstátusz megszűnése
29. Egyes hulladékgazdálkodási tevékenységekre vonatkozó speciális előírások
30. A hulladékkezelési közszolgáltatás
31. A veszélyes hulladékokra vonatkozó előírások, az elektronikus hulladékok szabályozása
32. Az éghajlatváltozásról általában, a klímapolitika többszintű céljai és az éghajlatvédelmi jog jellemzői
33. Nemzetközi éghajlatvédelem
34. Az EU éghajlatpolitikája és szabályozása
35. Az EU kvótakereskedelmi rendszere
36. Hazai éghajlatvédelmi jogi előírások
37. A levegővédelem uniós szabályozása (a szabályozás szerkezete, a 2008/50/EK irányelv)
38. A levegővédelem hazai jogi szabályozása (a Kvt. vonatkozó előírásai, a levegő kormányrendelet általános előírásai)
39. A légszennyezettségi zónákra vonatkozó szabályozás
40. A helyhez kötött források levegőminőségi követelményei, a növényzet és hulladék égetése
41. Egyes létesítménytípusokra vonatkozó levegővédelmi előírások: nagy teljesítményű tüzelőberendezések, hulladékégető művek
42. Egyes termékekre vonatkozó levegővédelmi előírások (fluortartalmú ÜHG, illékony szerves vegyületek) és a közlekedés levegővédelmi előírásai
43. A szmog helyzetre vonatkozó levegővédelmi előírások
44. A vízvédelem nemzetközi és európai uniós szintű szabályozása (VKI)

45. Az uniós vízvédelem speciális előírásai
46. A vízvédelem előírásai a Kvt.-ben és a Vt.-ben, a vízgazdálkodási társulatok
47. A felszíni vizek védelme, szennyvízre vonatkozó előírások
48. A felszín alatti vizek védelme
49. A felszín alatti vizek kármentesítésére vonatkozó normák
50. A vízügyi hatóságok és a vízügyi engedélyek

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása

Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.

Ismeri a környezetjog főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.

Ismeri e speciális jogterület sajátosságait.

Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.
- b) képességei

Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.

Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.

Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.

Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.
- c) attitűdje

Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

Hajlandó nem jogi szempontrendszer bevonására, alkalmazására.

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
- d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.

Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖZIGAZGATÁSI JOG I. AJ JOL240306K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Administrative law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet- Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Bevezetés az állam- és jogtudományokba	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Rixer Ádám, Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs, Dr. habil. Móré Sándor, Dr. Szabó Annamária Eszter, Dr. Nagy Attila, Dr. Linder Viktória					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatót megismerteti a közigazgatás alapfogalmaival, a főbb közigazgatás-szervezési elvekkel, valamint a központi szervek rendszerével és a közszolgálat alapjaival. Cél azon alapkompenciák elsajátítása, melyek megalapozzák a következő félévek közigazgatási tárgyainak megértését. A tárgyat – az e jogterületet általánosan jellemző és az utóbbi időszakban különösen felerősödött gyors változások miatt – oly módon oktatjuk, hogy a hallgató egyfelől megismerkedjen a hatályos jog alapvető rendelkezéseivel, másfelől olyan általános, elméleti keretet is kívánunk biztosítani, amelyben az esetleges későbbi jogszabályi változások is értelmezhetővé, így könnyen elsajátíthatóvá válnak. Mindehhez elsősorban a történeti és nemzetközi kitekintés módszerét alkalmazzuk.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A tárgy bemutatása általános tájékoztatás, követelmények ismertetése. Igazgatás, közigazgatás, a közigazgatási jog tudománya. A közigazgatás általános bemutatása, fogalma. A közigazgatás alapelvei, helye az állami szervek rendszerében. 2. A közigazgatási jog alapjai és struktúrája. Jogforrástan, normatan. 3. A közigazgatás szervezetrendszer, a felépítés elvei. A közigazgatási szerv általános jellemzői és jogalanyiséga. 4. A központi szervek I. A kormányzás és koordináció szervei. Politika és szakértelem a közigazgatásban. A minisztériumok belső felépítése. Az adminisztráció szervei. 5. A közigazgatás funkciói, tevékenysége és működése. Irányítás, felügyelet, ellenőrzés. A közigazgatási szervek csoportosításának lehetséges módjai. 6. Közszolgálat: A közigazgatás személyzete és személyzeti rendszere. A zárt és nyitott rendszer. Egyes alrendszerek áttekintése: kiválasztás, előmenetel, illetmény, megszűnés stb. A hatályos szabályozás összehasonlító értelmezése. 7. Döntéshozatal és végrehajtás az Európai Unióban. A magyar közigazgatás szerepe. 8. Összefoglalás: A közigazgatással foglalkozó tudományok (szociológia, pszichológia, közigazgatás-tudomány, politológia, jogtudományi). A közigazgatás értelmezési dimenziói: funkció, működés, szervezet, személyzet.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
– aktív órai jelenlét, – fakultatív házi feladat elkészítése.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– az előadások anyaga – kötelező és ajánlott irodalom, – az előadásokon megjelölt jogszabályok, ezek a hatályos jog megismerésének meghatározó forrásai, – Fazekas Marianna (szerk.) <i>Közigazgatási jog. Általános rész I.: A közigazgatásról általában. Közigazgatási szervezeti jog. Közszolgálati jog.</i> Negyedik, átdolgozott és bővített kiadás, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2019. vagy 2020.					
Ajánlott irodalom:					
– Rixer Ádám: <i>A köz természete. Új irányok a magyar közigazgatásban és közigazgatás-tudományban</i>, Patrocinium, 2013. (előadáson megjelölt fejezetek)					

- Lőrincz Lajos: *A közigazgatás alapintézményei*, HVG ORAC, 2010. (előadáson megjelölt fejezetek)
Az előadó további irodalmakat is megjelölhet, akár a változások nyomán követése érdekében, akár a hallgatók kérésének, sajátos érdeklődésének megfelelően.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. Az igazgatás és a közigazgatás fogalma.
2. A közigazgatás funkciói, tevékenysége és működése.
3. A közigazgatás alapelvei: felsorolásuk és tartalmuk.
4. A közigazgatás helye az állami szervek rendszerében. A közigazgatás viszonya a törvényhozó, végrehajtó és bírói hatalomhoz.
5. A közigazgatási jog alapjai és struktúrája.
6. Jogforrástan és normatan.
7. Közjog és magánjog.
8. A közigazgatás szervezetrendszere és annak felépítési elvei.
9. A közigazgatási szerv általános jellemzői és jogalanyiséga.
10. A közigazgatási szervek csoportosításának elvei.
11. A kormányzás és a koordináció szervei.
12. Politika és szakértelem viszonya a közigazgatásban.
13. Az adminisztráció szervei és az egyes szervtípusokra vonatkozó alapvető szabályok.
14. A minisztériumok belső felépítése.
15. Irányítás, felügyelet és ellenőrzés a közigazgatásban.
16. Közszolgálat: a közigazgatás személyzete és személyzeti rendszere. A zárt és nyitott rendszerek.
17. A közszolgálati rendszer egyes elemei: kiválasztás, előmenetel, illetmény, jogviszony megszűnése stb.
18. Döntéshozatal és végrehajtás az Európai Unióban.
19. A magyar közigazgatás szerepe az uniós döntéshozatal előkészítésében és végrehajtásában.
20. A közigazgatással foglalkozó tudományok: jogtudomány, szociológia, pszichológia, közigazgatás-tudomány és politológia.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
 - Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
 - Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.
 - Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.
 - Ismeri a szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka alapjellemtzőit.
- b) képességei
 - Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
 - Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
 - Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
 - Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.
 - Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken.
 - Felismeri a jogilag releváns információkat.
- c) attitűdje
 - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
 - Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
 - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
 - Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
 - Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogász munka iránt.
- d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

Az értékelés módszere: két írásbeli, egyszeri szóbeli vizsgával.

Aki egyik írásbeli vizsgán sem vesz részt, mehet ugyan szóbeli vizsgára, ám ezzel lemond két vizsgalehetőségről. Az írásbeli vizsgákon a hallgatók több kérdésből álló feladatlapot oldanak meg. Az elégséges érdemjegyhez legalább 60% + 1 pontot kell szerezni. Ún. beugró kérdés nincs.

Az előadások anyaga és az előadó által a félév során meghatározott jogszabályok a számonkérés részét képezik.

POLGÁRI JOG I. (ÁLTALÁNOS TANOK, ALAPELVEK, SZEMÉLYEK JOGA)
AJ JOL240307K (L)

Civil law I.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:16	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Római jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 3.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)/
Tantárgy előadója/i:	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A polgári jog alapelveinek, a Ptk. bevezető rendelkezéseinek megismerése, a polgári jog alapelveinek, valamint a személyek jogának áttekintése. A félév során a hallgatók a polgári jog általános tanaival ismerkednek meg, a természetes személye és a jogi személyek szabályozásával, a személyhez fűződő jogok rendszeréről és a szellemi alkotások jogáról kapnak részletes ismereteket.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés a polgári jogba. A polgári jog rendszere
2. A magyar polgári jog története, jogforrások
3. Jogszabálytan és jogügylettan
4. Intézmények, alapelvek, generálklauzulák a magánjogban
5. Jogképesség és cselekvőképesség
6. A jogi személyek elméletei, kialakulása, fejlődése, helye a Ptk.-ban
7. A Ptk.-ban szabályozott jogi személyek
8. A Ptk.-n kívüli törvényekben szabályozott jogi személyek
9. A gazdasági társaságok szabályozásának áttekintése
10. A jogi személyek szabályozása az Európai Unió jogában
11. A személyhez fűződő jogok I.
12. A személyhez fűződő jogok II., Szellemi alkotások joga

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. A szóbeli vizsgarész megkezdésének feltétele az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése. Az írásbeli vizsgarész keretében a vizsgázó húsz kérdést tartalmazó írásbeli feladatlapot tölt ki. Az egyes kérdéseknél felkínált válaszok közül mindig csak egy – a jelenleg hatályos 2013. évi V. tv., az ún. „új Ptk.” szerinti - helyes megoldás lehetséges, azt kell megjelölni. FIGYELEM: a vizsgalap értékelése során csak az egyértelmű és tollal feltüntetett válaszokat vesszük figyelembe. Minden helyes válasz 1 pontot ér, így az elérhető maximális pontszám 20. Az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítéséhez legalább 11 pontot kell elérni. Amennyiben a vizsgázó nem éri el a minimálisan szükséges 11 pontot, úgy szóbeli vizsgarészre nem bocsátható, egyúttal a vizsga érdemjegye elégtelen. Az írásbeli feladatlap kitöltése során sem jogszabálygyűjteményt, sem jegyzetet, sem egyéb segédeszközt nem lehet használni. Az írásbeli feladatlap kitöltésére 10 perc áll rendelkezésre. Az írásbeli feladatlapokat a tanszék oktatói javítják. A kijavított írásbeli feladatlapot minden elégtelen tesztet írt vizsgázó megtekintheti, és észrevételeket tehet a javításra a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt. A szóbeli vizsgarész teljesítményét a vizsgáztató önállóan és önmagában értékeli. Ennek megfelelően az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése nem biztosítja a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítését; vagyis a vizsga értékelése – sikeres írásbeli vizsgarész mellett is – lehet elégtelen.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

– Boóc Ádám – Sándor István: Előadásvázlatok a polgári jog általános részéből. Patrocinium, Budapest, 2014 (5. kiadás). (és további kiadások) – Sándor István: Előadásvázlatok a személyek jogából. Patrocinium, Budapest, 2018 (5. kiadás). (és további kiadások)
Ajánlott irodalom:
Az új Ptk.-val kapcsolatban megjelenő kommentárok vonatkozó részei
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
A) Tételsor 1. A polgári jog szabályozási tárgyköre 2. A Ptk. célja, hatálya, felépítése 3. A magánjog fejlődése Nyugat-Európában és Magyarországon Az új Ptk. születése, a magyar magánjog tudománya, jogtudásai 4. A polgári jog elhatárolása más jogterületektől 5. A jogi tények 6. A polgári jogi jogviszony 7. A polgári jog forrásai 8. A polgári jogi norma 9. A jóhiszeműség és tisztesség elve 10. A joggal való visszaélés tilalma 11. Jogképesség 12. A cselekvőképesség fogalma, cselekvőképességi fokozatok általában, cselekvőképességet nem érintő támogatott döntéshozatal, rendelkezés a cselekvőképesség jövőbeli korlátozásáról. 13. Kiskorúság miatti korlátozott cselekvőképesség és cselekvőképtelenség, jognyilatkozatok. 14. A nagykorú cselekvőképességének korlátozása, jognyilatkozatok. 15. Gondnokság alá helyezés. 16. A jogi személy fogalma, fajtái, létesítése. A jogi személyre vonatkozó elméletek. 17. A jogi személy szervezete, képviselte, törvényes működése, átalakulása, megszűnése. 18. Az alapítvány 19. Az egyesület és a köztestület. 20. A személyiségi jogok rendszere a Ptk.-ban 21. A személyiségi jogok megsértése esetén alkalmazható jogkövetkezmények B) Tételsor 1. Az adott helyzetben általában elvárható eljárás elve 2. A polgári jogi jogérvényesítés lehetőségei 3. Cselekvőképtelenség gondnokság alá helyezés nélkül 4. Az állam polgári jogi jogalanyisége 5. A szövetkezet 6. A korlátolt felelősségű társaság 7. A részvénytársaság 8. Az egyesülés 9. Az Európai Gazdasági Egyesülés, Európai Részvénytársaság, Európai Szövetkezet 10. Az erdőbirtokossági társulat, hegyközség, koncessziós társaság, vízgazdálkodási társulat 11. A települési önkormányzat 12. Az egyházak jogi személyisége 13. A nevesített személyiségi jogok 14. A jóhírnév védelme és a sajtó-helyreigazítás összehasonlítása 15. A jogi személyek személyhez fűződő jogai 16. Szellemi tulajdonjogok a polgári jogban 17. Szerzői jog, szabadalom, védjegytalalom
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit,

b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolásárac) attitűdjed) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐJOG II. AJ JOL240401K					
Criminal law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 16 óra/félév	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Domokos Andrea					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja: A kurzus során megismertetjük a hallgatókkal a büntetőjogi szankciók rendszerét. A szankciók fajtáit, azok célját, feladatát. Bemutatja a büntetéseket, a mellékbüntetést és az intézkedéseket. A büntetés kiszabásának elveit is megismerteti a hallgatókkal. Az elítéléshez fűződő hátrányokat illetve az azok alóli mentesülés lehetőségeit is ismertetjük a hallgatókkal. Bemutatjuk a fiatalkorúak büntetőjogának nemzetközi és hazai kialakulását, a hatályos magyar szabályokat.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák: A büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak rendszere A büntethetőséget kizáró, korlátozó okok A büntethetőséget megszüntető okok A büntetőjogi felelősségre vonás egyéb akadályai Szankciók a büntetőjogban, a büntetés jogalapja, célja. A magyar szankciórendszer felépítése. A szabadságvesztés büntetés. A feltételes szabadságra bocsátás. Az elzárás A közérdekű munka és a pénzbüntetés. A foglalkozástól eltiltás. A járművezetéstől eltiltás A kitiltás és a kiutasítás. A sportrendezvények látogatásától való eltiltás A közügyektől eltiltás. Az intézkedések. A büntetés kiszabásának elvei. A halmazati és az összbüntetés. A büntetés enyhítése. A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztése Mentesítés az elítéléshez fűződő hátrányok alól. Az ismételt bűnelkövetés és a bünszervezetben való elkövetés büntetőjogi következményei A fiatalkorúak büntetőjoga					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: az előadásokon való részvétel					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: - Czine Ágnes - Domokos Andrea - Tóth Mihály: Büntetőjog I. Általános Rész. Patrocinium, 2024. - a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény - a Kúria büntetőjogi vonatkozású iránymutatásai az előadáson elhangzottak alapján Bérces Viktor: A büntető ítélkezés tendenciái, Patrocinium, 2024.					
Ajánlott irodalom:					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: 1. A büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak rendszere 2. Kényszer és fenyegetés, kóros elmeállapot, az önhibából eredő ittas vagy bódult állapot 3. A tévedés 4. A jogos védelem 5. A végszükség 6. A Btk-ban nem szabályozott jogellenességet kizáró okok 7. A büntethetőséget megszüntető okok rendszere, a kegyelem és a tevékeny megbánás 8. A büntethetőség elévülése					

9. A magánindítvány hiánya 10. A büntetőjogi szankciók célja, feladata 11. Büntetési elméletek, a magyar büntetőjogi szankciórendszer felépítése 12. Az életfogytig tartó szabadságvesztés 13. A határozott ideig tartó szabadságvesztés, a feltételes szabadságra bocsátás, az elzárás 14. Közérdekű munka és pénzbüntetés, közügyektől eltiltás 15. Foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás 16. Kitiltás, a sportrendezvények látogatásától való eltiltás, a kiutasítás 17. Megrovás, próbára bocsátás, jóvátételi munka 18. Pártfogó felügyelet, az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele 19. A kényszergyógykezelés, elkobzás, vagyonelkobzás 20. A büntetés kiszabására vonatkozó szabályok, elvek 21. A halmazati büntetés és az összbüntetés 22. A büntetés enyhítése 23. A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése 24. Az ismételt bűnelkövetés és a bünszervezetben való elkövetés büntetőjogi következményei 25. Mentés az elítéléshez fűződő hátrányok alól 26. A fiatalok számára vonatkozó speciális rendelkezések
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása • A hallgatók átfogó ismereteket szereznek a büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak rendszeréről, azok dogmatikai elhelyezkedéséről és egymáshoz való viszonyáról. • Részletes tudással rendelkeznek a büntetőjogi szankciórendszer felépítéséről, az egyes büntetések és intézkedések céljairól és szabályairól. • Ismerik a büntetés-kiszabás elveit, a halmazati büntetés és az összbüntetés szabályait, továbbá az enyhítés, mentés és az ismételt bűnelkövetés jogkövetkezményeit. b) képességei • Képessé válnak a büntetőjogi felelősségre vonás akadályainak eseteit felismerni és azonosítani, valamint jogesetek elemzésére és megoldására. Tudják értelmezni és rendszerszinten alkalmazni a büntetőjogi szankciókat, valamint indokolni azok megválasztását az adott ügy sajátosságaira tekintettel. Alkalmazzák a büntetés-kiszabási szempontokat, és képesek azok mérlegelésére jogi érvelés keretében. c) attitűdje • Törekednek a szankciók arányossági és igazságossági szempontjainak felismerésére és értelmezésére. Nyitottak a büntetőjogi dogmatika és a bírói gyakorlat közötti összefüggések feltárására. Igényt mutatnak a dogmatikai pontosságra és a fogalmi tisztaságra a büntetőjogi elemzések során. d) autonómiája és felelőssége • Önállóan képesek a büntetőjogi felelősséget érintő akadályok felismerésére, rendszerben való elhelyezésére és jogilag megalapozott értékelésére. Felelősséggel alkalmazzák a büntetőjogi szankciókhoz kapcsolódó mérlegelési szempontokat. Felelősséggel alakítják ki szakmai álláspontjukat a tanult jogintézmények alapján.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

EGYHÁZJOG II. (FELEKEZETI EGYHÁZJOG)					
AJ JOL240402K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Confessional Church Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 16 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Egyházjog I. (Állami egyházjog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (írásbeli)
Tantárgy előadója/i: Dr. Köbel Szilvia, Dr. Ormóshegyi Zoltán					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy oktatása keretében sor kerül a hatályos egyházügyi törvény (2011. évi CCVI. törvény) szerinti bevett egyházak legalapvetőbb ekkleziológiai és dogmatikai sajátosságok megismertetésén keresztül a belső jog kialakulására, fejlődésére és a hatályos jog bemutatására, melynek során a hallgatók bevezetést nyernek az egyes felekezetek intézményrendszerébe és annak működésébe. A tárgy a legnagyobb hangsúlyt a református egyházjogra teszi, azonban kitékintést nyújt más vallási közösségek kialakulására és belső joganyagának bemutatására is. A kurzus bemutatja a felekezeti egyházjog ökumenikus vonatkozásait is.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A felekezeti egyházjog alapfogalmai, helye, forrásai. 2. A református egyházjog alapjai, ekkleziológiája; egyházalkotmánya és területei (szervezet, bíraskodás). 3. A katolikus egyházjog fejlődése, területei (egyházi alkotmányjog, szentségi jog, büntetőjog, eljárásjog); a római (CIC) és görög (CCEO) rítusú egyház sajátosságai. Az ortodox egyházjog fejlődése, sajátosságai. 4. Evangélikus egyházjog. Unitárius egyházjog. 5. Kisebbségi keresztény egyházak, vallási közösségek kialakulása, sajátosságai. 6. A zsidó és iszlám jogrendszer alapjai. 7. A buddhista és hindu jog alapjai. 8. Az ökumenizmus elvei és jelentősége.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
óralátogatás					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- előadások anyaga - Köbel Szilvia (szerk.): Az állam és a felekezeti egyházjog alapjai. Patrocinium Kiadó, 2022. II. rész					
Ajánlott irodalom:					
- Ádám Antal: Bölcsélet, vallás, állami egyházjog. Dialóg Campus, Pécs, 2007					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása					
☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre, az egyházakra vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.					
☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.					
☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.					
☐ Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit, méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.					
b) képességei					

- ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra, egyházakra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.

c) attitűdje

- ☐ Tisztelet Magyarországi alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.

d) autonómiája és felelőssége

- ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

EURÓPAI UNIÓ JOGA I. AJ JOL240403K(L)					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL EU Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete-Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Osztovits András Mihály	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 4	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (beszámoló)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: szóbeli/ írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
E két féléves tantárgy célja az Európai Unió jog- és intézményrendszere és a belső piac jogi alapjainak elsajátítása. E tárgy első felében az EU jog- és intézményrendszerét vizsgáljuk.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az európai integráció II. világháború utáni története: a II. Világháború lezárása, Robert Schuman és Jean Monnet, Montánunió, Római Szerződések (Euratom, EGK) 2. Evolúció: főbb szerződésmódosítások (Egyesülési Szerződés, EEO, Maastrichti Szerződés, Amszterdami Szerződés, Nizzai Szerződés, Lisszaboni Szerződés), bővítések 3. Az új tagállamok csatlakozásai: a folyamat, a Csatlakozási Szerződés szerkezete, főbb rendelkezések (pl. földmoratórium) 4. Aktuális intézményrendszer (1): Tanács, Európai Tanács (összetétel, hatáskör, jogi funkció, politikai szerep), Bizottság (összetétel, hatáskör, jogi funkció, működés, politikai szerep) 5. Aktuális intézményrendszer (2): Parlament (összetétel, hatáskör, jogi funkció, működés, politikai szerep), Európai Központi Bank (összetétel, gazdaságpolitikai funkció, hatáskör), Egyéb szervek (Számvevőszék, bizottságok), „egyszemélyes intézmények” 6. Aktuális intézményrendszer (3): Európai Unió Bírósága (összetétel, hatáskör, funkciók, működés) 7. Az intézményrendszer pro futuro: aktuális problémák (pl. monetáris unió v. fiskális pluralizmus; kétsebességű Európa stb.), az intézményrendszer aktuális működési mechanizmusa (pl. magyar elnökség), fejlődési lehetőségek v. kényszerek (föderáció, euroszeptizmus stb.) 8. Jogforrástan: jogforrás: (amiből az érvényes jog megismerhető, ami jogosít vagy kötelez; ami jogi döntés alapját képezheti), a közösségi jog mint nemzetközi jog, - mint szupranacionális jog, - mint tagállami jog, jogforrások tipizálása (pl. alaki-anyagi, elsődleges-másodlagos, írott-íratlan stb.), Hivatalos Lap, a szerződések (felek, funkció, szerkezet, hatály, példa!), rendelet (kibocsátó, funkció, szerkezet, hatály, példa!), irányelv (kibocsátó, funkció, szerkezet, hatály, példa!), egyedi aktus: határozat (kibocsátó, funkció, hatály), egyedi aktus: ítélet, végzés (kibocsátó, funkció, hatály), nem kötelező jogforrások (ajánlás, vélemény), nem írott jogforrások, emberi jogok, a bírósági esetjog 9. Jogharmonizáció: fogalmi keretek, elmélet és gyakorlat 10. Az európai jog érvényesülése I: módszertani keretek (soknyelvűség v. európai egységesség, autonóm terminológia, jogegységesítés és jogharmonizáció stb.), közvetlen hatály (szerződések, rendeletek, irányelvek, egyedi aktusok), elmélet és esetjog 11. Az európai jog érvényesülése II: az európai jog elsődlegessége (és/vagy elsőbbsége?), elmélet és esetjog 12. Kapcsolat a nemzeti bíróságok és az EU Bíróság között: előzetes döntéshozatali eljárás (lehetősége, kötelezettsége), magyar szabályozás és joggyakorlat					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
• Osztovits András (szerk.): EU-jog, harmadik, aktualizált kiadás, HVG-Orac, 2021, Budapest • Osztovits András (szerk.): Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések. Jogszabálygyűjtemény. Patrocínium, 2011, Budapest Az Európai Unióról szóló szerződés Az Európai Unió működéséről szóló szerződés
Ajánlott irodalom:
– Osztovits András (szerk.): Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések magyarázata (Budapest Complex, 2011) – Kecskés László: EU jog és jogharmonizáció. 4. bővített kiadás. Budapest, HVG-ORAC, 2012
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
1. Az Európai Közösségek kialakulása és fejlődése az Egységes Európai Okmányig 2. Az Európai integráció fejlődése az Egységes Európai Okmányt követően 3. Az Európai Tanács és elnöke 4. Az Európai Unió Tanácsa 5. Az Európai Bizottság 6. Az Európai Parlament 7. Az Európai Számvevőszék 8. A központi bankok rendszere és az Európai Központi Bank 9. Az Európai Unió Bíróságának szervezete 10. Az Európai Unió Bírósága előtti eljárás fontosabb szabályai 11. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, Régiók Bizottsága 12. Az Európai Unió ügynökségei 13. Az uniós jog jogforrási rendszere 14. A másodlagos uniós jogi aktusok hierarchiája 15. Jogalkotási eljárások 16. A hatáskör átruházás elve 17. Jogharmonizáció 18. Az uniós jog elsőbbsége, autonómiája 19. Az uniós jog közvetlen hatálya 20. A közvetett hatály és a kölcsönös elismerés elve 21. Az alapvető jogok védelme az Európai Unióban
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. – Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit. – Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit. b) képességei – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. – Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.

d) autonómiája és felelőssége

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

-

JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET I.

AJ JOL240404K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Jurisprudence I.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: L: 12	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.; Egyetemes Állam- és Jogtörténet II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 4	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, Dr. Szerletics Antal, Dr. Balássy Ádám Miklós, dr. Rátkai Tímea, dr. Kántor Ákos	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy célja a jog eredetére, megismerési forrásaira, jellemzőire, teoretikus és praktikus kihívásaira, a jog és az egyéb társadalmi normák elhatárolására, a jogi normák értelmezésére és alkalmazására vonatkozó elméletek bemutatása a jog valóságának a tárgyi jog szövegén túli mélyebb megismertetése érdekében, illetve az értelmiségi jogász létre történő felkészítés annak bemutatása által, hogy mennyire eltérő módon ragadhatók és válaszolhatók meg az olyan „nagy kérdések”, mint hogy „mi a jog” „milyen kell(ene) hogy legyen a jog”, „honnan ismerhető fel a jog”, „hogyan értelmezendő és alkalmazandó a jog”, „létezik-e objektíve helyes válasz a jog 'nehéz eseteire'”, mi a kapcsolat jog és erkölcs, jog és igazságosság, jogi és egyéb értékek között.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A jog materiális alapjai: társadalmi normák. A jog fogalma, jellemzői és alapfogalmai. Jogi norma. Jogszabály.
2. A jog működési szférái (rétegei): jogalkotás, jogalkalmazás, jogdogmatika, alkotmánybíráskodás, szokásjogi jogképződés. A jog érvényesülése. Jog és társadalmiság, jog és társadalom. Alkotmányozás, alkotmányozó hatalom. Alkotmánybíráskodás; a jogalkotás, jogalkalmazás és jogdogmatika kapcsolata az alkotmánybíráskodással.
3. Jog és politika kapcsolata. Jog, hatalom, uralom. Autoritás. Legitimitás. Polgári engedetlenség.
4. A természetjogi gondolkodás. Helyes jog. Pozitív jog és igazságosság. Méltányosság. Jog és erkölcs. Jog és értékek. A jog mint történeti jelenség. Jogi antropológia. Jogfejlődés.
5. A jog mint nyelvi jelenség. A jog értelmezésének általános kérdései. Jogalkalmazás és jogértelmezés. Logika, jogi logika, normallogika, deontikus logika. Jogi argumentáció. A bírói tevékenység jogelméleti kérdései. A bírói jog.
6. A jog forrásai.
7. A jog érvényessége.
8. A jog és az akaratszabadság jogfilozófiai problémái. Modern kihívások a jogban. Konzultáció

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Tóth J. Zoltán: Jog- és állambölcselet. Patrocinium Kiadó, Budapest, 2026

Ajánlott irodalom:

Pokol Béla: Jogelmélet, Századvég Kiadó, Bp., 2005, 11-37., 77-91., 122-135., 185-265. o.
Szilágyi Péter: Jogi alaptan. Osiris Kiadó, Budapest, 2003, 205-279. o.
Szigeti Péter – Takács Péter. A jogállamiság jogelmélete. Napvilág Kiadó, Budapest, 2004, 259-283., 301-328. o.
Pokol Béla: Autentikus jogelmélet, Dialóg Campus Kiadó, 2010, 71-85., 120-135., 173-185. o.

Szabó Miklós: Rendszeres jogelmélet. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2015, 89-96., 119-138., 159-176. o. Bódi Máttyás – Györfi Tamás: Államelmélet I-II. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2002, 41-63. o. Takács Péter (szerk.): Államelmélet II. Miskolc, 1997, 276-292. o. Helmut Coing: A jogfilozófia alapjai. Osiris Kiadó, Budapest, 1996 Szabó Miklós: A jogdogmatika előkérdéseiről. Bíbor Kiadó, Miskolc, 1999, 105-288. o.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	– Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit. – Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között. – Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is. – Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. – Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
b) képességei	– Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. – Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. – Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára. – Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára. – Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. – Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. – Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogászai módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.
c) attitűdje	– Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
d) autonómiája és felelőssége	– Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	
-	

KÖZIGAZGATÁSI JOG II. AJ JOL240405K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Administrative law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet, Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 16 óra	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Móré Sándor, Dr. Linder Viktória Gyöngyi					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A helyi-területi igazgatás intézményeinek bemutatására kerül sor a tárgy keretében, úgy mint a decentralizált és a dekoncentrált szervtípusok áttekintésére, továbbá a területfejlesztés különböző – önálló – aspektusainak felvázolására. Emellett a közigazgatási jogi felelősség, a közigazgatási jogi szankció, illetve a szabálysértési jog alapjai képezik az elsajátítandó anyag magvát. E félév már a szilárdabb – közigazgatási jogi – dogmatikai alapok megteremtésének időszaka.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Tájékoztató, követelmények ismertetése. Az előző félév tananyagának áttekintése, különös tekintettel a közigazgatás tagolódására és a közigazgatási szervek csoportosítására. A nemzetiségi önkormányzatok jogállása, szervezete és működése. 2. A helyi-területi igazgatás fogalma, decentralizáció és dekoncentráció. Az önkormányzatok helye a közigazgatás rendszerében. Feladat- és hatáskörök. 3. Az önkormányzatok szervezeti felépítése. 4. Az önkormányzatok működése és gazdálkodása. 5. A területi államigazgatás rendszerváltozás utáni fejlődése és rendszere. A kormányhivatalok és a járási hivatalok szervezete, feladat- és hatáskörei. 6. A közszolgáltatások megszervezése. A paraadminisztráció fogalma, funkciói és megjelenési formái. 7. A közigazgatási szankció fogalma, tipológiája, funkciói. A szabálysértési jog alapjai. 8. Összefoglalás: a közigazgatás elméleti megközelítései.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
- aktív órai jelenlét, - fakultatív beadandó elkészítése.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- az előadások, - a kötelező és az ajánlott irodalom, - az előadásokon megjelölt jogszabályok, ezek a hatályos jog megismerésének meghatározó forrásai, - Móré Sándor: Szabálysértési jog, Patrocinium, Budapest, 2024. - Fazekas Marianna (szerk.) Közigazgatási jog. Általános rész I.: A közigazgatásról általában. Közigazgatási szervezeti jog. Közzszolgálati jog. Negyedik, átdolgozott és bővített kiadás, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2019 vagy 2020. - Móré Sándor: A nemzetiségi önkormányzatok – tények és lehetőségek. A nemzetiségi önkormányzatok kapcsolata a közigazgatással, Glossa Iuridica, 2017/3-4, 182-230.					
Ajánlott irodalom:					

- Rixer Ádám: *A köz természete. Új irányok a magyar közigazgatásban és közigazgatás-tudományban*, Patrocinium, 2013.
 - Hoffman István – Nagy Marianna (szerk.): *A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázata*. Harmadik, hatályosított kiadás, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2016.
- Az előadó további irodalmakat is megjelölhet, akár a változások nyomon követése érdekében, akár a hallgatók kérésének, sajátos érdeklődésének megfelelően.*

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. Magyarország területi beosztása. A helyi közigazgatás szintjei és az egyes szinteken működő szervtípusok.
2. A magyar közigazgatási szervezetrendszer teljes bemutatása (központi és helyi szervek együttesen).
3. A dekoncentráció és decentralizáció elvei, valamint kapcsolódásuk a közigazgatás más szervezési elveivel.
4. A Helyi Önkormányzatok Európai Kartája.
5. A nemzetiségi önkormányzatok jogállása, szervezete és működése.
6. A nemzetiségi önkormányzatok és a helyi önkormányzatok összehasonlítása.
7. A települési önkormányzatok típusai: község, város, megyei jogú város, a főváros és a fővárosi kerületek (megalakításuk, feladat- és hatásköreik, szervezeti sajátosságai).
8. A vármegyei önkormányzatok szervezete, feladat- és hatáskörei.
9. Az önkormányzatok társulásai és szerepük a közigazgatásban.
10. Az önkormányzatok hatósági feladatai: önkormányzati hatósági ügyek, államigazgatási feladatok és államigazgatási hatósági ügyek.
11. A polgármester (főpolgármester, vármegyei közgyűlés elnöke), a jegyző (főjegyző) jogállása, megbízatása, feladat- és hatáskörei.
12. Az önkormányzatok gazdálkodása és az önkormányzati tulajdon.
13. Az Országgyűlés és a köztársasági elnök feladat- és hatásköre az önkormányzatok vonatkozásában.
14. A Kormány és a szakminiszterek feladat- és hatásköre az önkormányzatok vonatkozásában.
15. Az önkormányzatok feletti törvényességi felügyelet szabályozása.
16. A területi és helyi államigazgatás szerveinek kialakulása, helye és szerepe a közigazgatásban.
17. A kormányhivatalok és a járási hivatalok szervezete, feladat- és hatáskörei.
18. A paraadminisztráció fogalma és a paraadminisztratív szervek.
19. A köztestületi önkormányzatok alapvető ismérvei és szabályozása.
20. A közszolgáltatások szervezésének módszerei: a klasszikus weberi modell, az új közmenedzsment és a neo-weberi állam.
21. A közigazgatási szankció fogalma, tipológiája és funkciói.
22. A szabálysértési jog kialakulása és helye a jogrendszerben.
23. A szabálysértés fogalma és a szabálysértési felelősség jellemzői.
24. A szabálysértési jog szankciórendszere.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
 - Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
 - Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtörőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.
 - Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.
 - Ismeri a szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka alapjellemtörőit.
- b) képességei
 - Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
 - Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
 - Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
 - Képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.
 - Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.

- Képes az önkormányzati, öngazgatási, közhasznú és magánigazgatási viszonyok közötti eligazodásra.
- Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken.
- Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogászai módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
- Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogászai munka iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

Az értékelés módszere: két írásbeli, egyszeri szóbeli javítóvizsgálattal.

Aki egyik írásbeli vizsgán sem vesz részt, mehet ugyan szóbeli vizsgára, ám ezzel lemond két vizsgalehetőségről. Az írásbeli vizsgákon a hallgatók több kérdésből álló feladatlapot oldanak meg. Az elégséges érdemjegyhez legalább 60% + 1 pontot kell szerezni. Ün. beugró kérdés nincs.

Az előadások anyaga és az előadó által a félév során meghatározott jogszabályok a számonkérés részét képezik.

POLGÁRI JOG II. (DOLOGI JOG)
AJ JOL240406K (L)

Civil law II.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:16	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 4.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Polgári jog II. tantárgy célja a dologi jog alapvető intézményeinek megismertetése a hallgatókkal.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)képességek és (rész)kompetenciák:

1. A dologi jog fogalma
2. A dologi jogviszonyok szerkezete, tartalma, alapelvei
3. A dolog fogalma
4. A dolgok osztályozása, a tulajdon
5. A tulajdonjog; alanya, tárgya
6. A tulajdonjog; tartalma, korlátozása
7. A tulajdonjog megszerzése, megszűnése, eredeti és származékos szerzőismódok
8. A közös tulajdon és annak megszüntetése
9. Sajátos tulajdonközösségi formák (társasház, társasági tulajdon)
10. A tulajdonjog védelme
11. Korlátolt dologi jogok
12. A birtok és a birtokvédelem

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. A szóbeli vizsgarész megkezdésének feltétele az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése. Az írásbeli vizsgarész keretében a vizsgázó húsz kérdést tartalmazó írásbeli feladatlapot tölt ki. Az egyes kérdéseknél felkínált válaszok közül mindig csak egy – a jelenleg hatályos 2013. évi V. tv., az ún. „új Ptk.” szerinti - helyes megoldás lehetséges, azt kell megjelölni. FIGYELEM: a vizsgalap értékelése során csak az egyértelmű és tollal feltüntetett válaszokat vesszük figyelembe. Minden helyes válasz 1 pontot ér, így az elérhető maximális pontszám 20. Az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítéséhez legalább 11 pontot kell elérni. Amennyiben a vizsgázó nem éri el a minimálisan szükséges 11 pontot, úgy szóbeli vizsgarészre nem bocsátható, egyúttal a vizsga érdemjegye elégtelen. Az írásbeli feladatlap kitöltése során sem jogszabálygyűjteményt, sem jegyzetet, sem egyéb segédesszöveget nem lehet használni. Az írásbeli feladatlap kitöltésére 10 perc áll rendelkezésre. Az írásbeli feladatlapokat a tanszék oktatói javítják. A kijavított írásbeli feladatlapot minden elégtelen tesztet írt vizsgázó megtekintheti, és észrevételeket tehet a javításra a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt. A szóbeli vizsgarész teljesítményét a vizsgáztató önállóan és önmagában értékeli. Ennek megfelelően az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése nem biztosítja a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítését; vagyis a vizsga értékelése – sikeres írásbeli vizsgarész mellett is – lehet elégtelen.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

– Fábián Ferenc: Előadásvázlatok a dologi jog köréből, Patrocínium, 2025. – Lenkovics Barnabás: Dologi jog (Eötvös Kiadó, 2014.)
Ajánlott irodalom:
(Részletesen megtalálható a kötelező tananyagban)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
<u>A tételsor</u> 1. A tulajdon, tulajdonjog, tulajdoni berendezkedés 2. A dolog fogalma, fajtái, a dolog, vagyon, gyümölcs, haszon egybevetése 3. A dologi jogi jogviszony 4. A tulajdonjog fogalma és tartalma 5. Szomszédjogok 6. A tulajdonjog megszerzése általában 7. Tulajdonszerzés átruházással, hatósági határozattal, árveréssel 8. Az elbirtoklás 9. Az eredeti és származékos szerzésmódok 10. A feldolgozás, egyesítés 11. A gazdátlan javak elsajátítása, találás 12. Az ingatlan tulajdonának megszerzése, túlépítés, beépítés, ráépítés <u>B tételsor</u> 1. Az ingatlan-nyilvántartás 2. A tulajdonjog megszűnése 3. A közös tulajdon 4. A közös tulajdon megszüntetése 5. A társasház tulajdon 6. A korlátolt dologi jogok általában 7. A tulajdonjog és a korlátolt dologi jogok egybevetése 8. A zálogjog általános szabályai 9. A szolgalm fogalma, fajtái 10. A haszonélvezet és a használat 11. A földhasználat 12. A telki szolgalm és a közérdekű használat 13. A birtok fogalma, fajtái, birtokátruházás 14. A tulajdonjog és a birtok egybevetése 15. A birtokvédelem
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐJOG III. AJ JOL240501K					
Criminal Law III.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 16 óra/félév	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: őszi szemeszter	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója: Prof. Dr. Tóth Mihály					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Különös Rész tárgyalása első szemeszterének körében a tárgy alapvetően a Btk. sorrendjét követi. Ennek során az élet, a testi épség és az egészség elleni, az emberi szabadság elleni, a nemi erkölcs és a nemi élet szabadsága elleni, a gyermekek érdekét sértő és a család elleni, az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni, a közlekedési, környezetvédelmi és az állam elleni bűncselekményekre vonatkozó ismereteket adjuk át hallgatóink számára. A cél, hogy a hallgatók képesek legyenek a tényállásokat pontosan, rendeltetésüknek megfelelően értelmezni és megszerezzék a gyakorlati alkalmazáshoz szükséges alapokat.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					

- Tóth, Mihály: Büntetőjog II.: Különös rész. Jogi Szakvizsga Könyvek, Budapest, Magyarország : Patrocinium Kiadó (2024)
- Belovics, Ervin-Molnár Gábor-Sinku Pál. Büntetőjog II. Különös rész. Orac kiadó Kft, Budapest, 2025.
- Karsai, Krisztina (szerk.) Nagykomentár a Büntető Törvénykönyvhöz, Budapest, Magyarország : Wolters Kluwer (2022) .
- Kónya István (szerk.): Magyar Büntetőjog I-III. A Kúria bíráinak kommentárja a gyakorlat számára. (A kiadvány, folyamatosan pótlapokkal aktualizálva jelenik meg) Orac. kiadó, 2025.
- Tóth, Mihály: Reflections on the Responsiveness of the Legal System in Hungary: From a Criminal Law Perspective In: Fruzsina, Gárdos-Orosz (szerk.) The Resilience of the Hungarian Legal System since 2010. A Failed Resilience Cham, Svájc : Springer Nature (2025) 240 p. pp. 89-105. , 17 p. ó (2023) , 560 p.
- Domokos, Andrea: Ultima ratio a család védelmében. In: Köbel, Szilvia; Rixer, Ádám (szerk.) 70 Studia in honorem László Trócsányi Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2026) 546 p. pp. 107-119.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. A szándékos emberölés büntetnének alapesete és a gondatlan emberölés vétsége
2. Az emberölés minősített esetei I. (Btk. 160. § (2) bek. a)-g) pont)
3. Az emberölés minősített esetei II. (Btk. 160. § (2) bek. h)-m) pont)
4. Erős felindulásban elkövetett emberölés; Öngyilkosságban közreműködés
5. Magzatelhajtás, a magzati élet védelme
6. Testi sértés
7. Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés; Gondozási kötelezettség elmulasztása
8. Segítségnyújtás elmulasztása; Cserbenhagyás
9. Kábítószer-kereskedelem; Kábítószer birtoklása
10. Kóros szenvedélykeltés; Tudatmódosító anyaggal visszaélés; Teljesítményfokozó szerrel visszaélés
11. Emberrablás; Emberrablás feljelentésének elmulasztása
12. Emberkereskedelem és kényszermunka
13. Személyi szabadság megsértése; Kényszerítés
14. Szexuális kényszerítés; Szexuális erőszak
15. Szexuális visszaélés; Vérfertőzés,
16. Kerítés; Szemérem sértés,
17. Prostitúció elősegítése; Kitartottság,
18. Gyermekprostitúció kihasználása; Gyermekpornográfia
19. Kiskorú veszélyeztetése; Gyermekmunka,
20. Kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása; Kiskorú elhelyezésének megváltoztatása
21. Tartási kötelezettség elmulasztása; Családi jogállás megsértése
22. Közösség tagja elleni erőszak; Kiszolgáltatott személy megalázása
23. Magánlaksértés; Magántitok megsértése; Levéltitok megsértése
24. Kapcsolati erőszak; Zaklatás,
25. Rágalmazás; Becsületsértés; Kegyeletsértés; a valóság bizonyítása
26. Közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény; Vasúti, légi vagy vízi közlekedés veszélyeztetése
27. Közúti veszélyeztetés; Közúti baleset okozása
28. Járművezetés ittas állapotban; Járművezetés bódult állapotban; Járművezetés tiltott átengedése
29. Környezetkárosítás; Természetkárosítás,
30. A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése; Állatkínzás
31. Orvvadászat; Orvhalászat,
32. Az állam elleni bűncselekmények rendszere, jellemzői. Kémkedés
33. Az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása; Az alkotmányos rend elleni szervezkedés

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.

b) képességei

Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.

Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.

c) attitűdje

Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Értékelkötelezett módon használja az érdekvéonyesítés eszközeit.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): nincs

EURÓPAI UNIÓ JOGA II. AJ JOL240502K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL EU Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:12	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Európai Unió joga I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Osztovits András	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: szóbeli/ írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
– Osztovits András (szerk.): EU-jog, harmadik, aktualizált kiadás, HVG-Orac, 2021, Budapest – Osztovits András (szerk.): Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések. Jogszabálygyűjtemény. Patrocínium, 2011, Budapest					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
- kollokvium. Vizsgára az bocsátható, aki teljesíti a szemináriumi beszámoló követelményeit. Az előadások anyaga a számonkérés részét					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Az Európai Unióról szóló szerződés Az Európai Unió működéséről szóló szerződés					
Ajánlott irodalom:					
– Osztovits András (szerk.): Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések magyarázata (Budapest Complex, 2011) – Kecskés László: EU jog és jogharmonizáció. 4. bővített kiadás. Budapest, HVG-ORAC, 2012					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
„A” 1. Európai Közösségek kialakulása és fejlődése az Egységes Európai Okmányig 2. Az Európai integráció fejlődése az Egységes Európai Okmányt követően 3. Az Európai Tanács és elnöke 4. Az Európai Unió Tanácsa 5. Az Európai Bizottság 6. Az Európai Parlament 7. Az Európai Számvevőszék 8. A központi bankok rendszere és az Európai Központi Bank 9. Az Európai Unió Bíróságának szervezete					

10. Az Európai Unió Bírósága előtti eljárás fontosabb szabályai
11. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, Régiók Bizottsága
12. Az Európai Unió ügynökségei
13. Az uniós jog jogforrási rendszere
14. A másodlagos uniós jogi aktusok hierarchiája
15. Jogalkotási eljárások
16. A hatáskör átruházás elve
17. Jogharmonizáció
18. Az uniós jog elsőbbsége, autonómiája
19. Az uniós jog közvetlen hatálya
20. A közvetett hatály és a kölcsönös elismerés elve
21. Az alapvető jogok védelme az Európai Unióban

„B” tételek

1. A lojális együttműködés elve
2. A tagállamok kártérítési felelőssége az uniós jog megsértéséért
3. A kötelezettségszegési eljárás
4. Semmisségi eljárás
5. Mulasztási eljárás
6. Az előzetes döntéshozatali eljárás célja, szakaszai, a kezdeményezésre jogosultak, a kérdések
7. Az előzetes döntéshozatali eljárásban a felek jogai, az előterjesztés szükségessége, megengedhetősége és kötelezettsége
8. Az előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott határozat
9. Az uniós polgárság, az uniós polgárok jogai
10. A vámunió és az adódiszkrimináció
11. A mennyiségi korlátozások
12. A munkavállalók szabad mozgása
13. A letelepedés, a szolgáltatásnyújtás és a tőke mozgás szabadságának közös alapjai
14. A társaságok szabad letelepedése
15. A letelepedési jog és a nemzetközi adójog
16. A szolgáltatások szabadsága
17. A tőke- és fizetési műveletek szabadsága
18. Az európai kartelljog
19. A piaci erőfölénnyel való visszaélés
20. Állami támogatások

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.
- Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit.
- Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
- Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.

b) képességei

- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Rendelkezik tudományos, közéleti, szakmai íráskészséggel.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
 - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- d) autonómiája és felelőssége
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
 - Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

-

JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET II.
AJ JOL240503K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
Jurisprudence II.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: L: 12	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Jog- és Állambölcselet I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, Dr. Szerletics Antal, Dr. Balássy Ádám Miklós, dr. Rátkai Tímea, dr. Kántor Ákos					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy célja az állam eredetére, az állam és a jog kapcsolatára vonatkozó elméleti gondolkodás főbb álláspontjainak ismertetése, a modern állam jellemzőinek, típusainak bemutatása; a főbb politikai filozófiai eszmék elemzése; valamint a jogelméleti gondolkodás klasszikusainak és a modern jogelméleti irányzatoknak a bemutatása. A tárgy célja mindezek által olyan művelt jogászok képzése, akik értelmiségiként ismerik a tárgyi jogon túl a jog társadalmi és politikai környezetét, és képesek a létező szabályozások önálló értékelésére és a kritikus gondolkodásra.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az állam és jog kapcsolatára vonatkozó jog- és politikai filozófiai elméletek a középkorig
2. Az állam és jog kapcsolatára vonatkozó jog- és politikai filozófiai elméletek a kora újkortól. Utópiák. Reformáció.
3. Az állam fogalma. Az állam jellemzői. Az államok típusai. Szuverenitás.
4. Ideológiák: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus, anarchizmus, nacionalizmus.
5. Jogállam, jogállamiság. Hatalommegosztás.
6. Demokrácia.
7. Az európai és az amerikai jogelméleti gondolkodás fejlődése.
8. Modern jogelméleti irányzatok. Jogi mozgalmak. Konzultáció.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Tóth J. Zoltán: Jog- és állambölcselet. Patrocinium Kiadó, Budapest, 2026

Ajánlott irodalom:

- Pokol Béla: Jogelmélet. Századvég Kiadó, Budapest, 2005, 277-283., 286-290., 373-422., 504-515. o.
- Pokol Béla: Autentikus jogelmélet. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2010, 71-85., 120-135. o.
- Takács Péter (szerk.): Államelmélet I. Miskolc, 1997, 5-51., 75-95., 132-212. o.
- Takács Péter (szerk.): Államelmélet II. Miskolc, 1997, 9-51., 94-205., 230-248., 330-341. o.
- Ficsor Krisztina – Györfi Tamás – Szabó Miklós (szerk.): Jogosultságok – Elmélet és gyakorlat. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2009, 11-61., 75-92. o.
- Hans Kelsen: A szuverenitás fogalmának változása. In: Takács Péter (szerk.): Államtan. Szent István Társulat, Budapest, 2003, 603-614. o.
- Szabó Miklós (szerk.): Fejezetek a jogbölcseleti gondolkodás történetéből. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2004.
- Takács Péter (szerk.): Államtan. Szent István Társulat, Budapest, 2003.

- Györfi Tamás – Bódig Máttyás – Szabó Miklós (szerk.): A Hart utáni jogelmélet alapproblémái. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2004.
- Joel Feinberg: Társadalomfilozófia. Osiris Kiadó, Budapest, 1999
- Szigeti Péter – Takács Péter. A jogállamiság jogelmélete. Napvilág Kiadó, Budapest, 2004
- Bódig Máttyás – Györfi Tamás: Államelmélet I-II. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2002.
- Györfi Tamás: A kortárs jogpozitivizmus perspektívái. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2006.
- Tóth J. Zoltán: A dinamista alkotmányosság és a neoformalista tendenciák. Jogelméleti Szemle, 2002/4. szám.
- Szabó Miklós: Bevezetés a jog- és államtudományokba. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012, 203-329. o.
- Varga Csaba (szerk.): Jog és filozófia. Antológia a XX. század jogi gondolkodása köréből. Szent István Társulat, Budapest, 2001.
- Robert Cooter – Thomas Ulen: Jog és közgazdaságtan. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2005.
- Helmut Coing: A jogfilozófia alapjai. Osiris Kiadó, Budapest, 1996
- Takács Péter (szerk.): Joguralom és jogállam. Osiris Kiadó, Budapest, 1995.
- H. Szilágyi István: Jog – Irodalom. Tanulmányok a „jog és irodalom” köréből. Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Összehasonlító Jogi Intézet, Szeged, 2010
- Fekete Balázs – Fleck Zoltán: Tanulmányok a kortárs jogelméletéről. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015.
- Szabó Miklós: Jogi alapfogalmak. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012, 125-240. o.
- Szabadfalvi József: Jogbölcséleti hagyományok. Multiplex Média, Debrecen, 1999.
- Szilágyi Péter: Jogbölcsélet és jogi dogmatika. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013, 69-119., 239-317. o.
- Tóth J. Zoltán: Richard Posner és a gazdasági jogelmélet. Jogelméleti Szemle, 2004/1. szám.
- Frivaldszky János: A jogi gondolkodás mérföldkövei. Szent István Társulat, 2013.
- Ficsor Krisztina – Györfi Tamás – Szabó Miklós (szerk.): Jogosultságok – Elmélet és gyakorlat. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2009.
- Takács Péter (szerk.): Államelmélet I-II. Miskolc, 1997.
- Varga Csaba: A jog mint folyamat. Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
- Szilágyi Péter: Jogi alaptan. Osiris Kiadó, Budapest 2003, 68-204. o.
- Szigeti Péter: Jogtani és államtani alapvonalak. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2011.
- Tóth J. Zoltán: John Rawls igazságosság-elmélete. Jogelméleti Szemle, 2005/1. szám.
- Nagy Tamás: Néhány eljárás: Kafka-olvasatok a jogirodalomban. Jogelméleti Szemle, 2001/3. szám
- Mai angol-amerikai jogelméleti törekvések. Bíbor Kiadó, Miskolc, 1996

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit.
- Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
-

b) képességei

- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.

c) attitűdje

- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.

- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

-

KÖZIGAZGATÁSI JOG III. Kód AJ JOL240504K					
PUBLIC ADMINISTRATIONAL LAW III.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet/Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 16 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Szabó Annamária Eszter, Dr. Molnár Péter					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Közigazgatási jog I. és a Közigazgatási jog II. c. tárgyak által megteremtett fogalmi keretekre, dogmatikai alapokra és a hatósági fórumrendszerek ismeretére és egyéb elméleti tudásokra alapítottan e félévben a közigazgatási hatósági eljárás és a közigazgatási perrendtartás általános szabályaival ismerkednek meg a hallgatók.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A közigazgatási cselekvések rendszere (aktustan), a hatósági jogalkalmazás. A közigazgatási hatósági eljárás fejlődése, összevetése más eljárási jogokkal. 2. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálya, az általános és a különös eljárási szabályok viszonya. 3. Eljárási képesség és képviselő. Eljárási kötelezettség, hatáskör, illetékesség, nyelvhasználat, kizárás. Megkeresés, kapcsolattartás, adatkezelés, a támogató, betekintés az eljárás irataiba. A kérelemre induló hatósági eljárás: a kérelem, sommás és teljes eljárás, hiánypótlás, kapcsolódó eljárás. 4. A kérelem visszautasítása, az eljárás megszüntetése, az eljárás felfüggesztése és szünetelése. Az ügyintézési határidő és a határidő számítása, igazolási kérelem. Szakhatóság közreműködése, idézés, értesítés, a tényállás tisztázása, az ügyfél nyilatkozata, irat, tanú, szemle, szakértő, tolmács, tárgyalás, egyezségi kísérlet. Az eljárás akadályozásának következményei, az eljárási cselekmények rögzítése. 5. A hatóság döntései, a döntések véglegessége, egyezség jóváhagyása, azonnali végrehajthatóság, a döntés közlése, kijavítása és kiegészítése, hatósági szerződés. Hatósági bizonyítvány, igazolvány, nyilvántartás, hatósági ellenőrzés. A hivatalbóli eljárás. 6. A jogorvoslatok rendszere. Fellebbezés, közigazgatási per és a hivatalbóli jogorvoslatok. 7. A közigazgatási perrendtartásról szóló törvény alapvető rendelkezései. A közigazgatási ügyekben eljáró bíróságok. Hatáskör és illetékesség, a felek és az érdekelt, képviselő. 8. Perelőkészítés, egyezség, tárgyalás. Tárgyaláson kívüli elbírálás, bizonyítás, az eljárás megszüntetése. A kereset, intézkedések a keresetlevél alapján, azonnali jogvédelem. A bíróság határozatai és a határozatok joghatása. Perorvoslat.					
A tantárgy célja, hogy a hallgatók átfogó képet kapjanak a közigazgatási hatósági eljárás és a közigazgatási per alapvető intézményeiről, különösen az Ákr. és a Kp. szabályozási rendszeréről. A kurzus bemutatja a közigazgatási hatósági jogalkalmazás főbb eljárási szakaszait, az ügyféli jogokat és kötelezettségeket, a hatósági döntések típusait, valamint a jogorvoslatok rendszerét. A hallgatók elsajátítják a hatáskörre, illetékességre, képviselőre, bizonyításra, határidőkre és döntéshozatalra vonatkozó alapvető szabályokat, továbbá megismerik a közigazgatási bíráskodás főbb perjogi kérdéseit. A tárgy fejleszti a jogszabály-értelmezési, ügyfelismereti és eljárásjogi problémamegoldó készségeket, valamint megalapozza a közigazgatási jogviták gyakorlati elemzéséhez szükséges kompetenciákat.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Az előadásokon elhangzottak.					

– 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról – 2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról – A törvényekhez kapcsolódó kommentár
Ajánlott irodalom: Fazekas Marianna (szerk.): Közigazgatási jog általános rész III. 3. átdolgozott hatályosított kiadás. ELTE Eötvös Kiadó, 2023.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: 1. A közigazgatási cselekvések rendszere (aktustan), a hatósági jogalkalmazás. 2. A közigazgatási hatósági eljárás fejlődése, összevetése más eljárási jogokkal. 3. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálya, az általános és a különös eljárási szabályok viszonya. 4. Eljárási képesség és képviselet. 5. Eljárási kötelezettség, hatáskör, illetékesség. 6. Nyelvhasználat 7. Kizárás. 8. Megkeresés, kapcsolattartás. 9. Adatkezelés, a támogató. 10. Betekintés az eljárás irataiba. 11. A kérelemre induló hatósági eljárás: a kérelem, sommás és teljes eljárás, hiánypótlás, kapcsolódó eljárás. 12. A kérelem visszautasítása, az eljárás megszüntetése, az eljárás felfüggesztése és szünetelése. 13. Az ügyintézési határidő és a határidő számítása, igazolási kérelem. 14. Szakhatóság közreműködése, idézés, értesítés. 15. A tényállás tisztázása, az ügyfél nyilatkozata, irat, tanú, szemle, szakértő, tolmács, tárgyalás, egyezségi kísérlet. 16. Az eljárás akadályozásának következményei, az eljárási cselekmények rögzítése. 17. A hatóság döntései, a döntések véglegessége, egyezség jóváhagyása, azonnali végrehajthatóság. 18. A döntés közlése, kijavítása és kiegészítése. 19. Hatósági szerződés. 20. Hatósági bizonyítvány, igazolvány, nyilvántartás, hatósági ellenőrzés. 21. A hivatalbóli eljárás. 22. A jogorvoslatok rendszere. 23. Fellebbezés, közigazgatási per és a hivatalbóli jogorvoslatok. 24. A közigazgatási perrendtartásról szóló törvény alapvető rendelkezései. 25. A közigazgatási ügyekben eljáró bíróságok. Hatáskör és illetékesség, a felek és az érdekelt, képviselet. 26. A kereset, intézkedések a keresetlevél alapján, azonnali jogvédelem. 27. Perelőkészítés, egyezség, tárgyalás. 28. Tárgyaláson kívüli elbírálás, bizonyítás, az eljárás megszüntetése. 29. A bíróság határozatai és a határozatok joghatása. 30. Perorvoslat. Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. Ismeri a hazai (közte az agrárágazat, a szövetkezetek), az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybírói, bírósági döntéseket. Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. b) képességei Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére. c) attitűdje Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

d) autonómiája és felelőssége

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

MUNKAJOG I. AJ JOL240505K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Labour Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: L: 12 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kun Attila Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Kun Attila Sándor					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Munkajog I. tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgató – építve a Polgári Jogi ismeretanyagra is – képes legyen: - eligazodni a munkavégzésre vonatkozó individuális és kollektív munkajogi szabályokban (versenyszféra, közszféra) és a munkaügyi igazgatás fontosabb szabályai között, - biztosan el tudja határolni a munkaviszonyt és a munkavégzésre irányuló jogviszonyokat, - e szemeszterben megismerje a munkajog rendszerét, történetét, céljait, nemzetközi hátterét, fogalomrendszerét, alapelveit, általános szabályait, jogforrási struktúráját illetve a munkaviszony létesítésének szabályait, a munkaviszony főbb tartalmi kérdéseit (a teljesítés, a munkaidő, a pihenőidő, a díjazás stb. kérdéseit), az atipikus munkaviszonyok típusait stb., - tudjon alapvető munkajogi iratokat szerkeszteni, illetve alapvető munkajogi jogesetekben álláspontot kialakítani, megoldani, - ismerje a munkaadó és a munkavállaló jogait és kötelességeit és a fenti témákhoz kapcsolódó bírósági gyakorlat főbb irányait, - képes legyen eligazodni és különbséget tenni az individuális és a kollektív munkajog szabályozása között, stb.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A munkajog fogalma. A munkajog elhatárolása, szabályozási és jogforrási rendszere 2. A nemzetközi és európai munkajog alapjai (ILO, Európa Tanács, EU); A munkajog kialakulása, fejlődése 3. Az Mt. bevezető rendelkezései; Jognyilatkozatok, érvénytelenség 4. Alapelvek és általános magatartási követelmények; Egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség a munkajogban 5. A munkaviszony fogalma, elhatárolása, alanyai 6. A munkaviszony létesítése, munkaszerződés és annak módosítása; A munkáltató személyében bekövetkező változás 7. A munkaszerződés teljesítése; a munkáltató és a munkavállaló alapvető jogai és kötelezettségei; A munkaviszonyhoz kapcsolódó egyes megállapodások 8. Munkaidő, Pihenőidő; A munka díjazása					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az évközi követelményekhez tartozik, hogy a hallgatók aktív figyelemmel részt vegyenek az előadásokon. A tantárgy alkalmazott oktatási módszere elsősorban a frontális előadásra épít, magyarázva az elsajátítandó tananyag egyes szabályait.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Figyelem! A jegyzet / tankönyv a hatályos jogszabályszöveggel együtt értelmezendő! Az előadásokon elhangzottak is a vizsga részét képezik!					
TANKÖNYV, vagylagosan (a Hallgató választása alapján):					
– Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, VI. átdolgozott, frissített kiadás, 2025. – Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020. Letölthető: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1					

– Hajdú József-Kun Attila (szerk.): Munkajog, SZTE ÁJK - Patrocinium Kiadó, Bp.-Szeged, 2014. – További kijelölt anyagok
Ajánlott irodalom:
– Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György: Nagykomentár a munka törvénykönyvéhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2019. – Pál Lajos – Lőrincz György – Kozma Anna: A Munka Törvénykönyvének magyarázata. Budapest, HVG-ORAC, 2020. – Halmos Szilvia – Petrovics Zoltán: Munkajog. Budapest, Nemzeti Közszerkesztési Egyetem, Közigazgatás-tudományi Kar, 2014. – Cséffán József: A munka törvénykönyve magyarázata, Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2025. – Kiss György: Munkajog, Osiris, 2005 – A munkajog nagy kézikönyve Complex Kiadó Bp. 2008. – Ferencz Jácint, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor, Göndör Éva: Munkajogi alapismeretek, ELTE Eötvös Kiadó Kft., 2016.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
• A munkajog fogalma, rendszere; A munkaviszonyra vonatkozó szabályok rendszere és a munkajog jogforrási rendszere; Az Mt. hatálya – A munkajogra vonatkozó kollíziós szabályok • A munkaviszony elhatárolása az egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyoktól, a munkavégzés alapjául szolgáló szerződések minősítése • A munkajog kialakulásának magyar története • A munkajog kialakulásának nemzetközi története • A munkajog alapelvei. Értelmezési alapelvek. Általános magatartási követelmények • Személyiségi jogok védelme a munkajogban. Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség biztosítása a munkajogban. Adatkezelés. • A Módosított Európai Szociális Charta alapvető sajátosságai, munkajogra vonatkozó cikkelyei, ellenőrzési mechanizmusa • A jognyilatkozatok; a jognyilatkozatok megtételének módja. Az érvénytelenség. A határidő és az időtartam számítása • A munkaviszony alanyai (A munkavállaló jogalanyisága – általános és különös munkavállalási feltételek; A munkáltató jogalanyisága, a munkáltatói jogkör és gyakorlása; a képviselő szabályai); A fiatal munkavállalók védelme • A munkaviszony létesítése; A munkaszerződés; A munkaszerződés tartalmi elemei; A munkaszerződés alakszerűsége; A munkáltató írásbeli tájékoztatási kötelezettsége; A munkaviszony kezdete • A munkaszerződés teljesítése; Alapvető kötelezettségek; Mentés a munkavégzési kötelezettség alól • Az utasítás teljesítésének megtagadása; Jogkövetkezmények a munkavállaló vétkei kötelezettségszegéséért • A munkaszerződés módosítása; A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás szabályai, Posting • A munkáltató személyében bekövetkező változás • A munkaidőre vonatkozó szabályozás és fogalomrendszere; a napi munkaidő; a részmunkaidő; a munkaidőkeret. A munka- és pihenőidő nyilvántartása • A munkaidő-beosztás szabályai; a munkaszüneti napi és a vasárnapi munkavégzés (és díjazása) • Rendkívüli munkaidő; ügyelet és készenlét, illetve díjazásuk • A pihenőidők rendszere; a munkaközi szünet, a napi pihenőidő, heti pihenőnap és pihenőidő • A szabadság (a szabadságra jogosító idők; alap- és pótszabadságok stb.), és a szabadság kiadásának rendje • A betegszabadság; szülési szabadság; szülői szabadság; apasági szabadság; fizetés nélküli szabadság • A munka díjazása; a munkabér és fajtái; bérrendszerek; az alpbér megállapítása; teljesítménybérezés; megállapodás a munkabérben; egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elve • A prémium; a jutalom; a jutalék; a bérpótlékok szabályai; díjazás munkavégzés hiányában • A távolléti díj; A kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum A munkabér védelmének szabályai
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása: – Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. – Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. – Ismeri a szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka alapjellemzőit. b) képességei:

- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
- Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
- c) attitűdje:
 - Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
 - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- d) autonómiája és felelőssége:
 - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- e) Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI JOG III. (KÖTELMI ÁLTALÁNOS RÉSZ) AJ JOL240506K (L)					
Civil law III.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:16	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 5.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kötelmi jog általános részét felölelő tantárgy elsősorban a szerződési joggal foglalkozik, de az új Ptk. rendszerén alapuló tárgy kiterjedten tárgyalja a többi magánjogi kötelelem sajátosságait is. A tárgy hallgatása során a hallgatók átfogó ismereteket szereznek a szerződések általános kérdéseiről (szerződés létrejötte, érvényessége, hatályossága, az érvénytelenség esetei, ennek esetleges jogkövetkezményei rendszeréről), betekintést nyernek a szerződésszegés jogkövetkezményeibe. E tárgy foglalkozik a károkozásért való felelősség deliktualis és kontraktuális rendszerével is. A kurzus elengedhetetlen a Polgári jog III. tárgy hallgatásához is, amely az egyes szerződéstípusok speciális rendelkezéseivel ismerteti meg a hallgatókat.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1.A kötelelem fogalma és jellemzői. Kötelemfakasztó tényállások. A képviselő. Több alany a kötelemben 2.A szerződés általános jellemzői. Szerződés létrejötte. A szolgáltatás, mint a szerződés tárgya, a szerződés teljesítése 3.A szerződés módosítása és megszűnése, szerződésátruházás. A szerződés érvénytelensége. Szerződésszegés, felelősség a szerződésszegéssel okozott károkért. 4.A jogellenes károkozásért való felelősség. A felelősség egyes alakzatai. A kár megtérítése					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. A szóbeli vizsgarész megkezdésének feltétele az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése. Az írásbeli vizsgarész keretében a vizsgázó húsz kérdést tartalmazó írásbeli feladatlapot tölt ki. Az egyes kérdéseknél felkínált válaszok közül mindig csak egy – a jelenleg hatályos 2013. évi V. tv., az ún. „új Ptk.” szerinti - helyes megoldás lehetséges, azt kell megjelölni. FIGYELEM: a vizsgalap értékelése során csak az egyértelmű és tollal feltüntetett válaszokat vesszük figyelembe. Minden helyes válasz 1 pontot ér, így az elérhető maximális pontszám 20. Az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítéséhez <u>legalább 11 pontot kell elérni. Amennyiben a vizsgázó nem éri el a minimálisan szükséges 11 pontot, úgy szóbeli vizsgarészre nem bocsátható, egyúttal a vizsga érdemjegye elégtelen.</u> Az írásbeli feladatlap kitöltése során sem jogszabálygyűjteményt, sem jegyzetet, sem egyéb segédeszközt nem lehet használni. Az írásbeli feladatlap kitöltésére <u>10 perc</u> áll rendelkezésre. Az írásbeli feladatlapokat a tanszék oktatói javítják. A kijavított írásbeli feladatlapot minden elégtelen tesztet írt vizsgázó megtekintheti, és észrevételeket tehet a javításra a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt. A szóbeli vizsgarész teljesítményét a vizsgáztató önállóan és önmagában értékeli. Ennek megfelelően <u>az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése nem biztosítja a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítését</u>; vagyis a vizsga értékelése – sikeres írásbeli vizsgarész mellett is – lehet elégtelen.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					

– Fábíán F.: Előadásvázlatok a kötelmi jog általános részéből. Patrocinium, 2013. (és további kiadások)
Ajánlott irodalom:
lásd: részletesen a kötelező tananyagban - Prof. Dr. Nochta Tibor: Kártérítési jog (alaptanok és vázlatok) Budapest, Magyarország: Menedzser Praxis Kiadó (2023)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
„A” tételsor: 1. A kötelem jellemzői, szerkezete. 2. Kötelem keletkeztető tényállások. 3. A kötelem alanyai. A képviselő. 4. A szolgáltatás, a szolgáltatás fajtái. 5. Visszterhesség-ingyenesség. Feltételtől és időhatározástól függő szolgáltatás. A feltétel fogalma, fajtái. 6. Pénzszolgáltatás, vagylagos felhatalmazottság. 7. A szerződés elemei. 8. A szerződés létrejötte, és annak speciális esetei. 9. A szerződés értelmezése. 10. Jogalap nélküli gazdagodás. 11. A szerződés alakja. 12. Semmisség. Semmisségi okok. 13. Megtámadhatóság. Megtámadási okok. A szerződés megtámadásának folyamata. 14. Az érvénytelenség jogkövetkezményei, az érvénytelenség orvoslása. 15. A szerződés módosítása. 16. A szerződés megszűnése teljesítés nélkül. A beszámítás. 17. A teljesítés helye, ideje, módja. 18. A szerződésszegés általános kérdései. 19. Szavatosság. Szavatossági igények és érvényesítésük. 20. A szerződés megerősítése és biztosítása. 21. Engedményezés és tartozásátvállalás. 22. Több jogosult és több kötelezett a szerződésben. „B” tételsor: 1. A polgári jogi felelősség. A felelősség feltételei és funkciói. 2. Több személy együttes károkozása. 3. Bizonyítási teher a deliktualis felelősség esetén. 4. A polgári jogi felelősség általános alakzata. 5. Méltányosság a kártérítés körében. 6. A veszélyes üzem működéséért való felelősség. 7. A felelősség egyes esetei. Általános áttekintés. 8. Felelősség a vétőképtelenek károkozásáért. 9. Felelősség az alkalmazotti, a szövetkezeti tag károkozásáért. 10. Felelősség a megbízott és a képviselő károkozásáért. 11. Az állatok által okozott károkért való felelősség. 12. Felelősség az épületkárokért. 13. A kártérítés fogalma, elvei. 14. A kártérítés módja. 15. Általános kártérítés. 16. A termékfelelősség. 17. Felróhatóság-vétkenység.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a. tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b. képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására

c. attitűdje
d. autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI PERJOG I. AJ JOL240507K					
Civil Procedural Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra/félév	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Udvary Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: kollokvium
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Udvary Sándor					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja annak bemutatása, hogy miként, milyen feltételek mellett érvényesíthetik a jogalanyok a vitás jogi érdekeiket. E tantárgy a teljesség igényével öleli fel mindazokat a jogszabályokat, amelyek a bírósági jogérvényesítéshez kapcsolódnak. E két féléves tantárgy első felében a tananyag a polgári eljárásjog jogforrásaitól az elsőfokú eljárásra vonatkozó szabályokig tart.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A tárgy bevezetése, a polgári eljárásjog alapfogalmai. 2. A polgári eljárásjogi jogszabály hatálya, a polgári eljárásjog forrásai 3. A polgári eljárásjog történeti fejlődése, az 1911-es, az 1952-es törvények a polgári perrendtartásról, a polgári perrendtartás újrakodifikálása 4. Az igazságszolgáltatás és a polgári eljárás sajátos alapelvei 5. Az igazságszolgáltatás szervezete, az eljáró bíróság összetétele, a bírák kizárása 6. A polgári bíróságok joghatósága, hatásköre és illetékessége 7. A peres felek és az eljárás egyéb alanyai – a perképesség, a pertársaság, a beavatkozás és a perbehívás, változás a felek személyében 8. A perbeli képviselő – a meghatalmazotti, a törvényes és az ügygondnoki képviselő 9. A perköltség – a perköltség fogalma, a költségek előlegezése, a perköltség viselése, a költségkezdvezmények rendszere 10. Az eljárási cselekmények – a határidők, az idézés és a kézbesítés szabályai, a beadványok és a hiánypótlás, a mulasztás és az igazolás, az eljárás nyugvása 11. A kereset- és a perindítás – a kereset fogalma és a kereseti jog, a kereset elemei, fajtái 12. A kereset módosítása, a keresethalmazat, a viszontkereset és a beszámítási kifogás, a keresetlevél 13. A perelőkészítés – a keresetlevél megvizsgálása, az előkészítő intézkedések, a keresetlevél megküldése, alperesi ellenkérelem és elmulasztása, bírósági meghagyás 14. A tárgyalás (perelőkészítő és érdemi) szerepe, osztott és egységes szerkezete, menete (perfelvételi utak). Az eljárás megszüntetése					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Nagy Adrienn – Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog I. Wolters Kluwer, Budapest, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
Udvary Sándor (szerk.): Polgári eljárásjog, Patrocínium, Budapest, 2018.					
Wopera Zsuzsa: Az új polgári perrendtartás elvi alapjai, Jogtudományi Közlöny 2017/4. 153-161.					
Pribula László: Hatásköri és illetékességi szabályok az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/6. 261-269.					
Pákozdi Zita: A perindítás és a keresetlevél szabályai az új Pp.-ben, Jogtudományi Közlöny 2017/7-8. 345-350.					
Szabó Imre: Szakértelem és felelősség, Jogtudományi Közlöny, 2017/9. 373-385.					
Réti László: A megújult képviselői szabályok, Jogtudományi Közlöny 2017/11. 473-482.					
Wallacher Lajos: Az osztott perszerkezet bevezetésének közvetett hatásai az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/12. 529-535.					
Nagy Adrienn: Új jogintézmények a polgári perbeli bizonyítás szabályozásában, Jogtudományi Közlöny 2018/1. 1-9.					

Gombos Katalin: A polgári perorvoslati rendszer és átalakulása, Jogtudományi Közlöny 2018/2. 57-71. Herédi Erika: A preklúzió jelentősége a megújult polgári perben, Jogtudományi Közlöny 2018/3. 117-125
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
A.1. A polgári eljárásjog alapfogalmai: peres- ill. nemperes eljárás, az eljárás alanyai, tárgya, célja, a bírósági út. A polgári eljárásjog helye a jogrendszerben, a polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. Az eljárás félbeszakadása. A.2. Az alapelvek fogalma, jogi természete, osztályozása. Az eljáró bíróság összetétele. A bírói függetlenség elve. Az eljárási cselekmény fogalma, fajtái. Az eljárás és a végrehajtás felfüggesztése. A.3. A bíróság feladatai, a tisztességes eljárás és az ésszerű időn belüli befejezés. Sérelemdíj, kártérítés. Kifogás az eljárás elhúzódása miatt. Általános ügyintézési határidő. Ideiglenes intézkedések. A.4. Rendelkezési elv, az eljárástámogatási kötelezettség. A perkoncentráció. A törvényes és az ügygondnoki képviselő. Az ellenkérelem tartalma. A.5. A polgári eljárás szakaszai. Az ügyész részvétele a polgári perben. A keresetlevél visszautasítása. A.6. A polgári peres eljárás forrásai, a polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. A kötelező jogi képviselő és elmulasztása. A keresetlevél tartalma. A.7. A jóhiszemű eljárás elve és az igazmondási kötelezettség. Változások a felek személyében. A keresetlevél áttétele és hiánypótlásra történő visszaadása. A.8. A bírósági szervezet felépítése, az egyes szintek ítélezési feladatai. A keresethalmazat. A.9. A Kúria és feladatai. A jogegységi eljárás. Az Alkotmánybíróságnak a polgári peres eljárást közvetlenül érintő határozatai. A kézbesítés. Egyezségi kísérlet perindítás előtt. A járásbíró hatáskörébe tartozó perek. A.10. A bírák kizárása. Az ügyvédek és a jogtanácsosok. Az ideiglenes intézkedés. Az egyszerű pertársaság. A keresetlevél visszautasítása. A.11. A liberális polgári per, a szociális polgári per. A joghatóság, bírósági hatáskör fogalma és megoszlása. A keresetlevél fogalma, kellékei, beadása. A.12. A pertárgy értéke és a hatáskör vizsgálata. A viszontkereset és a beszámítási kifogás. A.13. A bírósági illetékesség fogalma, az általános és a vagylagos illetékesség. Látszólagos keresethalmazat. A.14. A kizárólagos és a megállapodáson alapuló illetékesség. A keresetváltoztatás, a kereset kiterjesztése és a keresethalmazat. A.15. A római perjog, a középkor perjogának jellemzői. Az illetékesség vizsgálata. Az eljáró bíróság kijelölésének esetei és szabályai. A.16. A peres felek. A perképesség és a perbeli legitimáció. A kereset fogalma, fajtái. A.17. Alternatív vitarendezés. A pertársaság fajtái, az egységes pertársaság. Mérsékelt illeték. A.18. A bíróság feladata a polgári perben. Az egyszerű pertársaság és a pertársak jogállása, egymás közti viszonyai. Az illetékmentesség és az illetékfeljegyzési jog. A.19. A beavatkozás fogalma, feltételei, módja. Az illetékmentesség. A pénzbírság. A.20. A polgári per fogalma (fogalom-elemzés). A beavatkozó jogállása, a perbehívás. A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog. A.21. A polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. A perbeli jogutódlás, változások a felek személyében. A.22.

A Kúria jogegységi határozatainak jogforrási jellege (a joghézag problematikája, elméletek). A perbeli képviselő fogalma, fajtái, az ügygondnoki képviselő és a pártfogó ügyvédi képviselő. A keresetbe csatlakozás.

A.23.

A magyar bírósági szervezet kialakulása (XIX. századtól napjainkig). A meghatalmazotti képviselő: a meghatalmazottak köre, a meghatalmazás alaki kellékei, terjedelme és korlátozása.

A.24.

A jogállami klauzula és hatása a polgári perjogi szabályozásra. Tételes alkotmányi rendelkezések (bírósági szervezet, alapjogok). Az általános meghatalmazás és a kötelező jogi képviselő.

A.25.

A nemzetközi- és az Európai Unió polgári eljárásjoga. A költségek előlegezése. A perköltség fogalma, a képviselővel kapcsolatos költségek. A tárgyalás anyagának rögzítése.

A.26.

Döntés a perköltség viseléséről, a perköltség viselésének általános és különös szabályai. A perköltség felszámítása.

A.27.

A polgári eljárásjog forrásai. A perköltség viselésének különös (speciális) szabályai. Az eljárás szünetelése. A bíróság közrehatási kötelezettsége.

A.28.

A perköltség fogalma és a perköltség-biztosíték. A támogató és az ügyész részvétele a polgári perben. A tárgyalás szerepe, tárgyalási rendszerek. A tárgyalás menete.

A.29.

Az állami támogatások formái a polgári eljárásokban. A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog. Elkülönítés és egyesítés.

A.30.

Az illetékmentesség, az illeték-feljegyzési jog és a mérsékelt illeték. Nyelvhasználat a per során.

A.31.

A beadványokra, a hiánypótlásra és az idézésre vonatkozó általános szabályok. A jogi segítségnyújtás eszközei. A költségkedvezmények célja, fajtái, engedélyezésük, megvonásuk.

A.32.

A kézbesítés általános szabályai, a kézbesítési fikció, a kézbesítési megbízott, végrehajtói kézbesítés. Határozat a perköltség viseléséről. Bírósági meghagyás.

A.33.

A hirdményi és a végrehajtói kézbesítés. Az eljárási cselekmények határidői, a mulasztás és az igazolás. A perköltség viselésének általános szabálya és költség-specializálási szabályok. Az alperes ellenkérelme és elmulasztásának jogkövetkezménye.

A.34.

Az ügyvédi szervezet. A szocialista perjog jellemzői. A kereset és a kereseti jog. A kereset elemei. A kereset fajtái. A költségek előlegezése, a perköltség-biztosíték.

A.35.

A polgári per, mint társadalmi jelenség. A perhez vezető út, a perindítást befolyásoló tényezők. A keresetváltóztatás és a kereset kiterjesztése. A fél személyes eljárása során felszámítható és a képviselővel kapcsolatos költségek.

A.36.

A viszontkereset fogalma, feltételei, a viszontkereset és a beszámítási kifogás. A perköltség fogalma, főbb összetevői.

A tananyag feldolgozását segítő kérdések (nem tételsor!)

1/A. A polgári eljárás fogalma, tárgya, célja feladatai

2/A. A polgári eljárás szakaszai.

3/A. A polgári eljárás forrásai. A polgári eljárási jogszabály hatálya.

4/A. A polgári eljárási alapelvek fogalma, jogi természete, osztályozása. Igazságszolgáltatási és polgári eljárási alapelvek

5/A. A polgári perrendtartásban nevesített új alapelvek.

6/A. A magyar bírósági szervezet felépítése és tagozódása. A polgári ügyekben eljáró bíróságok.

7/A. A polgári ügyekben eljáró bíróságok összetétele.

8/A. A bíró, illetve a bíróság kizárására vonatkozó szabályok.

9/A. A joghatóság fogalma, fajtái. A joghatóság hiányának jogkövetkezményei.

10/A. A bírósági hatáskör fogalma, a járásbíróságok, a Közigazgatási és Munkaügyi bíróságok hatásköre.

11/A. A törvényszékek, az ítélőtáblák és a Kúria hatásköre.

12/A. A pertárgy értéke.

13/A. A bírósági illetékesség fogalma, fajtái. Az általános illetékesség.

14/A. A vagylagos illetékesség.

15/A. A kizárólagos és az alávetéses illetékesség.

16/A. A hatáskör és az illetékesség vizsgálata. 17/A. Az eljáró bíróság kijelölése. 18/A. A fél fogalma a polgári eljárásban, a fél perbeli legitimációja. Gyermek a perben 19/A. A perképesség. 20/A. A pertársaság fogalma, fajai. 21/A. A beavatkozás fogalma, fajai. 22/A. Változások a felek személyében. 23/A. Az ügyész részvétele a polgári perben. 24/A. A perbeli képviselő fogalma. Az anyagi jogi és az eljárási képviselő elhatárolása. 25/A. A törvényes és az ügygondnoki képviselő. 26/A. A meghatalmazotti képviselő. Kötelező jogi képviselő és elmulasztása 27/A. Az ügyvédek és a jogtanácsosok. 28/A. Az eljárási cselekmény fogalma, fajai. Általános ügyintézési határidő 29/A. Az eljárási cselekmények formája, a beadvány, az idézés. 30/A. A kézbesítés. 31/A. Határidő, határnap, mulasztás. 32/A. Az igazolás. 1/B. A perköltség fogalma, főbb összetevői. 2/B. A fél személyes eljárása során felszámítható és a képviselővel kapcsolatos költségek. 3/B. A költségek előlegezése. A perköltség biztosíték. 4/B. A perköltség viselésének általános szabálya és az az alóli kivételek. 5/B. Határozat a perköltség viseléséről. 6/B. A jogi segítségnyújtás eszközei. A költségkedvezmények célja, fajai, engedélyezésük, megvonásuk. 7/B. A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog. 8/B. Az illetékmentesség. 9/B. Az illeték feljegyzési jog. A mérsékelt illeték. 10/B. A kereset fogalma és fajai. 11/B. A keresetváltogatás, a kereset kiterjesztés és a keresethalmazat. 12/B. A viszontkereset és a beszámítási kifogás. 13/B. A keresetlevél fogalma, kellékei, beadása. 14/B. A keresetlevél beadásának joghatásai, a joghatások elenyészése és azok fenntartása. 15/B. A keresetlevél áttétele és hiánypótlásra történő visszaadása. 16/B. A keresetlevél visszautasítása 17/B. Az alperes írásbeli ellenkérelme és elmulasztása. Bírósági meghagyás 18/B. A perindítás joghatásai, a joghatások elenyészése és azok fenntartása. 19/B. Egyezségi kísérlet perindítás előtt. 20/B. A tárgyalás szerepe, szerkezete (egységes és osztott). A tárgyalási rendszerek. A tárgyalás menete általában 21/B. Pervezetés, tárgyalásvezetés. Rendfenntartás a tárgyaláson. 22/B. Perelőkészítő szak menete, elmulasztása és jogkövetkezményei 23/B. Perelőkészítő szak iratai, cselekményei. 24/B. Érdemi tárgyalás menete, előterjeszthető nyilatkozatok és cselekmények. 25/B. A tárgyalási szakasz közös szabályai. 26/B. Az eljárás szünetelése. 27/B. Az eljárás félbeszakadása. 28/B. Az eljárás felfüggesztése. 29/B. Az eljárás megszüntetése. 30/B. Ideiglenes intézkedések. 31/B. Az elkülönítés és az egyesítés. 32/B. A tárgyalási jegyzőkönyv, az iratok megtekintése.	Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a. tudása Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b. képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzőési eszközök használatára.	

Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.

c. attitűdje

Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.

Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d. autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG I. Kód AJ JOL240601K (L)					
CRIMINAL PROCEDURAL LAW I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/Büntető Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: L:12	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof.Dr. Czine Ágnes	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar/	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)/
Tantárgy előadója/i: Prof.Dr. Czine Ágnes					Értékelés módszere: szóbeli/
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A magyar büntetőeljárás jog történetének és elméletének, valamint a büntetőeljárás törvény megismerése. A büntetőeljárás jog legalapvetőbb és lényegi alapjainak, állomásainak történeti áttekintése és összehasonlító elemzése. A büntető eljárás jog alapelveinek részletes áttekintése. A bíróságra, az ügyészségre, a nyomozó hatóságra, továbbá a büntetőeljárásban résztvevő személyekre vonatkozó hatályos törvényi rendelkezések megjelenítése. Az oktatás ezen túlmenően kiterjed a bizonyítás, a leplezett eszközök és a kényszerintézkedések bemutatására is. A hallgatók tájékoztatást kapnak a vonatkozó Alkotmánybírósági határozatokról, a Kúria elvi jelentőségű legfontosabb döntéseiről, kollégiumi véleményekről, Jogegységi Határozatairól, a Jogegységi Panasz Határozatokról és EJEB (Emberi Jogok Európai Bírósága) Határozatairól, amelyek a tankönyvben megtalálhatóak és az előadáson elhangzanak.					
A Nftv. 108. § -ának 41.pontja szerint a tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.					
A kompetenciák fejlesztésének módjai: esetismertetések, perszimuláció, tematikus prezentációk stb., pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, bekérése.					
Az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.,) fejlesztése, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul					
a) tudás: T1, T13, T14, T15, T17					
b) képesség: K4, K14, K24, K29, K30, K31					
c) attitűd: A3, A10					
d) autonómia és felelősség: F1, F5, F8					
Az előadás olyan tanóra, melynek során elsődlegesen az oktató szóbeli magyarázata segíti az ismeretek elsajátítását, amennyiben az előadás kreditértékkel bír, úgy az vizsgával zárul.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A büntetőeljárás történeti vázlata, büntetőeljárás rendszerek. A büntetőeljárás jog hatálya, forrásai, helye a jogrendszerben. Az új büntetőeljárás törvény, a 2017. évi XC. tv. szerkezeti felépítése, rendszere.					
2. Általános és alapvető rendelkezések. [Az alapelvek fogalma és csoportosítása. Az ártatlanság védelme, az alapvető jogok védelme, a védelem joga, a vádhoz kötöttség, a büntetőeljárás alapja és akadályai, avagy a hivatalból történő eljárás, az eljárási feladatok megoszlása, a bizonyítás alapvetései, a nyelvhasználat joga, a törvény hatálya, értelmező rendelkezések, tárgyalási alapelvek.]					

3. A büntetőeljárás alanyai I. [Az alanyok osztályozása. Bíróságok, ügyészség, nyomozó hatóságok és a vonatkozó kizárási, hatásköri és illetékességi szabályok, a büntetőeljárásban eljáró egyéb szervek.]
4. A büntetőeljárás alanyai II. [Terhelt, védő, terhelti jogutódlás, sértett, sértetti jogutódlás, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, a vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt, a segítők.]
5. Az eljárási cselekményekre vonatkozó általános rendelkezések I. és a büntetőeljárási cselekvőképesség (XIII.-XVIII. Fejezet) [Különleges bánásmód biztosítása, a büntetőeljárásban kezelt adatok védelme, az eljárás ügyiratainak megismerése és zárt kezelése, a minősített adat felhasználása, tájékoztatás a büntetőeljárásról.]
6. Az eljárási cselekményekre vonatkozó általános rendelkezések II. (XIX.-XXVII. Fejezet) [Jelenlét biztosítása az eljárási cselekményen, telekommunikációs eszköz használata, eljárás rendjének biztosítását szolgáló intézkedések, határidő és határnap, kifogás az eljárás elhúzódása miatt, büntügyi költség, egyesítés és elkülönítés, elektronikus kapcsolattartás.]
7. A bizonyítás [A bizonyítás általános szabályai, alapvető fogalmai és módszerei. A tanúvallomás. A terhelt vallomása. A szakvélemény. A pártfogó felügyelői vélemény. Tárgyi bizonyítási eszköz, elektronikus adat. A bizonyítási cselekmények.]
8. Leplezett eszközök. Adatszerző tevékenység.
9. A büntetőeljárási kényszerintézkedések alkalmazásának általános elvei, osztályozása, egyes típusai.
10. Az előkészítő eljárás és a nyomozás. [A nyomozás elvi kérdései. A nyomozás megindítása és lefolytatása. A nyomozási határozatok. A felderítés és a vizsgálat.] A vádemelés.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

ajánlott az előadáson való részvétel

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

-BÜNTETŐELJÁRÁSI JOG CÍMŰ TANKÖNYV BUDAPEST, MAGYARORSZÁG, PATROCINIUM KIADÓ (2022), 520 P.

ISBN: 9789634133629 Lezárás dátuma : 2022. április 30. Büntető eljárásjog: 3. átdolgozott kiadás

Szerkesztő: Czine Ágnes, Szerzők: Belegi József, Czine Ágnes, Fázsi László Patrocinium,

- 2017.évi XC. törvény a büntetőeljárásról,(hatályos)

- az előadások anyaga,

-A vonatkozó Alkotmánybírósági Határozatok, Jogegységi Határozatok, Jogegységi Panasz Határozatok és EJEB(Emberi Jogok Európai Bírósága) vonatkozó Határozatai

Ajánlott irodalom:

-Király Tibor: Büntető eljárási jog, Negyedik, átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó, Budapest, 2008.

-[BÜNTETŐELJÁRÁS JOG I-II. - KOMMENTÁR A GYAKORLAT SZÁMÁRA](#) HVgorac 2026

.év.

Szerzők: [Akác Zoltán](#); [Belegi József](#); [Belovics Ervin](#); [Csák Zsolt](#); [Czine Ágnes](#); [Kónya István](#); [Láng László](#); [Márki Zoltán](#); [Mészár Róza](#); [Molnár Gábor](#); [Somogyi Gábor](#); [Soós László](#)

Szerkesztő: [Belegi József](#)

Bán Tamás - Bárd Károly: Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és a magyar jog. Acta Humana 1992. No. 6-7. - Bárd Károly: Az áldozatok méltósága és a vádlottak jogai. HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2021. - Bérces Viktor: A büntetőeljárás reformja és a bizonyítás alapkérdései. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2021. - - Büntetőjogi fogalomtár. CompLex Kiadó, Bp., 2012. - Czine Ágnes: Az emberi jogok és az új büntetőeljárás törvény* (JK, 2018/10., 434-440. o.)Czine Ágnes: A reformáció hatása a jogi gondolkodásra, különös figyelemmel Kálvin büntetőjogot érintő munkásságára (MJ, 2018/1., 9-14. o.)

Czine Ágnes[1]: A relatív eljárási szabálysértés megítélése, avagy a tisztességes eljárás érvényesítésének útjai[2] (MJ, 2022/5., 257-262. o.) Czine Ágnes[1]: A bűnös vagy elvonásának alkotmányos kérdései (MJ, 2024/10. 573-579. o.) Czine Ágnes A tisztességes bírósági eljárás Audietur et altera pars SBN: 978 963 258 488) 2020.

Erdei Árpád (szerk.): Tények és kilátások. KJK, Budapest, 1995. - Farkas Ákos: A falra akasztott nádpálca, avagy a büntető igazságszolgáltatás hatékonyságának korlátai. Osiris Kiadó, Bp., 2002. - Fenyvesi Csaba: A védőügyvéd. A védő büntetőeljárás szerepéről és jogállásáról. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. MISKOLCI EGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR - Fenyvesi Csaba: A szembesítés. Szemtől szembe a bűnügyekben. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2008. - Herke Csongor: A letartóztatás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. - Kereszty Béla: A vádelv és a vádrendszer története. Ügyészségi Értesítő 1991/2. - Kertész Imre: Quo vadis büntetőeljárás? Jogtudományi Közlöny 1992/3-4. - Király Tibor: A védelem és a védő a büntető ügyekben. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1962. - Király Tibor: A magyar büntető eljárásjog 30 éve. Jogtudományi Közlöny 1995/2. - Király Tibor: Mit ér az ártatlanság vétele? Magyar Jog 1986. 1019-1026. o. – Király Tibor Emlékkötet 2022 Szerkesztette: Czine Ágnes© Bartkó Róbert, Bánáti János, Bárd Károly, Belovics Ervin, Békés Ádám, Czine Ágnes, Csák Zsolt, Domokos Andrea, Elek Balázs, Fantoly Zsanett, Fenyvesi Csaba, Herke Csongor, Kadlót Erzsébet, Lajtár István, Lukács Krisztina, Madai Sándor, Márki Zoltán, Mezey Barna, Polt Péter, Réti László, Róth Erika, Szabó Judit, Tóth Mihály, 2022 © ORAC Kiadó, 2022

Nogel Mónika: A szakértői bizonyítás aktuális kérdései. HVG-ORAC, Budapest, 2020. - Róth Erika: Az elítélés előtti fogvatartás dilemmái. Osiris, Budapest, 2000. - Róth Erika: Az eljárási jogok. In: Halmi Gábor és Tóth Gábor Attila (szerk.): Emberi jogok. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 669-735. o. - Tóth Mihály: A magyar büntetőeljárás az Alkotmánybíróság és az európai emberi jogi ítélkezés tükrében. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2001. – Tóth Mihály: Noteszlapok a jogi nyelvünk állapotáról szóló vitához (GI, 2023/3., 197-214. o.)Ákos Farkas: Grundzüge des ungarischen Strafverfahrensrechts. Zu den Rechten des Beschuldigten, des Verteidigers und des Opfers. Festschrift für Hans-Heiner Kühne zum 70. Geburtstag am 21. August 2013. Hrsg. Robert Esser, Hans-Ludwig Günther, Christian Jager, Christos Mylonopoulos, Bahri Öztürk. C.F. Müller, 2013. -

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Ellenőrző kérdések, vizsgakérdések:

„A” tételek

Ellenőrző kérdések, vizsgakérdések:

„A” tételek

1. A büntetőeljárás és a büntetőeljárás jog (alapfogalmak, feladatok)
2. A büntetőeljárás jog forrásai és hatálya
3. A büntetőeljárás jogviszonyok és cselekmények (az állam joga a büntetésre, a felek jogegyenlősége, közhatalmi jogviszonyok a büntetőeljárásban)
4. A büntetőeljárás történeti rendszerei (vádelv, nyomozó elv, vegyes rendszer)
5. A magyar büntetőeljárás jogi szabályozásának történeti vázlata (1896-tól napjainkig)
6. A büntetőeljárás formái: általános, külön és különleges eljárások
7. A büntetőeljárás jog kapcsolata más jogágakkal, a büntető eljárásjogi előírások értelmezése (nyelvtani, logikai, történeti, egyéb módszerek)
8. Alapvető rendelkezések: a büntetőeljárás alapelvei és azok rendszerezése, az alapelvek és az eljárási modellek közötti összefüggések
9. Az alapvető jogok védelme (Alaptörvény, egyezmények, Be.)
10. A büntetőeljárás megindításának feltételei és akadályai

11. Az eljárási feladatok megoszlása, a hivatalból való eljárás elve
 12. A bírósági eljárás alapja, a vádhoz kötöttség, jog a bírósági eljáráshoz
 13. Az ártatlanság vélelme; az önvádra kötelezés tilalma
 14. A védelem joga
 15. A bírósági tárgyalás alapelvei (közvetlenség, szóbeliség, nyilvánosság); a nyelvhasználat joga
 16. A bizonyítás alapvetései
 17. Személyek a büntetőeljárásban: a büntetőeljárásban részt vevő személyek rendszere
 18. Cselekvőképesség a büntetőeljárásban
 19. Az ügyész a büntetőeljárásban
 20. A nyomozó hatóságok
 21. A hatáskör és az illetékesség a büntetőeljárásban (bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság)
 22. A bíróságok hatásköre és illetékessége
 23. A kizárás; A bíróra, az ügyészre és a nyomozó hatóság tagjára vonatkozó kizárási szabályok
 24. A terhelt
 25. A védő
 26. A sértett
 27. A magánvádló, a pótmagánvádló és a magánfél
 28. A vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt; a segítő
 29. Jelenlét biztosítása az eljárási cselekményeken
 30. Határidő és határnap
 31. Az eljárás ügyiratainak megismerése és zárt kezelése; Minősített adat felhasználása
 32. Telekommunikációs eszköz használata; A kézbesítés
 33. Különleges bánásmód biztosítása a büntetőeljárásban, a tisztességes eljárás elve
 34. Kifogás az eljárás elhúzódása miatt; A bűnügyi költség
- „B” tételek
1. A bizonyítás alapvetései; a bizonyítás általános szabályai
 2. A bizonyítás tárgya, eszközei és a bizonyítási cselekmények
 3. A bizonyítás törvényessége; A bizonyítási értékelése
 4. A tanúvallomás: a vallomástétel akadályai, tilalma, megtagadása
 5. A tanúvallomás: a tanúzási fegyelmeztetés, a tanú kihallgatása
 6. A szakértő
 7. A szakértői vizsgálat és a szakvélemény
 8. A tárgyi bizonyítási eszközök; Az elektronikus adat
 9. A terhelt vallomása és jelentősége a büntetőeljárásban
 10. A szemle, a helyszíni kihallgatás, a bizonyítási kísérlet
 11. A felismerésre bemutatás, a szembesítés, a műszeres vallomásellenőrzés, közös szabályok
 12. Leplezett eszközök; Ügyészi engedélyhez kötött leplezett eszközök
 13. Leplezett eszközök; A bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök
 14. A büntetőeljárási kényszerintézkedések és az eljárási szankciók; A kényszerintézkedések rendszere
 15. A személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések általános szabályai
 16. Az őrizet és a tartóztatás
 17. Távollattartás; Bűnügyi felügyelet; A szabályaik megtartását biztosító intézkedések
 18. A távollattartás és a bűnügyi felügyelet tartama, részleges feloldása és módosítása, végrehajtása, megszüntetése, a magatartási szabályok megszegése és megváltoztatása, a bűnmegelőzési célú felügyelet
 19. Az előzetes kényszergyógykezelés és az óvadék
 20. Az eljárás rendjének biztosítását szolgáló intézkedések
 21. A kutatás és a motozás szabályai
 22. A lefoglalás
 23. A zár alá vétel; Vagyonkezelés a zár alá vétel során
 24. Elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele
 25. Előkészítő eljárás
 26. A nyomozás: általános rendelkezések
 27. A nyomozás alakításai: jegyzőkönyv, feljegyzés; Határozat a nyomozás során
 28. A nyomozás megindítása
 29. A felderítés
 30. A vizsgálat
 31. A nyomozás tartama; Leplezett eszközök alkalmazása a nyomozás során
 32. A nyomozás felfüggesztése; a nyomozás megszüntetése
 33. Jogorvoslat a nyomozás során
 34. Egyezség a bűnösség beismeréséről.

35. A közvetítői eljárás 36. A feltételes ügyészi felfüggesztés 37. A vádemelés
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a)tudás: T1, T13, T14, T15, T17 b)képesség: K4, K14, K24, K29, K30, K31 c)attitűd: A3, A10 d)autonómia és felelősség: F1, F5, F8
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐJOG IV. AJ JOL240602K					
Criminal Law IV.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 16 óra/félév	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel: Büntetőjog III.	Vizsgajelentkezési előfeltétel
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi szemeszter	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth Mihály					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A szemeszter előadásai a Btk. Különös részének második felét érintik, általában a törvény sorrendjében.. Sor kerül az igazságszolgáltatás rendje elleni, a hivatali és hivatalos személy elleni, a közbiztonság, köznyugalom, illetve a közbizalom elleni tényállások ismertetésére, a vagyon elleni, az erőszakos vagyon elleni és a fontosabb gazdasági bűncselekmények tárgyalására. A cél, hogy a hallgatók átfogó képet kapjanak a szabályozás indokairól, jogpolitikai rendeltetéséről, s az elméleti alapok birtokában és a gyakorlati irányok ismeretében sajátítsák el az egyes tényállásokat és képesek legyenek az önálló, konstruktív értelmezésre.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1.Minősített adattal visszaélés. Az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények lényegi kérdései 2.Korrupciós bűncselekmények 3.Hivatali bűncselekmények. Hivatalos és közfeladatot ellátó személyek elleni bűncselekmények 4. Közbiztonság elleni bűncselekmények. Köznyugalom elleni bűncselekmények 5.Közbizalom, közigazgatás elleni bűncselekmények 6.Vagyon elleni bűncselekmények 7.Vagyon elleni erőszakos bűncselekmények. 8. Gazdasági bűncselekmények					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Minthogy a vizsgakövetelmények mindig az aktuális joganyagot érintik, a gyakori változásokra is tekintettel nyomatékosan javasolt az előadásokon (konzultációkon) való részvétel. Az oktatási módszerek azonosak a nappali tagozaton alkalmazottakkal: a hagyományos előadásokat szemléltetés (dokumentumok, filmek, kép- és hanganyagok) egészítik ki.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Czine, Ágnes ; Domokos, Andrea; Tóth Mihály: Büntetőjog: különös rész II. Patrocinium, Budapest, 2024. - a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi. C. törvény 2025.évi, vagy azt követő kiadása - az Alkotmánybíróság e szemeszterben tárgyalt bűncselekményeket érintő fontosabb határozatai - a Kúria büntetőjogi vonatkozású iránymutatásai az előadáson elhangzottak alapján					
Ajánlott irodalom:					
- A Bűnügyi Tudományok Intézete honlapján közzétett diasorozatok (Az Intézet letölthető dokumentumai - Büntetőjog IV) - Czine, Ágnes ; Domokos, Andrea: Felkészítő a büntetőjogi záróvizsgára - 5. átdolgozott kiadás. Budapest, Patrocinium Kiadó (2025) - Tóth, Mihály: Büntetőjog II.: Különös rész. Jogi Szakvizsga Könyvek, Budapest, Magyarország : Patrocinium Kiadó (2024) - Belovics, Ervin-Molnár Gábor-Sinku Pál. Büntetőjog II. Különös rész. Orac kiadó Kft, Budapest, 2025. - Karsai, Krisztina (szerk.) Nagykommentár a Büntető Törvénykönyvhöz, Budapest, Magyarország : Wolters Kluwer (2022) . - Kónya István (szerk.):Magyar Büntetőjog I-III. A Kúria bíráinak kommentárja a gyakorlat számára. (A kiadvány, folyamatosan pótlapokkal aktualizálva jelenik meg) Orac. kiadó. 2025.					

- Tóth, Mihály: Reflections on the Responsiveness of the Legal System in Hungary: From a Criminal Law Perspective In: Fruzsina, Gárdos-Orosz (szerk.) The Resilience of the Hungarian Legal System since 2010. A Failed Resilience Cham, Svájc : Springer Nature (2025)
- Domokos Andrea (szerk.): A KRE Gazdasági Bűnözéssel foglalkozó konferenciáinak elektronikus kötetei: https://ajk.kre.hu/images/doc4/dokumentumok/Gazdalkodassal_osszefuggo_kiadvany.pdf
<https://ajk.kre.hu/images/doc4/konferenciak/A-koltsegvetes-buntetojogi-vedelme.pdf>
https://ajk.kre.hu/images/doc4/dokumentumok/A_vallalkozoi_felelosseg_buntetojogi_vonatkozasai_kiadvany.pdf
- Domokos Andrea (szerk.) Gazdasági bűnözés 2023-2024. Konferencia előadásainak szerkesztett változata. KRE ÁJK Budapest, 2025.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. Minősített adattal visszaélés.
2. Hamis vád. Hatóság félrevezetése. Hamis tanúzás. Hamis tanúzásra felhívás.
3. Bűnpártolás. Fogolyszökés. Ügyvédi visszaélés, Zugírászat.
4. Vesztegetés. Vesztegetés elfogadása.
5. Hivatali vesztegetés. Hivatali vesztegetés elfogadása.
6. Hivatali visszaélés, Közfeladati helyzettel visszaélés.
7. Bántalmazás hivatalos eljárásban. Kényszervallatás. Jogellenes fogvatartás
8. Hivatalos személy elleni erőszak.
9. Terrorcselekmény. Terrorcselekmény feljelentésének elmulasztása.
10. Jármű hatalomba kerítése. Bünszervezetben részvétel.
11. Közveszély okozása. Közérdekű üzem működésének megzavarása.
12. Visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel, Visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel.
13. Embercsempészés.
14. Közösség elleni uszítás. A nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása. Nemzeti jelkép megsértése. Önkényuralmi jelképek használata.
15. Rémhírterjesztés. Garázdaság. Rendbontás.
16. Közokirat-hamisítás. Hamis magánokirat felhasználása. Okirattal visszaélés
17. Lopás.
18. Rongálás. Jogtalan elsajátítás,
19. Sikkasztás. Jármű önkényes elvétele.
20. Csalás. Gazdasági csalás. Információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás.
21. Hűtlen kezelés. Hanyag kezelés.
22. Rablás. Kifosztás.
23. Zsarolás. Önbíráskodás.
24. Uzsorabűncselekmény
25. Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése. Iparjogvédelmi jogok megsértése.
26. Csődbűncselekmény.
27. Költségvetési csalás.
28. Pénzmosás.
29. Pénzhamisítás. Készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítása
30. Készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés.
31. Rossz minőség termék forgalomba hozatala. Fogyasztók megtévesztése. Versenytárs utánzása.
32. Tiltott adatszerezés. Információs rendszer vagy adat megsértése

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.

b) képességei

Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.

c) attitűdje

Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Értékelkötelezett módon használja az érdekvégyenesítés eszközeit.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): nincs

JOGSZOCIOLÓGIA ÉS JOG-ÖSSZEHASONLÍTÁS AJ JOL240603K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Sociology of Law and Comparative Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Jog- és állambölcsélet II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, dr. Rátkai Tímea					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy célja a jog érvényesülési mechanizmusainak megismertetése a hallgatókkal; a különböző jogrendszerek sajátosságainak bemutatása és különbségeik kiemelése; a jog alkalmazásával, a jogi eljárások lefolytatásával, a jogász szakmákkal kapcsolatos empirikus tényadatok és folyamatleírások ismertetése, és mindezek okainak és társadalmi hatásainak bemutatása – részint a jog hatékonyabb gyakorlati alkalmazásának elősegítése, részint az általános jogász műveltség elmélyítése érdekében.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A jogszociológia és a jog-összehasonlítás diszciplináris jellemzői. A jogszociológiai gondolkodás és a jog-összehasonlítás kialakulása és fejlődése. A jogrendszerek kialakulása, felosztása és a főbb jogrendszerek jellemzői. (PB 324-335.; BA 11-29.; SzM 137-173.; BA/BM 9-40., 58-69., 77-87., 90-103., 126-136., 190-204.) 2. A jogászság szociológiája – történeti és jog-összehasonlító aspektusból. NZs 69-77.; PB 46-49, 127-139, 338-351.; BA/BM 40-46., 73-77., 117-124., 140-143.) 3. A jogász szakmák magyarországi helyzete, problémái és kihívásai. Bíróságok, kvázi-bíróságok, egyéb jogalkalmazó szervek. A hivatásos bírák és a laikus bírák szerepe az ítékezésben. A bírói függetlenség érvényesülése. A bírósági döntéshozatal sajátosságai, az ítékezést befolyásoló tényezők. (FM); BA 111-145. és 176-206., BM/VE 67-83.; PB 418-423) 4. Eljárászsociológia. (PB 355-365.; BA/BM 87-89., 103-116., 136-140.) 5. Alternatív vitarendezési mechanizmusok. (PB 365-376.; BM/VE 103-121.) 6. Jogismeret, jogi attitűd, jogtudat. (BM/VE 123-143.). Kártérítési expanzió (PB 395-403.) 7. A jog elérhetősége. A jogi oktatás. A jogtudomány. (PB 376-395.; BM/VE 85-101.; PB 52-58.; BM/VE 144-156.; TJZ, bevezető fejezet; BA/BM 69-73., SzM 35-57.) 8. A modern jog változásai; a modern jog jogszociológiai jellemzői. (BM/VE 157-173.) Konzultáció.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
PB: Pokol Béla: Jogelmélet – Társadalomtudományi Trilógia II. Budapest, Századvég, 2005 (internet: http://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/10429/ssoar-2005-pokol-jogelmelet-tarsadalomtudomanyi-trilogia-ii.pdf?sequence=1), 46-49., 52-58., 127-139., 324-403. és 418-423. o. között BA: Badó Attila (szerk.): Jogszociológiai alapismeretek. Pro Talenti Universitatis Alapítvány, 2020, 11-29., 111-145. és 176-206. o. BM/VE: Bencze Mátyás – Vinnai Edina (szerk.): Jogszociológiai előadások, 67-173. o. BA/BM: Badó Attila – Bencze Mátyás: Betekintés a jogrendszerek világába. Studio Batiq, 2007, 9-143., 190-204. o. SzM: Szabó Miklós: Bevezetés a jog- és államtudományokba. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2012, 35-57., 137-173.					

NZs: Nagy Zsolt: Jogszociológiai irányvonalak. Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2016., 69-77. o. TJZ: Tóth J. Zoltán: Az amerikai jogi oktatók helyzete, lehetőségei és tipikus életpályája c. tanulmányából „A jogásszá válás feltételei” c. bevezető fejezet. Jogelméleti Szemle (jesz.ajk.elte.hu), 2006/1. szám. FM: Fónai Mihály: A jogászok szociológiai jellemzői. (https://jog.tk.hu/uploads/files/36_Fonai_Mihaly.pdf)
Ajánlott irodalom: Kulesár Kálmán: A jogszociológia alapjai. Gondolat Kiadó, Budapest, 1976. Kengyel Miklós: Perkultur. Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 2011. H. Szilágyi István: Jogtudat-kutatások a magyar kriminológiában. MTA Law Working Papers, 2025/5 Max Weber: Gazdaság és társadalom 2/2. (Jogszociológia). KJK, Budapest, 1995. Pokol Béla: A bírói hatalom. Századvég Kiadó, Budapest, 2003. Badó Attila – Loss Sándor – H. Szilágyi István – Zombor Ferenc: Bevezetés a jogszociológiába. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2000 Róbert Péter – Fekete Balázs: Ki ellen nyerne meg Ön egy pert? Attitűdök jogról, bizalomról rétegződési nézőpontból. MTA Law Working Papers, 2016/10. Pokol Béla: Szociológiailag. Századvég Kiadó, Budapest, 2004. Maczonkai Mihály: Jogszociológia. Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 2010. Hunyady György – Berkics Mihály: A jog szociálpszichológiája. ELTE PPK, Budapest, 2016. Sáriné Simkó Ágnes: A mediáció – A közvetítői tevékenység. HVG-ORAC, Budapest, 2006. Nagy Zsolt: Korunk jogásképzési rendszerei. Jogelméleti Szemle, 2005/1. szám. Fleck Zoltán: Bírók mérleg. Pallas Akadémia, 2008. Badó Attila – Felek Gábor – Lőrinczi János: Reprezentativitás a magyar ülnökrendszerben. Egy empirikus vizsgálat alapkérdése I. MTA Law Working Papers, 2016/6. Pokol Béla: A jogi oktatás mint a jogrendszer része. Jogelméleti Szemle (jesz.ajk.elte.hu), 2001/1. szám. Sulyok Tamás: Az ügyvédi hivatás alkotmányjogi helyzete. Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2015. Bencze Mátyás: Elvek és gyakorlatok. Gondolat Kiadó, Budapest, 2011. Jakab András – Menyhárt Attila (szerk.): A jog tudománya. HVG-ORAC, Budapest, 2015. Nagy Zsolt: A jogi oktatás fejlődése és aktuális kérdései. Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2007. Tóth J. Zoltán: Az amerikai jogi oktatók helyzete, lehetőségei és tipikus életpályája c. tanulmányából „A jogásszá válás feltételei” c. bevezető fejezet. Jogelméleti Szemle (jesz.ajk.elte.hu), 2006/1. szám. H. Szilágyi István – Badó Andrea: Ha nem vagyunk úriemberek, azzal sincs baj... Adalékok a magyar ügyvédség önképének vázlatához. MTA Law Working Papers, 2017/4.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait. b) képességei – Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. – Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. – Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége

– Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.– Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖZIGAZGATÁSI JOG IV. AJ JOL240604K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Administrative law IV.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 16 óra	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog III.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Rixer Ádám, Dr. Móré Sándor, Dr. Csáki-Hatalovics Gyula, Dr. Nagy Attila Mihály, Dr. Szabó Annamária Eszter, Dr. Molnár Péter					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Közigazgatási jog I., a Közigazgatási jog II. és a Közigazgatási jog III. c. tárgyak által megteremtett fogalmi keretekre, dogmatikai alapokra és a hatósági fórumrendszerek ismeretére, a közigazgatás személyi állományával kapcsolatos és egyéb elméleti, valamint kifejezetten eljárásjogi tudásokra alapítottan e félévben immár mód nyílik az egyes igazgatási (szakigazgatási) területek részletező bemutatására is. Az áttekintés nem lehet teljeskörű; a kiválasztott igazgatási területek részben a területek társadalmi jelentősége, a jogi-igazgatási megoldások eredetisége, illetve a tárgyat gondozó tanszék munkatársainak speciális szakértelme alapján kerültek a tematikába. Ezen stúdium keretében szerzett készségek és ismeretek megalapozzák a későbbi önálló problémamegoldást és munkavégzést is.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:					
1. Tájékoztató, követelmények ismertetése. A szakigazgatás fogalma. 2. EU és közigazgatás. Igazságügyi igazgatás 3. A sport igazgatása. A kulturális igazgatás egyes területei. 4. A rendészet fogalma, tartalma. A rendőrségi és nemzetbiztonsági igazgatás. 5. Szabálysértési eljárás. A honvédelmi igazgatás. 6. A közbeszerzésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok. 7. Építésügyi igazgatás. Természetvédelmi igazgatás. 8. Választási igazgatás. Oktatásügyi igazgatás. Egészségügyi igazgatás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Közigazgatási jog – Szakigazgatásaink elmélete és működése (szerk.: Lapsánszky András), Welters Kluwer Kiadó, Budapest, 2020.					
Ajánlott irodalom:					
- Csáki-Hatalovics Gyula Balázs: A természetvédelem közjogi szabályozásának történeti töredékei Magyarországon. In: Köbel Szilvia - Rixer Ádám (szerk.): 70 Studia in honorem László Trócsányi. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2026, 83-90. - Móré Sándor: Szabálysértési jog. Budapest, Patrocinium, 2024. - Nagy Attila Mihály: A választási eljárás egyes kihívásai, tapasztalatai. KÖZIGAZGATÁSTUDOMÁNY, 2023, 3 (1), 5-19. DOI: 10.54200/kt.v3i1.25 - Rixer, Ádám: Freedom of Conscience of Teachers in Hungary. In: Csink, Lóránt (szerk.): Freedom of Conscience in the Institutional Aspect. Varsó, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, 2024, 57-81. DOI: 10.32041/9788367149730/3 - Szabó Annamária Eszter: Az építészetről szóló törvény mint kódex. In: Köbel Szilvia – Rixer Ádám (szerk.): 70 Studia in honorem László Trócsányi. Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2026, 449-462. - Szabó Annamária Eszter: Az egészségügyi ellátás visszautasításához való jog. MAGYAR JOG, 2025, 72 (3), 186-190. DOI: 10.59851/mj.72.03.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
1. A szakigazgatás fogalma					

2. A rendészet fogalma, tartalma, sajátosságai.
3. A rendőrség feladata, hatáskörei, szervezete.
4. A rendőrség személyi állománya.
5. A rendőri kényszerítő eszközök.
6. A rendőri intézkedések.
7. A rendőrség titkos információgyűjtése.
8. A rendőri intézkedések elleni jogorvoslatok.
9. A nemzetbiztonság: igazgatás feladata, hatáskörei, szervezete.
10. A nemzetbiztonsági szolgálatok titkos információgyűjtése. Parlamenti ellenőrzés.
11. A honvédelmi igazgatás irányítása, feladat, hatáskör, szervezet.
12. Honvédelmi kötelezettségek.
13. Kormányzati döntés előkészítés és koordináció az uniós ügyekben.
14. Igazságügyi igazgatás.
15. Választási igazgatás.
16. A szabálysértés miatt eljáró hatóságok. A bíróság, mint szabálysértési ügyekben eljáró szerv.
17. Kényszerintézkedések a szabálysértési eljárásban.
18. Jogorvoslat a szabálysértési eljárásban.
19. Az építési folyamat szabályozása.
20. Az egészségügyi igazgatás szervezetrendszere, betegjogok.
21. Az egészségügyi szolgáltatást ellátó szervek, az ellátórendszer. Közegészségügy, járványügy.
22. A kulturális igazgatás funkciói; ágazatai.
23. A kulturális igazgatás intézményrendszere, a kulturális örökség védelme.
24. A közgyűjtemények igazgatása.
25. Az oktatási igazgatás szervei, állami és önkormányzati feladatok.
26. A közoktatás-köznevelés
27. A felsőoktatás rendszere. A szakképzés.
28. Természetvédelmi igazgatás.
29. A közbeszerzésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok.
30. Sportigazgatás.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
- Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.

b) képességei

- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.
- Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.

c) attitűdje

- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -

Az értékelés módszere: írásbeli, illetve szóbeli vizsga (nem vegyes vizsga). Legalább két írásbeli, illetve legalább egy szóbeli vizsgaalkalom (nem vegyes vizsga), illetve további egy szóbeli utóvizsgaalkalom lesz. Az első két vagy három vizsga írásbeli, a többi szóbeli. Az írásbeli vizsgákon a hallgatók több kérdésből álló feladatlapot oldanak meg. Az elégséges érdemjegyhez legalább 60% + 1 pontot kell szerezni. Ün. beugró kérdés nincs. A számonkérés tárgyát a jegyzet anyaga, az előadások anyaga és az előadó által a félév során meghatározott jogszabályok (jogszabályhelyek) képezik.

*Magyarázatok

MUNKAJOG II. AJ JOL240605K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Labour Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 12 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Munkajog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kun Attila Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Kun Attila Sándor		Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli			
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A Munkajog II. tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgató – építve a Munkajog I. ismeretanyagára – képes legyen: - eligazodni a munkavégzésre vonatkozó individuális és kollektív munkajogi szabályokban (versenyszféra, közszféra) és a munkaügyi igazgatás fontosabb szabályai között, - e félévben megismerje a munkaviszony megszűnésének/megszüntetésének, a munkajogi kártérítési felelősségnek, a kollektív munkajognak, az atipikus munkajogviszonyoknak, a munkaügyi vitáknak, a közszféra munkajogának és a munkaügyi igazgatásnak / állami munkaügyi politikának a főbb szabályait, - tudjon alapvető munkajogi iratokat szerkeszteni, illetve alapvető munkajogi jogesetekben álláspontot kialakítani, megoldani, - ismerje a munkaadó és a munkavállaló jogait és kötelességeit és a fenti témákhoz kapcsolódó bírósági gyakorlat főbb irányait, - képes legyen eligazodni és különbséget tenni az individuális és a kollektív munkajog szabályozása között, stb.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
• A munkaviszony megszűnése, megszüntetése 1. • A munkaviszony megszűnése, megszüntetése 2. • A munkajogi felelősség rendszere; A munkavállaló kártérítési felelőssége • A munkáltató kártérítési felelőssége • A munkaügyi kapcsolatok és a kollektív munkajog fogalma, rendszere és alanyai; országos érdekegyeztetés és ágazati párbeszéd • A szakszervezet • Kollektív tárgyalás, Kollektív szerződés • Partecipáció, Üzemi tanács • A munkaügyi viták rendszere és sajátosságai • Sztrájk • A munkaviszony egyes különös típusaira vonatkozó szabályok, atipikus munkaviszonyok • Közszféra munkajogának alapkérdései (Kit., Kttv., Kjt.) • Munkavédelem, Munkaügyi ellenőrzés • Konzultáció					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
részvétel a szemináriumokon					

	– kötelező óralátogatás (max. 3 hiányzás) – írásbeli zárthelyi dolgozatok teljesítése (min. 1db / félév) – kötelezően beadandó okiratok, jogesetmegoldások teljesítése – szemeszterenként min. 1 db. tárgyaláslátogatás kötelező jelleggel – egyéb, a szemináriumvezető által kijelölt egyéni, illetve csoportos feladatok teljesítése (pl. kiselőadások)
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
– Előadások anyaga – TANKÖNYV, vagylagosan (a Hallgató választása alapján): • Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, VI. átdolgozott, frissített kiadás, 2025. • Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020. Letölthető: https://nkerepo.unike.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1 – Munkajogi Példatár (szerk.: Hajdú József-Kun Attila), KRE ÁJK, Patrocínium Kiadó, 2012. Bp – Kijelölt anyagok	
Ajánlott irodalom:	
– Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, VI. átdolgozott, frissített kiadás, 2025. – Munkajog (szerk.: Hajdú József-Kun Attila), SZTE ÁJK - Patrocínium Kiadó, 2014. Bp.-Szeged. – Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020. Letölthető: https://nkerepo.unike.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1 – Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György: Nagykommentár a munka törvénykönyvéhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2019. – Pál Lajos – Lőrincz György – Kozma Anna: A Munka Törvénykönyvének magyarázata. Budapest, HVG-ORAC, 2020. – Halmos Szilvia – Petrovics Zoltán: Munkajog. Budapest, Nemzeti Közszerkesztési Egyetem, Közigazgatás-tudományi Kar, 2014. – Cséffán József: A munka törvénykönyve magyarázata, Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2016. – Kiss György: Munkajog, Osiris, 2005 – A munkajog nagy kézikönyve Complex Kiadó Bp. 2008. – Munkajogi alapismeretek, Szerző: Ferencz Jácint, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor, Göndör Éva, 2016, ELTE Eötvös Kiadó Kft. – Ferencz Jácint (szerk.): A munkaügyi kapcsolatok joga Magyarországon, Gondolat Kiadó, Budapest, 2019, Letölthető: https://kamt.sze.hu/downloadmanager/details/id/34839/m/3620	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
SZIGORLATI KÉRDÉSKÖRÖK MUNKAJOGBÓL • A munkajog fogalma, rendszere; A munkaviszonyra vonatkozó szabályok rendszere és a munkajog jogforrási rendszere; Az Mt. hatálya – A munkajogra vonatkozó kollíziós szabályok • A munkaviszony elhatárolása az egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyoktól, a munkavégzés alapjául szolgáló szerződések minősítése • A munkajog kialakulásának magyar története • A munkajog kialakulásának nemzetközi története • A munkajog alapelvei. Értelmezési alapelvek. Általános magatartási követelmények • Személyiségi jogok védelme a munkajogban. Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség biztosítása a	

munkajogban. Adatkezelés.

- A Módosított Európai Szociális Charta alapvető sajátosságai, munkajogra vonatkozó cikkelyei, ellenőrzési mechanizmusa
- A jognyilatkozatok; a jognyilatkozatok megtételének módja. Az érvénytelenség. A határidő és az időtartam számítása
- A munkaviszony alanyai (A munkavállaló jogalanyisága – általános és különös munkavállalási feltételek; A munkáltató jogalanyisága, a munkáltatói jogkör és gyakorlása; a képviselő szabályai); A fiatal munkavállalók védelme
- A munkaviszony létesítése; A munkaszerződés; A munkaszerződés tartalmi elemei; A munkaszerződés alakszerűsége; A munkáltató írásbeli tájékoztatási kötelezettsége; A munkaviszony kezdete
- A munkaszerződés teljesítése; Alapvető kötelezettségek; Mentés a munkavégzési kötelezettség alól
- Az utasítás teljesítésének megtagadása; Jogkövetkezmények a munkavállaló vétke kötelezettségszegéséért
- A munkaszerződés módosítása; A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás szabályai, Posting
- A munkáltató személyében bekövetkező változás
- A munkaviszony megszűnésének és megszüntetésének rendszere és általános szabályai; A munkaviszony megszűnésének esetei; A munkaviszony megszüntetése közös megegyezéssel; A határozott időtartamú munkaviszony megszüntetése
- A felmondás általános szabályai, a munkáltató felmondása; a felmondás alakisága, a felmondás indokolása, felmondási okok és a felmondás közlése; a munkavállaló felmondása
- A felmondási tilalmak és a felmondás korlátozása; a felmondási idő; A csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó általános szabályok
- Azonnali hatályú felmondás
- A végkielégítés rendeltetése, jogosultsági feltételei és mértéke; Eljárás a munkaviszony megszűnése, illetve megszüntetése esetén
- A munkaviszony jogellenes megszüntetése és a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei
- A munkaidőre vonatkozó szabályozás és fogalomrendszere; a napi munkaidő; a részmunkaidő; a munkaidőkeret. A munka- és pihenőidő nyilvántartása
- A munkaidő-beosztás szabályai; a munkaszüneti napi és a vasárnapi munkavégzés (és díjazása)
- Rendkívüli munkaidő; ügyelet és készenlét, illetve díjazásuk
- A pihenőidők rendszere; a munkaközi szünet, a napi pihenőidő, heti pihenőnap és pihenőidő
- A szabadság (a szabadságra jogosító idők; alap- és pótszabadságok stb.), és a szabadság kiadásának rendje
- A betegszabadság; szülési szabadság; szülői szabadság; apasági szabadság; fizetés nélküli szabadság
- A munka díjazása; a munkabér és fajtái; bérrendszerek; az alaphár megállapítása; teljesítménybérezés; megállapodás a munkabérben; egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elve
- A prémium; a jutalom; a jutalék; a bérpótlékok szabályai; díjazás munkavégzés hiányában
- A távolléti díj; A kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum
- A munkabér védelmének szabályai
- A munkavállalói kártérítési felelősség rendszere, a felelősség általános szabályai, többek együttes károkozása
- A megőrzési felelősség és a megőrzési felelősség alóli mentesülés, a pénztárosok, pénz- és értékezők felelőssége; A munkavállalói biztosíték
- A leltárhányért való felelősség
- A munkáltató kártérítési felelősségének alapvető kérdései és rendszere (munkaviszonnyal való összefüggés, okozati összefüggés, mentesülés a felelősség alól, kármegosztás stb.)
- A munkavállaló egészsége vagy testi épsége megsértésével okozott kárért fennálló felelősség; Munkavédelmi és társadalombiztosítási összefüggések.
- A munkáltató felelőssége a munkahelyre bevitt dolgokban keletkezett kárért; A munkáltató felelőssége a munkaviszonnyal összefüggő egyéb károkozás esetén
- A kártérítés mértéke és módja; A kártérítési igény érvényesítése. A polgári jogi szabályok szerepe a munkajogi kártérítési felelősség kapcsán
- Az atipikus munkaviszonyok általános kérdései; A határozott idejű munkaviszony; Munkavégzés behívás alapján; A munkakör megosztása; Több munkáltató által létesített munkaviszony
- A távmunkavégzés; A bedolgozói jogviszony; Az egyszerűsített foglalkoztatásra vagy alkalmi munkára irányuló munkaviszony
- A köztulajdonban álló munkáltatóval fennálló munkaviszony; A vezető állású munkavállaló; A cselekvőképtelen munkavállaló
- A munkaerő-kölcsönzés
- A versenytilalmi megállapodás; Tanulmányi szerződés
- A munkaügyi kapcsolatok fogalma, rendszere és általános szabályai; az országos érdekegyeztetés rendszere és problematikája; az ágazati párbeszéd.
- A szakszervezetek kialakulása, fogalma, jogállása és típusai; a szakszervezet jogosultságai és a munkáltató

kötelezettségei a szakszervezet(ek) vonatkozásában; a szakszervezeti tisztségviselő munkajogi védelme

- A kollektív szerződés fogalma, rendeltetése, főbb jellemzői; A kollektív szerződés munka törvénykönyvi szabályai (megkötése, tartalma, hatálya, megszűnése stb.)
- A kollektív szerződés és az üzemi megállapodás szerepe a munkajog jogforrási rendszerében
- A munkavállalók részvételi jogának fogalma, rendeltetése, intézményrendszere (üzemi tanács, üzemi megbízott); elhatárolás a szakszervezettől; az Európai Üzemi Tanács
- Az üzemi tanács általános szabályai és választása; Az üzemi tanács működése, az üzemi tanács feladata és jogkörei
- A munkaügyi vita fogalma, rendszere; Az alternatív vitamegoldási rendszer fogalma, főbb típusai a munkajogban; Kollektív munkaügyi vita fogalma és sajátosságai; A kollektív munkaügyi vita elintézése
- A munkajogi igény érvényesítése és a munkaügyi jogviták elintézése
- A sztrájk fogalma, fajtái és a kizárás jogintézménye; a sztrájk hazai szabályozása
- Az állam munkavédelmi feladatai és a végrehajtásért felelős szervek; A munkáltatók és a munkavállalók kötelességei és jogai az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításában
- A foglalkoztatás felügyelet. A „munkaügyi ellenőrzés” célja, személyi és tárgyi hatálya, eljárása, intézmény-és szankciórendszere.
- Az Európai Unió munkajogi szabályozásának fejlődése és alapvető sajátosságai, főbb szabályozási területei
- A nemzetközi munkajog alapvető szabályozása és intézményrendszere (ILO)
- A közsféra munkajogának alapkérdései, szerkezete, jogforrásai, eltérő sajátosságai, az egyes törvények hatálya, elhatárolási kérdések; Munkaügyi kapcsolatok, kollektív munkajog a közsférában
- A jogviszony létesítése, módosítása, megszűnése és megszüntetése a közsféra munkajogában – eltérő sajátosságok (Kjt., Kttv., Kit.)
- Előmeneteli és illetményrendszer a közsférában (Kjt., Kttv., Kit.); Anyagi és fegyelmi felelősség a közsférában; A közsférabeli munkavégzésre vonatkozó egyes speciális rendelkezések (pl. létszámgazdálkodás, minősítés és teljesítményértékelés, képzés, összeférhetetlenség, hivatásetica stb.)

KÖTELEZŐ JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE:

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (a vizsga napján hatályos szöveg!)

Továbbá:

- 2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról, Kit. (csak a tételsorhoz kapcsolódó rendelkezések lényege)
- 2011. évi CXCV. törvény a közszolgálati tisztviselőkről, Kttv. (csak a tételsorhoz kapcsolódó rendelkezések lényege)
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról, Kjt. (csak a tételsorhoz kapcsolódó rendelkezések lényege)
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény (III. Fejezet); 115/2021. (III. 10.) Korm. rendelet a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság tevékenységéről (főbb rendelkezések)
- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- 1989. évi VII. törvény a sztrájkokról
- 2009. évi VI. törvény a Módosított Európai Szociális Karta kihirdetéséről
- 1994. évi LXVI. törvény a Bérgarancia Alapról
- 2003. évi XXI. törvény az európai üzemi tanács létrehozásáról, illetve a munkavállalók tájékoztatását és a velük való konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról
- Aktuális Korm. rendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról
- A munkába járással kapcsolatos utazási költségértékről 39/2010. (II.26.) Kormány- rendelet
- „Róma I. rendelet”: az Európai Parlament és a Tanács 2008. július 17-i 593/2008/EK rendelete, a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról – a kollíziós munkajogi részhez, különösen a joganyag rendszere és az egyéni munkaszerződésekre vonatkozó részei (8. cikk).
- A Pp. vonatkozó részei (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról; XXXIX. FEJEZET: Munkaügyi Perek)
- 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
- 2011. évi XCIII. törvény a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról

- 2010. évi LXXV. törvény (Efo.tv.) az Egyszerűsített foglalkoztatásról
- 2009. évi LXXIV. törvény az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről
- 2012. évi LXXXVI. törvény a munka törvénykönyvéről szóló [2012. évi I. törvény](#) hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvényt módosításokról (Mth.)

KÖTELEZŐ TANANYAG (JEGYZET):

Gyulavári Tamás (szerk.): Munkajog, Eötvös Kiadó, Budapest, VI. átdolgozott, frissített kiadás, 2025.

vagy: Kiss György (szerk.); Bankó Z. – Berke Gy. – Kiss Gy. – Kun A. – Petrovics Z.: Munkajog. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020.

Letölthető:

https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15221/web_PDF_ATMA_Munkajog.pdf?sequence=1

Hajdú József - Kun Attila (szerk.): Munkajog, 2014, Patrocinium, SZTE ÁJK-KRE.

Figyelem:

- A jegyzet / tankönyv a hatályos jogszabálysöveggel együtt értelmezendő!
- Az előadásokon elhangzottak is a vizsga részét képezik!

Tansegédlet: Hajdú József - Kun Attila (szerk.): Munkajogi Példatár, 2012, Patrocinium Kft.

KÖVETELMÉNYEK:

Írásbeli "beugró" minimumkérdések + Szóbeli vizsga (tételsor alapján)

Az írásbeli "beugró" (minimumkérdések) teljesítése után jogosult a hallgató megkezdeni a szóbeli vizsgát, tételt húzni. A szóbeli vizsgán 1 db tételből kell vizsgázni.

AJÁNLOTT IRODALOM:

- Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György: Nagykomentár a munka törvénykönyvéhez. Budapest, Wolters Kluwer, 2019.
- Pál Lajos – Lőrincz György – Kozma Anna: A Munka Törvénykönyvének magyarázata. Budapest, ORAC, 2023.
- Halmos Szilvia – Petrovics Zoltán: Munkajog. Budapest, Nemzeti Közszerkesztési Egyetem, Közigazgatás-tudományi Kar, 2014.
- Cséffán József: A munka törvénykönyve magyarázata, Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2024.
- Kiss György: Munkajog, Osiris, 2005
- A munkajog nagy kézikönyve Complex Kiadó Bp. 2008.
- Munkajogi alapismeretek, Szerző: Ferencz Jácint, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor, Göndör Éva, 2025, ELTE Eötvös Kiadó Kft.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
 - Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
 - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
- b) képességei
 - Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
 - Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
 - Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- c) attitűdje
 - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
 - Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
 - Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- d) autonómiaja és felelőssége
 - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

- Értékelkötelezett módon használja az érdekvégyesítés eszközeit.- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI JOG IV. (KÖTELMI KÜLÖNÖS RÉSZ)
AJ JOL240606K (L)

Civil law IV.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:16	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog III. (kötelmi általános rész) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 6.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Ptk.-ban szabályozott egyes szerződéstípusok ismertetése, ezen túlmenően a Ptk.-n kívüli és az atipikus szerződések jogszabályi hátterének és bírósági gyakorlatának bemutatása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés a kötelmi jog különös részébe. Az adásvételi szerződés általános szabályai
2. A tulajdonjog átruházására irányuló szerződések (adásvétel különös nemei és altípusai, csereszerződés, ajándékozási szerződés)
3. A vállalkozási szerződés (általános szabályai és speciális alakzatai)
4. A megbízási típusú szerződések
5. A használati szerződések (ingó és ingatlan bérleti szerződés, haszonbérlet, haszonkölcsön)
6. A letéti szerződés (általános szabályai és speciális esetei)
7. A fuvarozási és a szállítmányozási szerződés
8. A hitel- és számlaszerződések
9. A biztosítéki szerződések
10. A biztosítási szerződések
11. Egyéb szerződéstípusok a Ptk.-ban (tartrási, életjáradéki szerződés, polgári jogi társaság)
12. A Ptk.-n kívüli atipikus szerződések I.
13. A Ptk.-n kívüli atipikus szerződések II.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az előadásokon való jelenlét kötelező.

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. A szóbeli vizsgarész megkezdésének feltétele az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése. Az írásbeli vizsgarész keretében a vizsgázó húsz kérdést tartalmazó írásbeli feladatlapot tölt ki. Az egyes kérdéseknél felkínált válaszok közül mindig csak egy – a jelenleg hatályos 2013. évi V. tv., az ún. „új Ptk.” szerinti - helyes megoldás lehetséges, azt kell megjelölni. FIGYELEM: a vizsgalap értékelése során csak az egyértelmű és tollal feltüntetett válaszokat vesszük figyelembe. Minden helyes válasz 1 pontot ér, így az elérhető maximális pontszám 20. Az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítéséhez legalább 11 pontot kell elérni. Amennyiben a vizsgázó nem éri el a minimálisan szükséges 11 pontot, úgy szóbeli vizsgarészre nem bocsátható, egyúttal a vizsga érdemjegye elégtelen.

Az írásbeli feladatlap kitöltése során sem jogszabálygyűjteményt, sem jegyzetet, sem egyéb segédeszközt nem lehet használni. Az írásbeli feladatlap kitöltésére 10 perc áll rendelkezésre. Az írásbeli feladatlapokat a tanszék oktatói javítják. A kijavított írásbeli feladatlapot minden elégtelen tesztet írt vizsgázó megtekintheti, és észrevételeket tehet a javításra a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt.

A szóbeli vizsgarész teljesítményét a vizsgáztató önállóan és önmagában értékeli. Ennek megfelelően az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése nem biztosítja a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítését; vagyis a vizsga értékelése – sikeres írásbeli vizsgarész mellett is – lehet elégtelen.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Boóc Ádám –Sándor István (szerk.): Előadásvázlatok a kötelmi jog különös részéből. Patrocinium, Budapest, 2020

Ajánlott irodalom:

Az új Ptk. egyes kommentárjai.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

„A” tételsor:

1. Az adásvételi szerződés
2. Az adásvételi szerződés altípusai
3. Az ajándékozási szerződés
4. A vállalkozási szerződés általános szabályai
5. A kivitelezési szerződés
6. A fuvarozási szerződés
7. A megbízási szerződés
8. A bizományi szerződés
9. A szállítmányozási szerződés
10. A bizalmi vagyonkezelési szerződés
11. A bérleti szerződés. A lakásbérleti szerződés
12. A haszonkölcsön-szerződés
13. A letéti szerződés
14. A letét különös nemei
15. A forgalmazási szerződés
16. A jogbérleti (franchise) szerződés
17. A hitelszerződés
18. A kölcsönszerződés
19. A biztosítéki szerződések
20. A biztosítási szerződés általános szabályai
21. A kárbiztosítási szerződések
22. Az összegbiztosítási szerződések
23. A tartási és az életjáradéki szerződés
24. A polgári jogi társasági szerződés

„B” tételsor:

1. A fajta és mennyiség szerint meghatározott dolog határidős adásvételének elhatárolási szempontjai az adásvétel általános szabályaitól
2. A vevő közreműködésével előállított mezőgazdasági áru szolgáltatására kötött adásvételi szerződés és a mezőgazdasági vállalkozási szerződés összehasonlítása
3. Szavatosság az adásvételi szerződésnél
4. Az adásvétel különös nemei
5. Az elővásárlási jog elhatárolása a vételi jogtól
6. A vételi jog, eladási jog és a visszavásárlási jog összehasonlítása
7. A tervezési szerződés különös szabályai
8. A kutatási szerződés különös szabályai
9. Az utazási szerződés
10. A lakás- és helyiségbérleti szerződés megszűnése és megszüntetése
11. A bérleti szerződés és a haszonbérleti szerződés összevetése
12. A megbízási szerződés elhatárolása a munkaszerződéstől és a vállalkozási szerződéstől
13. Utasításadási jog gyakorlása és közreműködő igénybevétele, valamint a szerződés megszüntetése a megbízási és a vállalkozási szerződésnél
14. A közvetítői szerződés elhatárolása megbízási és a bizományi szerződéstől
15. A fuvarozási és a szállítmányozási szerződés közös és eltérő szabályai
16. A bizalmi vagyongazdálkodási szerződés eltérései a megbízási szerződéstől
17. A hitelszerződés és a kölcsönszerződés összehasonlítása. A betétszerződés
18. A folyószámla-szerződés
19. A fizetésiszámla-szerződés
20. A fizetési megbízási szerződés
21. A faktoring szerződés
22. A pénzügyi lízingszerződés
23. A balesetbiztosítási szerződés
24. Az életbiztosítási szerződés
25. Az egészségbiztosítási szerződés
26. A polgári jogi társaság elhatárolása a gazdasági társaságoktól
27. Képviselési és felelősségi kérdések a polgári jogi társaság esetében
28. Az atipikus szerződések csoportosítása
29. A time-sharing szerződés
30. A koncessziós szerződés
31. A felhasználási szerződés
32. A kiadói és a megfilmesítési szerződés
33. A licencia szerződés

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a. tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit,
- b. képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására
- c. attitűdje
- d. autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI PERJOG II. AJ JOL240607K					
Civil Procedural Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra /félév	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Udvary Sándor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Udvary Sándor					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja annak bemutatása, hogy miként, milyen feltételek mellett érvényesíthetik a jogalanyok a vitás jogi érdekeiket. E két féléves tantárgy második felében az előadások tematikája, a tananyag a határozatok fajtáitól a perorvoslati rendszeren keresztül a különleges eljárásokra vonatkozó szabályokig terjed.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A bizonyítás, a bizonyítási rendszerek 2. A bizonyítás alapelvei, a bizonyítási eszközök. 3. A bírósági határozatok fogalma, fajtái, tartalma. 4. A perorvoslati rendszerek, a perorvoslat fogalma, fajtái, hatálya 5. A rendes perorvoslatok, a fellebbezés. 6. A rendkívüli perorvoslatok: a felülvizsgálat és a perújítás 7. A különleges perek fogalma és köre, közös jellemzőik A személyi állapotot érintő perek és közös szabályaik, valamint részletes szabályaik 8. A közigazgatási perek egyes szabályai, a jegyző birtokvédelmi ügyben hozott határozatának megváltoztatására irányuló per 9. A sajtó-helyreigazítási per, képmásvédelmi per, általános személyiségvédelmi per. a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránt indított per 10. Iparjogvédelmi és szerzői jogi perek; közérdekű és társult perek 11. A munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyból származó perek. 12. A társaságok és a civil szervezetek határozatainak bírósági felülvizsgálata, a választottbíráskodás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
óralátogatás (kötelező!)					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Nagy Adrienn – Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog I.Wolters Kluwer, Budapest, 2021. Nagy Adrienn – Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog II.Wolters Kluwer, Budapest, 2022.					
Ajánlott irodalom:					
Udvary Sándor (szerk.): Polgári eljárásjog, Patrocínium, Budapest, 2018. Wopera Zsuzsa: Az új polgári perrendtartás elvi alapjai, Jogtudományi Közlöny 2017/4. 153-161. Pribula László: Hatásköri és illetékességi szabályok az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/6. 261-269. Pákozdi Zita: A perindítás és a keresetlevél szabályai az új Pp- ben, Jogtudományi Közlöny 2017/7-8. 345-350. Szabó Imre: Szakértelem és felelősség, Jogtudományi Közlöny, 2017/9. 373-385. Réti László: A megújult képviselői szabályok, Jogtudományi Közlöny 2017/11. 473-482. Wallacher Lajos: Az osztott perszerkezet bevezetésének közvetett hatásai az új polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2017/12. 529-535. Nagy Adrienn: Új jogintézmények a polgári perbeli bizonyítás szabályozásában, Jogtudományi Közlöny 2018/1. 1-9. Gombos Katalin: A polgári perorvoslati rendszer és átalakulása, Jogtudományi Közlöny 2018/2. 57-71. Herédi Erika: A preklúzió jelentősége a megújult polgári perben, Jogtudományi Közlöny 2018/3. 117-125. Udvary Sándor: A közérdekű és társult perek a polgári perrendtartásban, Jogtudományi Közlöny 2018/5. 221-230.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

A.1.

A polgári eljárásjog alapfogalmai: peres- ill. nemperes eljárás, az eljárás alanyai, tárgya, célja, a bírósági út. A polgári eljárásjog helye a jogrendszerben, a polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. Az eljárás félbeszakadása.

A.2.

Az alapelvek fogalma, jogi természete, osztályozása. Az eljáró bíróság összetétele. A bírói függetlenség elve. Az eljárási cselekmény fogalma, fajtái. Az eljárás és a végrehajtás felfüggesztése.

A.3.

A bíróság feladatai, a tisztességes eljárás és az ésszerű időn belüli befejezés. Sérelemdíj, kártérítés. Kifogás az eljárás elhúzódása miatt. Általános ügyintézési határidő. Ideiglenes intézkedések.

A.4.

Rendelkezési elv, az eljárástámogatási kötelezettség. A perkoncentráció. A törvényes és az ügygondnoki képviselő. Az ellenkérelem tartalma.

A.5.

A polgári eljárás szakaszai. Az ügyész részvétele a polgári perben. A keresetlevél visszautasítása.

A.6.

A polgári peres eljárás forrásai, a polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. A kötelező jogi képviselő és elmulasztása. A keresetlevél tartalma.

A.7.

A jóhiszemű eljárás elve és az igazmondási kötelezettség. Változások a felek személyében. A keresetlevél áttétele és hiánypótlásra történő visszaadása.

A.8.

A bírósági szervezet felépítése, az egyes szintek ítélezési feladatai. A keresethalmazat.

A.9.

A Kúria és feladatai. A jogegységi eljárás. Az Alkotmánybíróságnak a polgári peres eljárást közvetlenül érintő határozatai. A kézbesítés. Egyezségi kísérlet perindítás előtt. A járásbíró hatáskörébe tartozó perek.

A.10.

A bírák kizárása. Az ügyvédek és a jogtanácsosok. Az ideiglenes intézkedés. Az egyszerű pertársaság. A keresetlevél visszautasítása.

A.11.

A liberális polgári per, a szociális polgári per. A joghatóság, bírósági hatáskör fogalma és megoszlása. A keresetlevél fogalma, kellékei, beadása.

A.12.

A pertárgy értéke és a hatáskör vizsgálata. A viszontkereset és a beszámítási kifogás.

A.13.

A bírósági illetékesség fogalma, az általános és a vagylagos illetékesség. Látszólagos keresethalmazat.

A.14.

A kizárólagos és a megállapodáson alapuló illetékesség. A keresetváltoztatás, a kereset kiterjesztése és a keresethalmazat.

A.15.

A római perjog, a középkor perjogának jellemzői. Az illetékesség vizsgálata. Az eljáró bíróság kijelölésének esetei és szabályai.

A.16.

A peres felek. A perképesség és a perbeli legitimáció. A kereset fogalma, fajtái.

A.17.

Alternatív vitarendezés. A pertársaság fajtái, az egységes pertársaság. Mérsékelt illeték.

A.18.

A bíróság feladata a polgári perben. Az egyszerű pertársaság és a pertársak jogállása, egymás közti viszonyai. Az illetékmentesség és az illetékfeljegyzési jog.

A.19.

A beavatkozás fogalma, feltételei, módja. Az illetékmentesség. A pénzbírság.

A.20.

A polgári per fogalma (fogalom-elemzés). A beavatkozó jogállása, a perbehívás. A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog.

A.21.

A polgári eljárásjogi jogszabály hatálya. A perbeli jogutódlás, változások a felek személyében.

A.22.

A Kúria jogegységi határozatainak jogforrási jellege (a joghézag problematikája, elméletek). A perbeli képviselő fogalma, fajtái, az ügygondnoki képviselő és a pártfogó ügyvédi képviselő. A keresethez csatlakozás.

A.23.

A magyar bírósági szervezet kialakulása (XIX. századtól napjainkig). A meghatalmazotti képviselő: a meghatalmazottak köre, a meghatalmazás alaki kellékei, terjedelme és korlátozása.

A.24.

A jogállami klauzula és hatása a polgári perjogi szabályozásra. Tételes alkotmányi rendelkezések (bírósági szervezet, alapjogok). Az általános meghatalmazás és a kötelező jogi képviselő.

A.25.

A nemzeti- és az Európai Unió polgári eljárásjoga. A költségek előlegezése. A per költség fogalma, a képviselővel kapcsolatos költségek. A tárgyalás anyagának rögzítése.

A.26.

Döntés a per költség viseléséről, a per költség viselésének általános és különös szabályai. A per költség felszámítása.

A.27.

A polgári eljárásjog forrásai. A per költség viselésének különös (speciális) szabályai. Az eljárás szünetelése. A bíróság közrehatási kötelezettsége.

A.28.

A per költség fogalma és a per költség-biztosíték. A támogató és az ügyész részvétele a polgári perben. A tárgyalás szerepe, tárgyalási rendszerek. A tárgyalás menete.

A.29.

Az állami támogatások formái a polgári eljárásokban. A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog. Elkülönítés és egyesítés.

A.30.

Az illetékmentesség, az illeték-feljegyzési jog és a mérsékelt illeték. Nyelvhasználat a per során.

A.31.

A beadványokra, a hiánypótlásra és az idézésre vonatkozó általános szabályok. A jogi segítségnyújtás eszközei. A költségkedvezmények célja, fajtái, engedélyezésük, megvonásuk.

A.32.

A kézbesítés általános szabályai, a kézbesítési fikció, a kézbesítési megbízott, végrehajtói kézbesítés. Határozat a per költség viseléséről. Bírósági meghagyás.

A.33.

A hirdményi és a végrehajtói kézbesítés. Az eljárási cselekmények határidői, a mulasztás és az igazolás. A per költség viselésének általános szabálya és költség-specializálási szabályok. Az alperes ellenkérelme és elmulasztásának jogkövetkezménye.

A.34.

Az ügyvédi szervezet. A szocialista perjog jellemzői. A kereset és a kereseti jog. A kereset elemei. A kereset fajtái. A költségek előlegezése, a per költség-biztosíték.

A.35.

A polgári per, mint társadalmi jelenség. A perhez vezető út, a perindítást befolyásoló tényezők. A keresetváltoztatás és a kereset kiterjesztése. A fél személyes eljárása során felszámítható és a képviselővel kapcsolatos költségek.

A.36.

A viszontkereset fogalma, feltételei, a viszontkereset és a beszámítási kifogás. A per költség fogalma, főbb összetevői.

B.1.

Az osztott perszerkezet funkciója, a per felvétel menete, lehetséges formái.

A jogerő, az utóper.

B.2.

A per felvételi iratok, a per felvételi nyilatkozat.

A határozat végrehajthatósága.

B.3.

A per felvételi tárgyalás kitűzése, menete, elmulasztása, elhalasztása.

A határozatok joghatásai.

B.4.

További írásbeli per felvétel elrendelése, válaszirat, viszontválasz.

A határozatok kijavítása, kiegészítése, kiigazítása.

B.5.

A per felvételi tárgyalás mellőzése, a per felvételi irat előterjesztésének elmulasztása.

A teljesítési határidő.

A jogi képviselő nélkül eljáró félre alkalmazandó fellebbezési szabályok.

B.6.

A per felvételi nyilatkozatok megváltoztatása.

A határozatok közlése.

A felülvizsgálati eljárás lefolytatásának általános rendelkezései.

B.7.

A perfelvétel lezárása, áttérés az érdemi tárgyalásra. A perfelvétel lezárásának joghatásai.

A végzés fogalma, szerkezete, közlése.

A perújítás fogalma, tárgya, perújításra jogosultak, határidő, a perújítási kérelem.

B.8.

Az anyagi pervezetés.

A bírósági meghagyás.

B.9.

Az érdemi tárgyalás célja, kitűzése, elmulasztásának jogkövetkezményei.

A bírósági határozatok fogalma, osztályozása.

B.10.

A kereset- és ellenkérelem változtatás az érdemi tárgyalási szakban, a perfelvétel kiegészítése.

A perbeli egyezség.

A perújítási okok.

B.11.

Az utólagos bizonyítás és perfelvételi nyilatkozatok feltételhez nem kötött megváltoztatása.

Az ítélettel szembeni tartalmi követelmények.

B.12.

A tárgyalás közös szabályai (a fél személyes meghallgatása, iratismertetés, nyilvánosság, felvételkészítés).

Az érdemi döntés korlátai.

A származási perek, az apasággal kapcsolatos perek.

B.13.

Az alaki pervezetés.

Az ítélet teljessége alóli kivételek.

A felülvizsgálat fogalma, tárgyai, alapja, benyújtására jogosultak.

B.14.

Különös szabályok személyesen eljáró félre vonatkozóan az elsőfokú eljárásban.

Az ítélet szerkezeti felépítése.

B.15.

A fizetési meghagyásból alakult perek szabályai.

Az alkotmányjogi panasz esetén követendő eljárás.

B.16.

A bizonyítás általános szabályai (alapelv, érdek, teher, szükséghelyzet, bizonyítás nélküli ténymegállapítás).

A felülvizsgálati eljárásban hozott határozatok.

B.17.

A bizonyítás módjai és eszközei. Jogsértő bizonyítási eszközök.

A perújítás elbírálása.

B.18.

A közreműködők és a velük szemben alkalmazható kényszereszközök.

Fellebbezési ellenkérelem, csatlakozó fellebbezés.

A gondnokság alá helyezés módosítása, megszüntetése, felülvizsgálata.

B.19.

A felülbírálati jogkörök.

A személyi állapottal kapcsolatos perek közös szabályai.

B.20.

A bizonyítás elrendelése és lefolytatása, a bizonyítás eredményének mérlegelése.

A felülvizsgálatból kizárt határozatok, a kivételes engedélyezés.

B.21.

A bizonyításfelvétel különös szabályai.

Fellebbezés végzés ellen.

A házassági bontóper, házassági vagyonjogi per.

B.22.

A tanú bíróság elé állítása és meghallgatása.

Jogorvoslat – perorvoslat fogalma, fajtái.

B.23.

A tanú jogosultságai és kötelezettségei.

A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása.

B.24.

A szakértő fogalma, alkalmazása, formái.

Határozatok és jogorvoslatok a választottbírósági eljárásban.

B.25.

A magánszakértő, a kirendelt szakértő.

A munkaügyi perek.

B.26.

A szakvélemény kiegészítése, új szakértő kirendelése.

A gondnokság alá helyezés iránti per.

B.27.

A szakvélemény értékelése.

Határozatok és perorvoslati lehetőségek a származási perekben.

B.28.

Az okirati bizonyítás, alapfogalmak.

A társult per.

B.29.

Közokirat és magánokirat.

A házassági perek típusai, általános szabályai.

B.30.

A szemle.

A választottbíróági eljárás megindítása, lefolytatása.

B.31.

Az előzetes bizonyítás.

A közérdekből indított per.

B.32.

A fellebbezés fogalma, tárgya, alanya, címzettje, határideje, tartalma.

A jegyző birtokvédelmi ügyben hozott határozatának megváltoztatása iránti per.

B.33.

A fellebbezés elintézésének előkészítése.

A képmáshoz és hangfelvételhez való jog érvényesítése és a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránti perek.

B.34.

Kereset- és ellenkérelem-változtatás, beszámítás előterjesztése és a fellebbezés megváltoztatása a másodfokú eljárásban.

A sajtó-helyreigazítás iránti per.

B.35.

A fellebbezés elbírálása.

A szülői felügyelettel kapcsolatos perek, az örökbefogadás felbontása, a kiskorú gyermek tartása iránti per.

B.36.

A másodfokú bíróság határozatai.

A származási perek speciális szabályai (felek, keresetek, határidők, bizonyítás stb.)

A tananyag feldolgozását segítő kérdések (nem tételsor!)

A polgári eljárás fogalma, tárgya, célja feladatai

A polgári eljárás szakaszai.

A polgári eljárás forrásai. A polgári eljárási jogszabály hatálya.

A polgári eljárási alapelvek fogalma, jogi természete, osztályozása. Igazságszolgáltatási és polgári eljárási alapelvek

A polgári perrendtartásban nevesített új alapelvek.

A magyar bírósági szervezet felépítése és tagozódása. A polgári ügyekben eljáró bíróságok.

A polgári ügyekben eljáró bíróságok összetétele.

A bíró, illetve a bíróság kizárására vonatkozó szabályok.

A joghatóság fogalma, fajtái. A joghatóság hiányának jogkövetkezményei.

A bírósági hatáskör fogalma, a járásbíróságok, a Közigazgatási és Munkaügyi bíróságok hatásköre.

A törvényszékek, az ítéltáblák és a Kúria hatásköre.

A pertárgy értéke.

A bírósági illetékesség fogalma, fajtái. Az általános illetékesség.

A vagylagos illetékesség.

A kizárólagos és az alávetéses illetékesség.

A hatáskör és az illetékesség vizsgálata.

Az eljáró bíróság kijelölése.

A fél fogalma a polgári eljárásban, a fél perbeli legitimációja. Gyermek a perben

A perképesség.

A pertársaság fogalma, fajtái.

A beavatkozás fogalma, fajtái.

Változások a felek személyében.
 Az ügyész részvétele a polgári perben.
 A perbeli képviselő fogalma. Az anyagi jogi és az eljárási képviselő elhatárolása.
 A törvényes és az ügygondnoki képviselő.
 A meghatalmazotti képviselő. Kötelező jogi képviselő és elmulasztása
 Az ügyvédek és a jogtanácsosok.
 Az eljárási cselekmény fogalma, fajtái. Általános ügyintézési határidő
 Az eljárási cselekmények formája, a beadvány, az idézés.
 A kézbesítés.
 Határidő, határnap, mulasztás.
 Az igazolás.
 A perköltség fogalma, főbb összetevői.
 A fél személyes eljárása során felszámítható és a képviselővel kapcsolatos költségek.
 A költségek előlegezése. A perköltség biztosíték.
 A perköltség viselésének általános szabálya és az az alóli kivételek.
 Határozat a perköltség viseléséről.
 A jogi segítségnyújtás eszközei. A költségkedvezmények célja, fajtái, engedélyezésük, megvonásuk.
 A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog.
 Az illetékmentesség.
 Az illeték feljegyzési jog. A mérsékelt illeték.
 A kereset fogalma és fajtái.
 A keresetváltogatás, a kereset kiterjesztés és a keresethalmazat.
 A viszontkereset és a beszámítási kifogás.
 A keresetlevél fogalma, kellékei, beadása.
 A keresetlevél beadásának joghatásai, a joghatások elenyészése és azok fenntartása.
 A keresetlevél áttétele és hiánypótlásra történő visszaadása.
 A keresetlevél visszautasítása
 Az alperes írásbeli ellenkérelme és elmulasztása. Bíróági meghagyás
 A perindítás joghatásai, a joghatások elenyészése és azok fenntartása.
 Egyezségi kísérlet perindítás előtt.
 A tárgyalás szerepe, szerkezete (egységes és osztott). A tárgyalási rendszerek. A tárgyalás menete általában
 Pervezetés, tárgyalásvezetés. Rendfenntartás a tárgyaláson.
 Perelőkészítő szak menete, elmulasztása és jogkövetkezményei
 Perelőkészítő szak iratai, cselekményei.
 Érdemi tárgyalás menete, előterjeszthető nyilatkozatok és cselekmények.
 A tárgyalási szakasz közös szabályai.
 Az eljárás szünetelése.
 Az eljárás félbeszakadása.
 Az eljárás felfüggesztése.
 Az eljárás megszüntetése.
 Ideiglenes intézkedések.
 Az elkülönítés és az egyesítés.
 A tárgyalási jegyzőkönyv, az iratok megtekintése.

A bizonyítás alapfogalmai. A bizonyítási kötelezettség és a bizonyítási teher.
 A bizonyítás nélküli tényállás megállapítás. A valószínűsítés. Állítási és bizonyítási szükséghelyzet
 Bizonyítás a perbíróság előtt, a kiküldött bíró és a megkeresés. Bizonyítás külföldön.
 Az előzetes bizonyítás.
 A tanú fogalma, tanúzási képesség, a tanúkihallgatás lefolytatása.
 A tanúzási kötelezettség és az az alóli mentességek. A tanúval szemben alkalmazható sankciók.
 A szakértői bizonyítás. Magánszakértő is és igazságügyi szakértő.
 Az okirat fogalma, fajtái és bizonyító ereje.
 A tárgyi bizonyítékok és a szemle.
 A bizonyítási rendszerek. A bizonyítás eredményének mérlegelése.
 A bírósági határozat fogalma, fajtái, felépítése.
 A határozat meghozatala és közlése.
 Az ítélet fogalma, fajtái és az ítélethatalyú határozatok.
 Az ítélet teljessége, az érdemi döntés korlátai.
 A részítélet és a közbenső ítélet.
 A teljesítés módja és határideje.

A végzés és a végzéshatályú határozatok. A határozat kijavítása és kiegészítése. A perbeli egyezség. A határozat joghatásai. Az előzetes végrehajthatóság. A perorvoslat fogalma, elemei, a perorvoslatok fajtái. A perorvoslati rendszerek. A fellebbezés fogalma, a fellebbezési jogosultság, a fellebbezés tárgya. Lemondás a fellebbezésről, a fellebbezés visszavonása. A fellebbezés tartalma. A fellebbezés határideje, hatálya, kivételek a fellebbezés hatálya alól. 27/B. Az I és a II. fokú bíróság intézkedései a fellebbezési tárgyalás kitűzése előtt. A fellebbezési tárgyalás kitűzése, a fellebbezési ellenkérelem, csatlakozó fellebbezés. A fellebbezési tárgyalás. A fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálása. Az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyező végzések. Az ügy érdemére vonatkozó másodfokú határozatok. A közvetlen fellebbezés. A végzés elleni fellebbezés külön szabályai. A perújítás fogalma, a perújítási okok, a perújítással megtámadható határozatok, a perújítás kizártsága. A perújítás határideje, a perújításra jogosultak köre, a perújítási kérelem előterjesztése. A perújítási kérelem vizsgálata a megengedhetőség körében, az érdemi tárgyalás folytán hozható határozatok. A felülvizsgálat fogalma, tárgya, előterjesztése, kizártsága. A felülvizsgálati eljárás. A Kúria határozatai a felülvizsgálat során. A különleges perek köre, a különleges szabályozás indokai. A személyi állapottal kapcsolatos perek köre és közös szabályai. A házassági per fogalma, szabályozása. A házassági perek közös szabályai. A házasság érvénytelenítése iránti perek külön szabályai. A házassági bontóperekre vonatkozó külön szabályok. A házastársi vagyoni jogi perekre vonatkozó sajátos eljárási szabályok. A származás megállapítási perek köre. Apasági vélelem megdöntése nemperes eljárásban. Keresetindítás a származás megállapítási perekben. Tárgyalás és bizonyítás a származás megállapítása iránti perekben. A szülői felügyelettel kapcsolatos perek sajátos szabályai. A gondnoksággal kapcsolatos perek sajátos szabályai. A közigazgatási per lényege, tárgya. Az eljáró bíróság, a felek és képviselőik a közigazgatási perben. A közigazgatási perek sajátos eljárási szabályai. A jegyző birtokvédelmi határozatának megváltoztatására irányuló per A sajtó-helyreigazítási per. A közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránt indított per. A képmásvédelmi per A munkaügyi perek. A választott bírósági eljárás általános jellemzői. A választott bíróságok fajtái. A választott bíróság kikötése, megalakítása. A választott bíróság hatásköre, eljárása. A választott bíróság és az állami bíróság eljárásának kapcsolódási pontjai. Az iparjogvédelmi perek. A gazdasági társaságok és a civil szervezetek működésével összefüggő egyes perek.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára.	

- Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.

c) attitűdje

- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG II
AJ JOL240701K

Criminal Procedural Law II.

Felelős szervezeti egység Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntető Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra/ félév	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntető eljárásjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Czine Ágnes	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: ős	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Czine Ágnes, Dr.Dobrocsi Szilvia és óraadó oktatók					Értékelés módszere: szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy oktatásának célja a magyar büntetőeljárás jog történetének és elméletének, valamint a büntetőeljárás törvénynek a megismerése. Az oktatott tárgy tematikája – az előadások anyagára épülve – kiterjed az első , a másod-és a harmadfokú bírósági eljárásra, a rendkívüli jogorvoslatokra , valamint a külön és különleges szabályok megismerésére , az ezzel kapcsolatos kérdések megvitatására, az egyes anyagrészekkel kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat és szakirodalom megismertetésére.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A bírósági szakasz helye és szerepe a büntetőeljárásban. A bírósági eljárás elvei és formái. Jelenlét a bírósági eljárásban. A tárgyalás nyilvánossága. A jegyzőkönyv és az ügyiratok megismerése. Határozathozatal a bírósági eljárásban.
2. A bíróság eljárása a vádemelés előtt. A nyomozási bíró eljárása. A tárgyalás előkészítése. A tárgyalás bírói előkészítése, annak elvi és gyakorlati jelentősége, a vádirat megvizsgálása és annak lehetséges következményei.
3. Az előkészítő ülés. Eljárás a bűnösség beismerése esetén. Eljárás a bűnösség be nem ismerése esetén. A tárgyalás előkészítésének egyéb szabályai.
4. Az elsőfokú bírósági tárgyalás. A tárgyalási rendszerek. A tárgyalás menete, annak főbb szakaszai. A perbeszéddek. A perbeszéddek. Vád-és védőbeszéddek és azok jelentősége.
5. Az elsőfokú bíróság határozatai. A bűnösséget megállapító és felmentő ítélet. A megszüntető határozat.
6. A jogorvoslatok. A jogorvoslati jog. A jogorvoslat és a perorvoslat. A perorvoslati rendszer sajátosságai.
7. A másodfokú bíróság eljárása és határozatai.
8. A harmadfokú eljárás szabályai. A másodfokú és a harmadfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése elleni fellebbezés elbírálása. A megismételt eljárás szabályai.
9. Rendkívüli perorvoslatok. A perújítás, a felülvizsgálat. Eljárás alkotmányjogi panasz esetén. Jogorvoslat a törvényesség érdekében. Jogegységi eljárás. Egyszerűsített felülvizsgálat.

10. A külön eljárások elvi kérdései. A fiatalkorúak elleni eljárás. A katonai és a magánvádas eljárás. Pótmagánvádas eljárás.

11. Az egyszerűsített külön eljárások. A bíróság elé állítás. Eljárás egyezség esetén. Büntető végzés meghozatalára irányuló eljárás. Eljárás a távollévő terhelttel szemben. Külföldön tartózkodó terhelt távollétében való eljárás. Biztosíték letétbe helyezésével folyó eljárás. Eljárás vagyon vagy dolog elvonása, adat hozzáférhetetlenné tétele érdekében.

12. A különleges eljárások általános kérdései, a kártalanítás és a visszatérítés. A határozatok végrehajtása és a kegyelmi eljárás.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A tantárgy oktatásának célja a büntetőeljárás törvény rendelkezései alkalmazásának megismerése, a magyar büntetőeljárás jog történetének és elméletének, valamint a büntetőeljárás törvény megismerése, az első, a másod- és a harmadfokú bírósági eljárásra, a rendkívüli jogorvoslatokra, valamint a külön és különleges szabályok megismerésére, az ezzel kapcsolatos kérdések megvitatására, az egyes anyagrészekkel kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat és szakirodalom megismertetésére. az első, a másod- és a harmadfokú bírósági eljárásra, a rendkívüli jogorvoslatokra, valamint a külön és különleges szabályok megismerésére, az ezzel kapcsolatos kérdések megvitatására, az egyes anyagrészekkel kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat és szakirodalom megismertetése.

A hallgatók tájékoztatást kapnak a vonatkozó Alkotmánybírósági határozatokról, a Kúria elvi jelentőségű legfontosabb döntéseiről, kollégiumi véleményekről, Jogegységi Határozatairól, a Jogegységi Panasz Határozatokról és EJEB (Emberi Jogok Európai Bírósága) Határozatairól, amelyek a tankönyvben megtalálhatóak és az előadáson elhangzanak.

A Nftv. 108. §-ának 41.pontja szerint a tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

A kompetenciák fejlesztésének módjai: esetismertetések, prezentációk stb., folyamatos számonkérés, évközi beszámoló pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, bekérése.

Az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.,) fejlesztése, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul Tantárgy feladata és célja:

Az oktatott tárgy tematikája – az előadások anyagára épülve – kiterjed

kérdések megvitatására, az egyes anyagrészekkel kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlat és szakirodalom megismertetésére.

Fejlesztendő kompetenciák:

a) tudás: T1, T13, T14, T15, T17

b) képesség: K4, K14, K24, K29, K30, K31

c) attitűd: A3, A10

d) autonómia és felelősség: F1, F5, F8

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Dr. Czine Ágnes Büntető eljárásjog tankönyv (Szerzők : Belegi József-Czine Ágnes-Fázsi László) 2019. Patrocinium Kiadó Budapest

- 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról,

- az előadások anyaga,

- A Törvényhez fűzött indokolás

A vonatkozó Alkotmánybírósági határozatok, Jogegységi Határozatok és EJEB (Emberi Jogok Európai Bírósága) Határozatok

Ajánlott irodalom:

- Király Tibor: Büntető eljárási jog, Negyedik, átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó, Budapest, 2008.

- [BÜNTETŐELJÁRÁS JOG I-II. - KOMMENTÁR A GYAKORLAT SZÁMÁRA](#) HVgorac 2018.év.

Szerzők: [Akác Zoltán](#); [Belegi József](#); [Belovics Ervin](#); [Csák Zsolt](#); [Czine Ágnes](#); [Kónya István](#); [Láng László](#); [Márki Zoltán](#); [Mészár Róza](#); [Molnár Gábor](#); [Somogyi Gábor](#); [Soós László](#)

Szerkesztő: [Belegi József](#) és a szemináriumot vezető oktató által meghatározottak, és a szemináriumvezető által megadott ajánlott irodalom.

Bán Tamás - Bárd Károly: Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és a magyar jog. Acta Humana 1992. No. 6-7. - Bárd Károly: Az áldozatok méltósága és a vádlottak jogai. HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2021. - Bérces Viktor: A büntetőeljárás reformja és a bizonyítás alapkérdései. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2021. - - Büntetőjogi fogalomtár. CompLex Kiadó, Bp., 2012. - Czine Ágnes: Az emberi jogok és az új büntetőeljárás törvény* (JK, 2018/10., 434-440. o.)Czine Ágnes: A reformáció hatása a jogi gondolkodásra, különös figyelemmel Kálvin büntetőjogot érintő munkásságára (MJ, 2018/1., 9-14. o.)

Czine Ágnes[1]: A relatív eljárási szabálysértés megítélése, avagy a tisztességes eljárás érvényesítésének útjai[2] (MJ, 2022/5., 257-262. o.) Czine Ágnes[1]: A bűnös vagy elvonásának alkotmányos kérdései (MJ, 2024/10. 573-579. o.) Czine Ágnes A tisztességes bírósági eljárás Audietur et altera pars SBN: 978 963 258 488) 2020.

Erdei Árpád (szerk.): Tények és kilátások. KJK, Budapest, 1995. - Farkas Ákos: A falra akasztott nádipálca, avagy a büntető igazságszolgáltatás hatékonyságának korlátai. Osiris Kiadó, Bp., 2002. - Fenyvesi Csaba: A védőügyvéd. A védő büntetőeljárás szerepéről és jogállásáról. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. MISKOLCI EGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR - Fenyvesi Csaba: A szembesítés. Szemtől szembe a bűnügyekben. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2008. - Herke Csongor: A letartóztatás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2002. - Kereszty Béla: A vádelv és a vádrendszer története. Ügyészségi Értesítő 1991/2. - Kertész Imre: Quo vadis büntetőeljárás? Jogtudományi Közlöny 1992/3-4. - Király Tibor: A védelem és a védő a büntető ügyekben. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1962. - Király Tibor: A magyar büntető eljárásjog 30 éve. Jogtudományi Közlöny 1995/2. - Király Tibor: Mit ér az ártatlanság vétele? Magyar Jog 1986. 1019-1026. o. – Király Tibor Emlékkötet 2022 Szerkesztette: Czine Ágnes© Bartók Róbert, Bánáti János, Bárd Károly, Belovics Ervin, Békés Ádám, Czine Ágnes, Csák Zsolt, Domokos Andrea, Elek Balázs, Fantoly Zsanett, Fenyvesi Csaba, Herke Csongor, Kadlót Erzsébet, Lajtár István, Lukács Krisztina, Madai Sándor, Márki Zoltán, Mezey Barna, Polt Péter, Réti László, Róth Erika, Szabó Judit, Tóth Mihály, 2022 © ORAC Kiadó, 2022

Nogel Mónika: A szakértői bizonyítás aktuális kérdései. HVG-ORAC, Budapest, 2020. - Róth Erika: Az elítélés előtti fogvatartás dilemmái. Osiris, Budapest, 2000. - Róth Erika: Az eljárási jogok. In: Halmi Gábor és Tóth Gábor Attila (szerk.): Emberi jogok. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. 669-735. o. - Tóth Mihály: A magyar büntetőeljárás az Alkotmánybíróság és az európai emberi jogi ítélkezés tükrében. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2001. – Tóth Mihály: Noteszlapok a jogi nyelvünk állapotáról szóló vitához (GI, 2023/3., 197-214. o.)Ákos Farkas: Grundzüge des ungarischen Strafverfahrensrechts. Zu den Rechten des Beschuldigten, des Verteidigers und des Opfers. Festschrift für Hans-Heiner Kühne zum 70. Geburtstag am 21. August 2013. Hrsg. Robert Esser, Hans-Ludwig Günther, Christian Jager, Christos Mylonopoulos, Bahri Öztürk. C.F. Müller, 2013. -

Vizsgátemakörök és/vagy vizsgakérdések:

„A” tételor:

- 1) A büntetőeljárás és a büntetőeljárás jog (alfogalmak, feladatok); A büntetőeljárás jog forrásai és hatálya
- 2) A büntetőeljárás történeti rendszerei; A magyar büntetőeljárás jogi szabályozásának történeti vázlata (1896-tól napjainkig)
- 3) A büntetőeljárás formái: általános, külön és különleges eljárások. Alapvető rendelkezések: a büntetőeljárás alapelvei és azok rendszerezése
- 4) A büntetőeljárás alapja és akadályai
- 5) Az eljárási feladatok megoszlása; Az ítélkezés alapja és vádhoz kötöttsége
- 6) Az ártatlanság vétele; Az önvádra kötelezés tilalma; A védelem joga; Az alapvető jogok védelme
- 7) A bírósági tárgyalás alapelvei (közvetlenség, szóbeliség, nyilvánosság); a nyelvhasználat joga
- 8) A bizonyítás alapvetései
- 9) Cselekvőképesség a büntetőeljárásban
- 10) A bíróság a büntetőeljárásban
- 11) Az ügyészség a büntetőeljárásban
- 12) A nyomozó hatóságok
- 13) A hatáskör és az illetékesség a büntetőeljárásban (bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság)
- 14) A kizárás szabályozása (nyomozó hatóság, ügyészség, bíróság)

- 15) A terhelt jogai és kötelességei; A terhelt vallomása és jelentősége a büntetőeljárásban
- 16) A védő jogai és kötelessége; A hatékony védelem kérdése
- 17) A sértett jogai és kötelességei; A magánvádló, a pótmagánvádló és a magánfél; A vagyoni érdekelt és az egyéb érdekelt; A segítő
- 18) Különleges bánásmód biztosítása a büntetőeljárásban
- 19) Az eljárás ügyiratainak megismerése és zárt kezelése; Minősített adat felhasználása
- 20) Jelenlét biztosítása az eljárási cselekményeken; Az eljárás rendjének biztosítását szolgáló intézkedések
- 21) Kézbesítés; Határidő és határnap
- 22) Telekommunikációs eszköz használata
- 23) Kifogás az eljárás elhúzódása miatt; A bűnügyi költség; Elektronikus kapcsolattartás
- 24) A bizonyítás alapvetései; A bizonyítás általános szabályai
- 25) A tanúvallomás (akadálya, tilalma, megtagadása, figyelmeztetések)
- 26) A szakvélemény és a szakértő
- 27) A tárgyi bizonyítási eszközök; Az elektronikus adat
- 28) A szemle, a helyszíni kihallgatás, a bizonyítási kísérlet; A felismerésre bemutatás, a szembesítés, a műszeres vallomásellenőrzés, közös szabályok
- 29) Leplezett eszközök; Ügyészi engedélyhez kötött leplezett eszközök
- 30) Leplezett eszközök; A bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök
- 31) Leplezett eszközök. Engedélyhez nem kötött leplezett eszközök
- 32) A személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések általános szabályai
- 33) Az őrizet és a letartóztatás elrendelésének feltételei, tartama, megszüntetése, végrehajtása
- 34) Távollattartás; Bűnügyi felügyelet; A szabályait megtagadását biztosító intézkedések
- 35) Az előzetes kényszerorvoskezelés; A kutatás és a motozás szabályai
- 36) A lefoglalás; Vagyonkezelés a lefoglalás során
- 37) A zár alá vétel; Vagyonkezelés a zár alá vétel során
- 38) Elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele
- 39) Előkészítő eljárás; A nyomozás: általános rendelkezések
- 40) A nyomozás alakításai: jegyzőkönyv, feljegyzés; Határozat a nyomozás során
- 41) A nyomozás megindítása
- 42) A felderítés és a vizsgálat
- 43) A nyomozás felfüggesztése; a nyomozás megszüntetése
- 44) Jogorvoslat a nyomozás során; Leplezett eszközök alkalmazása a nyomozás során
- 45) Egyezség a bűnösség beismeréséről; A közvetítői eljárás
- 46) A feltételes ügyészi felfüggesztés

„B” tételso:

- 1) A vádemelés
- 2) A bíróság eljárásnak formái és a bírósági titkár eljárása; Jelenlét a bírósági eljárásban
- 3) A tárgyalás vezetése, méltóságának megőrzése és rendjének fenntartása
- 4) A jegyzőkönyv elkészítése (tartalmi és formai feltételek) és az ügyiratok megismerése
- 5) Határozathozatal a bírósági eljárásban; A bíróság döntései
- 6) A bíróság eljárása a vádemelés előtt (általános szabályok, a bíróság ülésének előkészítése)
- 7) Intézkedések a vádirat alapján; Előkészítő ülés
- 8) A tárgyalás előkészítésének egyéb szabályai
- 9) A tárgyalás menete (a tárgyalás megnyitása, megkezdése, folytonossága, bizonyítási indítványok stb.)
- 10) Bizonyítás az elsőfokú tárgyaláson
- 11) A polgári jogi igény érvényesítése és elintézése
- 12) Az elsőfokú bíróság határozatainak rendszere
- 13) Az ítélet (határozat) meghozatala, a határozat kihirdetése; A jogorvoslat bejelentése
- 14) Az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatai
- 15) A fellebbezés és a fellebbezésre jogosultak
- 16) A revíziós jogkör terjedelme a másodfokú eljárásban
- 17) Kötöttség az elsőfokú ítéleti tényálláshoz; A megalapozatlanság és annak kiküszöbölése a másodfokú eljárásban
- 18) A hatályon kívül helyezést kimondó másodfokú bírósági határozatok
- 19) Az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása és megváltoztatása a másodfokú eljárásban
- 20) A súlyosítási tilalom, érvényesülése a másodfokú eljárásban
- 21) A másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezési jog, a harmadfokú bírálat terjedelme; Kötöttség a felülbírált ítélet tényálláshoz
- 22) A harmadfokú bíróság eljárása, az eljárás formái; A harmadfokú bíróság határozatai

- 23) A megismételt eljárás
- 24) A másodfokú és a harmadfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése elleni fellebbezés elbírálása
- 25) A jogerő feloldásának elméleti és tapasztalati okai; A rendkívüli perorvoslatok rendszere
- 26) A perújítás okai, a perújítási indítvány; A perújítási eljárás; A perújítási eljárásban hozott határozatok
- 27) A felülvizsgálat okai, a felülvizsgálati indítvány .A felülvizsgálati eljárás .A felülvizsgálati eljárás során hozott határozat
- 28) Jogorvoslat a törvényesség érdekében; Jogegységi eljárás; Eljárás alkotmányjogi panasz esetén
- 29) A fiatalkorúak elleni büntetőeljárás
- 30) A katonai büntetőeljárás
- 31) Az egyszerűsített felülvizsgálat
- 32) Eljárás a mentességet élvező személyek ügyében; Eljárás bíróság elé állítás esetén
- 33) Eljárás egyezség esetén
- 34) Büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárás
- 35) Eljárás a távollévő terhelttel szemben
- 36) Magánvádas eljárás
- 37) Pótmagánvádas eljárás
- 38) Eljárás vagyon vagy dolog elvonása, adat hozzáférhetetlenné tétele érdekében
- 39) Eljárás határozattal kapcsolatos büncselekmények esetén
- 40) A különleges eljárások
- 41) A kártalanítás és a visszatérítés
- 42) A kegyelmi eljárás, a bűnügyi költség és a rendbírság mérséklése vagy elengedése

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
- b) képességei
- c) attitűdje
- d) autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

INFOKOMMUNIKÁCIÓS ÉS DIGITÁLIS JOG AJ JOL240703K (L)					
Infocommunication and digital law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy célja az EU digitális és technológia szabályozása alapjainak áttekintése. Az EU digitális szabálykönyve, más néven digitális acquis, az új digitális technológiákat (mesterséges intelligencia), a kiberbiztonságot, az online platformokat, az adatalapú gazdaságot és az elektronikus hírközlést szabályozó uniós jogszabályok összességét jelenti. A kurzus kettős módszertani megközelítést alkalmaz: (i) társadalmi-gazdasági kontextusra épül, és (ii) jogi doktrínán alapul, amely így egyrészt rekonstruálja az EU digitális vívmányainak belső jogi logikáját (ebben a tekintetben a koherenciára összpontosítva), másrészt társadalmi-funkcionális megközelítés keretében a szabályozási indokokat, a szabályozási eszközök kialakítását és a társadalmi-gazdasági háttérrel kiegészítő magyarázatokként kezeli, nem pedig a jogi elemzés helyettesítőjeként.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézszségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés, fogalmi keretek, a digitális átállás európai jogvezéreltsége és geopolitikai kontextusa, a technológia szabályozásának alapjai, az EU digitális szabálykönyvve átfogó értelmezési kerete 2. Mesterséges Intelligencia Európai Unió szabályozása, a kibertér biztonságának európai szabályozása az EU adatgazdaságának szabályozása, az online platformokra vonatkozó Európai Unió szabályozás 3. Adatvédelem 4. Elektronikus kereskedelem					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Tóth András: A digitális átalakulás szabályozása az Európai Unióban, Orac, 2024.					
Ajánlott irodalom: Tóth András (szerk.): Technológia jog - Új globális technológiák jogi kihívásai, KRE ÁJK, 2016.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a. tudása: Ismeri a vonatkozó európai jog legfontosabb tételes jogi szabályait Ismeri az EU digitális vívmánya jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. Ismeri EU digitális vívmánya, mint a speciális jogterület sajátosságait. b. képességei					

c. d.	Biztosan kezeli a EU digitális vívmánya szakjogi terminológiáit Képes a EU digitális vívmánya jogi terminológia világos és szakszerű használatára attitűdje Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra autonómiája és felelőssége Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

NEMZETKÖZI JOG I. AJ JOL240705K (L)					
International law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Nemzetközi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: L: 12 óra	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): _
Tantárgy felelőse: Dr. Törő Csaba Attila	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 7	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Pákozdi Csaba, Dr. Manzinger Krisztián					Értékelés módszere: írásbeli
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>					
A hallgatók megismertetése a nemzetközi jog alapfogalmaival, alapvető intézményeivel és működési mechanizmusával. A kurzus teljesítésével a hallgatók képesek lesznek arra, hogy a nemzetközi folyamatok nemzetközi jogi háttérét értelmezni tudják.					
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:</i>					
1. A nemzetközi jog fogalma, alanyai, tárgya, funkciója és korszakolása 2. A nemzetközi jog forrásai, a nemzetközi jog és a belső jog viszonya 3. A nemzetközi szerződések joga 4. A nemzetközi szerződések joga II. 5. A nemzetközi jogi felelősség 6. Az állam meghatározása. Államterület és államhatár 7. Államelismerés és kormányelismerés. Államutódlás 8. Az államok szuverén egyenlősége. A népek önrendelkezési joga 9. Az erőszak tilalma. A beavatkozás tilalma 10. A nemzetközi viták békés rendezése: diplomáciai eszközök 11. A nemzetközi viták békés rendezése: állandó és választott bíráskodás 12. Magyarország területi változásai a 20. században					
<i>Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:</i>					
Aktív órai jelenlét. Interaktív előadás és szemléltetés.					
<i>Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:</i>					
- Bruhács János: Nemzetközi jog I-II. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2008-2010. - Manzinger Krisztián: Magyarország területi változásai a 20. században. Patrocinium, Budapest, 2023. - Előadások anyaga					
<i>Ajánlott irodalom:</i>					
- Kardos Gábor – Lattmann Tamás (szerk.): Nemzetközi jog. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013. - Kende Tamás – Nagy Boldizsár – Sonnevend Pál – Valki László (szerk.): Nemzetközi jog. Második, átdolgozott kiadás. Wolters Kluwer, Budapest, 2018. - Kovács Péter: Nemzetközi közjog. Harmadik, átdolgozott és bővített kiadás. Osiris Kiadó, Budapest, 2016. - Nagy Boldizsár – Jeney Petra (szerk.): Nemzetközi jogi olvasókönyv: Dokumentumok és szemelvények. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. - Malcolm N. Shaw: Nemzetközi jog. CompLex Kiadó, Budapest, 2008.					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: 1. A nemzetközi jog fogalma, tárgya, funkciója, alanyai 2. A nemzetközi jogalkotás és a nemzetközi jog forrásai 3. A nemzetközi szerződések jogának forrásai, a nemzetközi szerződések fogalma, elnevezése, típusai 4. A nemzetközi szerződések megkötése és kötelező hatályuk elismerése 5. A pacta sunt servanda, a teljesítés biztosítékai és a nemzetközi szerződések hatálya 6. A nemzetközi szerződések értelmezése, alkalmazása, módosítása 7. A nemzetközi szerződések érvénytelensége és megszűnése 8. A nemzetközi szokásjog és a nemzetközi jog kodifikációja 9. Az általános jogelvek és az egyoldalú aktusok 10. A nemzetközi jog alkalmazása, valamint a nemzetközi jog és a belső jog viszonya 11. A nemzetközi felelősség joga: a nemzetközi jogsértés, a sértett állam fogalma, a felelős állam kötelezettségei 12. A jogellenességet kizáró körülmények 13. A nemzetközi ius cogens és az erga omnes kötelezettségek fogalma, valamint megsértésük következményei 14. A nemzetközi viták és rendezésük diplomáciai eszközei 15. A nemzetközi viták bírói rendezésének általános jellemzői. A nemzetközi választott bíróságok 16. A Nemzetközi Bíróság szervezete és joghatósága. A Nemzetközi Bíróság előtti peres és véleményező eljárások 17. A ius ad bellum gyakorlatától a háború jogának megszüntetéséig. Az erőszak tilalmának elve a mai nemzetközi jogban 18. A szuverén egyenlőség elve és a be nem avatkozás elve 19. A népek önrendelkezési jogának elve 20. Az állam nemzetközi jogi meghatározása. Az állam- és kormányelismerés 21. Az államok immunitása és az államutódlás 22. Magyarország területi változásai a 20. században
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. – Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit. – Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemezőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között. – Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is. b) képességei – Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. – Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára. – Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására. – Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez. – Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. – Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.

- Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.

c) attitűdje

- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel.
- Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI MAGÁNJOG I.

Kód AJ JOL240706K (L)

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Private International Law I.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete/ Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 16 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog IV. (kötelmi különös rész) Polgári perjog II. Európai Unió joga II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Molnár István János	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 7	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Bán Dániel, Dr. Molnár István János, Dr. Osztoivits András Mihály, Dr. Rainer Lilla	kötelező				Értékelés módszere: szóbeli / írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy a lényeges külföldi elemmel rendelkező magánjogi jogviszonyokkal kapcsolatos nemzetközi polgári eljárásjogi vonatkozásokat ismerteti. Ennek megfelelően tárgyalásra kerülnek a joghatóság kérdései, áttekintjük a külföldi határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályokat, valamint a bizonyításfelvétel és a kézbesítés szabályait. A hatályos magyar szabályozás mellett kiemelten vizsgáljuk az Európai Unión belüli polgári igazságügyi együttműködés vonatkozó jogintézményeit és az európai polgári eljárásjog olyan sajátos jogintézményeire, mint a fizetéseképtelenségi eljárásra, a kis értékű követelések európai eljárására, az európai fizetési meghagyásos eljárásra, az európai végrehajtható okiratra, valamint a számlazárolásra vonatkozó uniós rendeleteket.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A nemzetközi magánjog és a nemzetközi polgári eljárásjog kapcsolata. A nemzetközi polgári eljárásjog fogalma és forrásai. Igazságügyi együttműködés az Európai Unióban. Az európai polgári eljárásjog fogalma, kialakulása és fejlődése.
2. A Brüsszel Ia Rendelet, a Brüsszel IIb Rendelet, a Tartási Rendelet és az Öröklési Rendelet hatálya. A nemzetközi polgári eljárásjog nemzetközi egyezményeinek tárgyi hatálya.
3. A joghatóság fogalma és fajtái. A joghatósági okok szerkezete és kategóriái. Forum shopping és forum non conveniens. A Brüsszel Ia Rendelet joghatósági szabályai. A joghatóság különös európai szabályai (Brüsszel IIb Rendelet, Tartási Rendelet, Öröklési Rendelet, Fizetéseképtelenségi Rendelet). A Kódex és a vonatkozó többoldalú nemzetközi egyezmények joghatósági szabályai.
4. Eljárásjogi rendelkezések (a joghatóság vizsgálata, perfüggőség, ideiglenes intézkedések). A Kézbesítési Rendelet és a kézbesítés szabályai a Kódexben. A Bizonyításfelvételi rendelet és a bizonyításfelvétel szabályai a Kódexben.
5. Az állam immunitásának kérdései.
6. A külföldi bírósági határozatok elismerése és végrehajtása a Brüsszel Ia Rendelet alapján. A külföldi határozatok elismerésének és végrehajtásának különös európai szabályai (Brüsszel IIb Rendelet, Tartási Rendelet, Öröklési Rendelet).
7. A külföldi határozatok elismerésének és végrehajtásának a szabályai a Kódexben. A nemzetközi választottbírósági ítéletek elismerése és végrehajtása.
8. Az európai polgári eljárásjog különös eljárásai: Az európai végrehajtható okirattal kapcsolatos eljárás. Az európai fizetési meghagyásos eljárás. A kisértékű követelések európai eljárása. Az ideiglenes számlazárolásról szóló rendelet.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

-

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
– Molnár István János: Nemzetközi polgári eljárásjog (Patrocinium Kiadó, 2022) – A félév során kiadott (NEPTUN és tanszéki honlap) kiegészítő anyagok	
Ajánlott irodalom:	
– Mádl Ferenc - Vékás Lajos: Nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, Budapest, 2022 – Kengyel Miklós – Harsági Viktória: Európai polgári eljárásjog, 2. kiadás, Osiris Kiadó, Budapest, 2009.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
1. A nemzetközi polgári eljárásjog és az európai polgári eljárásjog fogalma, viszonyuk a nemzetközi magánjoghoz. 2. A nemzetközi polgári eljárásjog forrásai. 3. Az európai polgári eljárásjog fejlődéstörténete és forrásai. 4. A Brüsszel Ia Rendelet hatálya. 5. A Brüsszel IIa Rendelet, a Tartási Rendelet, az Öröklési Rendelet és a Fizetéseképtelenségi Rendelet hatálya. 6. A nemzetközi polgári eljárásjog nemzetközi egyezményeinek a tárgyi hatálya. 7. A joghatóság fogalma, fajtái, a joghatóságra vonatkozó jogforrások. 8. A Brüsszel Ia Rendelet joghatósági szabályai. 9. A Brüsszel IIb Rendelet, a Tartási Rendelet, az Öröklési Rendelet és a Fizetéseképtelenségi Rendelet joghatósági szabályai. 10. A Kódex joghatósági szabályai. 11. Joghatósági szabályok a vonatkozó többoldalú nemzetközi egyezményekben. 12. Általános eljárásjogi szabályok, a joghatóság vizsgálata, perfüggetlenség, ideiglenes intézkedések. 13. A kézbesítés szabályozása az Európai Unióban, a Kódex vonatkozó szabályai. 14. A bizonyításvétel szabályozása az Európai Unióban, a Kódex vonatkozó szabályai. 15. Az állam immunitása. 16. A külföldi határozatok elismerésének és végrehajtásának általános kérdései. 17. A külföldi határozat elismerése az uniós rendeletekben, a nemzetközi egyezményekben és a Kódexben. 18. A külföldi határozatok végrehajtása az uniós rendeletekben, a nemzetközi egyezményekben és a Kódexben. 19. A nemzetközi választottbírói ítéletek elismerése és végrehajtása. 20. Az európai végrehajtható okiratra vonatkozó rendelet. 21. Az európai fizetési meghagyásos eljárás. 22. A kis értékű követelések európai eljárása. 23. Az ideiglenes számlázárolásról szóló rendelet.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása - Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. - Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. - Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. b) képességei - Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. - Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. c) attitűdje - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. - Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.	

- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

POLGÁRI JOG V. (CSALÁDJOG, ÖRÖKLÉSI JOG)

AJ JOL240707K (L)

Civil law V.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 16	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog IV. (kötelmi különös rész) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 7.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Polgári jog V. tantárgy célja a családi jog és az öröklési jog alapvető intézményeinek megismertetése a hallgatókkal. Ilyen módon ismereteik a polgári vagyony jog statikus részéről befejeződnek, a dinamikus terület megismerését pedig e félévben megkezdik.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A családi jog fogalma
2. A házasság
3. A házassági vagyony jog
4. Az élettársi kapcsolat
5. Rokonság
6. Gyámság
7. Az öröklés, mint jogutódlás, az öröklési jog alapfogalmai
8. Törvényes öröklés; leszármazók öröklése, özvegyi jog, ági öröklés
9. Végintézkedésen alapuló öröklés
10. A kötelesrész
11. Az öröklés joghatásai, felelősség az örökhagyó tartozásaiért
12. Hagyatéki eljárás

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az előadásokon való jelenlét kötelező.

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. A szóbeli vizsgarész megkezdésének feltétele az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése. Az írásbeli vizsgarész keretében a vizsgázó húsz kérdést tartalmazó írásbeli feladatlapot tölt ki. Az egyes kérdéseknél felkínált válaszok közül mindig csak egy – a jelenleg hatályos 2013. évi V. tv., az ún. „új Ptk.” szerinti - helyes megoldás lehetséges, azt kell megjelölni. FIGYELEM: a vizsgalap értékelése során csak az egyértelmű és tollal feltüntetett válaszokat vesszük figyelembe. Minden helyes válasz 1 pontot ér, így az elérhető maximális pontszám 20. Az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítéséhez legalább 11 pontot kell elérni. Amennyiben a vizsgázó nem éri el a minimálisan szükséges 11 pontot, úgy szóbeli vizsgarészre nem bocsátható, egyúttal a vizsga érdemjegye elégtelen. Az írásbeli feladatlap kitöltése során sem jogszabálygyűjteményt, sem jegyzetet, sem egyéb segédeszközt nem lehet használni. Az írásbeli feladatlap kitöltésére 10 perc áll rendelkezésre. Az írásbeli feladatlapokat a tanszék oktatói javítják. A kijavított írásbeli feladatlapot minden elégtelen tesztet írt vizsgázó megtekintheti, és észrevételeket tehet a javításra a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt.

A szóbeli vizsgarész teljesítményét a vizsgáztató önállóan és önmagában értékeli. Ennek megfelelően az írásbeli vizsgarész sikeres teljesítése nem biztosítja a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítését; vagyis a vizsga értékelése – sikeres írásbeli vizsgarész mellett is – lehet elégtelen.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

1. Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. és a kapcsoló jogszabályok nagykommentárja, II. kötet, szerkesztő: Osztovits András, Opten Kft.
2. Barzó-Lábady-Navratyil-Csehi-Kenderes: Családi jog a 2013. évi V. tv. alapján LexPraxis
3. Hegedűs Andrea: Családjog, Szeged 2021
4. Fábíán Ferenc – Takács Andrea: Családi jog, Patrocínium, 2016.
5. Fábíán Ferenc: Előadásvázlatok az öröklési jog köréből, Patrocínium, 2013.
6. Barzó Tímea: A család jogi rendje, Patrocínium, 2019.

Ajánlott irodalom:

Részletesen megtalálható a kötelező tananyagban.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

„A” tételsor (Családi jog):

1. A család védelme és alapelvei
2. A házasság megkötése (alaki és anyagi szabályai) és felbontása
3. A házasság érvénytelensége és annak megállapítása
4. Szülői felügyelet, annak tartalma, gyakorlása, utóbbinak bírósági rendezése, megszüntetése
5. A házastársi vagyontársaság
6. A vagyontársaság megszűnése és megszüntetése, házastársi közös vagyon megosztása
7. A házassági vagyoni jogi szerződés
8. Házastársi közös lakás használatának rendezése
9. Élettársi kapcsolat családjogi hatásai
10. Rokoni kapcsolat, leszármazáson alapuló rokon kapcsolat
11. Egységes apasági vélelmek, apaság vélelmének megtámadása
12. Az anyai jogállás
13. Örökbefogadás
14. A kapcsolattartás
15. Rokontartás, házastársi tartás
16. Kiskorú és nagykorú gyermek tartása
17. A gyámság

„B” tételsor (öröklési jog):

1. Az öröklési jog alapfogalmai
2. Az öröklés előfeltételei
3. Kiesés az öröklésből
4. A törvényes öröklés rendje és jogi jellege
5. A törvényes örökösök köre, a törvényes örökösök sorrendje
6. A leszármazók, a házastárs törvényes öröklése, az örökbefogadással kapcsolatos sajátos törvényes öröklési szabályok
7. A parentális öröklés és az állam törvényes öröklési jogi helyzete
8. Az osztályrabocsátás
9. Az özvegyi jog, és a felmenők öröklése
10. Az ági öröklés
11. A végintézkedésen alapuló öröklés általános szabályai
12. A végintézkedés módjai
13. A végrendelet és fajtái
14. Az írásbeli végrendelet
15. A szóbeli végrendelet

16. A végrendelet tartalma és értelmezése
17. A törvényes és a végrendeleti öröklés kapcsolata
18. A végrendelet érvénytelensége és hatálytalansága
19. Az öröklési szerződés
20. A halál esetére szóló ajándékozás
21. A kötelesrész lényege és jogi természete
22. A kitagadás
23. A kötelesrész alapja és mértéke
24. A betudás
25. Felelősség a kötelesrészért és a kötelesrész kiadása
26. Az örökség megszerzése, a hagyatéki eljárás
27. Az örökös és a hagyományos jogállása
28. Az örökös felelőssége a hagyatéki tartozásokért
29. A hagyományos felelőssége a hagyatéki tartozásokért

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a. tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit,
- b. képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására
- c. attitűdje
- d. autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI JOG II. AJ JOL240802K (L)					
International law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Nemzetközi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: L: 12 óra	Kreditérték: 4 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Nemzetközi jog I. tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Törő Csaba Attila	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga
Tantárgy előadója/i: Dr. Törő Csaba, Dr. Manzinger Krisztián					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatók megismertetése a terület és a tér nemzetközi jogi szabályozásával, az egyén és a kisebbségek nemzetközi jogi védelmével, a humanitárius nemzetközi jog szabályaival, a delicta iuris gentium elkövetőinek felelősségre vonásával, a diplomáciai és a konzuli kapcsolatok jogával és a legfontosabb nemzetközi szervezetekkel. A kurzus teljesítésével a hallgatók mélyreható ismereteket szereznek a nemzetközi jog területén.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A tengerjog. A nemzetközi folyók 2. A sarkvidékek. A nemzetközi légi jog. A világűrjog 3. A nemzetközi környezetvédelmi jog 4. Az állampolgárság és a külföldiek jogi helyzete. A kisebbségek nemzetközi védelme 5. Az emberi jogok univerzális védelme 6. Az emberi jogok regionális védelme 7. A humanitárius nemzetközi jog. A delicta iuris gentium 8. A diplomáciai kapcsolatok joga 9. A konzuli kapcsolatok joga 10. Az Egyesült Nemzetek Szervezete 11. Az Egyesült Nemzetek Szervezete 12. Az Észak-atlanti Szerződés Szervezete					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét. Interaktív előadás és szemléltetés.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Bruhács János: Nemzetközi jog I-II. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2008-2010. - Manzinger Krisztián: Magyarország területi változásai a 20. században. Patrocinium, Budapest, 2023. - Előadások anyaga - Az oktató által meghatározott szemináriumi feladat teljesítéséhez szükséges források					
Ajánlott irodalom:					
- Kardos Gábor – Lattmann Tamás (szerk.): Nemzetközi jog. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013. - Kende Tamás – Nagy Boldizsár – Sonnevend Pál – Valki László (szerk.): Nemzetközi jog. Második, átdolgozott kiadás. Wolters Kluwer, Budapest, 2018. - Kovács Péter: Nemzetközi közjog. Harmadik, átdolgozott és bővített kiadás. Osiris Kiadó, Budapest, 2016. - Nagy Boldizsár – Jeney Petra (szerk.): Nemzetközi jogi olvasókönyv: Dokumentumok és szemelvények. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. - Malcolm N. Shaw: Nemzetközi jog. CompLex Kiadó, Budapest, 2008.					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
„A” tételsor	
1. A nemzetközi jog fogalma, tárgya, funkciója, alanyai 2. A nemzetközi jogalkotás és a nemzetközi jog forrásai 3. A nemzetközi szerződések jogának forrásai, a nemzetközi szerződések fogalma, elnevezése, típusai 4. A nemzetközi szerződések megkötése és kötelező hatályuk elismerése 5. A pacta sunt servanda, a teljesítés biztosítékai és a nemzetközi szerződések hatálya 6. A nemzetközi szerződések értelmezése, alkalmazása, módosítása 7. A nemzetközi szerződések érvénytelensége és megszűnése 8. A nemzetközi szokásjog és a nemzetközi jog kodifikációja 9. Az általános jogelvek és az egyoldalú aktusok 10. A nemzetközi jog alkalmazása, valamint a nemzetközi jog és a belső jog viszonya 11. A nemzetközi felelősség joga: a nemzetközi jogsértés, a sértett állam fogalma, a felelős állam kötelezettségei 12. A jogellenességet kizáró körülmények 13. A nemzetközi ius cogens és az erga omnes kötelezettségek fogalma, valamint megsértésük következményei 14. A nemzetközi viták és rendezésük diplomáciai eszközei 15. A nemzetközi viták bírói rendezésének általános jellemzői. A nemzetközi választott bíróságok 16. A Nemzetközi Bíróság szervezete és joghatósága. A Nemzetközi Bíróság előtti peres és véleményező eljárások 17. A ius ad bellum gyakorlatától a háború jogának megszüntetéséig. Az erőszak tilalmának elve a mai nemzetközi jogban 18. A szuverén egyenlőség elve és a be nem avatkozás elve 19. A népek önrendelkezési jogának elve 20. Az állam nemzetközi jogi meghatározása. Az állam- és kormányelismerés 21. Az államok immunitása és az államutódlás 22. Magyarország területi változásai a 20. században	
„B” tételsor	
23. Államterület. Államhatár. Különleges jogállású területek 24. Sarkvidékek. A nemzetközi folyók joga 25. A tengerjog 26. A nemzetközi légi jog 27. A világűrjog 28. A nemzetközi környezetvédelmi jog 29. Az emberi jogok nemzetközi védelme univerzális szinten és az Európa Tanács keretében 30. A nemzetközi kisebbségvédelmi rendszer 31. A humanitárius nemzetközi jog 32. A delicta iuris gentium fogalma, forrásai, tárgyi hatálya. A delicta iuris gentium elkövetőinek felelősségre vonása 33. A külföldiek különböző kategóriái és a rájuk vonatkozó nemzetközi jogi szabályozások. A menekültjog. A diplomáciai védelem 34. A diplomáciai és konzuli kapcsolatok jogának története és forrásai. A diplomáciai képviselő tagjai és a képviselő működése 35. A diplomáciai kiváltságok és mentességek 36. A konzuli jog: konzuli tevékenység, védelem, kiváltságok és mentességek 37. A nemzetközi szervezetek fogalma és osztályozása 38. Az ENSZ megalakulása, Alapokmánya, szervezeti felépítése, az ENSZ tagság 39. Az ENSZ Közgyűlése és a Titkárság 40. Az ENSZ Biztonsági Tanácsa és a Gazdasági és Szociális Tanács 41. A viták békés elintézése az ENSZ keretében 42. Az ENSZ lehetőségei a béke megszegésének és veszélyeztetésének eseteiben 43. Az Észak-atlanti Szerződés Szervezete 44. Békefenntartás, leszerelés	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	– Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.

- Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.
- Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemzőit.
- Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.
- Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit is.

b) képességei

- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
- Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésre és vélemény kialakítására.
- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.
- Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.

c) attitűdje

- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel.
- Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI MAGÁNJOG II.

Kód AJ JOL240803K (L)

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Private International Law II.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete/ Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 16 óra	Kreditérték: 4	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Nemzetközi magánjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): Vizsgára az bocsátható, aki teljesíti a zárthelyi dolgozat követelményeit
Tantárgy felelőse: Dr. Molnár István János	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Rainer Lilla					Értékelés módszere: szóbeli / írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy a lényeges külföldi elemmel rendelkező magánjogi jogviszonyokkal kapcsolatos egyes kollíziós jogi vonatkozásokat ismerteti. A kollíziós jogi vonatkozások arra a kérdésre adnak választ, hogy az egyes jogviszonyokban hogyan lehet meghatározni azt, hogy melyik ország jogát kell alkalmazni. Kiemelten vizsgáljuk a vonatkozó európai uniós joganyagot és joggyakorlatot.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A kollíziós tényállás. A nemzetközi magánjog fogalma. A nemzetközi magánjog elnevezése. A nemzetközi magánjog, mint jogág és kapcsolata más jogterületekkel. A nemzetközi magánjog forrásai és rendszere.
2. A nemzetközi magánjog tudományának a története.
3. A kollíziós szabály. A jogválasztás. A kollíziós szabály alkalmazása – minősítés, előkérdés, vissza- és továbbutalás
4. A külföldi jog alkalmazása és tartalmának megállapítása. A kollíziós szabály által kijelölt jog alkalmazásának a mellőzése – csalárd kapcsolás, az általános kitérítő klauzula, a közrend és az imperatív szabályok, a külföldi jog megállapításának a sikertelensége.
5. A személyes jog funkciója és terjedelme. A természetes személyek személyes jogának meghatározása. A jogi személyek személyes jogának meghatározása. A családi jogviszonyokra alkalmazandó jog meghatározása
6. A dologi jog kollíziós szabályai. A szellemi alkotások jogának kollíziós szabályai. Az öröklésre alkalmazandó jog meghatározása
7. A kötelek kollíziós joga 1.: a szerződésre alkalmazandó jog meghatározása
8. A kötelek kollíziós joga 2.: a szerződésen kívüli kötelekre alkalmazandó jog meghatározása

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Dr. Molnár István János: Nemzetközi magánjog – Patrocinium Kiadó 2020.

Ajánlott irodalom:

- Mádl Ferenc - Vékás Lajos: Nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2022
- Nagy Csongor István: Nemzetközi magánjog, hvgORAC, Budapest, 2017
- Burián László – Raffai Katalin – Szabó Sarolta: Nemzetközi magánjog, Pázmány Press, Budapest, 2017

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
1. A nemzetközi magánjogi tényállás. A nemzetközi magánjog tárgya, fogalma, elnevezése. A nemzetközi magánjog, mint önálló jogág, helye a jogrendszerben. 2. A nemzetközi magánjog forrásai, rendszere. 3. A nemzetközi magánjog kialakulásának feltételei és története, a statútumelmélettel bezárólag. 4. A nemzetközi magánjog történeti fejlődése a statútumelmélet meghaladásától napjainkig. A magyar tudományfejlődés fontosabb állomásai. 5. A nemzetközi kollíziós szabály fogalma, szerkezete és típusai. 6. A kapcsolóelvek rendszerezése 7. A jogválasztás 8. A minősítés 9. Az előkérdés és a vissza- és továbbutalás 10. A külföldi jog alkalmazása és tartalmának a megállapítása 11. A család kapcsolás és az általános kitérítő klauzula 12. A közrend és az imperatív szabályok. A külföldi jog tartalma megállapításának a sikertelensége 13. Az ember, mint jogalany 14. A jogi személy személyes joga. A személyhez fűződő jogok megsértése 15. A nemzetközi családjog forrásai. A házasság nemzetközi magánjogi szabályozása 16. A rokonságra vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok. Az élettársakra és a bejegyzett élettársakra vonatkozó kollíziós szabályok. A tartás nemzetközi magánjogi szabályai. 17. A dologi jog kollíziós szabályai 18. A kulturális javak és az eltulajdonított dolgok kollíziós jogi védelme. A szellemi tulajdon jogi kollíziós szabályai 19. A szerződésekre irányadó jog meghatározásának történeti aspektusai. A szerződésekre alkalmazandó jog meghatározásának a forrásai. A szerződésekre irányadó jog megválasztása 20. A jogválasztás hiányában az alkalmazandó jog meghatározásának a szabályai a Róma I Rendeletben és a Kódexben 21. A deliktális felelősség nemzetközi magánjogi szabályozásának történeti aspektusai. A szerződésen kívüli kötelekre alkalmazandó jog meghatározásának forrásai. Jogválasztás a szerződésen kívüli kötelek esetében 22. A jogválasztás hiányában az alkalmazandó jog meghatározásának a szabályai a Róma II Rendeletben és a Kódexben 23. Az öröklési jogviszonyokra alkalmazandó jog meghatározásának szabályai	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása - Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. - Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. - Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. b) képességei - Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. - Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. c) attitűdje - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. - Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére. - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) autonómiája és felelőssége - Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. - Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

PÉNZÜGYI JOG I.					
AJ JOL240804K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Financial Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Pénzügyi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra/félév	Kreditérték: 3 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Ercsey Zsombor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Ercsey Zsombor, Dr. Bencsik András, dr. Reinspach Kristóf					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatók a félévben megismerkednek a pénzügyi jog elméleti alapjaival, valamint az államháztartás és a monetáris szféra működésével.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A pénzügyi jog fogalma, helye a jogrendszerben. A pénzügyi jog jellegzetességei, forrásai. A pénzügyi rendszer és a pénzügyi politika. 2. A pénzügyi jog és a pénzügyi jogtudomány. A pénzügyi jogtudomány társtudományai. A magyar pénzügyi jogfejlődés. 3. A pénzügyi jogi norma és a pénzügyi jogviszony. Az adó fogalma és az adóügyi jogviszony. Adójogi alapfogalmak. A modern adórendszer kialakulása. 4. Az adóztatás alapelvei és funkciói. Az adók rendszerezése. 5. Az államháztartás és az államháztartási jog. Az államháztartás működését befolyásoló gazdasági tényezők. Az Alaptörvény és a közpénzügyek. 6. Az államháztartási alapelvek. A költségvetési szervek. A költségvetési törvény alapelvei, a költségvetési ciklus. A központi költségvetés fogalma, szerkezete, elfogadásának rendje. 7. A költségvetés végrehajtásához kapcsolódó jogintézmények. Zárszámadás, ellenőrzés. Az államháztartás ellenőrzési rendszere. 8. A Magyar Államkincstár, az Állami Számvevőszék, a Költségvetési Tanács, az ÁKK Zrt. 9. Az államadósságügy. Az elkülönített állami pénzalapok. A társadalombiztosítás. 10. Az önkormányzatok pénzügyei. Az önkormányzati költségvetés, az önkormányzatok bevételei. A helyi adók. A települési adók. 11. Az Európai Unió költségvetése. Az Európai Unió monetáris politikája, a Gazdasági és Monetáris Unió. 12. Az Európai Központi Bank és a Központi Bankok Európai Rendszere. 13. Bankfejlődés. A monetáris rendszer pénzügyi joga.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- az előadások teljes anyaga (elérhető: a Moodle felületén), - Szilovics Csaba: Pénzügyi jog. Inter-Szféra Kft., Pécs 2020 - az előadáson, illetve a szemináriumokon tárgyalt jogszabályok hatályos szövege.					
Ajánlott irodalom:					

- Ercsey Zsombor: Az adóztatás igazságossága. Patrocinium Kiadó, Budapest 2016
- Lentner Csaba: Közpénzügyek és államháztartástan. Nemzeti Közszerolálati és Tankönyv Kiadó, Budapest 2013
- Pfeffer Zsolt: Pénzügyi jog és pénzügytan. Menedzser Praxis Kiadó, Budapest 2016
- Erdős Éva: Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere. NKE 2014
- Lentner Csaba (Szerk.): Bankmenedzsmnt. Nemzeti Közszerolálati és Tankönyv Kiadó, Budapest 2013

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

- A pénzügyi jog fogalma, jellegzetességei, helye a jogrendszerben
- A pénzügyi jog funkciói, a pénzügyi rendszer és a pénzügyi politika
- A pénzügyekkel foglalkozó tudományos irányzatok: a pénzügyi jogtudomány és társtudományai
- A magyar pénzügyi jogfejlődés
- Az Alaptörvény és a közpénzügyek
- Az államháztartás fogalma és az államháztartási jog, a költségvetési szervek
- Az államháztartási alapelvek
- A költségvetési ciklus, a központi költségvetés fogalma, szerkezete, elfogadásának rendje
- A költségvetés végrehajtásához kapcsolódó jogintézmények. Zárszámadás, ellenőrzés
- Az államháztartás ellenőrzési rendszere: a Magyar Államkincstár, az Állami Számvevőszék, a Költségvetési Tanács, az ÁKK Zrt.
- Az Európai Unió költségvetése
- Az Európai Unió monetáris politikája, a Gazdasági és Monetáris Unió
- Az Európai Központi Bank és a Központi Bankok Európai Rendszere
- Az önkormányzatok pénzügyei, az önkormányzati költségvetés, az önkormányzatok bevételei
- A helyi önkormányzatok vagyona, gazdálkodása
- A helyi adók rendszere, a vagyoni típusú adók és a települési adó
- A kommunális adók, a helyi iparüzési adó
- A társadalombiztosítás rendszere, az elkülönített állami pénzalapok
- Bankfejlődés. A monetáris rendszer pénzügyi joga
- A pénzügyi jogi norma és a pénzügyi jogviszony

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
- b) képességei
- c) attitűdje
- d) autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

SZOCIÁLIS JOG I.					
AJ JOL240806K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Social Security Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Munkajog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Homicsko Árpád Olivér	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Homicsko Árpád Olivér					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy szakmai elsajátításának célja, hogy a hallgató eligazodjon a szociális-társadalombiztosítási ellátások rendszerében. A hallgatók a tantárgy keretében részletesen megismerkednek a szociális jog kialakulásának történeti folyamatával és az ezzel kapcsolatos jogi szabályozás kérdéseivel. A tantárgy célja az alapvető szociális ellátórendszerek sajátosságainak az ismertetése, a magyar társadalombiztosítás egyes ellátásai rendszertanának az áttekintése. A tantárgy elősegíti a hallgatók eligazodását a nemzetközi és az Európai Unió szociális jogi szabályozás vonatkozásában. Célkitűzés továbbá, hogy a hallgatók ismerjék az Európai Közösség területén szabadon mozgó munkavállalók szociális biztonságának megteremtését biztosító 883/2004 EK Tanácsi rendeletnek a koordinációt elősegítő alapvető rendelkezéseit is.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A Szociális jog által szabályozott életviszonyok köre, a megélhetési zavarok elhárításnak lehetséges színterei. A szociális jog elhatárolása a jogrendszer más területeitől. Az egyéni, kisközösségi és állami stratégiák. 2. Az állam által létrehozott szociális intézmények alaptípusai. Történeti áttekintés, a szociális jog fejlődésének elemző vizsgálata I. Biztosítási rendszer. 3. Történeti áttekintés, a szociális jog fejlődésének elemző vizsgálata II. Segélyezési rendszer. 4. Történeti áttekintés, a szociális jog fejlődésének elemző vizsgálata III. Normatív rendszer. 5. A szociális jog kialakulásának hazai története 1990-ig. A magyar szociális jog fejlődése 1990-től napjainkig. 6. A társadalombiztosítás jogi szabályozásának alapkérdései: alapelvek, elhatárolási kérdések. A társadalombiztosítási jogviszonyok alanyai: a biztosítottak, az egyes ellátásra jogosultak és a kedvezményezettek. 7. A jogviszonyok tárgya: az ellátások fő fajtái, jellemzői. A jogviszonyok tartalma: a feleket megillető alapvető jogok, és az őket terhelő fő kötelezettségek. A jogviszonyok keletkezése, módosulása, megszűnése. A szociális jogi felelősségi rendszere. Jogorvoslat a szociális jogban. 8. A Nemzetközi szociális jog alapvető kérdései (az ENSZ; a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet szociális normaalkotása). Az Európa Tanács szociális normái (Európai Szociális Karta, Szociális Biztonsági Kódex). Kétoldalú (bilaterális) szociális tárgyú szabályozást tartalmazó nemzetközi normák Az Európai Unió szociális dimenziójának fejlődése a Római Szerződés megkötésétől a nizzai csúcserkeztetig. A szociális biztonsági rendszerek koordinációjának alapkérdései az EU-ban (a 883/2004 EK rendelet).					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Ponthatárok: (5) 90%– 100%; (4) 80-89%; (3) 65-79%; (2) 50-64%; (1) 0-49%. Az előadások anyaga a vizsga részét képezi.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					

Hajdú József – Homicskó Árpád Olivér: Bevezetés a társadalombiztosítási jogba, Patrocinium Kiadó. 2026. (11. átdolgozott kiadás)
Ajánlott irodalom:
– Az Európai Unió szociális joga – különös tekintettel a szociális biztonsági koordinációra / Social law in the European Union – Social security coordination, JATEPress Szeged, 2008. – Az Európai Unió Szociális Dimenziója, in. A Szociális Védelem Alapkérdései az Európai Unióban (Social Dimension of EU in. Fundamental issues of social security in EU), szerk. Gyulavári Tamás, OFA Kht., Budapest 2004 – Dr. Homicskó Árpád Olivér: A társadalombiztosítás szabályozásának alakulása a kezdetektől 1950-ig. 2004. Acta Jur. et Pol. Szeged Publicationes Doctorandorum Juridicorum Tomus IV. Fasc. 9.; 283-320. p. – Dr. Homicskó Árpád Olivér: A személyek szabad mozgásának biztosítása az Európai Unióban az egészségügyi szolgáltatások vonatkozásában. Jogelméleti Szemle 2006. évi I. szám. http://jesz.ajk.elte.hu/homicsko25.mht – Dr. Homicskó Árpád Olivér: Az egészségügyi szolgáltatások rendszertana. Jog és Állam 16. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2010. 1 - 97. p
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) <u>tudása</u> - Ismeri a Szociális jogi alapfogalmakat, átlátja az állam által működtetett szociális ellátórendszerek típusait, ismeri azok jellemzőit; - Ismeri a Szociális jog fejlődésének főbb állomásait, kialakulásuk hátterét; - Ismeri a magyar Szociális jog fejlődését a kezdetektől napjainkig; - Ismeri a társadalombiztosítás alapvető törvényi szabályait; - Ismeri a nemzetközi és európai uniós szociális jogi szabályozás alapjait. b) <u>képességei</u> - Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására. - Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez. - Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. c) <u>attitűdje</u> - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) <u>autonómiaja és felelőssége</u> - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. - Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget. - Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért. - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

VERSENYJOG I.					
AJ JOL240807K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Competition Law I.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Kereskedelmi jog I. (Társasági jog, csődjog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgató ismerje meg a verseny funkcióit, a versenyjog célját, a versenyjogi alapfogalmakat, a versenyjog történetét, szabályozási területeit, a magyar és az európai versenyjogi szabályok kapcsolatát, a tisztességtelen verseny generálklauzuláját és a típustényállásokat, a tisztességtelen verseny és a személyiségvédelem kapcsolódó pontjait, az üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalmát.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A verseny szerepe a gazdaságban, a versenyjog fő területei, a verseny funkciói; versenyjog és versenypolitika. Tananyagok, követelmények, számonkérés bemutatása 2. A versenyjog története, az EK versenyjogának kialakulása, fejlődése, a magyar és közösségi versenyjog fő területei, a közösségi versenyjog forrásai 3. A versenyjog alanyai: vállalkozás, üzletfél, fogyasztó, vállalkozás a magyar versenyjogban és az EK versenyjogában, a GVH és az Európai Bizottság versenyjogi szerepe 4. A versenyjog szabályozása Magyarországon. A versenytörvény hatálya. Tisztességtelen verseny I. A generálklauzula és a típustényállások viszonya. A típustényállások áttekintése 5. Hírnévsértés, Bojkott 6. Jellegbitorlás 7. Tisztességtelen eljárások 8. Az összehasonlító reklámra vonatkozó szabályok elhelyezése. Követelmények az összehasonlító reklámhoz kapcsolatban 9. Az összehasonlító reklámhoz kapcsolódó tilalmak 10. Üzletfelek megtévesztésének tilalma 11. Az üzletfél választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti gyakorlat 12. Felelősség, etikai kódexek, a versenyjog két ága közötti különbségek					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való jelenlét, melyet a tanszék rendszeresen ellenőriz. Amennyiben a hallgató négynél több alkalommal nem volt jelen az előadásokon, akkor az aláírás pótlására, a teljes félévi tananyagból (előadás-anyagból) a szorgalmi időszak utolsó hetében, az utolsó előadáson írásban van lehetőség. Sikertelen (50%-ot el nem érő) vagy elmulasztott pótlás az aláírás megtagadását vonja maga után. További pótlásra a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat alapján, van lehetőség.					

Az aláírás megszerzése feltétele a vizsgára bocsátásnak
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
– Miskolczi Bodnár Péter: Versenyjog I. A tisztességtelen verseny és az üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának a tilalma Patrocinium, Budapest 2026 – Tóth András: A versenyjogi jogeset és szöveggyűjtemény Patrocinium Budapest 2016. – előadások anyaga, megjelölt hatályos jogszabályok
Ajánlott irodalom:
– Kommentár a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvényhez (Lektor Tóth Tihamér) GVH Budapest 2014. – Miskolczi Bodnár Péter: A versenytörvény magyarázata KJK-KERSZÖV, Bp. 2002.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Az előadásokon elhangzó valamennyi témakörből röviden megválaszolható kérdések szerepelnek az írásbeli vizsgán.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
b) tudása A hallgató megismeri a polgári jogban megtanult jóhiszeműség és tisztesség elvének piaci körülmények közötti érvényesülését. c) képességei A hallgató alkalmassá kell váljon tanulmányai alapján arra, hogy felismerje a versenyjog által tisztességtelennek minősített magatartásokat. d) attitűdje A hallgatóban ki kell, hogy alakuljon a versenyjog által tisztességtelennek minősített magatartásokkal szembeni ellenérzés. e) autonómiája és felelőssége A hallgató felkészül arra, hogy gyakorló jogászként egy szerződés véleményezése, egy szerződési javaslat jogi szempontú alakítása során felismerje és kiszűrje a versenyjogilag tisztességtelennek minősülő rendelkezéseket és adott esetben a vállalati vezetéssel szemben kiálljon a jogszerű magatartások mellett.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI GAZDASÁGI KAPCSOLATOK JOGA

Kód AJ JOL240901K (L)

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL International Trade and Business Law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 8 óra L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Nemzetközi magánjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Molnár István János	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Molnár István János	kötelező				Értékelés módszere: szóbeli/írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy keretében a hallgatók megismerhetik a nemzetközi gazdasági kapcsolatok közjogi és magánjogi kereteivel kapcsolatos legalapvetőbb szabályokat, a legfontosabb jogforrásokat, alapelveket és nemzetközi szervezeteket. Áttekintésre kerülnek az áruk, szolgáltatások és anyagi értéket képviselő jogok nemzetközi forgalmával kapcsolatos Marrakesh-i Egyezményesomag főbb elemei, a nemzetközi tőkeáramlásra és a beruházásvédelemre vonatkozó szabályok, a nemzetközi kereskedelem főbb szerződéseivel kapcsolatos jogegységesítés főbb eredményei, valamint a nemzetközi vitarendezés szabályai.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának elméleti megalapozása. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának tárgya és a szabályozás módszere. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának fogalma és tárgya. A jogági probléma. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának rendszere. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok közjogával kapcsolatos általános kérdések. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok külső és belső feltételrendszere.
2. Az áruk nemzetközi kereskedelmének a liberalizálása és a GATT 1947. A Marrakesh-i Egyezmény legfontosabb rendelkezései (GATT 1994, GATS, TRIPS, WTO). A nemzetközi gazdasági kapcsolatok közösségi jogi szabályozásának alapvető kérdései (az áruforgalom alapszabadsága, a közösségi vámjog, a piacvédelmi eljárások). A nemzetközi kereskedelmi forgalom engedélyezési, illetve korlátozási rendje. A devizajog.
3. A külföldi tulajdon és a külföldi beruházások védelme a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban. A külföldi tulajdon elvonásának kérdései. A külföldi beruházásokkal kapcsolatos univerzális és regionális szabályozás. A nemzetközi tőkeáramlást érintő bilaterális egyezmények. A külföldi befektetések szabályozásának eszközei a nemzeti jogokban.
4. A jogviták rendezése a nemzetközi gazdasági kapcsolatok közjogában. A WTO, az ICSID és a Szöuli Egyezmény vitarendezési mechanizmusai.
5. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok magánjogával kapcsolatos általános kérdések. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok magánjogának forrásai. A nemzetközi anyagi magánjogi jogegységesítés és a jogegységesítésben szerepet játszó főbb szervezetek. A lex mercatoria és az UNIDROIT Alapelvek. Összehasonlító jogi alapvetés.
6. Önálló gazdasági célra irányuló és járulékos szerződések. Az adásvételi szerződésre irányadó jog egységesítése. A Bécsi Vételi Egyezmény főbb szabályai. A New York-i Elévülési Egyezmény. Az INCOTERMS. Egyéb főszerződések. Vállalkozási szerződések a nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogában. A technológia és ismeret átadására vonatkozó szerződések (licencia, know-how, franchise, nemzetközi kooperációs szerződések).
7. Kisegítő szerződések: A nemzetközi piacszerzés szerződései (ügynöki és forgalmazói szerződés). Az áru országok közötti továbbításával kapcsolatos szerződések (nemzetközi fuvarjog és más kapcsolódó szerződések). Fizetési módok és más bankügyletek a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban.

8.	A külföldiek gazdasági célú letelepedésének a kérdései. A külföldiek gazdasági célú letelepedésére vonatkozó alapvető fogalmak a magyar jogban. A külföldi részvétellel működő gazdasági társaságok. A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepei és kereskedelmi képviselői. Választottbíráskodás és más alternatív vitarendezési módok a nemzetközi kereskedelemben.
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:	
-	
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
Molnár István János: A nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga I-II. (Patrocinium Kiadó, 2016)	
Ajánlott irodalom:	
– Mádl Ferenc – Vékás Lajos: Nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, X. kiadás, ELTE Ötvös Kiadó, Budapest, 2022 – Bánrévy Gábor: A nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, 10. kiadás, Szent István Társulat, Budapest, 2023	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
1. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának tárgya, a szabályozás módszere. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának fogalma, a jogági probléma. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának rendszere. 2. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok közjogáról általában. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának külső és belső feltételrendszere. Nemzetközi alapelvek. 3. A gazdasági kapcsolatok fejlesztésében szerepet játszó nemzetközi szervezetek, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok közjogának forrásai. 4. Az áruk nemzetközi kereskedelmének a liberalizálása, a GATT és működése 1994-ig. 5. A Marrakesh-i Egyezmény és a GATT 1994 rendelkezései. 6. A GATS és a TRIPS Egyezmény, a WTO működése 1994-től napjainkig. 7. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok uniós jogi szabályozása. Az áruforgalom alapszabadsága. A közösségi vámjog és a piacvédelmi eljárások. 8. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok belső feltételrendszere. A nemzetközi kereskedelmi forgalom nemzeti szervezeti rendszere. Az engedélyezési rendszer elemei. A devizajog. 9. A tőke nemzetközi áramlása. A külföldi tulajdon elvonásának a kérdései, a vonatkozó nemzetközi jogelvek. Az Act of State doktrína. 10. A külföldi beruházásokkal kapcsolatos univerzális és regionális szabályozás. 11. A nemzetközi tőkeáramlást érintő bilaterális egyezmények. A külföldi befektetések jogi szabályozásának eszközei a nemzeti jogokban. 12. A WTO és vitarendezési mechanizmusa. 13. Az ICSID és a Szöuli Egyezmény vitarendezési mechanizmusa. 14. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok magánjogának rendszere és forrásai. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok fejlesztésében és a jogfejlesztésben szerepet játszó fontosabb nemzetközi szervezetek. 15. Az egyes nemzeti jogrendszerek belső jogforrásai. A világ nagy jogrendszerei. A kontinentális jogrendszer és az angolszász jogrendszer főbb jellemzői. A vegyes jogrendszerek. Speciális nemzeti jogforrások. 16. A jogszabálynak nem minősülő jogforrások. A lex mercatoria fogalma és problémája. Az UNIDROIT Alapelvek és az Európai Szerződési Jog Alapelvei. 17. Az elektronikus adatcsere és az elektronikus kereskedelem. 18. A nemzetközi adásvétellel kapcsolatos jogegységesítés. A Bécsi Vételi Egyezmény hatálya. 19. A Bécsi Egyezmény alkalmazásának általános kérdései. A szerződés megkötésének a szabályai. 20. A felek jogai és kötelezettségei a nemzetközi adásvételi szerződésben. 21. A szerződésszegés szabályai és a kárveszély átszállása a Bécsi Egyezményben. 22. A New York-i Elévülési Egyezmény és az INCOTERMS. 23. Vállalkozási szerződések a nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogában. 24. A technológia transzfer szerződés. A franchise szerződés. A nemzetközi kooperációs szerződés. 25. A kereskedelmi ügynöki szerződés.	

26. A forgalmazói szerződés.
27. A nemzetközi fuvarjog egyezményei és tárgyi hatályuk.
28. A fuvarozó felelősségére vonatkozó szabályok a nemzetközi fuvarjogi egyezményekben.
29. Az átutalás és a beszedvény.
30. Az okmányos meghitelezés.
31. Hitelügyletek a nemzetközi kereskedelemben. A nemzetközi faktoring.
32. A nemzetközi lízing és a bankgarancia.
33. A külföldiek gazdasági célú letelepedéséről általában. Alapvető fogalmak a magyar jogban.
34. A külföldi részvétellel működő gazdasági társaságok.
35. A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepei és kereskedelmi képviselői.
36. Választottbíráskodás és más alternatív vitarendezési módok a nemzetközi kereskedelemben: kialakulásuk, fajtái. A választottbíráskodással kapcsolatos egyes általános kérdések.
37. A nemzetközi választottbíráskodás egyes kérdései.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
 - Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
 - Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.
- b) képességei
 - Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
 - Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
 - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
- c) attitűdje
 - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
 - Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
 - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- d) autonómiája és felelőssége
 - Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
 - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
 - Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

SZOCIÁLIS JOG II.

AJ JOL240902K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Social Security Law II.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Szociális jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy szakmai elsajátításának célja, hogy a hallgató eligazodjon a szociális-társadalombiztosítási ellátások rendszerében. A hallgatók a tantárgy keretében részletesen megismerkednek az egyes szociális jogi alrendszerek (egészségbiztosítás, nyugdíjbiztosítás, szociális segélyezés, foglalkoztatáspolitikai, családi támogatások etc.) keretében nyújtott ellátásokra vonatkozó jogi szabályozás általános kérdéseivel. Célkitűzés továbbra, hogy a hallgatók ismerjék az Európai Unió területén szabadon mozgó munkavállalók szociális biztonságának megteremtését jelentő koordinációs rendeletnek az alapvető rendelkezéseit is.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az egészségügyi szolgáltatások rendszere. Alapellátás, járóbeteg-szakellátás és fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátások. A beutalási rendszer elemzése. Betegutak koordinációja.
2. Az egészségbiztosítás keretében nyújtott egészségügyi szolgáltatások. Térítésmentesen, árhoz nyújtott támogatással és részleges térítéssel nyújtott egészségügyi szolgáltatások. Külföldön történő gyógykezelés kérdései. Méltányosság.
3. Egészségbiztosítás pénzügyi ellátásai: csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj, táppénz
4. Baleseti ellátások rendszere. Üzemi baleset. Foglalkozási megbetegedés. Az üzemi baleset és a munkahelyi baleset összehasonlítása. Regresszív igény. Baleseti ellátások elemzése. Baleseti egészségügyi szolgáltatás. Baleseti táppénz. Baleseti járadék.
5. A megváltozott munkaképességű személyek orvosi és szakmai rehabilitációja. A magyar rehabilitációs rendszer elemzése és rendeltetése. Rehabilitációs ellátás. Rokkantsági ellátás. Megváltozott munkaképességű személyek részére nyújtott támogatások.
6. Nyugdíjrendszerek tipizálása. A felosztó-kiróvó nyugdíjrendszer, önkéntes kölcsönös nyugdíjbiztosítás, nyugdíj-előtakarékossági számla, foglalkoztatói nyugdíj. Piaci biztosítási alapon nyújtható nyugdíjszerű megtakarítások. A nyugellátások rendszere: az öregségi nyugdíj. Öregségi teljes nyugdíj, öregségi résznyugdíj, nők kedvezményes nyugdíja. Szolgálati idő. A hozzátartozói nyugellátások. Szülői nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj, baleseti hozzátartozói nyugellátások.
7. Az álláskeresőkre nyújtott ellátások (aktív és passzív eszközök) rendszere. Munkahelyvédelmi akcióterv. Az egyes aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök bemutatása. A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök.
8. A szociális igazgatás körében nyújtott ellátások. Pénzügyi ellátások. Természetben nyújtott ellátások. Személyes gondoskodás keretében nyújtott alapszolgáltatások. Személyes gondoskodás keretében nyújtott szakosított ellátások. Térítési díj. A gyermekvédelem keretében nyújtható támogatások. A gyermeket nevelő családoknak nyújtott támogatások, pótlékok. Családi pótlék, gyermekgondozást segítő ellátás, gyermeknevelési támogatás, anyasági támogatás. Fogyatékosügyi politika és a fogyatékosági támogatás.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Ponthatárok: (5) 90%– 100%; (4) 80-89%; (3) 65-79%; (2) 50-64%;
(1) 0-49%.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Dr. Homicskó Árpád Olivér: A magyar szociális jogi ellátások rendszertana (Patrocinium Kiadó, Budapest, 2023.)
- A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény
- A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény
- a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény
- Az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény
- A nyugdíj-előtakarékosági számlákról szóló 2005. évi CLVI. törvény
- A foglalkoztatói nyugdíjról és intézményeiről szóló 2007. évi CXVII. törvény
- A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény
- A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény
- A fogyatékosági támogatásról szóló 1998. évi XXVI. törvény

Ajánlott irodalom:

- Az Európai Unió szociális joga – különös tekintettel a szociális biztonsági koordinációra / Social law in the European Union – Social security coordination, JATEPress Szeged, 2008.
- Dr. Hajdú József - Lőrincsikné Dr. Lajkó Dóra: Társadalombiztosítási jog Jogi szakvizsga jegyzet (III. fejezet 109-166 old), DialogCampus Kiadó, 2005.
- Az Európai Unió Szociális Dimenziója, in. A Szociális Védelem Alapkérdései az Európai Unióban (Social Dimension of EU in. Fundamental issues of social security in EU), szerk. Gyulavári Tamás, OFA Kht., Budapest 2004
- Dr. Homicskó Árpád Olivér: A személyek szabad mozgásának biztosítása az Európai Unióban az egészségügyi szolgáltatások vonatkozásában. Jogelméleti Szemle 2006. évi I. szám. <http://jesz.ajk.elte.hu/homicsko25.mht>
- Dr. Homicskó Árpád Olivér: Az egészségügyi szolgáltatások rendszertana. Jog és Állam 16. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2010. 1 - 97. p
- Dr. Homicskó Árpád: A személyek szabad mozgásának biztosítása az Európai Unióban az egészségügyi szolgáltatások vonatkozásában. Jogelméleti Szemle 2006. évi I. szám.
- Dr. Homicskó Árpád: A szociális biztonság garantálása az Európai Unióban. Jog és Állam 8. Nyári egyetem, 2006. Szerk: Dr. Kapa Máttyás. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2006.
- Dr. Homicskó Árpád: Az egészségügyi szolgáltatások jogi szabályozása. Jogelméleti Szemle 2007. évi II. szám.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a Szociális jog alrendszerét, átlátja a tagolódását.
- Ismeri az egészségbiztosítás ellátásait.
- Ismeri a nyugdíjbiztosítás ellátásait.
- Ismeri a foglalkoztatáspolitikai rendszerét.
- Ismeri a szociális segélyezés alapjait.
- Ismeri a családtámogatás rendszerét.
- Ismeri a fogyatékosáspolitikai alapjait.

b) képességei

- Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.

- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.

- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.

c) attitűdje

- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.

- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

d) autonómiaja és felelőssége

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.

- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

VERSENYJOG II.

AJ JOL240903K

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Competition Law II.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete - Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Versenyjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter Pál	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Miskolczi Bodnár Péter Pál	kötelező				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)képességek és (rész)kompetenciák:

Versenyjogi alapfogalmak

A magyar és az EU versenyjog kapcsolata

Kartelljog (széles értelemben vett megállapodás, tilalom, kivétel, egyedi és csoportos mentesülés, a jogsértések felderítését előmozdító jogintézmények)

Gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma

Vállalkozások összefonódása

Az előadások várható beosztása:

1. A verseny szerepe, funkciói. Tananyagok, követelmények, számonkérés
2. Az EK versenyjogának kialakulása, fejlődése
A közösségi versenyjog forrásai
A GVH és az Európai Bizottság versenyjogi szerepe
A közösségi és a magyar versenyjogi szabályok együttes alkalmazása
A tagállamok közötti kereskedelem befolyásolása
3. A kartell fogalma
Jogintézmények átisméltése:
Érintett piac
Érintett árupiac Keresleti és kínálati helyettesíthetőség
Érintett földrajzi piac
Egymástól független vállalkozások
4. Tipikus kartellfajták. Horizontális és vertikális versenykorlátozások
Bagatell kartell
A kartell versenyjogi, polgári jogi és büntető jogi következményei.
Versenyjogi jogsértéssel okozott károk megtérítése.
5. Kartell a GVH gyakorlatában
Mentesülés
A csoportmentesítési rendszer kialakulása a közösségi jogban
A mentesítés rendszerének áttekintése
6. Magyar csoportmentesítési rendeletek
7. Gazdasági erőfölény I.
A gazdasági erőfölény fogalma, megállapításához vizsgálandó körülmények
8. Gazdasági erőfölény II.
Visszaélés gazdasági erőfölénnyel
9. Gazdasági erőfölény III.
Visszaélés a GVH gyakorlatában

10. Vállalkozások összefonódása I. Az összefonódás fajtái Az összefonódás veszélyei 11. Vállalkozások összefonódása II. engedélyezési – bejelentési rendszer a GVH beavatkozásának határa eljárási kérdések 12. Jogesetek
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
<u>Vizsgakövetelmények:</u> A vizsga anyagát képezik a fentebb megjelölt kötelező írásbeli tananyagok, az előadások során feldolgozott anyagrészek és a megjelölt hatályos jogszabályok! A vizsgák írásban történnek. A rövid választ igénylő kérdések mindhárom anyagrészt felölelik. A vizsgadolgozatok javítását a tanszék oktatói végzik. <u>Aláírás feltétele</u> Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való jelenlét, melyet a tanszék rendszeresen ellenőriz. Amennyiben a hallgató négyenél több alkalommal nem volt jelen az előadásokon, akkor az aláírás pótlására, a teljes félévi tananyagból (előadás-anyagból) a szorgalmi időszak utolsó hetében, az utolsó előadáson írásban van lehetőség. Sikertelen (50%-ot el nem érő) vagy elmulasztott pótlás az aláírás megtagadását vonja maga után. További pótlásra a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat alapján, van lehetőség. Az aláírás megszerzése feltétele a vizsgára bocsátásnak. <u>Aktuális információk</u> Az előadások időpontját és témaköreit, a tanszék által meghirdetett alternatív tárgyakra vonatkozó részletes információt, a tananyagok megjelenésével kapcsolatos legfrissebb híreket és a tudományos diákköri híreket a Kereskedelmi Jogi Tanszék hirdetőtábláján lehet megtekinteni. Mindezen információ elérhető Interneten a Kereskedelmi Jogi Tanszék honlapján is. A tárgy oktatóinak fogadóórája az általuk megadott időpontban van, amely szintén a Kereskedelmi Jogi Tanszék hirdetőtábláján van kifüggesztve.
<i>Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:</i>
Miskolczi Bodnár Péter: A versenykorlátozások jogának magyar szabályai Patrocinium Budapest 2026 (megjelenés alatt) Tóth András: A versenyjogi jogeset és szöveggyűjtemény Patrocinium Budapest 2016.
<i>Ajánlott irodalom:</i>
– Miskolczi Bodnár Péter: Competition Law in Dobrocsi Szilvia (szerk.) Hungarian Law, Budapest, Orac 2025. – Kommentár a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvényhez (Lektor Tóth Tihamér) GVH Budapest 2014. – Miskolczi Bodnár Péter: A versenytörvény magyarázata KJK-KERSZÖV, Bp. 2002.
<i>Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:</i>
Az előadásokon elhangzó valamennyi témakörből röviden megválaszolható kérdések alkotják az írásbeli vizsgadolgozatot.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
b) tudása A hallgató megismeri a versenykorlátozások jogának három területét és a szabályok piaci körülmények közötti érvényesülésének gyakorlatát. c) képességei A hallgató alkalmassá kell váljon tanulmányai alapján arra, hogy felismerje a versenykorlátozások jogába ütköző magatartásokat és helyesen értelmezze a versenyjogi fogalmakat. d) attitűdje

- A hallgatóban ki kell, hogy alakuljon a versenykorlátozások jogába ütköző magatartásokkal szembeni ellenérzés.
- e) autonómiája és felelőssége
- A hallgató felkészül arra, hogy gyakorló jogászként látszólag nem versenyjogi ügyben – pl. egy szerződés véleményezése, egy szerződési javaslat jogi szempontú alakítása során – felismerje és kiszűrje a versenyjogba ütköző rendelkezéseket és adott esetben a vállalati vezetéssel szemben kiálljon a jogszerű magatartások mellett.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

PÉNZÜGYI JOG II.					
AJ JOL240904K					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Financial Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közgazdász Intézet - Pénzügyi jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 12 óra	Kreditérték: 2 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): Pénzügyi jog I. tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Ercsey Zsombor	Tantárgy besorolása: kötelező	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: alapvizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Ercsey Zsombor, , dr. Reinspach Kristóf Boldizsár					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A félévben a hallgatók a hatályos jogszabályokon keresztül megismerkednek az adórendszer alapjaival, szabályozásával és működésével.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1) Adóelmélet – az adók rendszerezése. 2) A jövedéki szabályozás 3) Társasági adó – jellemzők, alapelvek, alanyok, adóalap, korrekciós tételek, adómérték, kedvezmények 4) A személyi jövedelemadó jellemzői, adórendszerben betöltött helye, alapelvei és alapvető fogalmai 5) A személyi jövedelemadó megállapításának módjai. Az Szja-törvény szerinti jövedelemkategóriák. Az összevont adóalap tartalma. Az összevont adóalap, a számított adó. A külön adózó jövedelmek 6) Az általános forgalmi adó jellemzői, alapja, mértéke 7) Az általános forgalmi adó működése. Adómentességek 8) A vámjog rendszere 9) A kisadók 10) Az adóigazgatási eljárás alapelvei. Az adózás rendjéről szóló törvény hatálya. Az adókötelezettség tartalmi elemei 11) Az adóhatósági ellenőrzés. Az adózás rendjéről szóló törvény jogorvoslati fórumrendszere és szankciórendszere 12) A nemzetközi adójog alapintézményei					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– az előadások teljes anyaga (elérhető: a Moodle felületén), – Szilovics Csaba: Pénzügyi jog. Inter-Szféra Kft., Pécs 2020 – az előadáson, illetve a szemináriumokon tárgyalt jogszabályok hatályos szövege.					
Ajánlott irodalom:					
– Ercsey Zsombor: Az adóztatás igazságossága. Patrocinium Kiadó, Budapest 2016 – Lentner Csaba: Közpénzügyek és államháztartástan. Nemzeti Közszerológati és Tankönyv Kiadó, Budapest 2013 – Pfeiffer Zsolt: Pénzügyi jog és pénzügytan. Menedzser Praxis Kiadó, Budapest 2016 – Szilovics Csaba: Kézikönyv a pénzügyi jog tanulásához. PTE ÁJK 2018 – Erdős Éva: Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere. NKE 2014 – Lentner Csaba (Szerk.): Bankmenedzment. Nemzeti Közszerológati és Tankönyv Kiadó, Budapest 2013					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
1)	Az adó fogalma, jellemzői
2)	Az adójogi alapfogalmak
3)	Az adók rendszerezése
4)	A jövedéki adó fogalma, sajátosságai, a jövedéki adóztatás története
5)	A jövedéki törvény hatálya, a jövedéki szabályozás főbb intézményei
6)	A társasági adó jellemzői, alapelvei, alanyai
7)	A társasági adó alapintézményei: adómérték, korrekciós tételek, adóalap
8)	A személyi jövedelemadó jellemzői, alapelvei, a jövedelemadóztatás története
9)	A személyi jövedelemadó alapvető fogalmai, az adó megállapításának módjai az Szja-törvény szerinti jövedelemkategóriák
10)	Az összevont adóalap, a számított adó és a külön adózó jövedelmek
11)	Az általános forgalmi adó jellemzői, alapja, mértéke
12)	Az általános forgalmi adó működése, adómentességek
13)	A vámjogi szabályozás alapintézményei
14)	Az ún. kisadók rendszere, szabályozásuk
15)	Az adóigazgatási eljárás jellemzői, alapelvei, szabályozása
16)	Az adózás rendjéről szóló törvény hatálya, az adókötelezettség tartalmi elemei
17)	Az adóhatósági ellenőrzés
18)	Az adózás rendjéről szóló törvény jogorvoslati fórumrendszere és szankciórendszere
19)	A nemzetközi adójog alapfogalmai
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a)	tudása
b)	képességei
c)	attitűdje
d)	autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

*Magyarázatok

A BÍRÓI HIVATÁS TÖRTÉNETE

AJ JOL240208KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

The history of the profession of the judges

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet – Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/félév	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Stipta István Mihály	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Stipta István Mihály					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kötelezően választható tantárgy az egyik legfontosabb jogász professzió történeti előzményeit tekinti át. Az oktatás célja, hogy felhívja a figyelmet az ítélkezési tevékenység hazai előzményeire, magyarországi tapasztalataira, továbbá a bírói hivatás gyakorlásához szükséges szellemi-kulturális kritériumokra. A tárgy felvétele esetén a hallgatók megismerkedhetnek a magyar törvénykezés történetének legfontosabb történeti tapasztalataival, a bírakkal szembeni kihívásokkal.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A tantárgyi program a KKK-ban rögzített elvárások közül segít a hallgatóknak a történeti fejlődés logikájának felismerésében, egy kiemelt jelentőségű jogász hivatás etikai normáinak megismerésében, értelmezésében. Támogatná azt az elvárást, hogy a joghallgatók ismerjék meg az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait. A tárgy oktatásában szerepet kapnak gyakorló bírák is.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

1. A bírói foglalkozás középkori előzményei, Werbőczy István a jó bíraskodás feltételeiről
2. A bíróval szembeni elvárások az újkorban: Márai Terézia, II. József reformjai
3. A polgári kor követelményei: az 1869. évi IV. tc.
4. Etikai dilemmák a szocialista bíraskodás idején
5. Kitekintés Európára: bírói hivatás történeti gyökerei, modelljei
6. A bírakkal szembeni hatályos elvárások
7. Gyakorló bírák tapasztalatai I.
8. Gyakorló bírák tapasztalatai II.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Kötelező irodalom: Stipta István: *A magyar bírósági rendszer története*. Multiplex Media-Debrecen University Press. (Második, javított kiadás) ISBN: 96304 9197 4. Debrecen, 1998.

Ajánlott irodalom: Navratil Szonja: *A jogász hivatásrendek története Magyarországon, (1868/1869-1937)*. Budapest. ELTE Eötvös K, 2014. 180 p. (ELTE jogi kari tudomány)

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

A félévi aláírás feltétele a foglalkozásokon való jelenlét. A gyakorlati jegyért a foglalkozásokon elhangzottak és a kiadott írásos anyagok és önálló kutatás alapján egy, legalább hat oldalas (20.000 karakteres) összefoglalás a bírói hivatás jellegéről, a bírói hivatáshoz szükséges ismeretekről, készségekről. Ebben az összefoglalásban a felhasznált irodalmat és az MI felhasználást is meg kell jelölni.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása: a tárgy segít megismerni az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit, továbbá az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait. A tárgy ismerteti a bírói szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka történeti tapasztalatait, alapjellezőit.

- b) képességei: A tárgy hallgatói érzékelni képesek a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képesek lehetnek azok elemzésére, szintetizálására. A tárgy segít a bírói szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésében. A szabadon választott kurzus az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására is lehetőséget kínál.
- c) attitűdje: A kurzus ösztönzi a hallgatókat a széles körű műveltség megszerzésére. Segít a jogász munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztésében, ösztönöz a szakmai továbbképzésben való részvételre.
- d) autonómiája és felelőssége: A tantárgyi program tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Segít a hallgatóknak, hogy értékelkötelezett módon használják az érdekvédelem eszközzeit.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

HATÁLYOS MAGÁNJOGUNK DOGMATIKAI GYÖKEREI AJ JOL240209KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL The Legal roots of our modern private law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás/ szeminárium/ <u>gyakorlat</u>	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 2	Meghirdetés féléve: II.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Jakab Éva					Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy meghirdetésének elsődleges célja abban áll, hogy rávilágítson a magánjog szerves történeti fejlődésének jelentőségére modern korunkban. A történeti gyökerek mélyebb ismerete elengedhetetlen ahhoz, hogy a hatályos magánjog komplikált – néha túlkomplikált – világában a gyakorló jogász biztonságosan eligazodjon: világosan meg tudja különböztetni az alapstruktúrát, értse a magánjog rendszerbeli összefüggéseit.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

A szorgalmi időszakban az alábbi témakörök feldolgozására kerül sor:

1. A személyek jogának alapjai
2. Csládjog – eltérő struktúrák, azonos elvek
3. Birtok és tulajdonjog fogalma
4. Dolog fogalma
5. Dologi biztosíték régen és ma
6. A felelősség alapjai
7. Akarathibák
8. A szerződés fogalmának kialakulása
9. Adásvétel: felelősség és a szavatosság
10. Feltűnő értékaránytalanság
11. Pacta sunt servanda
12. Öröklési alapfogalmak

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Csoportmunka
Prezentáció

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Jakab É., Introduction: Ancient heritage: The law of the Roman Empire
Hungarian journal of legal studies 65: 1 pp. 1-2., 2p (2024)
Jakab É., Ius et religio: Popilius Heracla sírfelirata és az ókori ember vágyódása a halhatatlanságra
FORUM: ACTA JURIDICA ET POLITICA 14: 1 pp. 81-97., 17p. (2024)
Jakab É., Oktatási társaság? In: Miskolczi-Bodnár, Péter; Homicskó, Árpád Olivér; Szuchy, Róbert (szerk.) Studia in honorem Gyöngyi Harsányi 65 Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) 273 p. pp. 103-110. , 8 p.
Jakab É., Róma és a tartományok: Igazságszolgáltatás és politika FORUM: ACTA JURIDICA ET POLITICA 11 : 3 pp. 169-175. , 7 p. (2021)
Jakab É., Háború és béke: Néhány gondolat Hugo Grotius-hoz In: Kruzslicz, Péter; Sulyok, Márton; Szalai, Anikó (szerk.) Liber Amicorum László Trócsányi : Tanulmánykötet Trócsányi László 65. születésnapja alkalmából = Studies commemorating the 65th birthday of László Trócsányi : Mélanges offert à László Trócsányi pour ses 65 ans Szeged,

Magyarország : Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Nemzetközi és Regionális Tanulmányok Intézete (SZTE ÁJK NRTI) (2021) 677 p. pp. 543-555. , 13 p.
<i>Ajánlott irodalom:</i>
MOlnár I., Jakab É., Római jog, Szeged 2021. Jakab É., Loans and Securities: Tracing Maritime Trade in the Archive of the Sulpicii In: Peter, Candy; Emilia, Mataix Ferrándiz Roman Law and Maritime Commerce Edinburgh, Egyesült Királyság / Skócia : Edinburgh University Press (2022) 224 p. pp. 137-170. , 34 p.
<i>Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:</i>
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

POLITOLÓGIA					
AJ JOL240210KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Politology					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3		Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Ferencz Zoltán József	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Ferencz Zoltán József					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A politológia tantárgy az elméleti politikatudomány kérdésfelvetéseinek megismertetésén túl, a hallgatók számára áttekintést nyújt a kormányzati rendszerek alkotmányos és intézményi felépítéséről, különös tekintettel a magyar kormányzati rendszer működésére. A tantárgy elsajátítása során a hallgatók rendszerezett ismereteket szereznek a politikatudomány tartalmi sajátosságairól, módszertani jellegzetességeiről és a politika világának törvényszerűségeiről. E törvényszerűségek feltárása során a hallgatók bepillantást nyernek a politikum egyetemes értékeibe, és megtanulnak eligazodni a politikai érdekek és ideák, a hatalom és az uralom, a politikai, a választási, a kormányzati és a pártrendszerek, a demokrácia dilemmái, az alkotmányos állam tartalmi és formai kritériumai, valamint a politikai ideológiák között. Az eszmetörténeti részek, a kormányzati és a politikai rendszerek leíró elemzése a felmerülő problémák megfogalmazásához szükséges alapokat tartalmazzák és hozzájárulnak a demokratikus politikai vitakultúra elsajátításához is. A kurzus során részletesen lesz szó továbbá a pártokról, mint a politika központi szereplőiről, a pártok versengésének keretétül szolgáló választási rendszerekről, valamint a politikai életet meghatározó egyéb tényezőkről, mint például a nyugati civilizáció nagy eszméi és ideológiái vagy a politikai kultúra.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés. A tantárgy követelményeinek ismertetése. A Bevezetés a politikatudományba. Politikatudományi alapismeretek közvetítése és a politikatudomány diszciplináris fejlődésének felvázolása. A politika tárgyra, elméletére és módszerére valamint alapfogalmaira (érdek, akarat, hatalom, legitimáció, politikai értékek) vonatkozó fejtegetések és értelmezések. A politikai gondolkodás kialakulása. A politikatudományi alapfogalmak. A politika, a hatalom, az uralom és a legitimáció. Az uralom típusai. A politika, mint hivatás. 2. Politikai ideológiák. Az ideológia fogalma, funkciója, az ideológiák kialakulása. Értékek és eszmék, szabadság, egyenlőség, szolidaritás. A liberális, a konzervatív és a szocialista eszmerendszer. 3. A politikai rendszer és működése. A politikai rendszer intézményes valósága és folyamatai, az állam- és kormányzati formák típusai, a hatalommegosztás ágai valamint a diktatórikus és demokratikus politikai rendszerek. 4. Demokráciamodellek. Totalitarizmus-elméletek. A politikai rendszerek változása. 5. A kormányzati rendszer. Az elnöki és parlamentáris rendszerek. A parlamentarizmus sajátosságai. 6. A politikai párt fogalma, funkciói, szervezete, a pártcsaládok. A pártrendszerek tipológiája. A magyar pártrendszer. A választási rendszer. 7. A magyar politikai rendszer. A magyar kormányforma. 8. Társadalmi törésvonalak. Nemzet, nemzeti kisebbségek - politikai közösségek. Érdekképviselési és civil szervezetek. Politikai kultúra, politikai elit, civil társadalom, tömegkommunikáció, média, nyilvánosság.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Gallai Sándor – Török Gábor (szerk.): <i>Politika és politikatudomány</i> . Budapest, Aula Kiadó, 2003, 2005.					

Bihari Mihály – Pokol Béla (2008): <i>Politológia</i> . Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.
Ajánlott irodalom:
Gyurgyák János (2003): <i>Mi a politika? Bevezetés a politika világába</i>. Budapest, Osiris Kiadó. Körösenyi András – Tóth Csaba – Török Gábor: <i>A magyar politikai rendszer</i>, Osiris, Budapest, 2007 Körösenyi A. (szerk.): <i>A magyar politikai rendszer – negyedszázad után</i>. Osiris – MTA TK; Budapest, 2015 Pál, Gábor (szerk.) <i>Politológia. A politika világa a politikatudomány szemével</i>. Scientia Rerum Politicarum, Budapest, 2019.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit. Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. Tájékozott a magyar és egyetemes társadalmi, gazdasági, kulturális jelenségek általánosan elfogadott tendenciái, jellemzői, adatai körében. Összefüggéseiben értelmezi a szakterületéhez általában kapcsolódó, nemzetközi, európai és regionális, társadalmi, jogi, gazdasági és civilizációs ismereteket és eseményeket b) képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására. Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez. Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. c) attitűdje Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. Érti és elfogadja, hogy a gazdasági, társadalmi és kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. Törekszik társadalomtudományi tudásának folyamatos fejlesztésére. Igényességet fejleszt ki az információk kritikus elemzésére és feldolgozására. Mérlegeli a társadalmi problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét. Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel. d) autonómiája és felelőssége Képes lesz a mindennapi élet társadalmi folyamatainak rendszerezett megismerésére, tájékozódásra és önálló véleményalkotásra. Ismerni fogja a társadalom rendszer szerű működésének legfontosabb folyamatait. A szakterületén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ÖSSZEHASONLÍTÓ ALKOTMÁNYJOG					
AJ JOL240308KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Comparative Constitutional Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/félév	Kreditérték: 3 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Cservák Csaba	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Cservák Csaba					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az összehasonlító alkotmányjog jelképes utazást biztosít a világ különböző államaiba: az egyes jogintézmények világszerte előforduló módozatait vizsgáljuk. Mindezek során a gyakorlatban alkalmazható konzekvenciákat vonunk le. Az összehasonlító alkotmányjog a leírt szabályok alapján elemzi a jogintézményeket. A politikatudomány az egyes tényezők tényleges, gyakorlati érvényesülését vizsgálja. Az alternatív előadáson főszabály szerint az alkotmányjogi megközelítést alkalmazzuk, azzal a kitételrel, hogy amennyiben egy jogintézmény tényleges érvényesülése lényegesen eltér a leírt jogszabálytól, ott erre külön utalást teszünk. Az összehasonlító módszertan eredménye kétirányú lehet. Az egyik a „van” pusztá megértésére és leírására irányul. Ezen túlmegegy a másik irány, amely az összehasonlítás eredményeként a „kell”-re is utal. E tanegység az utóbbi irányvonalat követi.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A hatalommegosztás kérdésköre 2. Kormányzati rendszerek 3. Parlamentek 4. Kétkamarás parlamentek 5. Az államfő 6. Parlament és kormány viszonyrendszere 7. Összehasonlító választási jog 8. Alkotmánybíráskodás nemzetközi összevetésben					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Cservák Csaba (szerk.): Összehasonlító alkotmányjogi tanulmányok, Patrocinium, 2015. Budapest, illetőleg az előadások anyaga					
Ajánlott irodalom:					
– Kilényi Géza: Összehasonlító alkotmányjog, Budapest, PPKÉ egyetemi jegyzet, 2002.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					

a) tudása: ismeri az államszervezeti és alapjogi alkotmányjog rendszertanát; nemzetközi összehasonlítás alapján felismeri és megoldja az adott szakterületen felmerült jogi problémákat,b) képességei: képes az alapjogérvényesítés és az államszervezet nemzetközi dimenziójának felismerésére és alkalmazására; képes a probléma központú szemléletmódra a jogösszehasonlítás szemüvegén keresztülc) attitűdje: nyitott az összehasonlító alkotmányjog átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására; vállalja és hitelesen képviseli szakterülete társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhozd) autonómiája és felelőssége: kész a jogszabályi környezetében bekövetkező változások nemzetközi példák alapján történő önálló megfigyelésére; a szakmai közösség és az egyéni érdekei között egyensúlyt és összhangot teremt
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

PSZICHOLÓGIAI ALAPOK JOGÁSZOKNAK AJ JOL240309KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Basics of psychology for lawyers					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 8 óra/félév	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: szeminárium	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Visontai-Szabó Katalin Anett	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 3	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Visontai-Szabó Katalin Anett					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja, hogy bepillantást engedjen a hallgatók számára egy a jogtól látszólag nagyon távol eső tudományterületbe. A távolság azonban – ahogy ezt a hallgatók is fel fogják ismerni – csak látszólagos, hiszen a jog és a pszichológia számtalan ponton nagyon szorosan kapcsolódik egymáshoz. A legfontosabb, hogy mindkét tudomány az emberi viselkedéssel foglalkozik. A pszichológia meg akarja érteni, a jog pedig szabályozni kívánja. A jog alapvetően az emberek egymás közti viszonyait szabályozza anélkül, hogy annak lélektani hátterét megpróbálná megérteni. Jelen kurzus keretében erre teszünk kísérletet, azaz megpróbáljuk megérteni, hogy az emberek társas kapcsolataikban miért úgy viselkednek, ahogy és talán választ kapunk arra a kérdésre is, hogy miért lehetetlen bizonyos élethelyzeteket pusztán a jog eszközeivel alakítani					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A pszichológia alapjai, legjelesebb képviselői, iskolái, pszichodiagnosztikai módszerek 2. Előítéletek és sztereotípiák, burkolt személyiségelméletek és szociális attitűdök 3. Társas megismerés és önigazolás 4. Személyiség típusok 5. Társas befolyásolás, engedelmisség, behódolás és együttműködés 6. Agresszió és pszichoterror, munkapszichológia, munkahelyi stressz 7. Leleki betegségek és generációs különbségek 8. Kognitív torzítások és a jogász meggyőzés művészete					
Megszerezhető ismeretek					
A tantárgy teljesítésével a hallgató:					
• ismeri a pszichológia kialakulásának történetét, legfontosabb irányzatait és meghatározó képviselőit; • áttekintéssel rendelkezik a pszichodiagnosztikai módszerek főbb típusairól és alkalmazási lehetőségeiről; • ismeri az előítéletek, sztereotípiák, attitűdök és burkolt személyiségelméletek kialakulásának és működésének mechanizmusait; • megérti a társas megismerés, az attribúció és az önigazolás pszichológiai folyamatait; • ismeri a személyiség főbb elméleteit és a különböző személyiség típusok jellemzőit; • átlátja a társas befolyásolás, az engedelmisség, a konformitás és az együttműködés pszichológiai hátterét; • ismeri az agresszív viselkedés és a munkahelyi pszichoterror kialakulásának okait és következményeit; • alapvető ismeretekkel rendelkezik a leggyakoribb pszichés zavarok tüneteiről és sajátosságairól; • érti a generációs különbségek társadalmi és munkahelyi jelentőségét; • ismeri a munkahelyi stressz kialakulásának okait, következményeit és kezelési lehetőségeit; • felismeri a legfontosabb kognitív torzításokat és azok döntéshozatalra gyakorolt hatásait; • ismeri a meggyőzés és az érvelés pszichológiai alapelveit.					
Elsajátítandó készségek és kompetenciák					
A tantárgv elvégzését követően a hallgató képes:					

- a pszichológiai fogalmak és elméletek szakszerű alkalmazására;
- felismerni és elemezni a társas kapcsolatokban és szervezeti környezetben megjelenő pszichológiai jelenségeket;
- azonosítani az előítéletek, sztereotípiák és kognitív torzítások szerepét a döntéshozatalban;
- kritikusan értékelni a társas befolyásolás különböző formáit;
- felismerni a munkahelyi konfliktusok, stresszhelyzetek és pszichoterror-jelenségek pszichológiai hátterét;
- a különböző generációk közötti együttműködés során felmerülő problémák elemzésére és kezelésére;
- a jogi és szakmai kommunikáció során tudatosan alkalmazni a meggyőzés és érvelés pszichológiai eszközeit;
- önálló vélemény kialakítására és annak logikus, meggyőző képviselésére;
- pszichológiai szempontok figyelembevételével értelmezni emberi viselkedéseket, döntéseket és konfliktushelyzeteket;
- fejleszteni önismeretét, kommunikációs készségeit és együttműködési kompetenciáit szakmai környezetben.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A szorgalmi időszakban teljesítendő feladat: beadandó, aktív órai részvétel és csoportmunka

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Grádné Fekete Mária – Grád András: Pszichológia és pszichopatológia jogászoknak. HVG Orac, 2020. Budapest

Ajánlott irodalom:

Vajda János: Csak az ügyvédem a pszichológusom jelenlétében. Orac, 2023. Budapest
Atkinson et al: Pszichológia, Osiris, 2008. Budapest

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
- Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
- Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
- Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait.
- Ismeri a szervezet, a szervezeti kultúra, szervezeti munka alapjait.

b) képességei

- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Képes az érvek tisztázására, logikus felépítésére és használatára.
- Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára.
- Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.
- Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
- Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére.
- Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken.
- Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.
- Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.
- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.

- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
- Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel.
- Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- Elkötelezett a jogászai munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett.
- Nyitott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre.
- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- d) autonómiája és felelőssége
- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): létszámkorlát 20 fő.

SZOCIOLÓGIA AJ JOL240310KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Sociology					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/ félév	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth Zoltán	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 3	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Ferencz Zoltán József					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy keretében a hallgatók megismerkedhetnek a szociológia alapfogalmaival és főbb vizsgálati területeivel. A szociológia, mint tudomány, a szegénység és egyenlőtlenségek, a társadalomszerkezet és rétegződés, társadalmi mobilitás, család-, oktatás- és gazdaságszociológia alapjai, politikai élet, életmód, deviáns viselkedés és társadalmi változás témaköreit vesszük sorra kurzusunk folyamán.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
Az egyes témák esetén hallgatóink a fent említett elméleti megközelítéseken túl megismerkedhetnek a vizsgálati módszerekkel, a témához kapcsolódó elméletekkel, illetve a főbb nemzetközi és hazai tendenciákkal, a kurrens elemzések eredményeivel.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába Budapest Osiris Kiadó, 1997., 2006.					
Ajánlott irodalom:					
Kolosi Tamás – Tóth István György (szerk.): Társadalmi Riport 2022 Bp. TÁRKI; 2023					
Kovách Imre (szerk.) Társadalmi integráció. MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet: Belvedere Meridionale Kiadó, 2017.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
• Szociológia elméletének története és módszertana • Társadalmi szerkezet, rétegződés, mobilitás • Egyenlőtlenség, szegénység • Népeség, népesedés, egészségügy • Falu – város, lakás • Rokonság, házasság, család • Oktatás, kultúra. értékek, szocializáció, életmód • Gazdaság					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása					
Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.					

Tájékozott a magyar és egyetemes társadalmi, gazdasági, kulturális jelenségek általánosan elfogadott tendenciái, jellemzői, adatai körében. Összefüggéseiben értelmezi a szakterületéhez általában kapcsolódó, nemzetközi, európai és regionális, társadalmi, jogi, gazdasági és civilizációs ismereteket és eseményeket b) képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására. Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez. Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. c) attitűdje Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. Hajlandó nem jogi szempontrendszer bevonására, alkalmazására. Érti és elfogadja, hogy a gazdasági, társadalmi és kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. Törekszik társadalomtudományi tudásának folyamatos fejlesztésére. Igényességet fejleszt ki az információk kritikus elemzésére és feldolgozására. Mérlegeli a társadalmi problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét. d) autonómiája és felelőssége Képes lesz a mindennapi élet társadalmi folyamatainak rendszerezett megismerésére, tájékozódásra és önálló véleményalkotásra. Ismerni fogja a társadalom rendszer szerű működésének legfontosabb folyamatait. A szakterületén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

**A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSA AZ ÜGYVÉDI HIVATÁS
GYAKORLÁSA SORÁN
AJ JOL240420KV**

The Use of Artificial Intelligence in the Practice of the Legal Profession

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/félév	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Király Lilla	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Király Lilla	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Mesterséges Intelligencia (MI) különösen a chatbotok és más automatizált eszközök formájában, egyre nagyobb jelenléttel bír jogi területen. Ez a tantárgy a mesterséges intelligencia technológiai vívmányai és a jogi munka közötti sokrétű kapcsolat feltárását célozza, a digitális folyamatok elemzése segítségével pl. ügyfélkapcsolat és támogatás; dokumentumok áttekintése és kezelése, fordítása; elektronikus ügyintézés; esetjogi elemzések; szerződések elkészítése; kockázatértékelés; stratégiai gondolkodás a peres eljárásokban, ügykezelés, stb.

A mesterséges intelligencia és a chatbotok a hatékonyság, a pontosság és a hozzáférhetőség javításával átalakítják a jogi ágazatot. A rutinfeladatok automatizálásával a jogi szakemberek összetettebb jogi kérdésekre összpontosíthatnak, és komplexebb szolgáltatásokat nyújthatnak ügyfeleiknek. Ahogy az MI-technológiák tovább fejlődnek, várhatóan a jogi munkába való integrációjuk is egyre gyorsabbá válik, ami további innovációt kínál a jogi környezetben.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az MI jogi és gazdasági környezete (EU, USA, Kína) és az EU AI Act szabályozási keretei.
2. Az MI alkalmazásának etikai, fogyasztóvédelmi és szerzői jogi dilemmái.
3. Az MI-technológiák (generatív MI, chatbotok) és az ügyfélkommunikáció digitalizációja.
4. Az MI hatása a jogi kutatási módszerekre és az automatizált dokumentum-klasszifikációra.
5. Szerződések készítése, felülvizsgálata és az okos szerződések alkalmazása.
6. Az MI szerepe a peres eljárásokban, a prediktív analitika és az alternatív vitarendezés (ADR).
7. Információbiztonság, adatvédelem (GDPR) és a szakmai felelősség kérdései az MI tükrében.
8. Az MI ökológiai lábnyoma.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: aktív órai jelenlét, zárthelyi dolgozat

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Ajánlott irodalom:

- Király Lilla – Jandó Tamás: *A Mesterséges Intelligencia ügyvédi szemszögből*, Glossa Iuridica, 12. évfolyam, 2025/3-4..
- Király Lilla – Jandó Tamás: *A mesterséges intelligencia ökológiai lábnyoma – kihívások és fenntartható megoldások fogyasztóvédelmi és jogi szempontból*, Magyar Jog, 72. évfolyam, 2025/12..
- Zódi Zsolt: *Jogi technológiák, Digitális jogalkalmazás*, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2022.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása: Ismeri és érti a jogász szakmához kötött elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és működési módjait. Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.

- b) képességei: Képes idegen nyelvű és az informatika legújabb eszközeit is alkalmazó kommunikációra.
 - a. Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára.
- c) attitűdje: Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra
- d) autonómiája és felelőssége: Tudatosan és önállóan törekszik az önfelzésztésre és a szakmai identitás alakítására.
 - a. Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ALKOTMÁNYOS ALAPJOGOK					
AJ JOL240811KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Fundamental constitutional rights					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Köbel Szilvia, dr. Köbel Dávid, dr. Tallódi Zoltán, dr. Einvág Benjámin Máté					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus egyfelől az Alkotmányjog I. és II. tantárgy teljesítése során megszerzett alapjogi elméleti ismeretek jogdogmatikai elmélyítését célozza, másfelől pedig az alapvető emberi szabadságjogok témaköréből jogeseteket kíván a hallgatók elé tárni. A foglalkozásokon a hallgatók elsajátíthatják az alapjogi jogesetek jogdogmatikai értelmezését, továbbá módszertani útmutató segítségével mind az egyszerűbb, mind pedig a komplexebb megoldást igénylő esetek feldolgozásával megismerkedhetnek. A kurzus során hangsúlyt fektetünk az alapjogok nemzetközi jogi védelmi rendszerére is, valamint az alapjogi katalógus változásaira. A kurzus során az Emberi Jogok Európai Bíróság eseteinek perszimuláción keresztül feldolgozásra kerül sor.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Alapjogok jogdogmatikai rendszerezése, értelmezése. Alapjogi jogalanyiség. Alapjogok érvényesülésének jogi garanciái. Alapjogok korlátozhatósága, felfüggesztése. Alapjogok különleges jogrendben. Alapjogi jogesetmegoldás módszertana. Alapjogok hazai és nemzetközi védelmi rendszere. 2. Élethez és emberi méltósághoz való jog. 3. Egyenjogúság, diszkrimináció tilalma. Nemzetiségi jogok. 4. Lelkiismereti és vallásszabadság. Egyesülési jog, gyülekezési jog. 5. Szólásszabadság, véleménynyilvánítás szabadsága, kommunikációs jogok. Demokratikus részvételi jogok. Közérdekű információkhoz hozzáférés joga. 6. Személyes adatok védelme, magánszférához való jog. Információs önrendelkezési jog. Munkához való jog, szociális jogok. 7. Harmadik generációs alapjogok: egészséges környezethez való jog, gyermekjogok, biomedicinális jogok, betegjogok, testi-lelki egészséghez való jog, stb. Mesterséges intelligencia, algoritmusok, robotok alapjogi kontextusa. 8. Alkotmányos kötelezettségek.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A foglalkozásokon való személyes részvétel, jogeset feldolgozása.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Köbel Szilvia (szerk.): Alapjogi Tansegédlet. Budapest, Patrocínium Kiadó, 2025. – Bódi Stefánia – Schweitzer Gábor (szerk.): Alapjogok. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2021. – Az Emberi Jogok Európai Egyezményének kommentárja. Szerk.: Sonnevend Pál – Bodnár Eszter. HVG-Orac, Budapest, 2021. – Lamm Vanda (szerk.): Emberi jogi enciklopédia. Budapest, 2018.					
Ajánlott irodalom:					

- Halmai Gábor – Tóth Gábor Attila (szerk.): Emberi jogok. Budapest, Osiris Kiadó, 2008.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
-	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
b) képességei	☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára. ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett. ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat.
c) attitűdje	☐ Tisztelettel Magyarországot alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit. ☐ Kritikus viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát. ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez. ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
d) autonómiája és felelőssége	☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. ☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. ☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	
A kurzus maximális létszáma: 30 fő	

*Magyarázatok

JOGESETEK A KÖZJOG TÉMAKÖRÉBŐL AJ JOL240409KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Public law cases - legal dogmatic, methodological and practical aspects					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Köbel Szilvia, dr. Köbel Dávid, Dr. Farkas György Tamás					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus egyfelől az Alkotmányjog I. és II. tantárgy teljesítése során megszerzett elméleti ismeretek jogdogmatikai elmélyítését célozza, másfelől pedig a közjog tárgykörében felmerülő – megtörtént, illetve fiktív – jogeseteket kíván a hallgatók elé tárni. A foglalkozásokon a hallgatók elsajátíthatják a közjogi jogesetek jogdogmatikai értelmezését, továbbá módszertani útmutató segítségével mind az egyszerűbb, mind pedig a komplexebb megoldást igénylő esetek feldolgozásával megismerkedhetnek. A kurzus egy-egy témájához vendégelőadót hívunk.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az Alkotmány/Alaptörvény értelmezése. A bírói jogértelmezés. 2. Az alkotmányjogi panasz. Tisztességes eljáráshoz való jog. Perszimulációs gyakorlat. 3. Normahierarchia. Jogforrások jellege, jogalkotási alapelvek. Törvényjavaslat készítés. 4. Szuverenitás. Az Európai Unió közös alkotmányos öröksége. 5. Állampolgárság, bevándorlás. Nemzetiségi jogok. 6. Közvetett és közvetlen demokrácia. Fékek és ellensúlyok sz államszervezetben. Demokratikus legitimáció a gyakorlatban. Helyi önkormányzatok. Közigazgatási határozatok bírói kontrollja. Bírói tárgyalás látogatása. 7. Szabadságjogok. (hazai és nemzetközi jogesetek) 8. Szabadságjogok. (hazai és nemzetközi jogesetek)					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A foglalkozásokon való személyes részvétel, gyakorlati feladatok elvégzése.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
• Tóth J. Zoltán (szerk.): Jogalkotástan. Budapest, Dialóg Campus, 2019. • Az Alkotmánybírósági gyakorlat. Az Alkotmánybíróság 100 elvi jelentőségű határozata 1990-2020. I-II. kötet. Szerk.: Gárdos-Orosz Fruzsina – Zakariás Kinga. HVG-Orac – TKJTI, Budapest, 2021. • Az Emberi Jogok Európai Egyezményének kommentárja. Szerk.: Sonnevend Pál – Bodnár Eszter. HVG-Orac, Budapest, 2021.					
Ajánlott irodalom:					
• Az AB törvény kommentárja. Szerk.: Zakariás Kinga. Pázmány Press, Budapest, 2022					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					

a) tudása

- ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
- ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
- ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
- ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit.

b) képességei

- ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
- ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
- ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.
- ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
- ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat.

c) attitűdje

- ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
- ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.

d) autonómiája és felelőssége

- ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- ☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- ☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A kurzus maximális létszáma: 30 fő

*Magyarázatok

IPARJOGVÉDELEM AJ JOL240508KV (L)					
Industrial property law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 5.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja az szellemi tulajdonvédelem, az iparjogvédelem alapfogalmainak, intézményeinek, az egyes oltalmak történeti fejlődésének, nemzetközi, uniós és hazai szabályozásának megismerése. A hallgatók szellemi tulajdonvédelmi tudatosságának elősegítése, valamint az egyes tárgyalandó témák feldolgozása során az aktuális jogalkotási, jogalkalmazási összefüggések feltárása.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Alapvetés – a szellemi tulajdonvédelem szabályozási és intézményi rendszere 2. A technikai fejlődés kihívásainak hatása az iparjogvédelem szabályozására, a mesterséges intelligencia uniós szabályozása 3. Az iparjogvédelmi oltalmak hazai, uniós és nemzetközi szabályozásának rendszere (Párizsi Uniós Egyezmény, TRIPS megállapodás) 4. Műszaki alkotások jogi védelme: a szabadalmi oltalom nemzeti és nemzetközi szabályozása, az egységes hatályú európai szabadalom 5. A használati mintaoltalom, az üzleti titok védelme 6. A növényfajta-oltalom hazai, uniós és nemzetközi szabályozása 7. A földrajzi árujelzők oltalmának uniós és nemzetközi szabályozása 8. A védjegyoltalom nemzeti és nemzetközi szabályozásának alapvető rendelkezései 9. Az uniós védjegyoltalom, a domain nevek szabályozása, 10. A formatervezési mintaoltalom nemzeti és uniós szabályozása 11. Szerződések az iparjogvédelem területén 12. A jogérvényesítés szabályai					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Lontai Endre - Faludi Gábor - Gyertyánfy Péter – Vékás Gusztáv Polgári jog Szerzői jog és iparjogvédelem ELTE – Eötvös Kiadó 2021.					
Bevezetés az iparjogvédelembe Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala 2020					

A vonatkozó hazai és uniós jogszabályok
Ajánlott irodalom:
Bobrovszky Jenő: Az enyém, a tied és a miénk a szellemi tulajdonban - Áttekintés a közkins és a szellemi magántulajdon egyes összefüggéseiről az Internet tükrében (www.mie.org.hu) Kókai-Kunné Dr. Szabó Ágnes: A növényfajta-oltalomtól az eredetvédelemig Károli Gáspár Református Egyetem ÁJK Patrocinium Kiadó 2021. Az egyes előadások keretében ajánlott irodalom
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ORVOSI JOG (EGÉSZSÉGÜGYI JOGI ISMERETEK)

AJ JOL240509KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Medical Law (Introduction to Medical Law)

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 5	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja a hallgatók bevezetése az egészségügyi szabályozás alapjaiba. Megismerkednek az egészségügyi rendszerrel, az abban részt vevő felekkel, a köztük lévő jogi kapcsolattal. Megtanulják az egészségügyi ellátórendszer felépítését és annak működésének alapjait. Bevezetést kapnak az egészségbiztosítás. Megtanulják az egészségügyben részt vevő feleket (betegek és egészségügyi dolgozók) megillető jogokat, az őket terhelő kötelezettségeket. Betekintést nyernek az egészségügyi törvény egyes rendelkezéseibe, annak értelmezésébe. A hallgató a tantárgy végén megismeri az egészségügyre vonatkozó alapvető jogi szabályokat egészségügyi jogi, társadalombiztosítási, munkajogi és polgári jogi megközelítésből.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az egészségügyi jog fogalma. Az egészségügyi jog elhelyezése a jogrendszerben. Az egészségügy feladata. A magyar egészségügyi ellátás rendszerének és működésének általános bemutatása. Az egészségügyi tevékenységek csoportosítása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény alapján.
2. Járványügy, a COVID-19 kihívásai az egészségügyben.
3. Az egészségügyi szolgáltatások rendszere, tekintettel a progresszív betegellátás alapelveire. A beutalási rendszer.
4. Betegjogok I. Az élethez, az egészséghez és az egészségügyi ellátáshoz való jog. Az eutanázia kérdése. Az emberi méltósághoz való jog és az önrendelkezési jog. Az egészségügyi ellátás visszautasításának joga.
5. Betegjogok II. A kapcsolattartás joga, az intézmény elhagyásának a joga, a beteg tájékoztatáshoz való joga. Az egészségügyi dokumentáció megismerésének joga és az orvosi titoktartáshoz való jog.
6. A beteg kötelezettségei. Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei. Az egészségügyi adatok kezelése és védelme. Tájékoztatási kötelezettség, dokumentációs kötelezettség és titoktartási kötelezettség. A betegek jogainak érvényesítése. A betegjogi képviselő és a közvetítő tanács szerepe a betegjogi rendszerben. Bírósági eljárás.
7. Az orvosi jogviszony. Az orvos és a beteg közötti jogviszony, mint bizalmi kapcsolat, valamint az orvos és az egészségügyi intézmény közötti jogviszony elemző vizsgálata. Az orvosi jogviszony keletkezése, módosulása és megszűnése. A jogi és az etikai megközelítés eltérései. Polgári jogi felelősség az orvosi működésért. A kártérítési felelősség megállapításának feltételei. Az alkalmazott és a megbízott károkozása. A nem vagyoni kár megtérítése. Az egészségügyi tevékenység végzésének szakmai kérdései. Az egészségügyi szolgálati jogviszony áttekintése.
8. Az emberen végzett orvostudományi kutatások. Az emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárások, az embriókkal és ivarsejtekkel végzett kutatások, a művi meddővé tétel. Pszichiátriai betegek gyógykezelése és gondozása. Szerv és szövetátültetés. A halottakkal kapcsolatos rendelkezések. Vérellátás. Egészségügyi válsághelyzeti és egészségügyi veszélyhelyzeti ellátás. Telemedicina, távgyógyítás, az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatás Tér bemutatása, modern orvostechinikai eszközök alkalmazása az egészségügyben.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:	
A félév során minden órán katalógus van. Legfeljebb három hiányzás lehetséges. A félév végén írásbeli zárthelyi dolgozat megírása. Ponthatárok: (5) 90%– 100%; (4) 80-89%; (3) 65-79%; (2) 50-64%; (1) 0-49%.	
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
Homicskó Árpád Olivér: Egészségügyi jogi ismeretek Patrocinium Kiadó, Bp. 2020. (amennyiben a kiadó részéről lehetséges 2026-os kiadás).	
Ajánlott irodalom:	
– Homicskó Árpád Olivér: Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának társadalombiztosítási és egészségbiztosítási alapjai. GLOSSA IURIDICA 10: 7 pp. 99-116., 18 p. (2023); – Homicskó Árpád Olivér: Az egészségügyi ellátás visszautasításának jogának vizsgálata a magyar egészségügyi ellátásban. GLOSSA IURIDICA 9: 3-4 pp. 155-165., 11 p. (2022) – Homicskó Árpád: A társadalombiztosítást érintő kihívások a XXI. században. In: Czibere, Károly; Homicskó, Árpád Olivér (szerk.) . Budapest, Magyarország: Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) 242 p. pp. 113-130., 18 p. – Homicskó Árpád: A járványhelyzet hatása a magyar egészségügyi ellátórendszerre. In: Rixer, Ádám (szerk.) A járvány hosszútávú hatása a magyar közigazgatásra. Budapest, Magyarország: Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) 488 p. pp. 397-409., 13 p. – Tarr György: Élet és egészség, orvos és beteg, jog és erkölcs, az emberi méltóság fogalom szférájában. – Köszegfalvi Edit: Egészségügyi és betegjogi kézikönyv. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. – Homicskó Árpád Olivér: A magyar szociális jogi ellátások rendszertana. IV. Fejezet. Patrocinium Kiadó, Budapest. 2023. – Gaizler Gyula: Bioetika	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
- Egészségügyi szolgáltatások rendszertana. - Egészségbiztosítás. - Járványügy. - Betegjogok. - Egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei. - Orvosi jogviszony. - Az emberen végzett orvostudományi kutatások. - Az emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárások. - A művi meddővé tétel. - A szerv- és szövetátültetés. - Pszichiátriai betegek gyógykezelése és gondozása. - A halottakkal kapcsolatos rendelkezések. - Vérellátás. - Egészségügyi válsághelyzeti és egészségügyi veszélyhelyzeti ellátás. - Az egészségügyi tevékenység végzésének szakmai kérdései. - Az egészségügyi szolgálati jogviszony áttekintése, főbb szabályai. - Modern technológiák az egészségügyi szolgáltatások területén.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása - Ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló főbb jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit.	

- Széleskörűen ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló főbb jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit.
- Ismeri az egészségügy szakmai irányelveit és protokolljait, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.
- Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját.
- Ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

b) képességei

Képes átlátni az egészségügyet meghatározó jogforrások rendszerét, azok alkalmazásának szabályait, valamint megfelelően alkalmazza a releváns jogi szakkifejezéseket, kompetenciahatárainak megfelelően tájékoztatást nyújt a klienseknek a betegjogokról és azok érvényre juttatásának lehetőségeiről.

- Képes szakmai anyagok hatékony alkalmazására, szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

c) attitűdje

- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.
- Tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.

d) autonómiaja és felelőssége

- Munkáját hivatásszerűen, felelősen, a szakmai etika normáinak megtartásával, a mindenkori hatályos jogszabályi előírásokat megtartva önállóan vagy team-tagjaként végzi.
- Önállóan alkalmazza a különböző jogszabályokban rögzített eljárásokat, módszereket.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): Projektor, 20 fő maximum

SZERZŐI JOG
AJ JOL240510KV (L)

Copyright

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga) tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:	kötelezően választható				Értékelés módszere: szóbeli/

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja a szellemi tulajdonvédelem, a szerzői jog alapfogalmainak, intézményeinek, történeti fejlődésének, nemzetközi, uniós és hazai szabályozásának megismerése. A hallgatók szellemi tulajdonvédelmi tudatosságának elősegítése, valamint az egyes tárgyalandó témák feldolgozása során az aktuális jogalkotási, jogalkalmazási összefüggések feltárása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Alapvetés - a szerzői jog hazai, uniós és nemzetközi szabályozásának rendszere
2. A technikai fejlődés kihívásainak hatása a szerzői jog nemzetközi, uniós és hazai szabályozására, a mesterséges intelligencia uniós szabályozása
3. A szerzői jog nemzetközivé válása (Berni Uniós Egyezmény, Egyetemes Szerzői Jogi Egyezmény, TRIPS megállapodás)
4. A szerzői mű, a szerzői jogviszony keletkezése, tartalma, alanyai,
5. A szerző személyéhez fűződő jogosultságok
6. A szerző vagyoni jogai
7. A szerzői jog korlátai
8. A szerzői jog uniós szabályozása, a digitális egységes piac szabályozása
9. A szerzői joggal szomszédos és kapcsolódó jogok védelme
10. A szerzői művek alkotására és felhasználására vonatkozó szerződések
11. A szerzői jogi közös jogkezelés, a szerzői jog megsértésének következményei
12. A szerzői jog megsértésének következményei

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Megajánlott jegyért beadandó dolgozat

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Lontai Endre - Faludi Gábor - Gyertyánfy Péter – Vékás Gusztáv: Szerzői jog és iparjogvédelem ELTE – Eötvös Kiadó 2021.

Bevezetés a szerzői jogba Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala 2020

A vonatkozó hazai és uniós jogszabályok

Ajánlott irodalom:
Bobrovszky Jenő: Az enyém, a tied és a miénk a szellemi tulajdonban - Áttekintés a közkins és a szellemi magántulajdon egyes összefüggéseiről az Internet tükrében (www.mie.org.hu) Az egyes előadások keretében ajánlott irodalom
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1) Hogyan keletkezik a szerzői jogi védelem 2) Mely műveket illet meg a szerzői jogi védelem 3) A szerző személyhez fűződő joga 4) A szerző vagyoni jogai 5) A mű felhasználása 6) A szabad felhasználás esetei 7) Mire terjed ki a szerzői joggal szomszédos jogok védelme 8) A közös jogkezelés szabályai 9) Az önkéntes műnyilvántartás 10) Az árva művekre vonatkozó szabályok 11) A felhasználói szerződés szabályai 12) A szerzői jog megsértésének következményei
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

VÁLASZTOTT-BÍRÁSKODÁS AJ JOL240609KV (L)					
Commercial Arbitration					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog II. tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:	kötelezően választható			magyar	Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A választottbíráskodás jogába kíván betekintést nyújtani, bemutatva a választottbíráskodás elméletét, magyar és külföldi történetét, a főbb nemzetközi és magyar választottbíróági intézményeket, illetve a választottbíróági jog alapjait számos esetjogi példán keresztül. A kurzus elvégzéséhez angol nyelvtudás szükséges.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
- A kurzus célja, hogy a hallgatók részére bemutassa a választottbíráskodást mint alternatív vitarendezési formát. A kurzus során a választottbíráskodás történetének áttekintése után a legfontosabb választottbíróági alapfogalmak és intézmények (MKIK, ICC, LCIA, stb.) bemutatására kerül sor, olykor idegen nyelvű források felhasználásával. - Kompetenciák, készségek: jogösszehasonlító módszertan, vitarendezési készségek fejlesztése, vitarendezés nemzetközi környezetben, idegen nyelven.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Boóc Á.: Nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodás. A választottbíró megválasztása és kizárása. Budapest, 2009. Boóc Ádám: A választottbíróági ítéletek érvénytelenítése. Budapest, 2018. Boóc Ádám: Some Basic Questions of Hungarian Arbitration Law. Oradea, 2023. Boóc Ádám: Felelősség és immunitás a választottbíráskodásban mint alternatív vitarendezési eljárásban. Budapest, 2025.					
Ajánlott irodalom:					
Egyéb, a foglalkozáson megjelölt irodalom.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

TERÜLET ÉS TÉR A NEMZETKÖZI JOGBAN AJ JOL240617KV (L)					
Territory and Space in International Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Nemzetközi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Manzinger Krisztián	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 6	Meghirdetés féléve: TAVASZI	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Manzinger Krisztián	kötelezően választható				Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus keretében a hallgatók gyakorlati példák segítségével ismerik meg a terület és tér nemzetközi jogállásának lehetséges eseteit és azok történeti fejlődését, illetve jelenkori relevanciáját. A kurzus rávilágít arra, hogy a nemzeti jogrendszerek állami szuverenitásból fakadó területi kizárólagossága korántsem magától értetődő minden esetben, hanem a nemzetközi közösség különféle jogintézményeken keresztül elismeri atipikus entitások létét vagy akár elősegíti azok működését.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A terület és tér lehetséges jogállásai a nemzetközi jogban. Az állam 2. A terra nullius intézménye, történeti és jelenlegi megjelenési formái 3. A res communis omnium usus jogállású területek 4. Különleges jogállású területek Az enklávék, exklávék, a kondominium és a nemzetközi igazgatás 5. A határtérségek rezsimje, a nemzetközi folyók 6. A sarkvidékek jogállása és kihívásai 7. A nemzetközi légi jog, a világűrjog 8. Konzultáció					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
– Bruhács János: Nemzetközi jog II. Dialóg-Campus, Budapest, 2010, 9-103, 121-132. – az órák teljes anyaga (elérhető: a Moodle felületén)					
Ajánlott irodalom:					
– Manzinger Krisztián: Orosz bábállandépités mint geopolitikai eszköz. In. Wagner Péter – Miklósné Zakar Andrea (szerk.): Válság és változás Kelet-Közép-Európában. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2024, 13-43. – Manzinger Krisztián: Post-Brexit Gibraltar – Can It Remain Prosperous and British at the Same Time? – Kisebbségvédelem, 2022, Issue V., 85-108. – Manzinger Krisztián: Ceuta és Melilla: Erődök, gyarmatok vagy multikulturális városok? – Külügyi Szemle 2019/2, 96–122. – Törő Csaba – Manzinger Krisztián: A területi elven innen és túl – a nemzetiségi öngazgatás alkalmazható mintái Európában – Állam- és Jogtudomány 2016/3, 90–107. – Kende Tamás – Nagy Boldizsár – Sonnnenvend Pál – Valki László: Nemzetközi jog. Wolters Kluwer, Budapest, 2018, 333-350, 391-433.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

Ld. a tantárgyi programnál.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. – Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit. – Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. b) képességei – Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. – Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): max. 24 fő.

BÜNTETŐJOG V.
AJ JOL240709KV

Criminal Law V.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/félév	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog IV.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Domokos Andrea					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A BJ V tantárgy egyrészt a büntetőjogi záróvizsgára igyekszik felkészíteni a hallgatókat, aholis a büntetőjog általános és különös részi anyag alapfogalmait egységben tekintjük át.
Másrésről a magyar joggyakorlat büntető eseteit feldolgozva megismertetjük a hallgatókat a legutóbbi bírói jogalkalmazással, elvi határozatokkal, elvi döntésekkel, mélyebben megismerkedünk a Kúria jogegységesítő tevékenységével.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Jogesetek az élet, testi épség elleni és egészséget veszélyeztető, az emberi szabadság elleni bűncselekmények köréből
2. Jogesetek a nemi erkölcs, a család elleni és a gyermekek érdekeit sértő, az alapvető jogok elleni bűncselekmények köréből
3. Jogesetek közlekedési bűncselekmények köréből, a környezet és természet elleni bűncselekmények köréből
4. Jogesetek az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények köréből, a korrupciós és hivatali bűncselekmények köréből
5. Jogesetek a hivatalos személy elleni bűncselekmények köréből
6. Jogesetek közbiztonság, köznyugalom, közbizalom elleni bűncselekmények köréből
7. Jogesetek a vagyon elleni, szellemi tulajdon elleni bűncselekmények köréből
8. Jogesetek a gazdasági bűncselekmények és az információs rendszer elleni bűncselekmények köréből

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

a jogesetek előadáson történő megoldása

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

2012. évi C. tv, 4/2013. BJE, 3/2013. BJE

Bérces – Domokos - Papp: Jogesetek a büntetőjog köréből, Patrocinium, 2022.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása A kurzust elvégző hallgató felkészül a záróvizsgára, egyesíti általános részi és különös részi tudását. A megtörtént jogesetek megoldásával képes a történeti tényállások helyes jogi minősítésére.
- b) képességei A hallgató készen áll a gyakorló jogász munkája során egy-egy bűncselekmény értékelésére, eldöntve, hogy az veszélyes-e a társadalomra, van-e alanya a bűncselekménynek, van-e bűnös elkövető, mely bűncselekmény vagy bűncselekmények törvényi tényállásába ütközik a büntetendő cselekmény.
- c) attitűdje A hallgató társadalmi és jogi felelősséggel közelíti meg a büntetőjog általános részi és különös részi problematikáját, a joggyakorlatot is ismerve a legigazságosabb döntés meghozatalára törekszik.
- d) autonómiája és felelőssége A kurzust elvégző hallgató önállóan képes a tantárgyhoz kapcsolódó források feldolgozására és szakmai következtetések levonására. Az erkölcsi, jogász-etikai és szakmai jogi szempontokat egyszerre figyelembevéve áll készen a konkrét bűnesetek megoldására.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

MUNKAJOG III. (KÖZSZOLGÁLATI MUNKAJOG)

AJ JOL240710KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Labour Law III.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Munkajog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kun Attila Sándor	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 7	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Kun Attila Sándor, Dr. Rácz-Antal Ildikó, Dr. Szabó Imre Szilárd	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A Munkajog III. tantárgy (Közszolgálati jog) oktatásának célja, hogy a hallgató – építve a Munkajog I és II ismeretanyagra is – képes legyen:

- azonosítani a közszolgálat értelmezési kereteit, a magánszféra és a közsféra, illetve az ezekre vonatkozó jogi szabályozás lényegbevágó különbségeit;
- átlátni a kormánytisztviselőkre és köztisztviselőkre vonatkozó szabályokat (Kit., Kttv.);
- átlátni a közalkalmazotti jogállás (Kjt.) lényegi ismérveit;
- értelmezni és alkalmazni a közszolgálati jogviszony (pragmatika) legfontosabb elemeit (a jogviszony keletkezésétől kezdve az előmeneteli és illetményrendszeren, a teljesítményértékelés, a képzés, továbbképzés, a felelősségi rendszer szabályain át egészen a jogviszony módosításáig, megszűnéséig, kitérve a személyzeti igazgatás, személyzetpolitika és a munkaügyi kapcsolatok kérdéseire is)
- eligazodni a közszolgálati emberi erőforrás-gazdálkodással, az életpálya-tervezéssel, valamint a közszolgálatban működtetett személyzeti rendszerekkel kapcsolatos alapvető jogi, igazgatási feladatok ellátására vonatkozó szabályokban.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézszségek és (rész)kompetenciák:

1. A közszolgálati jog általános kérdései, rendszere, a munkajoggal való kapcsolata; a törvények (Kit., Kttv., Küsz, Kjt stb.) szerkezete, hatálya, kapcsolata
2. A jogok gyakorlásának és a kötelezettségek teljesítésének alapvető szabályai; Álláshelyalapú létszámgazdálkodás, a jogviszony keletkezése és módosítása; a munkáltatói jogkör gyakorlása; A kinevezéstől eltérő ideiglenes foglalkoztatás
3. A jogviszony megszűnése és megszüntetése, a felmentés
4. Az előmenetel és az illetmény, díjazás, az összeférhetetlenség, vagyonynyilatkozat
5. Képzés, továbbképzés; Teljesítményértékelés, minősítés
6. A munkaidő és a pihenőidő; A munkavégzés szabályai: a jogviszony tartalma; jogok és kötelezettségek
7. A fegyelmi felelősség és a kártérítési felelősség
8. A közszolgálati jogvita és a közszolgálati hivatás-etika; Érdekegyeztetés

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az évközi követelményekhez tartozik, hogy a hallgatók aktív figyelemmel részt vegyenek az előadásokon. A tantárgy alkalmazott oktatási módszere egyrészt a frontális előadásra épít, magyarázva az elsajátítandó tananyag egyes szabályait. Másrészt pedig gyakorlatorientáltan jogesetek, feladatok, szituációk megoldására törekszik.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Csóka Gabriella – Ludányi Dávid (szerk.): Módszertani segédlet a Kit. alkalmazásához, NKE, 2023.

Letölthető: https://fejlesztisprogramok.uni-nke.hu/document/_global/M%C3%B3dszertani%20seg%C3%A9dlet%20a%20Kit.%20alkalmaz%C3%A1s%C3%A1hoz.pdf - Hazafi Zoltán - Ludányi Dávid (szerk.): Közzolgálati jog I. - A kormánytisztviselők kormányzati szolgálati jogviszonya. Jegyzet a közzolgálati humánszervező szakirányú továbbképzési szakhoz. Budapest, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 2019. Letölthető: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/14672/Kozszolglati%20jog%20I..pdf;jsessionid=AE06DF6EF1952E7B3986238A722081E?sequence=1 - Ludányi Dávid (szerk.): A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény rövid magyarázata - Közzolgálati jogi szabályok a Kit.-ben. Budapest, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, 2019. Letölthető: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/13880/A%20kormanyzati%20igazgatasrol%20szolo%202018.%20evi%20CXXV.%20torveny%20rovid%20magyarazata.pdf;jsessionid=492F88A0DB4DC5EC341757BD0457F85E?sequence=3 - György István- Hazafi Zoltán (szerk.); György –Hazafi –Horváth –Kun –Linder -Petrovics: Közzolgálati jog. Budapest, NKE Szolgáltató Kft., 2015; Letölthető: https://antk.uni-nke.hu/document/akk-copy-uni-nke-hu/Gy%C3%B6rgy%20I.%20-%20Hazafi%20Z.%20-%20K%C3%B6zszolg%C3%A1lati%20jog.pdf - Joganyag: - a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (Kit.) - a közzolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.) - a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény (Küsz./Küt.) - a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) - végrehajtási rendeletek	Ajánlott irodalom:
- György István - Hazafi Zoltán (szerk.): Közzolgálati életpályák a közigazgatásban és a rendvédelemben. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2018. Letölthető: http://m.ludita.uni-nke.hu/repozitorium/bitstream/handle/11410/11003/web_PDF_EKM_Kozszolglati_eletpalyak_kozigazgatas_rendvedelem.pdf?sequence=1&isAllowed=y - Kártyás Gábor (szerk.): Bevezetés a közzolgálati munkajogba, ELTE Eötvös Kiadó, 2015Horváth Attila - Szalai András: Közzolgálati jogi tansegédlet. Budapest, Nemzeti Közzolgálati Egyetem. Hatályos: 2018. Letölthető: https://antk.uni-nke.hu/document/akk-copy-uni-nke-hu/K%C3%B6zszolg%C3%A1lati_jog-Jogesetek%20%C3%A9s%20feladatok-2018.pdf - Kiss György (szerk.): Közzolgálati életpályák jogi szabályozása. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2019. Letölthető: http://www.dialogcampus.hu/users/default/dialogcampus/ebooks/978-615-5945-95-3/pdf/web_pdf_kozszolglati_eletpalyak_jogi_szabalyozasa.pdf - Kit.: paradigmaváltás a közzolgálat szabályozásában, E- learning: https://probono.uni-nke.hu/magazin/#/Kit.:%20paradigmav%C3%A1lt%C3%A1s%20a%20k%C3%B6zszolg%C3%A1lat%20szab%C3%A1lyoz%C3%A1s%C3%A1ban/3154	Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
– A közzolgálati munkajog rendszere, elhatárolása, alapjai, – Felelősség (fegyelmi, kártérítés), – Viták (KDB), – Jognyilatkozatok, – Kormányzati szolgálati jogviszony tartalma, – Kinevezés módosítása, – Álláshelyalapú létszámgazdálkodás, – Általános magatartási követelmények, – Jogviszony létesítése, – Jogviszony megszűnése, megszüntetése, – Illetményrendszer	Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása:

- Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
 - Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
 - Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.
- b) képességei:
- Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzőési eszközök használatára.
 - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére.
- c) attitűdje:
- Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
 - Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
 - Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- d) autonómiája és felelőssége:
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖRNYEZETVÉDELMI- ÉS AGRÁRJOG II. AJ JOL240808KV (L)					
Lectures on Environmental Protection Law and Agricultural Law II.					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Környezetvédelmi- és agrárjog I. tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Gyüre Annamária Csilla	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 8.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy elsajátításának célja a mezőgazdasággal (mezőgazdasági tevékenységgel, mezőgazdasági üzemmel, mezőgazdasági termékekkel) összefüggő jogi szabályozás egyes területeinek átfogó jellegű áttekintése, valamint a szakterület jogi előírásainak rendszerére való rálátás képességének elsajátítása, továbbá az agrárjogi szabályozás gerincét adó egyes témakörök bemutatása. A tárgy keretében a mezőgazdaság környezetvédelmi szempontjaira is figyelemmel történik az oktatás.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés az agrárjogba, az agrárjog fogalma, tárgya. 2. Az EU Közösségi Agrárpolitika kialakulása, intézményi reformjai, és pillérei 3. Az EU vidékfejlesztési politikája és a támogatások rendszere. 4. Az agrárszerződések, valamint a kapcsolódó szellemi tulajdonvédelmi kérdések jogi szabályozása 5. A mezőgazdasági termeléssel összefüggő földjogi szabályok jogi előírásai, a mezőgazdasági termelés biológiai alapjai, állattenyésztés és növénytermesztés előírásai 6. Az ökológiai termelés jogi előírásai 7. Az erdőgazdálkodás, valamint a vadgazdálkodás jogi szabályai 8. Az élelmiszerlánc-biztonság jogi előírása, és a zöld biotechnológia jogi alapjai					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
aktív órai jelenlét					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Tananyag az egyes előadások anyaga, a külön megjelölt jogszabályok és a kötelező irodalom. Csák Csilla, Hornyák Zsófia, Kocsis Bianka Enikő, Olajos István, Kókai-Kunné Szabó Ágnes, Szilágyi János Ede, Agrárjog, A magyar agrár- és vidékfejlesztési jogi szabályozás lehetőségei a globalizálódó Európai Unióban tankönyv Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2017.					
Ajánlott irodalom:					
Kókai-Kunné, Szabó Ágnes Katalin, A növényfajta-oltalomtól az eredetvédelemig: Az agrártermelést érintő szellemi tulajdonvédelmi kérdések, Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, 2021.					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása a. Ismeri az agrárjog főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. b. Ismeri az agrárjog, mint speciális jogterület sajátosságait. b) képességei a. Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. b. Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni. c. Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. d. Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. c) attitűdje a. Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére. b. Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. c. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. d) autonómiája és felelőssége a. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖZBESZERZÉS JOGA AJ JOL240809KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Public Procurement Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete - Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog IV.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Arató Balázs	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Arató Balázs					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy elsődleges célja, hogy átfogó képet adjon a közbeszerzésekhez kapcsolódó jogi szabályozási keretekről. A tárgy a közbeszerzési eljárások célján és kialakulásán túl vizsgálja nemcsak a hazai szabályozási kereteket, hanem nemzetközi kitekintést is nyújt. A tárgy áttekinti a közbeszerzési eljárások folyamatát, a közbeszerzési eljárások előkészítésétől kezdődően, az eljárások megindításán és lefolytatásán át egészen a szerződések megkötéséig, sőt azon túl is, egészen az esetleges szerződésmódosítások közbeszerzési szabályozásáig, valamint a jogorvoslati eljárásokról is átfogó képet nyújt. Továbbá komplex rendszerbe helyezi és vizsgálja a közbeszerzéseket a kapcsolódó jogterületekkel – úgymint például a versenyjoggal és a büntetőjoggal – együtt.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A közbeszerzési jog fogalma, alapelvei és európai uniós háttére 2. Az ajánlatkérők, gazdasági szereplők és a közbeszerzési eljárások rendszere 3. A közbeszerzési eljárások előkészítése és megindítása 4. Az alkalmassági követelmények, kizáró okok és az ajánlatok értékelése 5. A közbeszerzési szerződések megkötése és módosítása 6. A közbeszerzési jogorvoslat rendszere 7. A közbeszerzési jog kapcsolata a versenyjoggal és az átláthatósági követelményekkel A közbeszerzési jog fejlődési irányai és európai összefüggései					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A tantárgy keretében az oktatás előadás jelleggel történik, amely során a hallgatók aktív órai jelenléte és a tananyag folyamatos követése elvárt. Az oktatás során az elméleti ismeretek átadása mellett az egyes témakörök szemléltetése esetalapú megközelítéssel történik. A tantárgyhoz kapcsolódóan külön évközi számonkérés nem történik, a hallgatók teljesítményének értékelése a vizsga keretében valósul meg, de megajánlott jegyre is van lehetőség az oktató által meghatározott követelmények teljesítése esetén.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalásai, útmutatói Az előadáson elhangzottak					
Ajánlott irodalom:					
Cser-Palkovics Tamás Márton Gizella Mészáros Áron Patay Gábor Patay Géza Smaraglay Gábor: A közbeszerzés joga - A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény alapján HVG-Orac Kft., 2016					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása:					

Ismeri a közbeszerzési jog alapvető intézményeit, elveit és eljárási szabályait, valamint a közbeszerzési rendszer európai uniós és hazai jogi háttérét. Ismeri a közbeszerzési eljárások szereplőinek jogait és kötelezettségeit, továbbá a közbeszerzési jogorvoslat alapvető szabályait. Ismeri a közpénzek felhasználására vonatkozó átláthatósági, versenyjogi és integritási követelményeket.

b) képességei:

Képes a közbeszerzési jogi szabályozás rendszerszintű értelmezésére és alkalmazására. Képes a közbeszerzési eljárások során felmerülő jogi problémák felismerésére és elemzésére, valamint a releváns jogforrások és joggyakorlat feldolgozására. Képes a közbeszerzési jog terminológiájának szakszerű használatára, valamint a közbeszerzési tárgyú jogi érvelés világos és logikus megfogalmazására.

c) attitűdje:

Elkötelezett az átlátható, tisztességes és versenysemleges közbeszerzési gyakorlat iránt. Érzékeny a közpénzek felhasználásával összefüggő jogi és etikai kérdésekre. Nyitott a közbeszerzési jog európai uniós összefüggéseinek és folyamatosan változó szabályozási környezetének megismerésére.

d) autonómiája és felelőssége

Felelősséget vállal a közbeszerzési jogi kérdések szakszerű és megalapozott elemzéséért. Törekszik a közbeszerzési eljárások során érvényesülő jogállami, átláthatósági és integritási követelmények figyelembevételére. Önállóan képes a közbeszerzési jogi források feldolgozására és szakmai álláspont kialakítására.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖZJEGYZŐI ÉS BÍRÓSÁGI VÉGREHAJTÓI HIVATÁSREND					
AJ JOL240810KV					
Public Notaries and Bailiffs as a Profession					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/félév	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Udvary Sándor	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: kollokvium
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Udvary Sándor, Dr. Bodzási Balázs, Ph.D. meghívott előadók, gyakorló közjegyzők és végrehajtók					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus fókuszba kettős: a közjegyzői és az önálló bírósági végrehajtói hivatásba való bekerülés, annak gyakorlása, függetlensége, a személyi és szervezeti feltételei kerülnek górcsőbe. A két teljes mértékben elkülönülő, de jogász hivatásrend különböző szintjeiről érkező előadók mutatják be a státusz keletkezésének, megtartásának és megszűnésének szabályait, az adott hivatás belső szerveződését és a függetlenség ebből következő mértékét, megvalósulását. A kurzus feldolgozza a közelmúlt jelentős igazságügyi reformjait, összehasonlítja a státuszjog történeti és jelenkori szabályait, felvillantva a változások okait és az egyes megoldások előnyeit és hátrányait. A kurzus részeként elemzésre kerül az előmenetel (lényegében hiánya), a közjegyzők és a végrehajtók etikai és fegyelmi felelőssége, továbbá bepillantást nyerhetnek a munkaszervezés mindennapjaiba. A közjegyzői és a végrehajtói státuszjog megismerése után a hallgatók feladata, hogy egyéni és csoportmunka keretében fogalmazzák meg a közjegyző és a végrehajtó szakmai felkészültségével, magánéletével és közéleti szerepvállalásával kapcsolatos társadalmi elvárásokat. A kurzus során a hallgatók a téma szakirodalmi alapjainak megismerése mellett feldolgozzák a közelmúlt eseményeit is.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A közjegyzői hivatás történeti fejlődése a latin típusú közjegyzőség újra-alapításáig. A nemzetközi kitekintés.					
2. A közjegyző jogállása, helye az igazságszolgáltatás rendszerén belül. A közjegyzői szolgálat keletkezése és megszűnése.					
3. Közjegyzői tevékenység, közjegyzői nemperes eljárások.					
4. A közjegyzői szervezetrendszer. Az országos és a területi kamarák. A közjegyzői működés keretei.					
5. A közjegyzői működés anyagi feltételeinek biztosítása, a közjegyzői díjszabás					
6. A közjegyző felelőssége, működésének felügyelete, ellenőrzése. Fegyelmi felelősség, fegyelmi eljárás. A közjegyzőkre vonatkozó etikai szabályok.					
7. A bírósági végrehajtói hivatás történeti bemutatása a végrehajtói hivatás '94-es újraszabályozásáig. A nemzetközi példák hatása a végrehajtói hivatásra.					
8. A végrehajtó jogállása, helye az igazságszolgáltatás rendszerén belül. A végrehajtói szolgálat keletkezése és megszűnése.					
9. A végrehajtó tevékenysége, a végrehajtási nemperes eljárás					
10. A végrehajtói szervezetrendszer. Az SZTFH és a Kar. A végrehajtói működés keretei.					
11. A végrehajtói működés anyagi feltételeinek biztosítása, a végrehajtói díjszabás					

12. A végrehajtó felelőssége, működésének felügyelete, ellenőrzése. Fegyelmi felelősség, fegyelmi eljárás. A végrehajtókra vonatkozó etikai szabályok
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
beadandó dolgozat írása; aktív órai részvétel
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Mándoki István: A közjegyzők szakmai felelősségének néhány eleme. Közjegyzők Közlönye, 2021/4. szám, 44-55. Rokolya Gábor: Egy jogi hivatásrend újjászületése és annak eredményei. Közjegyzők Közlönye, 2017/6. szám, 5-12. Udvary Sándor - Gelencsér Dániel (szerk.): A bírósági végrehajtásról szóló törvény és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja, hvg orac, Budapest, 2021. (szervezeti részek) Németh Gabriella: Az igazságügyi szakértők és a bírósági végrehajtók, In: A magyar jogrendszer állapota (Szerk.: Jakab András –Gajduschek György), MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont, Budapest, 2016.
Ajánlott irodalom:
Mándoki István: A közjegyzők anyagi felelőssége bírósági határozatok tükrében I., Közjegyzők Közlönye, 2019/2. szám, 5-27. oldal Mándoki István – Mátó Géza – Kovács Gergely: A közjegyző anyagi felelőssége bírósági határozatok tükrében II., Közjegyzők Közlönye, 2019/5. szám, 38-59. oldal Mándoki István – Kovács Gergely: A közjegyző anyagi felelőssége bírósági határozatok tükrében III., Közjegyzők Közlönye, 2019/5. szám, 92-105. oldal Az MBVK etikai kódexe (elérhető az MBVK honlapján, www.mbv.hu) Siket Judit (szerk.): <i>Az igazságügyi hivatásrendek tevékenységét érintő jogi alapgfogalmak magyarázata</i>. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2022 (szervezeti szócikkek)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

FOGYASZTÓVÉDELMI JOG
AJ JOL240906KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Consumer Law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog III. (kötelmi általános rész)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Miskolczi-Bodnár Péter Pál	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Miskolczi-Bodnár Péter Pál	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

2. A tananyag és a követelmények ismertetése
A fogyasztóvédelmi jog célja,
A fogyasztóvédelem gazdasági alapjai
A fogyasztóvédelmi szabályozás rendszere
A fogyasztóvédelmi jog és az egyes jogágak (jogterületek) kapcsolata
A fogyasztóvédelmi jog fejlődéstörténete
2. A fogyasztóvédelmi jog európai és hazai története
A fogyasztóvédelem alanya – a fogyasztó
A fogyasztóvédelem intézmény rendszere
3. A fogyasztók tájékoztatása, oktatása
4. Fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok I.
5. Fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok II.
6. Fogyasztói szerződések közös vonásai
7. Egyes fogyasztói szerződések I. (Üzlethelyiségtől távol kötött szerződés, Fogyasztóknak nyújtott hitel)
8. Egyes fogyasztói szerződések II. (Utazásszervezői és közvetítői tevékenység,
Szállás időben megosztott használati jogának megszerzésére irányuló szerződések – Time-share szerződés csoport)
9. Vállalkozás és fogyasztó közötti szerződésekre vonatkozó szabályok a Ptk.-ban
Szavatosság, termékszavatosság
10. Jótállás, termékfelelősség
Az általános szerződési feltételek
Tisztességtelen általános szerződési feltételek – tisztességtelen szerződési kikötések
11. Termékbiztonság
12. A fogyasztóvédelmi jogok érvényesítésének fórumai
A fogyasztóvédelmi jogok érvényesítésének eszközei

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az előadásokon a részvétel a tananyag maradéktalan elsajátítása érdekében kötelező. Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való jelenlét, melyet a tanszék rendszeresen ellenőriz. Amennyiben legalább 4 alkalommal nem volt jelen az előadásokon, akkor az aláírás pótlására a teljes félévi tananyagból a szorgalmi időszak utolsó hetében beszámoló útján van lehetőség. Sikertelen (60%-ot el nem érő) vagy elmulasztott beszámoló az aláírás megtagadását vonja maga után.

Az egyéni tanulmányi rendben tanuló hallgatóknak abban az esetben nem kell a előadásokon részt venni, ha a képzési terv alapján a tanszékvezetővel előzetesen (!) egyeztetik tanulmányi rendjüket és abban a fogyasztóvédelmi jog elsajátítására megfelelő képzési megoldást (konzultáció legalább havonta, stb.) vállalnak	
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:	
- Miskolczi Bodnár Péter: Fogyasztói szerződések Patrocínium Kiadó Budapest 2024. (megjelenés alatt) - Miskolczi Bodnár Péter: A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalma, Patrocínium Kiadó Budapest, 2024. (megjelenés alatt) - az előadások teljes anyaga, továbbá - az előadásokon megjelölt hatályos jogszabályok	
Ajánlott irodalom:	
- Miskolczi Bodnár Péter: Tájékoztatási követelmények egyes fogyasztói szerződések reklámra vonatkozó hazai szabályaiban in Tájékoztatási kötelezettség I. Miskolczi Bodnár Péter (szerk.) KRE AJK Budapest 2024. - Hajnal Zsolt: A fogyasztóvédelem kihívásai a legújabb szabályozás tükrében in Glavanits Judit Szabó, Tamás (szerk.) Kiszolgáltatott csoportok a digitális világban : A digitalizáció jogalkotói és jogalkalmazói kihívásai Győr, Magyarország : Universitas-Győr Nonprofit Kft. (2024) - Fazekas Judit: Fogyasztóvédelmi jog 2.0 Budapest Gondolat 2022 - Miskolczi Bodnár Péter: A fogyasztóvédelmi magánjog 15 éves fejlődése in Miskolczi Bodnár Péter (szerk.) Az Európai Unióhoz történő csatlakozásunkat követő hazai és európai jogfejlődés Wolters Kluwer Hungary Budapest 2020. - Miskolczi Bodnár Péter: Fogyasztóvédelmi tárgyú rendelkezések az új Ptk. kötelmi és szerződési szabályaiban in Grad-Gyenge Anikó (szerk.) Szociális elemek az új Ptk.-ban KRE AJK Budapest 2013. - Miskolczi Bodnár Péter: Az utazási szerződés in. Osztovits András: A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó szabályok nagykommentárja III. Opten Budapest 2014. - Fazekas Judit: A hibás teljesítés szabályozása az új Polgári törvénykönyvben in Grad-Gyenge Anikó (szerk.) Szociális elemek az új Ptk.-ban KRE AJK Budapest 2013. - Papp Tekla: A time-sharing szerződés speciális jellemzői in Papp Tekla: Opuscula Civilia Magánjogi láttelet Lectum Kiadó Szeged 2013. - Miskolczi Bodnár Péter - Sándor István: Fogyasztóvédelmi jog I. Patrocínium Kiadó Budapest 2012. - Tisztességtelen verseny – fogyasztóvédelem (szerk. Vörös Imre) MTA Jogtudományi Intézet Bp. 2007. - Hans Schulte-Nölke – Christian Twigg-Flesner – Martin Ebers (Eds.): EC Consumer Law Compendium – The Consumer Acquis and its transposition in the Member States Sellier European Law PublisherMunoich 2007.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Az előadásokon elhangzó valamennyi témakörből röviden megválaszolható kérdések.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása A hallgató átfogó képet kap arról, hogy az egyes jogágak milyen szabályok révén járulnak hozzá a fogyasztóvédelemhez és megismeri a fogyasztóvédelem legalapvetőbb magánjogi szabályait. b) képességei A tanultak alapján a hallgató képes felismerni, hogy egy konkrét ügyben milyen jogsértést követett el a vállalkozás, képes felmérni a jogorvoslati lehetőségeket és az egyes fellépések előnyeit, valamint hátrányait. c) attitűdje A képzésnek kifejezett célja az, hogy a hallgatókat a fogyasztói érdekek védelmére ösztönözze és lebeszélje őket arról, hogy beletörődjenek jogaik megsértésébe. d) autonómiája és felelőssége A képzés tudatosítja azt, hogy a fogyasztó is felelősséggel rendelkezik, elsősorban saját igényeivel és lehetőségeivel kell, hogy tisztába jöjjön, másrészt a megfontoltan, körültekintően kell, hogy válasszon a termékek, szolgáltatások között.	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

POLGÁRI NEMPERES ELJÁRÁSOK
AJ JOL240907KV

Civil Out-of-Court Procedures

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/félév	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Udvary Sándor	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: kollokvium
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Udvary Sándor					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja, hogy a polgári eljárásjogi ismeretekre építve betekintést nyújtson a legfontosabb bírósági és közjegyzői nemperes eljárásokba. Ezek ismerete ma már elengedhetetlen a gyakorló jogászok számára, minden jogász hivatásrendnek egyaránt.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Polgári nemperes eljárások fogalma, jogi természete célja, fajai. A polgári nemperes eljárásokban érvényesülő szabályok és azok sajátosságai. A Bpnp. szabályai
2. A holtak nyilvánítás, a halál tényének bírósági megállapítása és az eltűntnek nyilvánítás; Az egészségügyi törvényben szabályozott nemperes eljárások.
3. Egyes közigazgatási nemperes eljárások.
4. A választójogi nemperes eljárások. Iparjogvédelmi nemperes eljárások. Egyéb bírósági nemperes eljárások (bírósági letét, munkajoggal összefüggő nemperes eljárások, családjogi nemperes eljárások).
5. Cégeljárás alapfogalmai. A cégbejegyzési- és a változásbejegyzési eljárás.
6. A cégek törvényességi felügyelete; végelszámolás, egyéb cégekkel kapcsolatos nemperes eljárások
7. Az európai fizetéseképtelenségi eljárás. A csődeljárás.
8. A felszámolási eljárás lényege, alapfogalmai. A felszámolás megindítása. A felszámolási eljárás főbb lépése, a felszámoló tevékenysége. A felszámolási eljárás befejezése. Kielégítési sorrend a felszámolási eljárásban.
9. A bírósági végrehajtás fogalma, fajtái, jelentősége. A végrehajtás elrendelése. A végrehajtás foganatosításának közös szabályai. Végrehajtás munkabérre, egyéb járandóságra, pénzügyi intézménynél kezelt összegre. Az ingó- és ingatlanvégrehajtás. A végrehajtás során befolyt összeg kifizetése.
10. A kielégítési sorrend. Meghatározott cselekmény végrehajtása. Biztosítási intézkedés végrehajtása. Külföldi határozatok végrehajtása. Jogorvoslatok a végrehajtási eljárásban. A hatékonyság növelését biztosító jogintézmények a bírósági végrehajtásban (adatok beszerzése, fedezet megóvása, a közreműködés magtagadásának szankciói). A végrehajtási perek. A bírósági végrehajtás szervezete. Végrehajtás az Európai Unióban.
11. A fizetési meghagyásos eljárás fogalma, általános szabályai. Az európai fizetési meghagyásos eljárás. A fizetési meghagyás kibocsátása. A fizetési meghagyás elleni ellentmondás. Tárgyalás.
12. Közjegyzői nemperes eljárások. A hagyatéki eljárás fogalma, főbb sajátosságai. A hagyatéki eljárás megindítása. A hagyatéki tárgyalás. A hagyaték átadása. A hagyatéki eljárás megismétlése és póthagyatéki eljárás. A túlélő házastárs hasznélvezeti jogának megváltása iránti eljárás.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

óralátogatás

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Nagy Adrienn – Wopera Zsuzsa (szerk.): Polgári eljárásjog II. Wolters Kluwer, Budapest, 2022.

Ajánlott irodalom:

Varga István (szerk.): A polgári nemperes eljárások joga, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2014. (Digitális tankönyvtárban elérhető!) Asbóth-Hermányi Lőrinc: Módszertani útmutató a fizetési meghagyásos eljáráshoz, HVG ORAC, Budapest, 2012.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
1. A polgári nemperes eljárások fogalma, jogi természete, célja, fajai. 2. A polgári nemperes eljárásokban érvényesülő szabályok és azok sajátosságai. 3. A fizetési meghagyásos eljárás fogalma, általános szabályai. Az európai fizetési meghagyásos eljárás. A fizetési meghagyás kibocsátása. 4. A fizetési meghagyás elleni ellentmondás. Tárgyalás. 5. A holtak nyilvánítása, a halál tényének bírósági megállapítása és az eltűntnek nyilvánítása. 6. Az egészségügyi törvényben szabályozott nemperes eljárások 7. A közigazgatási nemperes eljárások. 8. A választójogi nemperes eljárások. 9. A cégeljárás alapfogalmai. 10. A cégbejegyzési- és a változásbejegyzési eljárás 11. A cégek törvényességi felügyelete. 12. A felszámolási eljárás lényege, alapfogalmai. Az európai fizetéseképtelenségi eljárás. 13. A felszámolás megindítása. 14. A felszámolási eljárás főbb lépései, a felszámoló tevékenysége. 15. A felszámolási eljárás befejezése. Kielégítési sorrend a felszámolási eljárásban. 16. A csődeljárás. 17. A végelszámolás. 18. A bírósági végrehajtás fogalma, fajtái, jelentősége. 19. A végrehajtás elrendelése. 20. A végrehajtás foganatosításának közös szabályai. 21. Végrehajtás munkabérre, egyéb járandóságra, pénzügyi intézménynél kezelt összegre. 22. Az ingó- és ingatlan végrehajtás. 23. A végrehajtás során befolyt összeg kifizetése. A kielégítési sorrend. 24. Meghatározott cselekmény végrehajtása. Biztosítási intézkedés végrehajtása. 25. Külföldi határozatok végrehajtása. Végrehajtás az Európai Unióban. 26. Jogorvoslatok a végrehajtási eljárásban. 27. A hatékonyság növelését biztosító jogintézmények a bírósági végrehajtásban. (adatok beszerzése, fedezet megóvása, a közreműködés megtagadásának szankciói). 28. A végrehajtási perek. 29. A bírósági végrehajtás szervezete. 30. Iparjogvédelmi nemperes eljárások. 31. Egyéb bírósági nemperes eljárások (bírósági letét, munkajoggal összefüggő nemperes eljárások, családjogi nemperes eljárások). 32. Közjegyzői nemperes eljárások. 33. A hagyatéki eljárás fogalma, főbb sajátosságai. A hagyatéki eljárás megindítása. 34. A hagyatéki tárgyalás. 35. A hagyaték átadása. A hagyatéki eljárás megismétlése és a póthagyatéki eljárás. 36. A túlélő házastárs haszonélvezeti jogának megváltása iránti eljárás.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.	

- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ÜGYVÉDI HIVATÁSREND
AJ JOL240908KV (L)

The lawyer's profession

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog I. tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: kollokvium
Tantárgy előadója/i:	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus fókuszba alapvetően az ügyvédi hivatásrend bemutatása, az ügyvéd jogállásának leírása, tevékenységének elemzése. Az ügyvédi tevékenység és hivatás rövid történetének bemutatását követően az ügyvédi tevékenység meghatározására kerül sor, majd az ügyvédi tevékenység egyes részeit elemzi részletesen a kurzus. Bemutatásra kerülnek az ügyvédi tevékenység végzésének szervezeti keretei, az ügyvédi felelősség fogalma, továbbá az ügyvédi fegyelmi eljárás sajátosságai. A kurzus röviden az ügyvédi tevékenység nemzetközi vonatásával is foglalkozik.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Történeti bevezetés, az ügyvédség kialakulása, főbb történeti jellemzői.
2. Az ügyvéd jogállása az igazságszolgáltatás szervezetrendszerében, az ügyvédi tevékenység fogalma.
3. Az ügyvédi tevékenység a polgári peres és nem peres eljárásokban.
4. Az ügyvédi okiratszerkesztés.
5. Az ügyvédi tevékenység a büntető eljárásban,
6. Az ügyvédi szervezetrendszer. Az országos és a területi kamarák. Az ügyvédi működés keretei.
7. Az ügyvédi működés anyagi feltételeinek biztosítása, az ügyvédi díjszabás
8. A közjegyző felelőssége. Fegyelmi felelősség, fegyelmi eljárás. Az ügyvédekre vonatkozó etikai szabályok.
9. Az ügyvédi felelősségbiztosítás.
10. Az ügyvéd, mint választottbíró.
11. Ügyvéd az államhatárokon túl. Nemzetközi ügyvédi együttműködés.
12. Az ügyvédi tevékenység mindennapjai. Ügyvédek és ügyfelek.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Sándor I. – Szűcs B.: Az ügyvédi felelősség és biztosítása. Budapest, 2014. https://mubse.hu/Mubse/ https://www.muk.hu Kiss D.: Az ügyvédek nagy kézikönyve. Budapest, 2010. Boóc Á.: Néhány észrevétel az ügyvédi felelősségbiztosítás és a COVID-19 világjárvány vonatkozásában In: Birher, Nándor; Miskolczi-Bodnár, Péter; Nagy, Péter; Tóth, J. Zoltán (szerk.) Studia In Honorem István Stipta 70 Budapest, Magyarország Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2022) 518 p. pp. 131-138., 8 p Fazakas Z. J.: Az ügyvédi megbízási szerződés kapcsolata az eredményelvárással és megbízási díjjal ÜGYVÉDEK LAPJA 60: 1 pp. 37-40, 4 p. (2021) Boros Gy.: Az ügyvédi kártérítési felelősség és korlátozása az Üttv. hatálya alatt. Magyar Jog 2019/1., 25-39. o. Salamonné Piltz J.: Az „árnyékker” kérdése az ügyvédi kárfelelősségi perekben Kártérítési és Biztosítási Jog. 2021/2. https://kbj.hu/az-arnyekper-kerdese-az-ugyvedi-karfelelossegi-perekben/
Ajánlott irodalom: -
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: -
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

JOGALKOTÁSTAN AJ JOL240408KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Legislation, legal drafting					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Szabó Zsolt	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: -	Meghirdetés féléve: ősz és tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i: Dr. Szabó Zsolt					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A normaalkotás alkotmányos szabályainak, folyamatának bemutatása, a jogalkotás rendszerének megismertetése. A jogszabályszerkesztés szabályainak bemutatása.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1-2.Feladat megbeszélése, a jogalkotás általános követelményei					
3. 5. A jogszabályszerkesztés szabályai					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Házi dolgozat					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
4. 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról					
5. 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet a jogszabályszerkesztésről					
Ajánlott irodalom:					
1.(szerk). Tóth J. Zoltán: Jogalkotástan, Dialóg, 2019.					
2.Erdős Csaba-Szabó Zsolt (szerk.): Törvényhozás és alkotmánybíráskodás a Kárpát-medencében, Gondolat, 2020					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
e) tudása: Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemtzőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között. Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogászai írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.					
f) képességei: Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.					
g) attitűdje: Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.					
h) autonómiája és felelőssége: Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

*Magyarázatok

ADATVÉDELEM Kód: AJ JOL240812KV					
Data protection					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: Előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Infokommunikációs és digitális jog	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs	Tantárgy besorolása: kötelező/ <u>kötelezően választható</u> / szabadon választható/ kritérium	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: <u>magyar</u> / angol/ német/ ...	Számonkérés formája: <u>vizsga (kollokvium)</u> / évközi jegy (gyakorlati jegy)/alapvizsga/szigorlat/ beszámoló/aláírás/ minősített aláírás
Tantárgy előadója/i: Dr. Péterfalvi Attila					Értékelés módszere: <u>írásbeli</u> / szóbeli/ írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Hallgatók megismertetése az adatvédelem és az információszabadság nemzetközi szabályainak alapfogalmaival, a magyar szabályozás alkotmányos alapjaival, a hatályos szabályozás alapjaival, a szektorális adatkezelések alapvető szabályaival, a közérdekű adatok nyilvánosságával.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az adatvédelmi jog kialakulása és helye a jogrendszerben. A hazai adatvédelmi szabályozás általános bemutatása, különös tekintettel az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényre [a továbbiakban: Infotv.]. Alapfogalmak, alapelvek 2. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) [a továbbiakban: GDPR] általános bemutatása. A GDPR és az Infotv. személyi, tárgyi és területi hatálya 3. Az adatkezelési jogalapok rendszerének bemutatása. Az érintetti jogok általános bemutatása. Az elszámoltathatóság alapelveinek részletes bemutatása. Az elszámoltathatóság alapelveinek való megfelelést segítő, GDPR-ban nevesített és GDPR-on kívüli eszközei 4. Az adatkezelő feladatai. A beépített és alapértelmezett adatvédelem 5. Az adatkezelési tevékenységek nyilvántartása. Az adatvédelmi tisztviselő 6. Az adatbiztonság. Egyéb adatkezelői kötelezettségek általános ismertetése (adatvédelmi incidens bejelentése, adatvédelmi hatásvizsgálat). A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság eljárásai 7. Akkreditáció és tanúsítás, magatartási kódexek, harmadik országba történő adattovábbítás. Információszabadság a közsférában, a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerhetősége 8. Az információszabadság korlátai, jogorvoslatok					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
1. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) hatályos szövege 2. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 3. Az adatvédelem hazai és európai uniós szabályozása és alapintézményei: https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-					

[reszletek?id=123456789/11927](https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/11927)

4. Jogalapok, érintetti jogok: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/12417>
5. NKE jegyzet: Az elsámoltathatóság alapelve és az adatkezelői kötelezettségek: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/12414>
6. Az adatvédelmi jog alapelvei, fogalmai, szereplői, profilalkotás, a személyes adatok különleges kategóriái, bünygyi személyes adatok: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/12415>
7. A NAIH eljárásai: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/15005>
8. Akkreditáció és tanúsítás, magatartási kódexek, harmadik országba történő adattovábbítás: <https://tudasportal.uni-nke.hu/tudastar-reszletek?id=123456789/14817>

Ajánlott irodalom:

1. Magyarázat a GDPR-ról, Wolters Kluwer Hungary Kft., Budapest, 2018. ISBN 978 963 295 761 6
2. A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport véleményei és iránymutatásai
3. Az Európai Adatvédelmi Testület (EDPB) véleményei, iránymutatásai
4. a korábbi adatvédelmi biztos beszámolói; a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság beszámolói; kapcsolódó bírósági határozatok

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemzőit.
- Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
- Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
- Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogász írás sajátos elemeivel, a jogi dokumentumok szerkesztésének szabályaival és technikáival.

b) képességei

- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.
- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- Felismeri a jogilag releváns információkat.
- Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

- Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- d) autonómiája és felelőssége
- Tudatosan és önállóan törekszik az önfel fejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
 - Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
 - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÍRÓI HIVATÁSREND AJ JOL240813KV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL The Judicial Profession					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog I. Büntetőeljárás jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: kollokvium
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán, megbízott oktatók, gyakorló bírák	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus fókuszában a bírói hivatás gyakorlásának, illetve a bírói függetlenség megvalósulásának személyi és szervezeti feltételei állnak. A bírói hivatás különböző szakágaiból és szintjeiről érkező előadók mutatják be a bírói hivatást és értelmezik a független bíráskodás jellemzőit, valamint a bírói öngazgatás megvalósulásának feltételeit és esetleges buktatóit. Elemzésre kerül a bírói előmenetel, a bírák etikai és fegyelmi felelőssége, továbbá a hallgatók bepillantást nyerhetnek a bírói munka mindennapjaiba. A bírói függetlenség és pártatlanság feltételeinek megismerése után a hallgatók feladata, hogy egyéni és csoportmunka keretében fogalmazzák meg a bíró szakmai felkészültségével, magánéletével és közéleti szerepvállalásával kapcsolatos társadalmi elvárásokat és korlátokat.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
13) A hazai közjogi keretek, illetve a nemzetközi és az uniós jogi keretek áttekintése, az Európai Unió Bíróságának gyakorlata. A bírói öngazgatás 14) A precedensrendszer 15) A bírói függetlenség korlátai. A jó bíró 16) A bírónak válás folyamata és a bírói előmenetel 17) Bírói etika. A bírói ítélezés jogi keretei és a bírói ítélezést befolyásoló tényezők 18) A társasbíráskodás 19) A jogorvoslati eljárások. A felsőbíróságok tevékenysége 20) A különbíráóságok I.- Fiatalbírák. A különbíráóságok II.-Közigazgatás. Konzultáció					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
beadandó dolgozat írása; aktív órai részvétel					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Tóth J. Zoltán (szerk.): A tisztességes eljárásról való jog. Wolters Kluwer, Budapest, 2021 (ISBN 978-963-594-011-0) Jakab András: „Ki a jó jogász, avagy tényleg jó bíró volt-e Magnaud?” Jogesetek Magyarázata 2010/1. 83-85.					

Mezei Péter: „A bírák szerepe a jogrendszerben – A XX. század első felének jogelméleti gondolkodói tükrében” Jogelméleti Szemle 2002/3. http://jesz.ajk.elte.hu/mezei11.html Osztovits András: „Törvénymódosítás a bírósági joggyakorlat egységesítése érdekében-jó irányba tett rossz lépés?” Magyar Jog 2020/2. 72-80. Tóth J. Zoltán: A pozitív jogi normák bírói értelmezésének módszertana. Jogtudományi Közlöny, 2012/3. szám, 93-109. o. Bírói Etikai Kódex Ajánlott irodalom: FRANK, Jerome: „Are Judges Human? Part 1: The Effect on Legal Thinking of the Assumption That Judges Behave Like Human Beings” <i>University of Pennsylvania Law Review</i> Vol.80., 1931, 17-53. FRANK, Jerome: „Are Judges Human? Part 2: As Through a Class Darkly” <i>University of Pennsylvania Law Review</i> Vol.80., 1931, 17-53. MACKENZIE Hon., Brian: Extrajudicial Speech: Judicial Ethics in the New Media Age, Reynolds Courts and Media Law Journal Vol 2. Issue 2., p. 185-210. Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: 7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák 7.1.1. A jogász a) tudása – Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait. – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait. b) képességei – Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. – Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére. – Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogász módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére. – Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére. c) attitűdje – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. – Elkötelezett a jogász munka egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett. – Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogász munka iránt. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért. – Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): bírói szimulációs tárgyalóterem használata; 20 fős létszámkorlát.

EURÓPAI SZAKPOLITIKÁK
Kód AJ JOL240909KV

Introduction to the Politics of the European Union

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Európai Jogi és Nemzetközi Magánjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Európai Unió joga II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Osztovits András	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Az Európai Unió egy-egy adott területen dinamikusan növekvő, már politikának nevezhető jogalkotásának eltérőek a jellemzői. Az Európai Unió tagállamaként kiemelten fontos, hogy a joghallgatók megismerjék az egyes politikák intézményrendszerét, jogalapját, a hatályos szabályozást, a nemzeti és uniós szempontokat, érdekeket. Ez a tantárgy ezért átfogó képet ad az uniós politikák kialakulásáról, jellegzetességeiről, csoportosítási lehetőségeiről, majd a magyar szempontból stratégiaileg fontos egyes szakpolitikákat részletesen is ismerteti. Ez a tantárgy az EU-jog 1-2. tárgyakra épülve ad teljes képet az EU jelenlegi szabályozási kihívásairól

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az uniós politikák fogalma, kialakulása és jellegzetességei
2. A politikaformálás főszereplői
3. Horizontális és ágazati politikák
4. Közös kereskedelempolitika és vámpolitika
5. Állami támogatások politika
6. Regionális politika
7. Adópolitika
8. Közös kül-, biztonság- és védelempolitika
9. A szabadság, biztonság és jog térsége az Európai Unióban
10. Közlekedési politika
11. Környezetvédelmi politika
12. Kulturális politika

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

kollokvium. Az előadások anyaga a számonkérés részét képezi.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Kende Tamás (szerk.): Bevezetés az Európai Unió politikáiba. Negyedik, átdolgozott kiadás (Wolters Kluwer, 2014, Budapest)

Ajánlott irodalom:

-

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. Az uniós politikák fogalma, kialakulása és jellegzetességei
2. A politikaformálás főszereplői
3. Horizontális és ágazati politikák
4. Közös kereskedelempolitika és vámpolitika

5. Állami támogatások politika
6. Regionális politika
7. Adópolitika
8. Közös kül-, biztonság- és védelempolitika
9. A szabadság, biztonság és jog térsége az Európai Unióban
10. Közlekedési politika
11. Környezetvédelmi politika
12. Kulturális politika

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit.

Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.

Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.

b) képességei

Rendelkezik tudományos, közéleti, szakmai íráskészséggel.

Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.

Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.

Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.

c) attitűdje

- Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
- Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
- Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
- Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

-

MÉDIAJOG
AJ JOL240910KV (L)

Medialaw

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Infokommunikációs és digitális jog	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy a média szabályozásának megismertetését tűzi ki célul. A médiaszabályozás európai aspektusai mellett kiemelt figyelmet kap a technológiák média-szabályozásra hatása, valamint a hatályos magyar médiaszabályozás bemutatása, miközben kitekintést nyújt a média más jogterületekkel kapcsolatos vonatkozásaira (pl. alkotmányjog, szerzői jog).

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés, európai médiajog, cenzúra tilalma, vélemény-nyilvánítás szabadsága, hírnév-becsület védelem, parlamenti vélemény-nyilvánítás
2. Sajtószabadság terjedelme és egyes korlátai: piacbefolyásolás tilalma, újságírói kritika, közösségek szabályozási (Btk., Ptk.) védelme a gyűlölettel szemben, emberi méltóság intézményi (közigazgatási) védelme; média és magánszféra védelme: bírósági tárgyalás, rendőrök, celebek és politikusok, újságírók: újságírói forrásvédelem, ok-nyomozás, sajtó helyreigazítás
3. Technológiák és médiajog: AI, deepfakes, online platformok, video-megosztók, internet és média: elfeledéshez való jog, szerzői jog, kommentfelelősség, dezinformáció és az álhírek kezelése
4. Médiapluralizmus, versenyjogi vonatkozások, műsorközvetítési jogok, reklámjog: politikai reklámok, kereskedelmi (ügynyvi és vallási) kommunikáció

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Koltay András, (szerk.): Magyar és európai médiajog, Wolters Kluwer, 2025
https://real.mtak.hu/228902/1/Magyareseuropaimediajog_teljes_pdf.pdf

Ajánlott irodalom:

Tóth András: A digitális átalakulás szabályozása az Európai Unióban, Orac, 2024.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása:
Ismeri a médiajog legfontosabb tételes jogi szabályait
Ismeri a médiajog jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
Ismeri a médiajog, mint a speciális jogterület sajátosságait.
- b) képességei
Biztosan kezeli a médiajog szakjogi terminológiáit

Képes a médiajogi terminológia világos és szakszerű használatára

c) attitűdje

Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra

d) autonómiája és felelőssége

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

DIGITÁLIS KÖZIGAZGATÁS AJ JOL240911KV					
DIGITAL GOVERNMENT					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): nincs	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): nincs
Tantárgy felelőse: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve:	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: Kollokvium
Tantárgy előadója/i: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs					Értékelés módszere: Írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy elsajátításának célja, hogy a hallgatók a szakmai törzsanyagon túlmenően olyan elméleti és gyakorlati ismereteket szerezzenek, amelyek alkalmassá teszik őket a digitális közigazgatás eszközrendszerében való eligazodásra, a közigazgatási digitalizáció jogi, intézményi és technológiai összefüggéseinek felismerésére.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A kurzus teljesítése során a hallgatók megismerik a digitális közigazgatás fogalmi alapjait, történeti fejlődését, hazai és nemzetközi szabályozási környezetét, valamint a közigazgatási digitalizációhoz kapcsolódó legfontosabb intézményi, technológiai és igazgatásszervezési kérdéseket. Megismerik az elektronikus ügyintézés, a digitális közszolgáltatások, az interoperabilitás, az adatvezérelt közigazgatás, az automatizált döntéstámogatás és a mesterséges intelligencia közigazgatási alkalmazásának alapvető összefüggéseit. A tantárgy keretében feldolgozásra kerülnek az Európai Unió és a nemzetközi szervezetek digitális közigazgatásra vonatkozó szakpolitikai, szabályozási és módszertani keretrendszerei, továbbá a kapcsolódó adatvédelmi, hatékonysági, átláthatósági és jogállamisági kihívások. A kurzus fejleszti a digitális közigazgatási folyamatok értelmezéséhez, a hazai és nemzetközi fejlemények összehasonlító elemzéséhez, valamint a digitalizációval összefüggő jogi, intézményi és szakpolitikai problémák felismeréséhez és kritikus értékeléséhez szükséges alapvető készségeket és kompetenciákat.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Az órán elhangzottak.					
Ajánlott irodalom:					
Czékmann, Zsolt (szerk.): Infokommunikációs Jog. Budapest, Magyarország. Ludovika. Egyetemi Kiadó (2019). ISBN 978-615-6020-60-4					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
1. A digitális közigazgatás fogalma, fejlődése és elméleti alapjai. A digitális állam nemzetközi szakpolitikai keretrendszerei 2. Az Európai Unió digitális közigazgatási stratégiái és szabályozási környezete. A hazai digitális közigazgatási stratégiák és az intézményrendszer 3. Ipar 4.0 és az állami működés technológiai átalakulása					

4. Elektronikus ügyintézés és digitális közszolgáltatások. Azonosítás, bizalom és interoperabilitás a digitális közigazgatásban
5. Adatvezérelt közigazgatás és közadat-gazdálkodás
6. Mesterséges intelligencia és közösségi média a közigazgatásban
7. Kiberbiztonság, reziliencia és kritikus digitális infrastruktúrák. Alapjogvédelem és közigazgatási felelősség
8. A digitális közigazgatás jövője

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit.
 - Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alapjellemezőit.
 - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
- b) képességei
 - Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
 - Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.
 - Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára.
- c) attitűdje
 - Hajlandó nem jogi szempontrendszer bevonására, alkalmazására.
 - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
 - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- d) autonómiája és felelőssége
 - Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
 - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
 - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG III. (SZAKSZEMINÁRIUM)

AJ JOL240814KV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntető Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/ félév	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: elmélet	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntető eljárásjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Czine Ágnes	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: kollokvium
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Czine Ágnes, Dr. Dobrocsi Szilvia és megbízott oktatók	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. tv. korábban elsajátított rendelkezéseinek (Be. I. és Be. II.) az alkalmazása.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

Esetismertetések, szerepjáték, perszimuláció, tematikus prezentációk stb., folyamatos számonkérés, évközi beszámoló pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, bekérése.

Az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.,) fejlesztése, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudás:

b.)kézségek,:

c) az attitűd

d) az autonómiájának és felelősségének a fejlesztése.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A szeminárium, olyan kiscsoportos kurzus, ahol a **hallgató önálló munkavégzése is követelmény**. Olyan kiscsoportos gyakorlati jellegű tanóra, amely elsődlegesen a hallgató és az oktató közötti szóbeli kommunikációra épül.

A gyakorlatot évközi jegy zárja le. A gyakorlatokon résztvevők létszáma minimum 12 fő.

A Nftv. 108. § -ának 41.pontja szerint a tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

A szakszeminárium három részből áll: legalább egy kötelező tárgyaláshallgatás, jogesetmegoldások és perszimulációk. A tárgyaláshallgatás elemzése, a konkrét, eljárási problémákra koncentrált jogesetek megoldása, és a tárgyalást megjelenítő perszimuláció. A büntetőeljárás kardinális kérdéseinek a gyakorlati alkalmazásának az elmélyítése. Ennek során a jogesetmegoldás és kompetenciafejlesztés különösen: az alapelvek alkalmazásán túlmenően az eljárás résztvevőinek jogai és kötelességei, a kényszerintézkedések, a bizonyítás, a vádemelés és az első- és a másodfokú bírósági eljárás lényegi kérdéseire terjed ki.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

-BÜNTETŐELJÁRÁSI JOG CÍMŰ TANKÖNYV BUDAPEST, MAGYARORSZÁG , PATROCINIUM KIADÓ (2022) , 520 P.

ISBN: 9789634133629 Lezárás dátuma : 2022. április 30. Büntető eljárásjog: 3. átdolgozott kiadás

Szerkesztő: Czine Ágnes , Szerzők: Belegi József, Czine Ágnes , Fázsi László Patrocinium,

- 2017.évi XC. törvény a büntetőeljárásról,(hatályos)

- az előadások anyaga,(Be. I. és Be. II.) -A vonatkozó Alkotmánybírósági Határozatok, Jogegységi Határozatok, Jogegységi Panasz Határozatok és EJEB(Emberi Jogok Európai Bírósága) vonatkozó Határozatai és a szemináriumvezető által megadott könyvek, cikkek, jogesetek.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KRIMINALISZTIKA AJ JOL240815KV Forensic Science					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete - Büntető Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/ félév	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntető eljárásjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Dobrocsi Szilvia	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: tavasz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Ibolya Tibor Béla	kötelezően választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A bűnügyi tudományokon belül a kriminalisztika a joghallgatók számára a bűnügyi nyomozástan elméleti és gyakorlati ismereteinek felvázolása és bemutatása a jogászai szakmák során történő felhasználás megkönnyítése érdekében.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kriminalisztika története, fogalma, tárgya és helye a bűnügyi tudományok rendszerében. 2. A nyomozás tervezése és szervezése 3. Krimináltechnika I. 4. Krimináltechnika II. A helyszín, és a helyszínelés jelentősége a bűnügyi nyomozásban 5. Szakértői bizonyítás 6. Kihallgatási taktika I. 7. Kihallgatási taktika II. 8. Profilalkotás 9. Az igazságügyi orvostan, mint a kriminalisztika „testvértudománya” 10. Az emberölés és a testi épség elleni bűncselekmények nyomozása 11. A nemi erkölcs elleni bűncselekmények nyomozása 12. A vagyon elleni bűncselekmények nyomozása I. 13. A vagyon elleni bűncselekmények nyomozása II. 14. Nyomozás számítógépes környezetben					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
tanulmányi segédanyagok ismerete					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Dr. Ibolya Tibor: Kriminalisztikatörténeti tanulmányok. Patrocinium, Budapest, 2015 ISBN 978-963-413-007-9 Ibolya Tibor: Az első magyar kriminalisztika tankönyv és szerzője. Ügyészek Lapja 2012/2. Ibolya Tibor: A gépjármű-finanszírozással kapcsolatos bűncselekmények nyomozásáról. Rendészeti Szemle 2008/11. Ibolya Tibor: Egy erőszakos közönség nyomozása és annak tanulságai. Rendészeti Szemle 2010/3. Ibolya Tibor: A hűtlen kezelés bizonyítása. Rendészeti Szemle 2010/10. Ibolya Tibor: A „torrentrazziák” büntetőjogi megítélése. Belügyi Szemle 2011/2. Ibolya Tibor: Kihallgatási taktika a nyomozásban (www.ibolyatibor.hu) Ibolya Tibor: A daktiloszkópia és a dányosi rablójelképek (www.ibolyatibor.hu) Ibolya Tibor: A számítástechnikai jellegű bűncselekmények nyomozása. Patrocinium Kiadó, Budapest. 2012. (Tansegédlet) Ibolya Tibor: Elfelejtett kriminalisták. Dr. Gábor Béla a daktiloszkópia első magyar szakértője. Belügyi Szemle. 2014/3. Ibolya Tibor: Kihallgatási taktika a nyomozásban tansegédlet, Patrocinium Kiadó, Budapest 2021. (megjelenés alatt)					
Ajánlott irodalom:					
Kriminalisztika (szerk. Bócz Endre). (BM Kiadó, 2004. 1-2. kötet) Dr. Molnár József: A kriminalisztika tudománya I-IV. (Kriminológia Évkönyv, Bp. 1995., Kriminológiai és kriminalisztika tanulmányok 33., 34. és 35. kötet) Kertész Imre: A kihallgatás taktika lélektani alapjai (Bp. 1965.) Dr. Gödöny József: Bizonyítás a nyomozásban (Közgazdasági és Jogi Kiadó, 1968.)					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
- Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
- Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
- Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit.
- Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.
- Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit.
- Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat.
- Ismeri az állam- és a jogrendszer alapjellemezőit és ezek alapján eligazodik a különböző jogfogalmak, paradigmák között.
- Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.
- Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
- Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait.

b) képességei

- Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.
- Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.
- Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.
- Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára.
- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
- Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.
- Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogász módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.

c) attitűdje

- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére.
- Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.
- Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.

- Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.
- Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- Elkötelezett a közérdek és a közérdekű jogászai munka iránt.

d) autonómiája és felelőssége

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
- Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KRIMINOLÓGIA AJ JOL240816KV					
Criminology					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/ félév	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog III.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Domokos Andrea					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A bűnözésre és a bűnöző személyiségre vonatkozó elméletek megismertetése a hallgatókkal az általános és a különös szintjén. A kriminológia tudományának megalakulását, az egyes iskolák legfőbb elveit ismerteti a kurzus. A devianciák és a kriminalitás közti összefüggéseket tárgyalja. Foglalkozik az áldozattal, a bűnmegelőzéssel és a büntetőpolitikával is. A kurzuson szó esik a pszichopatákról a cyberbullyingről, az incel-jelenségről, a femicide-ről is.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kriminológia fogalma, kriminológiai elméletek, a magyar kriminológia története, kutatási módszerek 2. Viktimológia, Devianciák, devianciakontroll 3. Büntetőpolitika, Alternatív szankciók 4. Az erőszakos bűnözés 5. Gazdasági bűnözés 6. Vagyon elleni bűnözés, Közlekedési kriminológia 7. Életkor, nemek szerinti bűnözés 8. Visszaeső bűnözés, Szervezett bűnözés					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Prezentációk tartása					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Bérces Viktor - Domokos Andrea Kriminológia , ORAC Budapest, 2025.					
Ajánlott irodalom:					
Domokos Andrea – Bérces Viktor: Gondolatok a kriminológia tudományából. Patrocinium Budapest, 2020. Robert D. Hare : Kímélet nélkül - A köztünk élő pszichopaták sokkoló világa Háttér Kiadó, 2011 Philip Zimbardo : A Lucifer-hatás - Hogyan és miért válnak jó emberek gonosszá? ab ovo kiadói kft. 2012 Domokos Andrea: Iskolai és campus- erőszak az Amerikai Egyesült Államokban a XXI. században In: Borbíró Andrea, Inzelt Éva, Kerecsi Klára, Lévy Miklós, Podoletz Léna (szerk.) A büntető hatalom korlátainak megtartása: A büntetés mint végső eszköz: Tanulmányok Gönczöl Katalin tiszteletére. Budapest: ELTE - Eötvös Kiadó, 2014. Domokos Andrea: A családon belüli erőszak egy sajátos esete: a háziállatok bántalmazása In: Czine Ágnes (szerk.); Domokos Andrea (szerk.); Lukács Krisztina (szerk.) Studia in honorem Mihály Tóth 70 Budapest, KGRE, ÁJK 2021.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Bérces Viktor - Domokos Andrea 2025-ös tankönyvben szereplő tétel-címek					
a) Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: tudása A bűnözés okairól, terjedelméről, szerkezeti sajátosságairól szereznek tudást. Az egyedi bűnelkövetés gazdasági, társadalmi, pszichés okait ismerik meg a hallgatók.					

b) képességei A hallgatók képesek multi- és interdiszciplináris módon közelíteni a bűnözéshez, mint társadalmi jelenséghez, és a bűnözőhöz, mint kriminális személyiséghez.c) attitűdje A hallgató egyrészt társadalmi felelősséggel, másrészt az egyén bűnelkövető felé megnyilvánuló empátiával képes az össz-bűnözés jelenségét, illetve az egyéni deviáns/kriminális utak alakulását megérteni és a generális, speciális prevenció módszereit kiválasztani esetükben.d) autonómiája és felelőssége A kurzust elvégző hallgató önállóan képes a tantárgyhoz kapcsolódó források feldolgozására és szakmai következtetések levonására. Az erkölcsi, jogász-etikai és szakmai jogi szempontokat egyszerre figyelembevéve közelíti meg a bűnözés és a bűnelkövető egyén problematikáját.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

BÜNTETÉS VÉGREHAJTÁSI JOG

AJ JOL240912KV

Punishment enforce law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete/ Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/félév	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntetőjog IV., Büntető eljárásjog II	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Havasi Sára	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Havasi Sára					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hallgatók büntető anyagi jogi és büntető eljárásjogi ismereteire alapozva megismertesse a büntetés-végrehajtási jog, mint a „bűnügyi jogok” harmadik fő pillérének elméleti és tételes jogi szabályait, a 2013. évi CCXL. törvény (új Bv. Kódex) rendelkezéseit, elősegítse a büntetőjogi szankciók és egyes büntetőjogon kívüli jogkorlátozások foganatosításának, hatályosulásuk lényegi összefüggéseinek megértését, a tantárgy komplexitásával összefüggő, továbbá a végrehajtás jogállami garanciarendszerével kapcsolatos ismeretek elsajátítását. Az oktatott ismeretek révén a képzésben részt vevők kellő szintű hazai és nemzetközi tudanyagot szerezhettek, amit a gyakorlati jogászai munka, valamint a jogi szakvizsgára történő felkészülés során is jól hasznosíthatnak.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A büntetés-végrehajtási jog szabályozásának története, a büntetés-végrehajtási jogtudomány kialakulása és a nemzetközi követelményrendszer. A büntetés-végrehajtási jog helye a jogrendszerben, fogalma, alapelvei, forrásai. A jogi helyzet fő vonásai a végrehajtás ideje alatt. A szabadságvesztés végrehajtása (I). A végrehajtás célja, feladata, teljesítésének biztosítékai. A büntetés-végrehajtási szervezet felépítése és működése. A szabadságvesztés foganatba vétele, a bíróság és a büntetés-végrehajtási szervezet feladatai a foganatbavétel során. Halasztás és félbeszakítás, a kegyelmi eljárás. A végrehajtás rendje, a kategória és kreditrendszer, a letartóztatottak rezsimbe sorolás, az elítéltek szabadítása.
2. A szabadságvesztés végrehajtása (II). Az elítéltek reintegrációja (munkáltatás, oktatás, képzés, jutalmazás, fegyelmi fenytés) a sajátos kezelési igényű elítéltek számára kialakított részlegek (átmeneti részleg, a gyógyító-terápiás részleg, hosszú idő speciális részleg, droprevenció részleg, pszichoszociális részleg, alacsony biztonsági kockázatú részleg, vallási részleg, időskorúak részlege). A szabadságvesztés végrehajtása (III). Az elhelyezés és ellátás, a kapcsolattartás szabályai A rendkívüli esemény fogalma és rendszerezése. A fogvatartás biztonsága, a biztonsági intézkedések és a kényszerítő eszközök alkalmazása. Kártalanítás az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt. A szabadságvesztés végrehajtása (IV.) A különleges kategóriák (fiatalkorúak, nők, katonák, nem magyar állampolgárságú elítéltek) sajátossága a végrehajtás során.
3. A többi büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés végrehajtása. Az intézkedések végrehajtása, a kóros elmeállapotú elítéltek kapcsolatos eljárás. Az elítéltek utógondozása, és a járulékos büntetés-végrehajtási feladatok. A személyi szabadságot érintő büntetőeljárás kényszerintézkedések végrehajtása. A büntetés-végrehajtási bíró hatásköre, illetékessége, eljárásának sajátos szabályai. A bírósági felülvizsgálat. A büntetés-végrehajtás garancia és kontrollrendszere, a végrehajtás jogállami biztosítékai (ügyész törvényességi felügyelet és jogvédelem, nemzetközi ellenőrzés, az alapvető jogok országgyűlési biztosa, a társadalmi kontroll, a nemzeti megelőző mechanizmus).

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Lajtár István – Havasi Sára: Büntetés-végrehajtási Jog. Patrocínium, Budapest, 2025. (5. átdolgozott kiadás)

- A büntetések az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény.
- A büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény.
- Az előadáson elhangzottak.

Ajánlott irodalom:

- Belovics Ervin –Vókó György: A Büntetés-végrehajtási törvény magyarázata. HVG-ORAC. Kiadó Budapest, 2014.
- Lajtár István: A büntetés-végrehajtás garancia és kontrollrendszere Magyarországon. HVG-ORAC Kiadó Bp. 2010.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

GAZDASÁGI BŰNCSELEKMÉNYEK
AJ JOL240913KV

Economical Crimes

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/ félév	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: előadás	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)
Tantárgy előadója/i: Dr. Fodor Balázs Gábor					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus a gazdasági és gazdálkodással összefüggő bűncselekményekre vonatkozó legfontosabb elméleti és gyakorlati, jogalkotási és jogalkalmazási kérdéseket tekinti át. Különös hangsúlyt fektetve az egyetem kötelező tantárgyi, záróvizsga követelményeire, az esetleges évfolyamdolgozat, szakdolgozat, TDK, PhD dolgozatokra, illetve a szakvizsga követelményekre is.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A gazdasági bűnözés kriminológiai és büntetőjogi megközelítése, a gazdasági tevékenység során felmerülő tipikus jogsértések, visszaélések értékelése, illetve bűnügyi statisztikák a gazdasági bűnözés vonatkozásában
2. A gazdálkodással kapcsolatos bűncselekmények rendszertana és a gazdasági bűncselekmények jellemzői
3. A gazdálkodás körében elkövetett vagyon elleni bűncselekmények áttekintése
4. A pénzmosás és a pénz- és bélyegforgalom biztonsága elleni bűncselekmények áttekintése
5. A gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények áttekintése
6. A számvitel rendjének megsértése és a csődbűncselekmény
7. A fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő bűncselekmények áttekintése
8. A költségvetési csalás

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Követelmény: az előadásokon való részvétel
Oktatási módszer, Ppt és előadás

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Angyal Pál: A magyar büntetőjog kézikönyve 5. kötet Budapest, 1929.
- Molnár Gábor: Gazdasági bűncselekmények. Budapest, 2009.
- Tóth Mihály: Gazdasági bűnözés és bűncselekmények, Budapest, 2002

Ajánlott irodalom:

Fodor Balázs Gábor: A gazdaság büntetőjogi védelme, Belügyi Szemle 2025/11. szám 2323- 2335 o.

Fodor Balázs Gábor: Gazdasági bűnözés, szervezett bűnözés, Büntetőjogi Szemle 2025/1. szám 32-36. o.

Fodor Balázs Gábor: A kényszerintézkedések és azok hatásai, Gazdasági bűnözés 2022 konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2024. 139-172. o.

Fodor Balázs Gábor: Konszenzus és szankciók a költségvetési csalás miatt indult büntetőeljárásokban, Magyar Jog 2024. 7-8. szám 411-422. o. Fodor Balázs Gábor: A gazdasági bűncselekmények szankcionálása, Büntetőjogi Szemle 2024/1. szám 39-51. o. Fodor Balázs Gábor: Az adókijátszás és annak következményei a személy- és vagyonvédelemben, Büntetőjogi Szemle 2023/1. szám 17-20. o. Fodor Balázs Gábor: Bizonyítás és bizonyítékok költségvetési csalások esetében, Gazdasági Bűnözés 2021 konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2022. 107-149. o. Fodor Balázs Gábor: A gyanútól a vádig, Az új büntetőeljárás törvény első tapasztalatai a gazdasági bűncselekmények felderítése és bizonyítása kapcsán konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2020. 93-116. o. Fodor Balázs Gábor: Egyes gazdasági bűncselekmények felderítése és bizonyítása, Az új büntetőeljárás törvény és a gazdasági bűnözés kapcsolata konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2019. 111-128. o. Fodor Balázs Gábor: A versenyképes vállalkozás büntetőjogi veszélyei, A gazdálkodással összefüggő bűncselekmények büntetőjogi megítélése konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2018. 108-127. o. Fodor Balázs Gábor: A vállalkozás büntetőjogi kockázata, A vállalkozói felelősség büntetőjogi vonatkozásai konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2017. 95-124. o. Fodor Balázs Gábor: Az áfa-csalások büntetőjogi megítélésének elméleti és gyakorlati kérdései, A költségvetés büntetőjogi védelme konferencia előadásainak szerkesztett változata, szerkesztette: Prof. Dr. Domokos Andrea, Károli Gáspár református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2017. 90-111. o.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: - Gazdálkodással összefüggő bűncselekmények közös jellemzőinek meghatározása - Gazdasági tevékenység és gazdasági bűncselekmény fogalma - A gazdálkodás körében elkövetett vagyon elleni bűncselekmények törvényi tényállása, elemzése és joggyakorlata - A számvitel rendjének megsértése és a csődbűncselekmény törvényi tényállása, elemzése és joggyakorlata - A pénzmosás törvényi tényállása, elemzése és joggyakorlata - A költségvetési csalás törvényi tényállása, elemzése és joggyakorlata - A pénzbüntetés és a vagyonelkobzás törvényi tényállása, elemzése és joggyakorlata - A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedések fontosabb szabályai - A bünszövetség, bünszervezet és üzletszerűség fogalma és joggyakorlata
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: e) tudása f) képességei g) attitűdje h) autonómiája és felelőssége A tantárgy hozzájárul a gazdálkodás menetében előforduló tipikus bűncselekmények felismeréséhez, büntetőjogi értékeléséhez. Bemutatja ezek tipikus elkövetési formáit, anyagi jogi minősítését, jellemző, illetve hatékony felderítését, bizonyítását, szankcionálását. A tantárgy közben nagy hangsúlyt fektet a jogász képzés hangsúlyos követelményeire és az esetleges tudományos témaválasztásra is. Egyben komplex módon, az összes bűnügyi tudomány (büntető anyagi jog, eljárás jog, kriminológia, kriminalisztika, stb.) irányából megközelíti a gazdasági bűnözés, illetve a gazdasági bűncselekmények témáját.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ÜGYÉSZI HIVATÁSREND					
Kód AJ JOL240914KV					
The prosecution profession					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete - Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Büntető eljárásjog I. tantárgy teljesítve" c/ TárgyTeljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: kötelezően választható	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar/	Számonkérés formája: vizsga (kollokvium)/
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Domokos Andrea					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus célja átfogóan bemutatni az ügyészség - mint az igazságszolgáltatás közreműködője - jogállását, feladatait, a szakmai és a funkcionális területek munkáját. Az ügyészség alkotmányos feladataiból eredően rendkívül sokrétű és összetett tevékenységet lát el, amely nemcsak a büntető igazságszolgáltatást, hanem tulajdonképpen valamennyi jogterületet érint. A kurzus keretében ezért a hallgatók megismerkedhetnek a 2021-ben alapításának 150. évfordulóját ünneplő Magyarország Ügyészsége történetével, a büntetőjogi és a közjogi szakági tevékenységével és a szervezeti felépítésével. Az ügyészi hivatás különböző szakágaiból és szintjeiről érkező előadók, akik mind gyakorló ügyészek, mutatják be az ügyészség működését, az ügyészek és más ügyészégi alkalmazottak munkáját, az ügyészi hivatás etikai kereteit és az ügyészi életpályamodell egyes szakaszait, az ügyésszé válás folyamatát.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézszségek és (rész)kompetenciák:					
1) A magyar ügyészség története 2) Az ügyészség helye a magyar közjogi rendszerben 3) Helyi ügyészségek 4) Főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek 5) A Legfőbb Ügyészség feladatai 6) Az ügyészi hivatás etikai alapjai 7) A büntetőjogi ügyészi tevékenység 8) A nyomozó ügyészség 9) A közjogi ügyészi tevékenység I. Közérdekvédelem 10) A közjogi ügyészi tevékenység II. A büntetés-végrehajtási ügyész 11) Ügyésszé válás, ügyészi életpálya, képzések 12) Konzultáció					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
beadandó dolgozat írása; aktív órai részvétel					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
2011. évi CLXIV. tv. az ügyészségről					

2011. évi CLXIII. tv. a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról Az Ügyészek Nagy Kézikönyve. Szakmai szerkesztők: Dr. Polt Péter – Dr. Varga Zs. András, Lektor Dr. Vókó György, MERITUM, 2013.
<i>Ajánlott irodalom:</i>
<u>Ajánlott irodalom:</u> https://jak.ppke.hu/uploads/articles/1488745/file/Berces_Gerencser_Az_ugyeszseg_az_igazsagszolgalatasi_rendszereben.pdf Nánási László: A magyar királyi ügyészség története 1871-1945. Polt Péter (főszerk.): 150 éves az ügyészség. Fejezetek az ügyészi szervezet történetéből.
<i>Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:</i>
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása: A hallgató megismerkedik az ügyészség alkotmányos feladataival, büntetőjogi és közjogi tevékenységével, valamint az ügyészi életpálya-moddal. b) képességei: A hallgató felkészül a gyakorlati jogász (ügyész) munka kihívásaira és mibenlétére. c) attitűdje: A hallgató társadalmi és jogi felelősséggel közelíti meg a klasszikus hivatásrendek gyakorlásának kihívásait. d) autonómiája és felelőssége: A hallgató önállóan képes a tantárgyhoz kapcsolódó források feldolgozására és szakmai következtetések levonására.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

**A FENNTARTHATÓSÁG KÖRNYEZETJOGI SZEMPONTBÓL
AJ JOL240211SZV (L)**

Sustainability from the aspect of environmental law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Bevezetés az állam- és jogtudományokba tantárgy teljesítve	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Gyüre Annamária Csilla	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy oktatásának célja a napjaink környezeti kihívásaira adott jogi keretek áttekintése a fenntarthatóság szempontjai szerint, így az energiaellátás, a fogyasztói társadalom, az éghajlatvédelem, az urbanizáció stb. egyes kérdéseinek feldolgozása, amely ismeretek elsajátítása a változó munkaerőpiacon való elhelyezkedés során is jelentős előnyt képviselnek.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- 1) A fenntarthatóság és környezetvédelem alapvetései, jogi szempontú megközelítése és alapelvei, és nemzetközi kitekintése
- 2) A fenntarthatóság elvének megjelenése és érvényesülése az Európai Unióban, jogi keretek és alapelvek
- 3) Az éghajlatvédelmi jog a fenntarthatóság szemszögéből
- 4) A fenntartható városgazdálkodás, -fejlesztés egyes jogi kérdései ökológiai szempontból
- 5) A fenntartható energiaellátás
- 6) A fenntartható közlekedés jogi szempontrendszer
- 7) A tisztább termelés megvalósításának keretei a hulladékgazdálkodás és a vízgazdálkodás jogi előírásain keresztül
- 8) A fenntartható mező- és erdőgazdálkodás jogi keretei és a biológiai sokféleség megőrzése

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

egyéni feladat

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- 1) Gyüre Annamária Csilla, Az éghajlatváltozás és a fenntarthatóság kapcsolatának jogi szempontú vizsgálata, In: Andó Éva et. al., Egymillió karakter a fenntarthatóságról, Károli Gáspár Református Egyetem Gazdaságtudományi, Egészségtudományi és Szociális Kar, Budapest, 2023. I. kötet 237-275.
- 2) diasor
- 3) a megjelölt jogszabályhelyek

Ajánlott irodalom:

- 1) Gyüre Annamária Csilla, Green Urban Management in the Light Ecological Challenges, Acta Universitatis Christianae Parentiensis, 2023/2. 3-11
- 2) Gyüre Annamária Csilla, Current Issues in Climate Change Legislation, in: Szabó Imre (szerk.) Central European Legal Studies Vol 1.: Selected essays on current legal issues from a comparative legal approach, Románia, Partium Press, 2023. 135-146.
- 3) Agenda 2030, ENSZ: Fenntartható fejlődési keretrendszer c. dokumentum
- 4) Bándi Gyula, Fenntartható fejlődés jogáról, Pro Futuro – A jövő nemzedékek joga, 2013/1. 11-30.

- 5) Faragó Tibor, A fenntartható fejlődéssel foglalkozó nemzetközi együttműködés négy évtizede, Külügyi Szemle, 2012/3, 189-211.
- 6) Horváth Zsuzsanna: Fenntartható fejlődés: Fenntartható termelés és fogyasztás az Európai Unióban. dóm–dialog Campus, Budapest–Pécs, 2016.
- 7) Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása

Ismeri a fenntarthatósághoz kapcsolódó főbb jogforrásokat, speciális szabályozási és működési logikát, a szakjogi terminológiákat.

Ismeri e speciális jogterület sajátosságait.
- b) képességei

Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra.

Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.

Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.

Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára.

Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.
- c) attitűdje

Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
- d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A MAGYAR HÁZASSÁGI JOG TÖRTÉNETE					
AJ JOL240212SZV					
History of the Hungarian Marriage Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet – Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/félév	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 2	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Nagy Péter					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja, hogy a hallgatókat a korábban elsajátított jogtörténeti tudásra alapozva bevezesse a magyar házassági jog történetébe. Az előadások különös figyelmet szentelnek arra, hogy a hallgatók megismerhessék az elmúlt években született nemzetközi és magyar eredményeket is. Egy adott korszak házassági joga sok mindent elárul egy adott társadalom uralkodó erkölcsi nézeteiről. Remek lehetőséget biztosít arra is, hogy a hallgatók a bonyolult vallási, társadalmi és jogi viszonyok alakulását a magánjog egy jól elkülöníthető részén, a házassági köteléki jogon keresztül megfigyelhessék.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
</					

c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére.d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -

ALKOTMÁNYJOG A GYAKORLATBAN AJ JOL240213SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Constitutional Law in Practice					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Bevezetés az állam- és jogtudományokba Alkotmányjog I., vagy Összehasonlító alkotmányjog	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Cservák Csaba	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: ősz/tavaszi	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: beszámoló
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Cservák Csaba					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja: Az alkotmányjog a közkeletű felfogás szerint a politika szomszédos területe. Azonban számos egyéb jogterületen rámutathatunk hasznosságára. Mint az egész jogrendszer alapja, az igazságszolgáltatás működését is nagyban befolyásolja. Az alkotmányjogi panasz lehetőségének kibővítésével az egész jogrendszer működése az alkotmányjog „felügyelete” alá kerül.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák: 1. Alkotmányjogi szakmák, hivatások 2. Választójog a gyakorlatban 3. Népszavazási esetek 4. Parlamentis esetek 5. Igazságszolgáltatás 6. Alkotmánybírói esetek 7. Alapjogvédelmi esetek 8. Államfő és alkotmányjog					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: óralátogatás					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: A tanórán elhangzott tananyag					
Ajánlott irodalom: Cservák Csaba: Összehasonlító alkotmányjogi tanulmányok, Budapest, Patrocinium, 2020					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: -					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					

a) tudása: Ismeri az alkotmányjog alapintézményeinek rendszertanát, felismeri és megoldja az adott szakterületen felmerült jogi problémákat és ellentmondásokat, a megszerzett szakmai ismeretek gyakorlati alkalmazása során a vonatkozó jogszabályokat önállóan értelmezi. b) képességei: képes a probléma központú szemléletmód és gyakorlati problémamegoldást kereső megközelítésre, képes az általános jogérvényesítés során felmerülő alapjogi jellegű szabályozások gyakorlati alkalmazására c) attitűdje: a komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével meghozni döntését; nyitott az alkotmányjog átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására d) autonómiája és felelőssége: tudatosan képviseli azon módszereket, amelyeket a tanórákon elsajátított;
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): 24 fő

*Magyarázatok

ÁLLAM ÉS DEMOKRÁCIA. BEVEZETÉS AZ ÓKORI GÖRÖG JOGBA
AJ JOL240214SZV

State and democracy. An introduction to ancient Greek law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit		Előtanulmányi feltétel(ek): Római jog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Jakab Éva Rozália	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: II. félév	Meghirdetés féléve: tavasz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: Évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Jakab Éva Rozália					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja az ókori görög jogi és filozófiai gondolkodás, perjog, és forenzszius kultúra megismertetése a hallgatókkal. Az ókori görög bölcselők nagy hatással voltak az európai kultúra kialakulására. Érvelési technikájuk és gondolat-kincsük ismerete a jogi műveltség részét képezi. A tantárgy azt is bemutatja, hogy a bírósági szervezet változása és az anyagi jog fejlődése hogyan fonódik össze, ezzel kritikus és innovatív gondolkodásra neveli a hallgatókat.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés az ókori Athén társadalmi és politikai életébe
2. Drakón törvénye az emberölésről;
3. Solón törvényei és társadalmi-bírósi reformja;
4. Lysias emberölési perbeszéde;
5. Sókratész tanai és híres pere;
6. Platón és a görög filozófia
7. Démostenész az utólagos normakontrollról; híres politikai perek;
8. Hypereidész Athenogenész ellen – adásvétel és kellékszavatosság Athénban

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Részvétel az órákon; referátum készítése választott témakörből

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Jakab Éva: Állam és demokrácia. L'Harmattan, Budapest, 2021.

Ajánlott irodalom:

M. H. Hansen, The Sovereignty of the People's Court in the Fourth Century B.C. and the Public Action against Unconstitutional Proposals, Odense, 1974.
M. H. Hansen, The Trial of Socrates. From the Athenian Point of View, Copenhagen, 1995.
M. H. Hansen, The Athenian Democracy in the Age of Demosthenes. Structure, Principles and Ideology, Cambridge, 1991.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
- b) képességei
- c) attitűdje
- d) autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

KERESZTYÉN JOGÁSZI ETIKA
AJ JOL240216SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
Christian Legal ethics

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti – Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra/félév	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 2.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar
Tantárgy előadója/i: Dr. Badacsonyi Zoltán	szabadon választható			Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus a Galatákhoz írott levél 5. rész 22-23. versében található keresztyén erényeken keresztül mutatja be az általános etika, valamint a jogász etika követelményeit, összevetve azokat a test cselekedeteivel (Galata 5, 19-21). A kurzus jogi jellegű esettanulmányok bemutatásával és azok alternatív megoldásaival segíti hozzá a hallgatókat a keresztyén értékrend szerinti lehetőségek megtalálására.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezető, alapozó ismeretek a keresztyénség, a jog és az etika kapcsolatáról
2. A szeretet. Az öröm
3. A békesség. A türelem
4. A szívettség. A jóság
5. A hűség. A szelídség
6. Az önmegtartóztatás
7. Pilátus etikája Jézus perében – a legfontosabb per és annak etikai lehetőségei
8. Értékelés

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

beadandó dolgozat

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Biblia
- Órai előadások anyaga

Ajánlott irodalom:

- Protestáns etikai kézikönyv, szerk.: Fazakas Sándor, Kálvin Kiadó-Luther Kiadó, 2017. Bp.
- Napjaink dilemmái-Protestáns válaszok, szerk.: Dr. Békefy Lajos-Dr. Birkás Antal, Barankovics István Alapítvány, 2015.
- Cseri kálmán: A Lélek gyümölcse, prédikáció (<https://www.refpasaret.hu/pasaret/pred.php?id=991>)
- Zlinszky János: Keresztény erkölcs és jogász etika, Szent István Társulat, Bp. 1998.
- Az egyházi intézmények működtetésének etikai alapjai, szerk.: Birher Nándor-Homicskó Árpád Olivér, Károli Gáspár Református Egyetem Állam – és Jogtudományi Kar, 2019. Bp.
- Szabályozáskomplexitás, szerk.: Birher Nándor-Homicskó Árpád Olivér, Károli Gáspár Református Egyetem Állam – és Jogtudományi Kar, 2021. Bp.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: -	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait. ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket. ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. b) képességei ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat. ☐ Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni. ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára. ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére. ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett. ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat. c) attitűdje ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit. ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát. ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez. ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett. d) autonómiája és felelőssége ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. ☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. ☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): 15 fő	

A MAGYAR KÖZJEGYZŐSÉG TÖRTÉNETE AJ JOL240311SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL History of the Hungarian Notariat					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet – Jogtörténeti Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/félév	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Rokolya Gábor					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgyra jelentkező hallgatók tudásanyagának kiszélesítése, a magyar jogtörténet igazságügyi hivatásrendekre vonatkozó területének tudományos elemzése. A magyar közhitelesség intézményeinek összehasonlító és elemző bemutatása. Kiemelten a polgári közjegyzőség intézményének jogtörténeti ismertetése.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A közhitelesség és a jogi írásbeliség fogalmai. A közjegyzői intézmény európai gyökerei. 2. A magyar közhitelesség középkori intézményei: királyi kancellária, egyházi és világi kancelláriák, hiteles személyek, pristaldusok, középkori pápai közjegyzők) A hiteles helyek szabályozása a középkorban és az újkorban. A formuláskönyvek és a hiteleshelyi oklevél. A legfontosabb középkori hiteleshelyek története. 3. A vármegyei és városi közhitelesség a középkorban és az újkorban. A közhitelesség erdélyi intézményei (gyulafehérvári káptalan, kolozsmonostori konvent, levélvizsgálók, osztóbíró) 4. Kísérlet a polgári közhitelesség szervezetének kiépítésére: a császári és királyi közjegyzőség. A közjegyzői törvény születése. 5. A királyi közjegyzői intézmény bevezetése és működése 1886-ig A közjegyzőség története az I. világháborúig 6. A közjegyzőség mozgalmai: harc az ügyvéd-közjegyzőség és a jegyzői magán munkálatok ellen. A közjegyzőség története a két világháború között. 7. Az államosított közjegyzői intézmény bevezetése és működése (1950-1991). Az MKE létrejötte, küzdelem a polgári közjegyzőség visszaállításáért (1988-1991). 8. A rendszerváltás utáni magyar közjegyzőség szabályozásának főbb vonásai. A közjegyzőség európai szimbólumai: a közjegyzői kézjegy és a hivatali pecsét.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
aktív órai jelenlét, írásbeli számonkérés					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Rokolya Gábor: A magyar közjegyzőség története. Budapest, 2024. Patrocinium Kiadó					
Ajánlott irodalom:					
700 éves a közjegyzőség Magyarországon. A 2008. november 27-én megtartott Jubileumi Konferencián elhangzott előadások. szerkesztette: Rokolya Gábor MOKK Budapest,2008 Rokolya Gábor: A közhitelesség szervezete és iratai a középkori és újkori Magyarországon. in: Okleveles históriák MOKK/Budapest,2010. Rokolya Gábor: A polgári közjegyzőség emlékezete. MOKK Budapest,2009. Rokolya Gábor: Az első rozsnói közjegyző. MOKK Budapest, 2011. Rokolya Gábor: A közjegyzői intézmény fejlődése a polgári korban. Gondolat Kiadó Budapest, 2013. Rokolya Gábor: Fekete László, a tudós közjegyző. MOKK Budapest,2013. Rokolya Gábor: Az államosított közjegyzőség története. Szeged, 2019. Rokolya Gábor: A közjegyzői hivatás szimbólumai a polgári korban. in: Takács Péter (szerkesztette): A jog megjelenítése, épített környezete és szimbólumai. A jogi kultúra látható világa. Budapest, 2020. Stipta István: A magyar bírósági rendszer története. Debrecen, 1998. Bónis György-Degré Alajos- Varga Endre: A magyar bírósági szervezet és perjog története. Zalaegerszeg, 1996. Korsósnné Delacasse Krisztina: Az ügyvédi kamarák megszületése Magyarországon. Pécs, 2012.					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: segítse a jogintézmények elvi hátterének megismerését, alapozza meg a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítések ismeretét, a történeti fejlődés logikájának, jelentőségének felismerését. b) képességei: legyen alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára, legyen képes a jogrendszer, a jogi módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére. Képes legyen nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. c) attitűdje: készüljön fel a folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére, elkötelezett az igényes és minőségi munkára. Legyen igénye a széles körű műveltség megszerzésére. d) autonómiája és felelőssége: reflektív módon viszonyuljon a saját munkájához és azok következményeihez, fogadja el és építse be a visszacsatolásokat. A tárgy segítséget nyújt ahhoz, hogy a hallgató önállóan, pontosan végezze munkáját, törekedjen a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során egyaránt.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

JOG ÉS IRODALOM AJ JOL240312SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Law and Literature					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 3.	Meghirdetés féléve: ősi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán Prof. Dr. Czine Ágnes, Prof. Dr. Domokos Andrea, Prof. Dr. Rixer Ádám, Dr. Prieger Adrienn, Dr. Nagy Péter					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A „jog és irodalom” egy közel fél évszázada létező jogelméleti paradigma és mozgalom, melynek egyik irányzata a „jog az irodalomban” („law in literature”. Ez az irányzat azt vizsgálja, hogy a jog (az egyes jogi normák, illetve jogintézmények, és az azok alapjául szolgáló társadalmi problémák), a jogászság, továbbá a jog és erkölcs, jog és igazságosság viszonya hogyan jelenik meg az egyes irodalmi művekben; instrumentális jelleggel kívánja használni az irodalmi műveket a jogi problémák jobb megértése és megértetése érdekében. A tárgy célja a jövőben jogászok irodalmi (és ezáltal általános értelmiségi) műveltségének elmélyítése mellett – a feladott irodalmi művek feldolgozása és megbeszélése, illetve a róluk folytatott vita által – a szóban forgó irodalmi mű alapjául szolgáló (tételes jogi, jogfilozófiai vagy politikai filozófiai) probléma megvilágítása és körüljárása. Azon amerikai egyetemek tapasztalata, ahol e paradigmát didaktikai célokra használják fel, az, hogy a joghallgatók e módszer segítségével jobban megértik mind a tételes jogi problémákat, mind a jogi szabályozás és az erkölcs, illetve az igazságosság bonyolult kapcsolatrendszerét.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Jog, állam, szabadság, utópiák és disztópiák, Önkényuralmi rendszerek kiépülése. (Irodalom: Morus Tamás: Utópia; Campanella: Napváros; George Orwell: 1984; Aldous Huxley: Szép új világ; George Orwell: Állatfarm) 2. Családon belüli erőszak. (Irodalom: Németh László: Iszony) 3. Emberölés (Irodalom: Kosztolányi Dezső: Édes Anna; Dosztojevszkij: Bűn és bűnhődés) 4. Emberölés, öngyilkosságban közreműködés. (Irodalom: François Mauriac: A kis idétlen) 5. Jogászok az újabb magyar irodalomban – Göncz Árpádtól Vámos Miklósig; A fiatal jogász élet kérdései és azok ábrázolása a magyar irodalomban (Irodalom: Adam Rixer: A joghallgató. Novum Verlag, Sopron, 2011; Krúdy-novellák) 6. Etikai döntések a jogban, a nehéz esetek kezelése „Salamon ítélete” alapján. (1Királyok 3,16-28) 7. A gyermekek védelme. (Móricz Zsigmond: Árvácska) 8. Közigazgatás és szépirodalom (Irodalom: András László: Egy medvekutató feljegyzései; Honoré de Balzac: Hivatalnokok; Jókai Mór: A régi jó táblabírák; Nagy Koppány Zsolt: Nem kell vala megvénülnöd 2.0.)					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
A kurzus kifejezett aktív hallgatói részvételt kíván, és feltételezi a feladott irodalmi művek elolvasását. Az órákon a részvétel elvárt (és katalógussal ellenőrzött), és a feldolgozás az oktató és a hallgatók, valamint a hallgatók egymás közötti párbeszédre, vitájára, a hallgatók „hangos gondolkodására” épít. Az oktatók az adott téma több szempontú megközelítését alkalmazzák, a cél pedig nem a jogszabályi, tételes jogi vagy jogbölcseleti ismeretek mechanikus					

elsajátítása és visszaadása, hanem a körüljárt témák problémaközpontú feldolgozása, a lehetséges megoldások közös felfedezése, az együtt gondolkodás tapasztalatának megismerése, és mindezek révén esetlegesen annak belátása, hogy nincs minden problémára egyetlen igaz, „abszolút” megoldás, nincs feltétlenül egyetlen „helyes”; tapasztalat: a jogi, jogfilozófiai és politikai filozófiai problémák alapjául szolgáló társadalmi problémák többrétűsége, bonyolultsága eltérő szempontú megközelítéseket és megoldásokat is elfogadhatóvá, illetve védhetővé tesz (miközben vannak, illetve lehetnek olyan megközelítések is, melyek nem igazolhatóak, így nem védhetőek). A kurzus maximális létszáma 15 fő, ideális létszáma pedig 10-12 fő. A kis létszám teszi lehetővé, hogy a hallgatók tevékeny résztvevői legyenek az óráknak, ne pedig pusztán passzív befogadói az ismereteknek. A személyes tapasztalás, az együtt gondolkodás és a vita aktív részvétel kíván, mely feltételezi mind az órai beszélgetések alakításában való részvételt, mind a feldolgozandó irodalmi művek tényleges elolvasását. A módszertan (a jogi problémák irodalmi művek elemzésén keresztül történő megértése) emellett feltételezi a kurzust felvevő hallgatók irodalmi érdeklődését is.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Ajánlott irodalom: Aristodemou, Maria: A jog és irodalom tanulmányozása: irányok és kapcsolódások. In: Szabadsfalvi József (szerk.): Mai angol-amerikai jogelméleti törekvések. Bíbor Kiadó, Miskolc, 1996, 167-198. o. H. Szilágyi István: Jog és irodalom. Iustum Aequum Salutare, 2010/1. szám, 5-27. o. Fekete Balázs – H. Szilágyi István – Könczöl Miklós (szerk.): Iustitia kirándul. Szent István Társulat, Budapest, 2009 Kiss Anna: Bűnbe esett irodalmi hősök. Publicitas Art Media, 2008 Nagy Tamás: Josef K. nyomában – jogról és irodalomról. Attraktor, 2010 H. Szilágyi István, Jog – irodalom, Szeged, SZTE ÁJK Összehasonlító Jogtudományi Intézet, 2010. Kiss Anna (szerk.): Büntények a könyvtárszobából. CompLex Kiadó, 2010. Fekete Balázs – H. Szilágyi István (szerk.): Iustitia modellt áll. Szent István Társulat, 2011. Kiss Anna – Kiss Henriett – Tóth J. Zoltán (szerk.): Csíny vagy bűn? Kalandozások a jog és az erkölcs (b)irodalmában. CompLex Kiadó, Budapest, 2010 Rixer Ádám: Közigazgatás és szépirodalom. Pro Publico Bono – Magyar Közigazgatás, 2015/3. szám, 49-72. o. Fekete Balázs – H. Szilágyi István – Nagy Tamás (szerk.): Iustitia mesél. Szent István Társulat, Budapest, 2013 Fekete Balázs – H. Szilágyi István – Kiss Anna – Zödi Zsolt (szerk.): Iustitia körülnéz. Tanulmányok a »jog és irodalom« köréből. Szent István Társulat, Budapest, 2017
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): 15 fős maximális létszám.

KIREKESZTÉSTŐL MEGSEMMISÍTÉSIG – ANTISZEMITIZMUS ÉS HOLOKAUSZT EURÓPÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

AJ JOL240313SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Holocaust in Europe, in Hungary

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: I./II.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Köbel Szilvia					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy elsődleges célja a holokauszt európai és magyarországi történetének bemutatása interdiszciplináris módon. A kurzus tárgya összhangban van az Európai Bizottságnak „az európai totalitárius rendszerek által elkövetett bűncselekmények emlékeztető” című jelentésével, valamint az Európai Parlament állásfoglalásával, miszerint „fontos a múltban történtek emlékeztetőnek megőrzése, mivel igazság és emlékezés nélkül nem lehet szó megbékélésről”. A kurzus tematikájában az információk átadása mellett hangsúlyt kap az antiszemitizmussal, valamint a holokauszttal kapcsolatos fogalmak tisztázása és lehatárolása, továbbá a téma tágabb társadalomtörténeti, közjogtörténeti, politikatörténeti és eszmetörténeti megközelítése. A félév során a hallgatók az intézménylátogatás, valamint a művészeti ábrázolások révén is mélyebb ismereteket szerezhetnek a holokauszt témakörében.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1-2. Fogalmi tisztázás: antijudaizmus, antiszemitizmus. Totalitárius rendszerek kontextusában a téma elhatárolása. Történeti visszatekintés az újkorig.

3-4. XIX. század – XX. század eleje: Modernizáció, politikai antiszemitizmus megjelenése, zsidóság egyenjogúsítása, országgyűlési viták, pártprogramok, I. világháború.

5-6. A két világháború közötti időszak Európában és Magyarországon. Fajelmélet, bűnbakkeresés, diszkrimináció, nemzeti szocializmus. ; II. világháború idején: zsidótörvények, holokauszt, morális dilemmák (zsidó kollaborálás, zsidómentés, önmentés), Bonhoeffer. Oscar Schindler és Kasztner Rezső történetének összehasonlítása. A háború után – számonkérés és a múlttal való szembenézés.

7-8. Intézménylátogatás. Séta a városban, emlékhelyek meglátogatása. Film, szépirodalom, képzőművészet és a holokauszt. Film megtekintése és megbeszélése.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

órák látogatása, az órai munka, kiselőadás megtartása, aktivitás értékelése

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Jakov Katz: Az előítélettől a tömeggyilkossáig. (Budapest, Osiris, 2001.)
- Szabó Miklós.: [Az újkonzervativizmus és a jobboldali radikalizmus története](https://mek.oszk.hu/14000/14078/14078.pdf) 1867-1918. (Budapest, 2015.) <https://mek.oszk.hu/14000/14078/14078.pdf>
- Gyurgyák János: A zsidókérdés Magyarországon. Politikai eszmetörténet. (Budapest, Osiris, 2001.)
- Karsai László: Holokauszt (Budapest, Pannonica Kiadó, 2001.)

- Schmidt Mária: Kollaboráció vagy kooperáció? A Budapesti Zsidó Tanács. (Budapest, Minerva, 1990.)
- Randolph L. Braham: A népiirtás politikája <https://mek.oszk.hu/11500/11506/>
- Kovács. M. Mária: Törvénytől sújtva. A numerus clausus Magyarországon 1920-1945. (Budapest, Minerva Kiadó, 2018.)
- Aser Cohen: Soa. (Cserépfalvi Kiadó – Múlt és Jövő, 1994.)
- Molnár Judit (Szerk.): A holokauszt Magyarországon európai perspektívában. (Budapest, Balassi Kiadó, 2005.)
- Molnár Judit (Szerk.): A nagypolitikától a hétköznapiakig. A magyar holokauszt 70 év távlatából. (Budapest, Balassi Kiadó, 2016.)
- Magyar megfontolások a Soáról (Budapest – Pannonhalma, Balassi Kiadó – Magyar Pax Romana Fórum – Pannonhalmi Főapátság, 1999.)

Ajánlott irodalom:

- Kovács M. Mária (Szerk.): Kései főhajtás. A holokauszt jogász áldozatai. (Budapest, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, 2016.)
- Randolph L. Braham (Szerk.): A magyarországi holokauszt bibliográfiája. (Budapest, Park Könyvkiadó, 2010.) <http://mek.oszk.hu/16100/16180/16180.pdf>
- Margarethe Mitscherlich – Alexander Mitscherlich: A gyászolásra képtelenül. A közösségi viselkedés alapjai (Budapest, Múlt és Jövő, 2014.) <https://www.szaktars.hu/multesjovo/view/mitscherlich-alexander-mitscherlich-margarete-a-gyaszolásra-keptelenul-a-kozossegi-viselkedes-alapjai-2014/>
- Berend T. Iván: Válságos évtizedek. (Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1983.)
- S. Nagy Katalin: Emlékkavicsok – Holocaust a magyar képzőművészetben (Budapest, Glória Kiadó, 2006.)
- Minarik, Sonnenschein és a többiek. Zsidó sorsok a magyar filmen. (Budapest, MAZSIKE, 2015.)
- Kisantal Tamás - Mekis D. János (Szerk.): A holokauszt témája az irodalomban. (Pécs, 2018.) <https://www.szaktars.hu/kronosz/view/a-holokauszt-temaja-az-irodalomban/>

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

-

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
- ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre, egyházakra vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
 - ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
 - ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
 - ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
 - ☐ Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
- b) képességei
- ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
 - ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
 - ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
 - ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
 - ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
 - ☐ Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
 - ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
 - ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.

- ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
- ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat.
- c) attitűdje
 - ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
 - ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
 - ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- d) autonómiája és felelőssége
 - ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
 - ☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
 - ☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): 20 fő

*Magyarázatok

**KÖZJOGI TŰNŐDÉSEK ALAPJOGOKRÓL ÉS ALKOTMÁNYOS
INTÉZMÉNYEKRŐL
AJ JOL240314SZV**

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Reflections on Fundamental Rights and Constitutional Institutions from the Hungarian

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Alkotmányjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: III-tól	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Köbel Szilvia, Prof. Dr. Kukorelli István, dr. Köbel Dávid					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hallgatók megismertetése az Alaptörvény és az azt végrehajtó sarkalatos törvények főbb rendelkezéseivel. Az Alaptörvény összehasonlítása más alkotmányokkal és a magyar történelmi alkotmány eddigi vívmányaival. A kurzus egyes témáihoz vendégelőadót hívunk, továbbá az alkotmányozás gyakorlati kérdéseivel is megismerkedhetnek a hallgatók.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1.-2. Alkotmány vagy Alaptörvény? Mérlegen az Alaptörvény.
3.-4. Preambulum – Nemzeti Hitvallás. Az Alaptörvény történelmi narratívája, kapcsolódása a történelmi alkotmányhoz. Identitás, szuverenitás. A nemzet fogalmának közjogiasítása. Lelkiismereti és vallásszabadság. A keresztény értékek az Alaptörvényben. Az Alaptörvény hetedik és kilencedik módosítása.
5.-6. Hatalommegosztás. Alkotmánybíráskodás, az alapjogok védelmi szintje, a sarkalatos törvények és az Alaptörvény viszonya. Népszuverenitás klauzula értelmezése. Választójog, választási rendszerek. Választások Magyarországon.
7.-8. Írjunk Alkotmányt! Alkotmányozás a gyakorlatban. Társadalmi szerződés.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

A foglalkozásokon való személyes részvétel, egy szóbeli referátum vagy beadandó dolgozat vállalása.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Magyarország hatályos Alaptörvénye.
Molnár Benedek – Németh Márton – Tóth Péter: Mérlegen az Alaptörvény. HVG-ORAC, Budapest, 2013.

Ajánlott irodalom:

Alkotmányozás és alkotmányjogi változások Európában és Magyarországon (Szerkesztette: Gárdos-Orosz Fruzsina – Sente Zoltán) Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2014.
Benkő Orsolya: Összezsizolt tartalom. A „keresztény értékrend szerinti nevelés” értelmezési kerete. Magyar Jog, 2022/... (?). Megjelenés alatt.
Constitution for Disunited Nation (ed. Tóth G.A.) Budapest, 2012, CEU Press
Csink Lóránt-Fröhlich Johanna: Egy alkotmány margójára. Gondolat, Budapest, 2012.
Csink Lóránt: Mozaikok a hatalommegosztáshoz. Pázmány Press, Budapest, 2014.

Drinóczi Tímea-Jakab András: Alkotmányozás Magyarországon 2010-2011. Pázmány Press (PPKE-JÁK, PTE-ÁJK, Szent István Társulat), Budapest, 2013.

Gárdos-Orosz Fruzsina – Szente Zoltán: Jog és politika határán. Alkotmánybíráskodás Magyarországon 2010 után. HVG-ORAC, Budapest, 2015.

Jakab András: Az új Alaptörvény keletkezése és gyakorlati következményei. HVG-ORAC, Budapest, 2011.

Jakab András: Az európai alkotmányjog nyelve. NKE, Budapest, 2016.

Halász Iván: Államfő, parlament, kormány. Lucidus Kiadó, Budapest, 2014.

Kukorelli István: Magyarországot saját alkotmánya nélkül kormányozni nem lehet. Méry-Ratio, 2014.

Kukorelli István: Kell-e nekünk népszavazás? Antológia Kiadó, Lakitelek, 2019. Retörki könyvek 41.

Kukorelli István: Hány éves az Alaptörvény? A régi-új kérdések az Alaptörvényben. Gondolat Kiadó, Budapest, 2017.

Nemzeti Alkotmányok az Európai Unióban. Wolters Kluwer, Budapest, 2016.

Pozsár-Szentmiklósy Zoltán: Alapjogok mérlegen. Az általános alapjogi tesztek dogmatikája. HVG-ORAC, Budapest, 2016.

Rixer Ádám: A vívmány-teszt. Dialóg-Campus, Budapest, 2018. https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/12462/web_PDF_A_vivmany_teszt.pdf;jsessionid=C8818BFFF27604ECD6691D975950F2E0?sequence=1

Smuk Péter: Magyar közjog és politika 1989-2011. Osiris, Budapest, 2011.

Szente Zoltán: Érvelés és értelmezés az alkotmányjogban. Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 2013.

The Law of Hungary – A First Commentary (eds. Csink L. – Schanda B. – Varga Zs. A.) Dublin, 2012, Clarus Press

Trócsányi László – Schanda Balázs: Bevezetés az Alkotmányjogba. HVG-ORAC, Budapest, 2021.

Trócsányi László: Az alkotmányozás dilemmái. Alkotmányos identitás és európai integráció. HVG-ORAC, Budapest, 2014

Sajó András–Uitz Renáta: A szabadság alkotmánya. Bevezetés a jogi alkotmányosságba. HVG-ORAC, Budapest, 2019.

Schanda Balázs: Magyarország keresztény kultúrájáról. 2018. https://plwp.eu/files/2018/PLWP_2018-08_Schanda.pdf

Sólyom László: Documenta I-III. Alkotmányjog. HVG-ORAC, Budapest, 2019.

Stumpf István: Erős állam – alkotmányos korlátok. Századvég, Budapest, 2014.

Szabó Máté: Az ombudsmani jogvédelem. Kairosz Kiadó, Budapest, 2010.

Szentgáli-Tóth Boldizsár: Hogyan tovább kétharmad? ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2019.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

-

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait.
- ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
- ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
- ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit.

b) képességei

- ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
- ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
- ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
- ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
- ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
- ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.

- ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.
 - ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
 - ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat.
- c) attitűdje
- ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
 - ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
 - ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- d) autonómiája és felelőssége
- ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
 - ☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
 - ☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

VADÁSZATI IGAZGATÁS AJ JOL240315SZV					
HUNTING LAW AND RELATED STUDIES					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet/Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy (három órás egybefüggő vadászterületi gyakorlat, rövid írásbeli számonkérés)
Tantárgy előadója/i: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy elsajátításának célja, hogy a hallgatók a szakmai törzsanyagon túlmenően olyan elméleti és gyakorlati ismereteket szerezzenek, amelyek alkalmassá teszik őket a természetben való eligazodásra, ezáltal közelebb viszi őket az aktív természetvédelemhez.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A kurzus áttekinti a vadászati ökológia, a vadászati jog- és igazgatástörténet, a hatályos vadászati jogi és igazgatási szabályozás, valamint a löfegyverekre, balesetvédelemre és jogi szankciókra vonatkozó alapvető rendelkezések kérdéseit. A hallgatók megismerik az apróvad- és nagyvadfajok jellemzőit, a védett fajok ökológiai sajátosságait, a trófeabírálat, a kynológia és a vadegészségügy alapjait, továbbá betekintést kapnak a vadászati kultúra, a vadász hagyományok, a vadászetika és az összehasonlító vadászati jog főbb területeibe. A tárgy fejleszti a természetben való tájékozódáshoz, a vadászati és természetvédelmi kérdések felismeréséhez, valamint a jogi, ökológiai és etikai szempontok együttes értékeléséhez szükséges alapvető készségeket és kompetenciákat.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Aktív órai jelenlét.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Az állami vadászvizsga tesztkérdései (tesztkönyv) - 1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról - 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet a fegyverekről és a lőszerekről					
Ajánlott irodalom:					
Faragó Sándor - Náhlik András: A vadállomány szabályozása. A fenntartható vadgazdálkodás populációökológiai alapjai (Budapest, 2007)					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
1. Vadászati ökológiai ismeretek 2. Vadászati jog- és igazgatástörténet 3. A vadászati jog és igazgatás hatályos szabályai 4. Apróvad ismeret és nagyvad ismeret 5. Trófeabírálat, kynológia, vadegészségügy 6. Vadászati kultúra, összehasonlító vadászati jog, védett fajok ökológiája					

7. Lőfegyverekre vonatkozó jogi szabályozás, balesetvédelem és megelőzés, jogi szankciók a vadászatban
8. Vadászhatományok, vadászetika
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása Ismeri a hazai (közte az agrárágazat, a szövetkezetek), az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybíróági, bírósági döntéseket. Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket, a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának, rendszerszerű értelmezésének a módszereit. Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. b) képességei Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is. Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez. Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére. c) attitűdje Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. d) autonómiája és felelőssége Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A PROTESTÁNS POLITIKAI GONDOLKODÁS TÖRTÉNETE AJ JOL240410SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL History of protestant political thinking					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Szabó Zsolt	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Marco de Leeuw van Weenen, Dr. habil. Birkás Antal, Dr. habil. Szabó Zsolt					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tárgy célja a modern alkotmány- és politikaelmélet kulcsfogalmai (szabadság, hatalommegosztás, demokrácia, alapjogok) keresztény/protestáns alapjainak azonosítása, rendszerezése. A reformáció nemcsak vallási, hanem államelméleti irányzat is egyben, mivel a protestáns gondolkodás meghatározó társadalmi és történeti folyamatokat indított el. Az Egyesült Államok, Hollandia és Anglia alkotmányos fejlődésén egyértelműen kimutatható a protestáns gondolkodás hatása, ami kitűnik az alkotmányos változásokat irányító alapító atyák írásaiból is. Ezek magukon viselik a protestáns teológiai tanítók hatását. A kurzus során az előadók elemzik a teológiai irodalom alapműveinek állam- és alkotmányelméleti összefüggéseit közvetlenül, valamint az erre vonatkozó szakirodalom által közvetett módon is. A kurzus feltárja a ma használt alkotmányjogi és politikai fogalmak keresztény gyökereit, a keresztény kormányzás elméleti kérdéseit és gyakorlati hatásait. Egyben új megvilágításba helyezi a mai kormányzási és alkotmányjogi kánon fogalmait, bemutatva azok keresztény/protestáns alapjait.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés 2. Szent Ágoston 3. Kálvin János 4. Luther Márton 5. Oliver Cromwell és az angol puritánok 6. Karl Ludwig von Haller, Groen van Prinsterer is 7. Abraham Kuyper 8. Herman Dooyeweerd 9. Emil Brunner, Karl Barth 10. Dietrich Bonhöffer 11. Magyar protestáns gondolkodók (Karácsony, Bibó) 12. Beszámoló					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Részvétel az előadásokon a TVSZ-ben meghatározott feltételek mellett, félévzáró írásbeli beszámolás, ami kiváltható beadandó dolgozat készítésével (ez utóbbi preferált).					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					

Szabó Zsolt (szerk.): Bevezetés a protestáns politika gondolkodása (megjelenés alatt)
Ajánlott irodalom:
Luther Márton: Von weltlicher Obrigkeit (1523) Kálvin János: Institutio [IV kötet, XX. fejezet] (1559) Kuyper, Abraham: "Antirevolutionaire Staatskunde" (2 kötet: 1916, 1917) H. R. Davis és R. C. Good (szerk): "Reinhold Niebuhr on Politics" (1960) Kuyper, Abraham: Our Program: A Christian Political Manifesto (Lexham Press, 2015) Dooyeweerd, Herman: The Struggle for a Christian Politics Dooyeweerd, Herman: Encyclopedia of the Science of Law Toqueville, Alexis de: Az amerikai demokrácia Szabó Zsolt: A reformátorok királytükre – alkotmány és kormányzás a protestáns gondolkodásban Acta Humana; 2018: 3 pp. 33-41. 9 p. (2018) Birkás Antal: Reformáció, államhatalom, politika (Luther kiadó, 2011)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása Ismeri a történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét. Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai, jogi folyamatok alap jellemzőit. Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
b) képességei Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
c) attitűdje Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
d) autonómiája és felelőssége Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

AGRÁRJOGI JOGESETTAN AJ JOL240411SZV (L)					
Case Studies in the Jurisdiction of Agricultural Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Környezetvédelmi- és agrárjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Korom Ágoston	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja, hogy a hallgatók gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek az agrárjog keretében oktatott több szabályozási terület, például ingatlanjog (földforgalmi kérdések), az agrártámogatások igénybevétele kapcsán, erdészettel-vadászattal kapcsolatos anyagi jogszabályokon kívül azok bíróság előtti képviselétére, valamint, hogy felkészüljenek a soron következő országos agrárjogi jogesetmegoldó versenyre.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
Az agrárjogi szabályok készség szintű elsajátítása, gyakorlati tapasztalatok szerzése perbeszédmondásban.					
• Agrárjog fogalma • Mezőgazdasági földek forgalmának és földvédelem szabályozása • Agrártámogatások • Vadászat • Erdészet • Jogeset megoldások • esetismertetések • tárgyalási szituációk gyakorlása és					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
az órákon való aktív jelenlét, a tárgyaláson való részvétel					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Tananyagként a korábbi évek bírósági döntései és a polgári eljárásjog, különösen annak közigazgatási perekre vonatkozó szabályai tudnak segítséget nyújtani.					
Ajánlott irodalom:					
• Agrárjog: Csák Csilla, Hornyák Zsófia, Kocsis Bianka Enikő, Olajos István, Kókai-Kunné Szabó Ágnes, Szilágyi János Ede, Miskolci Egyetemi Kiadó, 2017					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					

- a) tudása
- b) képességei
- c) attitűdje
- d) autonómiája és felelőssége

A tantárgy elvégzése után a hallgató képes lesz:

- megérteni és alkalmazni az agrárjog alapvető fogalmait és jogintézményeit,
- eligazodni a mezőgazdaságra vonatkozó jogszabályok és előírások rendszerében,
- értelmezni a földtulajdonra, földhasználatra és mezőgazdasági vállalkozásokra vonatkozó jogi szabályozást,
- alkalmazni a támogatási rendszerével kapcsolatos jogi normákat,
- felismerni és elemezni az agrárjogi problémákat a gyakorlatban,
- elkészíteni és értékelni alapvető agrárjogi dokumentumokat és szerződéseket,
- önállóan dolgozni jogi forrásokkal és szakirodalommal az agrárjog területén.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

AZ EGÉSZSÉGHEZ VALÓ JOG AZ ALAPJOGOK RENDSZERÉBEN
AJ JOL240412SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
The right to health in the system of fundamental rights

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlati	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Jankó-Badó Andrea	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: -	Meghirdetés féléve: I./II.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Jankó-Badó Andrea					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja az egészséghez való jog jellemzőinek, valamint az alapjogok rendszerében elfoglalt helyének, szerepének széleskörű bemutatása, a hallgatók elméleti tudásának bővítése az alapjogok területén.

A tantárgyprogram történeti áttekintést nyújt az első-, második- és harmadik generációs jogok kialakulásáról, továbbá nemzetközi kitekintést ad a szociális jogok alapjogi megítélését illetően. Elhelyezi az egészséghez való jogot a szociális jogok rendszerében, és rámutat arra, hogy miért speciális az egészséghez való jog megítélése más jogokhoz képest. Áttekinti azoknak a fontosabb nemzetközi dokumentumoknak a rendelkezéseit, amelyek az egészséghez való jog védelmét rögzítik. A tantárgy kifejezetten gyakorlatias jellegű. Egyrészt ismerteti az Alkotmánybíróság egészség védelmére vonatkozó rendelkezéseket értelmező gyakorlatát. Másrészt a joggyakorlatból származó példákon keresztül mutatja be az egészséghez való jogból következő intézményi garanciákat, valamint e jog más (alap)jogokkal való kapcsolatának fontosabb jellemzőit. Végezetül hazai és nemzetközi empirikus kutatások eredményeit is áttekinti annak vizsgálata érdekében, hogy vajon az egészséghez való jogból következő betegjogok – elméleti szintű megfogalmazásukon túl – a gyakorlatban mennyire érvényesülnek, különös tekintettel az egészségügyi önrendelkezéshez és a tájékoztatáshoz fűződő jogra. Ez utóbbi kutatásokkal összefüggésben a hallgatók megismerkedhetnek a betegjogok egy speciális területével: a szülészeti jogokkal is, amelyek gyakorlati érvényesülésének vizsgálata különösen fontos lehet a szülés eseményének szenzitív jellegéből adódóan. A gyakorlatias példák és a vonatkozó kutatások áttekintése lehetőséget nyújt a hallgatók közötti eszmecsere, az aktív órai részvételre.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Az egészséghez való jog helye az első-, második-, harmadik generációs jogok rendszerében. Nemzetközi kitekintés: a szociális jogok alapjogi megítélése. Az egészséghez való jog mint szociális jog.
2. Az egészséghez való jogot rögzítő, fontosabb nemzetközi dokumentumok (Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, Európai Szociális Charta, Az Európai Unió Alapjogi Chartája).
3. Alapjog-e az egészséghez való jog? Az egészséghez való jog hazai szabályozásának alapjai. Az egészséghez való jog az Alkotmányban és az Alaptörvényben.
4. Az egészséges környezethez való jog szabályozása az Alaptörvényben. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kapcsolódó joggyakorlata.
5. Az egészséghez való jog alkotmánybíróági értelmezése. Joggyakorlat, jogesetek.
6. Az egészséghez való jog intézményi garanciái. Az egészséghez való jog és más alapjogok összefüggései. Joggyakorlat, jogesetek.
7. Betegjogok hazai szabályozása. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény vonatkozó rendelkezései. Betegjogok a gyakorlatban. A betegjogok érvényesülését vizsgáló hazai és nemzetközi kutatások.
8. Szülészeti jogok a betegjogok rendszerében és a szülészeti ellátás gyakorlatában.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Óralátogatás, kiselőadás megtartása. A kurzus aktív hallgatói részvételt kíván, és feltételezi az ajánlott irodalom tanulmányozását, kiselőadás megtartását, valamint az egyes témák közös megvitatását.
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
CSINK Lóránt – T. KOVÁCS Júlia: Paradigmaváltás a környezet alapjogi jellegében? Jogelméleti Szemle. 2013/4. 1-20. DRINÓCZI Tímea: A szociális jogok: nemzetközi kitekintés, nemzeti gyakorlat és alapjogi jelleg. MTA Law Working Papers 2018/4. 2-28. HOMICSKÓ Árpád Olivér: A testi és lelki egészséghez való jog elemzése az Alaptörvény tükrében. In: Rixer Ádám (szerk.): Állam és közösség. Válogatott közjogi tanulmányok Magyarország Alaptörvénye tiszteletére. KGRE, Budapest, 2012, 241-245. JUHÁSZ Gábor: A gazdasági és szociális jogok védelme az Alkotmányban és az Alaptörvényben. Fundamentum. 2012/1. 35-45. SCHANDA Balázs – BALOGH Zsolt (szerk.): Alkotmányjog – Alapjogok. Pázmány Press, Budapest, 2012. 311-337.
Ajánlott irodalom:
CHEESMAN Samantha Joy: The right to health : the state's international obligations. In: MEZEI Péter (szerk.): Természeti és ipari katasztrófák. 2012. 74-82. FODOR László: Az Alaptörvény esete a szennyező hulladékokkal és az európai jog. Magyar Jog, 2012/11. sz., 641-652. JANKÓ-BADÓ Andrea: A születési jogokkal kapcsolatos jogtudat empirikus vizsgálata. Félautonóm társadalmi mezők a szülés körül. PhD értekezés. 2022. 30-63. http://real-phd.mtak.hu/1169/1/Janko-Bado_Andrea_dolgozatv.pdf KERESZTY Éva: Betegjogok a gyakorlatban – szakértői és oktatói tapasztalatok. In: BORZA Beáta (szerk.): „Beteg vagy egészségügy”. A betegjogok helyzete egy átalakuló helyzetben, avagy kinek fontos a beteg? Az alapvető jogok biztosának konferenciakiadványa, Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, Budapest, 2012. <i>Jogszabályok:</i> Alaptörvény Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény <i>Nemzetközi dokumentumok:</i> Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya Európai Szociális Charta Az Európai Unió Alapjogi Chartája
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
Tudás: a) Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit. b) Ismeri a hazai, az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybírói, bírósági döntéseket.

- c) Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
- d) Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.

Képességek:

- e) Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.
- f) Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
- g) Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére.
- h) Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására.

Attitűd:

- i) Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
- j) Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.
- k) Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.

Autonómia és felelősség:

- l) Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A kurzus maximális létszáma 20 fő.

BEVEZETÉS A BORJOGBA AJ JOL240413SZV (L)					
Introduction to wine law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Római Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Környezetvédelmi- és agrárjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Pókecz Kovács Attila	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 4.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Pókecz Kovács Attila, Dr. Fehér Lóránt, Kókai-Kunné Dr. Szabó Ágnes					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja a magyar borjogi szabályozás komplex, gyakorlatorientált bemutatása. A kurzus széleskörű történeti és összehasonlító jogi kitekintéssel mutatja be a magyar szabályozást, melynek szabályait az európai jog jelentős mértékben meghatározza. A tantárgy átfogó interdiszciplináris ismereteket kíván nyújtani a szőlőtelepítéstől a borkészítés és értékesítésig tartó szabályozási folyamatáról, melynek során a hallgatók a releváns bírói gyakorlatba is betekintést kapnak.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
A kurzus során a hallgatók alapvető ismereteket szereznek az európai uniós szabályozás által determinált hatályos magyar borjogról, jogtörténeti és összehasonlító jogi kitekintéssel. A kurzus alapozó jellegének megfelelően a hallgatók képesek lesznek a borjogi alapproblémák megértésére és az megoldásukra. 1. Általános tájékoztatás, a borjog jellegzetességei 2. A borjog általános története, összehasonlító borjog 3. A borjogi szabályozás rendszere, az uniós és a hazai szabályozás 4. A szőlőtelepítéssel, műveléssel kapcsolatos agrárjogi szabályozás 5. Borászati termékek előállításának szabályai 6. A borászati termékek eredetmegjelöléseinek, földrajzi jelzéseinek uniós oltalma 7. Fogyasztóvédelem a borjogban. A borhamisítás elleni jogi védelem, A hatósági ellenőrzés szabályai 8. Értékelés, számonkérés					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Írásbeli beszámoló/ évközi fakultatív kiselőadás Írásbeli feleletválasztós teszt/ megajánlott jegy					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Prónay Bence: <i>Borjogi alapismeretek</i> , Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 2011.; Pókecz Kovács Attila: <i>A magyar borjog története a közelmúltban</i> (19-21. sz.), <i>JURA</i> 19:(1) pp. 173-187. (2013).					
Ajánlott irodalom: Szilágyi János Ede: <i>Eredetvédelmi kérdések a borjogban</i>. Miskolc, Novotni Kiadó, 2009.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: A tantárgyi program köréből (lásd fentiek).					

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
	a) tudása: Ismeri a hatályos borjog fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. b) képességei: Képes borjogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni. c) attitűdje: Nyitott az új a borjog területével kapcsolatos problémák befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. d) autonómiája és felelőssége: Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):35 fő	

CSALÁDI JOG A BÍRÓSÁGI GYAKORLATBAN
AJ JOL240414SZV (L)

Family Law in Judicial Practice

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Fábián Ferenc	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Ha abból a biztos tényből indulunk ki, hogy a családjog kivétel nélkül mindenkit szükségképpen érint, akkor az általam ajánlott szemináriumhoz, vagy kurzushoz sokkal több ajánló nem is kell. Ha szeretne valaki joghallgatóként, vagy majdan végzett jogásként családjoggal foglalkozni közelebbről, akkor azért szerencsés betekinteni a jogszabály mögé, a bírósági tárgyalótermi gyakorlatba ezen órák segítségével. Ha pedig ilyen tervei nincsenek, egyszerűen azért, mert ez a jogterület áthatja az életünket. A jog számos tanult területével, lehet, hogy soha többet nem találkozunk, a családjogot azonban minimum a saját bőrünkön tapasztaljuk. A kurzus nem a családjog teljes spektrumának tankönyvi szintű ismertetése, hanem a legfontosabb területeinek, leggyakrabban előforduló vitás helyzeteknek élet közeli, jogeseteken keresztül megismertetése. Az előadó huszonöt éve családjogi bírónak dolgozik. Tapasztalatait a Budaörsi Járásbíróságon, a PKKB Családjogi csoportjában, a Fővárosi Törvényszék elsőfokú csoportjában szerezte. Jelenleg a Szigetszentmiklósi Járásbíróság bírója és elnöke. Részt vett családjogi szakjogász képzésen. Továbbá az Alternatív vitarendező (mediátor) szakjogász képzésen. Elkötelezett a mediáció mellett. Jelenleg Phd. képzés keretében a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható megelőző távoltartást kutatja. Így a kurzus hallgatói közvetlenül a tárgyalóteremből érkező eseteken keresztül kaphatnak betekintést a családjog leggyakrabban előforduló eseteibe, érintve a családon belüli erőszakot is, továbbá a mediáció hasznosságába, technikáiba.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A házasság intézménye. Létrejötté. A házasság megszűnése, felbontása. Házasodjunk? Családmodellek. A házassági bontóperek anyagi és eljárásjogi kérdései.
2. A szülői felügyeleti jog rendezése- közös szülői felügyelet. A szülői felügyeleti jogok rendezése- a szülői felügyeleti jogok bíróság általi rendezése. A szülői felügyeleti jogok újra rendezése, hatáskörök. A gyermekelhelyezés.
3. A kapcsolattartás szabályozása, hatáskörök.
4. A kiskorú gyermekek tartása. Ezen perek bizonyítási nehézségei és érdekességei. A nagykorú gyermekek tartása. Az érdemtelenység, a továbbtanuló gyermek esete. Külön kitérve a külföldön tanuló gyermek, vagy a külföldön dolgozó szülő ide vonatkozó kérdéskörére.
5. A házassági vagyoni jog I. –a Ptk. vagyoni jogi rendszere, közös vagyon, külön vagyon. A házassági vagyoni jog II. A vagyon megosztása.
6. A család intézménye, a hozzátartozók. A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható megelőző távoltartás. Családon belüli erőszak.
7. A gondnokság alá helyezés anyagi joga, s gyakorlata a bíróságon.
8. A családi jogállás. Apasági perek- illetve az új peren kívüli eljárás.
A tematika nem feltétlenül követi az egyes órákon tárgyalt témaköröket, egy-egy alkalommal több téma is megtárgyalásra kerülhet.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
aktív órai jelenlét beadandó készítése kiselőadás tartása Rendszeres órai jelenlét (max. 3 hiányzás)
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Fábián Ferenc – Dr. Szűrösné dr. Takács Andrea: Előadás vázlatok a családjogköréből – Patrocínium Kiadó
Ajánlott irodalom:
Az előadásokon elhangzó jogesetek és az új Ptk. kommentárjai. - Szűrösné Takács Andrea: A sikertelenségre predesztinált mediációs eljárásokról-különböző szakterületek képviselőinek tapasztalatai fényében (Családi Jog 2023/1.) - Nyolc éves lettem! – A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartás első nyolc éve 1. rész. (Családi Jog 2018/1. 18-23. old.) - Nyolc éves lettem! – A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartás első nyolc éve 2. rész. (Családi Jog 2018/2. 13-19. old.)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. Ismeri az egyes jogászai hivatások alapvető szakmai sajátosságait. b) képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, Képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzőési eszközök használatára. c) attitűdje Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére Nyitott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre. Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) autonómiája és felelőssége Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

ÉLELMISZERBIZTONSÁG AJ JOL240415SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Food safety					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Móré Sándor	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév:	Meghirdetés féléve:	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható	8.	tavaszi	magyar	Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az élelmiszerlánc-felügyelet rendszere, a növény- és talajvédelemre, az állategészségügyre és állatvédelemre, az élelmiszer- és takarmánybiztonságra vonatkozó jogi szabályozás alapjai. Az élelmiszerek előállításával, forgalmazásával, valamint a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos igazgatási feladatok. A szőlőtermeléssel és borgazdálkodással kapcsolatos sajátos szakigazgatási feladatok.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Bevezetés. A tárgy tartalma, az oktatás és számonkérés módja. Az élelmiszerláncra vonatkozó szabályozás rendje. 2. Az élelmiszerlánc hatósági felügyelete. 3. Az ún. „nem kötelező előírások” és szakmai irányelvek az élelmiszerjogban. 4. A növény- és talajvédelemmel, különösen a parlagfű elleni védekezéssel kapcsolatos alapvető rendelkezések. 5. Az állattartással és az állatvédelemmel kapcsolatos alapvető rendelkezések. Az élelmiszer - és takarmánybiztonsággal kapcsolatos alapvető rendelkezések. 6. Az élelmiszerlánc felügyelettel kapcsolatos sajátos hatósági eljárási szabályok. Hatósági intézkedések és a jogkövetkezmények rendszere. 7. A szőlőtermeléssel és borgazdálkodással kapcsolatos sajátos szakigazgatási feladatok. A pálinka előállítása és forgalomba hozatala. 8. Az ökológiai (bio) gazdálkodással kapcsolatos különös szabályok. A genetikailag módosított (GMO) élelmiszerekkel kapcsolatos sajátos szakigazgatási feladatok. Összefoglalás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
- aktív órai jelenlét, - fakultatív házi feladat elkészítése.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Az előadások anyaga. Az előadásokon megjelölt jogszabályok. Ezek a hatályos jog megismerésének meghatározó forrásai. Alapvető elvárás az alábbi jogszabályok részletekbe menő ismerete: - 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről - 1998. évi XXVII. törvény a géntechnológiai tevékenységről - 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről - 2003. évi LII. törvény a növényfajták állami elismeréséről, valamint a vetőmagvak és vegetatív szaporítóanyagok előállításáról és forgalmazásáról - 2004. évi XVIII. törvény a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról - 2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről - 22/2012. (II.29.) Korm. rendelet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról - 194/2008. (VII. 31.) Korm. rendelet az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről					
Ajánlott irodalom:					
- 2013. évi CXXII. törvény a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról - 2008. évi LXXIII. törvény a pálinkáról, a törkölypálinkáról és a Pálinka Nemzeti Tanácsról - 41/2010. (II. 16.) Korm. rendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról - 40/2013. (II. 14.) Korm. rendelet az állatkísérletekről					

- 220/2008. (VIII. 30.) Korm. rendelet az élelmiszerlánc területén kötelező előírások és ajánlott szakmai irányelvek gyűjteményei kiadásának rendjéről - 111/2003. (XI. 5.) FVM–GKM–ESZCSM–KvVM együttes rendelet a géntechnológiai módosításnak tekintendő, valamint annak nem minősülő eljárásokról és a géntechnológiai tevékenység ellenőrzésére jogosult hatóságokról - 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: 1. Az élelmiszerláncra vonatkozó szabályozás rendje. 2. Az élelmiszerlánc hatósági felügyelete. 3. Az ún. „nem kötelező előírások” és szakmai irányelvek az élelmiszerjogban. 4. A növény- és talajvédelemmel, különösen a parlagfű elleni védekezéssel kapcsolatos alapvető rendelkezések. 5. Az állattartással és az állatvédelemmel kapcsolatos alapvető rendelkezések. 6. Az élelmiszer - és takarmánybiztonsággal kapcsolatos alapvető rendelkezések. 7. Az élelmiszerlánc felügyelettel kapcsolatos sajátos hatósági eljárási szabályok. 8. Hatósági intézkedések és a jogkövetkezmények rendszere. 9. A szőlőtermeléssel és borgazdálkodással kapcsolatos sajátos szakigazgatási feladatok. 10. A pálinka előállítása és forgalomba hozatala. 11. Az ökológiai (bio) gazdálkodással kapcsolatos különös szabályok. 12. A genetikailag módosított (GMO) élelmiszerekkel kapcsolatos sajátos szakigazgatási feladatok.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása - Ismeri a hazai (közte az agrárágazat, a szövetkezetek), az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybírói, bírósági döntéseket. - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. - Ismeri a jogértelmezési módszereket, ideértve a különböző (köz- és magánjogi, általános és speciális) jogterületek együttes alkalmazásának módszereit is. b) képességei - Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. - Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára, a jogászai módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére. - Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. - Felismeri a jogilag releváns információkat. - Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni. - Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére. c) attitűdje - Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. - Hajlandó nem jogi szempontrendszer bevonására, alkalmazására. - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. - Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel. d) autonómiája és felelőssége - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat. - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

**MÚLTFELTÁRÁS ÉS MÚLTFELDOLGOZÁS A JOGTUDOMÁNYBAN – „A NEMZET
TÖRTÉNELMI EMLÉKEZETE
AJ JOL240417SZV**

**TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
The Historical Remembrance of the Nation**

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjog Intézet - Alkotmányjogi és Egyházjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Köbel Szilvia	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: I./II.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Köbel Szilvia					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy elsődleges célja a nemzet történelmi emlékezete témakörének a jogtudomány szempontjai szerinti feldolgozása, fókuszálva az 1945-1990 közötti pártállami időszakra. A tantárgyprogram újszerű megközelítési módot alkalmaz. Egyfelől számít a különböző diszciplínák (pl. történettudomány, teológia) eredményeire, alapvetően azonban a téma jogtudományi vetületeit járja körül. A második világháború utáni időszak, az államszocializmus rendszere kevésbé ismert a mai fiatalok körében, ezért fontos megismertetni a múlt feltárásának és feldolgozásának módszereit, különösen igaz ez a diktatúrák működésének megismerésére. Ennek a folyamatnak jelentős eleme a levéltárakban található források kutatása és feldolgozása a jogtudomány számára. A levéltári iratok autentikus források, amelyekből közvetlenül lehet megismerni a jogi struktúrákat, a politikai intézményrendszer működési mechanizmusait, a rendszerváltás folyamatát. Ez feltétele a történelmi tanulságok kiegyensúlyozott levonásának, és megismerési forrásai a mai jogszabályok közelmúltbeli jogtörténeti előzményeinek. Mindez szorosan kapcsolódik a hatályos joganyaghoz (pl. alapjogok, adatvédelem, GDPR hatálybalépése, Alaptörvény U) cikke), és számos alkotmányos dilemmát felvet (pl. ügynök és/vagy áldozat védelme).

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)képességek és (rész)kompetenciák:

1. A téma interdiszciplinaritása, helye a tudományok rendszerében. A jogtudomány szempontjai. Fogalmak – különös tekintettel a „nemzet” fogalmának mai alkotmányos értelmezésére. Az Alaptörvény U) cikkének értelmezése.
2. Alapjogi összefüggések – személyiségi jogok, diszkrimináció tilalma, adatvédelem, identitás (származás), nemzetbiztonság (állambiztonság), tényfeltárás, ügynök és/vagy áldozat jogvédelme. Jogtörténet – velünk élő történelem, Zeitgeschichte. A jogtörténet és a történettudomány közös és eltérő elemzési módszere.
3. EU irányelvek, jogesetek. „Az európai totalitárius rendszerek által elkövetett bűncselekmények emlékezete.”
4. General Data Protection Regulation (Általános Adatvédelmi Rendelet, EU) – hatálybalépés 2018. május 25. „Törléshez való jog” – levéltárakban kezelt személyes adatok.
5. Magyarországi jogi szabályozás alapjai, joggyakorlat, jogesetek, alkotmányos dilemmák. Rendszerváltás és a pártállami múlt iratai (1945-1989/90). Kenedi-bizottság jelentése. Információs kárpótlás, jogi dilemmák. Lusztráció, iratnyilvánosság, mágnesszalagok. Mai nemzetbiztonsági szempontok.
6. Múltfeltárás a posztoszocialista országokban. Vergangenheitsbewältigung – a német megoldás.
7. Egyházak és a múltfeltárás. Történeti, erkölcsi és teológiai kérdések. Levéltári kutatások lehetőségei a jogtudomány számára. Történeti alkotmány, jogtörténet.
8. Fórum, látogatás az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Óralátogatás, kiselőadás megtartása. A kurzus aktív hallgatói részvételt kíván, és feltételezi az ajánlott irodalom tanulmányozását, kiselőadás megtartását, valamint az egyes témák közös megvitatását. Az ismeretek hatékony elsajátítása, továbbá mélyebb megértése érdekében olyan vendég előadókat is meghívunk a kurzusra, akik az egyes területeken tapasztalatokkal, tudományos felkészültséggel rendelkeznek. Így lehetőség lesz e rendkívül fontos téma sokoldalú áttekintésére, a különböző diszciplináris megközelítési módok megismerésére. Hangsúlyt fektetünk a német

példa tanulmányozására. A kurzus során lehetőség lesz eredeti levéltári dokumentumok tanulmányozására, a forrásfeldolgozás módszereinek megismerésére. A tantárgyprogram keretében látogatást tervezünk az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárába, ahol a pártállami rendszer titkosszolgálati iratait őrzik.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- KUKORELLI István – TÓTH Károly: A rendszerváltozás államszervezeti kompromisszumai. Antológia Kiadó, Lakitelek, 2016. https://library.hungaricana.hu/hu/view/RetorkiKonyvek_013/?pg=0&layout=s
- KUKORELLI István – TÓTH Károly: Az alapjogi jogalkotás az alkotmányos rendszerváltás éveiben. Antológia Kiadó, Lakitelek, 2018. https://library.hungaricana.hu/hu/view/RetorkiKonyvek_030/?pg=0&layout=s
- KÖBEL Szilvia: A politikai szabadságjogok korszakai Magyarországon 1945-től napjainkig. Budapest: Gondolat Kiadó, 2015. 302 p. (ISBN:9789636936471) pdf (Moodle)

Ajánlott irodalom:

- 34/1994. (VI. 24.) AB határozat – állampárti dokumentumok kutathatósága. (szerző: Köbel Szilvia) 307-333.
- 60/1994. (XII. 24.) AB határozat – átvilágítás (szerző: Könczöl Miklós) 355-368.
- 4/1993. (II. 12.) AB határozat – egyházi ingatlanok (szerző: Schweitzer Gábor) 221-239.
- 11/1991. (III. 5.) AB határozat – Zétényi-Takács-féle elvülési törvény (szerző: Jakab András) 187-201.
- 15/1991. (IV. 13.) AB határozat – személyi szám (szerző: Balogh Zsolt) 105-123.
- 37/1994. (VI. 24.) AB határozat – önkormányzati tulajdon (szerző: Hoffmann István) 335-353.
- In: Az alkotmánybírói gyakorlat. Az Alkotmánybíróság 100 elvi jelentőségű határozata 1990-2020. Első kötet. Szerk. Gárdos-Orosz Fruzsina – Zakariás Kinga. Budapest, 2021.
- A Szakértői Bizottság (Kenedi-bizottság) jelentése 2007-2008. Az állambiztonsági iratok átadása teljesítésének értékeléséről szóló 190/2007. (VII. 23.) számú kormányrendelet. <http://mek.oszk.hu/08400/08450/08450.pdf>
- HALMAI Gábor: Lustration and access to the files in Central Europe. In: Dvorakova Vladimira, Milardovic Anderko (szerk.) Lustration and consolidation of democracy and the rule of law in Central and Eastern Europe. 232 p. Konferencia helye, ideje: Zagreb, Horvátország, 2007.05.24 Zagreb: Political Science Research Centre, 2008. pp. 19-46. (Political Science Research Centre Forum; 5.) (ISBN:978-953-7022-18-1) http://syriaaccountability.org/wp-content/uploads/KAS_Lustration-and-Consolidation_2007_EN.pdf
- HALMAI Gábor: Mi fán terem az információs kárpótlás? FUNDAMENTUM 2005:(4) pp. 127-131. (2005) http://epa.oszk.hu/02300/02334/00021/pdf/EPA02334_Fundamentum_2005_04_127-131.pdf
- Daniela MÜNKEL (Hg.): Staatssicherheit. Ein Lesebuch zur DDR-Geheimpolizei. 204 Seiten. Berlin, BStU, 2015. ISBN 978-3-942130-95-0 https://www.bstu.bund.de/DE/Wissen/Publikationen/Publikationen/E_bstu_lesebuch.pdf?__blob=publicationFile
- Gesetz über die Unterlagen des Staatssicherheitsdienstes der ehemaligen Deutschen Demokratischen Republik (Stasi-Unterlagen-Gesetz – StUG). Der Bundesbeauftragte für die Unterlagen des Staatssicherheitsdienstes der ehemaligen Deutschen Demokratischen Republik. 52 Seiten. Berlin, BStU, 2018. https://www.bstu.bund.de/DE/Wissen/Publikationen/Publikationen/stug_deutsch.pdf?__blob=publicationFile
- JAKAB András, TAKÁCS Péter (szerk.): A magyar jogrendszer átalakulása, 1985/1990 - 2005: Jog, rendszerváltozás, EU-csatlakozás. 1187 p. Budapest: Gondolat; ELTE ÁJK, 2007. pp. 1726. (Bibliotheca iuridica : Acta congressuum; 15.) 1-2. kötet. (ISBN:963-463-878-3)
- KÖBEL Szilvia: Az emberi jogok védelmezőiből a „nép ellenségei”. A Magyar Közigazgatási Bíróság megszüntetése 1949-ben. Budapest, KRE/ÁJK, 2020.; pdf (Moodle)
- CSEH Gergő Bendegúz: A hitelesség, az adatvédelem és a nyilvánosság problémái a magyarországi állambiztonsági iratok kezelése során. Betekintő, 2016/3. http://www.betekinto.hu/2016_3_cseh
- KÖBEL Szilvia: Szólasszabadság – szólás utáni szabadság. Véleményszabadság a nyolcvanas évek végén, Magyarországon, I-II. rész. Betekintő, 1–2. sz. http://www.betekinto.hu/2013_1_kobel, http://www.betekinto.hu/2013_2_kobel
- KÖBEL Szilvia: Oszd meg és uralkodj! A pártállam és az egyházak. Budapest, Rejtjel Kiadó, 2005. 216 p. (ISBN:963 7255 10 9)
- MIRÁK Katalin (szerk.) Háló 2 – Egyházvezetők 1. Dokumentumok és tanulmányok a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság kapcsolatáról (1945–1990). Luther Kiadó, Budapest, 2014.
- MIRÁK Katalin (szerk.) Háló 3. - Egyházvezetők 2. Nagy Gyula, Harmati Béla. Dokumentumok és tanulmányok a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság kapcsolatáról – 1945–1990. Budapest, Luther Kiadó, 2020.
- KISS GY. Csaba: Harminc év után. Nap Kiadó Kft., Budapest, 2017. 270. pp.
- CSERÉNYI-ZSITNYÁNYI Ildikó: Aknamunka - Szabotázspercek a Rákosi- korszakban. Jaffa Kiadó, 2019. 232. pp.
- KRAHULCSÁN Zsolt: A Párt belügye. L'Harmattan Kiadó, 2014. 258. pp.

- PETRÁS Éva: Barankovics István és pártja az 1945-ös demokráciában és annak utóvédharcában. In Múltunk, 2016/1. http://www.multunk.hu/wp-content/uploads/2017/01/petrase_16_1.pdf
- OKVÁTH Imre: Egy hadmérnök életútja - Haris Béla 1901-1979. L'Harmattan Kiadó, 2016. 316. pp.
- BALOGH Margit: Mindszenty József I-II. MTA Bölcsészettudományi Kutatóközp., 2015. 1570. pp.
- GYARMATI György: Bibó István kortársi környezetben. Kronosz Kiadó, Pécs, 2021.
- GYARMATI György: A Rákosi-korszak. Rendszerváltó fordulatok évtizede Magyarországon, 1945-1956.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

-

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
- ☐ Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.
 - ☐ Ismeri a tudományos munkához, kutatáshoz szükséges problémamegoldó módszereket.
 - ☐ Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit.
 - ☐ Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
 - ☐ Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit.
- b) képességei
- ☐ Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére.
 - ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - ☐ Képes a jog alkotásával, értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatos politikai, társadalmi, gazdasági, történeti, pszichológiai jelenségek észlelésére, értelmezésére.
 - ☐ Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.
 - ☐ Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.
 - ☐ Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.
 - ☐ Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni.
 - ☐ Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára.
 - ☐ Képes a szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.
 - ☐ Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - ☐ Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
 - ☐ Felismeri a jogilag releváns információkat.
- c) attitűdje
- ☐ Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia, jogállam értékeit.
 - ☐ Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - ☐ Nyíltan vállalja és képviseli a jogászai szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket és a közjó szolgálatát.
 - ☐ Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez.
 - ☐ Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
- d) autonómiája és felelőssége
- ☐ Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
 - ☐ Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogászai szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
 - ☐ Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A kurzus maximális létszáma 20 fő.

*Magyarázatok

KÁRFELELŐSSÉG AJ JOL240416SZV (L)

Tort Law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga), Római jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Boóc Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A polgári jogi (szerződési és szerződésen kívüli) kárfelelősség alapintézményének megismerése, különös tekintettel a Ptk. vonatkozó rendelkezéseire.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- A kárfelelősségi jog alapfogalmai, helye a magyar jogrendszerben, külföldi kitekintéssel. A kárfelelősségi jog alapelvei:** megelőzés, kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettség, környezetvédelmi actio popularis, Az előző helyzet helyreállításnak elve és a pénzbeli térítés elsőbbsége az új magyar Ptk-ban. Az általános károkozási tilalom elve. A károsult fokozott oltalmának elve. A méltányosság elve.
- A kárfelelősségi jog fejlődésmenete és szabályozása (alaki forrásai) a magyar jogban**
- A kárfelelősség –kártérítési felelősség feltételei**
 - Jogellenes magatartás
 - Károkozás, a kár fajtái: vagyoni kár, nemvagyoni kár (v. személyiségsérelem), közvetlen, közvetett kár, érdeksérelem, felmerült kár, elmaradt jövedelem. Személyiségsérelem: az élet, a testi épség, az egészség és szabadság sérelme.
 - Szubjektív felróhatóság (adott helyzetben általában elvárt magtartás)
 - Objektív felróhatóság (okozati összefüggés). Az okkiválasztás mércéi.
- A kárfelelősségi alakzatok**
 - Az általános és a különleges felelősségi (alakzatok), szabályok. Általános károkozási tilalom. A Ptk kárfelelősségre vonatkozó közös szabályai. A különleges felelősség eseteiről: veszélyes üzemi felelősség, termékfelelősség, épületkárok, állattartói felelősség, gyártó felelőssége, orvosi, mérnöki és más szakmai felelősségi rendszerek. Közhatalom: bíróság, közigazgatás kárfelelőssége. Ügyészi felelősség. Közjegyzői felelősség. Végrehajtói kárfelelősség. Sportfelelősség. Vezető tisztségviselő felelőssége. Eltartó halálának okozása esetén közeli hozzátartozó járadékigénye.
 - A szerződési felelősség és a deliktualis felelősség. A szerződésszegés és esetei (szerződés nemteljesítése, hibás és késedelmes teljesítése. A visszerthes szerződések különleges, egyidejű viszonzossági hatályához (contractus bilateralis aequalis) fűződő felelősség: A szolgáltatások szembeűnő aránytalansága, a jogszavatosság, a kellékszavatosság, a megváltozott körülmények iránti felelősség (clausula sic stantibus). A szerződés semmisségével, megtámadhatóságával kapcsolatos felelősség. A nemo turpitudines szabálya a semmisségi jogban. Felelősség a megtévesztésért és kényszerhatásért a szerződési felelősségi jogban. Késedelem, nemteljesítés, hibás teljesítés esetében a szerződési primáris kötelezettség és szekundáris, kárfelelősségi kötelezettség viszonya. Foglalo, jótállás. A szerződésben előre megszabott

kár – az absztrakt és a konkrét kár fogalma és jogi jelentősége. A szerződés egyoldalú, másik fél magatartásával elő nem idézett felmondásért való felelősség és a pacta sunt servanda szabálya. A nemteljesítési kifogás (exceptio non adimpleti contractus). A jóhiszemű jogi jelentősége a szerződési felelősségi jogban. Prekontraktuális felelősség (culpa in contrahendo, avagy felelősség a rosszhiszemű szerződéskötési tárgyalásért).

- c. A szerződési felelősség mértéke. Negatív és pozitív szerződési érdektérítés (Interesse). Felelősségkorlátozási klauzulák. Előreláthatósági klauzula. A deliktuális felelősség főbb jellemzői. A primáris és a szekundáris felelősség.
- d. Saját és mások magatartásáért való felelősség. Törvényi és szerződési felelősségtelepítés. A vétőképeség. Szülő, gyám felelőssége. Kiskorúak oktatási intézményének felelőssége. Egészségügyi intézmény felelőssége a gondozott felnőttkorú belátóképtelen személy által harmadik személynek okozott káráért. Vállalkozó (munkáltató) felelőssége az alkalmazott által harmadik személynek okozott káráért. Felelősségbiztosítás (kockázat- vagy személybiztosítás). A biztosítás alapintézményei: Biztosítási szerződés, biztosítási kockázat, biztosítási esemény, a biztosítási összeg. Kötelező biztosítás, önkéntes biztosítás. A biztosító általános üzletkötési feltételei, mint biztosítási szerződés alkotó része. Munkajogi felelősség (Ptk-Mt). A munkáltató felelőssége az alkalmazottnak, munkavállalónak okozott káráért. Alkalmazottnak vagy munkavállalónak a munkáltató iránti felelőssége. Jövedelempótló járadék.
- e. Kárfelelősség a többes károkozásnál. Osztott és egyetemleges felelősség. A visszkereseti jog az egyetemleges felelősségnél.
- f. A büntető és a polgári jogi felelősség elválása és kapcsolata (prejudicium és előkérdés)
- g. Megbízói felelősség, közreműködői felelősség
- h. Káronszerzés tilalma
- i. Bizonyítási teherelviselés

5. A kárfelelősség mértékét meghatározó tényezők

- a. Az okozott kár valós mértéke
- b. Felelősség mértékét meghatározó egyéb tényezők: Okság, szubjektív felróhatóság. Felelősségkimentő és előreláthatósági klauzulák. Felelősségmegosztás a károsult-, vagy harmadik személy hozzájárulása esetében.
- c. Személyiségsérelem azaz nemvagyoni károkozás esetében: az általános és különleges személyiségi jogsértések típusától függő szankciók. Objektív: Abbahagyás, eltiltás, a jogsérelemmel előállított dolgok megsemmisítésére való marasztalás. Szubjektív: a sértett javak jelentősége, szubjektív felróhatóság típusa, pl. szándékosság), sérelemdíj. A bagatell kérdés.

6. A kárfelelősséget kizáró (klasszikus) okok

- a. Erőhatalom (vis maior)
- b. Esemény (casus)
- c. Jogos védelem
- d. Szükséghelyzet
- e. Károsult beleegyezése
- f. Az ún. megengedett károkozás és az általános károkozási tilalom kérdése

7. A kártérítés módja

-Vagyoni kárnál:

- a) Pénzbeli kártérítés
- b) Természetbeni helyreállítás (in integrum restitutio), pl. kijavítás, dologcsere
- c) Egyidejű kártérítés
- d) Szukcesszív kártérítés (járadékszolgáltatásra való marasztalás esetében)

-nemvagyoni kárnál:

- a) a személyiség sérelem megállapítása
- b) sérelemdíj (pénzbeli elégtételnújtás)

c) helyreállítás (sajátosérelemnél, szerzői jogok megsértésénél, torzítás esetében) - Az általános kártérítés, v. kárátalány - A non cummul elve (a felelősségi jogcímek halmozásának kérdése)
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:
(Meg kell jeleníteni a hallgatók számára a szorgalmi időszakban teljesítendő feladatokat, ha vannak ilyenek: pl. beadandó készítése, prezentáció, csoportmunka, illetve az alkalmazott oktatási módszereket.)*
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:
Újváriné Antal Edit, Felelősségtan, Patrocínium, Budapest, 2017.
Ajánlott irodalom:
Fuglinszky Ádám, Kártérítési jog, HVG/ORAC, Budapest, 2015; Szalma József, Szerződési és szerződésen kívüli felelősség az európai és magyar magánjogban, ELTE ÁJK, 2008; u.ő: Okozatosság és polgári jogi felelősség, Novotni Alapítvány a Magánjog Fejlesztéséért, Miskolc, 2000; uő: Sérelemdíj és a személyiségi jogok megsértésének magánjogi szankciói az európai és a magyar jogban, KRE ÁJK – Acta Caroliensia, Budapest, 2018. Jogforrás: Polgári Törvénykönyv, 6. könyv, szerződési és szerződésen kívüli felelősségre vonatkozó jogszabályok.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETKÖZI KERESKEDELMI VÁLASZTOTTBÍRÁSKODÁS
AJ JOL240419SZV (L)

International Commercial Arbitration

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: 30 L:	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog I. (általános tanok, alapelvek, személyek joga)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 4.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók betekintést tudjanak nyerni a kereskedelmi választottbíráskodás mint alternatív vitarendezési fórum alapvető elveibe, megismerkedjenek a hazai és a nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodás főbb szabályaival és a legfontosabb választottbíróvási intézményekkel. Figyelemmel arra, hogy a választottbíráskodás vonatkozásában kiemelkedő jelentősége van az esetjognak is, ezért a foglalkozás során számos jogeset kerülne feldolgozásra és elemzésre jogösszehasonlító szempontok alkalmazásával.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- 1) A választottbíráskodás fogalma és jogi természete.
- 2) A kereskedelmi választottbíráskodás történetének főbb áttekintése.
- 3) Nemzetközi egyezmények és jogforrások a kereskedelmi választottbíráskodás vonatkozásában.
- 4) Magyar és nemzetközi kereskedelmi választottbíróvási intézmények.
- 5) A választottbíróvási eljárás főbb szabályai I.: a választottbíróvási klauzula.
- 6) A választottbíróvási eljárás főbb szabályai II.: a választottbíróvási eljárás kezdeményezése.
- 7) A választottbíróvási eljárás főbb szabályai III.: a választottbíró megválasztása és kizárása.
- 8) A választottbíróvási eljárás főbb szabályai IV.: a választottbíróvási eljárás lefolytatásának főbb szabályai.
- 9) Ítélet a választottbíróvási eljárásban; A választottbíróvási ítélet érvénytelenítése. A választottbíróvási ítélet és a közrend fogalma.
- 10) Konzultáció.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

részvétel az órákon és prezentáció készítése

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

HORVÁTH É. — KÁLMÁN GY.: *A nemzetközi eljárások joga, különös tekintettel a választottbíráskodásra*. Budapest, 2003.
A. REDFERN — M. HUNTER: *Law and Practice of International Commercial Arbitration*. London, 2004⁴
BOÓC Á.: *A nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodás. A választottbíró megválasztása és kizárása*. Budapest, 2009.
KECSKÉS L. – LUKÁCS J. (szerk.): *Választottbírák könyve*. Budapest, 2012.
T. VÁRADY — J.J. BARCELO III — A. T. VON MEHREN: *International Commercial Arbitration*. Minnesota, 1999.
G. B. BORN: *International Commercial Arbitration*, Kluwer 2009.
Boóc Ádám: *A választottbíróvási ítéletek érvénytelenítése*. Budapest, 2018.

Boóc Ádám: Some Basic Questions of Hungarian Arbitration Law. Oradea, 2023. Boóc Ádám: <i>Felelősség és immunitás a választottbíráskodásban mint alternatív vitarendezési eljárásban</i>. Budapest, 2025.
Ajánlott irodalom:
az órán elhangzottak alapján
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
-
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása: ismeri az adott jogterület sajátosságait, jogforrásait és szakjogi terminológiáját, ismeri a jogesetmegoldás módszereit, b) képességei: biztosan kezeli a szakjogi terminológiát, képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére és használatára, képes jogszabályok értelmezésére, képes megalapozott döntések meghozatalára és annak indokolására c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A HALÁLBÜNTETÉS JOGELMÉLETI KÉRDÉSEI

AJ JOL240511SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

The matter of capital punishment in the theory of law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet - Jogelméleti Tanszék	Féléves tanóraszám: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek):	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Tóth J. Zoltán	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy célja a halálbüntetésre vonatkozó történeti tendenciák, filozófiai kérdések és a kortárs kriminológiai és jogelméleti aspektusok megismertetése, szigorúan leíró, a két oldal álláspontját objektíven bemutató formában.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A halálbüntetés története az ókorban és a középkorban. A halálbüntetés újkori jellegváltozása. A halálbüntetés a XX. században
2. A halálbüntetés magyarországi eltörlésének két lépcsője: Az 1989. évi XVI. tv. és a 23/1990. (X. 31.) AB határozat
- 3.. Ókori gondolkodók a halálbüntetésről. A halálbüntetés témája a középkori gondolkodásban
4. Modern gondolkodók a halálbüntetésről. A halálbüntetés a magyar közgondolkodásban a XIX. és a XX. században
5. A halálbüntetésre vonatkozó mai nemzetközi egyezmények szabályozása és azok kihatása a Magyar Köztársaságra
6. Az elrettentő hatás kérdése. A halálbüntetéssel kapcsolatos vita a nemzetközi és a magyar jogi irodalomban
- 7.. A halálbüntetés végrehajtásának történelmi módozatai. A halálbüntetés végrehajtásának modern módozatai és a humanitás/antihumanitás kérdése
8. A halálbüntetés jelenlegi állapota a Föld országában

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

zárthelyi dolgozat megírása

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Tóth J. Zoltán: Halálbüntetés pró és kontra. Második, aktualizált kiadás. HVG-ORAC, Budapest, 2019, 282 o. (ISBN 978-963-258-446-1)

Ajánlott irodalom:

Cesare Beccaria: Büntett és büntetés (Akadémiai Kiadó, Budapest, 1967)
Dülmen, Richard van: A rettenet színháza. Ítélezési gyakorlat és büntetőrituálék a kora újkorban. Századvég Kiadó – Hajnal István Kör, Budapest, 1990
Firon András: Káinbélyeg. Nyugdíjazzuk-e végleg a hóhért? Panoráma Kiadó, Budapest, 1991
Horváth Tibor: A büntetési elméletek fejlődésének vázlata. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1981
Horváth Tibor (szerk.): A halálbüntetés megszüntetése Magyarországon. Dokumentumgyűjtemény. Halálbüntetést Ellenzők Ligája, Miskolc, 1991
Szemere Bertalan: A büntetésről s különösebben a halálbüntetésről. Halálbüntetést Ellenzők Ligája, 1990

Zoltan J. Toth: Changing Attitudes Towards the Death Penalty: Hungary's Renewed Support for Capital Punishment. (ISBN 978-3-030-47556-7; e-book: ISBN 978-3-030-47557-4; DOI 10.1007/978-3-030-47557-4). Palgrave Macmillan, Cham, Switzerland, 2020 237. Tóth J. Zoltán: Emberölések Magyarországon – A halálbüntetés elrettentő hatása tételének vizsgálata a hazai emberölési statisztika tükrében (1975–2022). In: Czine Ágnes: Studia in honorem Andrea Domokos. 2. kiadás. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara, Budapest, 2024 (ISSN 1789-0896 ISBN 978-615-6637-39-0), 395-406. o.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása – Történeti összefüggéseiben is ismeri az ember, az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalom korlátozásának elméleti, gyakorlati jelentőségét, valamint intézményeit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes értékelő viszony kialakítására a jogra és államra vonatkozó nézetekkel, elméletekkel kapcsolatban és képes ezek jogi és társadalmi relevanciájának felismerésére. – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. – Érzékelni képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) attitűdje – Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. – Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. – Elutasítja a humánus eljárásokat, az emberi méltóságot a demokratikus és jogállami értékeket, az emberi jogokat kétségbe vonó jelenségeket, és keresi a megoldásokat és eszközöket ezek kezeléséhez. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -

AZ ÖRÖKLÉS GYAKORLATI KÉRDÉSEI, A HAGYATÉKI ELJÁRÁS
AJ JOL240514SZV (L)

Practical aspects of heritage, the inheritance process

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 5.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Fábián Ferenc	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Az öröklési jog tételes szabályainak ismeretére alapozottan az egyes jogintézmények tényleges működésének ismertetése, az öröklési jog „diszpozitivitásából” fakadó sajátos jogesetek kapcsán a közjegyzői tevékenység és bírói gyakorlat áttekintése.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Ipso iure öröklés, az öröklési jogviszony
2. Az öröklésből való kiesés alapkérdései.
3. A törvényes öröklés általános rendje, ági öröklés, ági vagyon.
4. Leszármazók és felmenők öröklése, a parentélaris rendszer
5. A túlélő házastárs öröklése
6. A végintézkedések fajtái
7. A kötelesrészrel kapcsolatos kérdések.
8. A hagyatéki eljárás alapjai

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Javasolt irodalom folyamatos feldolgozása

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

A kurzus keretében hivatkozott bírósági határozatok.

Ajánlott irodalom:

- Fábián Ferenc: Öröklési jog, Patrocínium 2014.
- Vékás Lajos: Öröklési jog, Eötvös Kiadó, 2014.
- Anka Tibor: Öröklési jog – hagyatéki eljárás, Orac, 2023

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
- b) képességei
- c) attitűdje
- d) autonómiaja és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

NEMZETISÉGEKKEL KAPCSOLATOS IGAZGATÁS HATÁRON INNEN ÉS TÚL
AJ JOL240516SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Administration of the national minorities and of the Hungarians living abroad

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. habil. Móré Sándor	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. habil. Móré Sándor					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja egyrészt egy átfogó intézményi keret bemutatása azon főbb struktúrák tekintetében, amelyek biztosítják a hazai nemzetiségek számára az identitásuk megőrzését, megélését és továbbfejlesztését. Másrészt arra tesz kísérletet, hogy bemutassa a magyar nemzetépítés hangsúlyváltozásait, a határon túli magyarsággal kapcsolatos állami törekvések legfontosabb alapelveit, illetve a nemzetpolitikai támogatási rendszer fejlődését, valamint az igénybe vehető támogatások és kedvezmények rendszerét. Mindehhez elsősorban a történeti és jogösszehasonlítás módszerét alkalmazzuk.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Tájékoztató. A nemzetiség fogalmának fontosabb univerzális és európai vonatkozásai. A nemzetiségvédelem szintjei az európai országokban.
2. Fontosabb külső-belső hatások és mérföldkövek a hazai nemzetiségi szabályozás történetében. A nemzetiség, a nemzetiséghez tartozó egyén fogalma Magyarországon.
3. A nemzetiségek ügyeit szolgáló képviseleti, igazgatási és jogvédelmi szervek bemutatása.
4. A nemzetiségek parlamenti képviseletének kérdései. A nemzetiségi szószólói intézmény jogi kerete és működése.
5. A nemzetiségi önkormányzatok fogalma, feladat- és hatáskörei. A nemzetiségi önkormányzatok és egyes állami szervek kapcsolata. Finanszírozási és működési kérdések.
6. A határon túli magyarsággal kapcsolatos állami törekvések legfontosabb alapelvei. A magyar állam felelősségének főbb indokai. A szomszédos államokban élő magyarok által igénybe vehető kedvezmények és támogatások.
7. A határon túli magyarok helyzete a szomszédos államok képviseleti, igazgatási és jogvédelmi rendszerében.
8. A határon túli nemzettestekkel kapcsolatos igazgatási tevékenységek a szomszédos államokban. Összefoglalás.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

- aktív órai jelenlét,
- fakultatív házi feladat elkészítése.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Móré Sándor: *Nemzetiségek a mai Magyarországon – politikai képviseletük, érdekképviseletük és jogvédelmük.* Budapest, Gondolat Kiadó, 2020, 299.
- Kovács Viktória – Móré Sándor: *A határon túli magyar közösségekkel kapcsolatos igazgatási tevékenységek természetrajza.* Glossa Iuridica 2020/1-2, 239-267.
- Az előadásokon megjelölt jogszabályok. Ezek a hatályos jog megismerésének meghatározó forrásai. Alapvető elvárás a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény, illetve a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény részletekbe menő ismerete.
- Az előadások anyaga.

Ajánlott irodalom:

- 18/2003. (XII. 10.) NKÖM rendelet a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá tartozó személyeket megillető kulturális kedvezményekről
- 2010. évi CLXXXII. törvény a Bethlen Gábor Alapról
- 367/2010. (XII. 30.) Korm. rendelet a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény végrehajtásáról
- 1993. évi LV. törvény a magyar állampolgárságról
- 125/1993. (IX. 22.) Korm. rendelet a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény végrehajtásáról

- 318/2001. (XII. 29.) Korm. rendelet a magyar igazolvány és a magyar hozzátartozói igazolvány kiadásával kapcsolatos eljárásról
- 2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről
- 319/2001. (XII. 29.) Korm. rendelet a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá tartozó személyek diákkedvezményeiről
- 18/2003. (XII. 10.) NKÖM rendelet a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá tartozó személyeket megillető kulturális kedvezményekről
- 206/2003. (XII. 10.) Korm. rendelet a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény pedagógusokat és oktatókat érintő rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 7/2004. (II. 26.) NKÖM rendelet a Határon Túli Magyar Irodalmi Ösztöndíjakról
- 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet az idegennyelv-tudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgáztatásról és a külföldön kiállított, idegennyelv-tudást igazoló nyelvvizsga-bizonyítványok Magyarországon történő honosításáról
- 59/2007. (XII. 29.) EüM rendelet a határon túli magyarok magyarországi egészségügyi ellátásának támogatásáról

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

1. A nemzetiség fogalmának fontosabb univerzális és európai vonatkozásai.
2. A nemzetiségvédelem szintjei az európai országokban.
3. Fontosabb külső-belső hatások és mérföldkövek a hazai nemzetiségi szabályozás történetében.
4. A nemzetiség, a nemzetiséghez tartozó egyén fogalma Magyarországon.
5. A nemzetiségek ügyeit szolgáló képviselői, igazgatási és jogvédelmi szervek bemutatása.
6. A nemzetiségek parlamenti képviseletének kérdései.
7. A nemzetiségi szószólói intézmény jogi kerete és működése
8. A nemzetiségi önkormányzatok fogalma, feladat- és hatáskörei.
9. A nemzetiségi önkormányzatok és egyes állami szervek kapcsolata. Finanszírozási és működési kérdések.
10. A határon túli magyarsággal kapcsolatos állami törekvések legfontosabb alapelvei.
11. A magyar állam felelősségének főbb indokai.
12. A szomszédos államokban élő magyarok által igénybe vehető kedvezmények és támogatások.
13. A határon túli magyarok helyzete a szomszédos államok képviseleti, igazgatási és jogvédelmi rendszerében.
14. A határon túli nemzettestekkel kapcsolatos igazgatási tevékenységek a szomszédos államokban.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri a hazai, az európai és nemzetközi jog legfontosabb tételes jogi szabályait, a meghatározó alkotmánybírói és bírósági döntéseket.
 - Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.
 - Történeti összefüggéseiben is ismeri az emberi méltóság, emberi jogok, demokrácia és a hatalomkorlátozás elméleti és gyakorlati jelentőségét.
 - Ismeri a globális és hazai társadalmi, gazdasági, politikai és jogi folyamatok alapjellezőit.
- b) képességei
 - Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására és kritikus gondolkodásra.
 - Képes a jogi elvek és értékek széles körű alkalmazására a törzsanyagon kívül is.
 - Képes a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására és alternatívák mérlegelésére.
 - Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.
 - Képes a joggal és társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták értelmezésére és önálló vélemény kialakítására.
 - attitűdje
 - Érzékeny a szakmai és társadalmi problémákra.
 - Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására és alkalmazására.
 - Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre.
 - Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
 - Tiszteli a humanizmus, az emberi jogok, a demokrácia és a jogállam értékeit.
- c) autonómiája és felelőssége
 - Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
 - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
 - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit és a közös munkából származó felelősséget.

- Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, és hajlandó személyes felelősségvállalásra.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

[*Magyarázatok](#)

SZABÁLYSÉRTÉSI JOG AJ JOL240517SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL Administrative Penal Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet, Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Móré Sándor	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Móré Sándor					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Célunk, hogy a hallgatók olyan elméleti felkészültséget és tételes jogi ismereteket szerezzenek, melyeknek birtokában – kiegészítve ezeket a gyakorlati tapasztalatokkal – alkalmassá válnak speciális jogalkalmazói feladatok ellátására, a törvényesség érvényre juttatására, valamint az időközben módosuló szabálysértéssel kapcsolatos jogszabályok megfelelő értelmezésére és alkalmazására.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
<					

1. A szabálysértés fogalma és a szabálysértésért való felelősség.
2. A szabálysértés büntethetőségének elévülése (relatív és abszolút elévülés).
3. A szabálysértési törvény büntetési rendszere. Büntetéskiszabási szempontok.
4. Mentésülés a hátrányos jogkövetkezmények alól. A fiatalokra vonatkozó különleges rendelkezések.
5. A szabálysértés miatt eljáró hatóságok.
6. A bíróság, mint szabálysértési ügyekben eljáró szerv.
7. A szabálysértési eljárás alapelvei.
8. A szabálysértési eljárásban részt vevő személyek.
9. A szabálysértési eljárás megindulása, felfüggesztése és megszüntetése.
10. A tényállás tisztázása, a bizonyítás eszközei és a bizonyítási cselekmények.
11. Kényszerintézkedések a szabálysértési eljárásban.
12. A szabálysértési hatóság határozatai.
13. Jogorvoslat a szabálysértési hatóság határozatával szemben.
14. Helyszíni eljárás. A helyszíni bírság kiszabására jogosultak által történő bíróság elé állítás.
15. Általános szabályok a bíróság előtti eljárásban. Intézkedések a kifogás alapján és a kifogás elintézésének szabályai.
16. Az ügyész részvétele a szabálysértési eljárásban.
17. Eljárás az Alkotmánybíróság szabálysértési ügyet vagy szabálysértési ügyben alkalmazott jogszabályt érintő határozata alapján.
18. A szabálysértési határozatok végrehajtása.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
 - Ismeri a jogrendszer tagolására vonatkozó főbb nézeteket és a jogértelmezési módszereket.
 - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, valamint a szakjogi terminológiákat.
 - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait.
 - Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának és az érvek rendezésének gyakorlatát.
 - Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit.
- b) képességei
 - Alkalmos a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.
 - Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett.
 - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására és alternatívák mérlegelésére.
 - Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.
 - Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára.
 - Felismeri a jogilag releváns információkat.
- c) attitűdje
 - Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia és jogállam értékeit.
 - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel.
 - Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.
 - Érzékeny a szakmai és társadalmi problémákra.
 - Nyíltan vállalja és képviseli a jogász szakmához kötődő jogállami és demokratikus értékeket.
 - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.
- d) autonómiája és felelőssége
 - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
 - Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
 - Reflektív módon viszonyul saját munkájához és annak következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat.
 - Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.
 - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit és a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

SZEMÉLYISÉGI JOGOK ÉS A CSALÁDJOG AJ JOL240518SZV (L)					
Personal Rights and Family Law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Fábián Ferenc	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 5.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A tantárgy célja az, hogy a személyiségi jogok, valamint családjog alapvető dogmatikai, elméleti vonatkozásainak ismertetése alapján a két diszciplína egymáshoz való kapcsolódását, összefüggéseit tárgyalja. Az összefüggések tárgyalásának alapját a korábbi Csjt. alapján kialakult bírói és alkotmánybírói gyakorlat, valamint az új Ptk. Családjogi Könyvének rendelkezései képezik					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A személyiségi jogokról általában, kialakulásuk, fejlődésük tendenciái 2. A családi viszonyok szabályozása, jogi rendje, a család az Alkotmányban 3. A házasság és a család viszonyai, mint alapjogok. 4. A gyermek joga vérségi származásának kiderítéséhez. 5. A gyermektartáshoz való joga - a tartásra kötelezett személyiségi jogai. 6. Házasságon kívül született gyermek jogállása ("történeti örökség"). 7. Származásmegállapítási perek - az érdekeltek személyiségi jogai. 8. Házasságkötéshez való jog - fegyveres testületek szabályzatai. 9. Élettársi viszony - a diszkrimináció tilalma. 10. A névviselés szabályai és a személyiségi jogok. 11. Személyiségi jogok - sajtó - helyreigazítás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
-					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Sólyom László: A személyiségi jogok elmélete, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1983. - Dr. Kőrös András: Az új Ptk. magyarázata III./VI., HVG-Orac Kiadó Kft., Budapest, 2014. (Negyedik Könyv)					
Ajánlott irodalom:					
-					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

SZERZŐDÉSSZEGÉS A JOGGYAKORLATBAN AJ JOL240519SZV (L)					
Breach of Contract im judicial praxis					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog II. (dologi jog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Nochta Tibor	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: ősz	Meghirdetés féléve: 5.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Nochta Tibor					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A szerződési jog egyik legjelentősebb intézménye a szerződésszegés. Lényegének és dogmatikájának megértése elengedhetetlen a jogászképzésben figyelemmel arra, hogy a joggyakorlatban a szerződésszegési esetek a leggyakrabban fordulnak elő. A kurzus célja a hallgatók gyakorlati érzékének erősítése, a vitakészség, problémamegoldó képesség kialakítása.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1.A kurzus keretében gyakorlati esetek feldolgozása segítségével bemutatásra és elmélyítésre kerül a szerződésszegés intézménye. 2.A szerződésszegési tényállások áttekintése. 3. A késedelem. 4. A hibás teljesítés. 5. A teljesítés megtagadása és lehetetlenülése. 6. Jognyilatkozat tételének elmulasztása. 7. Együttműködési és tájékoztatási kötelezettség elmulasztása mint szerződésszegés. 8.Áttekintést nyújt a kurzus azokról az objektív és szubjektív jogkövetkezményekről, amelyeket a jogosultak igényelhetnek és azok egymástól való elhatárolásának nehézségeit is bemutatja. 9.A legfontosabb célja a tárgynak, hogy elsajátítható legyen a hallgatók számára, hogy adott szerződésszegés bekövetkezése esetén milyen igényt lehet érvényesíteni és az igényérvényesítésnek milyen eljárási jogi és anyagi jogi lépései vanna. 10. Olyan joggyakorlati kérdésekre is kitérünk a képzés során, mint a kontraktuális kárfelelősség, a személyhez fűződő és személyiségi jogok megsértése szerződésszegéssel, a fogyasztói szerződések megszegése. 11. A kurzus keretében nemcsak az állami bírósági, de a választottbírósági gyakorlatból vett döntések is feldolgozásra kerülnek. 12. A mesterséges intelligencia teremtette helyzetkép a szerződésszegések tekintetében.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Jogesetfeldolgozás, bírósági döntések bemutatása, értékelése					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Nochta-Benke-Szabó-Bérczesi-Kovács: Kötelmi jog I., Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2018.					
Ajánlott irodalom:					
Ptk.Kommentárok, Elvi Döntések, Kúriai Elvi Határozatok, Döntvénytár. Leszkoven László, Szerződésszegés HVG-ORAC 2024					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					

1.A szerződésszegés intézményének helye a szerződések létszakaszaiban 2. összefüggése az érvénytelenséggel, 3. a szerződés megszűnésével. 4.A szerződésszegés objektív és szubjektív jogkövetkezményei. 5.Mit jelent a szerződésszegés az egyes szerződésekben.? 6.Adásvételi szerződésnél előforduló tipikus szerződésszegések. 7.A 8.vállalkozási szerződések megszegésének típus esetei., 9.A bérleti szerződés megszegésének leggyakoribb esetei. 10.A megbízási szerződés megszegése. 11. A kölcsönszerződés megszegése. 12. Szerződésszegés ingyenes szerződéseknél.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) A szerződési jog alapintézményei egymással való összefüggéseiben való tudása b) A logikus jogászai gondolkodás kialakításának képességei c) A helyes tényállásmegállapítás és a levonható jogi következtetés attitűdje d) Az önálló problémamegoldás képességének kialakítása a döntéssel együtt járó felelősség felmérése, a szankció hatékonysága.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

**A KORMÁNYZAT ÉS CIVIL TÁRSADALOM KAPCSOLATÁNAK JOGI
SZABÁLYOZÁSA
AJ JOL240610SZV**

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL

Legal Regulation of the Relationship Between the Government and Civil Society

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet- Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Rixer Ádám	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Rixer Ádám	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli/ írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A társadalmi lét különböző szféráinak készség szintű ismerete mind a gyakorlati jogalkotói, mind pedig a jogalkalmazói munka során egyfajta elemi előfeltétel. A tantárgy keretében ennek megfelelően nem csupán a jogrendszer vizsgált területre (civil társadalom, civil szervezetek) vonatkozó hatályos szabályai (és annak állammal, azon belül is leginkább a közigazgatással fennálló kapcsolatát leíró tételes jogi rendelkezések), hanem a jobb megértést szolgálatában a társtudományok (politikatudomány, szociológia stb.) eredményei is felvázolásra kerülnek.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:

- 1) Bevezetés. A tantárgy elsajátításának célja. A követelmények ismertetése.
- 2) A civil társadalom fogalma. A fogalom fejlődésének történeti vázlata.
- 3) Civil szervezetek típusai. Újdonságok. A civilség európai dimenziói.
- 4) Civil szervezetek létrehozása.
- 5) A vallási szervezetek kapcsolata az állami szervekkel.
- 6) Civil szervezetek nyilvántartása.
- 7) A konzultáció régi-új intézményei. A civil szervezetek helye a jogalkotás folyamatában.
- 8) Érdekérvényesítés, lobbytevékenység.
- 9) A korrupció jelensége és annak főbb magyarországi mutatószámai. A korrupcióhoz kapcsolódó civil és állami kontroll.
- 10) „Civil normatan” avagy a civilekre vonatkozó joganyag sajátosságai.
- 11) Civil pénzügyek.
- 12) Civil szervezetek a közfeladat-ellátásban.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Aktív órai jelenlét, beadandó.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Rixer Ádám: Újabb fejlemények a magyar konzultatív szervek és mechanizmusok körében. *GLOSSA IURIDICA*, 2024, 11 (1-2), 395-416.

Rixer Ádám: Kormányzati konzultatív szervek és mechanizmusok Magyarországon, különös tekintettel a külső konzultatív szervekre. *GLOSSA IURIDICA*, 2023, 10 (4), 161-210.

Rixer Ádám: Az előválasztás jogi evolúciója Magyarországon. *MTA LAW WORKING PAPERS*, 2021, 8 (14), 1-17.

Rixer Ádám: Az új vallási közösségek létrejöttének magyarországi okai a XXI. század elején. *VALLÁSTUDOMÁNYI SZEMLE*, 2021, 17 (1), 30-67.

Rixer Ádám: A közigazgatás új iránya: a személyesség. *GLOSSA IURIDICA*, 2019, 6 (1-2), 243-274.

Rixer Ádám: A civil társadalom helyzete Magyarországon, különös tekintettel a populizmus térnyerésére. *GLOSSA IURIDICA*, 2019, 6 (3-4), 43-72.

Rixer Ádám: A civilség általános és jogi jelentése Magyarországon, különös tekintettel az államszocializmus időszakára. In: Patyi András - Lapsánszky András (szerk.): *Rendszerváltás, demokrácia és államreform az elmúlt 25 évben. Ünnepi kötet Verebélyi Imre 70. születésnapja tiszteletére*. Budapest, Wolters Kluwer, 2014, 457-466.

Ajánlott irodalom:	
Rixer, Ádám: The concept of populism and its meanings in Hungary. <i>CENTRAL EUROPEAN PAPERS</i> , 2020, 8 (2), 9-28. Rixer, Ádám: Civil Society in Hungary. A Legal Perspective. Passau, Schenk Verlag, 2015, 238 p. ISBN: 9783944850443 Rixer, Ádám: General and Legal Meaning of Civil Society in Hungary from the Beginning till 1989. <i>JOURNAL ON EUROPEAN HISTORY OF LAW</i> , 2015, 6 (2), 38-47. Rixer, Ádám: Roma Civil Society in Hungary. <i>DE IURISPRUDENTIA ET IURE PUBLICO: JOG- ÉS POLITIKATUDOMÁNYI FOLYÓIRAT</i> , 2013, 7 (1), 142-170.	
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása	- Ismeri a társadalomtudományok fogalmi készletének, elméletének, módszerének alapelemeit. - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. - Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát.
c) képességei	- Alkalmas a jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között. - Alkalmas a tudományos megközelítés, fogalmi készletek befogadására és használatára. - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére. - Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. - Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére. - Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására. - Felismeri a jogilag releváns információkat.
c) attitűdje	- Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére. - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. - Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére. - Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. - Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. - Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.
d) autonómiája és felelőssége	- Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. - Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): -	

*Magyarázatok

A SZEMÉLYI ÁLLAPOT JOGA AJ JOL240611SZV (L)					
Law of the personal status in civil law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 6.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Fábián Ferenc					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus a Polgári Törvénykönyv Második és Harmadik Könyveinek anyagát, az ember jogalanyiségának és a jogi személyre vonatkozó szabályok kérdéseit tárgyalja. A természetes személy (ember) vonatkozásában hangsúlyosan tárgyalja a jogképesség kezdetének és végének kérdéseit, és részletesen foglalkozik a cselekvőképesség korlátozásának problematikájával. A jogi személyeket illetően érintőlegesen ismerteti a vonatkozó elméleti álláspontokat, és bemutatja a gazdasági társaságok mellett a jogi személyek egyes, a Ptk.-ban nem szabályozott formáit is. A jogalanyok két formáját mintegy összekapcsoló intézményként mutatja be a személyhez fűződő jogok kérdéskörét.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Jogalanyiség, jogképesség cselekvőképesség 2. Az ember jogképességének kezdete és vége 3. A cselekvőképesség korlátozásának feltételei, a gondnokság alá helyezés 4. Jogi személyek a Ptk.-ban 5. Gazdasági társaságok a Ptk.-ban 6. A Ptk.-n kívüli jogi személyek, az egyházak jogalanyiséga 7. A személyiségi jogok szabályozása Ptk.-ban 8. A személyiségi jogok szankciórendszere					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Javasolt irodalom folyamatos feldolgozása					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- A kurzus keretében hivatkozott bírósági határozatok.					
Ajánlott irodalom:					
- Sándor István: Előadások a személyek jogából. Ötödik átdolgozott és kibővített kiadás, Patrocínium 2018. - Kecskés László: Magyar polgári jog általános rész II. A személyek joga. Dialóg Campus Kiadó 1999,					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

A TULAJDONJOG SZABÁLYOZÁSÁNAK ÚJ VONÁSAI
AJ JOL240612SZV (L)

New Characteristics of the Property Law

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog III. (kötelmi általános rész)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Fábián Ferenc	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: tavaszi	Meghirdetés féléve: 6.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Fábián Ferenc					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Az utóbbi években a tulajdon szabályozásának számos új eleme jelent meg. Ez a változás érinti a köztulajdont, ezen belül az állami tulajdont és az önkormányzati tulajdont, de a magántulajdont is. Változáson ment keresztül a kizárólagos állami tulajdon tárgyainak szabályozása, a korábbiaktól eltérően alakult az önkormányzatok tulajdonosi jogainak alkotmányossági megítélése, és a magántulajdon területén is megjelent olyan új, kötelmi jogi intézmény, mint a bizalmi vagyonkezelés. A személyek jogát is érintő változást jelent a tulajdonlás, a tulajdonjog gyakorlását illetően a vagyonkezelő alapítványok intézménye. A kurzus ezen változások összegyűjtésével és ismertetésével azok dogmatikai összefüggését kívánja vizsgálni.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

- A kizárólagos állami tulajdon – a Ptk. és a Vagyontörvény
- Az állami vagyonnal való gazdálkodás
- A tulajdonosi joggyakorló jogállása
- Az állami vagyon elidegenítésének szabályai
- A nemzeti vagyon fogalomkörébe tartozó egyes vagyontípusok
- A nemzeti vagyon tulajdonjogának átruházása
- Az önkormányzatok vagyoni jogi helyzete az Alaptörvény alapján
- A bizalmi vagyonkezelői szerződés a Ptk.-ban, a konstrukció működése
- A közérdekű vagyonkezelő alapítványok jogi szabályozása
- Az alapítói jogok gyakorlása
- Az alapítvány részére történő vagyonjuttatás szabályai
- Az alapítvány által ellátott közfeladat

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

-

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

-

Ajánlott irodalom:

Sárközy Tamás: A Ptk. dologi jogi könyvének koncepciója (Polgári Jogi Kodifikáció, 2001/6.)
Bende-Szabó Gábor: A vagyongazdálkodás jogi keretei, Nemzeti Közszerzői Egyetem, 2014.
Sándor István: A vagyonkezelő alapítvány nemzetközi összehasonlításban. Jogtudományi Közlöny, 2021.
Sándor István: A bizalmi vagyonkezelés és a trust, HVG-ORAC, 2017

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

- a) tudása
- b) képességei

c) **attitűdje**

d) autonómiája és felelőssége

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

A VÁLÁS LÉLEKTANA AJ JOL240613SZV (L)					
THE PSYCHOLOGY OF DIVORCE					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete-Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Visontai-Szabó Katalin Anett	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: tavasz	Meghirdetés féléve: 6.	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. Visontai-Szabó Katalin Anett					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja: A joghallgatók a jogász szakma bármely területén is helyezkednek el a végzést követően, családjogi kérdésekkel biztosan kapcsolatba fognak kerülni. Ahhoz, hogy ezen a területen boldogulni tudjanak nem elegendő a családjogi szabályok ismerete, hiszen a család létrejöttékor, még inkább annak felbomlásakor kialakuló konfliktusok csak a legkritikább esetben kezelhetők a jog eszközeivel. Az ilyen esetekben előtörő igen intenzív érzelmek felismeréséhez, megértéséhez és kordában tartásához elengedhetetlen a téma pszichológiai hátterének ismerete.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák: 1. Szerelem és féltékenység 2. Házassági krízisek 3. A válás folyamata és utóhatásai 4. A válás lélektani hatásai a gyermekre nézve 5. A válás lélektani hatásai a szülőkre nézve 6. Kapcsolattartási problémák 7. Szakértők és ügyvédek a bontóperben 8. Családi és válási mediáció					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek: A szorgalmi időszakban teljesítendő feladat: beadandó					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Bognár Gábor-Telkes József: A válás lélektana, KJK, Budapest, 1986. Visontai-Szabó Katalin: A házassági krízisek pszichológiai háttere és néhány megoldás a békés válás érdekében Családi Jog 2021. március. XIX. évfolyam 1. szám. 1-8. Visontai-Szabó Katalin: Lélektani folyamatok és ezek következményei a szülők kapcsolatának felbomlása során. Magyar Rendészet 2018/3. 125—137.					
Ajánlott irodalom: Amy J.L. Baker – Paul R. Fine: A szülői elidegenítésről, Kalliópé, Veszprém, 2016. Dorothy R. Freeman: Házassági krízisek, Animula, Budapest, 1994. Visontai-Szabó Katalin: Kapcsolattartás: a gyermek emberi joga vagy gyermeki kötelessége? In: Lajkó Dóra-Varga Norbert (szerk.): Alapelvek és Alapfogatok. Szegedi Jogász Doktorandusz Konferenciák V. Szeged. 2015. 461-474.					

Visontai-Szabó Katalin: Házasság és család – tradíciók és új tendenciák In: Kovács, Péter (szerk.) Ünnepi kötet Dr. Katona Tamás egyetemi tanár 70. születésnapjára, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (2018) 371-386. Bogár Zsuzsa: Válastérápia, Mozaikcsalád Alapítvány, Budapest, 2022. Gyurkó Szilvia: Az elég jó válás, Open Books, Budapest, 2025. Gyurkó Szilvia: Rám is gondolatok – a gyermekközpontú válás lépései, Bookline, Budapest, 2015. Vekerdy Tamás: Válás és ami körülötte van, Centrál Kiadó, Budapest, 2019.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák 7.1.1. A jogász a) tudása – Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. – Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei – Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. – Képes tudományos művek feldolgozására, értelmezésére, továbbgondolására és használatára. – Képes a társadalmi és jogi problémákat felismerni és hajlandó azok megoldásait keresni. – Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére. – Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az új területeken. – Képes nagyobb mennyiségű és bonyolultságú joganyag feldolgozására, szelektálására, a lényeg kiemelésére és összefoglalására. – Felismeri a jogilag releváns információkat. – Képes szakmai feladatok csoportmunkában való végzésére. c) attitűdje – Nyitott a szakmai továbbképzésben való részvételre. – Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. – Hajlandó nem jogi szempontrendszer bevonására, alkalmazására. – Nyitott a szakmai együttműködésre a társadalompolitika és a gazdaság területén dolgozó szakértőkkel. – Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett. – Elkötelezett a jogász munkája egészét átható értékek, azok kialakítása, terjesztése mellett. – Elkötelezett a jogsegély, a pro bono jogász munkája, közérdekű kötelezettségvállalás és a civil aktivitásban való részvétel mellett. – Nyitott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre. – Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) autonómiája és felelőssége – Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. – Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra. – Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): maximum 20 fő

JURISPRUDENCE AJ JOL240614SZV					
TITLE OF THE COURSE IN HUNGARIAN Jurisprudence					
Responsible unit (institute/department): Department of Jurisprudence	Number of lessons per week/semester: Full-time: Part-time: 8	Credit value: 3	Type of contact hours: practice	Prerequisites:	Prerequisite for exam:
Lecturer in charge of the subject: Prof. Dr. Tóth Zoltán	Type of course: elective	Recommended semester: 6.	Semester in which the course is offered: spring	Language of instruction: English	Type of evaluation: exam evaluation
Lecturer(s): Dr. Balássy Ádám Miklós					Method of evaluation: oral
Description of professional content and purpose of the course:					
This course aims to introduce students to the fundamental theories and practices in the fields of philosophy of law and state, as well as jurisprudence. It is designed to provide a comprehensive understanding of the nature of legal norms, the sources and dynamics of law, and the philosophical underpinnings of legal systems. Through a detailed examination of key texts and thinkers, students will explore various legal concepts, including the structure and operation of legal norms, the role of the judiciary, constitutional principles, and the historical development of legal thought.					
Short outline, description of acquired knowledge, skills and competences:					
The course will encourage critical analysis and discussion, enabling students to develop a nuanced understanding of how legal systems are formed, interpreted, and applied. By the end of the course, students should be able to critically engage with legal texts, understand the complexities of legal philosophy, and appreciate the interplay between law, morality, and society. The objective is to equip students with the analytical skills and knowledge necessary for advanced study in law, political science, and related disciplines. 1 - Introduction to Legal Norms: 2 - Legal Norms and Legislation: 4-5 - Sources of Law and Constitutional Concepts 6 - Legal Dynamics and Judicial Practice: 7 - Judicial Practice and Constitutional Review 8 - Natural Law Theory 9 - The History of Law and Legal Interpretation:					
Requirements during the semester and teaching methods:					
attendance of classes, exams					
Compulsory sources/reading, bibliography, available sources for the acquisition of knowledge, skills and competences:					
H.L.A. Hart, "The Concept of Law", Oxford University Press, 2012 (3rd edition), ISBN: 978-0199644704					
Recommended additional sources/reading:					
Kelsen Hans: "Pure Theory of law", University of California Press, 1967 ISBN-13: 978-1-58477-578-2 Joseph Raz, "The Authority of Law", Oxford University Press, 2009 (2nd edition), ISBN: 978-0199573561 Ronald Dworkin, "Law's Empire", Hart Publishing, 1998, ISBN: 978-1841130415 John Finnis, "Natural Law and Natural Rights", Oxford University Press, 2011 (2nd edition), ISBN: 978-0199599141 Ronald Dworkin, "Taking Rights Seriously", Bloomsbury Publishing, 2013, ISBN: 978-1780937564 Lon L. Fuller, "The Morality of Law", Yale University Press, 1969, ISBN: 978-0300010701 Thomas Aquinas (edited by William P. Baumgarth and Richard J. Regan), "On Law, Morality, and Politics", Hackett Publishing Company, 2002 (2nd edition), ISBN: 978-0872206632					

<i>Exam topics and/or questions:</i>
A list of the required professional competences, competence elements (knowledge, skills, etc.), based on point 7 (bachelor) or 8 (master) of the programme and outcome requirements, to which the course typically and substantially contributes:
a) knowledge b) skills c) attitude d) autonomy and responsibility
Notes (e.g. special device, student number limits):

KRIMINÁLPOLITIKA AJ JOL240615SZV					
Criminal Policy					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Bűnügyi Tudományok Intézete / Büntetőjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra /félév	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): nincs	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): nincs
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Domokos Andrea	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i: Dr. Szabó Csaba					Értékelés módszere: szóbeli/írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A kurzus elméleti és gyakorlati ismereteket nyújt a kriminálpolitika témakörében. A kurzus célja, hogy a hallgatók az egyes kriminológiai aspektusú témákat egy másik nézőpontból, a kriminálpolitika és a büntetőpolitika oldaláról vizsgálják, értelmezzék. A hazai kriminálpolitika, büntetőpolitikai jogtörténeti fejlődésével megérthető a jelenleg uralkodó büntetőpolitika. Különös hangsúlyt kap a generális és a speciális prevenció, az áldozati politika, a bűnözéskontroll, a gyermek- és fiatalkori és a vagyon elleni bűnözés kriminálpolitikai aspektusai. A kriminálpolitikát nemcsak a hazai szabályok, gyakorlat és statisztika tükrében elemezzük, hanem az EU- és a nemzetközi jog egyes kérdései mentén is, melyek az európai és a nemzetközi büntetőpolitikát érintik.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A kriminálpolitika helye a bűnügyi tudományok rendszerében; a kriminálpolitika, a büntetőpolitika és a bűnözéskontroll fogalma; a jogállami kriminálpolitika követelményei; a kriminálpolitika kialakulása Magyarországon, jogtörténeti kitekintéssel. 2. A kriminálpolitikai irányzatok, a kriminálpolitikai erőter és annak fő szereplői; a kriminálpolitika és a rendészet kapcsolata; a büntetőpolitika alapkérdései; a bűnözés okaira vonatkozó biológiai, pszichológiai és kriminálszociológiai magyarázatok; a felelősség alapja, a szankció célja és a büntetőpolitika változásai. 3. A korlátozó-beavatkozó, a segítő-támogató és a helyreállító büntetőpolitika; e modellek jelentősége és gyakorlati relevanciája napjainkban Magyarországon; kitekintés a skandináv büntetőpolitikai modellre. 4. A bűnmegelőzés magyarországi fejlődése, előzményei, jogszabályi háttér és intézményesülése; a bűnmegelőzés az állami és a civil szférában; hatékony gyakorlati eszközei. 5. A viktimológia és a kriminálpolitika kapcsolata; az áldozatpolitika fő területei: áldozatvédelem, áldozatsegítés, jó gyakorlatok Magyarországon; a pönológia és a kriminálpolitika kapcsolata; az állami reagálás és a társadalmi reakció a bűnözésre. 6. A gyermek- és fiatalkori bűnözés kriminológiai és kriminálpolitikai jellemzői; a prevenció szerepe; a gyermek- és fiatalkorúak különleges helyzete a büntetőeljárásban; a vagyon elleni és a gazdasági bűnözés kriminológiai és kriminálpolitikai aspektusai, magyarországi tendenciái és megelőzési kérdései. 7. Kriminálpolitikai törekvések az Európai Unióban, továbbá a nemzetközi szervezetekben, különösen az ENSZ és az Európa Tanács keretében; bevezetés az európai és a nemzetközi büntetőjog egyes kriminálpolitikai kérdéseibe; a Nemzetközi Büntetőbíróság bűnmegelőzési szerepe. 8. Összegzés, konzultáció, a félév során tárgyalt témakörök rendszerezése; jegymegajánló zárthelyi dolgozat.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Az oktatás konzultációs jellegű előadás, irányított szakmai beszélgetés és esetelemzés formájában zajlik. A hallgatók feladata a kötelező szakirodalom, a megjelölt joganyag és az órán feldolgozott szakmai anyagok önálló feldolgozása, az órákra, illetve konzultációkra való felkészülés és az aktív részvétel. A félév során jegymegajánló zárthelyi dolgozat írható; ennek eredménye alapján megajánlott jegy adható. A tantárgy teljesítése kollokviummal történik.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Domokos Andrea: A büntetőpolitika változásai Magyarországon. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Jog és Állam 11. Budapest, 2008. Hollán Miklós – Pallagi Anikó: Közrend, közbiztonság és kriminálpolitika. Válaszok a bűnözésre. Budapest, NKE, 2018.					

Gönczöl Katalin – Kerecsi Klára – Korinek László – Lévy Miklós: Kriminológia-szakkriminológia. Budapest, 2012. Bárd Petra – Borbíró Andrea – Gönczöl Katalin: Kriminológia és kriminálpolitika a jogállam szolgálatában. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2019. Barabás A. Tünde (szerk.): Alkalmazott kriminológia. Budapest, Dialóg Campus, 2020. Az órán elhangzottak, valamint az órán megjelölt hatályos jogszabályok, eseti döntések, statisztikai és szakirodalmi anyagok.
Ajánlott irodalom:
Domokos Andrea: A büntetőpolitika. In: Busch Béla (szerk.): Büntetőjog – Általános Rész. Negyedik, hatályosított kiadás. Budapest, HVG-ORAC, 2009. 72–84. Domokos Andrea: A büntetőpolitika. In: Belovics Ervin – Békés Imre – Busch Béla – Domokos Andrea – Gellér Balázs – Margitán Éva – Molnár Gábor – Sinku Pál (szerk.): Büntetőjog – Általános Rész. Ötödik, hatályosított kiadás. Budapest, HVG-ORAC, 2010. 72–84. Domokos Andrea: Az erőszakos bűnözés differenciálódása és a büntetőpolitika Magyarországon. Jog Állam Politika, 2011/3. 137–151. Domokos Andrea: Kriminológia és büntetőpolitika Magyarországon a globális kihívások korában. Jog Állam Politika, 2012/2. 3–12. Bérces Viktor – Domokos Andrea: Gondolatok a kriminológia tudományából. Budapest, Patrocinium, 2020. Denis Szabo: Kriminológia és kriminálpolitika. Budapest, Gondolat, 1981. Földvári József: Kriminálpolitika. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1987. Borbíró Andrea – Kerecsi Klára (szerk.): A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I. Budapest, Fresh Art Design, 2009. Kerecsi Klára: Kriminálpolitika egykor és ma. In: Nagy Ferenc ünnepi kötet. Szeged, 2018. Borbíró Andrea – Gönczöl Katalin – Kerecsi Klára – Lévy Miklós: Kriminológia. 2019–2020. Barabás A. Tünde (szerk.): Kriminológia MA. Budapest, Dialóg Campus, 2020.
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1. A kriminálpolitika fogalma, helye a bűnügyi tudományok rendszerében, kapcsolata a büntetőpolitikával és a bűnözéskontrollal. 2. A jogállami kriminálpolitika követelményei és a magyar kriminálpolitika fejlődésének főbb állomásai. 3. A kriminálpolitikai irányzatok, a kriminálpolitikai erőter szereplői és a rendszet kapcsolódási pontjai. 4. A büntetőpolitika alapkérdései; a bűnözés okaira vonatkozó főbb elméletek; a felelősség alapja és a szankció célja. 5. A korlátozó-beavatkozó, a segítő-támogató és a helyreállító büntetőpolitika sajátosságai. 6. A bűnmegelőzés rendszere Magyarországon; állami és civil szereplők; a bűnmegelőzés gyakorlati eszközei. 7. A viktimológia, az áldozatpolitika és az áldozatsegítés főbb kérdései. 8. A pönológia és a kriminálpolitika kapcsolata; az állami és a társadalmi reakciók a bűnözésre. 9. A gyermek- és fiatalkori bűnözés kriminálpolitikai összefüggései; a prevenció és a különleges eljárási helyzet. 10. A vagyon elleni és a gazdasági bűnözés kriminálpolitikai sajátosságai. 11. Az Európai Unió, az ENSZ és az Európa Tanács főbb kriminálpolitikai törekvései; az európai és a nemzetközi büntetőpolitika irányai.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) Tudása: Ismeri a kriminálpolitika alapfogalmait, főbb irányzatait és történeti fejlődését; átlátja a kriminálpolitika, a büntetőpolitika, a kriminológia, a viktimológia és a pönológia közötti összefüggéseket; ismeri a bűnmegelőzés, az áldozatpolitika, valamint az európai és nemzetközi kriminálpolitikai törekvések főbb kérdéseit. b) Képességei: Képes a kriminálpolitikai jelenségek és szabályozási megoldások elemzésére, összehasonlítására és értékelésére; képes a hazai és nemzetközi szakirodalom, joganyag és statisztikai adatok felhasználásával megalapozott szakmai álláspont kialakítására; képes a bűnmegelőzési, áldozatvédelmi és büntetőpolitikai eszközök kritikai vizsgálatára. c) Attitűdje: Nyitott a bizonyítékokon alapuló, jogállami és emberi jogi szempontokat érvényesítő kriminálpolitikai gondolkodásra; érzékeny a bűncselekmények társadalmi hatásaira, az áldozatok helyzetére és a sérülékeny csoportok védelmére; törekszik a szakmai problémák árnyalt, kritikus és felelős megközelítésére. d) Autonómiája és felelőssége: Önállóan képes a tantárgyhoz kapcsolódó források feldolgozására és szakmai következtetések levonására; felelősséggel vesz részt a szakmai vitákban; álláspontját megalapozott érvekkel és a releváns szakirodalomra támaszkodva fogalmazza meg; munkája során törekszik a jogi és szakmai etikai szempontok érvényesítésére.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát): Speciális tárgyi igény nincs.

SZERZŐDÉSI JOG A GYAKORLATBAN – JOGESETMEGOLDÁS (HALADÓ) I. KÖTELMI JOG ÁLTALÁNOS RÉSZ
AJ JOL240616SZV (L)

Contract law in practice - case law, Part I., Law of obligations, general part

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete-Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog III. (kötelmi általános rész)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Bodzási Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 6.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Bodzási Balázs	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja, hogy a hallgatók elmélyítsék a kötelező kötelmi jogi gyakorlaton szerzett ismereteiket. Ennek érdekében a kurzus keretében a fő hangsúly a korábbi félévek során tanult tananyaghoz kapcsolódó, közzétett eseti döntések megoldására helyeződik.

Minden alkalommal 2-3 jogeset elemzésére kerül sor, melyek hozzájárulnak a hallgatók elméleti-dogmatikai ismereteinek a felelevenítéséhez, illetve elmélyítéséhez.

A jogesetek egy héttel az aktuális tanóra előtt már elérhetőek lesznek a Moodle-on keresztül. A jogeseteken kívül a hallgatók számára a jogesetmegoldáshoz szükséges segédlet is rendelkezésre áll, amely elősegíti a közzétett eseti döntések megértését és megoldását.

A tantárgy két féléves: a tavaszi félévben a szerződési jog általános része, az őszi félévben pedig az egyes szerződések kerülnek tárgyalásra.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)képességek és (rész)kompetenciák:

1. A szerződés létrejötte, a létre nem jött szerződés jogkövetkezményei. Az írásbeli jognyilatkozatokra vonatkozó szabályok.
2. A szerződés érvénytelensége 1. – semmisségi okok
3. A szerződés érvénytelensége 2. – megtámadhatósági okok, jogkövetkezmények
4. A szerződés hatálytalansága
5. Szerződésszegés 1. – késedelem, lehetetlenülés, a teljesítés megtagadása
6. Szerződésszegés 2. – hibás teljesítés
7. A szerződés módosítása – egyoldalú szerződésmódosítás, bírósági szerződésmódosítás
8. A szerződés megszűnése – elállás, felmondás

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

aktív órai jelenlét

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

FÁBIÁN FERENC: *Előadásvázlatok a kötelmi jog általános része köréből*. Patrocinium, 2. átdolgozott kiadás 2016.

Ajánlott irodalom:

VÉKÁS LAJOS: *Szerződési jog. Általános rész*. ORAC Kiadó, Budapest, 2024.

LESZKOVEN LÁSZLÓ: *Szerződésszegés a polgári jogban*. Wolters Kluwer, Budapest, 2016.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
○ tudása Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. ○ képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. ○ Érzékeli képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. ○ attitűdje Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. ○ autonómiája és felelőssége Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

CORPORATE GOVERNANCE AND CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY
AJ JOL240711SZV (part-time)

TITLE OF THE COURSE IN HUNGARIAN
A felelős vállalatirányítás joga (EN)

Responsible unit (institute/department):	Number of lessons per week/semester: Full-time: Part-time: 8	Credit value: 3	Type of contact hours: practice	Prerequisites: Civil law III.	Prerequisite for exam: term mark
Department of Commercial Law					
Lecturer in charge of the subject: Prof. Dr. habil. András Kecskés	Type of course: elective	Recommended semester: 7	Semester in which the course is offered: autumn	Language of instruction: English	Type of evaluation: term mark
Lecturer(s): Prof. Dr. habil. András Kecskés					Method of evaluation: written

Description of professional content and purpose of the course:

Business activities are mainly influenced by Corporate Governance and Corporate Social Responsibility. This course will examine the governmental structure of corporations. Two sessions are devoted to elaborating on the field of Corporate Social Responsibility. The course will introduce the main academic theories and the main models that divide the countries into two groups: Anglo- American and Continental. The course will focus on the regulation of Corporate Governance. It will consider the codes of German and English speaking countries, Japan and Hungary and draw on comparative perspectives. It will also present other recommendations as well as the OECD Principles in details. The European Union considers Corporate Governance and the modernization of company law as a priority. The course will also explain the endeavor of the EU to regulate corporate governance. A number of practical examples will also be the part and parcel of the course program.

The course is based on a list of required course materials that will furnish the basis for class' discussions. The course highlights the impact of artificial intelligence (AI) on corporate governance and sheds light on future development trends.

Short outline, description of acquired knowledge, skills and competences:

1. Definitions and the evolution of Corporate Governance and the impacts of artificial intelligence (AI) on corporate governance
Basic definitions in the field of Corporate Governance and the historical development of Corporate Governance from the Wall Street Crash until nowadays will be discussed.
2. Parties involved in Corporate Governance
Corporate Governance is based on the relationship of many players (such as shareholders, management and board of directors, stakeholders) involved in governing of a corporation. This meeting is devoted to discuss their rights, duties and responsibilities.
3. Corporate Governance Theories
Organizational Theories (including Stewardship, Resource and Institutional Theory), Economic Theories (such as Agency, Finance and Managerial Theory) and the Stakeholder Theory will be presented on this meeting.
4. Corporate Governance Legislation in the German-speaking area
Students will get acquainted with the legal regulation of Austria, Germany and Switzerland regarding to Corporate Governance.
5. Corporate Governance in the UK and in the USA
In the United States, the Sarbanes-Oxley Act (SOX) has introduced new standards of accountability on the board of directors for U.S. companies or companies listed on U.S. stock exchanges. This course is dedicated to sum up the main provisions of this Act.

A revised Combined Code on Corporate Governance was issued on 23 June 2006 in the United Kingdom. Its main principles and provisions will be analyzed.

Corporate Governance in the EU, in Hungarian Corporate Law and the OECD principles

6.

Harmonisation of the rules relating to company law and CG, as well as to accounting and auditing, is essential for creating a Single Market for Financial Services and products. The main regulatory solutions including action plans and directives will be discussed.

This course is devoted to explore the organizational structure of a company limited by shares and comparing it with the organizational structure of other corporate forms. Corporate Governance Recommendations of Budapest Stock Exchange will be debated as well.

The OECD principles are intended to assist in the evaluation and improvement of the legal, institutional and regulatory framework that influences Corporate Governance. They also provide guidance for stock exchanges, investors, corporations, and others that have a role in the process of developing good Corporate Governance. The presentation will deal with the provisions of this regulation.

7. Corporate Social Responsibility (CSR)

CSR is about how business takes account of its economic, social and environmental impacts in the way it operates – maximizing the benefits and minimizing the downsides. The course discussion will be based on these issues.

8. Best practice and case studies

Corporate Governance Guidelines of certain companies and case studies are the main issues of this course.

Requirements during the semester and teaching methods:

Course objectives

After finishing this course, the students should be able to:

- compare the legal context of Corporate Governance in different countries;
- explore the relationship between theory and practice in Corporate Governance;
- understand the structure of governing bodies;
- understand the performance of the governing bodies in connection with Corporate Governance.

Teaching method

The course will be based on the presentations of the instructors.

Students are expected to participate actively in the discussions during examination of the issues.

Journal articles and studies about Corporate Governance will be used during the course.

Audience

Undergraduate law students (from 8th semester) and postgraduate law students who have a basic knowledge of company law.

Contact hours

2 hours per week

Credit value

This course values 3 credits (ECTS).

Method of assessment

Students will be expected to prepare a verbal presentation about corporate governance guidelines of certain companies. This presentation and the active participation in discussion will determine the grade (presentation: 60%, participation: 40%).

-
<i>Compulsory sources/reading, bibliography, available sources for the acquisition of knowledge, skills and competences:</i>
- Kecskés András: Felelős társaságirányítás (Corporate Governance), HVG Orac, Budapest, 2011 - Kecskés András – Bujtár Zsolt – Halász Vendel: Tőzsdeuniverzum. HVG-ORAC, Budapest, 2019. ISBN: 978 963 258 431 7 Further additional reading materials will be provided on the first meeting.
<i>Recommended additional sources/reading:</i>
- Auer Ádám: Corporate governance - A felelős társaságirányítás jelenkori dimenziói, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017
<i>Exam topics and/or questions:</i>
After finishing this course, the students should be able to: - compare the legal context of Corporate Governance in different countries; - explore the relationship between theory and practice in Corporate Governance; - understand the structure of governing bodies; understand the performance of the governing bodies in connection with Corporate Governance
A list of the required professional competences, competence elements (knowledge, skills, etc.), based on point 7 (bachelor) or 8 (master) of the programme and outcome requirements, to which the course typically and substantially contributes:
e) Knowledge: Through mastering the knowledge of the course, the student becomes familiar with the fundamental characteristics of global and domestic social, economic, political, and legal processes. The student is able to recognize ethical dilemmas and emerging moral challenges. The student knows and understands the theoretical and practical knowledge related to corporate governance, as well as the conceptual foundations and practical mechanisms of its operation. f) Skills: The student is capable of developing an evaluative approach toward views and theories related to corporate governance and is also able to recognize their legal and social relevance. The student is capable of understanding social problems, interpreting new phenomena, and engaging in critical thinking. The student is able to perform professional tasks in teamwork settings and is capable of leading the work of a professional community. g) Attitude: The student is open to participating in further professional training. The student demonstrates a commitment to acquiring broad general knowledge. The student is prepared for continuous independent learning and the acquisition of new knowledge. The student is open to professional cooperation with experts working in the fields of social policy and economics. h) Autonomy and responsibility: The student performs work independently and accurately and strives for clarity in both written and verbal task performance. The student adopts a reflective approach toward their own work and its consequences, accepts and incorporates feedback, and demonstrates a need for such feedback.
Notes (e.g. special device, student number limits):

CSALÁDJOG A GYAKORLATBAN
AJ JOL240713SZV (L)

Family Law in Practice

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Arató Balázs	Tantárgy besorolása:	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:	szabadon választható				Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Ha abból a biztos tényből indulunk ki, hogy a családjog kivétel nélkül mindenkit szükségképpen érint, akkor az általam ajánlott szemináriumhoz, vagy kurzushoz sokkal több ajánló nem is kell. Ha szeretne valaki joghallgatóként, vagy majdan végzett jogásként családjoggal foglalkozni közelebbről, akkor azért szerencsés betekinteni a jogszabály mögé, a bírósági tárgyalótermi gyakorlatba ezen órák segítségével. Ha pedig ilyen tervei nincsenek, egyszerűen azért, mert ez a jogterület áthatja az életünket. A jog számos tanult területével, lehet, hogy soha többet nem találkozunk, a családjogot azonban minimum a saját bőrünkön tapasztaljuk. A kurzus nem a családjog teljes spektrumának tankönyvi szintű ismertetése, hanem a legfontosabb területeinek, leggyakrabban előforduló vitás helyzeteknek élet közeli, jogeseteken keresztül megismertetése. Az előadó huszonöt éve családjogi bíróként dolgozik. Tapasztalatait a Budaörsi Járásbíróságon, a PKKB Családjogi csoportjában, a Fővárosi Törvényszék elsőfokú csoportjában szerezte. Jelenleg a Szigetszentmiklósi Járásbíróság bírása és elnöke. Részt vett családjogi szakjogász képzésen. Továbbá az Alternatív vitarendező (mediátor) szakjogász képzésen. Elkötelezett a mediáció mellett. Jelenleg Phd. képzés keretében a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható megelőző távoltagekutató kutatja. Így a kurzus hallgatói közvetlenül a tárgyalóteremből érkező eseteken keresztül kaphatnak betekintést a családjog leggyakrabban előforduló eseteibe, érintve a családon belüli erőszakot is, továbbá a mediáció hasznosságába, technikáiba.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. A házasság intézménye. Létrejött. A házasság megszűnése, felbontása. Házasodjunk? Családmódellek. A házassági bontóperek anyagi és eljárásjogi kérdései.
 2. A szülői felügyeleti jog rendezése- közös szülői felügyelet. A szülői felügyeleti jogok rendezése- a szülői felügyeleti jogok bíróság általi rendezése. A szülői felügyeleti jogok újra rendezése, hatáskörök. A gyermekelhelyezés.
 3. A kapcsolattartás szabályozása, hatáskörök.
 4. A kiskorú gyermekek tartása. Ezen perek bizonyítási nehézségei és érdekességei. A nagykorú gyermekek tartása. Az érdemtelenység, a továbbtanuló gyermek esete. Külön kitérve a külföldön tanuló gyermek, vagy a külföldön dolgozó szülő ide vonatkozó kérdéskörére.
 5. A házassági vagyoni jog I. –a Ptk. vagyoni jogi rendszere, közös vagyon, külön vagyon. A házassági vagyoni jog II. A vagyon megosztása.
 6. A család intézménye, a hozzátartozók. A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható megelőző távoltagekutató. Családon belüli erőszak.
 7. A gondnokság alá helyezés anyagi joga, s gyakorlata a bíróságon.
 8. A családi jogállás. Apasági perek- illetve az új peren kívüli eljárás.
- A tematika nem feltétlenül követi az egyes órákon tárgyalt témaköröket, egy-egy alkalommal több téma is megtárgyalásra kerülhet.

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

aktív órai jelenlét beadandó készítése kiselőadás tartása Rendszeres órai jelenlét (max. 3 hiányzás).
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Fábián Ferenc – Dr. Szűrösné dr. Takács Andrea: Előadás vázlatok a családjogköréből – Patrocínium Kiadó
Ajánlott irodalom: Az előadásokon elhangzó jogesetek és az új Ptk. kommentárjai. - Szűrösné Takács Andrea: A sikertelenségre predesztinált mediációs eljárásokról-különböző szakterületek képviselőinek tapasztalatai fényében (Családi Jog 2023/1.) - Nyolc éves lettem! – A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartás első nyolc éve 1. rész. (Családi Jog 2018/1. 18-23. old.) - Nyolc éves lettem! – A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartás első nyolc éve 2. rész. (Családi Jog 2018/2. 13-19. old.)
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések: - Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul: a) tudása Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. Ismeri az egyes jogász hivatások alapvető szakmai sajátosságait. b) képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes az érvek tiszta, logikus felépítésére és használatára Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, Képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzőési eszközök használatára. c) attitűdje Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére Nytott a mediációra, konfliktusban álló felek közötti közvetítésre. Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. d) autonómiája és felelőssége Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

KÖZJEGYZŐI NEMPERES ELJÁRÁSOK JOGA AJ JOL240714SZV					
Notarial Non-contentious Civil Procedures					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Polgári Eljárásjogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra/félév	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári perjog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Bodzási Balázs	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 7. félév	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. Bartha Bence, Ph.D. – dr. Bodzási Balázs, Ph.D., dr. Tóth Ádám, dr. Parti Tamás Ph.D., dr. Máté Viktor, dr. Szécsényi-Nagy Kristóf		Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli			
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A közjegyző, mint a magyar jogrendszerben a tágran értelmezett igazságszolgáltatás keretei között működő jogszolgáltató hatóság jogállásának és egyes nemperes eljárásainak elméleti és gyakorlati megismertetése a hallgatókkal.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. A közjegyző jogállása, helye és szerepe az igazságszolgáltatásban. A közjegyzői irodákra vonatkozó szabályok. A közjegyzői kamara. 2. A közjegyzői okiratok - Az ügyleti okiratok, ténytanúsító okiratok. 3. Fizetési meghagyásos eljárás és az európai fizetési meghagyásos eljárás. 4. Egyes közjegyzői nemperes eljárások. 5. Regisztratív közjegyzői nemperes eljárások: Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartása (ÉNYNY), Házassági és Élettársi Vagyoni Szerződések Nyilvántartása (HÉVSZENY), Hitelbiztosítéki Nyilvántartás (HBNY), Végrendeletek Országos Nyilvántartása (VONY). 6. A közjegyző által elrendelt végrehajtás: a záradékolás, a végrehajtási lap kiállítása. 7. Végintézkedések és házassági vagyoni szerződések. 8. Hagyatéki eljárás.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
aktív órai jelenlét					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
A félév során elhangzott előadások anyaga. Rák Viktor (szerk.): Ünnepi tanulmányok Anka Tibor 70. születésnapja alkalmából. Közjegyzői Akadémia Kiadó, Budapest, 2023. (Interneten elérhető: https://mokk.hu/wp-content/uploads/2024/07/Unnepi-tanulmanyok-Anka-tibor-szuletesnapja-alkalmabol Anka 70 .pdf)					
Ajánlott irodalom:					
A műveket az esetlegesen bekövetkezett jogszabály-változásokra figyelemmel kell használni. Anka Tibor: Öröklési jog – Hagyatéki eljárás. HVG-Orac, 2014. Bodzási Balázs (szerk.): Hitelbiztosítékok. HVG-Orac, 2016. Máté Viktor - Molnár Ágnes - Raus Csaba - Sajben Tamás: Külföldi közokiratok a gyakorlatban. HVG-Orac, 2018. Rák Viktor: Kommentár az európai fizetési meghagyásos eljárásról szóló rendelethez. Wolters Kluwer, 2021 Szécsényi-Nagy Kristóf: Nagykomentár a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvényhez. Wolters Kluwer, 2020. Szöcs Tibor: A nemzetközi öröklési jog szabályainak kommentárja. Hvg-Orac, 2021. Gelencsér Dániel - Reviczky Renáta (szerk.): Polgári nemperes iratmintatár, HVG-Orac, 2019.					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:	
a) tudása Ismeri az általános, valamint a jogász szakmák etikai normáit. Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. b) képességei Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. Érzékeli képes a társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására. c) attitűdje Igénye van széles körű műveltség megszerzésére. Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására. Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. d) autonómiája és felelőssége Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében. Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.	
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):	

RENDESZETI IGAZGATÁS					
AJ JOL240716SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Adminstration of Law Enforcement					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Közjogi Intézet - Közigazgatási Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: 8 óra	Kreditérték: 3 kredit	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Közigazgatási jog IV.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Móré Sándor	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi/őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: dr. Pintér Gábor					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
Az oktatás célja a rendőri pálya bemutatása, a szakterületek ismertetése, elméleti és gyakorlati órák megtartásával egyaránt.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Általános bevezetés. A Rendőrség helye, szerepe a jogrendszerben. Történeti kitekintés. 2. A Rendőrség jogállása, feladatai. A Rendőrség felépítése, a szolgálati ágak, szolgálatok és szakszolgálatok ismertetése. 3. A Rendőrség szervezete, vezetése, irányítása. A Belügyminisztérium. Az Országos Rendőr-főkapitányság. A vármegyei rendőr-főkapitányságok. A helyi rendőrkapitányságok. A rendőrőrsök és a körzeti megbízottak. 4. A rendőri intézkedések rendszere. Panaszjog a rendőri eljárásokban. 5. A kényszerítő eszközök gyakorlati bemutatása. A hivatásos szolgálati jogviszony jellemzői. 6. A jogi ügyek a rendőrségen, a jellemző pertípusok és a jogi tevékenység ismertetése. 7. A Terrorelhárítási Központ működésének bemutatása. A Nemzeti Védelmi Szolgálat és az idegenrendészeti szerv bemutatása. 8. A polgárőrök és a közterület-felügyelők, valamint az iskolaőrök tevékenysége.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
órai részvétel, órai prezentáció (kisdolgozat)					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Az előadásokhoz kapcsolódó írásos tananyag, Power Point vázlat. - Az előadásokon megjelölt jogszabályok. Alapvető elvárás a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény részletekbe menő ismerete.					
Ajánlott irodalom:					
- 1995. évi CVII. törvény a büntetés-végrehajtási szervezetről - 1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról - 1996. évi XXXVIII. törvény a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről - 1999. évi LIV. törvény az Európai Unió bűnüldözési információs rendszere és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete keretében megvalósuló együttműködésről és információcseréről - 1999. évi LXIII. törvény a közterület-felügyeletről - 2002. évi LIV. törvény a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről - 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól - 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról - 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról - 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról - 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról - 2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról - 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról					

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
1. A Rendőrség helye, szerepe a jogrendszerben. Történeti kitekintés. 2. A Rendőrség jogállása, feladatai. 3. A Rendőrség felépítése, a szolgálati ágak, szolgálatok és szakszolgálatok ismertetése. 4. A Rendőrség szervezete, vezetése, irányítása. A Belügyminisztérium. Az Országos Rendőr-főkapitányság. 5. A vármegyei rendőr-főkapitányságok. A helyi rendőrkapitányságok. A rendőrsők és a körzeti megbízottak. 6. A rendőri intézkedések rendszere. 7. Panaszjog a rendőri eljárásokban. 8. A kényszerítő eszközök gyakorlati bemutatása. 9. A hivatásos szolgálati jogviszony jellemzői. 10. A jogi ügyek a rendőrségen, a jellemző pertípusok és a jogi tevékenység ismertetése. 11. A Terrorelhárítási Központ működésének bemutatása. 12. A Nemzeti Védelmi Szolgálat és az idegenrendészeti szerv bemutatása. 13. A polgárőrök és a közterület-felügyelők, valamint az iskolaőrök tevékenysége.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása - Ismeri és érti a jogász szakmához kötött, az államra és a jogrendszerre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi háttérét és gyakorlati működési módjait. - Ismeri a jogra és államra vonatkozó elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi háttérét és működésének elveit. - Ismeri a különböző jogágak főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, valamint a szakjogi terminológiákat. - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. b) képességei - Képes megalapozott döntések meghozatalára, világos motiváció és indoklás mellett. - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására és alternatívák mérlegelésére. - Képes a jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára. - Képes a társadalmi és jogi problémák felismerésére és azok megoldásainak keresésére. - Képes a jog forrásainak tudatos és biztos használatára. - Képes az állami és magánszervezetek irányításában való közreműködésre. c) attitűdje - Érzékeny a szakmai és társadalmi problémákra. - Tiszteli Magyarország alkotmányos rendjét, a humanizmus, emberi jogok, demokrácia és jogállam értékeit. - Kritikusan viszonyul azokhoz a jelenségekhez, amelyek nem egyeztethetők össze a jogállami és demokratikus értékekkel. - Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett. - Elkötelezett az igényes és minőségi munkára. - Nyitott a szakmai együttműködésre más szakmai területek képviselőivel. d) autonómiája és felelőssége - Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért. - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során. - Reflektív módon viszonyul saját munkájához és annak következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat. - Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra. - Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit és a közös munkából származó felelősséget.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

*Magyarázatok

SPORTJOG AJ JOL240717SZV (L)					
Sport law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete- Polgári Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Polgári jog IV. (kötelmi különös rész)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Szuchy Róbert	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 7.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: szóbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
- a hallgató megismeri a sport világának jogi alapfogalmait, komplexen tudja értékelni a sportjogi normák társadalmi összefüggéseit; - a hallgató felismeri és értelmezni tudja a sportjogi relevanciával bíró helyzeteket;					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
- a sportról szóló törvény alapvető rendelkezései, helye a jogrendszerben; - a sport világából ismert alapfogalmak jogi megvilágítása (igazolás-átigazolás, versenyengedély, sportorvos, hivatásos és amatőr sportolók és sportszerződések, játékosügynökök, stb.); - sportegyesületek, sportszövetségek működése, szabályozása; - TAO és a látvány-csapatsport világa, és a legfontosabb jogi alapvetések, sportolókra vonatkozó adójogi ismeretek; - sportirányítás rendszere (sportállamtitkárság, sportköztestületek, stb.); - állami sportfinanszírozás jogi szabályozása; - kereskedelmi szerződések (közvetítési jogok, arculat-átviteli szerződés, szponzorálás); - innovatív területek jogi hátterének áttekintése (gaming világa és az esport jogi relevanciái).					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Órai kiselőadás vagy házi dolgozat készítése szabadon választott sportjogi témában.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- saját órai jegyzet; 2004. évi I. törvény a sportról.					
Ajánlott irodalom:					
Sárközy Tamás: <i>Magyar sportjog – az új polgári törvénykönyv után</i>, HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2015.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása b) képességei c) attitűdje d) autonómiája és felelőssége					
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):					

ELEKTRONIKUS ÜGYIRATOK A GYAKORLATBAN
AJ JOL240818SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
Electronic documents – in practice

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete - Kereskedelmi Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Kereskedelmi jog I. (Társasági jog, csődjog)	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Dr. Miskolczi-Bodnár Péter Pál	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 8	Meghirdetés féléve: ősz/tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Dr. Kósa Ferenc					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy elsajátításának célja, hogy a hatósági/bírósági eljárásokban a jogi képviselők számára kötelező elektronikus ügyintézés, ennek során az elektronikus okiratok használata tekintetében a megfelelő elméleti és gyakorlati alapokat a képzésben részt vevők elsajátíthassák és ezáltal a bírósági és közigazgatási eljárásokban, illetve a kereskedelmi életben az elektronikus okiratok előállítását és felhasználását kellő biztonsággal végezzék

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

I. ELMÉLETI RÉSZ

1.1. Bevezetés, történelmi kitekintés, az elektronikus ügyintézés célja

1.2. Az ügyintézés folyamata, egyes lépései (európai digitális személyiadat-tárca)

- a) azonosítás
- b) hitelesítés
- c) kézbesítés
- d) archiválás
- e) fizetés

1.3. A elektronikus ügyintézés jogszabályi rendszere

- a) eIDAS (910/2014 Rendelet, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0910-20241018>)
- b) DÁPtv. (2023. évi CIII. törvény <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2023-103-00-00>)
- c) DÁPtv. Vhr. (321/2024 és 322/2024. korm. rendelet <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2024-321-20-22> és <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2024-322-20-22>)

1.4. Személyazonosság, azonosítás, bizalom forrása, azonosítási rendszerek

- a) Üttv. 32-33. §§ (2017. évi LXXVIII. törvény <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2017-78-00-00>)
- b) Pmt. (2017. évi LIII. törvény <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2017-53-00-00>)

1.5. Kézi aláírás, elektronikus aláírás típusai és joghatásuk

- a) egyszerű elektronikus aláírás
- b) fokozott biztonságú elektronikus aláírás
- c) minősített elektronikus aláírás

1.6. Bizalmi szolgáltatók, bizalmi szolgáltatások

1.7. Tanúsítvány, elektronikus bélyegző, időbélyegző

1.8. Elektronikus okiratok jogszabályi alapjai (írásbeliség, teljes bizonyító erő, hitelesség)

- a) Ptk. 6:7. §, 6:70. § (2013. évi V. törvény <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2013-5-00-00>)
- b) Pp. 325. § (2016. évi CXXX. törvény <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2016-130-00-00>)
- c) Vhr. 31. § (321/2024. korm. rendelet <https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2024-321-20-22>)

1.9. Kézbesítés

- a) Biztonságos Kézbesítési Szolgáltatás (Ügyfélkapu Tárhely, Cégkapu),
- b) elektronikus ajánlott kézbesítési szolgáltatás,
- c) minősített ajánlott kézbesítési szolgáltatás.

1.10. Archiválás: elektronikus okiratok hitelességének hosszú távú megőrzése

1.11. Átjárhatóság a papír alapú és az elektronikus okiratok között

- a) Papír alapú okirat elektronikusan hitelesített irata (Vhr. 69. §)
- b) Papír alapú okirat hiteles elektronikus másolata (Vhr. 70-74. §§, Üttv. 46. §)
- c) Elektronikus beadvány (Vhr. 44. § (4) bekezdés)
- d) Elektronikus okirat papír alapú kiadmánya/másolata (Vhr. 66-67. §§)
- e) Elektronikus okirat papír alapú hiteles másolata (Kjötv. 137. § (3) bekezdés, Üttv. 46/A. §)

1.12. Elektronikus ingatlan-nyilvántartás (E-ING)

1.13. Kitekintés a jövőbe: eIDAS 2.0, eID, üzleti adattárcák, szerepkör-tanúsítványok, poszt-kvantum titkosítás

II. GYAKORLATI RÉSZ

2.1. Elektronikus aláírás létrehozása --- időbélyegző! (Szolgáltatói aláíró szoftver: e-Szignó, webszigno, FlintSign, Netlock Mokka, Adobe Acrobat Reader), elektronikus ellenjegyzés

2.2. Elektronikus aláírás ellenőrzése (Szolgáltatói ellenőrző, Adobe Acrobat Reader, KEAESZ, KEAASZ),

2.3. SZÜF (mo.hu szolgáltatásai: profil, RNY, BKSZ - tárhely+cégkapu, KEAESZ),

2.4. Beadványok: fmh.mokk.hu,

2.5. Peres, nemperes beadványok: iForm, bírósági iratbetekintés (eakta.birosag.hu)

2.6. Rendőrségi beadványok: inNova (police.hu)

2.7. Egyéb beadványok: ePapar.gov.hu (FEDOR bemutatása)

2.8. Cégeljárás (tanúsítvány bejegyeztetése a cégjegyzékbe), elektronikus aláírások cégszerűsége

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az oktatási alkalmakon való részvétel, ahol az elméleti alapokat követően számítógépes gyakorlati oktatás is megvalósul.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

1. Dr. Kósa Ferenc: Elektronikus Dokumentumok (<https://melasz.hu/dr-kosa-ferenc-elektronikus-dokumentumok-es-okiratok/>)

A vizsga anyagát képezik a fentebb megjelölt kötelező írásbeli tananyagok, az előadások során feldolgozott anyagrészek és a megjelölt hatályos jogszabályok!

A félévben tanultakon túlmenően része a Ptk. Kötelmi jog Általános része, a Pp., az Inyvt., a DÁPtv., annak végrehajtási rendeletei és az Ákr. kapcsolódó részeinek beható ismerete.

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Berta István Zsolt: Nagy e-Szignó könyv (https://static.e-szigno.hu/anyagok/nagy_e-szigno_konyv.pdf)

2. Digitális Kultúra 11. okostankönyv 4. fejezet, 2. és 3. rész - Kriptográfiai alapfogalmak és Aszimmetrikus kulcsú titkosítás (https://www.nkp.hu/tankonyv/digitalis-kultura-11-nat2020/lecke_04_002,
https://www.nkp.hu/tankonyv/digitalis-kultura-11-nat2020/lecke_04_003)
3. "Írásbeliség a járványügyi veszélyhelyzet idején" - Homoki Péter, Homoki Ügyvédi Iroda -2020. július 20.
<https://arsboni.hu/irasbeliseg-a-jarvanyugyi-veszelyhelyzet-idejen/>
4. "Cégszerű aláírásnak minősül az AVDH? Itt az IM válasza", Szerző: Ecovis Hungary Legal (a cikk szerzője dr. Zalavári György senior partner ügyvéd, társszerzője dr. Sándor Géza Ecovis társult ügyvéd), Dátum: 2020. június 11., <https://jogaszvilag.hu/cegvilag/cegszeru-alairasnak-minosul-az-avdh-itt-az-im-valasza/>
5. "Cégszerű aláírás elektronikusan – használható az AVDH-szolgáltatás cégjegyzésre?", Szerző: dr. Kálmán-Csizmadia Alíz, dr. Lovas Lilla, Dátum: 2020. szeptember 10., <https://jogaszvilag.hu/cegvilag/cegszeru-alairas-elektronikusan-hasznalhato-az-avdh-szolgáltatás-cegjegyzesre/>
6. "Miért ne használjunk üzleti ügyekben AVDH-t, eSzemélyit?" Szerző: Microsec Zrt., Dátum: 2020. szeptember 14., <https://www.microsec.hu/en/node/184>
7. "Elektronikus cégképviselő: az IM szerint sem kötelező bejegyezni a cégképviselő elektronikus aláíró tanúsítványát", Szerző: dr. Kálmán-Csizmadia Alíz - dr. Lovas Lilla, Dátum: 2021. január 25.,
<https://ado.hu/cegvilag/elektronikus-cegkepviselo-az-im-szerint-sem-kotelezo-bejegyezni-a-cegkepviselo-elektronikus-alairo-tanositvanyat/>
8. Barta Judit, Fazakas Zoltán, Harsányi Gyöngyi, Miskolczi Bodnár Péter, Szuchy Róbert, Ujváriné Antal Edit Majoros Tünde (szerk.): Kereskedelmi szerződések alapvető szabályai, Budapest, Patrocinium Kiadó, 2016. (második, átdolgozott kiadás)

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

A vizsgatémakörök és kérdések a fenti tematikára épülnek, és a kurzuson elhangzottak alapján készülnek. A kurzus akkor minősül teljesítettnek, ha

- a) a hallgató legalább a tanórak 90%-án részt vesz (halaszthatatlan akadályoztatás esetén a távollétet írásban igazolja),
- b) az előírt 3 beadandóját az oktató által megjelölt határidőben megfelelően beadja (melyek elkészítési időigénye nem több, mint 10 perc egyenként).

A jegy a beadandók matematikai átlagából kerül megállapításra.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

A tantárgy célja, hogy a résztvevők a kurzus végére biztonsággal eligazodjanak a elektronikus ügyintézési folyamatokban, magabiztosan meg tudják állapítani egy elektronikus okiratról, hogy az alkalmas-e elektronikus ügyintézésre, azt milyen elektronikus aláírással látták el, az írásbelinek, teljes bizonyító erejű magánokiratnak, elektronikus magánokiratnak, és hiteles okiratnak minősül-e. Cél továbbá, hogy önállóan tudjon elektronikus beadványt készíteni, beküldeni, a beküldési igazolásokat megtekinteni és elmenteni, valamint az elektronikus iratbetekintést kezelni tudja. Az ehhez szükséges elektronikus okiratokat, kérelmeket, beadványokat és mellékleteket megfelelően elő tudja állítani.

a) tudása

Ismeri és érti az elektronikus ügyintézésre vonatkozó elméleti és gyakorlati ismereteket, a jogintézmények elvi hátterét és gyakorlati működési módjait.

Ismeri az elektronikus ügyintézés történeti fejlődés logikáját, annak jelentőségét.

Ismeri az elektronikus ügyintézés globális, uniós és hazai jogi folyamatainak alap jellemzőit.

Ismeri a hazai az európai és nemzetközi jog elektronikus ügyintézésre vonatkozó legfontosabb tételes jogi szabályait.

Ismeri az elektronikus ügyintézésre vonatkozó főbb jogforrásokat, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat.

Ismeri a speciális jogterületek elektronikus ügyintézési sajátosságait.

Rendelkezik elektronikus iratkezelési, szerkesztési ismeretekkel, a jogi, jogászi írás sajátos elemeivel, az elektronikus jogi dokumentumok elkészítésének szabályaival és technikáival.

b) képességei

Képes értékelő viszony kialakítására az elektronikus okiratok és az elektronikus ügyintézés tekintetében.

Képes az elektronikus ügyintézéssel kapcsolatos szakmai szöveg értelmezésére, feldolgozására.

Képes az informatika legújabb eszközeit is alkalmazó kommunikációra az elektronikus ügyintézés során.

Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat.

Rendelkezik az elektronikus íráskészséggel.

Képes az elektronikus ügyintézési módszerek történeti és elméleti alapjainak és használatának kritikus szemléletére.

Érzékeli képes az elektronikus ügyintézéssel kapcsolatos társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azok elemzésére, szintetizálására.

Képes az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó szakmai munka, döntések társadalmi és etikai következményeinek megértésére.

Alkalmas a kapcsolódó jogszabályok lényeglátó, módszeres és kreatív értelmezésére a jogállami értékek keretei között.

Képes az elektronikus ügyintézés területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján problémák, új jelenségek feldolgozására.

Képes az általános ismeretek, fogalmi készletek kreatív alkalmazására az elektronikus ügyintézési területeken.

Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli, az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.

Képes az elektronikus ügyintézés jogi terminológiájának világos és szakszerű használatára és bonyolult jogi kérdések érthető megfogalmazására.

Képes az elektronikus ügyintézési folyamatok jogforrásainak tudatos és biztos használatára, a jogászi módszerek lehetőségeinek és korlátainak felismerésére.

Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára.

c) attitűdje

Nyitott az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó szakmai továbbképzésben való részvételre.

Kész folytonos önálló tanulásra és új ismeretek megszerzésére az elektronikus ügyintézési folyamatok területein.

Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.

Igénye van széles körű műveltség megszerzésére.

Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.

Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra.

Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.

Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra.

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Értékelkötelezett módon használja az érdekérvényesítés eszközeit.

Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.

Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.

Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

- számítógép/laptop/tablet okostelefon szükséges a kurzuson való részvétel során

HÁLÓZATOS IPARÁGAK JOGA AJ JOL240819SZV (L)

Network industries law and regulation

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Infokommunikációs és digitális jog	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hálózatos iparágak a gazdaság stratégiai ágazatait adják, a legjelentősebb közszolgáltatások, mint a digitális gazdaság alapját adó elektronikus hírközlés, vagy az energetika. Az iparágak szabályozása mögött jellemzően európai uniós jogi szabályozás húzódik meg. Az iparágakra vonatkozó EU jog megismerése egyúttal betekintést enged az EU liberalizációs szabályozásának koncepciójába is. A tárgy a hálózatos iparágak közös szabályozási kihívásaival és megoldásaival, közgazdasági háttérével, valamint a legfontosabb hálózatos iparágak EU jogi szabályozási háttérével foglalkozik.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Közgazdasági alapok (Belényesi Pál)
2. Elektronikus hírközlésjog (Tóth A.)
3. Energetikai jog I (Szuchy R.)
4. Energetikai jog II. (Szuchy R.)

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Háromnál nem több hiányzás.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Az elektronikus hírközlés és média gazdasági szabályozásának alapjai és versenyjogi vonatkozásai, Infokommunikáció Könyvek, HVG-Orac, Budapest, 2008

Ajánlott irodalom:

Szuchy, Robert. "Az Energiajog Fogalma És Elhelyezkedése." Az Energiajog Fogalma És Elhelyezkedése, 2020.

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

-

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

Ismeri a hálózatos iparágakra vonatkozó hazai és az európai legfontosabb tételes jogi szabályokat, a meghatározó bírósági döntéseket

Ismeri ezen jogterületek főbb jogforrásait, speciális szabályozási és működési logikáit, a szakjogi terminológiákat

Ismeri ezen speciális jogterületek sajátosságait

b) képességei

Képes ezen jogági szabályozások logikáinak önálló és kritikus használatára.

Képes felismerni a hagyományos jogágakon túli szabályozási területeket, az új kihívásokat, azonosítja a problémákat.

c) attitűdje

Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére.

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

TECHNOLÓGIAJOG AJ JOL240822SZV (L)					
Technology law					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): -	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 8.	Meghirdetés féléve: tavaszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i:					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
1. Megismertetni a hallgatókat a piacon elérhető jogi technológiák körével. 2. E technológiák alkalmazásának bemutatása. 3. Kritikai gondolkodás kialakítása a jogi technológiák következményeiről, előnyeiről és kihívásairól. 4. Felruházni a hallgatókat a jogi technológiai eszközök jövőbeli jogi pályafutásuk során történő felhasználásához szükséges készségekkel					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)készségek és (rész)kompetenciák:					
1. Innováció és jog. A jogász szerepekre gyakorolt hatás. A jogot érő kihívások. A technológiai fejlődés dimenziói (történelmi modellek, etikai, elméleti és alkotmányjogi összefüggések) 2. Bevezetés a jogi technológiába, etikai megfontolások, mesterséges intelligencia 3. Dokumentumok automatizálása, jogi kutatási technológiák, jogi ügyviteli rendszerek, jogi projektmenedzsment (pl. Trello, Asana jogi kontextusban) 4. Online vitarendezés, megfelelési technológiák, szellemi tulajdon kezelése, adatvédelmi és adatbiztonsági kihívások, blokklánc és intelligens szerződések					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Jog, innováció, versenyképesség, Szerk.: Gellén Klára, Wolters Kluwer, Budapest, 2017					
Ajánlott irodalom:					
-					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása Ismeri a jogi technológiák használatához szükséges problémamegoldó módszereket. Felismeri az etikai dilemmákat					
b) képességei Érzékelni képes a jogi technológiákkal kapcsolatos társadalmi, etikai, jogász szakmai dilemmákat és képes azokelemzésére, szintetizálására. Jártas az információtechnológiai kérdésekben, képes az adatbázisok, online rendszerek használatára					
c) attitűdie					

Hajlandó önművelésre, önfejlesztésre, tudásának magasabb szintre emelésére.

Hajlandó nem jogi szempontrendszerek bevonására, alkalmazására.

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.

d) autonómiája és felelőssége

Tudatosan és önállóan törekszik az önfejlesztésre, a szakmai identitás alakítására, fellép a jogász szakma értékeinek fejlesztése érdekében.

Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

INTERNATIONAL BUSINESS LAW Code (full-time) / Code AJ JOL240915SZV (part-time)					
TITLE OF THE COURSE IN HUNGARIAN					
Responsible unit (institute/department):	Number of lessons per week/semester: Full-time: Part-time: 8	Credit value: 3	Type of contact hours: practice	Prerequisites: International law II.	Prerequisite for exam:
Department of Commercial Law					
Lecturer in charge of the subject: Prof. Dr. habil. András Kecskés	Type of course: elective	Recommended semester: 9	Semester in which the course is offered: autumn	Language of instruction: English	Type of evaluation: term mark
Lecturer(s): Prof. Dr. habil. András Kecskés					Method of evaluation: written
Description of professional content and purpose of the course:					
The course will start with the introduction to general legal principles, and then we move onto the international trade and commercial area of law. In light of current development trends, the course places special emphasis on the impact of artificial intelligence (AI) on the subject area. We will delve into the particularities of the international business transactions to conclude with specific cross-border issues such as regulation and competition at international level. The course has several objectives. Students gain knowledge about international business terms, risks, deals (export-import, foreign direct investment, international IPR). We discuss basic notions of property, judicial forums, and alternative dispute resolution. On the one hand, it aims at introducing students to issues surrounding international commercial transactions (including basic requirements of a contract of sales, international shipping terms, and liability of air and ocean carriers, etc.). On the other hand, we will be examining the environment of international trade law (focusing on GATT, WTO) and the regulation of imports and exports. Finally, we will try to familiarize ourselves with various areas of regulation of international business, such as competition law and environmental law.					
Short outline, description of acquired knowledge, skills and competences:					
Lecture 1: Introduction to International Business Law and the impacts of artificial intelligence (AI) and the Sources of International Business Law • Overview of International Business Law • Key Legal Frameworks and Institutions • Treaties and Conventions • Customary International Law • General Principles of Law Lecture 2: International Trade Law • World Trade Organization (WTO) • General Agreement of Tariffs and Trade(GATT) & other Trade Agreements					

Lecture 3: International Contract Law

- Formation and Enforcement of Contracts
- The United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG)

Lecture 4: International Dispute Resolution

- International Arbitration and Mediation
- Investor–state dispute settlement (ISDS)
- International Court of Justice (ICJ)

Lecture 5: Intellectual Property in International Business and International Employment Law

- International Intellectual Property Rights
- WIPO and TRIPS Agreement
- Regulations and Standards
- Cross-border Employment Contracts

Lecture 6: International Corporate Law and International Financial Law

- Corporate Governance Legal Background and Recommendations
- Entering Global Markets and Initial Public Offerings (IPOs)
- Mergers and Acquisitions (M&A)
- Regulation of International Finance & Banking
- International Accounting Standards (IFRS, GAAP)
- Anti-Money Laundering Laws

Lecture 7: Compliance and Ethics in International Business

- Environment, Social, Governance (ESG) & Corporate Social Responsibility
- Anti-Corruption Laws (FCPA, UK Bribery Act)

Lecture 8: Emerging Issues in International Business Law and Case Studies

- Digital Economy and E-commerce Regulations
- International Business Law Aspects of Blockchain Technology
- Environmental Law and Sustainability
- Shadow Banking System
- Discussion of Selected International Business Law Cases
- Summary & Review of Key Concepts

Requirements during the semester and teaching methods:

-

Compulsory sources/reading, bibliography, available sources for the acquisition of knowledge, skills and competences:

- Kecskés András – Halász Vendel: Stock Corporations – A Guide to Initial Public Offerings, Corporate Governance and Hostile Takeovers. Lexis-Nexis – HVG-ORAC, Wien-Budapest, 2013. ISBN 978-3-7007-5672-9
- the handouts distributed at the lectures

Recommended additional sources/reading:
– Kecskés András – Bujtár Zsolt – Halász Vendel: Tőzsdeuniverum. HVG-ORAC, Budapest, 2019. ISBN: 978 963 258 431 7
Exam topics and/or questions:
A list of the required professional competences, competence elements (knowledge, skills, etc.), based on point 7 (bachelor) or 8 (master) of the programme and outcome requirements, to which the course typically and substantially contributes:
i) Knowledge: Through mastering the knowledge of the course, the student becomes familiar with the fundamental characteristics of global and domestic social, economic, political, and legal processes. The student is able to recognize ethical dilemmas and emerging moral challenges. The student knows and understands the theoretical and practical knowledge related to corporate governance, as well as the conceptual foundations and practical mechanisms of its operation. j) Skills: The student is capable of developing an evaluative approach toward views and theories related to corporate governance and is also able to recognize their legal and social relevance. The student is capable of understanding social problems, interpreting new phenomena, and engaging in critical thinking. The student is able to perform professional tasks in teamwork settings and is capable of leading the work of a professional community. k) Attitude: The student is open to participating in further professional training. The student demonstrates a commitment to acquiring broad general knowledge. The student is prepared for continuous independent learning and the acquisition of new knowledge. The student is open to professional cooperation with experts working in the fields of social policy and economics. l) Autonomy and responsibility: The student performs work independently and accurately and strives for clarity in both written and verbal task performance. The student adopts a reflective approach toward their own work and its consequences, accepts and incorporates feedback, and demonstrates a need for such feedback.
Notes (e.g. special device, student number limits):

**MUNKAJOG IV. (BEVEZETÉS A NEMZETKÖZI ÉS TRANSZNACIONÁLIS
MUNKAJOGBA)**
AJ JOL240916SZV

TANTÁRGY NEVE ANGOLUL
Labour Law IV.

Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Munkajog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Kun Attila Sándor	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Kun Attila Sándor					Értékelés módszere: írásbeli és szóbeli

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja az egyre sokszínűbb és rétegzettebb nemzetközi és transznacionális „hibrid” munkajogi szabályozási tér bemutatása, kitérve mind az állami (state-based), illetve nem állami (non-state), köz (public) és magán (private), kemény (hard) és puha (soft) szabályozási rezsimekre. Különös figyelmet kap a multinacionális vállalatok értékláncainak globális szabályozhatósági dilemmája, kifejezetten munkaügyi perspektívából. A kurzus során különös hangsúlyt kapnak a témában releváns nemzetközi szervezetek (ILO, az OECD, ENSZ, EU stb.) szabályozási kezdeményezései, illetve a privát szféra főbb ún. CSR-standardjai („CSR – Corporate Social Responsibility”).

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:

1. Bevezetés a nemzetközi munkajogba
2. A nemzetközi munkajog hagyományos eszközei: az ILO standardjai, tevékenysége és gyakorlata 1.
3. A nemzetközi munkajog hagyományos eszközei: az ILO standardjai, tevékenysége és gyakorlata 2.
4. A transznacionális munkajog koncepciója, fogalmai
5. A governance gap problematika: a multinacionális vállalatok és a szociális felelősség – a nemzeti és a nemzetközi jog szerepe.
6. Az ILO Multinacionális Vállalatokra és a szociálpolitikára vonatkozó alapelveinek Tripartit Nyilatkozata
7. OECD Irányelvek a multinacionális vállalatok számára.
8. Az ENSZ és a Business and Human Rights irányzat: Globális Megállapodás (UN Global Compact) és a UNGPs.
9. A CSR főbb szabályozási és önszabályozási standardjai
10. Emberi jogi due diligence
11. Transznacionális kollektív alku (IFAs, TCAs)
12. Esettanulmányok 1
13. Esettanulmányok 2.
14. Konzultáció

Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:

Az oktatás elsődlegesen frontális előadás formájában történik, amelyet interaktív megbeszélések és a hallgatók aktív bevonására épülő órai munka egészít ki. A kurzus során kiemelt szerepet kap a releváns nemzetközi és transznacionális munkajogi jogesetek, valamint esettanulmányok közös elemzése és értékelése. A hallgatóktól elvárt az órákon való rendszeres és aktív részvétel, különösen a jogesetek feldolgozásában, a szakirodalmi és normatív források értelmezésében, valamint a témához kapcsolódó szakmai vitákban.

Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Kun Attila: A multinacionális vállalatok szociális felelőssége (Ad Librum, Bp. 2009).

Ajánlott irodalom:
- Kun A.: A munkajogi megfelelés ösztönzésének újszerű jogi eszközei, L'Harmattan Kiadó-KRE, 2014, Bp. - Tóth Gergely: Valóban Felelős Vállalat, KÖVET-INEM, 2007 - Kaponyi Erzsébet: A multinacionális vállalatokra vonatkozó szabályozási kísérletek, különös tekintettel az ILO és az OECD deklarációira, Acta Humana 16. évfolyam 2005. 1. szám - Research Handbook on Transnational Labour Law (ed. by. Blackett, A. and Trebilcock, A.), 2015, Edward Elgar Publishing - Jean-Michel Servais: International Labour Law, Kluwer Law International, 2009. - Arturo Bronstein (2009): International and Comparative Labour Law Current Challenges, Palgrave - www.ilo.org/multi - www.oecd.org - http://www.business-humanrights.org/Home
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:
- A nemzetközi munkajog hagyományos eszközei: az ILO standardjai, tevékenysége és gyakorlata - A transznacionális munkajog fogalma, kialakulása és alapvető koncepciói - Az OECD multinacionális vállalatokra vonatkozó irányelvei és azok jelentősége - Az ENSZ Business and Human Rights megközelítése, különös tekintettel a UN Global Compact és a UN Guiding Principles (UNGPs) rendszerére - A vállalati társadalmi felelősségvállalás (CSR) főbb szabályozási és önszabályozási standardjai - Az emberi jogi due diligence fogalma, funkciója és gyakorlati jelentősége - A transznacionális kollektív alku formái és szerepe (IFAs, TCAs)
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása - Ismeri a speciális jogterületek sajátosságait. - Felismeri az etikai dilemmákat és az új morális kihívásokat. - Ismeri a jogesetmegoldás módszereit, az eset feltárásának, az érvek rendezésének gyakorlatát. b) képességei - Képes jogi, társadalmi kérdésekben saját vélemény kifejtésére, mások véleményének elfogadására, képes az érvek logikus, világos kifejtésére, közvetítésére, a meggyőzési eszközök használatára. - Képes a társadalmi problémák megértésére, új jelenségek feldolgozására, kritikus gondolkodásra. - Képes a jogi konfliktusok jelentőségének felmérésére, a különböző jogi megoldások megtalálására, a következmények számbavételére, alternatívák mérlegelésére. c) attitűdje - Érzékeny a szakmai, társadalmi problémákra. - Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra. - Nyitott a nemzetközi környezetben való együttműködésre. d) autonómiája és felelőssége - Szakmai és közügyekben kezdeményező szerepet vállal, hajlandó azokért személyes felelősségvállalásra és döntéshozatalra. - Értékelkötelezett módon használja az érdekvédelem eszközeit. - Önállóan, pontosan végzi munkáját, törekszik a formai világosságra az írott és verbális feladatteljesítés során.
Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

SZOCIÁLIS JOG III. (EGÉSZSÉG- ÉS NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI SZAKSZEMINÁRIUM)					
AJ JOL240917SZV					
TANTÁRGY NEVE ANGOLUL					
Social Security Law III. (Health Insurance and Pension Insurance Thesis Seminar)					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L: 8 óra	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Szociális jog II.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek):
Tantárgy felelőse: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 9	Meghirdetés féléve: őszi	Oktatás nyelve: magyar	Számonkérés formája: évközi jegy (gyakorlati jegy)
Tantárgy előadója/i: Prof. Dr. Homicskó Árpád Olivér					Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A hallgatók a szakszemináriumon gyakorlati példákon keresztül betekintést kapnak az egészségbiztosítás keretében igénybe vehető természetbeni egészségügyi szolgáltatások, a pénzbeli ellátások, valamint a baleseti ellátások igénybevételéhez szükséges ismeretekbe. Megismerkednek az egészségbiztosítás felelősségi rendszerével, a jogorvoslati rendszerével, valamint a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettséggel. Az egészségbiztosítás keretében betekintést kapnak a megváltozott munkaképességű személyekre vonatkozó gyakorlati ismeretekkel. A nyugdíjbiztosítás tekintetében a hallgatók áttekintő képet kapnak a nyugdíjrendszer működéséről, rendszeréről. Megismerkednek a saját jogú és hozzátartozói nyugellátások igénylésével kapcsolatos kérdésekkel.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Az egészségbiztosítás rendszertana. 2. Az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének gyakorlata 3. Az anyasági ellátások igénybevételének gyakorlata. 4. A táppénz ellátás igénybevételének szabályai 5. Az üzemi baleset és foglalkozási megbetegedés megállapításának szabályai, elhatárolásuk egymástól 6. A baleseti egészségügyi szolgáltatás és a baleseti táppénz igénylésének gyakorlata. A baleseti járadék megállapításának szabályai 7. Az egészségbiztosítás felelősségi, jogorvoslati rendszerének elemzése, valamint a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettség vizsgálata 8. A megváltozott munkaképességű személyek részére nyújtott ellátások igénybevételére vonatkozó szabályok 9. A nyugellátások rendszertana. 10. Az öregségi nyugdíj formái és igénylésére vonatkozó szabályok 11. A hozzátartozói nyugellátások igénylésének gyakorlata. 12. A nyugdíjbiztosítás felelősségi és jogorvoslati szabályai, valamint a nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettség vizsgálata.					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Óralátogatás a TVSZ szerint. Zárthelyi dolgozat legalább 50 %-os eredménnyel történő megírása a szorgalmi időszakban meghirdetett időpontban. Ponthatárok: (5) 90%– 100%; (4) 80-89%; (3) 65-79%; (2) 50-64%; (1) 0-49%.					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
- Dr. Homicskó Árpád Olivér: A magyar szociális jogi ellátások rendszertana. Patrocinium Kiadó, Budapest, 2023.					
Ajánlott irodalom:					

Dr. Homicskó Árpád Olivér:

- Hajdú József – Homicskó Árpád Olivér: Bevezetés a társadalombiztosítási jogba, Patrocinium Kiadó, Budapest. 2023.
- Homicskó Árpád Olivér: Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának társadalombiztosítási és egészségbiztosítási alapjai. Glossa Iuridika, 2023/7 (lásd: <https://szakcikkadatbazis.hu/doc/3789239>)

Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a Szociális jog alrendszerét, átlátja a tagolódását.
- Ismeri az egészségbiztosítás ellátásait.
- Ismeri a nyugdíjbiztosítás ellátásait.

b) képességei

- Ismeretei alapján képes a joggal, társadalmi jelenségekkel kapcsolatos viták, értelmezésére és vélemény kialakítására.
- Érzékeli a környezeti (jogi, intézményi, gazdasági, politikai, társadalmi) változásokat és adaptív módon viszonyul ezekhez.
- Képes a jogtudományok területén az ismeretek rendszerezett megértésére, elsajátítására, alkalmazására és gyakorlati hasznosítására, a változó tételes jog önálló megismerésére és értelmezésére, a megszerzett szakmai tapasztalat alapján új problémák, új jelenségek feldolgozására.

c) attitűdje

- Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra.
- Elkötelezett az igényes és minőségi munkára.

d) autonómiaja és felelőssége

- Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra.
- Vállalja az önálló kezdeményezéseket a jogrendszer befolyásolására és ezekkel kapcsolatban vállalja a felelősséget.
- Felelősséget vállal a köz érdekében végzett munkáért.
- Elfogadja a szakmai együttműködés kereteit, a rá háruló szerepeket és funkciókat, a közös munkából származó felelősséget.

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):

VERSENYJOG ÉS HATÁRTERÜLETEI					
AJ JOL240919SZV (L)					
Competition Law and its border areas					
Felelős szervezeti egység (intézet/tanszék): Magánjogi Tudományok Intézete – Digitális és Technológia Jogi Tanszék	Féléves tanóraszám: N: L:8	Kreditérték: 3	Tanóra típusa: gyakorlat	Előtanulmányi feltétel(ek): Versenyjog I.	Vizsgajelentkezési előfeltétel(ek): -
Tantárgy felelőse: Dr. Tóth András	Tantárgy besorolása: szabadon választható	Ajánlott félév: 9.	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve:	Számonkérés formája: gyakorlati jegy
Tantárgy előadója/i:				magyar	Értékelés módszere: írásbeli
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:					
A versenyjog és határterületei tárgy célja kifejezetten a versenyjog c. tárgyra épülő és azt kiegészítő ismeretanyag átadása az állami versenyjog, az eljárásjog és a versenyjoghoz kapcsolódó határterületek vonatkozásában.					
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó (rész)kézségek és (rész)kompetenciák:					
1. Gazdasági szabályozás és versenyjog (szabályozás elmélet/történet, szabályozási rendszer, globális és összehasonlító versenyjog), A verseny alkotmányossági vonatkozásai 2. Versenyjogilag szabályozott állam az EU-ban 3. Versenyjogi jogalkalmazás alapjogi vonatkozásai, versenyjog és digitalizáció (szabványok, szabadalmak, online kereskedelem, platformok, adatalapú piacok) 4. Versenyjog egyéb jogági kapcsolatai (büntetőjog, közbeszerzések, adatvédelem)					
Évközi tanulmányi követelmények és alkalmazott oktatási módszerek:					
Kötelező irodalom, ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:					
Tóth András: Versenyjog és határterületei, HVG-Orac, Budapest, 2016.					
Ajánlott irodalom:					
Tóth András: Kortárs magyar versenyjog, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2022.					
Vizsgatémakörök és/vagy vizsgakérdések:					
-					
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb.) a felsorolása a KKK 7. (alapképzés) vagy 8. (mesterképzés) pontja alapján, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:					
a) tudása: Ismeri a vonatkozó európai jog legfontosabb tételes jogi szabályait Ismeri a vonatkozó jogforrásokat, a szakjogi terminológiákat.					
b) képességei Biztosan kezeli a szakjogi terminológiákat Képes a jogi terminológia világos és szakszerű használatára					
c) attitűdje Igénye van a szaktudományos megközelítések értelmezésére					

Nyitott az új jogi területek befogadására, megoldások keresésére ismeretlen problémákra
d) autonómiája és felelőssége
Reflektív módon viszonyul a saját munkájához és azok következményeihez, elfogadja és beépíti a visszacsatolásokat, igénye van azokra

Megjegyzés (pl. speciális tárgyi igény, létszámkorlát):
